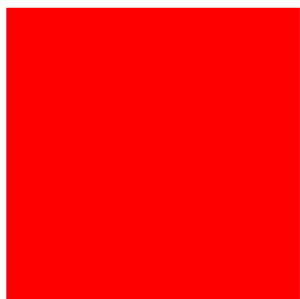
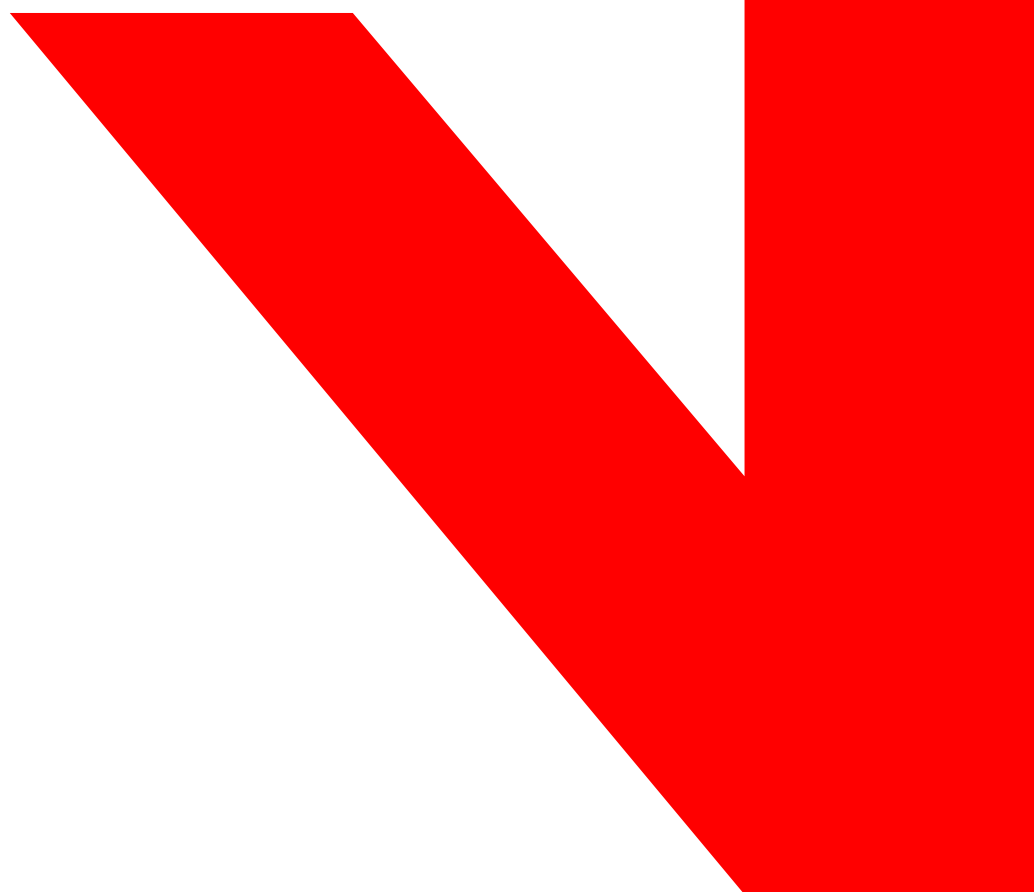

Oppdragsgiverrapport fra Innovasjon Norge 2023

Forord

Kjernen i Innovasjon Norges oppdrag er å bidra med finansiering, kompetanse og nettverk for å utløse verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Målene om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og innovative næringsmiljøer i hele landet er viktigere enn noensinne. Norsk økonomi er i omstilling, og Innovasjon Norges portefølje har i 2023 vært i dreining mot flere prosjekter som bidrar til grønn omstilling. Totalt støttet Innovasjon Norge norsk næringsliv med 7,1 mrd. kroner i lån og tilskudd i 2023, der lavrisikolån, landbruksstøtte og miljøteknologi var blant de største ordningene. I tillegg til kapital, bidro Innovasjon Norge med rådgivning- og nettverkskompetanse slik at bedrifter kan lykkes på det norske markedet og med eksport.

I 2023 har innsatsen for norsk landbruk økt betydelig, og Bionova har vært under etablering. Grønt industriløft og nye eksportsatsinger har preget andre deler av organisasjonens arbeid. I tillegg har Innovasjon Norge styrket ordningene for oppstartsfinansiering. Innovasjon Norges innsats er av stor betydning for enkeltbedrifter i hele landet, for utvikling av nye eksportnæringer, for regional nærings- og samfunnsutvikling, og for å møte store samfunnsutfordringer.

Satsing på gründere og skalering

Norge har skapt et godt økosystem for gründere de siste 5-10 årene, men ferske data viser at unge i Norge som har ambisjoner om å starte egen bedrift er færre enn i land vi sammenligner oss med. Derfor er det viktig med gode finansieringsordninger som avlaster risiko for gründere og privat kapital i en tidlig fase, hvor markedssvikten og usikkerheten er størst. Tilbakemeldingene fra gründerne er at vekstfasen har blitt mer krevende. I 2023 la Innovasjon Norge derfor om oppstartsfinansieringen, for å kunne gi større risikoavlastning og følge kundene tettere over tid. Innovasjon Norge har gjennom 2023 hatt oppmerksomhet rettet mot arbeidet med gründere og vekstbedrifter og kunne mot slutten av året med tilfredshet konstatere at Stortinget valgte å styrke Innovasjon Norges verktøykasse for denne viktige kundegruppen. Statsbudsjettet 2024 prioriterte 70 mill. kroner ekstra til denne kundegruppen, og Innovasjon Norge vil pilotere og skalere opp en tredelt oppstartsfinansiering. I tillegg til finansiering, er et godt økosystem avgjørende for denne kundegruppen.

Innovasjon Norge bidrar til et grønnere næringsliv

Innovasjon Norges portefølje av tjenester bidrar i økende grad til at næringslivet kan forfølge mulighetene som ligger i det grønne skiftet. Ny industri og teknologi må utvikles for å produsere det verden trenger til det grønne skiftet. I tillegg må eksisterende næringsliv ta i bruk flere grønne løsninger, og deler av næringslivet må omstilles til andre produkter eller tjenester enn i dag. I Innovasjon Norges oppdragsbrev for 2023 ble det tydeliggjort forventninger til selskapet på det grønne området. Selskapet har utviklet og fått i oppdrag å iverksette grønne virkemidler hvor EUs taksonomi anvendes i seleksjonen av prosjekter. Bionova ble etablert med formål om å få ned utslipp i landbruket og de marine næringene. Intern kompetanse om grønne forretningsmodeller

og grønn rapportering utvikles for å støtte kundene i nye prosjekter. Styret i Innovasjon Norge har gjennom året hatt en rekke diskusjoner om klima og natur, blant annet i forbindelse med eierskapsmeldingen, og besluttet i 2023 at Innovasjon Norge skal dokumentere sitt bidrag til det grønne skiftet og sette utslippsmål som er vitenskapelig fundert og i tråd med Parisavtalen.

På vei mot målet om økt eksport

Det er avgjørende at norske selskaper lykkes i internasjonale markeder for å kunne utvikle lønnsomme arbeidsplasser i Norge og for å støtte en verdiskapende og positiv omstilling av norsk næringsliv. Innovasjon Norge tilbyr tjenester som kan bidra til å hjelpe norske bedrifter med å nå sine mål og ambisjoner om eksport og internasjonal vekst. Strategien Innovasjon Norge lanserte i 2020, «Rigget for eksport», viser gode resultater etter tre år. Den retter innsatsen mot de kundene som har størst eksportpotensial, samt mot de næringene hvor Norge har komparative fortrinn. Innovasjon Norge og Team Norway har økt innsatsen mot de store eksportmulighetene som har oppstått i omverdenen i løpet av 2023. Gjennom sterkere kundesegmentering, lansering av «High Potential Opportunities» og en stadig voksende portefølje av strategiske satsinger satt av Nasjonalt Eksportråd, kan Innovasjon Norge dokumentere at kundene har oppnådd kontrakter og salg. Innovasjon Norge har i sin dialog med Nærings- og fiskeridepartementet og fylkeskommunene, uttrykt bekymring for spriket mellom forventninger om økt eksportinnsats og reduserte økonomiske rammer. Over tid er Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse redusert med nær 100 årsverk. Innovasjon Norges uro over denne utviklingen kommer i tillegg til bekymring for tiltakende fragmentering av eksportoppdraget, med unødvendig kompliserte styringsstrukturer og krav til bestemte aktiviteter i oppdragene som gis selskapet i de strategiske eksportsatsingene.

Håkon Haugli
Administrerende direktør
Innovasjon Norge

Innhold

Forord	1
Innhold.....	3
1 Om virksomheten.....	10
1.1 Introduksjon til virksomheten	10
1.2 Kontorer i Norge	10
1.3 Kontorer i utlandet.....	11
1.3.1 Endringer i Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse.....	12
1.4 Årsverk	13
1.4.1 Fordeling av antall årsverk	13
1.4.2 Omstilling og realisering av gevinstrealiseringsmål 2022-2024.....	13
2 Innovasjon Norges bidrag til måloppnåelse	15
2.1 Innledning.....	15
2.1.1 Pulsen på næringslivet	15
2.1.2 Innovasjon Norges mål og strategi.....	15
2.1.3 Innovasjon Norges arbeid med bærekraft.....	16
2.2 Satsinger i porteføljene for å nå hovedmålet	17
2.2.1 Introduksjon til kundeporteføljene.....	17
2.2.2 Oppstart og Skalering.....	18
2.2.3 Grønn omstilling	20
2.2.4 Eksport og internasjonal vekst.....	21
2.2.5 Overordnede hovedtall	23
2.2.6 Effekter og resultater	27
2.2.7 Kvinnelige daglige ledere	39
2.3 Delmål 1 – Flere gode gründere	40
2.3.1 Overordnede hovedtall	40
2.3.2 Effekter og resultater	42
2.4 Delmål 2 – Flere vekstkraftige bedrifter	46
2.4.1 Overordnede hovedtall	46

2.4.2 Effekter og resultater	49
2.5 Delmål 3 – Flere innovative næringsmiljøer	52
2.5.1 Overordnet beskrivelse	52
2.5.2 Effekter og resultater	53
3 Rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet	55
3.1 Innledning.....	55
3.1.1 Oppdragsbrev og budsjettposter	55
3.1.2 Oversikt over budsjettpostene	55
3.1.3 Departementets prioriteringer for 2023 fra det ordinære oppdragsbrevet.....	56
3.1.4 Rapportering på aktiviteter som er finansiert av flere kapitler og poster	67
3.2 Kap. 900, post 82 Midlertidig tilskuddsordning for publikumsåpne arrangementer (inklusive tiltakspakker)	70
3.3 Kap. 900, post 21 Reiseliv 2030 og nasjonal godkjenningsordning for guider	71
3.4 Kap. 940, post 70 Eksportfremmetiltak	72
3.5 Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	74
3.5.1 Innledning	74
3.5.2 Lån og tapsavsetninger (inkl. grønne vekstlån).....	75
3.5.3 Grønn investeringsplattform	80
3.5.4 Bioøkonomiordningen	81
3.5.5 Landsdekkende etablerertilskudd.....	81
3.5.6 Innovasjonskontrakter	85
3.5.7 Studententreprenørskap – Stud-ENT	89
3.5.8 Gründere og unge vekstselskaper og sosialt entrepenørskap	90
3.5.9 En vei inn.....	92
3.5.10 Næringstiltak Svalbard	95
3.5.11 Garantier	97
3.5.12 Tilskudd til omstilling av reiselivsnæringen (tiltakspakke)	99
3.5.13 Tilskudd til omstilling av eventbransjen (tiltakspakke)	100
3.6 Kap. 2421, post 52 Låneordning for pakkereisearrangører – tapsavsetning, kap 2421, post 73 Tilskuddsordning for pakkereisearrangører og kap. 2421, post 91 Låneordning for pakkereisearrangører (tiltakspakke – oppfølging).....	100
3.7 Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer	101

3.7.1 Norwegian Innovation Clusters (Klyngeprogrammet)	101
3.8 Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse	104
3.8.1 REISELIV	105
3.8.2 Strategisk markedsføring	105
3.8.3 Reisearrangør/møte- og bedriftsmarkedet	108
3.8.4 Innovasjon i reiselivsnæringen	110
3.8.5 Innsikt og analyse	112
3.8.6 RÅDGIVINGS- OG KOMPETANSETJENESTER FOR EKSPORT OG INTERNASJONALISERING	114
3.8.7 Hele Norge eksporterer	117
3.8.8 Generell eksportservice	117
3.8.9 Eksportutvikling.....	119
3.8.10Global Gateways by Innovation Norway	119
3.8.11Strategiworkshop internasjonal markedsutvikling	120
3.8.12Internasjonal markedsrådgivning	121
3.8.13Eksportprogrammet Global Growth.....	123
3.8.14Utvikling av markedskompetanse og nettverk og samarbeid med utenriktjenesten (Team Norway)	125
3.8.15High Potential Opportunities - HPO	126
3.8.16Eksportrådgivning (handelsteknisk rådgivning og kursvirksomhet) og SMB-kontaktpunkt i forbindelse med handelsavtalen i Storbritannia	128
3.8.17Rådgivning om immaterielle verdier	130
3.8.18International Business Events.....	132
3.8.19Tilskuddsordning eksportfremstøt.....	134
3.8.20Næringslivsdelegasjoner	134
3.8.21Internasjonal digital synlighet gjennom Business Norway	135
3.8.22Merkevareprogram «Made in Norway».....	137
3.8.23Invest In Norway.....	138
3.8.24Sikkerhet for norske selskaper i utlandet	145
3.8.25Industriell deltagelse ved forsvarsanskaffelser.....	145
3.8.26Enterprise Europe Network (EEN), EU-programmer og IPCEI.....	145
3.8.27Andre rapporteringer	148

3.8.28	Oppdrag for gjennomføring av næringslivsdelegasjonen ifm. COP28 i Dubai	148
3.8.29	Oppdrag om Norges deltakelse på Expo 2025	149
3.8.30	Oppdrag for gjennomføring av norsk partnerlanddeltakelse – Hannover 2024.....	152
3.8.31	Oppdrag om gjennomføring av eksportfremstøt med næringslivsdelegasjonen ifm OL i Paris sommeren 2024.....	152
3.9	Kap. 2421, post 75 Grønn plattform, kan benyttes under post 50,71,72 og 76	153
3.9.1	Grønn plattform	153
3.10	Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi (MILTEK)	154
3.11	Kap. 2421, post 77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i forbindelse med krigen i Ukraina	161
3.12	Kap. 2421, post 90 Lavrisikolån.....	161
4	Rapportering til Kommunal- og distriktsdepartementet	164
4.1	Innledning.....	164
4.1.1	Overordnet om regional- og distriktsoppdraget	164
4.1.2	Oversikt over budsjettpostene	166
4.2	Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	167
4.2.1	Tilskudd til bedriftsutvikling og investeringer (inklusive restmidler fra kap. 550, post 62) 168	
4.2.2	Lån og garantier	172
4.2.3	Landsdekkende etableringstilskudd (markedsavklaringstilskudd)	176
4.2.4	Mentortjenesten for gründere	177
4.2.5	Bedriftsnettverk.....	178
4.3	Kap. 553, post 63 Arktis 2030	181
4.4	Kap. 553, post 65 Omstilling	182
4.5	Kap. 553, post 71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	185
4.5.1	Grønt investeringsstilskudd	185
4.6	Kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon	186
4.6.1	Klyngeprogrammet	186
4.6.2	Bioøkonomordningen	186
4.7	Kap. 541, post 22 Nasjonal oppfølging av Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL)	186
5	Rapportering til Landbruks- og matdepartementet	189

5.1 Innledning.....	189
5.1.1 Oversikt over budsjettpostene	189
5.2 Kap. 1150, post 50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket.....	190
5.3 Kap. 1150, post 50 Midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midler).....	192
5.4 Kap. 1150, post 50 Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (Landbrukets utviklingsfond (LUF)).....	197
5.5 Kap. 1151, post 51 Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (Landbrukets utviklingsfond (RUF))	201
5.6 Kap. 1152, post Bionova – tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak	202
6 Rapportering til Utenriksdepartementet	206
6.1 Innledning.....	206
6.2 EØS-finansieringsordningene.....	206
6.3 Humanitært innovasjonsprogram	208
6.4 Visjon 2030 (Norad).....	210
6.5 Enterprise Development for Jobs (Norad)	212
7 Rapportering til Kunnskapsdepartementet.....	214
7.1 Mobilisering til Horisont Europa	214
8 Rapportering til Klima- og miljødepartementet	219
8.1 Utvikling av Business Norway og samarbeidsmodellen for videre drift	219
9 Rapportering til Kultur- og likestilingsdepartementet.....	221
9.1 Eksportprogram	222
9.2 Investorprogram	224
9.3 Mentorprogram	225
9.4 Administrasjon og forvaltning av oppdraget	226
10 Rapportering til Samferdselsdepartementet	227
10.1 Pilot-T	227
11 Rapportering til Forsvarsdepartementet	229
11.1 Kap. 1700, post 52 Eksportfremme, forsvarsindustriråder, forsvarsinnovasjon og innovasjonspolitiske råd.....	229

12 Styring og kontroll	232
12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyringssystemet	232
12.1.2 Oversikt over gjennomførte evalueringer siste året	235
12.1.3 Oppfølging tiltakspakker til næringslivet som følge av koronapandemien	235
12.2 Effektiv drift	235
12.2.1 Formålseffektivitet	236
12.2.2 Kostnadseffektivitet	238
12.2.3 Effektiviteten i driften av de ulike låneordningene	240
12.3 Administrasjon- og gjennomføringskostnader	245
12.4 Rapportering av basiskostnader	250
12.5 Beskrivelse av Innovasjon Norges kontroll av tildelte midler	251
12.6 Rapportering på bærekraft og ansvarlig næringsliv	252
12.6.1 Miljø- og klimarapportering	252
12.6.2 Overholdelse av åpenhetsloven	254
12.7 Sikkerhet og beredskap	255
13 Statistikk og tabeller	256
13.1 Statistikk over forbruk	256
13.1.1 Forbruk og antall i 2023 fordelt per departement	256
13.1.2 Forbruk Nærings- og fiskeridepartementet	257
13.1.3 Forbruk Kommunal- og distriktsdepartementet	257
13.1.4 Forbruk Landbruksdepartementet	258
13.1.5 Forbruk Kunnskapsdepartementet	258
13.1.6 Forbruk Klima- og miljødepartementet	258
13.1.7 Forbruk Kultur- og likestillingsdepartementet	258
13.1.8 Forbruk Samferdselsdepartementet	259
13.1.9 Forbruk Utenriksdepartementet	259
13.1.10 Forbruk Forsvarsdepartementet	260
13.2 Statistikk over mål- og resultatstyringsindikatorer	260
13.2.1 Effektindikatorer og indikatorer for støttende analyser	260
13.2.2 Resultatindikator: Addisjonalitet	264
13.2.3 Resultatindikator: Kompetanse	268

13.2.4	Resultatindikator: Innovasjonshøyde	271
13.2.5	Resultatindikator: Prosjektrisiko	279
13.2.6	Resultatindikator: Driftsrisiko	284
13.3	Omfang og fordeling av brukerbetalte tjenester	289
13.4	Statistikk over finansieringssaker	289
13.4.1	Forklaringer til koder i statistikk for finansieringsvirksomheten.....	289
13.4.2	Brutto tilsagn.....	294
13.4.3	Antall tilsagn.....	295
14	Vedlegg	329
14.1	Klimaregnskap 2023 - metodebeskrivelse	329
14.1.1	Grunnleggende prinsipper.....	329
14.1.2	Systemstøtte	330
14.1.3	Beregningsmetodikk	330
14.1.4	Endringer fra klimaregnskapet 2022	333
14.1.5	Retningslinjer for omregning av klimagassutslipp i basisåret	334

1 Om virksomheten

1.1 Introduksjon til virksomheten

Formålet til Innovasjon Norge er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge tilbyr tjenester innen finansiering, rådgivning, kompetanse, nettverk og profilering, og har flere kontorer i Norge og i utlandet. Innovasjon Norge er et særlovsselskap som eies av Nærings- og fiskeridepartementet og fylkeskommunene.

Innovasjon Norge mottok i 2023 bevilgninger og oppdrag formulert i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Samferdselsdepartementet, Forsvarsdepartementet og fylkeskommunene. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevne en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav til Innovasjon Norges virksomhet. Brevne gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilgningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester. Oppdragsbrevne og rapporteringskalenderen danner utgangspunktet for vår rapportering til departementene gjennom denne årlige rapporten.

1.2 Kontorer i Norge

Innovasjon Norge har tett kontakt med næringslivet i alle norske regioner. I 2023 hadde Innovasjon Norge ti regionkontorer fordelt på 18 steder med hovedkontor i Oslo. Det er samme antallet kontorer og lokasjoner som i 2022.

Inndelingen av Innovasjon Norges regionkontorer følger fylkesstrukturen som gjaldt til og med 2023. Eneste unntak er et felles regionkontor for Oslo og det tidligere fylket Viken som fra 2024 igjen er splittet i Akershus, Buskerud og Østfold. Følgende regionkontorer har to eller flere fysiske kontorsteder: IN Arktis (Tromsø, Vadsø og Alta), IN Trøndelag (Trondheim og Steinkjer), IN Møre og Romsdal (Ålesund og Molde), IN Vestland (Bergen og Sogndal) og IN Oslo Viken (Oslo, Sarpsborg og Drammen). IN Nordland (Bodø), IN Rogaland (Stavanger), IN Agder (Grimstad), IN Vestfold og Telemark (Porsgrunn) og IN Innlandet (Brumunddal) har bare ett kontorsted.

I tillegg til regionkontorene og deres lokalkontorer, har vi Vekst- og gründersenter i Førde. Vekst- og gründersenteret er første sparringpartner med alle nye bedriftskunder under fem år. De har ansvar for forvaltning av Oppstartstilskudd 1 og tok i siste halvdel av 2023 også ansvar for

forvaltning av Eksportfremstøtordningen, som ble lansert i mai 2023. Vekst- og gründercenteret driver i tillegg Innovasjon Norges tekniske kundesupport.

1.3 Kontorer i utlandet

Innovasjon Norge er Norges offisielle Trade Promotion Organisation (TPO) og Investment Promotion Agency (IPA). Antallet kontorer i utlandet har i 2023 økt fra 27 til 28, med tillegg av et nytt kontor i Danmark. Dette fører til en økning i selskapets tilstedeværelse fra 22 til 23 land.

Figur 1.3.1-1 Innovasjon Norges internasjonale kontorer

I flere markeder er Innovasjon Norge ambassadens handelsavdeling, og leder stasjonenes arbeid med eksport- og investeringsfremme. I tillegg til eksport- og investeringsfremme, jobber Innovasjon Norge i utlandet med reiselivsoppdrag, EØS-oppdrag samt spesialoppdrag innen forskning og kunnskap.

Kontorene er delt inn i tre regioner; Europa og Afrika, Asia og Midtøsten og Amerikas. Innovasjon Norges tilstedeværelse skal speile norsk næringslivs interesse og potensial i de viktigste globale markedene.

I **Europa** har Innovasjon Norge tilstedeværelse med kontor i Sverige, Tyskland (München og Hamburg), Storbritannia, Belgia, Frankrike, Spania, Italia og Danmark. I tillegg til å støtte eksportfremme, har seks av disse kontorene ansatte med spesifikke oppgaver knyttet til reiselivsoppdraget og ett kontor inkluderer fokus på investeringsfremme-oppdragene.

Innovasjon Norge har ytterligere fire kontorer i Europa, nærmere bestemt i Hellas, Kroatia, Bulgaria og Romania. Disse kontorene jobber ikke med ordinært eksportfremme, men leverer på **EØS-oppgavet** der hovedmålet er økonomisk og sosial utjevning i EU. Oppdraget er likevel utformet slik at EØS-midlene gjennom bilaterale midler og mål om samarbeid utgjør et viktig supplement til Innovasjon Norges verktøykasse for eksport.

Innovasjon Norges kontor i **Brussel** har som formål å følge med på policy og trender, og hvordan rammebetingelser fra EUs grønne og digitale politikk påvirker norske bedrifters mulighetsrom og eksportmuligheter og kommunisere dette tilbake til norsk næringsliv. Innovasjon Norge følger opp Norges deltakelse i EU programmer der Innovasjon Norge sammen med Norges Forskningsråd, har et hovedansvar for å følge opp Norges deltakelse i Horisont Europa, EUs rammeprogram for forskning og innovasjon.

I **Afrika** har Innovasjon Norge tilstedeværelse med kontor i Nairobi og dekker derfra Kenya, Tanzania og Uganda.

I **Asia og Midtøsten** har Innovasjon Norge tilstedeværelse med kontor i India, Vietnam, Singapore, Japan, Sør-Korea, Kina (Beijing og Shanghai) og De Forente Arabiske Emirater (Dubai). Kontorene i Japan og India har samarbeid om stillinger som Forsknings- og kunnskapsutsending med Kunnskapsdepartementet, Norges Forskningsråd med flere, og Singapore med Universitetet i Arktis, NTNU, Oslo Met og Sintef Ocean/Sintef Community. Kontorene i Japan, Sør-Korea, Kina, Vietnam og Singapore samarbeider med Norges sjømatråd. Kontorene i Beijing, Seoul og Tokyo jobber også med investeringsfremme. Dubai-kontoret dekker GCC-landene (Gulf Cooperation Council), og kontoret i Singapore dekker noe aktivitet i nærliggende markeder i tillegg til Singapore.

I **Nord- og Sør-Amerika** er Innovasjon Norge til stede med kontorer i USA (New York, Houston, San Francisco, Washington DC), Canada og Brasil. Kontoret i San Francisco har i tillegg til eksportfremmearbeidet et særlig fokus på skalering og investeringsfremme. Både San Francisco og New York har ansatte med ansvar for investeringsfremme med mandat for hele Nord-Amerika. New York-kontoret har i tillegg til arbeidet med investering- og eksportfremme ansatte som jobber med reiseliv. I Washington DC er det en forsvarsutsending, og i Brasil en forskning- og teknologiutsending.

1.3.1 Endringer i Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse

Det ble i 2022 besluttet å gjenopprette et kontor i Danmark og i juni 2023 åpnet kontoret i København. Kontoret er samlokalisert med ambassaden. Bakgrunnen for gjenåpningen var de store markedsmulighetene innenfor spesielt fornybar energi og havvind.

Økt kompetanse internasjonalt innen eksportsatsingene

I 2023 har Innovasjon Norge fortsatt å øke spisskompetansen hvor det foreligger stort potensiale

for økt eksport, spesielt innen de strategiske eksportsatsingene. Det har blant annet blitt ansatt spesialister innenfor helse, havvind og grønn maritim i USA, Europa og Asia. I tråd med regjeringens ønske om bidrag fra næringslivet har Innovasjon Norge også fått på plass en ressurs til å jobbe med havvind i Japan og Korea som er medfinansiert fra norsk næringsliv.

1.4 Årsverk

1.4.1 Fordeling av antall årsverk

Tabellen nedenfor viser antall årsverk ved utgangen av året og inkluderer vikarer, personer uten arbeidsplikt og personer i permisjon fordelt på regionene i Norge (RK+), internasjonalt (UK) og hovedkontoret (HK) for årene 2022 og 2023. Inndelingen i kontorer reflekterer ikke fordeling på kunderettet arbeid og administrasjon- og støttefunksjoner. Ansatte som gjør kunderettet arbeid, finnes på alle kontorer. Tilsvarende er det etablert hovedkontor-/støttefunksjoner i regionene.

Tabell 1.4.1-1 Utvikling i antall årsverk fordelt på regionene i Norge, internasjonalt og hovedkontoret.

Årsverk ¹	2022 ²	2023
Årsverk i regionene i Norge (RK+)	281	293
Årsverk internasjonalt (UK)	131	128
Årsverk på hovedkontoret (HK)	281	291
Sum	693	712

Per 31.12.2023 var 4,4 prosent (4,8 prosent i 2022) av alle ansatte i midlertidige stillinger (engasjement eller vikariat). I 2023 er det eksternt rekruttert 86 ansatte (85 ansatte i 2022) og totalt 73 ansatte sluttet i løpet av 2023 (120 ansatte i 2022). I 2023 var turnover for alle ansatte i Innovasjon Norge på 6,8 prosent (14,6 prosent i 2022). Tallene her er vesentlig påvirket av omstillingsarbeidet ref. neste avsnitt.

1.4.2 Omstilling og realisering av gevinstrealiseringsmål 2022-2024

Som ledd i arbeidet med et mer effektivt og forenklet virkemiddelapparat ble det i Statsbudsjettet for 2022 satt et effektiviseringsmål for Innovasjon Norge på totalt 100 mill. kroner for Innovasjon Norge innen utløpet av 2024. Dette innebærer anslagsvis 70-80 prosent i årsverkskostnader, og

¹ Som årsverk teller alle som er ansatt hos Innovasjon Norge per 31.12 det gjeldende år. Merk at årsverk som har lokasjon Oslo, men tilhører regionskontoret Oslo Viken er plassert under årsverk i regionene (RK). Det er benyttet den ansattes fysiske lokasjon i oversikten.

² Vedrørende omstilling og gevinstrealisering: Budsjettert aktivitetsnivå for 2021 (med tilhørende oppdrag, kostnader og inntekter) danner grunnlag for å beregne og rapportere varige kostnadsreduksjoner i treårs perioden 2022-2024. Tallene gjengitt her kan ikke benyttes til oppfølging av utviklingen i årsverkene i selskapet sett opp mot denne målsetningen.

Styret besluttet i desember 2021 at det skulle gjennomføres en nedbemanningsprosess i henhold til Arbeidsmiljøloven.

Nærings- og fiskeridepartementets brev av 6. desember 2021 (ref. 21/377-16) fastslår at utgangspunktet for sammenlikning av kostnadsnivå gjennom perioden skal være budsjett og planlagt aktivitetsnivå som forelå ved starten av 2021. Det innebærer at budsjettet aktivitetsnivå for 2021 (med tilhørende oppdrag, kostnader og inntekter) danner grunnlag for å beregne og rapportere varige kostnadsreduksjoner i treårs perioden 2022-2024. Kostnadsbasen justeres med endringer i oppdragsmengde samt generell lønns- og prisvekst for perioden.

Årsverk per 31.12.2023 (se Tabell 1.4.1-1) ikke kan benyttes til oppfølging av utviklingen i årsverkene i selskapet knyttet til effektiviseringsmålet på 100 mill. kroner. Rapportering av gevinstrealisering på 2021 kostnadsbase skjer i særskilt rapportering. Det vises for øvrig til kapittel 12 Styring og kontroll.

2 Innovasjon Norges bidrag til måloppnåelse

2.1 Innledning

2.1.1 Pulsen på næringslivet

Året 2023 har vært preget av «dyrtid». Siden høsten 2021 har renten blitt hevet for å få bukt med inflasjonen, og det er fremdeles et presset arbeidsmarked. Nå ser rentetoppen ut til å være nådd og kjerneinflasjonen er sakte på vei ned. Det forventes svak økonomisk vekst både i Norge og i verden for øvrig både i 2023 og 2024. Spesielt utsatt er bygg- og anleggsbransjen, der aktiviteten har vært svak i hele 2023 og ser ut til å falle ytterligere i 2024. I Norges Banks regionale nettverk meldes det om at arbeidsmarkedet er mindre stramt og at bedrifter forventer avtagende aktivitet fra begynnelsen av 2024. Sør-Norge er inne i sin tredje vinter på rad med høye strømpriser og NVE forventer at strømprisene i landet vil holde seg høye lenge.

Det er fortsatt ganske gode tider for norsk eksport, om enn med noe lavere eksportverdier enn i fjor. Verdenshandelen er imidlertid under et visst press. I sin nyeste Economic Outlook, finner OECD at det både skyldes sykliske trender, men også at det er mer strukturelle årsaker til at verdens handelsintensitet faller³. De strukturelle årsakene er at verdikjedeintegrasjon har bremsset at flere og flere restriktive handelsbarrierer er innført over hele verden og at land innfører økonomisk politikk rettet mot innenlandsk produksjon. For en liten åpen økonomi som Norges, er dette en urovekkende trend.

2.1.2 Innovasjon Norges mål og strategi

Innovasjon Norges hovedmål er å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter, ved de tre delmålene:

- Delmål 1: Flere gode gründere
- Delmål 2: Flere vekstkraftige bedrifter
- Delmål 3: Flere innovative næringsmiljøer

Selskapsstrategien til Innovasjon Norge løper fra 2020 til og med 2025, og støtter opp under målene til Innovasjon Norge. Strategiens innretning vurderes årlig i lys av endringer i rammebetingelser, markeder, kundebehov, gjeldende krav til selskapets måloppnåelse og forventninger knyttet til utviklingen fremover. Innovasjon Norges styre besluttet å endre ett punkt i strategien i 2023. Dette handler om økte ambisjoner for bærekraft og sette som strategisk mål at Innovasjon Norge skal dokumentere sitt bidrag til det grønne skiftet og sette utslippsmål for Innovasjon Norge som er vitenskapelig fundert og i tråd med Parisavtalen.

³ OECD: *Economic Outlook*. Vol.2023, issue 2.

2024 er siste år i inneværende strategiperiode. Innovasjon Norges styre vil derfor bruke året på å legge en strategi for neste femårsperiode.

2.1.3 Innovasjon Norges arbeid med bærekraft

Innovasjon Norge har i 2023 styrket arbeidet med bærekraft i virksomheten og ut mot norsk næringsliv. Innovasjon Norges ambisjoner og arbeid med bærekraft er tydelig forankret i Innovasjon Norges selskapsstrategi, med konkretisering i egen delstrategi for bærekraft for 2021 – 2025. Selskapsstrategien slår fast at bærekraft skal være gjennomgående i Innovasjon Norges virksomhet. Innovasjon Norge vil bidra til en næringsutvikling som ikke går på bekostning av mennesker, samfunn eller miljø. Gjennom arbeidet med bærekraft vil Innovasjon Norge fremme næringslivets rolle i oppfølgingen av FNs Bærekraftsmål, Parisavtalen og EUs Green Deal, og med det bidra til å løse globale samfunnsutfordringer.

Innovasjon Norges styre har i forbindelse med revidering av selskapsstrategi i 2023 satt et nytt strategisk mål om at Innovasjon Norge skal dokumentere sitt bidrag til det grønne skiftet og sette utslippsmål for Innovasjon Norge som er vitenskapelig fundert og i tråd med Parisavtalen, i tråd med føringene i eierskapsmeldingen. Innovasjon Norge har i 2023 derfor satt i gang et større arbeid på å utvikle systemer, veiledning og kompetanse for å styrke innhenting av miljødata fra virksomheten og fra finansieringsporteføljen. Dette arbeidet vil fortsette for fullt i 2024, med mål om å sikre tilstrekkelig grunnlag for å sette et vitenskapsbasert klimamål for Innovasjon Norge fra 2025.

Innovasjon Norge har i 2023 innarbeidet regjeringens hovedprinsipp om at støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030 og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, gjennom nye føringer i finansieringspolicy, saksbehandlingsverktøy og søknadsskjema. Implementering av hovedprinsippet betyr tydeligere prioritering av bærekraftige prosjekter og prosjekter som bidrar til grønn omstilling. Prioritering stiller samtidig nye krav til at kunder dokumenterer miljø- og samfunnseffekter, med også økt behov for kompetanse hos Innovasjon Norges ansatte.

I 2023 har det vært gjennomført opplæring i taksonomivurderinger for finansieringsrådgivere, og virksomheten har god nytte av å bruke rammeverket for å vurdere relevante miljøeffekter. Innovasjon Norge legger nå taksonomivurderinger til grunn før tildelinger over grønne finansieringsordninger. Bærekraftstrategien slår fast at Innovasjon Norge skal tilby differensierte tjenester og betingelser for bærekraftige prosjekter, og dokumentere effektene av våre bidrag.

Innovasjon Norge i 2023, som resultat av arbeidet med “grønn rapportering” innarbeidet rutiner og systemer for rapportering på EUs seks miljømål for alle prosjekter som finansieres av Innovasjon Norge.

Vurdering av bærekraftsrisiko har en sentral plass i saksbehandlingen. Finansieringspolicy slår fast at bærekraftsrisiko skal vurderes i alle finansieringssaker som behandles av Innovasjon Norge, med

en helhetlig vurdering av prosjektets påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, inkludert vurdering av klima- og naturrisiko. Spørsmål og veiledning på bærekraftsrisiko har i 2023 blitt innarbeidet i nye søknads- og saksbehandlingssystemer. Det har i 2023 blitt gjennomført opplæring i forståelse av bærekraftsrisiko og bruk av egen utviklet digitalt verktøyet for ansatte med kundekontakt.

Innovasjon Norge har for 2023 gjennomført en overordnet klima- og naturrisikoanalyse for virksomheten, etter prinsippene i de internasjonale rapporteringsstandardene for klima- og naturrisiko (Task Force on Climate/Nature Related Financial Disclosures). Innovasjon Norges risikoeksponering og påvirkning på klima og natur oppstår særlig gjennom prosjektene vi finansierer.

Bærekraftstrategien trekker opp ambisjoner for intern drift av selskapet, konkretisert i en veileder for bærekraftig drift som gir føringer og styrker beslutningsgrunnlaget innen driftsmessige forhold for virksomheten, som eiendoms- og utstyrsforvaltning, reiser og anskaffelser. Virksomhetens reisepolicy vektlegger at det skal tas miljømessige hensyn både ved vurdering av behovet for reiser og måten nødvendige reiser gjennomføres på. Alle Innovasjon Norges kontorer i Norge er miljøfyrtårnsertifisert.

Innovasjon Norge arbeider aktivt for å fremme et ansvarlig næringsliv, både internt i selskapet og blant våre kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Innovasjon Norge har i 2023 gjennomført aktsomhetsvurdering for andre gang, i henhold til kravene i Åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2022. Aktsomhetsvurderingen omfattet både åpenhetslovens krav om sosiale forhold, samt risiko knyttet til klima og miljø og selskapsstyring (ESG). Innovasjon Norge følger rapporteringskravet i loven og en oppdatert aktsomhetsvurdering vil tilgjengeliggjøres på selskapets hjemmesider innen 30. juni 2024.

2.2 Satsinger i porteføljene for å nå hovedmålet

2.2.1 Introduksjon til kundeporteføljene

Innovasjon Norges kundetilbud skal til enhver tid innrettes mot de kundegruppene og de kundebehovene hvor organisasjonenes innsats gir størst effekt. De tre kundeporteføljene (1) Oppstart og Skalering, (2) Grønn omstilling og (3) Eksport og internasjonal vekst har en særskilt oppgave i å sørge for at Innovasjon Norges kundetilbud til enhver tid er tilpasset næringslivets behov. Et helhetlig og treffsikkert kundetilbud fordrer derfor tett samarbeid mellom de tre porteføljene, og det er etablert gode møteplasser, beslutningsarenaer og prosesser for samhandling på tvers.

Det pågående Kompetanseprosjektet, som ble igangsatt i 2023, er et godt eksempel på slik samarbeid. Prosjektet søker å blant annet å styrke en felles beste praksis for utvikling av kompetansetjenester og effektivisere arbeidsstrømmer på tvers av hele organisasjonen.

Arbeidet i kundeporteføljene bidrar også til Innovasjon Norges ambisjon om å jobbe mer datadrevet, og at sparringspartnerrollen til enhver tid er fylt med relevant innhold. Segmentering av kunder for initiativet Innsatsteam skalering og eksport ved regionkontorene og regionale stjerner er et godt eksempel hvor man søker å benytte tilgjengelige registre til å plukke målgruppe. En slik porteføljestyling vil fremover bidra til en forenkling i tjenestetilbudet og til en tydeligere prioritering. Endringene skal også bidra til å forenkle oppdragsgiverdialogen, rapporteringen og tjenesteutviklingen. EU er en stadig mer sentral premissgiver og er nå også en viktig virkemiddelaktør for norsk næringsliv. I 2023 fortsatte Innovasjon Norge jobben med å integrere EUs virkemidler og ordninger i kundetilbudet.

2.2.2 Oppstart og Skalering

Innovasjon Norges *Portefølje Oppstart og Skalering* retter seg mot delmålene 1 og 2 og skal understøtte Innovasjon Norges strategi gjennom å bidra til at flere selskaper lykkes med bærekraftig vekst. I 2023 har *Portefølje Oppstart og Skalering* hatt sterkt fokus på å lykkes med ny oppstartsfinansiering, mobilisere til EUs akselerator både gjennom tradisjonelle utlysninger og gjennom en ny plug-in pilot som knytter nasjonale- og EU-virkemidler tettere sammen. På kompetansesiden og kommunikasjon har vi startet nye kull til våre skaleringsprogrammer og kjørt en stor kampanje for å gjøre våre skaleringsprogram mer kjent. Et tett og godt samarbeid med kundefront (regionale kundeansvarlige) er forsterket med mål om å lykkes med implementering av blant annet Innsatsteam skalering og eksport.

At flere lykkes er viktig for varig verdiskaping i Norge. En viktig forutsetning for at selskaper skal lykkes er at kundereisene er mer helhetlige og at vi følger kundene over tid. Gode vekslinger mellom virkemiddelaktører, og mellom virkemiddelaktører og private og offentlige egenkapitalmiljøer, er et sentralt element i dette. Et annet viktig element er å levere kompetanse sammen med kapital.

For å styrke vår mulighet til å bidra i selskapenes vekstreise og utløse flere lønnsomme norske vekstselskap som lykkes internasjonalt, har Innovasjon Norge på ny sendt inn et satsingsforslag som omhandler transformative vekstselskaper. Dette er selskaper med internasjonale ambisjoner, som har lange utviklingsløp og hvor utviklingen er forbundet med høy risiko, både teknologisk og markedsmessig. Basert på blant annet kunder og andre interessenter, samt Menon sin evaluering av Innovasjon Norges oppstartsfinansiering i august 2022, har tilbudet til kundene blitt utvidet og forenklet gjennom en mer sammenhengende kundereise. Det fremkommer i Menons rapport at bedrifter med lenger og bredere virkemiddelreise har større suksess. Tilsvarende gjelder for prosjekter og selskaper som følger utviklingsløpet i EU. Det har også i 2023 vært gjennomført en rekke innsiktsmøter med sentrale aktører innen oppstarts- og gründermiljøene, en aktivitet som har gitt verdifulle innspill til tjenesteutviklingen. Blant de viktigste var behovet for et utvidet finansieringstilbud til bedrifter i tidlig fase for å sikre at flere oppstartsbedrifter lykkes med kommersialisering, samt behovet for å tilføre mer skaleringskompetanse og arbeidskapital for vekst. Innovasjon Norge lanserte i mai 2023 et rammeverk for milepælsfinansiering for å svare opp Menons anbefalinger og innspillene fra innsiktsmøtene.

Etablering av selskaper foregår i hele Norge. Samtidig viste evalueringen til Menon og kunnskap fra regionene at det er betydelige regionale forskjeller i tilgangen på kapital og kompetanse i økosystemet. I 2023 har fokus vært rettet mot rekruttering av selskaper med vekstambisjoner. De regionale "Innsatsteam skalering og eksport"-kundeteam på tvers av Innovasjon Norges virksomhet er introdusert på alle regionkontorene og vi begynner å se effekten av arbeidet. Selskapene tilbys et strukturert opplegg for å kunne realisere sine skalerings- og eksportambisjoner, gjennom velprøvde verktøy og konsepter inspirert av vårt skaleringsprogram i New York. Gjennom innsatsteamene skalering og eksport får kundene tilgang til spisskompetanse innen strategi, finansiering, eksport og mulighet for å bli koblet til mentorer i Norge og utlandet.

Innsatsteamene skalering og eksport spilte en sentral rolle i rekruttering og nominering av bedrifter til EUs EIC Scaleup 100 og EIC Scaling Club. Dette programmet har som målsetting å samle de 100 mest lovende «deep tech» selskapene med høyest potensiale og som har ambisjoner om å bli globale ledere og «enhjørning» (1 mrd Euro i markedsverdi) i Europa. Selskapene får tilgang til kompetanse, mentorer, investorer, markeder mm. Innovasjon Norge og et samlet virkemiddelapparat fra Nysnø, Investinor, Siva og NFR nominerte 13 kandidater fra Norge, pt er 2 norske selskaper akseptert som medlemmer i EIC Scaling Club, prosess med opptak foregår frem til sommeren.

Innsatsteamene skalering og eksport identifiserer fortløpende gode kandidater for deltakelse i Innovasjon Norges internasjonale skaleringsprogrammer. Tilgang på skaleringskompetanse er kritisk for å lykkes. I skaleringsprogrammene TINC (Tech Incubator Silicon Valley), EMNY (Entrepreneurial Marketing New York) og TEA (Tech city Executive Accelerator London), kobler vi kunder med stort potensial til internasjonal spisskompetanse på skalering og marked.

I 2023 har *Portefølje Oppstart og Skalering* revidert og tydeliggjort verdiforslag til Innovasjon Norges skaleringsprogrammer i TINC, EMNY og TEA, samt gjennomført en markeds kampanje med fokus på skalering for å tydeliggjøre vårt tilbud på globale skaleringsprogram.

Portefølje Oppstart og Skalering har også ansvar for å bygge bro til EUs tjenestetilbud og bidra til at norske oppstart- og skaleringsselskaper lykkes i EU. Vi har i 2023 jobbet med å gi tilgang til kapital og kompetanse gjennom nasjonalt ansvar for Pilar 3 med EIC akselerator, WomenTech EU, EIE og Europeiske nettverk (EEN, Taftie mm). Fokus er på å forenkle veien inn i EU-program og EU, hvor det i 2023 er jobbet med:

- Satsingsforslag til NFD på Seal of Excellence-finansiering
- Plug-in til EIC fra Miljøteknologiordningen
- Nominasjon til Scale-up 100 og Women Tech EU
- Muligheter STEP (Strategic Technologies for Europe Platform) og InvestEU
- Koordinering og samspill med øvrige virkemiddelaktører som NFR, Siva, Investinor og Nysnø

I 2023 hadde vi noe lavere rammeutnyttelse på innovasjonsvirkemidlene rettet mot bedrifter i de tidligste utviklingsfasene. 2023 var preget av stor geopolitisk usikkerhet noe som har medført et vedvarende vanskelig kapitalmarked for de yngste bedriftene. Sistnevnte har sin årsak i urolige kapitalmarkeder med store nedskrivninger i tidligfase investeringer og at investorene har fokusert mer på modne bedrifter hvor verdiene ikke er så volatile. Det er fortsatt lav arbeidsledighet med gode lønnsbetingelser også i etablerte bedrifter.

2.2.3 Grønn omstilling

Innovasjon Norges portefølje Grønn omstilling skal bidra til å akselerere det grønne skiftet, samt understøtte næringslivets evne til å være relevante og konkurransedyktige over tid. Dette krever en kontinuerlig innsats fra porteføljen for å identifisere og utforske nye og endrede kundebehov, utfordringer og muligheter, samt evne til å oppfordre næringslivet til endring når det er nødvendig. Målet med tjenestene i porteføljen er å legge til rette for mer krysskoblende næringssamarbeid og teknologianvendelse, bistå norsk næringsliv med å styrke og utvikle grønne og sirkulære verdikjeder, samt tilby kompetanse, kapital og nettverk som virkemidler for grønn, digital og innovasjonsbasert fornying.

For å bedre reflektere arbeidet i porteføljen, byttet porteføljeavdelingen navn fra Innovativ til Grønn omstilling 11. september 2023. Porteføljen omtales videre med det nye navnet.

Arbeidet i Grønn omstilling er hovedsakelig innrettet mot Innovasjon Norges delmål 2 og 3 og bidrar videre til å understøtte sentrale deler av Innovasjon Norges selskapsstrategi, spesielt «løse globale utfordringer» og «sterkere regionale partnerskap». Porteføljens arbeid bidrar også til «bærekraftig vekst og eksport» gjennom kontinuerlig innsats på tvers av porteføljene for å sikre systematisk oppfølging av bedrifter over tid.

Grønn omstilling skal sikre at Innovasjon Norge har et relevant kundetilbud til selskaper som har behov for å omstille eller fornye seg på grunn av endrede markedsbetingelser eller rammevilkår. Porteføljen har i 2023 valgt å innrette sitt arbeid mot fire overordnede strategiske kundebehov; (1) Grønne forretningsmodeller, (2) Grønne verdikjeder, (3) Grønn teknologi og (4) Grønn produksjon. I løpet av året har det derfor vært gjennomført et omfattende kartleggings- og innspillsarbeid gjennom dialog med samtlige av Innovasjon Norges regionskontor. Hensikten med dette arbeidet har vært å avdekke konkrete behov slik at Innovasjon Norge kan sikre at kundetilbudet knyttet til omstilling i næringslivet bygger på oppdatert og solid innsikt i kundebehovene, og at Innovasjon Norges kundetilbud til enhver tid oppleves som relevant.

I 2023 har en av porteføljens større utviklingsoppgaver omhandlet endringer i det nasjonale klyngeprogrammet, omtalt under Rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet, kap 3.7.1 Norwegian Innovation Clusters (Klyngeprogrammet). Videre har porteføljen jobbet systematisk mot et mer sømløst samspill mellom virkemidlene i porteføljen og virkemidler i EU og hos øvrige deler av virkemiddelapparatet. Arbeidet med et tettere samspill mellom tjenesten Bedriftsnettverk

og tilbudet til Norges to European Digital Innovation Hubs (EDIH), delfinansiert gjennom EU-programmet Digitalt Europa kan trekkes frem som et eksempel på dette.

2.2.4 Eksport og internasjonal vekst

Innovasjon Norges portefølje «Eksport og internasjonal vekst» er primært innrettet mot Innovasjon Norges delmål om flere vekstkraftige bedrifter gjennom å bidra til å løfte norsk eksport og ta grønne verdikjeder ut i internasjonale markeder. Målet er økt verdiskaping gjennom at våre kunder oppnår salg i internasjonale markeder. Innovasjon Norge har en viktig rolle i å bidra med kapital og kompetanse ved å gi selskaper tilgang til nettverk både nasjonalt og internasjonalt og med bidra til økt internasjonal posisjonering.

Våre tjenester inndeles i kategoriene 1) innsikt i internasjonale markeder, 2) internasjonal vekststrategi, 3) internasjonale handels- og eksportregler, 4) internasjonal synlighet og posisjonering og 5) etablering og vekst i markeder. Disse leveres gjennom alt fra kurs i vårt digitale kompetansesenter, til workshops for å bygge internasjonal strategi, eksportteknisk bistand, eksportprogrammer for grupper av bedrifter innen en og samme sektor, en-til-en rådgivning, arrangementer ved våre kontorer i utlandet, utstilling på norske paviljonger på messer i utlandet, til næringslivsdelegasjoner i forbindelse med Kongehusets besøk til andre land. Tjenesteporteføljen er bred, noe som er nødvendig for å svare på et bredt spekter av relevante kundebehov.

Selskapets eksportstrategi «Rigget for eksport» som ble lansert i 2020, har tre sentrale strategiske initiativ for det kunderettede arbeidet;

1) Et godt grunntilbud til bredden av norsk eksportrettet næringsliv.

Strategien pekte på behov for økt digitalisering og selvhjelp. Innovasjon Norge har gjennom etableringen av den digitale kursportalen kommet et godt stykke på vei med å tilgjengeliggjøre selvhjelp for våre kunder. En stor andel av kursene er rettet mot eksportkunder, for eksempel ulike introduksjonskurs knyttet til eksport til spesifikke markeder, kurs i internasjonal e-handel og tollkurs. Kursene skal bidra til å øke kompetansen for bredden av norsk næringsliv og de er alltid tilgjengelige.

En annen kanal som er viktig for å tilby selvhjelp er Innovasjon Norges nettsider. Disse er i prosess med å få ny struktur som vil gi oss en enda bedre mulighet til å tilgjengeliggjøre mer selvbetjent informasjon i form av blant annet markedsrapporter, artikler, verktøy og veiledere til norske bedrifter.

Som en del av grunntilbudet inngår også én-til-én veiledning og sparring av generell karakter til individuelle bedrifter, primært levert fra utekontorene og eksportsenteret. Dette gir kundene mulighet til å få informasjon, få svar på enkle spørsmål, samt bli guidet videre til andre som kan hjelpe, innenfor eller utenfor Innovasjon Norge.

2) Jobbe med de selskapene som har størst forutsetning for å lykkes internasjonalt.

Eksportstrategien satte ny kurs for eksportarbeidet og tydeliggjorde behovet for å fokusere på de selskapene som har størst forutsetning for å lykkes internasjonalt. Innovasjon Norge jobber datadrevet og proaktivt for å følge opp de mest lovende kundene over lengre tid og de får tilbud om flere av våre tjenester, enten parallelt eller sekvensielt. Å tilby et bredere tilbud til færre kunder har gitt resultater, og i 2023 opplevde vi at kundene som vi arbeidet mer helhetlig med oppnådde kontrakter i internasjonale markeder raskere. I tillegg opplevde vi 15 prosent økt brukerbetaling ved våre internasjonale kontorer, noe som viser at våre tjenester er relevante og etterspurte av kunder internasjonalt.

Vi har i 2023 gjort store tilpasninger for å operasjonalisere eksportstrategien både ved kontorene i Norge og ved våre internasjonale kontorer:

- Antall én-til-én rådgivningsoppdrag ved utekontorene er noe redusert i 2023. Samtidig er oppdragene større og mer omfattende enn det vi har hatt tidligere, noe som gjenspeiler en dreining i strategien med å jobbe mer inngående med bedrifter over tid.
- Innovasjon Norge får gode tilbakemeldinger fra kunder som deltar i vårt key account-program «Global Gateways by Innovation Norway» hvor de mest lovende eksportbedriftene får tett oppfølging over tid. Ved utgangen av 2023 hadde omtrent 100 bedrifter med eksportambisjoner inngått avtale med Innovasjon Norge om å delta i programmet.
- For å fokusere innsatsen mot utvalgte selskaper var det behov for å styrke arbeidet mot internasjonal vekst på våre regionkontorer i Norge. Innovasjon Norge etablerte derfor i 2023 dedikerte team, såkalte «Innsatsteam for vekst og eksport», ved alle regionkontorene som skal jobbe med de mest lovende kundene (se også avsnitt 2.2.2). Vi ser en effekt av dette arbeidet at våre rådgivere ved regionskontorene i Norge jobber mer proaktivt og oppsøkende med kunder, som gjør at vi øker kvaliteten av prosessen med kundene, og således er en operasjonell gjennomføring av å koble kapital og kompetansetjenester sammen.

3) Kunder med størst eksportpotensial og sektorer hvor Norge har en komparativ fordel.

Sektorer hvor norsk næringsliv har komparative fortrinn utpekes gjennom regjeringens «Strategiske eksportsatsinger». I 2023 ble satsingene på sektorene havvind og grønn maritim industri iverksatt. Innovasjon Norge har de siste tre årene hatt HPO-programmer (High Potential Opportunities) som i all hovedsak retter seg mot markedsmuligheter innenfor det grønne skiftet, med hovedvekt på havvind og grønnere maritime løsninger.

Å koble de strategiske eksportsatsingene fra regjeringen på HPO-modellen som hele Team Norway står omforent bak mener vi er en nøkkelfaktor for å få satt midlene bak «Hele Norge eksporterer» i raskt og effektivt omløp. Det er en felles enighet mellom aktørene i Team Norway om at et styrket samarbeid er avgjørende for å få økt fart og gjennomføringsevne, og at HPO-programmet representerer en effektiv metode for å oppnå dette. Dette er også fremhevet i en ekstern

evaluering Oxford Research gjennomførte i 2022⁴. Flere selskaper som har deltatt i programmet har allerede oppnådd å vinne kontrakter som følge av sin deltagelse i programmet.

De regjeringsinitierte satsingene ble introdusert i samme tidsrom som den nyoppståtte geopolitiske ustabiliteten, som også i betydelig grad påvirker Norge. For at norske selskaper skal kunne konkurrere om markedsandeler i denne transformasjonen, må virkemiddelapparatet styrke evnen til å mobilisere, kvalifisere og posisjonere dem.

Innovasjon Norge jobbet videre i 2023 med et nært strategisk samarbeid med våre største industrikonserner⁵. Ved utgangen av 2023 var det inngått avtaler med fem av de seks største selskapene og dialogen med disse er intensivert. Vi ser særlig resultat av samarbeidet gjennom blant annet medfinansiering fra selskapene knyttet til styrking av kapasitet ved enkelte utekontor, samtidig har det gitt en mulighet å ha en tettere dialog om bedriftenes næringsutviklingsagenda nasjonalt på et mer strategisk plan. Initiativet vil fremover fokusere på implementering av felles strategiske prioriteringer på ledelsesnivå hos selskapene og Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge lanserte i 2022 nettstedet «BusinessNorway.com» med målet om å styrke posisjoneringen av norsk næringsliv internasjonalt. Business Norway presenterer grønne og bærekraftige løsninger, voksende og etablerte nøkkelindustrier som hydrogen, grønn maritim, havvind og batterier og fremhever muligheter for utenlandske direkteinvesteringer i Norge. Innovasjon Norge har i 2023 videreutviklet nettstedet og sammen med Team Norway bruker det strategisk i markedsføringen av norsk næringsliv.

2.2.5 Overordnede hovedtall

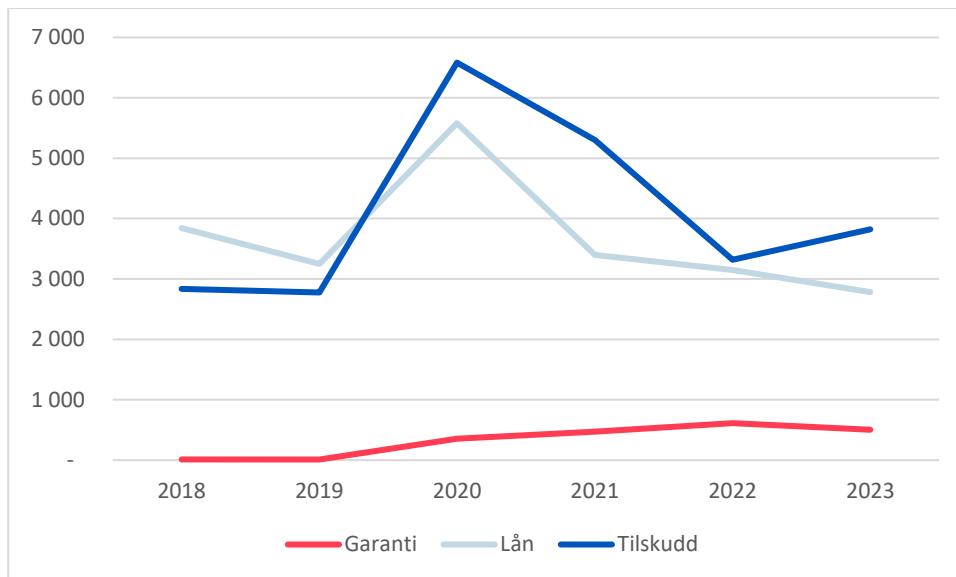
Under pandemien tildelte Innovasjon Norge betydelig høyere beløp enn vanlig. I 2022 og 2023 har tildelingene vært tilbake om lag på et gjennomsnittlig nivå. I 2023 ble det tildelt tilskudd, lån og garantier på 7,1 mrd. kroner, fordelt mellom 3,8 mrd. kroner i tilskudd, 2,8 mrd. kroner i lån og 500 mill. kroner i garantier, se figur 2.2.5-1.

Figuren viser også at totale tilskudd var høyere enn totale lån i 2023. Slik var det også under pandemien, men i årene før var tildelte lån gjennomgående større samlet beløp enn tildelte tilskudd hvert år. Ulike landbrukstilskudd står for det meste av tilskuddsveksten fra 2022 til 2023. Vi ser også at etter flere år med betydelig vekst, falt tildelte garantier fra 2022 til 2023.

⁴ Med vinden i ryggen - Underveisevaluering av prosjektet «Havvind i Frankrike»

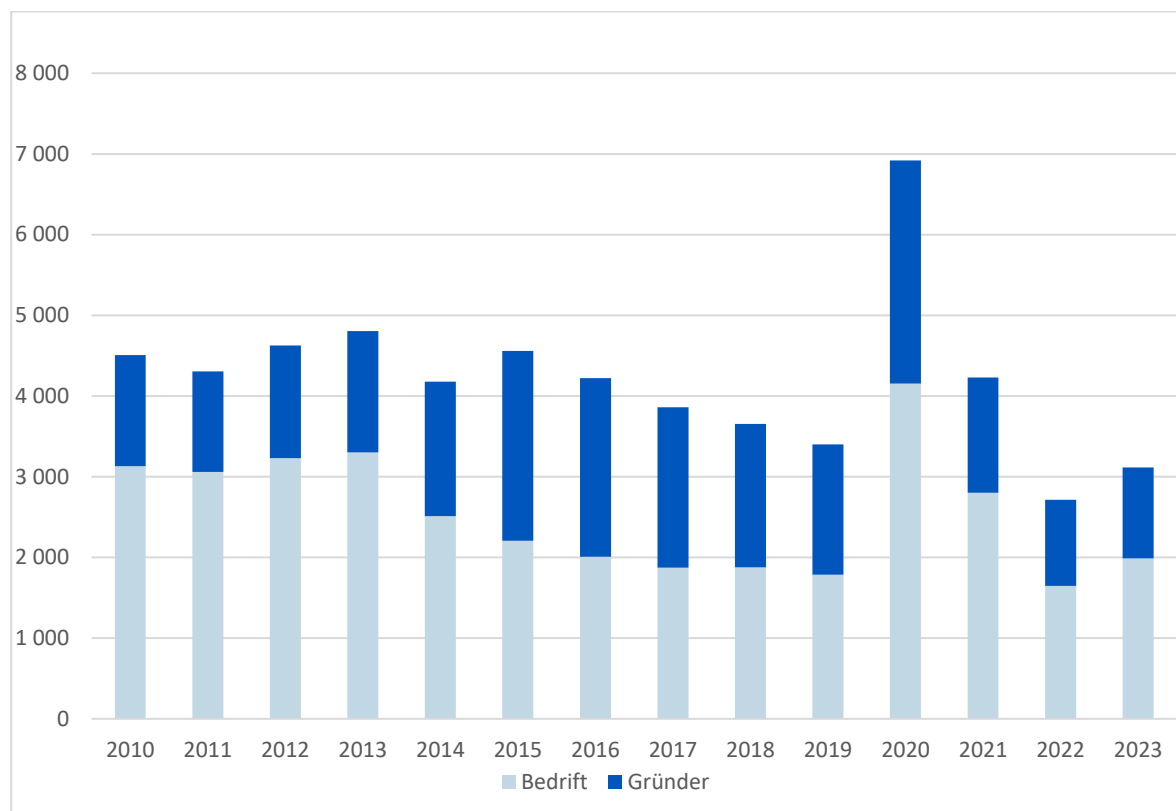
⁵ Aker, Yara, Kongsberg, Equinor, Statkraft og Hydro

Figur 2.2.5-1 Lån, tilskudd og garantier. Mill. kroner.

Figur 2.2.5-2 viser andelen av totalt antall finansielle tildelinger som har gått til gründere – definert som bedrifter som er tre år eller yngre – og bedrifter som er eldre enn tre år de siste årene. I landbruksoppdraget tildeler Innovasjon Norge til mange personkunder. Disse er ikke med i figuren.

Figur 2.2.5-2 Antall tilsagn, fordeling mellom gründere (delmål 1) og vekstkraftige bedrifter (delmål 2) for lån, tilskudd og garantier.

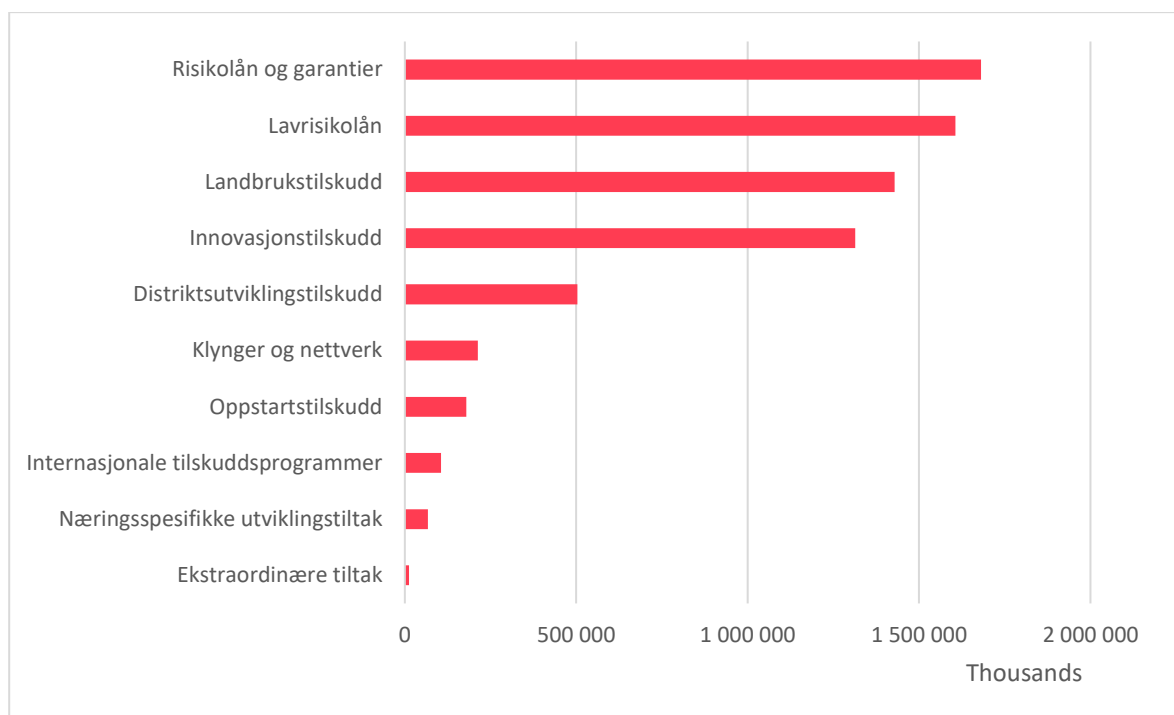

Siden 2016 har trenden vært at eldre bedrifter har økt sin andel av totale tildelinger relativt til gründere. I 2023 var andelen av tildelinger som gikk til gründere 36 prosent, ned fra 39 prosent i 2022.

I 2023 og 2022 var tildelingene av ulike risikolån og garantier høyere enn lavrisikolånene, se figur 2.2.5-3. Før pandemien var årlige tildelinger av lavrisikolån gjennomgående 1 mrd. kroner høyere enn tildelingene av risikolån.

Gjennom flere år har tildelingen av oppstartstilskudd falt. I 2023 var disse tilskuddene totalt 179 mill. kroner. Hvis man justerer for konsumprisveksten har ikke slike tildelinger vært på et så lavt nivå siden etableringen av Innovasjon Norge. I 2016 var oppstartstilskuddene nesten 500 mill. kroner.

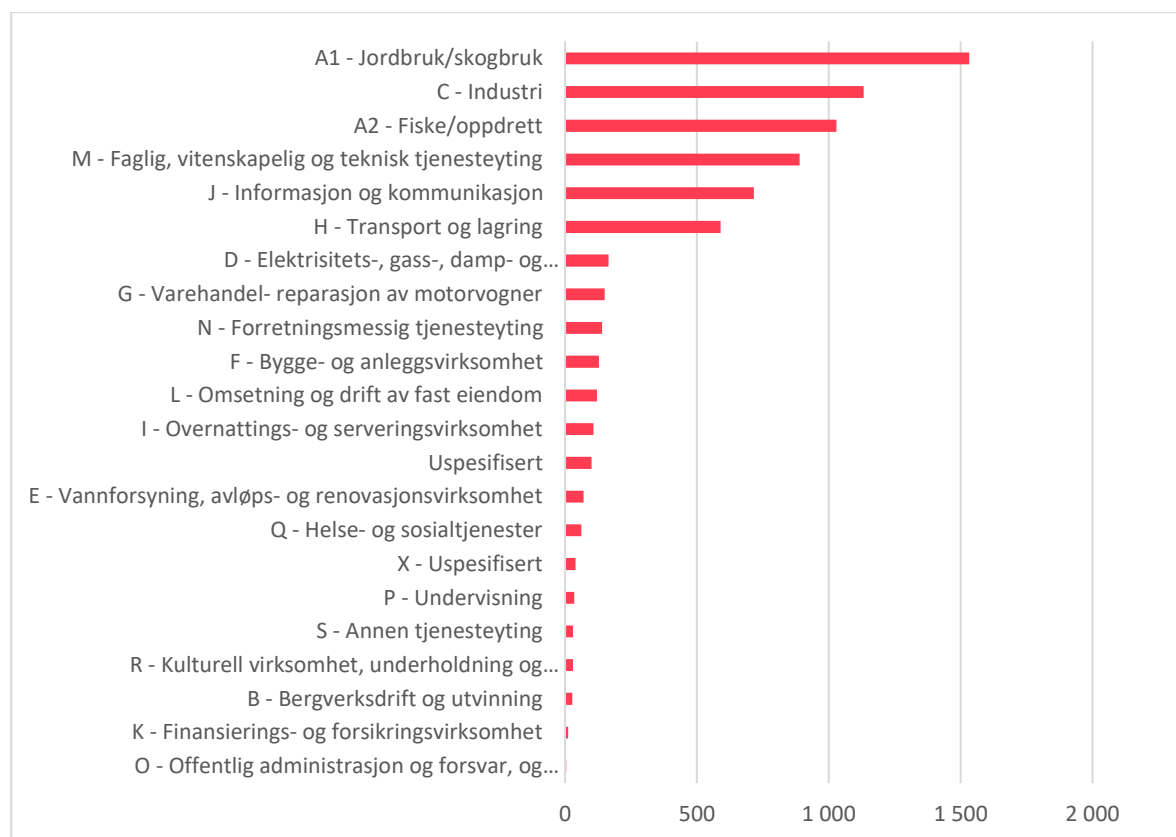
Figur 2.2.5-3 Virkemiddelkategorier i 2023. Mill. kroner

Figur 2.2.5-4 viser fordelingen av tildeling av alle virkemidler etter næringen til støttemottager. Bedrifter i primær- og sekundærnæringene er som oftest de største mottakerne av støtte fra Innovasjon Norge. En sterk økning i landbruksoppdraget fra 2022 til 2023 har ført til at landbruket nå var den største sektoren, målt i tildelt støttebeløp. Nest størst er industrien, før fiske/oppdrett.

De siste årene har bedrifter innenfor avansert tjenesteyting økt sin andel av totale støttebeløp. Bedrifter innenfor faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting og informasjon og kommunikasjon ble i fjor tildelt henholdsvis 900 mill. kroner og 700 mill. kroner. Begge deler er 50 prosent mer enn nivået i 2018.

Figur 2.2.5-4 Tildelte midler fordelt etter næringer. 2023. Mill. kroner

2.2.6 Effekter og resultater

For å vite mer om resultatene av bidragene til norsk næringsliv, gjennomfører Innovasjon Norge hvert år ulike resultat- og effektundersøkelser. Undersøkelsene gir resultatindikatorer som inngår i mål- og resultatstyringssystemet. Indikatorene sier noe om Innovasjon Norges måloppnåelse for hovedmål og delmål. Vesentlige avvik i estimatene fra tidligere rapporterte tall skal følges opp gjennom styringsdialogen.

For nærmere omtale av hvilke indikatorer som inngår i mål- og resultatstyringssystemet, viser vi til kapittel 12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyring i Innovasjon Norge. I kapittel 13.2 Statistikk over mål- og resultatstyringsindikatorer finnes estimater for flere av indikatorene, brutt ned på ulike grupper bedrifter.

I årets rapport er det Oslo Economics som står bak beregningene. I den forbindelse er det gjort noen metodiske justeringer. Den viktigste er at perioden som estimatene er beregnet for er flyttet til regnskapsårene 2011-22. I Oppdragsgiver rapporten 2022 var perioden 2003-2021.

Effektindikatorer

I effektundersøkelsen som Oslo Economics gjennomfører for Innovasjon Norge sammenlignes indikatorene salgsinntekter, verdiskaping og produktivitet i bedrifter som har mottatt støtte fra Innovasjon Norge med en kontrollgruppe av liknende bedrifter som ikke har mottatt støtte.

Tabell 2.2.6-1 viser hovedresultatene for effektindikatorene fra årets måling for Innovasjon Norges virksomhet i sin helhet og for de fire hovedoppdragene; innovasjonsoppdraget⁶, distriktsooppdraget⁷, landbruksoppdraget⁸ og bankoppdraget⁹.

Tabell 2.2.6-1 Effektindikatorer. Gjennomsnittlig årlig mervest i prosentpoeng (2011-2022)

	Salgsinntekter	Verdiskaping	Produktivitet
Innovasjon Norge	14,8***	10,8***	4,3***
Innovasjonsoppdraget	19,3***	15,2***	6,0***
Distriktsooppdraget	10,3***	7,2***	2,5***
Landbruksoppdraget	9,0***	8,4***	1,5
Bankoppdraget	7,1***	5,2***	1,9

***Estimat er statistisk signifikant med p-verdi lik 0,01 eller lavere

Estimatene når vi inkluderer regnskapsåret 2022 og ekskluderer regnskapene fra før 2011 er gjenkjennelige sammenliknet med fjorårets resultater¹⁰. Årets effektmåling viser fortsatt positive og svært tydelige effekter av støtte for de fleste indikatorer og oppdrag.

Målingene er ikke direkte sammenliknbare fra et år til neste. Gjennom pandemien endret kundemassen sammensetning, ikke bare fordi Innovasjon Norge har fått ekstraordinære midler for sikre likviditet og overlevelse gjennom krisen, men også betydelige budsjettøkninger i ordinære virkemidler. Når utvalget av kunder endres, endres også kontrollgruppen (som kundene er matchet med), og dette kan påvirke de årlige resultatene.

Bedrifter som mottok ekstraordinære virkemidler notifisert under det midlertidige statsstøtteregulverket som ble innført under pandemien¹¹ er ikke tatt med i effektmålingene fordi de har et annet formål enn innovasjon og vekst (likviditet for overlevelse). Bedrifter som benyttet det landsdekkende innovasjonstilskuddet er imidlertid med i målingene, selv om det ofte omtales som en del av krisepakken. Det er med i målingene fordi det har samme formål som brede

⁶ Finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet

⁷ Finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet/Fylkeskommunene

⁸ Finansiert av Landbruks- og matdepartementet

⁹ Lavrisikolån til industri og tjenesteyting, landbruk og fiskeri, finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet

¹⁰ Når man bryter ned på oppdrag og delmål, er det ikke helt rett frem å sammenlikne med fjorårets estimater fordi utvalgene vil være forskjellige. For Innovasjon Norge samlet sett, vil det først og fremst være nye data som spiller inn.

¹¹ Temporary Framework for Covid 19 (2020 og 2021)

innovasjonspolitiske virkemidler og er gitt under det generelle gruppeunntaksregelverket (GBER), ikke det midlertidige kriseregelverket.

Distriktsoppdraget og landbruksoppdraget har andre politiske målsettinger enn de rent økonomiske, som for eksempel bosetting, produktjonsvekst, kulturlandskap og matsikkerhet. Dette er sektorpolitiske mål som verdsettes politisk, men som ofte vil kunne gå på bekostning av de rent økonomiske effektene. Sektormålene nås gjennom økt verdiskaping, derfor er det viktig å fremheve at estimatene for merverdiskaping og produktivitetsvekst er positive og gode også for sektoroppdragene og for bankoppdraget (lavriskolåneordningene).

Mesteparten av virkemidlene innen tradisjonelt landbruk favnes ikke av analysene fordi de i stor grad går til personkunder uten regnskapsplikt. Disse ordningene er derfor ikke inkludert i estimatene.

Oslo Economics, som har beregnet indikatorene, kommenterer dem slik:

«Våre anslag tyder på at Innovasjon Norges støtte er assosiert med en betydelig økning i vekst for kundene relativt til kontrollbedriftene som ikke mottok støtte. Totalt for alle oppdrag og kunder indikerer våre estimater at Innovasjon Norges kunder har hatt 15 prosentpoeng høyere vekst hvert år, målt i salgsinntekter. For verdiskaping, produktivitet og sysselsetting er mervæksten henholdsvis 11, 4 og 7 prosentpoeng.

Estimatene indikerer også at effekten av Innovasjon Norges støtte er generelt sterkere for gründere enn for etablerte bedrifter. Effekten av støtte er også særlig stor for indikatorene salgsinntekt og verdiskaping, og for innovasjonsoppdraget.

Forskjellen mellom effektene for gründere og etablerte bedrifter er mindre i bankoppdraget, slik funnene også har vært tidligere år. Innenfor dette oppdraget finner vi støtte som oftere er rettet mot større, mer etablerte firmaer, og på dette området gis mindre risikofylte lån enn vi finner i innovasjonsoppdraget.

Innovasjonsoppdraget har størst observert effekt på produktivitetsindikatoren, spesielt for gründer-bedrifter, men også når man ser på hele utvalget av Innovasjon Norges kunder. (..)

For å sammenligne 2022 med øvrige år i tidsvinduet har vi estimert effekter for de samme indikatorene også for perioden 2011-2021. Resultatene med og uten inkludering av 2022 i analysene er totalt sett like, og de små forskjellene observert er ikke statistisk signifikant forskjellige fra hverandre.

Ettersom vi baserer våre estimater på en kortere tidsperiode enn SØAs tidligere gjennomførte analyser, må vi forvente forskjeller mellom settene av estimater. Vi observerer at våre resultater kun basert på perioden etter 2011 er marginalt høyere for alle utfall enn SØAs, men forskjellene er

små. Disse forskjellene støtter SØAs funn fra sin 2023-rapport om at effekten av Innovasjon Norges støtte har økt over tid.»

Resultatindikatorer

Utvikling i utløsningsgrad

Addisjonaliteten sier noe om i hvilken grad bedriftene oppfatter at Innovasjon Norges bidrag har vært utløsende for gjennomføringen av prosjektet. Tidligere har Innovasjon Norge rapportert på innsatsaddisjonalitet, om bistanden har ført til at flere aktiviteter eller prosjekter hos kunden blir gjennomført, eller at omfanget på prosjektet endres. Det er dette de fleste forbinder med begrepet «addisjonalitet».

I år har vi inkludert rapportering på adferdsaddisjonalitet og resultatsaddisjonalitet.

Adferdsaddisjonalitet sier noe om bedriften som mottar støtten endrer bedriftens adferd. Endring i atferd krever at bedriftene har fått økt kompetanse. Resultatsaddisjonalitet sier noe om bistanden fører til at prosjektene som mottar støtte får bedre resultater enn det som ville vært tilfelle uten støtten. De ulike formene for addisjonalitet er ikke gjensidig utelukkende. Under beskrives hvilke indikatorer som kan belyse de ulike formene for addisjonalitet i Kundeeffektundersøkelsen, og hva resultatene sier for 2023.

I Kundeeffektundersøkelsens førundersøkelse ble respondenter spurt om hva de tror ville skjedd med deres prosjekt dersom de ikke hadde mottatt støtte fra Innovasjon Norge. Svaralternativene ligger på en skala. Bistanden blir klassifisert som å ha «høy addisjonalitet» dersom kunden oppgir at prosjektet ville blitt skrinlagt helt eller blitt gjennomført i redusert omfang og forsinket uten støtte. Addisjonaliteten er definert som middels dersom kunden oppgir at bistanden kun har ført til at prosjektet enten har fått økt omfang eller blitt gjennomført raskere som følge av bistanden. Addisjonaliteten er definert som lav dersom kunden oppgir at prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang og til samme tid, også uten støtte.

69 prosent av kundene til Innovasjon Norge oppga at bistanden fra Innovasjon Norge hadde høy addisjonalitet, se tabell 2.2.6-2. 27 prosent oppgir at de tror de vil ha middels addisjonalitet. Dette er noe høyere enn foregående år, men det er generelt sett liten endring fra tidligere år.

Tabell 2.2.6-2 Andel respondenter som oppgir at bistand fra Innovasjon Norge gav middels og høy addisjonalitet for prosjektet fordelt på oppdrag (prosent) ¹².

Oppdrag	2018	2019	2020	2021	2022*	2023
Innovasjon Norge	93	91	96	95	87	96
Innovasjon og internasjonalisering	98	97	97	99	93	97
Distrikt	94	92	98	95	94	99

¹² Kilde: Oslo Economics og Oxford Research. *I 2022 ble det benyttet en annen metodikk for å beregne generell addisjonalitet. Derfor er ikke verdiene i 2022 direkte sammenlignbar med de øvrige årene.

Landbruk	97	90	94	97	83	93
Bank	73	71	91	83	67	93

45 prosent av respondentene svarte også at støtten fra Innovasjon Norge har ført til at de har satt i gang flere utviklingsprosjekter, mens 38 prosent oppga at de forventer at de vil gjøre det.

Adferdsaddisjonalitet

Det er flere indikatorer som sier noe om endret adferd i bedriften som følge av støtten fra Innovasjon Norge. Faktiske endringer vil trolig avhenge av kompetansetilførsel, enten gjennom direkte råd fra Innovasjon Norge, eller indirekte. Endringer i atferd som følge av Innovasjon Norges bistand kan derfor sees som en indikator på kompetansebidrag.

For både delmål 1 (gründere) og delmål 2 (eldre bedrifter) er det ønskelig å undersøke bidrag til kompetanseheving generelt, og til internasjonalisering spesielt. For de ulike indikatorene nedenfor har vi derfor resultatene for Innovasjon Norge som helhet, samt for gründere og etablerte bedrifter. Gründere defineres her som bedrifter yngre enn 4 år, mens etablerte bedrifter defineres som bedrifter som er eldre enn 4 år.

Generelle endringer i bedriften

Kundene blir bedt om å oppgi i hvilken grad deres prosjekt har ført til vesentlige endringer i bedriftens styring av foretaket, salg og markedsføring, produksjonsprosesser, logistikk, IKT-sikkerhet, HR og rekruttering eller administrasjonsprosesser.

Overordnet sett oppgir 88 prosent av respondentene i undersøkelsen at de i stor eller noen grad har opplevd en endring på minst ett av punktene ovenfor som følge av bistanden fra Innovasjon Norge. Andelen er noe høyere for gründerbedriftene enn for øvrige bedrifter, se tabell 2.2.6-3

Tabell 2.2.6-3 Oversikt over andel respondenter som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til vesentlige endringer på minst ett område i bedriften ¹³.

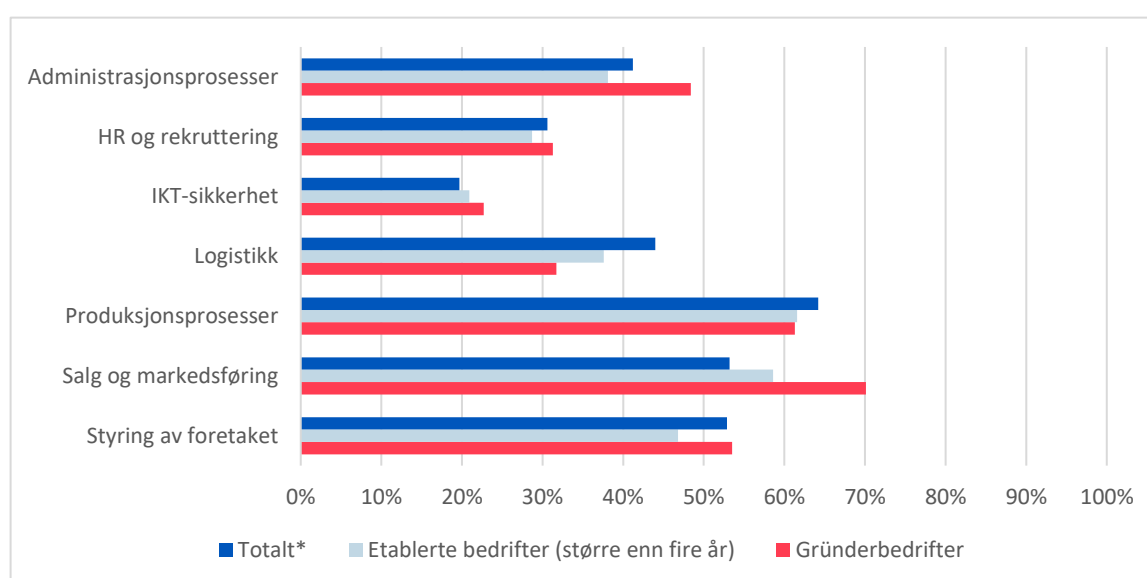
Indikator	Gründerbedrifter (<4 år)	Øvrige bedrifter (>4 år)	Totalt*
2022	91,8%	83,8%	87,4%
2023	90,1%	81,2%	88,0%

Figuren nedenfor viser andel respondenter som har svart at bistanden fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til endringer på ulike forhold i deres bedrift, fordelt etter gründerbedrifter, etablerte bedrifter og samlet sett. Som vist i figuren oppgir flest at de opplevde endring innenfor

¹³ Kilde: Oslo Economics

produksjonsprosesser, styring av foretaket og salg og markedsføring uavhengig av bedriftens alder. Flest opplevde endring innenfor produksjonsprosesser, styring av foretaket og salg og markedsføring. Forskjellene mellom opplevd endring blant yngre og etablerte selskaper var størst på områdene logistikk, salg og markedsføring og administrasjonsprosesser. De eldre opplevde mer endring enn de yngre selskapene innenfor førstnevnte kategori, mens det omvendte er tilfelle innenfor de to sistnevnte kategoriene. Dette kan indikere at kompetansebehovet er større for de respektive bedriftene innenfor disse kategoriene. Det kan også gjenspeile ulikheter i hvilke type støtte som gis til yngre og eldre selskaper.

Figur 2.2.6-1 Andel respondenter i 2023 som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til vesentlige endringer på ulike områder i bedriften¹⁴

Endring i bruk av digitale verktøy

Mange av bedriftene oppgir at støtten har ført til at de har tatt i bruk nye digitale verktøy, se påfølgende tabeller.

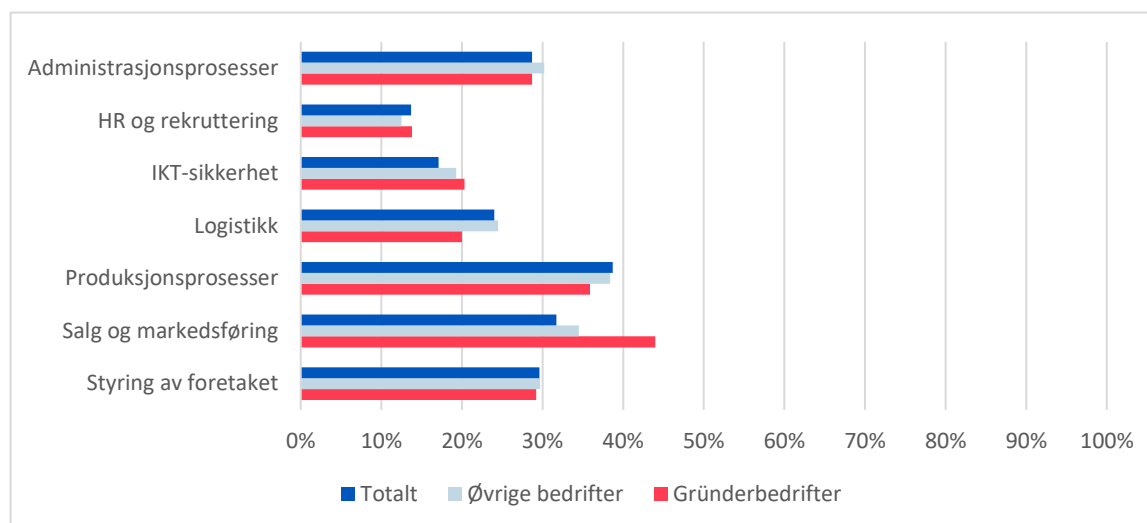
Tabell 2.2.6-4 Andel respondenter som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til økt bruk av digitale verktøy

	Gründerbedrifter (<4 år)	Øvrige bedrifter (>4 år)	Totalt*
2023	64,3%	53,3%	56,1%

¹⁴ Kilde: Oslo Economics. Bedrifter som ikke har oppgitt alder, inngår i total.

Figur 2.2.6-2 viser på hvilke områder respondentene oppgir å ha tatt i bruk nye digitale verktøy, fordelt etter alder på bedriften til respondenten.

Figur 2.2.6-2 Andel respondenter i 2023 som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge har ført til økt bruk av digitale verktøy, fordelt på område og alder på bedrift¹⁵

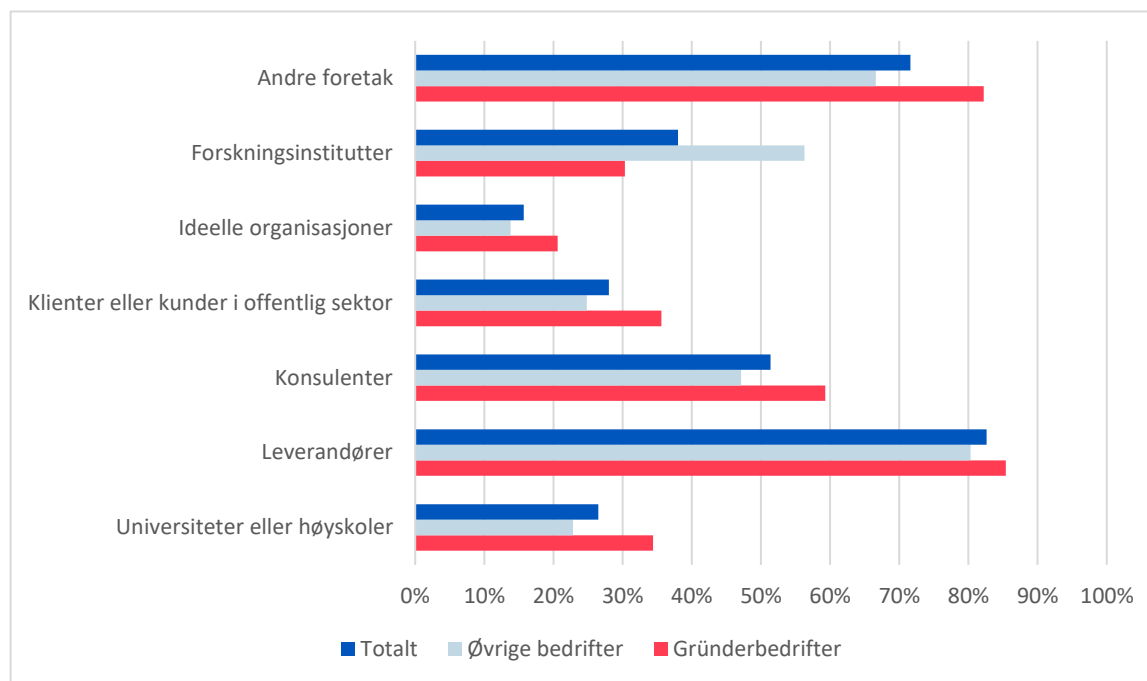
Endring i samarbeid med andre aktører

Økt samarbeid med andre aktører er en annen form for adferdsaddisjonalitet. Om lag tre av fire bedrifter oppgir at støtten fører til økt samarbeid.

Figur 2.2.6-3 viser en oversikt over hvem kundene oppgir å ha samarbeidet mer med, fordelt på gründer og vekstbedrifter. Som vist i figuren har støtten bidratt særlig til økt samarbeid med andre foretak og leverandører for både yngre og etablerte bedrifter.

¹⁵ Kilde: Oslo Economics

Figur 2.2.6-3 Andel respondenter i 2023 som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge har ført til økt samarbeid med andre aktører, fordelt på respondentens alder og hvilke aktører de oppgir å ha samarbeidet med¹⁶

Utvikling i resultater av rådgivnings- og sparringstjenester

Kundene som har fått både finansielle og rådgivnings-/sparringstjenester blir stilt en rekke spørsmål om synergieffekten av å motta rådgivning- og sparringstjenester. Alle respondentene ble spurt om «rådgivning, kurs eller liknende fra Innovasjon Norge under prosjektperioden (...) bidro til prosjektets resultat». Respondentene som svarte bekreftende på dette, ble spurt om bistanden fra Innovasjon Norge hadde økt deres kompetanse på utvalgte områder. Formålet med spørsmålene er å måle om bedriftene har hatt en synergieffekt av å motta både en finansiell og en kompetanse- eller veiledningstjeneste. De synergieffektene som oppstår av den ikke-finansielle tjenesten, kan sies å ha oppstått som følge av at bedriftene har fått økt kompetanse.

I 2023 oppga 69 prosent av respondentene at de hadde rådgivning- og veiledning i løpet av prosjektperioden hadde bidratt til prosjektets resultat, som er opp fra 62 prosent i 2022. Resultatene viser også at denne andelen er høyere blant yngre bedrifter.

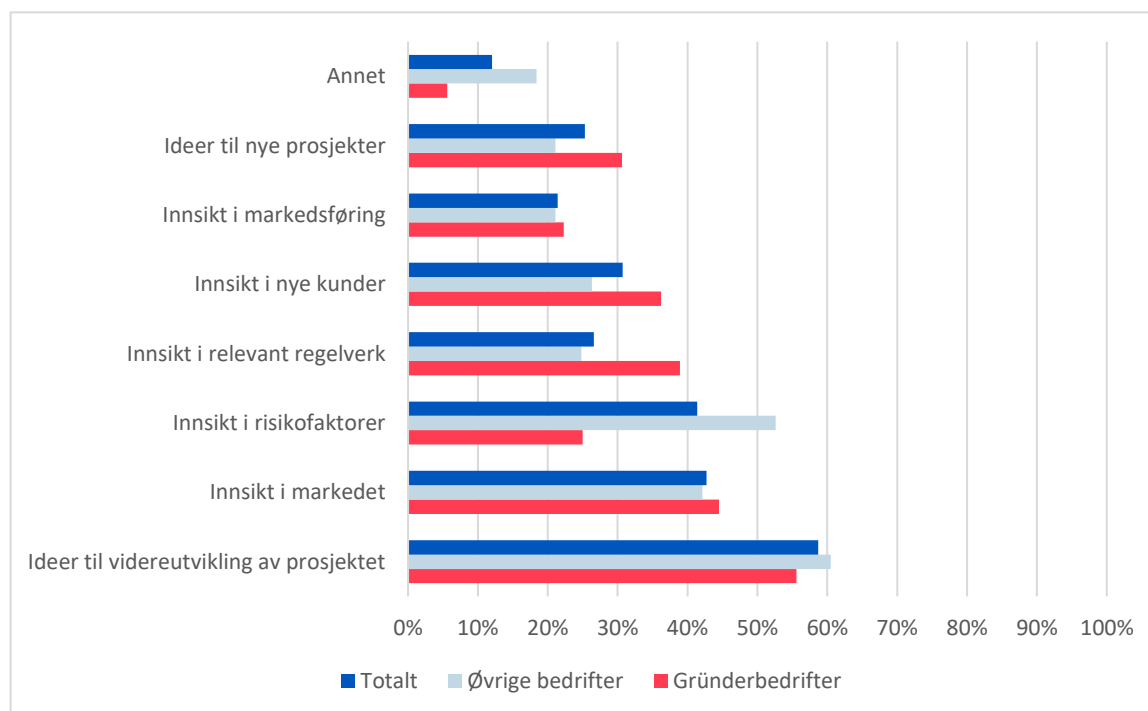
¹⁶ Kilde: Oslo Economics og Oxford Research.

Tabell 2.2.6-5 Andel respondenter som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til økt samarbeid med andre aktører¹⁷

Indikator	Gründerbedrifter (<4 år)	Øvrige bedrifter (>4 år)	Totalt*
2022	62,9%	59,4%	62,2%
2023	75,0%	63,0%	69,0%

Figur 2.2.6-4 viser på hvilke områder respondentene oppgir å ha fått økt kompetanse. Som vist i figuren oppgir mange av både de yngre og eldre bedriftene at bistanden har ført til at de har fått ideer til å videreutvikle prosjektet og økt markedsinnsikt.

Figur 2.2.6-4 Andel respondenter som har fått økt kompetanse som følge av rådgivning og veiledning fra Innovasjon Norge etter hvilke område de har fått kompetanse på og etter alder på bedrift

Resultataddisjonalitet

Effekter av Innovasjon Norges bistand i form av sysselsetting, omsetning, produktivitet og verdiskaping måles i Innovasjon Norges Effektundersøkelse. Disse effektindikatorene kan sies å være indikatorer på resultataddisjonaliteten av Innovasjon Norges bistand. Effektindikatorene er

¹⁷ Kilde: Oslo Economics. Merk at antall respondenter som har svart på spørsmålene er vesentlig lavere i 2023 enn i 2022. 87 respondenter svarte på spørsmålet i 2023, mot 436 i 2022. Av de 87 respondentene i 2023 faller 40 bedrifter i kategorien gründere, 46 var eldre bedrifter og én bedrift har vi ikke alderen til.

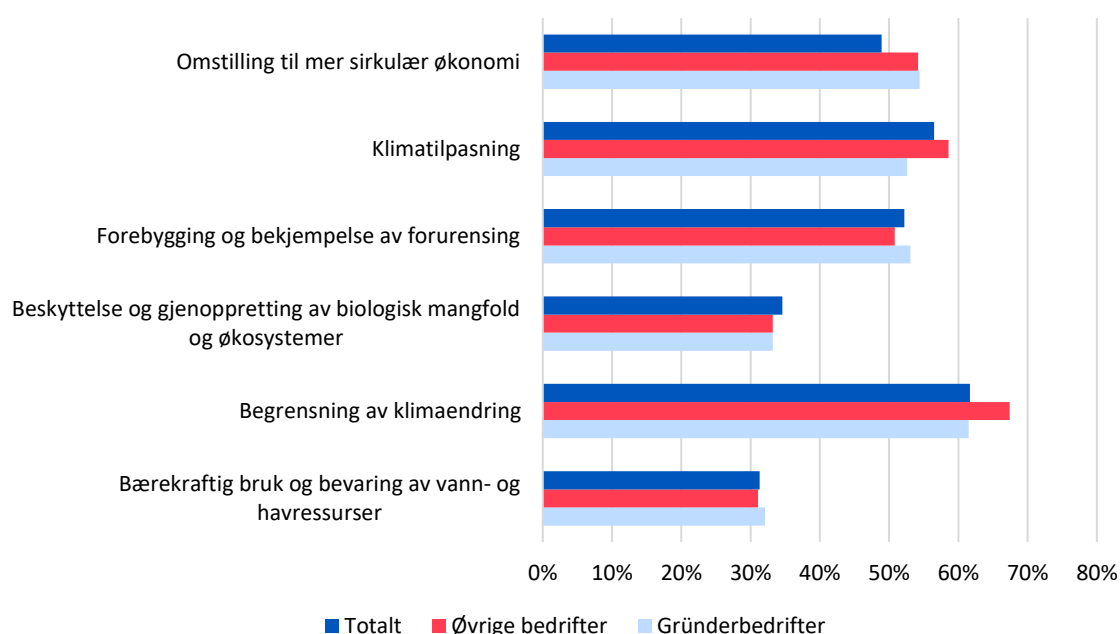
basert på regnskapstall. Det vil være andre resultater som kan oppstå som regnskapstall ikke gir informasjon om. Dette inkluderer bidrag til å nå bærekraftsmål, endring i eksport og resultater innenfor landbruksområdet.

Miljø og bærekraft

Om lag 80 prosent av respondentene svarer bekreftende på at støtten fra Innovasjon Norge har svart positivt på spørsmål om prosjektet de har fått støtte til har bidratt til å nå utvalgte samfunns mål innenfor miljø- og bærekraft.

Figur 2.2.6-5 viser hvor stor andel som oppgir at prosjektet de har fått støtte til bidrar til å nå de ulike målene, fordelt etter om bedriften er gründer eller en etablert bedrift.

Figur 2.2.6-5 Andel respondenter i 2023 som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge har ført til økt bruk av digitale verktøy, fordelt på område og alder på bedrift¹⁸

Eksport

I etterundersøkelsen ble alle mottakere av undersøkelsen spurt om de har forsøkt å starte, opprettholde eller øke eksportaktivitet i løpet av de siste tre årene. De som svarte ja på noen av alternativene, ble bedt om å oppgi hvilke eksportbarrierer de eventuelt har stått overfor i denne perioden. De som svarte at de har møtt på barrierer ble også spurt om har nådd sine mål og i hvilken grad Innovasjon Norge bidro til at de nådde sine mål.

¹⁸ Kilde: Oslo Economics

Flere av barrierene som ble oppgitt kan knyttes til manglende kompetanse.¹⁹

De som har møtt på kompetanserelaterte barrierer og nådd sine målsetninger med verdifull bistand fra Innovasjon Norge, kan sies å ha fått et kompetansebidrag fra Innovasjon Norge. Tabellen nedenfor andelen som oppgir at Innovasjon Norge i stor eller noen grad har bidratt med verdifull bistand blant de som oppgir at de har nådd sin eksportmålsetning og som har møtt på eksportrelaterte barrierer. Den andre indikatoren skiller seg fra den første ved at den måler andelen blant alle de som oppgir å ha hatt en målsetning, og ikke kun de som oppgir å ha nådd sine mål. Tallene viser at over 70 prosent av bedriftene oppgir at støtte fra Innovasjon Norge bidro til at de nådde sine målsetninger over de siste tre årene.

Tabell 2.2.6-6 Bidrag til å redusere kompetanserelaterte eksportbarrierer

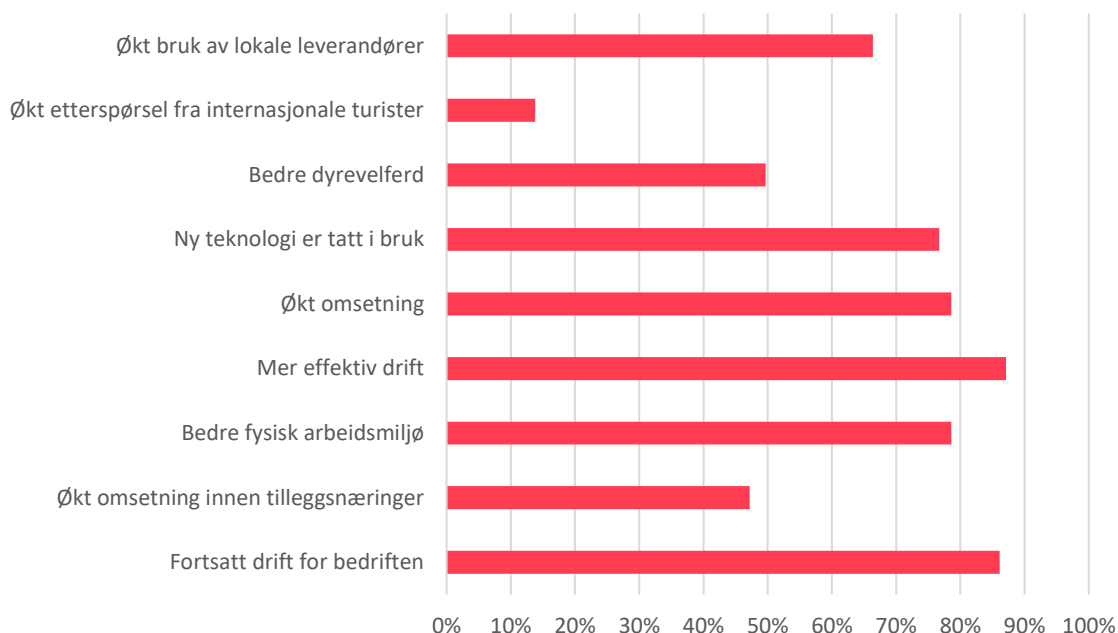
Indikator	Gründerbedrifter (<4 år)	Øvrige bedrifter (>4 år)	Totalt
Bidrag til å redusere kompetansebarrierer som andel av de som har nådd sine mål			70,7%
Bidrag til å redusere kompetansebarrierer som andel av alle som hadde mål om å øke, opprettholde eller starte eksport			44,6%

Landbruk

De som har mottatt støtte fra landbruksporteføljen ble stilt egne spørsmål om resultatet av støtten fra Innovasjon Norge. Figuren under viser hvor stor andel som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge enten har ført til følgende resultater for dem, eller at de forventer en effekt i fremtiden. Samlet sett oppgir 99 prosent av respondentene en forventet effekt av støtten på minst ett av områdene.

¹⁹ Følgende barrierer er definert som kompetanserelaterte barrierer: Manglende kunnskap om utenlandske markeder i egen bedrift, regelverk for eksportvaren i det aktuelle markedet, mangel på strategisk samarbeidspartner i de aktuelle markedene, manglende kompetanse på eksport i egen bedrift og språk og kulturbarrierer.

Figur 2.2.6-6 Andel som oppgir at støtten fra Innovasjon Norge har hatt positiv effekt på ulike forhold i 2023 (prosent)

Innovasjonshøyde

Innovasjon Norge vurderer innovasjonsnivået til de fleste prosjekter som støttes. Andelen prosjekter som vurderes til ulike nivåer ligger generelt ganske stabil, tabell 2.2.6-7. Under pandemien ble en større andel av prosjektene vurdert å ligge på det høyeste nivået. Det hadde sammenheng med at myndighetene innførte store ekstraordinære tilskuddsordninger som i betydelig større grad enn Innovasjon Norges ordinære ordninger kunne tildeles bedrifter i sentrale strøk.

Andelene av prosjekter som vurderes til de ulike innovasjonshøydene kom tilbake til normalt nivå i 2021, og har vært stabil etter det.

Det er særlig tildelinger innen bank- og landbruksoppdraget hvor det er ganske mange prosjekter hvor vurdering av innovasjonsnivået ikke blir gjort, siden dette ikke er relevant for tildeling.

Tabell 2.2.6-7 Andel av totalt tildelt beløp innenfor ulike innovasjonsnivåer.

	2019	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	16,0 %	11,5 %	13,8 %	13,7 %	16,4 %
Innovasjon på regionalt nivå	7,0 %	3,8 %	6,0 %	3,6 %	3,8 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	7,4 %	10,9 %	8,0 %	9,5 %	8,7 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	39,5 %	49,8 %	40,7 %	38,6 %	40,8 %
Ikke relevant	30,0 %	24,1 %	31,6 %	34,6 %	30,3 %

2.2.7 Kvinnelige daglige ledere

Andelen kvinnelig daglige ledere blant bedriftene som fikk støtte av Innovasjon Norge i 2023 var anslagsvis 20 prosent. Anslaget er laget ved å hente navn på daglig leder eller innehaver fra Brønnøysundregistrene for de om lag 90 prosent av selskapene hvor det var registrert et navn. Selskapene som manglet registrert navn på daglig leder, er ikke hensyntatt.

Dette ble koblet til Statistisk sentralbyrås liste over 30.000 fornavn og kjønnsstilling. En del fornavn er registrert for både kvinner og menn, og kjønn kan dermed være usikkert. Det er også noen få fornavn i Innovasjon Norges tildelinger som ikke finnes i SSBs liste.

Med disse forbeholdene anslår Innovasjon Norge at 20 prosent av mottagerne av tilskudd, lån og garantier i 2023 hadde kvinnelig daglig leder. Den samme analysen på tildelinger i 2022 ga en tilsvarende kvinneandel.

Kvinneandelen er ganske forskjellig mellom ulike fylker, fra 15 prosent i Viken til 27 prosent i Nordland. Tallene skiller seg ikke betydelig fra Statistisk sentralbyrås oversikt over kjønn til daglig leder i norske aksjeselskaper. Ifølge denne statistikken ble 17 prosent av norske aksjeselskaper ledet av kvinner i 2023.

Tabell 2.2.7-1 Andel av antall tildelinger i ulike fylker til bedrifter med kvinnelig daglig leder. 2023

	Kvinneandel
Viken	15,4 %
Innlandet	19,0 %
Oslo	21,8 %
Vestfold og Telemark	23,9 %
Agder	20,9 %
Rogaland	16,9 %
Vestland	16,3 %
Møre og Romsdal	18,5 %
Trøndelag	19,9 %
Nordland	27,0 %
Troms og Finnmark	23,8 %
Svalbard	50,0 %
NORGE	19,7 %

2.3 Delmål 1 – Flere gode gründere

2.3.1 Overordnede hovedtall

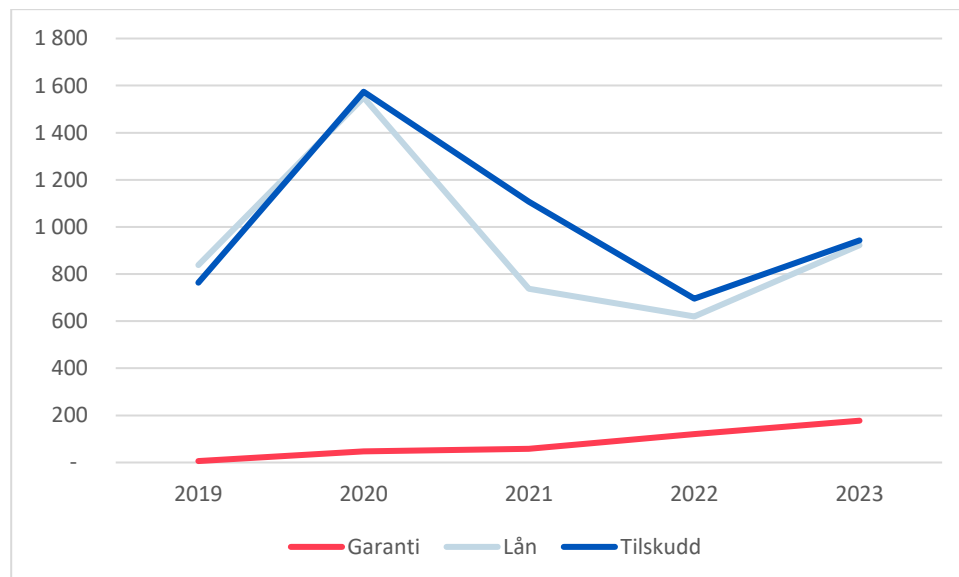
Delmål 1 omfatter gründere som defineres som selskaper tre år eller yngre. Innovasjon Norges arbeid for gründere i 2023 dreide seg om å sikre et godt finansieringstilbud, øke kompetansen til oppstartsbedrifter, samt bidra til videreutvikling av økosystemet for oppstart gjennom utlysning av egne midler til aktørene. Gründerbedrifter benytter seg også i stor grad av Innovasjon Norges øvrige finansieringsvirkemidler.

Totalt ble det tildelt 2,0 mrd. kroner til gründere i 2023, fordelt på 940 mill. kroner i tilskudd, 920 mill. kroner i lån og 180 mill. kroner i garantier.

Figur 2.3.1-1 viser hvor mye gründere har fått innvilget fordelt mellom henholdsvis lån, tilskudd og garantier i perioden 2019-2023. Gründere fikk noe større tilskudd enn lån også i 2023. Hvis man ser lån og garantier under ett er imidlertid forholdet et litt annet: Lån og garantier samlet utgjør en økende andel av tildelingene til gründere, i 2023 nesten 54 prosent.

Figur 2.3.1-1 Lån, tilskudd og garantier tildelt gründerbedrifter. Mill. kroner.

Lån, tilskudd og garantier tildelt gründerbedrifter. Mill. kroner.

Sommeren 2023 justerte Innovasjon Norge systemet for oppstartstilskudd. Tidligere opererte vi med markedsavklaringstilskudd som gründere kunne få i helt tidlig fase, og kommersialiseringstilskudd for gründere som hadde kommet noe lengre i utviklingen. Disse to tilskuddstypene ble erstattet av tre ulike typer rettet mot ulike faser i bedriftenes utvikling. Sammenligning av tall for tildeling av slike tilskudd over år må ses i lys av dette.

Innovasjon Norge ga i 2023 440 tilsagn om etablerertilskudd på til sammen 160 mill. kroner. Dette er om lag det samme som i 2022, men både antall og tildelt beløp er betydelig lavere enn lengre tilbake.

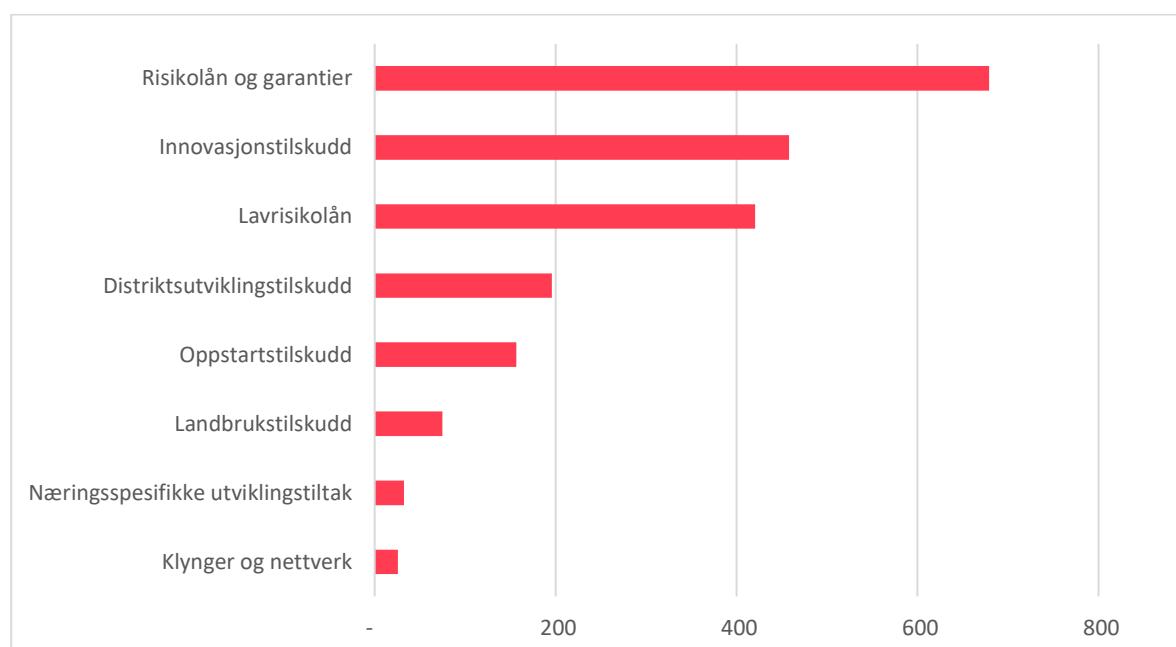
Både landsdekkende og distriktsrettede etablerertilskudd har falt. I 2023 tildelte Innovasjon Norge totalt 365 landsdekkende etablerertilskudd og oppstartstilskudd, mot 590 slike tilskudd i 2018. Distriktsrettede etableringstilskudd har falt fra 97 til 56 i samme periode.

Totalt tildelt beløp har falt betydelig mindre. I 2018 tildelte Innovasjon Norge 147 mill. kroner i landsdekkende etablerertilskudd, mot 139 mill. i 2023. Dette skyldes også at Innovasjon Norge endret denne tilskuddsordningen i 2023, og blant annet økte maksimalt tildelt beløp til gründernes aller tidligste fase.

Gründere står for en betydelig andel av øvrige finansieringstjenester også. I 2023 mottok gründere 37 av 80 tilskudd til innovasjonskontrakter med privat kunde og 22 av 85 tildelinger innenfor miljøteknologiordningen.

Figur 2.3.1-2 viser hvilke finansieringsordninger unge bedrifter (3 år og yngre) benytter seg av. Figuren viser at grunderbedrifter i hovedsak benytter de samme virkemidlene som eldre bedrifter, i tillegg til at de har tilgang til oppstartsvirkemidlene.

Figur 2.3.1-2 Virkemiddelbruk for gründerbedrifter. 2023. Mill. kroner.

Figur 2.3.1-3 viser næringsvis fordeling av midler bevilget til gründerbedrifter. At transport og lagring er på toppen skyldes et stort lavrisikolån til et nytt rederi. For øvrig gjelder krav til

innovasjonshøyde og internasjonalt marked for ordninger finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet både for kommersialiseringstilskudd og oppstartlån, og innovasjonsvirkemidler. Dette er trolig forklaringen på at hovedtyngden av gründere som har mottatt finansiering fra Innovasjon Norge er tilknyttet næringene industri, faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting og IKT.

Figur 2.3.1-3 Tildelte midler til gründerbedrifter fordelt etter næringer. 2022. Mill. kroner.

Gründertilbudet fra Innovasjon Norge omfatter mer enn finansiering. Det brukes betydelige ressurser på dialog med kunder, mentorering, informasjon og rådgivning, workshops og nettverksaktiviteter, og kobling av gründere med relevante samarbeidspartnere.

2.3.2 Effekter og resultater

I denne delen av rapporten vil de siste estimatene for mål- og resultatstyringsindikatorerne for delmål 1 beskrives. For nærmere omtale av hvilke indikatorer som inngår i mål- og resultatstyringssystemet henvises det til kap. 12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyringssystemet. I kapittel 13.2 Statistikk over mål- og resultatstyringsindikatorer finnes også tabeller som viser estimater for indikatorerne.

Effektindikatorer

Som beskrevet i tidligere avsnitt er årets estimer beregnet på færre observasjonsår enn tidligere. Likevel er årets estimer for effektindikatorene sammenliknbare med fjorårets estimerer²⁰. Årets effektmåling viser fortsatt positive og signifikante effekter av støtte fra de enkelte virkemidlene. Det er særlig støtten til gründere under innovasjonsoppdraget som ser ut til å ha betydelig effekt. Økt innsats etter finanskrisen og senere Gründerplanen kan ha gitt sterke resultater for gründere. Gründere og små vekstbedrifter drar opp den samlede effekten for hele porteføljen. Se også vurderingen til Oslo Economics gjengitt i avsnitt 2.2.6.

Tabell 2.3.2-1 Effektindikator. Delmål 1. Gjennomsnittlig årlig mervekst i prosentpoeng. 2011-2022

	Salgsinntekter	Verdiskaping	Produktivitet
Innovasjon Norge	21,5***	19,1***	9,7 ***
Innovasjonsoppdraget	25,4***	24,5 ***	12,0 ***
Distriktsooppdraget	17,3***	13,9 ***	7,7 ***
Landbruksoppdraget	15,3 ***	18,1 ***	8,0
Bankoppdraget	8,5 ***	9,1 ***	2,0

***Estimat er statistisk signifikant med p-verdi lik 0,01 eller lavere

Overlevelse

For å analysere hvorvidt gründere med støtte fra Innovasjon Norge har større sannsynlighet for å overleve enn gründere uten støtte, har vi sammenliknet andelen av Innovasjon Norges kunder (nyetablerte) som fortsatt er aktive etter 1-5 år med andelen aktive virksomheter med samme etableringsår som ikke har mottatt støtte (virksomheter i kontrollgruppen brukt i effektestimeringene).

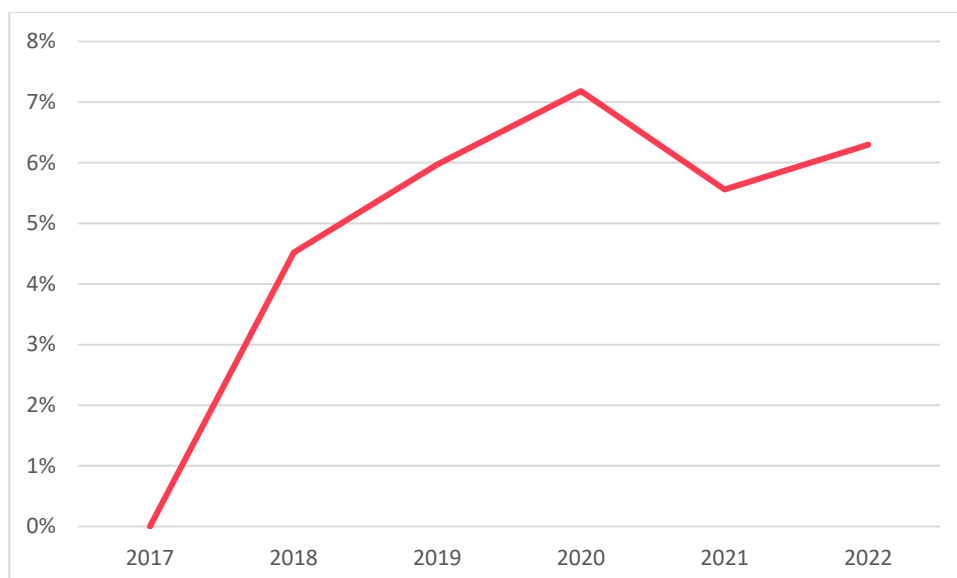
Oslo Economics har koblet datasettet som brukes i effektestimeringene med kunngjøringer i Brønnøysundregistrene for å identifisere foretak med konkursåpning eller som er tvangsavviklet²¹. Så sant ingen av de to tilstandene er observert regnes foretaket som aktivt.

I MRS (mål- og resultatstyringssystemet) er overlevelsesindikatoren målt i år 5 etter tildeling. I årets rapport er denne indikatoren 6,3 prosentpoeng forskjell i overlevelse. Det betyr at blant bedriftene som ble startet i 2017 og som har fått støtte av Innovasjon Norge, var overlevelsen 6,3 prosentpoeng høyere i referansegruppen i 2022 enn i kontrollgruppen som ikke fikk støtte.

²⁰ Når man bryter ned på oppdrag og delmål, er det ikke direkte sammenliknbart med fjorårets estimer fordi utvalgene vil være forskjellige. For Innovasjon Norge samlet sett, vil det først og fremst være nye data som spiller inn.

²¹ Dette representerer en ny måte å dokumentere denne indikatoren på som er mer oppdatert (nærmere nåtid) enn tidligere metode.

Figur 2.3.2-1 Differanse i overlevelse for 2017-kohorten målt i forhold til kontrollgruppen

Resultatindikatorer

Utvikling i utløsningsgrad

Utløsningsgraden (addisjonaliteten) for gründere i 2023 ble målt til 98 prosent. Den er høyere enn 2022 da utløsningsgraden ble målt til 87. I 2022 ble det benyttet en annen metodikk for å beregne generell addisjonalitet. Derfor er ikke verdiene i 2022 direkte sammenlignbar med de øvrige årene. For gründere har Innovasjon Norge særlig bidratt til at de har fått finansiering fra andre kilder.

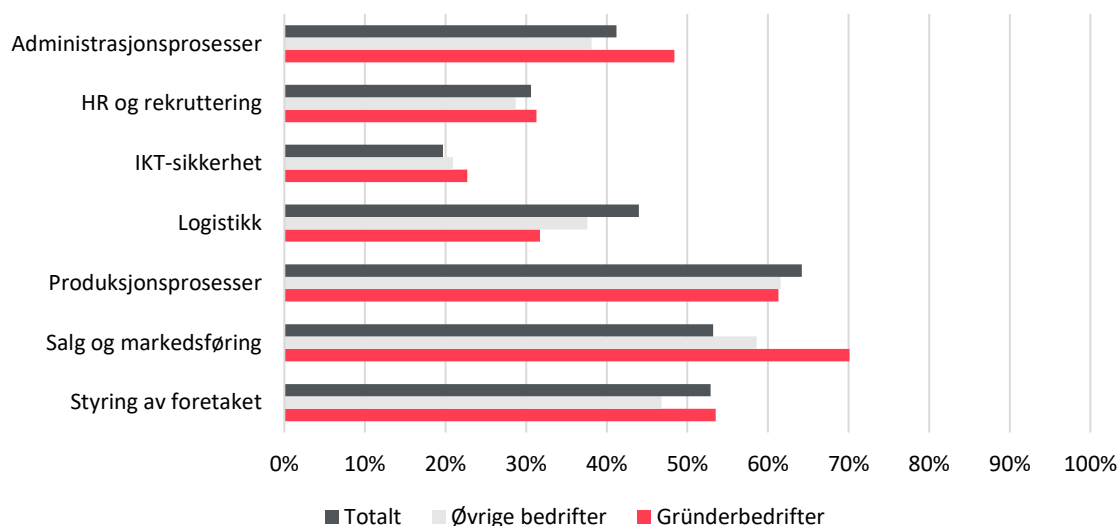
Utvikling i bidrag til kompetanse

Det vises til omtalen av både delmål 1 og 2 samlet over.

På et overordnet nivå, sammenliknet med tallene totalt for alle kunder som er gjengitt over, er andelen gründere som oppgir at de har en eller annen endring på minst én av kompetanseområdene høyere enn gjennomsnittet for alle bedrifter, nærmere bestemt 90,1 prosent, som er to prosent nedgang fra i fjor.

Figuren nedenfor viser andel respondenter som har svart at bistanden fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til endringer på ulike forhold i deres bedrift, fordelt etter gründerbedrifter, vekstbedrifter og samlet sett. Som vist i figuren oppgir flest gründerbedrifter at bistanden har ført til endring i bedriftens tjenester, salg og markedsføring og produksjons og arbeidsprosesser.

Figur 2.3.2-2 Andel respondenter som har svart at bistanden fra Innovasjon Norge i stor eller noen grad har ført til endringer på ulike forhold i deres bedrift.

Generelt sett har de yngre bedriftene opplevd en større endring enn de eldre selskapene, men ulikheten i opplevd endring er størst for kategoriene salg og markedsføring, administrasjonsprosesser, IKT-sikkerhet og styring av foretaket. Dette indikerer at yngre selskaper har et større kompetansebehov på disse områdene.

Innovasjonshøyde

Innovasjonsnivået for gründerbedrifter steg noe fra 2022 til 2023. Merk at disse tallene er følsomme for store enkelttildelinger. Generelt er tallene ganske stabile.

Tabell 2.3.2-2 Utvikling innovasjonshøyde delmål 1

Innovasjonshøyde (andel av tildelt beløp)	2019	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	6,5 %	3,4 %	8,1 %	4,5 %	3,0 %
Innovasjon på regionalt nivå	6,7 %	4,6 %	4,6 %	3,6 %	5,1 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	10,1 %	12,0 %	8,8 %	16,1 %	10,7 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	56,1 %	60,6 %	61,4 %	51,5 %	63,5 %
Ikke relevant	20,6 %	19,5 %	17,2 %	24,2 %	17,6 %

Prosjektrisiko

Tabell 2.3.2-3 Utvikling prosjektrisiko delmål 1

Prosjektrisiko (andel av tildelt beløp)	2019	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	50,8 %	46,0 %	50,2 %	39,5 %	39,1 %

Normal risiko	35,2 %	37,7 %	36,2 %	45,4 %	55,5 %
Liten risiko	13,9 %	16,3 %	13,6 %	15,1 %	5,4 %

Andelen av tildelt beløp som har gått til prosjekter med høy projektrisiko falt betydelig fra 2021 til 2022. Fra 2022 til 2023 falt andelen med liten risiko, mens andelen med normal risiko steg videre. Denne utviklingen skyldes i stor grad store enkelttildelinger. Andelen av saker som kategoriseres med de ulike risikonivåene er betydelig jevnere. Her ligger andelen med liten risiko stabilt på rett under 10 prosent, mens de to andre nivåene har ganske jevnbyrdige nivåer rundt 45 prosent.

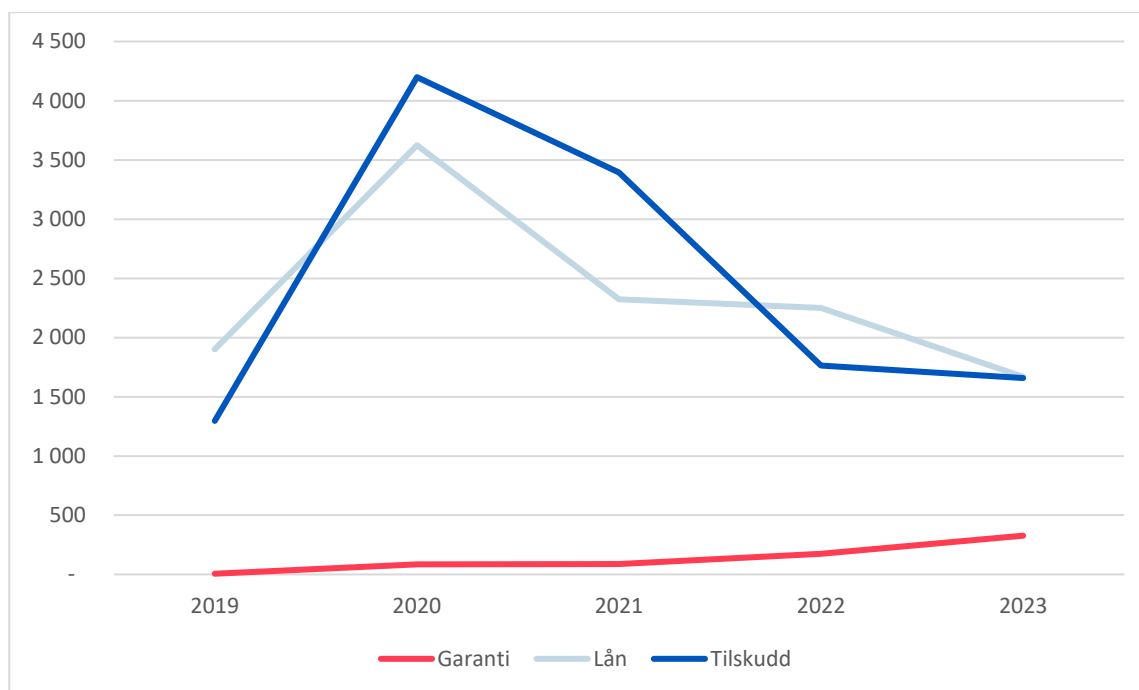
2.4 Delmål 2 – Flere vekstkraftige bedrifter

2.4.1 Overordnede hovedtall

Delmål 2 omfatter «vekstkraftige bedrifter» som defineres som selskaper eldre enn tre år. Det kan være både små- og mellomstore bedrifter og større selskaper. Disse bedriftene representerer en stor andel av Innovasjon Norges kunder. De benytter et bredt spekter av tilbudene, både finansiering, behovsavklaring og sparring, ulike kompetanseprogrammer, eksportrådgivning og bistand som eksempelvis EU-rådgivning.

Figur 2.4.1-1 viser hvor mye bedriftene over tre år har fått innvilget i mill. kroner fordelt på lån, tilskudd og garantier i perioden 2019-2023.

Figur 2.4.1-1.: Lån, tilskudd og garantier tildelt bedrifter eldre enn tre år. Mill. kroner.

Omfanget av tilskudd var stabilt fra 2022 til 2023, og lå på 1,7 mrd. kroner. Justert for inflasjon tilsvarer dette om lag nivået før pandemien.

Omfanget av lån falt noe fra 2022 til 2023, mens omfanget av garantier økte ytterligere. Sett under ett falt likevel tildelingene av lån og garantier med nesten 500 mill. kroner fra 2022 til 2023. Både risikolån og lavrisikolån falt betydelig det siste året. Landsdekkende risikolån falt til 265 mill. kroner, noe som er et svært lavt nivå. Dette motsvares av at landsdekkende garantier har økt til 326 mill. kroner. Summen av landsdekkende risikolån og landsdekkende garantier ligger på et høyt nivå.

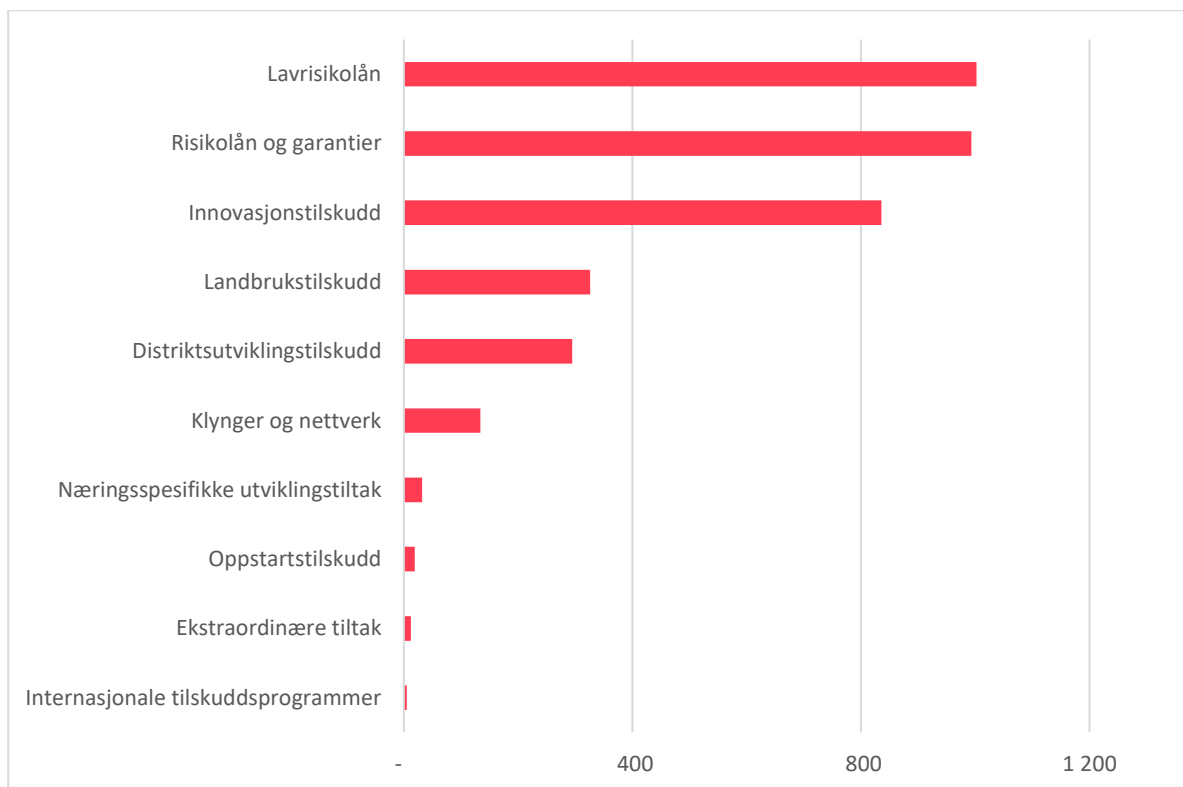
Distriktsrettede risikolån økte noe fra 2022 til 2023, til 158 mill. kroner. Det tildeles svært lite distriktsrettede garantier.

Bedrifter eldre enn 3 år ble tildelt lavrisikolån for totalt 1,0 mrd. kroner i 2023. Det er det laveste nominelle nivået siden 2008. Likevel var dette den største kategorien for Innovasjon Norges tildelinger i 2023, se figur 2.4.1-2.

Innovasjon Norge tildelte risikolån og garantier til bedrifter eldre enn tre år for totalt nesten 1,0 mrd. kroner i 2023. Tradisjonelt har samlede tildelingene av lavrisikolån ligget betydelig høyere enn av risikolån og garantier, men de siste par årene har disse to kategoriene vært ganske like.

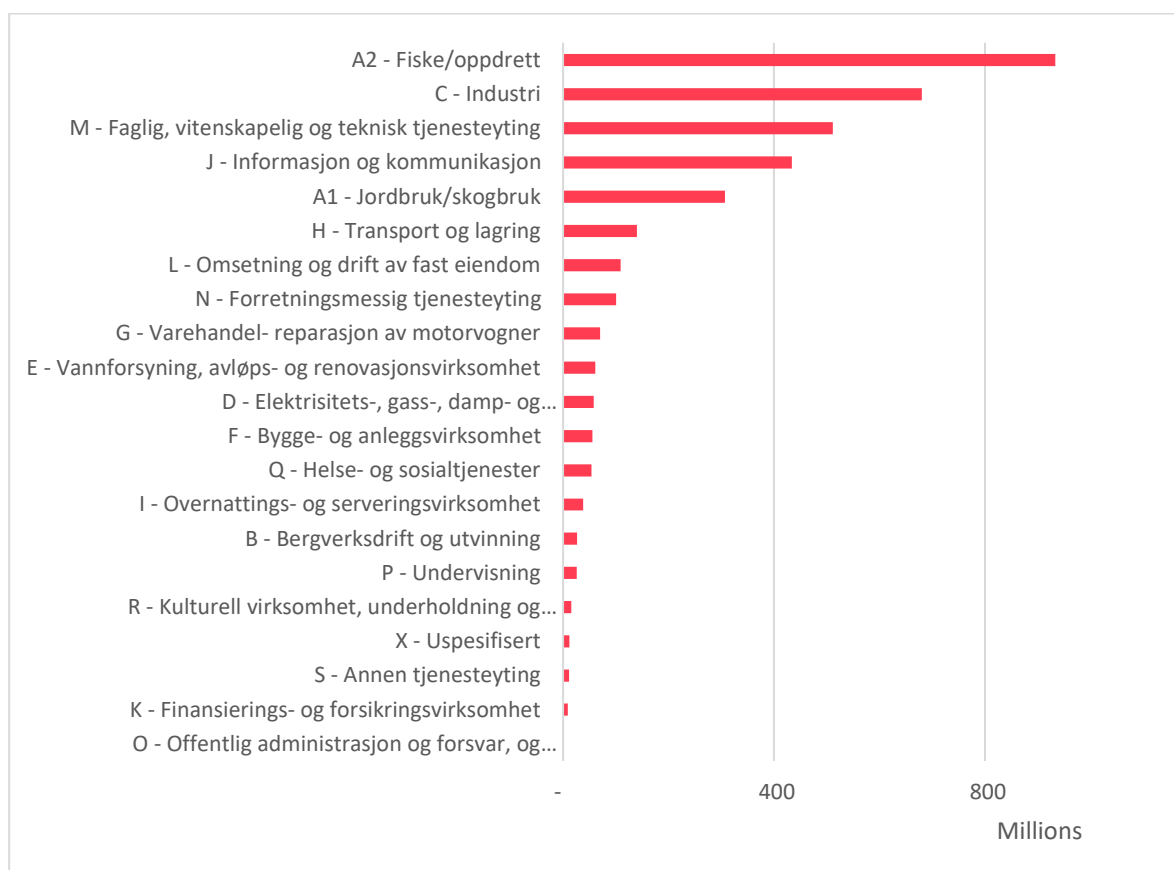
I kategorien innovasjonstilskudd er miljøteknologiordningen fremdeles det klart største virkemidlet med tildelinger på 311 mill. kroner. Tildelinger innen Grønn plattform beløp seg til 230 mill. kroner. Summen av tilskudd innen disse to ordningene samlet har likevel falt de siste årene.

Figur 2.4.1-2. Virkemiddelbruk for vekstbedrifter i 2023. Mill. kroner.

Industribedrifter og bedrifter innen fiske og oppdrett står normalt for mye av tildelingene til bedrifter. De siste årene har også bedrifter innen faglig tjenesteyting og IKT fått en betydelig andel av tilsagnene.

Figur 2.4.1-3: Tildelte midler til vekstbedrifter fordelt etter næringer. 2023. Mill. kroner.

2.4.2 Effekter og resultater

Effektindikatorer

Årets effektmåling er basert på regnskapstall fra 2011-2022, og er gjort av Oslo Economics. Som for gründere er estimatene på effektene for bedrifter sammenliknbare med tidligere års beregninger.²²

Målingen viser positive effekter av støtte fra de enkelte virkemidlene. Høy vekst er, relativt sett, enklere å oppnå fra et lavt utgangspunkt, og det er derfor naturlig at estimatene for etablerte bedrifter er lavere enn for gründere. Den positive signifikante effekten av støtte til mer etablerte bedrifter skal likevel ikke undervurderes fordi vekst i verdiskaping målt i absolutte tall kan være betydelige selv om vekstestimatene her er mer beskjedne enn for gründere.

²² Når man bryter ned på oppdrag og delmål, er det ikke helt rett frem å sammenlikne med fjorårets estimater fordi utvalgene vil være forskjellige. For Innovasjon Norge samlet sett, vil det først og fremst være nye data som spiller inn.

Estimatene for produktivitet er ikke signifikante, selv om de fleste er positive. Dette gjenspeiler at estimatene for effekten på verdiskaping er lavere i år enn tidligere beregnet, mens effekten på sysselsetting er høyere.

Tabell 2.4.2-1 Estimer på effektindikatorer. Delmål 2. Gjennomsnittlig årlig mervest i prosentpoeng. 2011-2022

	Salgsinntekter	Verdiskaping	Produktivitet
Innovasjon Norge samlet	7,0***	3,9***	0,7
Innovasjonsoppdraget	7,2***	4,1***	1,3
Distriktsoppdraget	5,9***	2,8***	-0,3
Bankoppdraget	8,2***	5,3***	1,9
Landbruksoppdraget	5,8***	3,4	-3,2

***Estimat er statistisk signifikant med p-verdi lik 0,01 eller lavere. Ingen stjerner betyr at estimatet ikke er signifikant.

Resultatindikatorer

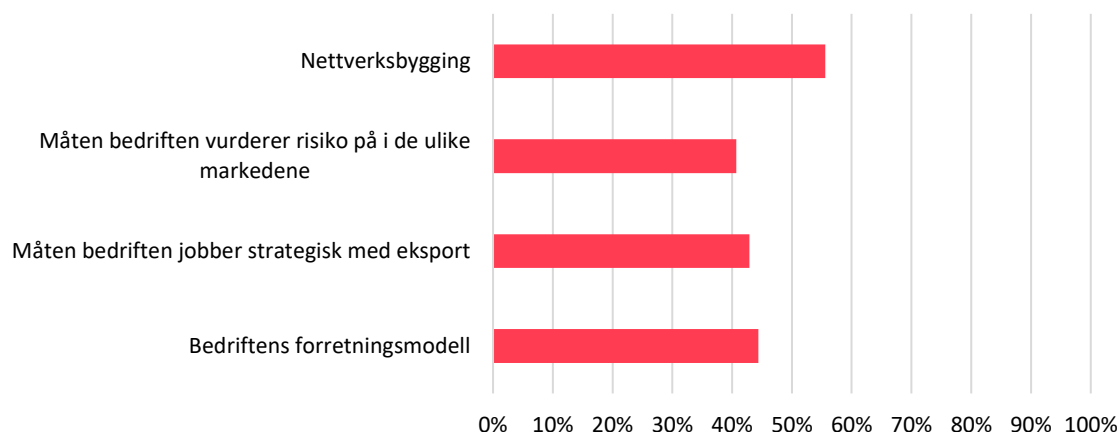
Utvikling i utløsningsgrad

Utløsningsgraden (addisjonaliteten) i 2023 for bedrifter over fire år ble målt til 95 prosent med 2022-metoden. Den er høyere enn 2022, og sammenlignbar med årene før 2022.

Utvikling i bidrag til kompetanse

Kunder som har mottatt tjenester fra eksportporteføljen blir i etterundersøkelsen stilt spesifikke spørsmål knyttet til effekten av råd- og veiledning som de har fått knyttet til eksport. Ett av spørsmålene de blir stilt er om råd- og veiledningstjenestene fra Innovasjon Norge har ført til endringer på utvalgte områder knyttet til eksport i deres bedrift. Disse inkluderte bedriftens forretningsmodell, måten bedriften jobber strategisk med eksport, måten vurderer risiko på i aktuelle markeder og nettverksbygging. I sum oppga 64 prosent av bedriftene at bedriftene i stor eller noen grad hadde opplevd endring på minst ett av disse områdene som følge av støtten fra Innovasjon Norge.

Figur 2.4.2-1: Andel respondenter som oppgir at de har fått økt kunnskap som følge av råd og veiledning knyttet til eksport fra Innovasjon Norge (N=28)

Respondentene ble også spurt om støtten fra Innovasjon Norge hadde bidratt til å øke deres kunnskap på utvalgte områder knyttet til eksport. De ulike områdene var forretningskultur, markedsinnsikt, regler og rammeverk for internasjonal handel og mulige konkurrenter, kunder eller samarbeidspartnere. 82 prosent av respondentene svarte at støtten i stor eller noen grad hadde ført til å øke deres kunnskap på disse områdene.

Figur 2.4.2-2 Andel respondenter som oppgir at de har fått økt kunnskap som følge av råd og veiledning knyttet til eksport fra Innovasjon Norge (N=28)

Vi har kun mottatt 28 svar fra kunder som har mottatt tjenester fra eksportporteføljen i 2023. Grunnet et lavt antall svar har vi derfor valgt å ikke dele opp svarene videre på gründere og eldre bedrifter siden det vil innebære få respondenter per gruppe.

Innovasjonshøyde

Innovasjon Norge vurderer såkalt innovasjonshøyden på de fleste prosjekter som får finansiering. Snaut halvparten av pengene gis til prosjekter med høyeste innovasjonsnivå. For det meste av tildelingene av lavrisikolån er ikke dette målet relevant.

Tabell 2.4.2-2 Utvikling innovasjonshøyde delmål 2

	2019	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	11,8 %	10,8 %	11,6 %	12,5 %	14,3 %
Innovasjon på regionalt nivå	9,0 %	3,8 %	7,6 %	4,5 %	3,8 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	8,0 %	11,9 %	9,3 %	9,8 %	9,8 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	44,1 %	52,5 %	42,4 %	46,2 %	42,8 %
Ikke relevant	27,1 %	21,0 %	29,0 %	27,0 %	29,4 %

Driftsrisiko

Tabell 2.4.2-3 Utvikling driftsrisiko delmål 2

	2020	2021	2022	2023
A	18 %	20 %	18 %	12 %
B	35 %	41 %	38 %	41 %
C	46 %	37 %	42 %	47 %
D	1 %	2 %	2 %	1 %

Driftsrisiko i 2023 ligger om lag på samme nivå som i 2022.

2.5 Delmål 3 – Flere innovative næringsmiljøer

2.5.1 Overordnet beskrivelse

Delmål 3 omfatter nettverk og samarbeidsorienterte utviklingsprosjekter. Hvis norsk næringsliv skal lykkes med den grønne og den digitale omstillingen må de beste bedriftene og næringsmiljøene jobbe sammen. Innenfor delmålet «flere innovative næringsmiljøer» jobber Innovasjon Norge sammen med andre virkemiddelaktører og med økosystemer og grupper av bedrifter for å legge til rette for at næringslivet kan oppnå effekter som enkeltbedriftene ikke får til alene. Klyngeprogrammet, bedriftsnettverksordningen og regional omstilling er sentrale ordninger i Innovasjon Norges arbeid for å bygge flere innovative næringsmiljøer med et særlig fokus på grønn omstilling, grønne verdikjeder og sirkulærøkonomi, og digitalisering. Virkemidlene bidrar på en effektiv måte, gjennom finansiering og kompetanse, til samarbeidsorientert utvikling hos et stort antall bedrifter. Totalt deltar 3600 bedrifter i innovative næringsmiljøer gjennom Bedriftsnettverk og Klyngeprogrammet og 23 omstillingsområder har mottatt tjenester fra kompetansesenteret for regional omstilling.

I 2023 var det stor interesse for utlysning for samarbeidsprosjekter for sirkulære verdikjeder og hub-node-prosjekter. 15 prosjekter ble tildelt midler for å støtte opp om grønn næringsutvikling i regionene. Elleve sirkulærprosjekter og fire samarbeidsprosjekter fikk til sammen 32 mill. kroner.

Klyngeprogrammet har fra 2022 hatt et redusert budsjett i forhold til tidligere år og har derfor ikke gjennomført utlysninger i 2022 og 2023. Det har i 2023 blitt jobbet med innretningen av et revidert klyngeprogram og ny utlysning våren 2024. I 2023 var det 34 klynger som mottok tjenester fra klyngeprogrammet. I de 34 klyngene inngår det 2700 bedrifter. Totalt er det rapportert inn 317 samarbeidsprosjekter, 171 innovasjonsprosjekter, 195 kompetansehevingsprosjekter og 224 internasjonaliseringsprosjekter.

Det ble i 2023 tildelt støtte til 30 nye bedriftsnettverk, som til sammen utgjør ca. 300 deltakerbedrifter. Det var ved utgangen av 2023 aktive bedriftsnettverk i alle fylker og det er et vidt spekter av prosjekter i forskjellige næringer. Innovasjon Norge ser en økning i andelen bedriftsnettverk med fokus på bærekraftig innovasjon og vekst, ny teknologi, verdikjedeutvikling og sirkulærøkonomi. I 2023 ble policy for bedriftsnettverk oppdatert slik at bedriftsnettverktjenesten i større grad skal kunne støtte store og ambisiøse prosjekter som bidrar til omstilling og eksport.

I arbeidet med regional omstilling er økt utviklingsevne i næringsliv og i kommunal sektor er at av de viktigste ønskede resultatene. I 2023 ble det igangsatt et prosjekt for å se nærmere på hvordan omstillingskommuner kan jobbe med utviklingsevne og finne frem til målemetoder og parameter for måling av utviklingsevne. Prosjektet skal ferdigstilles i 2024.

Gjennom DIGITAL-programmet ble det etablert europeiske digitale innovasjonsnav (EDIHer) som består av ekspertmiljøer innen avansert digital teknologi. Innovasjon Norge har i 2023 sett på hvordan tjenestetilbudene til EDIHene kan spres til bedriftene.

2.5.2 Effekter og resultater

Effektindikatorer

For delmål 3 er det som tidligere vanskelig å ta ut samlede effekttall på salgsinntekter, verdiskaping, produktivitet og årsverk. Det er derfor klyngeprogrammets bedrifter som er utgangspunktet for estimatene nedenfor.

Tabell 2.5.2-1 Effektindikatorer og indikator for støttende analyser. Klyngeprogrammet. Gjennomsnittlig årlig mervest i prosentpoeng.

	Første 3 årene	Langtidseffekter (3+ år)	Alle år
Salgsinntekter	19,5***	-2,8	9,3***
Verdiskaping	16,8***	-4,5	7,0**

Produktivitet	8,1**	-7,3*	1,8
Antall årsverk	7,9***	-1,0*	3,8**

*** innebærer et statistisk signifikant resultat med p-verdi lik 0,01 eller lavere

** innebærer et statistisk signifikant resultat med p-verdi mellom 0,01 og 0,05

* innebærer et statistisk signifikant resultat med p-verdi mellom 0,05 og 0,1

Ingen stjerner betyr ikke signifikant

Årets undersøkelse for bedrifter som deltar i klyngeprogrammene viser betydelig vekst de tre første årene, både for salgsinntekter, verdiskaping, produktivitet og antall årsverk, sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke benytter Innovasjon Norges tjenester.

Resultatindikatorer

Omtale av resultatindikatorer relevante for delmål 3 finnes under enkelttjenestene klyngeprogrammet (kap. 3.7.1) og bedriftsnettverk (kap. 4.2.5).

3 Rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet

3.1 Innledning

3.1.1 Oppdragsbrev og budsjettposter

Det meste av rapporteringen som er spesifikt knyttet til bevilgninger fra Nærings- og fiskeridepartementet er samlet i dette kapittelet. Rapportering knyttet til hovedmål og delmål finnes under kapittel 2 Innovasjon Norges bidrag til måloppnåelse. Der vil det også fremkomme effekter og resultater av Nærings- og fiskeridepartementets bevilgninger. Innovasjon Norges overordnede prioriteringer i 2023 er også omtalt der.

I 2023 mottok Innovasjon Norge, foruten det ordinære oppdragsbrevet, flere tilleggsoppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. De største tilleggsoppdragene var knyttet til nasjonale eksportfremmesatsinger gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» anbefalt av Nasjonalt eksportråd og vedtatt av næringsministeren.

I det videre gis først en oversikt over budsjettpostene, deretter omtales Innovasjon Norges arbeid med departementets prioriteringer for 2023 fra det ordinære oppdragsbrevet, samt en omtale av aktiviteter finansiert av flere kapitler og poster. Den ordinære omtalen av ordninger under hvert kapittel og post følger videre i kapitlet.

3.1.2 Oversikt over budsjettpostene

Tabell 3.1.2-1 Oversikt over budsjettpostene fra Nærings- og fiskeridepartementet og fordeling på virkemidlene. 2023. Mill. kroner.*

Kapittel og post	Virkemiddel	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk
Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	Landsdekkende innovasjonslån, herunder:	1 700,0	1 700,0	574,7
	- Ordinære innovasjonslån			345,5
	- Oppstartlån			77,7
	- Lån for bedrifter i vekstfasen			151,5
	- Grønne vekstlån	900,0	900,0	190,8
	Innovasjonskontrakter og innovasjonspartnerskap	319,0	307,5	295,7
	Landsdekkende etablerertilskudd	135,5	134,2	101,2
	Etablerertilskudd for studenter	24,2	23,6	28,0
	Øvrige tilskudd	69,3	22,1	7,0
	Garantiordning IN, herunder:	160,0	160,0	136,6
	- Vekstgaranti porteføljnivå		153,2	133,5
	- Garanti for driftskreditt		6,8	3,1

Kapittel og post	Virkemiddel	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk
Kap. 2421, post 54 Låneordning for nærskipfart og fiskefartøy - tapsavsetning	Innovasjonslån	470,0	470,0	161,6
Kap. 2421, post 70 Basiskostnader	Basiskostnader	0,0	0,0	0,0
Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer	Tilskudd	141,8	146,0	119,0
Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	9,0	29,9	11,8
	Tilskudd til messedeltakelse	5,0	25,0	8,3
Kap. 2421 post 75 Grønn plattform	Tilskudd	179,0	242,0	240,9
Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi	Tilskudd Grønn plattform	83,0	83,0	83,3
	Tilskudd Miljøteknologiordningen	360,6	484,3	473,5
Kap. 2421, post 77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilskudd	0,0	7,0	6,2
Kap. 2421, post 90 Lavrisikolån	Lavrisikolån, herunder:	2 500,0	2 500,0	1 606,4
	- Ordinære			684,6
	- Fiskeriformål			722,1
	- Landbruksformål			199,7
Sum 2023		7 056,4	7 234,6	4 045,0

*Beløpene omfatter kun lån, garantier og tilskudd til kunder. Avsetninger til tapsfond for innovasjonslån og garantier inngår ikke her. Finansiering av administrasjons- og gjennomføringskostnader, herunder kap. 2421, post 70, ikke medtatt her. Det rapporteres særskilt om dette.

3.1.3 Departementets prioriteringer for 2023 fra det ordinære oppdragsbrevet

I det følgende gjennomgås prioriteringene fra Nærings- og fiskeridepartementet som fremgår av det ordinære oppdragsbrevet for 2023. Under hver prioritering gis en beskrivelse av hva Innovasjon Norge har gjort for å imøtekomme prioriteringene.

- **Mobilisere gode prosjekter som bidrar til grønn omstilling eller svarer til andre viktige formål, bl.a. relatert til områdene som er pekt ut i regjeringens veikart for et grønt industriløft. Det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030 og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.**

Å mobilisere gode prosjekter som bidrar til grønn omstilling er en kjerneoppgave for alle rådgivere i Innovasjon Norge og har høy prioritet hver dag.

Bærekraft er et gjennomgående tema i Innovasjon Norges finansieringsvirksomhet, og ligger til grunn for prioritering. Dette er operasjonalisert gjennom en egen bærekraftstrategi og reflektert i ulike policies og styrende dokumenter. Hovedprinsippet om at «prosjekter som mottar støtte i det

næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass mot omstillingsmålet for 2030 og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050» har et langsiktig preg og er derfor implementert i Innovasjon Norges overordnede policy gjeldende for all finansiering fra selskapet.

Prinsippet er operasjonalisert gjennom fire følgende prinsipper som legges til grunn for finansielle tilsagn:

- 1) Bærekraftstrisiko skal vurderes i alle saker. Bedriftens evne og vilje til å håndtere bærekraftstrisiko tillegges vekt i vurderingen av søknaden og i sparring med bedriftene.
- 2) Prosjekter som er i tråd med EUs taksonomi for bærekraftig finansiering, eller som på annen måte bidrar til å løse store samfunnsutfordringer, uten vesentlig negativ miljøpåvirkning, prioriteres under ellers like forutsetninger. Dette er prosjekter som omtales som «bærekraftige prosjekter».
- 3) Prosjekter med mer nøytrale miljøeffekter er også relevante for finansiering fra Innovasjon Norge. Dette fordrer at prosjektet oppfyller Innovasjon Norges hoved- og delmål, og at virksomheten ikke har negativ påvirkning på omstillingsmålet for 2030 og ambisjonen om et lavutslippssamfunn i 2050. Denne type prosjekter kan omtales som «nøytrale prosjekter».
- 4) Prosjekter som negativt påvirker omstillingsmålet for 2030 og ambisjonen om et lavutslippssamfunn i 2050 har en bærekraftstrisiko som ikke er forenelig med langsiktig bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet, og skal nedprioriteres for finansiering fra Innovasjon Norge.

Arbeidet med målrettet mobilisering er i 2023 også viet mer innsats gjennom etablering av innsatsteam for skalering og vekst, og gjennom mer fokusert arbeid med mobiliserings- og markedsaktivitet. Mer informasjon om dette finnes under rapportering på behovsavklaring og rapportering på mobilisering i kapittel 3.1.4.

- ***Videreføre rollen som lyttepost og innovasjonspolitisk rådgiver for eiere og oppdragsgivere.***

Innovasjonspolitisk rådgiver og videreutvikling av måloppnåelse

Innovasjon Norge har i denne strategiperioden tatt en mer aktiv og kunnskapsbasert rolle som innovasjonspolitisk rådgiver overfor eiere og oppdragsgivere. Eiere og oppdragsgivere får løpende status for norsk næringsliv gjennom de såkalte lyttepostrapportene, i tillegg til faglig baserte innspill til større prosesser som statsbudsjettene. Her bruker Innovasjon Norge både kvalitative og kvantitative metoder, for å sikre solide kunnskapsbaserte råd. Dette inkluderer metodiske tilnærminger for valg av strategiske satsingsområder, og i større grad bruke den kunnskapen som finnes i hele organisasjonen.

Det er derfor investert i nye metoder for å samle inn kundeeffektdata for bruk i tjenesteutvikling og innovasjonspolitiske råd på en automatisert og datadrevet måte. I tillegg er en algoritmedrevet søkemotor utviklet for lettere å fange informasjon om saksporteføljen til Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge fortsetter å videreutvikle arbeidet med å bli datadrevet og kunnskapsbasert i sin rolle som innovasjonspolitisk rådgiver.

I forlengelse av arbeidet med effektanalyser og kundeundersøkelser er derfor Oslo Economics engasjert for å forsøke å lage en større samfunnsøkonomisk analyse av Innovasjon Norges virksomhet. Dette innebærer en analyse både av fordelene samfunnet har av vår aktivitet, og av kostnadene. Effektanalysene er en viktig innsatsfaktor for å løse en slik oppgave. Denne analysen er særlig aktuell for innovasjonsoppdraget, siden de andre oppdragene i større grad er motivert av politiske prioriteringer, særlig distriktspolitikk. Innovasjonsoppdraget er i større grad motivert av faglig baserte markedssvikter. Analysen skal vurdere om Innovasjon Norge klarer å bidra til å rette opp de viktigste markedssviktene, og om den samfunnsøkonomiske verdien av dette. Oslo Economics skal undersøke om det er mulig å lage noe troverdig anslag på gevinstene det norske samfunnet har av at støtten fra Innovasjon Norge realiserer prosjekter som ellers ikke ville blitt virkeliggjort. På kostnadssiden planlegger Oslo Economics å se både på statens og fylkeskommunenes kostnader ved å finansiere Innovasjon Norge, og også alternativkostnadene til innsatsfaktorene som Innovasjon Norges kunder bruker. Et første utkast til denne analysen vil foreligge rundt sommeren 2024, men vil også videreutvikles over de neste par årene.

Innovasjon Norge har gjennom 2023 styrket det strategiske arbeidet mot EU, blant annet ved økt tilstedeværelse i Brussel og styrket kompetanse om EU ved hovedkontoret. Innovasjon Norge prioriterer også framover å jobbe strategisk mot EU som premissleverandør, og har derfor også stryket kompetansen om EU i vårt innovasjonspolitiske arbeid. EU vil fortsette å være en sentral premissgiver for fremtidig innovasjonspolitikk.

Bærekraft har fått en mer sentral rolle i Innovasjon Norges virke. Som en forlengelse av dette må alle avdelinger i Innovasjon Norge inkorporere bærekraft i sitt ansvar. Innovasjon Norge har i 2023 fått ny bærekraftsdirektør som har et overordnet ansvar for oppfølgingen av dette arbeidet.

- **Fortsette å bidra til å utvikle det næringsrettede virkemiddelapparatet i samarbeid med de andre virkemiddelaktørene.**

Innovasjon Norge samarbeider tett med alle virkemiddelaktørene både strategisk og operativt. Dette inkluderer arbeidet med En vei inn og felles utlysninger som for eksempel Grønn Plattform, Grønn vekst-samarbeidet og Pilot-E. Gjennom 2023 har også Innovasjon Norges ledergruppe hatt felles ledermøter med andre virkemiddelaktører for å diskutere strategisk samarbeid.

- **Styrke innsatsen for et mer brukervennlig tilbud til kundene**

Innovasjon Norge fortsetter dreiningen mot et mer behovsrettet og brukervennlig tilbud til kundene. Den innledende kundedialogen søker å avdekke kundens behov og ambisjoner; behovsavklaring, som beskrevet i 3.1.4 under rapportering på behovsavklaring. Arbeidet med

tjenesteutvikling er organisert rundt kundebehov, og digitale kundeflater utvikles med smidige metoder, som medfører hyppig brukerdiallog og kontinuerlig måling av brukertilfredshet.

I 2023 er kompetanse og kapasitet på data intelligence styrket, og i samarbeid med markedsmiljøene muliggjør dette bedre bruk av data for å jobbe mer målrettet med kundene.

Arbeidet med Én vei inn har fortsatt i 2023 med fokus på økt antall kunder gjennom løsningen, høyere treffsikkerhet og økning av antall virkemiddelaktører i løsningen. Samtidig er det jobbet med kundertilfredshet, automatisering og en bedre rådgiveropplevelse. En viktig del av arbeidet handler om kjennskap og kompetansen om hverandre og hverandres virkemidler på tvers av virkemiddelapparatet.

En vei inn søker å gi kunder en digital inngang til det næringsrettede virkemiddelapparatet for å hjelpe bedrifter med å finne riktig hjelp raskere. I tillegg fører prosjektet til økt kjennskap og tillit mellom aktørene. Arbeidet med en felles hukommelse om kundene vil også øke brukervennligheten for kunder da de slipper å gjenta historien sin flere ganger i dialog med det næringsrettede virkemiddelapparatet.

- ***Innsatsen på eksport og internasjonalisering, herunder oppfølging av nye oppdrag gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer», som strategiske eksportfremmesatsinger, ordningen for messer og eksportfremstøt, merkevareprogrammet «Made in Norway» og internasjonal digital synlighet gjennom BusinessNorway.com***

Eksport og internasjonal vekst

Norsk eksport utenom olje og gass har fortsatt å vokse etter rekordåret 2022. Den sterke eksportutviklingen har dog nesten utelukkende vært drevet av svak kronekurs og høye priser. I eksportvolum er endringene små. I tillegg til at det er tradisjonelle eksportnæringer som nå gjør det bra, er det også toptungt med tanke på hvilke bedrifter som eksporterer. Ifølge Eurostat er det bedrifter med mer enn 50 ansatte som står for nesten tre fjerdedeler av norsk eksport.

For å få flere norske, grønne bedrifter til å lykkes med internasjonal vekst og eksport jobber Innovasjon Norge kontinuerlig med å styrke norske produkter og tjenester i utlandet og i Norge, samt sikre gode digitale markedsplattformer som synliggjør norsk teknologi og norske løsninger. Innovasjon Norge skal tilby tjenester som kan bidra til å hjelpe norske bedrifter med å nå sine mål og ambisjoner om eksport og internasjonal vekst. Dette gjøres gjennom å tilby tjenester som bidrar til å løse kundens behov om markedsinnsikt, internasjonal vekststrategi, internasjonal handel og eksportregler, strategisk posisjonering og synlighet og om innpass og etablering i internasjonale markeder. Tjenestene leveres gjennom eksport- og internasjonaliseringsrådgivere i Norge og markedsrådgivere i utlandet som møter kunder i sparring, i workshops og i større grupper gjennom nettverksaktiviteter eller i programmer som går over lengre tid. Flere av tjenestene leveres også som selvhjelp på selskapets digitale plattformer, som er viktig for å ivareta et breddetilbud til bedrifter.

Det er avgjørende at norske selskaper lykkes i internasjonale markeder for å kunne utvikle lønnsomme arbeidsplasser i Norge og for å støtte en verdiskapende og positiv omstilling av norsk næringsliv. Hovedmålet er å øke bærekraftig vekst og eksport og ta grønne verdikjeder ut i internasjonale markeder. Målet er økt verdiskaping gjennom internasjonale salg, og Innovasjon Norge bidrar ved at kundene øker salg i eksisterende og nye markeder. Innovasjon Norges kunder får økt kompetanse, tilgang til nettverk og posisjonering, samt muligheten til å etablere seg i nye markeder.

Rigget for eksport – fokus mot kunder med store muligheter

I løpet av 2023 ble den siste fasen av Innovasjon Norges eksportstrategi "Rigget for eksport" gjennomført. Denne strategien, som ble lansert i 2020, hadde som mål å rette fokuset mot kunder med betydelig eksportpotensiale og større internasjonale markedsmuligheter der Norge hadde komparative fortrinn. Strategien peker tydelig på at Innovasjon Norge og Team Norway må samle krefter rundt de store eksportmulighetene som oppstår i omverden.

Hele Norge eksporterer styrker eksportarbeidet

2023 har samtidig vært det første operasjonelle året med regjeringens eksportreform «Hele Norge eksporterer». «Rigget for Eksport» og «Hele Norge eksporterer» harmonerer godt med hverandre og således har eksportreformen fra regjeringen i 2023 styrket retningen for Innovasjon Norges arbeid med eksport. Både strategien og reformen understreker betydningen av målrettet innsats over tid, i et samarbeid gjennom Team Norway. De fokuserer på bedrifter som har gode forutsetninger for å lykkes i spesifikke sektorer, noe som bidrar til raskere diversifisering av Norges eksportinntekter.

Kapital og kompetanse bidrar til vekst internasjonalt

Innovasjon Norges unike posisjon, og et fokus som er forsterket i 2023, er muligheten til å koble kapital og kompetanse. Basert på dette fokuset har det vært en økning i antallet bedrifter som har mottatt finansiering fra Innovasjon Norge i oppstartsfasen, samtidig som de drar nytte av kompetanse- og rådgivningstjenester fra Innovasjon Norges utekontor. Den strategien som Innovasjon Norge har ved å følge bedriftene over tid ser ut til å gi positive resultater, ettersom disse selskapene er de som Innovasjon Norge ønsker å støtte i deres vei mot internasjonale markeder. Dette skyldes at de er bedre rustet og har eiere med konkrete planer og kapital for internasjonal vekst. Effekter av dette ser vi på våre utekontor hvor vi i 2023 har økt brukerbetaling på færre større oppdrag fra våre kunder.

Operasjonalisering av sektorspesifikke satsinger

2023 har også vært året hvor operasjonaliseringen av de sektorspesifikke oppdragsbrevene tilknyttet havvind og grønn mairitm under eksportreformen startet opp. Med gode erfaringer fra Innovasjon Norges HPO-programmer har eksportreformen understreket betydningen av et velfungerende Team Norway ute for vellykket implementering av oppdragene. Dette har vært et sentralt fokusområde gjennom året, hvor samarbeidet med Team Norway nasjonalt har vært tett.

En godt samkjørt innsats fra Team Norway både nasjonalt og internasjonalt, med tydelig rolleforståelse og klart definerte ansvarsområder, samt solide implementeringsplaner for aktivitetene, utgjør nøkkelen til å sikre at midlene fra de nasjonale initiativene gir en betydelig avkastning. Her er Innovasjon Norge godt på vei, og ser allerede et økt aktivitetsnivå for norske selskaper innenfor sektorene som Innovasjon Norge har mottatt oppdragsbrev på. Samspillet med prosjektstyrene er positivt. Det er spesielt viktig å fremheve selskapets budskap om mer overordnede oppdragsbrev innenfor disse sektorene. Dette skyldes den raske endringen i de internasjonale markedsmulighetene, og prosjektstyrenes rådgivning om hvor innsatsen bør legges har stor verdi for Innovasjon Norges arbeid.

2023 har også vært et år hvor arbeidet med Norges offisielle digitale kanal for internasjonal profilering av grønne løsninger, Business Norway, har blitt forsterket. En sterk og tydelig plattform er viktig for strategisk posisjonering og markedsføring av Norge.

- ***Følge opp arbeidet med Grønn plattform og samarbeidet med Siva, Norges forskningsråd og Enova. Ordningen retter seg mot grønne prosjekter innenfor alle tematiske områder, herunder grønn industri inkludert skog- og treforedling og annen bioøkonomi, havvind, grønn skipsfart og omstilling i verftene.***

Grønn plattform omfatter i dag 23 pågående prosjekter. Innovasjon Norge tilbyr kompetanseprogrammet Kommersialisering i konsortier, som består av en rekke moduler rettet spesifikt mot grønne flerbedriftssamarbeid. Innovasjon Norge andel av utlysning i 2023 var 268 mill. kroner. Nærmere om Grønn plattform, se kap. 3.9.1.

Innovasjon Norge har i 2023 samarbeidet tett med Siva og Forskningsrådet om utforming av det reviderte klyngeprogrammet (pkt. 4.6.1). Koblinger til Katapult står sentralt her. Det er også samarbeidet tett om utlysninger til hub-node-prosjekter og sirkulære samarbeidsprosjekter under utlysning med midler fra KDD i 2023. Grønn vekst-samarbeidet har fortsatt i god retning i 2023.

- ***Styrke innsatsen og koordinere det tverrgående arbeidet innenfor sirkulærøkonomi med utgangspunkt i virkemiddelaktørenes samarbeidsavtale om grønn vekst.***

Partnerne i grønn vekst-samarbeidet har jobbet sammen om sirkulære kunde-prosjekter i 2023, men det er også samarbeidet tett om initiativer som Innovasjon Norges utlysning for sirkulære prosjekter (midler fra Kommunal- og Distriktsdepartementet), med formål om å dele kompetanse og å bidra til gode og helhetlige kundeopplevelser.

- ***Følge opp Horisont Europa-arbeidet i samarbeid med Norges forskningsråd***

Innovasjon Norge samarbeider tett med Norges forskningsråd om den nasjonale oppfølgingen av og mobilisering til EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa. Dette

samarbeidet koordineres gjennom et fellesteam som sikrer effektiv drift av det nasjonale rådgivnings- og mobiliseringsapparatet. Teamet planlegger også felles kompetanse- og utviklingsaktiviteter og koordinerer innspill og dialog med oppdragsdepartementer.

I tillegg til den nasjonale oppfølgingen, følges Horisont Europa også opp gjennom Innovasjon Norges tilstedeværelse i Brussel. Dette skjer både ved Innovasjon Norges kontor i Norway House og via Norges Kunnskapskontor, som er et nasjonalt samarbeid mellom Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

For detaljert informasjon om Innovasjon Norges oppfølging av Horisont Europa, se rapportering til Kunnskapsdepartementet (kap. 4).

- ***Følge opp arbeid med muligheter under InvestEU, COSME og IPCEI (Important Projects of Common European Interest).***

Utviklingen i disse programmene følges tett, blant annet gjennom vår tilstedeværelse i Brussel og deltakelse i det nyopprettede Joint European Forum for IPCEI. For utdypende informasjon om leveranser i 2023 innenfor de enkelte programmene vises det til kap. 3.8.26.

- ***Bidra til å posisjonere norsk næringsliv inn mot markedsmuligheter som oppstår gjennom Europas grønne giv, og bidra til å følge opp industripartnerskapene med prioriterte land.***

Innovasjon Norge jobber systematisk og målrettet for å sikre at innsikt og kunnskap om de grønne markedsmulighetene når næringslivet. Innovasjon Norges kontor i Brussel har en viktig rolle som formidler av det nyeste fra EU, og porteføljeavdelingene har en viktig rolle i å sikre at virkemidlene innrettes slik at næringslivet lykkes i å ta nye, grønne posisjoner, samt koble dette mot øvrig aktivitet knyttet til eksport.

Innovasjon Norge bidrar til de strategiske industripartnerskapene gjennom finansiering, rådgivning og kompetansetjenester. Målet med industripartnerskapene er å etablere samarbeid på industrielt og politisk nivå. Dette bidrar til å adressere utfordringer og finne løsninger for en grønnere industri- og næringsutvikling. Innovasjon Norge jobber med flere satsingsområder, blant annet innen havvind, grønn maritim, helseindustri, og vareproduksjon og design som understøtter industripartnerskapene.

- ***Følge opp utnyttelse av lånerammer og utnyttelse av eventuelle nye muligheter for risikodeling under Horisont Europa/InvestEU***

Innovasjon Norge har gjort betydelige endringer i sitt lånetilbud de siste årene med blant annet innføring av vekstlån og grønne vekstlån samt tilpasninger og forberedelser for et nytt samarbeid med Det europeiske investeringsfondet (EIF). En utfordring for ytterligere forbedringer har vært

omfanget av bevilgninger tilgjengelig for tapsavsetninger, noe et nytt samarbeid med EIF skal avhjelpe. Innovasjon Norge har en tett oppfølging av muligheter for selskaper og finansaktører under InvestEU og jobber proaktivt for norsk utnyttelse av mulighetene, herunder for egen utlåns- og garantivirksomhet. EUs oppstart av InvestEU-programmet har vært forbundet med betydelige forsinkelser. Norges deltakelse i programmet har vært forbundet med ytterligere forsinkelser, men ble formelt markert i november 2023. Samarbeid med Det europeiske investeringsfondet (EIF) er en vesentlig del av Innovasjon Norges strategi for finansieringsvirksomheten. Tross forsinkelsene startet Innovasjon Norge sitt arbeid for nye samarbeid med EIF kort tid etter lansering i Europa, og det ble allerede sommeren 2023 sendt søknader og arbeidet for nye avtaler. Disse kunne dog ikke formelt behandles før Norge formelt deltok i programmet. Allerede i desember 2023 ble det gjennomførte EIF en omfattende due diligence prosess. Nye avtaler relatert til Innovasjon Norges risikolåneordninger og Vekstgarantiordning er gjenstand for styrebehandling i EIF i mars 2024.

- ***Styrke samarbeidet mellom Invest in Norway og Siva, for å støtte opp under Sivas nye oppgave som pådriver for tilrettelegging av industritomter.***

Invest in Norway er meget positive til SIVAS oppdrag under satsingen Veikart 2.0 for grønt industriløft som pådriver for tilrettelegging av industritomter. Invest in Norway er allerede godt involvert i dette prosjektet og ser frem til videre nært og konstruktivt samarbeid med SIVA og ikke minst et godt resultat av dette prosjektet.

- ***Aktiviteter som gir størst mulig effekt for næringslivet og videreutvikling av arbeidet med å bedre dokumentasjonen av måloppnåelse.***

Se omtale under kulepunkt to om innovasjonspolitisk rådgiver lenger opp.

- ***Effektivisering og digitalisering av tjenestetilbudet***

Gjennom økt fokus på kundebehov i kundeinngangen og tjenestetilbudet får vi et mer helhetlig og effektivt tilbud til kundene. Samtidig har Innovasjon Norge de senere årene bygget et kompetent digitalt utviklingsmiljø. Sammen bidrar dette til at digitale kundeflater, som innovasjon norge.no, i 2023 er utviklet i retning av å være stadig mer orientert rundt kundebehov. Den digitale løsningen for En vei inn gir kundene en mer effektiv vei til riktig virkemiddelaktør. I 2023 er fem nye nasjonale og regionale aktører inkludert i løsningen. Dette muliggjør en mer effektiv henvisning til rett aktør. Er Innovasjon Norge den riktige aktøren, vil søknadsportalen Prosjekthjelpen legge til rette for effektiv sparring og dialog med kunderådgiver, enten digitalt eller personlig. Dersom kundedialogen munner ut i en søknad om finansielle tjenester, vil saken overføres for behandling i det nye finansielle saksbehandlingssystemet INflow, som gjennom 2023 er rullet ut for stadig flere tjenester, samtidig med at de gamle saksbehandlingssystemene SOPP og Opus er lukket for nye søknader. Underveis kan kunden få tilgang til oppdatert informasjon om sitt engasjement med Innovasjon Norge på Min Side. I sum gjør denne helhetlige organiseringen av tjenester ut fra

kundens behov, sammen med videre utvikling av digitale kundeflater og tjenester at Innovasjon Norges tjenestetilbud er effektivisert og digitalisert gjennom 2023.

- ***Videreutvikle arbeidet med «En vei inn» i samarbeid med pilotaktørene med mål om å bedre brukervennligheten i det næringsrettede virkemiddelapparatet. Se nærmere omtale under post 50***

En vei inngår i et helhetlig arbeid med forbedring og brukerorientering av tjenester og digitale tilbud fra Innovasjon Norge, som beskrevet i kulepunktet over. Mer om En vei inn finnes i kap. 3.5.9. Samarbeidet om En vei inn med de andre aktørene i virkemiddelapparatet er godt.

- ***Grønn omstilling og sirkulærøkonomi***

I 2023 har Innovasjon Norge arbeidet målrettet for å utløse lønnsomme bedrifts- og industriprosjekter som bidrar til økt eksport og akselerert omstilling. Prosjekter som mottok finansiering dette året, måtte kunne vise sin relevans for omstillingsmålet mot 2030 og Norges ambisjon om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. I tillegg skulle prosjektene støtte opp om målet om å øke eksport fra fastlandet med 50 prosent innen 2030.

Det er allment kjent at omfattende omstilling innebærer høy finansiell risiko, noe som få private aktører er villige til å påta seg alene. For små og mellomstore bedrifter er risikoen knyttet til omstillingsprosjekter spesielt høy, men også store virksomheter vurderer omstillingsrisiko som betydelig. I 2023 har Innovasjon Norge derfor arbeidet med å målrette både offentlig og privat kapital for å korrigere for denne typen markeds- og omstillingssvikt og sørge for risikoavlastning for private aktører. Eksempler på markedssvikt har allerede vært en viktig begrunnelse for store satsinger gjennom virkemiddelapparatet, som Grønn plattform, Pilot-E og Pilot-T. Innovasjon Norge har i 2023 fortsatt å bygge videre på denne typen samspill, samtidig som vi arbeider for å styrke tilgangen til risikokapital for kommersialisering og skalering av nye grønne løsninger. Et eksempel på denne type arbeid er omtalt under kapittel 3.5.3, Grønn investeringsplattform.

Når det gjelder sirkulærøkonomi, har Innovasjon Norge i 2023 støttet en rekke bedrifter og prosjekter som ønsker å omstille seg til en mer bærekraftig forretningsmodell. Ved å legge om til en sirkulær forretningsmodell kan bedrifter styrke sin konkurranseevne og omdømme. Flere av våre finansieringsordninger har vist seg relevante for prosjekter innenfor sirkulærøkonomi. For prosjekter som omfatter utvikling og demonstrasjon av ny teknologi, har miljøteknologiordningen vært relevant. Løsninger for jordbruk-, skogbruk- og havbruksnæringene som bidrar til et lavutslippssamfunn, kunne finansieres gjennom Bionova. For prosjekter hvor det primært var snakk om å investere i anleggsmaskiner og utstyr, var grønt vekstlån en mulighet. Dersom bedriften er etablert i en distriktskommune, fantes det muligheter for tilskudd til grønne investeringer.

Mer detaljert informasjon om de ulike virkemidlene finnes i deres respektive deler av rapporten.

- **Distriktsmandatet**

Innovasjon Norge spiller en avgjørende rolle når det gjelder å legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i ulike regioner og distrikter. Oppgavene inkluderer å bidra til utvikling og gjennomføring av regionale planer og strategier, samt å fremme næringsutvikling gjennom strategisk samarbeid med fylkeskommunene. Dette arbeidet er essensielt for å styrke lokale økonomier, skape arbeidsplasser og sikre bærekraftig vekst. Innovasjon Norge spiller en nøkkelrolle i å identifisere muligheter, støtte innovasjon og legge til rette for samarbeid mellom offentlige og private aktører. Gjennom sin innsats bidrar Innovasjon Norge til å bygge sterke og konkurransedyktige næringsmiljøer over hele landet.

Innovasjon Norge har en viktig rolle i å legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i regioner og distrikter. I denne rollen inngår Innovasjon Norges innsats med å bidra i utviklingen og gjennomføringen av regionale planer og strategier, og fremme regional næringsutvikling i strategisk samhandling med fylkeskommunene. Departementet ber Innovasjon Norge vektlegge innsatsen for næringslivet i distriktene utfra både regionale og nasjonale oppdrag som gis selskapet.

Innovasjon Norge opplever det regionale samarbeidet som nært og godt i alle regioner. Et eksempel er det regionale Missions-arbeidet, der Grønn Region Vestland har banet vei for tilsvarende initiativ i flere fylker. Et annet eksempel er En vei inn, der kunde verdien har vist seg å være størst i grenseflaten mot den regionale førstelinjen, og samarbeidet med fylkeskommunene er fruktbart og godt.

- **Videre oppfølging av VMA2.0**

Innovasjon Norge har et godt samarbeid med de andre virkemiddelaktørene som er del av prosjektet VMA2.0. Det er god fremdrift i En vei inn og grønn rapportering. Dette viser at det er en positiv utvikling i samarbeidet mellom de ulike aktørene i prosjektet, og at det er en felles innsats for å oppnå målene for VMA2.0-prosjektene. Innovasjon Norge ønsker likevel bemerke at det i mange av disse prosjektene er svært høye koordineringskostnader. Sammensetningen av aktørene som er involvert i de ulike prosjektene er heller ikke alltid like hensiktsmessig fra kundens perspektiv. Den store mengden av samarbeidsprosjekter hvor alle aktører skal være involvert begrenser Innovasjon Norges mulighet til å gjennomføre egne utviklingsprosjekter som vi ser behov for.

- **Utvikling av samarbeidsmodell**

Se omtale i kulepunktet over.

- **Grønn prosjektklassifisering og rapportering**

Innovasjon Norge, Enova, Forskningsrådet, Eksfin, Siva, Doga og Gassnova utvikler et felles vurderingsrammeverk for å klassifisere prosjekter som «grønne». EUs taksonomi ligger til grunn som referansepunkt for arbeidet. Aktørene har etablert sammenlignbar rapportering om støtte til grønne prosjekter.

Virkemiddelaktørene har etablert et omforent system for klassifisering og rapportering på miljø- og klimainnhold i finansierte prosjekter. Klassifiseringen gjelder fra 1. januar 2024. Innovasjon Norge implementerte løsningen i egne systemer i 2023.

Prosjektklassifisering og tilhørende rapportering gjøres for bredden av alle næringsrettede virkemidler der det gis finansielle tildelinger til konkrete prosjekter. For Innovasjon Norge innebærer det tildelinger gjennom alle finansielle virkemidler. Prosjekter klassifiseres utfra om de bedømmes å ha forventet positiv miljøeffekt på minst ett av seks av områder som svarer til EUs miljømål og utfra hvilke av områdene som er mest relevante. Dersom ingen av områdene er relevante, vil prosjektet ikke klassifiseres som grønt. Til Statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler rapporteres det på hvilket av de seks miljømålene prosjektet hovedsakelig vurderes å bidra til, hvilke miljømål det sekundært vurderes å bidra til, eventuelt om prosjektet ikke klassifiseres som grønt.

1. juni 2023 sendte virkemiddelaktørene et forslag for hvordan prinsippet om at grønne prosjekter ikke skal gjøre vesentlig skade, tilsvarende «Do no significant harm» i EUs taksonomi, kan ivaretas i prosjektklassifiseringen. Forslaget innebar en differensiert vurdering av prosjekter basert på prosjektets modenhet. Virkemiddelapparatet har fått i oppdrag å jobbe videre med hvordan dette prinsippet skal inkluderes i klassifiseringen i løpet av 2024.

- **Statistikkbanken**

Innovasjon Norge har i 2023 videreført arbeidet med statistikken for næringspolitiske virkemidler. Arbeidet med å samle inn oversikt over tildelinger fra ulike virkemiddelaktører og sette dette sammen ble lagt ut på anbud i 2021 hvor Samfunnsøkonomisk ble valgt som leverandør. Statistikken oppdateres nå en gang per måned. I 2023 har Innovasjon Norge også lagt til grønn rapportering i løsning, som skal rapporteres fra 2024.

- **I Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil tilrettelegge for produksjon av kritisk viktige legemidler i Norge, som vaksiner og biologiske legemidler og råstoff til legemidler, for å utnytte potensialet for økt verdiskaping, eksport og sysselsetting, og vil etablere et nasjonalt senter for utvikling og produksjon av vaksiner og biologiske legemidler. Innovasjon Norge bes i samarbeid med Forskningsrådet og Siva om å vurdere ulike mulige tilnærminger, innrettinger og tiltak for å eventuelt følge opp tiltak om etablering av et senter, evt. andre tiltak for å kunne utnytte potensialet for økt verdiskaping, eksport og sysselsetting.**

Veikart for helsenæringen ble lansert av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) høsten 2023. Som del av oppfølgingen har Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet fått i oppdrag å:

- Etablere en nasjonal satsing for legemiddelproduksjon
- Utrede hvordan helsenæringen i større grad kan få nytte av katapult-ordningen, herunder vurdere om det skal etableres en egen helse-katapult

Siden dette har de tre organisasjonene arbeidet med å kartlegge aktørbildet og samlet innspill fra helsenæringen og andre som arbeider sammen med helsenæringen. Det er blant annet avholdt et åpent innspillsmøte, Digitalt innspillsmøte (siva.no) Oppdraget har leveringsfrist mai 2024.

- **Departementet gjør Innovasjon Norge kjent med at tiltak knyttet til bærekraftig fôr fra Veikart for grønt industriløft, er fulgt opp gjennom Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032 og forslaget om et nasjonalt samfunnsoppdrag. I dette arbeidet vil det være behov for god samhandling og koordinering i virkemiddelapparatet og for å se hele utviklingsløpet fra idé til marked og grunnleggende kunnskapsoppbygging i sammenheng. Innovasjon Norge skal bidra i arbeidet med å utvikle samfunnsoppdraget som virkemiddel, et arbeid som vil bygge videre på samarbeidet i virkemiddelapparatet. Det vises til tilsvarende føringer i oppdragsbrevet fra LMD.**

Innovasjon Norge har i 2023 brukt betydelige ressurser på arbeidet med rapporten med anbefalinger om videre arbeid med samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr gjennom deltakelse i operativ gruppe og sekretariatet. Arbeidet har medført en bedre koordinering mellom de ulike virkemiddelaktørene på feltet og dette vil følges opp gjennom bl.a. foraet for felles handlingsplan bioøkonomi i tiden fremover.

- **Innovasjon Norge bes om å slutføre arbeidet med sammenlignbar statistikk over kvinners andel av bruk av virkemidler forvaltet av Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva. Det bes om at det rapporteres særskilt til departementet når arbeidet er ferdig**

Innovasjon Norge mottok i mars 2023 tabelluttrekk fra SSB med oversikt over kjønnsfordeling i styredeltagelse og daglig leder i bedriftene som har mottatt støtte fra Innovasjon Norge. Fremover vil Innovasjon Norge selv estimere disse størrelsene basert på navn på daglig leder. Innovasjon Norge har slutført dette arbeidet.

3.1.4 Rapportering på aktiviteter som er finansiert av flere kapitler og poster

Rapportering på behovsavklaring

Den innledende kundedialogen søker å avdekke kundens behov og ambisjoner; behovsavklaring. Det innebærer å forstå hva bedriften trenger for å kunne realisere sine ambisjoner på kort og lang sikt. Denne innsikten danner grunnlaget for den videre dialogen i vår rolle som sparringpartner for

bedriften. Her tilstreber vi å gi bedriftene en best mulig oversikt over Innovasjon Norges og våre samarbeidspartners tilbud, samt å utfordre dem på strategiske prioriteringer og veivalg. Denne typen kundedialog foregår ved alle regionkontorer i Norge, ved vårt Vekst- og gründersenter i Førde og ved alle utekontorene rundt om i verden. Formålet med den innledende behovsavklaringen er å gi en første tilbakemelding til kunden og forslag til veien videre.

Norge trenger at flere bedrifter lykkes med skalering og internasjonal vekst. Innovasjon Norge skal bidra til å bygge flere robuste, bærekraftige vekstselskap som lykkes i internasjonale marked over tid og i 2023 har Innovasjon Norge etablert «innsatsteam skalering og vekst» ved alle regionkontorer for å fokusere på å prioritere de riktige kundene og dele beste praksis for hvordan vi kan være en langsiktig partner for økt skalering og eksport. Gjennom 2023 fikk vi på plass en felles prosess for innsatsteamarbeidet som innebærer noe datadrevet segmentering og regional utvelgelse av enkelte kunder som vi danner kundeteam rundt og som skal følges ekstra over tid. Vi gjennomfører et kartleggingsmøte med kunden med fokus på tema som er særlig viktig for videre vekst; kunder og marked, produkter og kanaler, team organisasjon og kapital. Det er *Portefølje Oppstart og skalering* som har ansvaret for utarbeidelse av metodikk, verktøy og implementering av innsatsteamarbeidet.

Behovsavklaring dekker timekostnader knyttet til kundearbeid utført ved Vekst- og gründersenteret i Førde, det dekker timekostnader i Innsatsteam skalering og vekst, det dekker timene våre rådgivere ved alle regionkontorer bruker i sitt arbeid med søknader i Prosjekthjelpen (frem til rådgiver har avklart hvilket virkemiddel som er relevant). Det dekker timekostnader for kunderettett arbeid ved våre utekontorer frem til de har signert avtale med kundene. Behovsavklaring dekker også arbeidet med *Strategic Accounts*, som beskrives i ytterligere detalj nedenfor.

Behovsavklaring hadde gjennomføringskostnad på 36 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 0,3 mill. kroner og timekostnader på 35,7 mill. kroner. NFD finansierer 31,4 mill. kroner og KMD og Fylkeskommunene 4,6 mill. kroner.

Strategic Accounts

Innovasjon Norge leverer mange type tjenester til landets største konserner både innenlands og utenlands. Det inkluderer blant annet ulik type rådgivning, tilrettelegging for partnerskap og nettverk, deltagelse og eksponering ved større internasjonale messer og næringslivsdelegasjoner.

Både selskapene og Innovasjon Norge opplever at det er et uutnyttet potensial for mer strategisk samarbeid. Ikke minst knyttet til målsetting om å vinne flere store kontrakter i internasjonale markeder og knyttet til nasjonale industrielle satsinger. Konsernkundene kan også ta en tydelig rolle som lokomotiv som får med seg annet norsk næringsliv i disse kontraktene. På bakgrunn av dette startet Innovasjon Norge i 2022 arbeidet med å utvikle og etablere et rammeverk for mer strategisk samarbeid med landets største virksomheter.

Aker BP var første strategiske kunde i 2022 og i løpet av 2023 har Innovasjon Norge også signert intensjonsavtaler med Equinor, Statkraft, Yara og Kongsberg, samt startet dialog om strategisk partnerskap med flere andre store selskaper. Sammen har selskapene mottatt tjenester fra 16 av Innovasjon Norge internasjonale kontorer i tillegg til eksporttjenester fra Innovasjon Norge sentralt.

Rapportering på mobilisering

Med mobilisering menes markedsaktiviteter av Innovasjon Norges tjenestetilbud overfor relevante kundegrupper. Eksempler på dette er markedsaktiviteter i kjøpte kanaler for å bygge Innovasjon Norges posisjon som *næringslivets langsiktige partner for bærekraftig vekst*, eller fysisk deltakelse og synlighet på egne eller partners arrangement rundt om i hele Norge. Et eksempel på et slikt arrangement er Oslo Innovation Week der Innovasjon Norge hadde egen stand på DNB NXT der det var ekstra fokus på skaleringstjenester og -programmer. Et annet eksempel er seminaret «Fra idé til marked» der fokus er å gi gode råd om oppstart og aktuelle tjenester som f.eks. markedsavklaringstilskudd, samt tips om søknadsskriving.

I 2023 ble det utviklet en ny merkevareplattform for Innovasjon Norge, revidert grafisk profil, utarbeidet et overordnet kommunikasjonskonsept «Sammen tenker vi større», samt gjennomført markeds kampanjer for bl.a. Eksport, Vekst og kommersialisering og finansieringsordninger. Våre ulike arrangementer ble strukturerte og kategoriserte på følgende måte:

- Kategori 1: Store strategiske eventer med nasjonalt nedslagsfelt der Innovasjon Norge er arrangør eller partner. I 2023 ble det nasjonalt gjennomført syv slike arrangementer.
- Kategori 2: Regionale strategiske eventer der Innovasjon Norge er arrangør/medarrangør. I 2023 ble det nasjonalt gjennomført ca. 35 slike arrangementer.
- Kategori 3: Kurs og programmer som arrangeres regelmessig (fysiske og/eller digitale). I 2023 ble det arrangert 15 ulike webinarer som til sammen er kjørt 159 ganger og der det er registrert 8 700 påmeldte deltagere.

Mobiliseringsaktiviteter har i 2023 hatt en total kostnad på 22,3 mill. kroner, hvorav 15,3 mill. kroner er timekostnader fordelt på rådgivere og ledere ved regionskontorer i Norge og noe ved utekontorer. Direkte prosjektkostnader utgjorde 7,0 mill. kroner; hovedsakelig knyttet til arrangementsdeltakelse, tilhørende reiseaktivitet og markedsaktiviteter. Aktivitetene er finansiert gjennom andel av aktuelle virkemiddelrammer. Virkemidler finansiert med bevilgninger over Kommunal- og distriktsdepartementet bidro med 1,6 mill. kroner, mens virkemidler knyttet til Nærings- og fiskeridepartementets finansierte 10,2 mill. kroner. Låneordningene bidro med å dekke timekostnader på 10,5 mill. kroner.

Rapportering på midler til teknologi og domenekunnskap

Avdeling for teknologi og domenekunnskap er Innovasjon Norges knutepunkt for kunnskapsutvikling knyttet til teknologi og strategiske satsingsområder for norsk verdiskaping. Avdelingen bidrar til kunnskapsoversikt, kunnskapsflyt og kunnskapsimplementering i hele organisasjonen basert på brede nettverk internt og i næringer og økosystemer. Avdelingen skal

sikre Innovasjon Norge tilgang på nøkkeltunnskap knyttet til teknologier, teknologidomener og forretningsmodeller, og bidra til å styrke kunnskapsdelingen i hele organisasjonen.

Etter en midlertidig avvikling av avdelingen i 2022, ble avdelingen reetablert i Trondheim våren 2023. Avdelingen har hatt en ansatt i 2023, og aktivitetene i avdelingen har i all hovedsak vært knyttet til behovskartlegging og rekruttering av ansatte. Avdelingen hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 1,9 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 0,1 mill. kroner og timekostnader på 1,8 mill. kroner.

3.2 Kap. 900, post 82 Midlertidig tilskuddsordning for publikumsåpne arrangementer (inklusive tiltakspakker)

Formål

Arrangementsbransjen var en av de som ble hardest rammet av koronarestriksjonene, og i desember 2020 etablerte regjeringen en tiltakspakke for offentlige arrangementer som ikke var inkludert i Kultur- og likestillingsdepartementets kompensasjonsordning. Målet med denne tiltakspakken var å sikre videreføring av store arrangement, også etter pandemien. Bedrifter i målgruppen kunne motta et tilskudd tilsvarende 60 prosent av dokumentert arrangementsunderskudd dersom man oppfylte et sett med kriterier, blant annet knyttet til verdiskaping. 20 prosent av tilskuddet er knyttet til en betingelse om gjenopptakelse av aktiviteten etter pandemien.

Innovasjon Norge fikk oppdraget med å gjennomføre støtteordningen. Det ble i første omgang bevilget 350 mill. kroner gjeldende for perioden fra 5. mars til 31. desember 2020. Ordningen er siden dette forlenget i flere omganger med både høyere og lavere beløp og ble justert per 1. februar 2022 til å gjelde arrangement med et ventet besøkstall på minst 100 deltakere eller mer, ned fra 200 deltakere eller mer. Ved inngangen av 2022 var rammen på 300 mill. kroner. Per 1. februar 2022 ble bevilgningen endret til 85 mill. kroner for perioden frem til 30. juni 2022 og ble ytterligere redusert til 30 mill. kroner per 30. juni 2022. Senest ble rammen redusert til 13,5 mill. kroner per 21. desember 2022, grunnet lav utnyttelse. Saksbehandlingen har foregått i fire runder.

Hovedaktiviteter

Tildelinger fra støtteordningen ble avsluttet i 2022. Det er likevel knyttet mye arbeid til oppfølging av tidligere tildelinger på grunn av betingelsen satt i støtteordningens retningslinjer. Det har i tillegg blitt jobbet med en rapport til ESA grunnet deres krav om innsyn i ordningen.

Sakene som hadde frist for rapportering i 2023 har i stor grad fulgt opp sine forpliktelser og de aller fleste aktørene har gjenopptatt sin virksomhet etter pandemien, mye takket være denne støtteordningen.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Dette er en krisetiltakspakke, og det fins derfor ikke egne estimater for mål- og resultatstyringsindikatorer.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Gjennomføringskostnadene har i 2023 vært på 1,0 mill. kroner. Dette var i sin helhet timekostnader. Det vil i tiden fremover legges arbeid i å følge opp de arrangører som fra runde en ikke har rapportert om arrangementer innen tidsfristen med henblikk på tilbakebetaling av 20 prosent av tilskuddet.

3.3 Kap. 900, post 21 Reiseliv 2030 og nasjonal godkjenningsordning for guider

Formål

Reiseliv 2030: Regjeringen har besluttet å gjennomføre Reiseliv 2030 som et prosjekt for å identifisere forsknings- og innovasjonstiltak som bidrar til at reiselivsnæringen blir mer helårlig, skaper aktivitet i hele landet, bidrar til økt verdiskaping og gjennomfører en grønn omstilling. Det skal opprettes en strategigruppe med et sekretariat som Innovasjon Norge får i oppdrag å være sekretariat for med sluttrapport som skal leveres i løpet av 2023.

Nasjonal godkjenningsordning for guider: Hovedoppgaven består i å utforme et forslag til nasjonal(e) godkjenningsordning(er) for relevante guidetyper i Norge. Forslaget skal ivareta hensynet til frivilligheten i friluftslivet og til friluftslivsorganisasjonene, herunder det bidraget de gir til friluftsliv og helse i den norske befolkningen. Ordningen må være innenfor regelverk på området, herunder konkurranselovgivningen. Forslaget skal leveres i løpet av 2023.

Hovedaktiviteter

Reiseliv 2030: Det ble satt ned en strategigruppe i første halvår. Denne prosessen gikk svært sakte, hovedsakelig på grunn av lang behandlingstid i departementet. Arbeidet kom dermed ikke i gang før i juni, i praksis august 2023. Utsettelse på leveranse ble omsøkt og senere innvilget, ny frist for rapportering er 22. mars 2024. I 2023 ble det gjennomført to fysiske og tre digitale møter med strategigruppen.

Nasjonal godkjenningsordning for guider: For å sikre både god forankring og et godt sluttresultat har man gjennomført en åpen prosess, med stort fokus på å få innspill fra næring, akademisk, friluftslivsorganisasjoner og øvrige aktører. Det ble tidlig gjennomført en åpen, skriftlig innspillsrunde, mens man senere har hatt en rekke møter og presentasjoner for aktører i hele økosystemet. Det har også vært rapportering underveis til oppdragsgiverne, og man har hatt det som oppleves som tett og god dialog med departementene.

Et endelig forslag til en godkjenningsordning for guider ble oversendt 20. desember 2023. I oversendelsen har man i tillegg til forslag til selve ordningen lagt ved et omfattende kunnskapsgrunnlag, samt en Hurtigspesifikasjon for guider laget i samarbeid med Standard Norge. (Kompetanse for guider – NHS 11011).

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ikke relevant i disse oppdragene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Reiseliv 2030: Forbruk i 2023 var på 1,5 mill. kroner. Av dette var 1,1 mill. kroner timekostnader.

Godkjenningsordning for guider: Det ble gitt et ekstra tilskudd på 0,5 mill. kroner til oppdraget. På grunn av oppdragets omfang har Innovasjon Norge tilført ekstra midler hentet fra Post 74, slik at administrasjons- og gjennomføringskostnadene endte på 1,6 mill. kroner. Av dette var 1,4 mill. kroner timekostnader.

3.4 Kap. 940, post 70 Eksportfremmetiltak

Formål

Innovasjon Norge mottok i 2023 to tillegg til oppdragsbrev for gjennomføringen av nasjonale eksportsatsinger på henholdsvis havvind og grønnere maritim eksport. Oppdragene vil bidra til å styrke allerede eksisterende aktiviteter og tilbud, samt øke omfang av markeder hvor vi fokuserer vår aktivitet.

Målet for satsingen innen havvind er å betydelig øke eksportinntektene fra næringen fra dagens 27 mrd. kroner (omsetning i 2022) til 85 mrd. kroner innen 2030. Samtidig har den maritime næringen, som inkluderer verft, utstyrsleverandører og tjenesteleverandører, som mål å øke eksportinntektene med 51 prosent fra 85 mrd. kroner i 2021 til 128 mrd. kroner i 2030.

Oppdragene er ment gjennomført som et offentlig-privat samarbeid. Tiltakene skal dessuten integreres med eksisterende aktivitet i virkemiddelapparatet, og er ment å ha katalytisk effekt ved at de utløser ytterligere aktivitet og bidrag fra næringslivet selv.

Hovedaktiviteter i havvindoppdraget

Gjennom havvind-oppdraget mottok Innovasjon Norge en tilleggsbevilgning på 34 mill. kroner til fire tiltak:

- økt tilstedeværelse utenfor Norge
- markedsføring og posisjonering
- en nordsjøbasseng-analyse

- videreføring av Entry Programme Offshore Wind.

Det ble arrangert kick-off for satsingen i juni 2023 og prosjektstyret for satsingen hadde sitt konstituerende møte i november samme år. I tillegg benyttes temagruppe "Internasjonalisering og eksport" i «Samarbeidsforum havvind» under Energidepartementet som en utvidet referansegruppe. Slik gis satsingen bred forankring i hele bransjen og på tvers av departement.

Det er etablert et sekretariat bestående av medarbeidere i Innovasjon Norge som understøtter satsingsarbeidet. Utenriksdepartementet og EksFin har oppnevnt faste kontaktpunkt til sekretariatet. En detaljert beskrivelse av status og prioriteringer på de ulike tiltakene gis i de månedlige rapportene som sendes prosjektstyret. I forbindelse med tiltaket på økt tilstedeværelse, er det for eksempel rekruttert to havvind-spesialister USA, og en til Danmark i tillegg til enkelte nøkkelstillinger i Norge som sikrer global støtte til satsingen. Det pågår ytterligere rekrutteringer til Japan, Storbritannia og Tyskland. For samtlige prioriterte markeder vurderes den totale kapasiteten i «Team Norway» og muligheten for bruk av Norwegian Energy Partner (NORWEP)- ressurser i planlegging og gjennomføring av aktiviteter.

I tillegg til de vedtatte tiltakene ble det i 2023 initiert et arbeid med mulige modeller for styrket medfinansiering fra næringslivet, samt mer omforente forretningsmodeller på tvers av Team Norway. Til gjennomføringen av satsingen i enkeltmarked er det utarbeidet en «Team Norway playbook» som skal sikre mer enhetlig planlegging og gjennomføring av markedsaktiviteter. Verktøyet skal beskrive og detaljere andre forhold av betydning for en effektiv samhandling i Team Norway.

Det er også gjennomført et trettitalls dialog- og forankringsmøter med utenriksstasjonene, Innovasjon Norges kontorer i prioriterte land, samt med ulike aktører og representanter fra havvindnæringen, inkludert samtlige av havvind-klyngene. NORWEP informeres og involveres løpende i arbeidet med utrulling av aktiviteten i satsingen.

Hovedaktiviteter i grønn maritim-oppdraget

I forbindelse med den maritime satsingen mottok Innovasjon Norge et tilskudd på 20 mill. kroner i 2023, knyttet til tre overordnede tiltak:

- eksportnettverk og kartlegging av konkrete markedsmulighet
- utvalgte tematiske og geografiske satsinger
- merkevarebygging, posisjonering og eksporttrening.

Kick-off ble arrangert under Verftskonferansen i november. Det er etablert et sekretariat bestående av medarbeidere i Innovasjon Norge som understøtter satsingsarbeidet. Utenriksdepartementet og EksFin har også oppnevnt faste kontaktpunkt til sekretariatet. Det ble i 2023 jobbet frem en effektiv operasjonsmodell for eksportnettverket og det ble igangsatt anbudsprosesser på markedsstudier knyttet til blant annet havvindfartøy. Rekruttering av nye maritime ressurser er gjennomført i Frankrike, og ytterligere prosesser for styrking pågår i Danmark og Singapore. Gjennomgående for alle satsingene er at det er investert betydelig i utvikling av markedsføringsmateriale på businessnorway.com.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Sekretariatene vil sammen med prosjektstyrene i begynnelsen av 2024 definere konkrete mål og resultatstyringsindikatorer for satsingene. Disse vil så langt som mulig harmoneres med eksisterende systemer i eksportfremme arbeidet i Innovasjon Norge.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Det er regnskapsført 20,3 mill. kroner på post 70 av total bevilling på 54 mill. kroner til satsingene i 2023²³. Av disse er 18,8 mill. kroner brukt på havvind, og 1,44 mill. kroner på den maritime satsingen. Etterslepet i bruken av midler på post 70 skyldes primært forsinkelser knyttet til oppdragsbrevets ankomst. I tillegg har den senere utnevnelsen av prosjektstyrer og den tidkrevende rekrutteringsprosessen bidratt til forsinkelsen.

Samtidig ble det i løpet av 2023 forskuttet betydelige aktiviteter knyttet til satsingene. Disse aktivitetene, som ikke var ledsaget av oppdragsbrev, ble finansiert på post 74. Blant annet ble det brukt over 4,4 mill. kroner på utvikling av markedsføringsmateriale og digitale "toolkits" rettet mot bedrifter innen havvind og maritim sektor. Tiltaket Entry Programme Offshore Wind ble gjennomført i tråd med planen. Det ble i praksis brukt omtrent 10 mill. kroner på tiltak under satsingene som ble ført mot post 74 i stedet for post 70 i 2023.

Ubrukte midler på post 70 er nå overført til 2024 og forventes å bli brukt i henhold til oppdraget innen utgangen av det året.

3.5 Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

3.5.1 Innledning

Kap. 2421 post 50 skal i hovedsak brukes til ulike etablerertilskudd, Innovasjonskontrakter (OFU/IFU) og tapsfond for landsdekkende Innovasjonslån (inklusive ulike låneprodukter) og garantier, herunder Vekstgarantier.

Det ble i statsbudsjett bevilget 833,7 mill. kroner over post 50 i 2023. Til sammenligning ble det bevilget 947,1 mill. kroner i 2022. I oppdragsbrevet for 2023 fulgte det noen mindre øremerkinger utover en tydelig prioritering om at «Ordninger som er særlig rettet mot gründere og oppstartbedrifter, skal opprettholdes på tilsvarende nivå i 2022 selv om de samlede bevilgningene på posten er redusert for 2023».

I 2022 startet Innovasjon Norge arbeidet med en restrukturering av det finansielle tilbudet til oppstartsselskaper. I tråd med føringene i oppdragsbrevet ble det allokert 135,5 mill. kroner til

²³ Samt 4 mill. kroner knyttet til Entry Programme Offshore Wind mottatt desember 2022

etableringstilskudd for kommersialiseringsfasen til oppstartsbedrifter. Bevilgningsnivået representerte en videreføring av nivået fra 2022, men ble styrket ytterligere utover dette gjennom pilotering av en ny fase 3 rettet mot innovative oppstartsselskaper i ferd med krevende utviklingsløp av nye løsninger for et betalingsvillig marked. Det ble allokert 36 mill. kroner til formålet, i tillegg til 48,2 mill. kroner til øvrig gründerarbeid samt Studententreprenørskap.

Utover Miljøteknologiordningen er Innovasjonskontrakter Innovasjon Norges viktigste landsdekkende innovasjonstilskudd. Tross en lavere bevilgning sammenlignet med 2022, og en styrking av oppstartvirkemidler, ble det i 2023 prioritert midler til Innovasjonskontrakter. Gjennom ordningen finansieres leverandørbedrifter som utvikler løsninger i samarbeid med en eller flere kunde partnere. Det ble i 2023 avsatt 320 mill. kroner til formålet.

Utlånsrammen for nye utlån under den landsdekkende innovasjonslåneordningen var i 2023 satt til 3,1 mrd. kroner. Av post 50 bevilgningen ble 307,7 mill. kroner budsjettert allokert tapsfond for Innovasjonslån (og underliggende låneprodukter) og garantier. For den landsdekkende innovasjonslåneordningen ble utlånsrammen samlet for alle låneprodukter satt til 2,2 mrd. kroner (ikke hensyntatt lån til nærskipfart og fiskeri). Utlånsvolumet forutsatte nye avtaler med Det europeiske investeringsfondet (EIF), men Innovasjon Norge fikk formelt anledning å søke slike avtaler ved norsk deltakelse i InvestEU som først skjedde i november 2023. Innovasjon Norge har utover lånevirkomheten også samarbeidet med EIF hva gjelder garantier. I 2023 ble Vekstgarantiordningen, hvor Innovasjon Norge samarbeider med 14 banker, videreført uten risikoavlastning fra EIF og tapsavsetninger ble dekket over post 50.

Tabell 3.5.1-1 Plan for disponering av post 50 fordelt på virkemiddel. Mill. kroner.

Virkemiddel	2022	2023
Landsdekkende etablerertilskudd	100,4	135,5
Studententreprenørskap	30,0	48,2
Innovasjonskontrakter	318,8	320,0
Innovasjonslån og garantier (tapsavsetning)	418,1	307,7
Rentestøttefond	0	0
Diverse mindre poster	79,8	22,3
SUM	947,1	833,7

3.5.2 Lån og tapsavsetninger (inkl. grønne vekstlån)

Formål

Landsdekkende innovasjonslån (LRL) er en toppfinansiering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter som ikke oppnår tilstrekkelig finansiering i det private kredittmarkedet.

For å ivareta risikoen i engasjementene, blir det foretatt avsetninger til tapsfond for å møte fremtidige, kalkulerte tap. Dette innebærer at det kan tas større risiko på LRL enn hva som er mulig for kommersielle låneordninger.

LRL er en svært fleksibel ordning som kan brukes til å finansiere et bredt spekter av kapitalbehov hos bedrifter i ulike utviklingsfaser, herunder oppstartsbedrifter, bedrifter i vekstfasen samt modne bedrifter som skal omstille, fornye eller videreutvikle sin virksomhet. LRL er spesielt rettet mot å gi økt tilgang til risikokapital for innovative små og mellomstore bedrifter med ambisjoner og gjennomføringsevne til å realisere sitt kommersielle potensial på internasjonale markeder, som grunnlag for lønnsom vekst, økt produktivitet og varig verdiskaping i Norge.

Hovedaktiviteter

Utlånsvolum og tapsavsetninger

Innovasjon Norge er opptatt av å tilføre kunde verdi gjennom formålseffektive tjenester. De siste årene har Innovasjon Norge derfor utviklet en portefølje av produktvarianter under LRL, med differensierte betingelser og risikoprofil. Dette utviklingsarbeidet startet med introduksjonen av oppstartslån flere år tilbake, og ble i 2022/23 videreført med pilotering og markedsintroduksjon av henholdsvis Vekstlån og Grønne vekstlån.

Tabell 3.5.2-1 Oversikt over forbruk, antall tilsagn og tapsavsetning i 2023. 2022 i parentes. Mill. kroner.

Leveranse	Forbruk		Antall tilsagn		Tapsavsetning
Innovasjonslån	345	(421)	83	(89)	143
Vekstlån	151	(166)	9	(9)	73
Oppstartlån	78	(106)	45	(73)	39
Grønne vekstlån	191	(425)	11	(11)	61
Nærskipsfart & fiskefartøy	162	(0)	3	(0)	81
EIF-lån	0	(0)	0	(0)	0
SUM	927	(1 118)	151	(182)	397

I 2023 ble det innvilget LRL på til sammen 927 mill. kroner. Dette er en nedgang på 17 prosent sammenlignet med 2022. Forbruket i 2023 tilsvarer 31 prosent av rammen på 3 mrd. kroner. Innovasjon Norge mener at behovet for risikolån er større enn forbruket i 2023.

Å øke utlånsvolumet innebærer at Innovasjon Norges tapseksposering øker. Innovasjon Norges risikokapasitet er styrt av tilgjengelige rammer til tapsavsetninger. En risikodeling med Det europeiske investeringsfondet (EIF) vil fra 2024 i noen grad avlaste behovet for rammer til tapsavsetninger, men avtaler fordrer samtidig en styrket satsning på lån.

Avsetning til tapsfond for LRL var til sammen på 397 mill. kroner i 2023. Dette tilsvarer om lag 43 prosent av innvilget beløp. Til sammenligning var tapsavsetningen i 2022 på 596 mill. kroner om lag 53 prosent av forbruket. Årsaken til en prosentvis mindre avsetning i 2023 kan forklares ved at det i 2022 ble tapasavsatt til store, enkeltstående tilsagn i relativt tidlig fase innenfor grønne verdikjeder, med høy tapseksposering og utenfor Innovasjon Norges normale risikokapasitet.

Innovasjonslån

Innovasjonslån er den opprinnelige produktvarianten under LRL. Lånet er rettet mot å finansiere innovasjon, vekst og internasjonalisering. Forbruket i 2023 på 345 mill. kroner er under Innovasjon Norges ambisjonsnivå, og vår vurdering av markedspotensialet.

Vekstlån

Vekstlån er en ny produktvariant under LRL, som ble pilotert i 2022, og introdusert i markedet i 2023. Kjernen i ordningen er å finansiere bedrifter med ambisjoner og gjennomføringsevne til å forsterke eksportveksten, men som pga. manglende sikkerheter ikke oppnår tilstrekkelig finansiering hos sin bankforbindelse. Forskjellen til vanlige Innovasjonslån er at Vekstlån gir større lånebeløp uten krav til betryggende sikkerheter. Samtidig er det strengere krav til betjeningsevne. Renten er subsidiefri.

Forbruket i 2023 var på 151 mill. kroner, som er lavere enn budsjettet, og hva Innovasjon Norge mener er det realistiske markedspotensialet.

Oppstartslån

Oppstartslån innvilges foretak yngre enn fem år med potensial for innovasjon og vekst. Det kan innvilges lån inntil 2 mill. kroner, minimum 1 mill. kroner. Alle lån gis med rentefritak i to år, med en løpetid på seks år. Lånet er avdragsfritt i tre år, og skal nedbetales i løpet av de tre siste årene av løpetiden. Lånene er innrettet slik at det gir en risikoeksposering tilnærmet 50/50 fordelt på offentlig og privat risikokapital. Det er et krav at det kommer ny, kontant egenkapital inn i selskapet sammen med lånet, og lånet utbetales i takt med den private kapitalen.

Innvilget beløp i 2023 var på 78 mill. kroner, mot 106 mill. kroner i 2022. Dette er en nedgang i overkant av 26 prosent.

Grønne vekstlån

Grønne vekstlån ble introdusert i markedet våren 2022. Grønne vekstlån kan finansiere store prosjekter i form av kapitalintensive industrietableringer i hele landet, til kommersialisering og spredning av innovative klimateknologier, og til bedrifter som investerer i sirkulære produksjonsprosesser. Felles for alle prosjekter er at de skal bidra til å realisere målet om 55 prosent klimagassreduksjoner innen 2030. EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter skal ligge til grunn for vurdering av prosjektets klimaeffekt.

Innovasjon Norge hadde i 2023 en ramme på 900 mill. kroner som var øremerket Grønne vekstlån. Forbruket var på 191 mill. kroner, mot 425 mill. kroner i 2022. Nedgangen på 55 % kan til dels

forklares ved at det i 2022 ble innvilget to store lån til aktører innenfor batterisektoren. Videre fordret utnyttelse av rammen inngåelse av en ny avtale med Det europeiske investeringsfondet (EIF), hvilket ikke var mulig i 2023.

Risikolåneordning for lav- og nullutslippsskip

Risikolåneordningen for skip i nærskipfart og fiskefartøy endret i august 2023 navn til risikolån for lav- og nullutslippsskip som følge av at ordningen ble utvidet til å omfatte langt flere fartøygrupper enn tidligere. Etter at det verken i 2021 eller 2022 ble innvilget nye lån under denne låneordningen, så ble det i 2023 innvilget 161,6 mill. kroner, fordelt på tre transaksjoner.

Årsaken til økt etterspørsel i 2023 har vært utvidelse av ordningen til å omfatte flere fartøygrupper, samt muligheten til å kunne gi større lån. Det kan nå gis lån opptil 100 mill. kroner, mot 50 mill. kroner tidligere.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Effektindikatorer

Estimatene på effektindikatorene (a) salgsinntekter, (b) verdiskaping, (c) produktivitet, (d) årsverk og (e) kapitalrentabilitet er målt av Oslo Economics for Innovasjon Norges virkemidler, og er sett i forhold til en kontrollgruppe med liknende bedrifter. Estimatene har tatt utgangspunkt i regnskapsdata i perioden 2011-2022, og viser gjennomsnittlig årlig *mervekst i prosent* for Innovasjon Norges kunder de tre første årene etter tilsagn, sammenlignet med kontrollgruppen.

Den gjennomsnittlige årlige merveksten i *verdiskaping* for de som har mottatt lån fra Innovasjon Norge er 15,7 prosent sammenlignet med kontrollgruppen. Merveksten i *produktivitet* er på 6,2 prosent, som også er meget bra sammenlignet med en produktivetsvekst i næringslivet som normalt ligger mellom en til to prosent i året. *Salgsinntekter* gir en årlig gjennomsnittlig mervekst på 24,4 prosent, *antall årsverk* på 12,3 prosent og *kapitalrentabiliteten* 0,6 prosent.

Den landsdekkende risikolåneordningen viser svært gode resultater.

Addisjonalitet

LRL skal rettes dit de gir størst mulig merverdi på effektindikatorene. Merverdien er størst når Innovasjon Norges bidrag er addisjonelt. Andelen bedrifter som opplever middels og høy addisjonalitet i 2023, er både i før- og etterundersøkelsen på 100 prosent, ifølge kundeeffektundersøkelsen (KEU). Høy addisjonalitet og høy gjennomsnittlig årlig mervekst på effektindikatorene underbygger at LRL utløser bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling.

Fordeling på delmålene

LRL er rettet mot Innovasjon Norges to første delmål, henholdsvis flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Målt i innvilget beløp er fordelingen 46 prosent til gründere og 54 prosent til vekstkraftige bedrifter.

I 2022 var de tilsvarende tallene henholdsvis 22 prosent til gründere og 78 prosent til vekstbedrifter. Tallene reflekterer at LRL dekker begge delmålene.

Bedriftsstørrelse og -alder

95 prosent av utlånsvolumet er til bedrifter med færre enn 100 ansatte, mens 65 prosent er til bedrifter inntil 20 ansatte. Dette indikerer at Innovasjon Norge, i tråd med sin finansieringsrolle, prioriterer SMB-segmentet (små og mellomstore bedrifter).

56 prosent av utlånsvolumet er til bedrifter yngre enn fem år, mens 28 prosent er til bedrifter i alderen seks til ti år. Til bedrifter eldre enn ti år hadde Innovasjon Norge i 2023 et utlånsvolum på 16 prosent. Denne fordelingen harmonerer godt med antakelsen om at markedssvikten er størst blant innovative oppstartsbedrifter (yngre enn fem år) og vekstselskaper (mellom seks og ti år). Videre viser fordelingen, ved at Innovasjon Norge finansierer innovativ omstilling, fornying og videreutvikling hos bedrifter eldre enn ti år, at LRL er et egnet verktøy i hele livsløpet til våre kunder.

Innovasjonshøyde

Sentralt i LRL står prioriteringen av innovative prosjekter. Andelen internasjonale innovasjoner er i 2023 på 84 prosent. Den høye andelen innovative prosjekter er trolig en viktig forklaring på mereffektene som ordningen bidrar til.

Tabell 3.5.2-2 Innovasjonsnivå LRL. Prosent av beløp.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på internasjonalt nivå	75%	81%	87%	81%	89%	84%
Innovasjon på nasjonalt nivå	8%	7%	9%	9%	6%	10%
Innovasjon på regionalt nivå	1%	1%	1%	4%	1%	1%
Innovasjon på bedriftsnivå	1%	2%	1%	4%	2%	0%
Ikke relevant	15%	9%	2%	1%	2%	5%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Driftsrisiko

Tabellen viser andelen av det årlige utlånsvolumet de siste seks årene fordelt på de ulike risikoklassene, der C er høyeste risikoklasse som kan motta LRL. Andelen høy risiko (C) er stigende i perioden, men reflekterer intensjonen med LRL om å gi målgruppen økt tilgang til risikokapital. Tilsvarende er andelen B-engasjementer synkende. Overordnet vil disse to motsatte trendene gå i retning av større behov for årlige tapsavsetninger.

Tabell 3.5.2-3 Driftsrisiko nye tilsagn LRL. Prosent av beløp.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	3%	4%	4%	4%	5%	1%
B	29%	23%	21%	22%	16%	13%
C	68%	73%	75%	74%	79%	86%
D	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Næringer og miljø

24 prosent av utlånsvolumet ble tildelt bedrifter innenfor industri. Videre ble det tildelt ca 18 prosent til hver av næringene (a) Faglig vitenskapelig og teknisk tjenesteyting, (b) Informasjon og kommunikasjon og (c) Transport og lagring. Restvolumet på 22 prosent fordelte seg på 13 næringer med andeler fra 5 prosent og lavere. Fordelingen viser at LRL har et bredt nedslagsfelt som treffer en rekke næringer, men er særskilt viktig for fire sektorer.

Over 71 prosent av porteføljen ble i 2023 kjennetegnet som miljøprosjekter, en marginal vekst fra 70 prosent i 2022.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnadene registreres samlet for LRL og den distriktsrettede risikolåneordningen (DRL). Kostnadene for å forvalte LRL og DRL var i 2023 på 139,4 mill. kroner. Dette fordeler seg med 9,8 mill. kroner på direkte prosjektkostnader og 129,7 mill. kroner på timekostnader.

3.5.3 Grønn investeringsplattform

Formål

Norge står overfor store utfordringer når det gjelder omstilling til en grønnere økonomi og næringsstruktur. Selv for ledende, norske selskaper som leverer grønne løsninger innebærer omfattende omstilling høy finansiell risiko, en risiko som få private aktører er villige til å ta alene.

For små og mellomstore bedrifter er risikoen knyttet til omstillingsprosjekter særlig høy, men også for store selskaper er denne risikoen betydelig. Det er derfor behov for en strukturert innsats for å målrette både offentlig og privat kapital i et omfang som er stort nok til å korrigere for denne type markeds- og omstillingssvikt, samt sørge for risikoavlastning for private aktører.

Med oppdraget Grønn investeringsplattform har Innovasjon Norge tatt utgangspunkt i at man gjennom tematisk innretning av offentlige midler og et tettere samspill mellom

virkemiddelapparatet og private kapitaltilbydere, oppnår økt effekt av virkemiddelbruken og derfor raskere vil kunne realisere grønn og lønnsom næringsutvikling. Hensikten er å utvikle bedre metoder for å koble prosjekter i norsk næringsliv til ulike offentlige og private kapitalkilder innenfor sektorer og tematiske teknologiområder med stort potensial for reduserte klimagassutslipp og hvor det ligger betydelige verdiskapings- og eksportpotensial.

Hovedaktiviteter

I 2023 har arbeidet med Grønn investeringsplattform derfor skjedd i tett dialog med mulige samarbeidspartnere, både i det offentlige virkemiddelapparatet (Enova og Eksfin) og blant private kapitaltilbydere (herunder Nysnø og Investinor). Gjennom året har Innovasjon Norge utviklet en testmodell for Grønn investeringsplattform som kan skreddersys og tilpasses ulike tematiske områder. Modellen bygger på erfaringene med store, etablerte satsinger på tvers av virkemiddelapparatet, som Grønn plattform og Pilot-E.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Tiltak knyttet til risikokapital vil bidra positivt til alle de tre delmålene til Innovasjon Norge. Innovative prosjekter må for å lykkes i internasjonal konkurranse, ha tilgang til tilstrekkelig risikovillig kapital. Formålet med etablering av en grønn investeringsplattform er å skape strukturer og samarbeidsformer som ikke eksisterer i dag.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Arbeidet med Grønn investeringsplattform hadde i 2023 administrasjons- og gjennomføringskostnader på 1,28 mill. kroner. Dette fordelte seg på direkte projektkostnader med 0,70 mill. kroner og timekostnader med 0,58 mill. kroner.

Bevillingen som ble avsatt til formålet i 2022 og 2023, dekker utgiftene også i 2024.

3.5.4 Bioøkonomiordningen

I 2023 inngår annullerte midler fra NFD og KMD på 7 mill. kroner til bioøkonomiprojekter. Midlene fordeles på åtte prosjekter, hvorav seks prosjekter innen kategorien skog og to prosjekter innen jord.

Bioøkonomiordningen omtales under kap. 5.6 Bionova.

3.5.5 Landsdekkende etablerertilskudd

Formål

Landsdekkende etablerertilskudd skal bidra til flere gode gründere i Norge. Målgruppen er unge bedrifter med innovative forretningsidéer der det er et stort potensial for vekst og verdiskaping i Norge. Tilskuddet skal bidra til at bedriften kan videreutvikle sitt konsept/produkt og utvikle en skalerbar forretningsmodell rundt forretningsidéen. Tilskuddet skal bøte på markedssvikt i

oppstartsfasen, da asymmetrisk informasjon og høy risiko i denne fasen normalt gjør at det vanskelig å tiltrekke seg privat kapital.

Landsdekkende etablererstilskudd fra Nærings- og fiskeridepartementets post 50 gjelder kun landsdekkende kommersialiseringstilskudd (frem til mai 2023). I mai 2023 lanserte Innovasjon Norge nye og reviderte tilbud på oppstartsfinansiering. I den forbindelse ble navnet endret til Oppstartstilskudd 2.

Hovedaktiviteter

I 2023 innførte Innovasjon Norge nye oppstartsfinansieringsordninger. Tilskuddsordningen Oppstartstilskudd 1 og Oppstartstilskudd 2 erstatter nå de gamle virkemidlene markedsavklaringstilskudd og kommersialiseringstilskudd. I tillegg ble det i 2023 pilotert et nytt tilskudd – Oppstartstilskudd 3, som skal bidra til økt tilgang på kapital til de mest lovende selskapene. Innføringen av nye ordninger ble operasjonalisert i mai 2023.

Oppstartstilskudd er nå delt i tre faser. Omleggingen skal bidra til faseinndelt finansiering med klare milepæler og tettere oppfølging. Innføringen av en ny fase 3 gjør at Innovasjon Norge kan følge oppstartsbedrifter lenger i reisen mot kommersialisering og tidlig skalering.

Ved utgangen av året var det innvilget 71,1 mill. kroner til ordningen, fordelt på 138 bedriftsprosjekter. Tilsvarende tall for 2022 var 107,9 millioner, fordelt på 147 prosjekter. Det er verdt å merke at piloten oppstartstilskudd 3 ikke er inkludert i disse tallene. Denne piloten ble finansiert av andre midler. I 2023 ble det innvilget til sammen 26 millioner til 13 ulike prosjekter fra piloten.

Antall søknader og tildelinger i starten av 2023 var historisk lavt. Dette skyldes trolig usikre geopolitiske forhold, samt at enkelte nok avventet innføring av nye oppstartsvirkemidler fra Innovasjon Norge.

Det er gjort tildelinger til prosjekter i alle fastlandsfylkene i Norge, med en klar overvekt rundt de store byregionene hvor Oslo-regionen har klart flest.

Det mobiliseres til oppstartstilskudd gjennom nettsider, webinarne «Fra Idé til marked» og «Finansiering av oppstart» samt Vekst- og gründertelefonen. I tillegg er regionkontorenes aktive deltagelse på ulike møteplasser for gründere viktig både for mobilisering og synliggjøring av Innovasjon Norges tjenester for gründere.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

En viktig resultatindikator er innovasjonshøyde i prosjektene. Innovasjon Norge vil prioritere innovative prosjekter med stort potensial for vekst og verdiskaping i Norge. Innovasjonshøyde på internasjonalt nivå indikerer et høyt innovasjonsnivå. Prosjekter som finansieres med landsdekkende etablererstilskudd har normalt høyt innovasjonsnivå, og for 2023 ble 75 prosent

innvilget til prosjekter med innovasjon på internasjonalt nivå. Dette er noe høyere enn i 2022 hvor tallet var på 72 prosent.

Mottakere av etablerertilskudd har en betydelig gjennomsnittlig årlig mervekst sett i forhold til kontrollgruppen for alle effektindikatorene. De siste målingene fra Oslo Economics (OE) viser at kunder av landsdekkende etablerertilskudd har en årlig gjennomsnittlig mervekst i salgsinntekter på 21,5 (21,3 ved fjorårets måling) prosent enn kontrollgruppen, tilsvarende tall for verdiskaping er 19,1 (19,5 ved fjorårets måling), for produktiviteten 9,7 (14,9 ved fjorårets måling) og 9,5 (5,9 ved fjorårets måling) for årsverk.

Dette er gode tall. Både tallene for salgsinntekter og verdiskaping er omtrent på nivå med fjoråret. For årsverk er tallene betydelig høyere. Det er verdt å merke seg at tallene i fjor (5,9) var mye ned sammenlignet med 2021 (11,9). Så her har det vært store variasjoner på få år, uten en god forklaring.

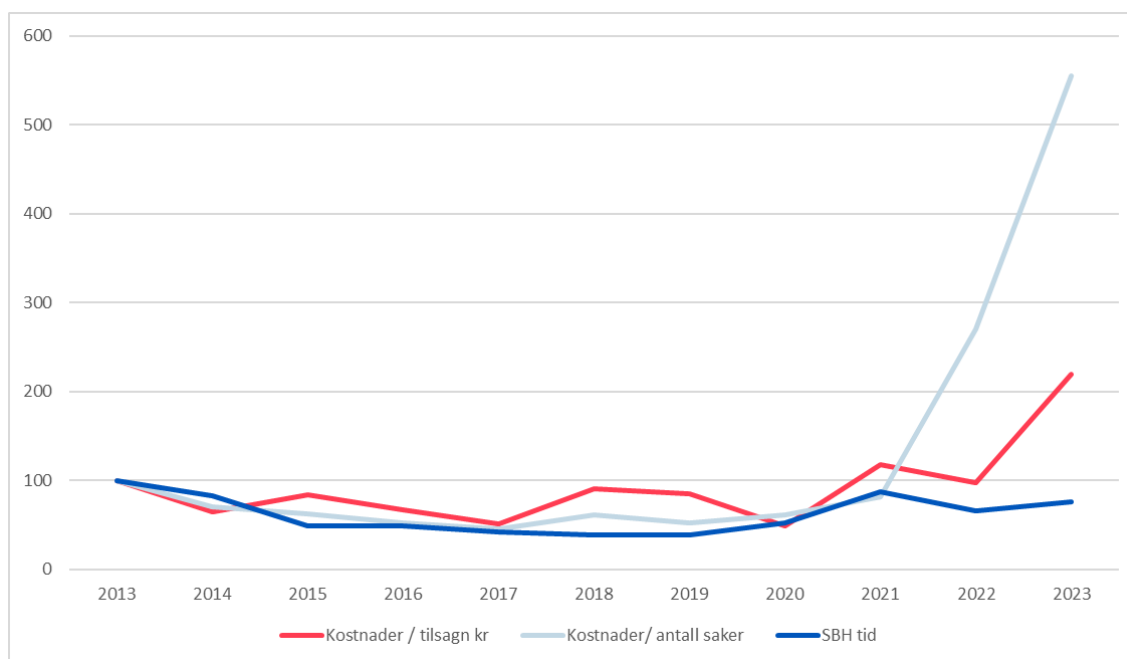
Tallene for produktivitet er noe ned sammenlignet med fjoråret. Med høyere inflasjon er det naturlig at produktiviteten går ned, samtidig er det vanskelig å si hvorfor INs mottakere skulle være mer utsatt for denne effekten enn kontrollgruppen. En forklaring kan være at markedsintroduksjon for særlig innovative løsninger er mer krevende i perioder med høy inflasjon.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

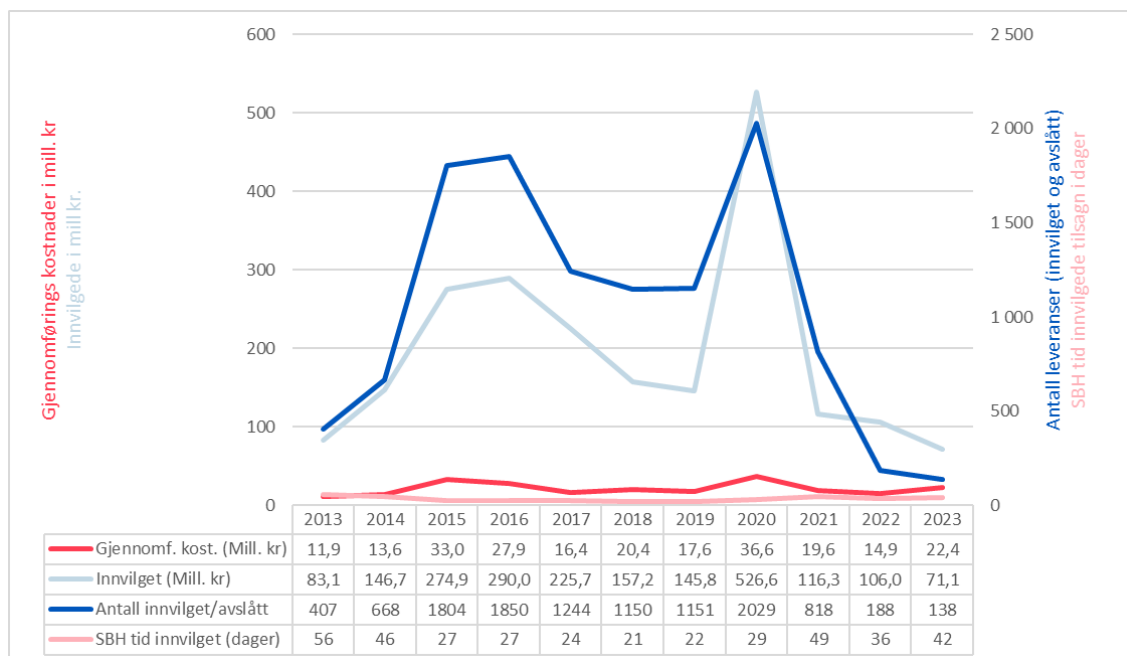
Gjennomføringskostnad i 2023 var 22,4 mill. kroner for landsdekkende etablerertilskudd. Kostnaden knytter seg hovedsakelig til timer ved regionkontorene og Vekst- og gründersenteret. I 2023 innførte Innovasjon Norge nye oppstartsfinansieringsordninger, økningen i gjennomføringskostnaden i 2023 skyldes opplæring og innføring i de nye ordningene.

I 2022 ble «Prosjekthjelpen» og «INFlow» innført. Dette medfører at mye av kundedialogen og tidlig sparring foregår i Prosjekthjelpen. De aller fleste avslag blir gjort allerede i Prosjekthjelpen. Saker som er klare for saksbehandling blir overført til det nye saksbehandlingssystemet INFlow. Kun saker som blir overført til INFlow, og behandlet der, inngår i grafene nedenfor. Det forklarer hvorfor antallet leveranser er lavere i 2023, og “kostnader” / “saksbehandlingstid” er høyere.

Figur 3.5.5-1 Kostnadseffektivitet for Landsdekkende etablerertilskudd over tid. Indeks 2013 = 100

Figur 3.5.5-2 Kostnadseffektivitet for Landsdekkende etablerertilskudd over tid.

Merk at gjennomføringskostnad her er justert for finansieringen mellom oppdragsgiverne, og det er Nærings- og fiskeridepartementets finansiering som vises i grafen over.

For perioden 2013-2020 viser grafen gjennomføringskostnader og saksbehandlingstid for landsdekkende markedsavklaringstilskudd og kommersialiseringstilskudd. Tall for 2021-2023 omfatter kun kommersialiseringstilskudd.

3.5.6 Innovasjonskontrakter

Formål

Formålet med innovasjonskontrakter er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Innovasjonskontrakter skal realisere økt verdiskaping i norske bedrifter gjennom innovasjonsprosjekter i samarbeid med pilotkunder. Innovasjon i samarbeid øker markedsorienteringen hos næringslivet, og dermed potensialet for kommersialisering, skalering og vekst.

Målgruppen er i hovedsak små og mellomstore bedrifter i hele landet som har evne, vilje og muligheter til utvikling. Ordningen passer for prosjekter som er innovative og som har internasjonalt potensial.

Hovedaktiviteter

Innovasjonskontrakter er landsdekkende og retter seg mot alle bransjer, sektorer og geografiske områder.

Rammen tilgjengelig for Innovasjonskontrakter ble redusert fra 2022 (300 mill. kroner) til 2023 (291,7 mill. kroner). I 2023 ble det innvilget noe mer til kunde-prosjekter enn det som opprinnelig var satt av på rammen; til sammen 295,4 mill. kroner fordelt på 97 saker. Disse var fordelt på innovasjonskontrakter med offentlig pilotkunde (70,4 mill. kroner) og privat pilotkunde (225 mill. kroner).

Søknadsinngangen for innovasjonskontrakter i 2023 var på rundt 535 mill. kroner, noe lavere enn i 2022. I løpet av året ble 138 saker behandlet, hvorav 97 ble innvilget. De øvrige ble enten avslått, returnert eller trukket. Det lå saker for 80 mill. kroner til behandling ved utgangen av året.

Ordningen egner seg best for utvikling av B2B-løsninger, og mange av prosjektene var IKT-rettet (73 av 97 prosjekter). Disse prosjektene utgjorde til sammen 242 mill. kroner! Bransjefordeling viser at 17 prosjekter handlet om helse og omsorg (74 mill. kroner), 17 rettet seg mot de havbaserte næringene maritim og marin (51 mill. kroner), og 13 prosjektet handlet om fornybar energi og miljø (37,8 mill. kroner). Det er interessant å merke seg at andelen prosjekter rettet mot olje og gass-industrien er lav (fem prosjekter på til sammen 9,4 mill. kroner i 2023).

I forbindelse med saksbehandling gjør blant annet saksbehandler en vurdering av prosjektets «miljø- eller samfunnseffekt». For saker innvilget på innovasjonskontrakter med privat kunde-partner (IFU) var andelen prosjekter med positiv miljøeffekt 43 prosent, og positiv samfunnseffekt var 63 prosent. For innovasjonskontrakter med offentlig kunde (OFU) var andelen

med positiv miljøeffekt 24 prosent og andelen med positiv samfunnseffekt 94 prosent. Andelen miljøeffekt har gått noe ned fra 2022, noe som var forventet ettersom man i 2023 har vært tydelig på at det kun er prosjekter med *vesentlig miljøeffekt* som skal merkes med «positiv miljøeffekt» i vår statistikk.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ved bruk av innovasjonskontrakter er målet å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme innovasjonsprosjekter, og styrke konkurranseevnen til bedrifter innenfor målgruppen.

Innovasjonskontrakter fordeler seg med 42 prosent på delmål 1 – gründere - (125 mill. kroner) og 58 prosent på etablerte bedrifter - delmål 2 (170 mill. kroner). Dette er en forskyvning fra 2022, da 30 prosent tildelte kroner rettet seg mot gründere og 70 prosent mot etablerte bedrifter.

Innovasjonsnivå sier noe om risikoen involvert, konkurransekraft og markedspotensial dersom prosjektet lykkes. Det stilles derfor høye krav til dette i denne ordningen, og 97 prosent av innvilgede beløp er merket med «innovasjon på internasjonalt nivå». Kun fire prosjekter, til sammen 8,4 mill. kroner er merket med «innovasjon på nasjonalt nivå».

I 2023 var 15 (av 97) innovasjonskontrakter inngått med en internasjonal kunde. Det er en økning fra 2022. Det er et uttalt mål at innovasjonskontrakter også skal brukes for internasjonalisering av bedrifter, nettopp ved at de får med seg en eller flere internasjonale pilotkunder. Det kan synes krevende å få med internasjonale kunder i slikt forpliktende samarbeid. Det er en tillitsbasert modell der kontrakten er utformet for norske forhold, og som er ukjent for utenlandske samarbeidspartnere.

Ordningen er landsdekkende og leveres av Innovasjon Norge i alle landets fylker. Ordningen benyttes mest i sentrale strøk, og i 2023 har Oslo Viken (67,8 mill. kroner), tett fulgt av Trøndelag (61,6 mill. kroner) hatt flest saker på ordningen.

Et overordnet mål for ordningen er å øke den samlede tilgangen til risikokapital og gjennom dette utløse privat kapital til prosjekter som gir vekst og verdiskaping. Av andelen tilskudd gitt til innovasjonskontrakter i 2023, anslås 90 prosent å ha et høyt vekstpotensial, vurdert av saksbehandler på søknadstidspunktet. For å oppnå framtidig vekst, er innovasjonskontrakter ett av flere relevante virkemidler. Gjennom kommunikasjon på nettsider og i dialog med kunderådgiver blir bedrifter informert om - og henvist til - andre offentlige virkemidler som kan ha relevans for prosjektet, herunder SkatteFUNN og lån.

I Samfunnsøkonomisk analyse AS (SØA) sine estimer for effekter av enkelttjenester, hevder innovasjonskontrakter seg godt og indikerer en god måloppnåelse på effektindikatorene. Innovasjon Norge er spesielt opptatt av årlig mervest i verdiskaping og produktivitet sammenliknet med en kontrollgruppe med sammenlignbare selskaper. De siste målingene fra SØA viser en gjennomsnittlig årlig mervest (mer enn kontrollgruppen) på 13,97 prosentpoeng i

salgsinntekter, 10,43 prosentpoeng i verdiskaping, 3,58 prosentpoeng i produktivitet, samt 6,94 prosentpoeng i antall årsverk. På alle parametere er dette en forbedring fra 2022. Estimatenes er statistisk signifikante med p-verdi lik 0,01 eller lavere.

Kundeeffektundersøkelsen viser at addisjonalitet holder seg på et høyt nivå for innovasjonskontraktene også i 2023. Her svarer 74 prosent at tilskudd i forbindelse med innovasjonskontrakten utgjorde en vesens forskjell for realisering av prosjektet (høy addisjonalitet).

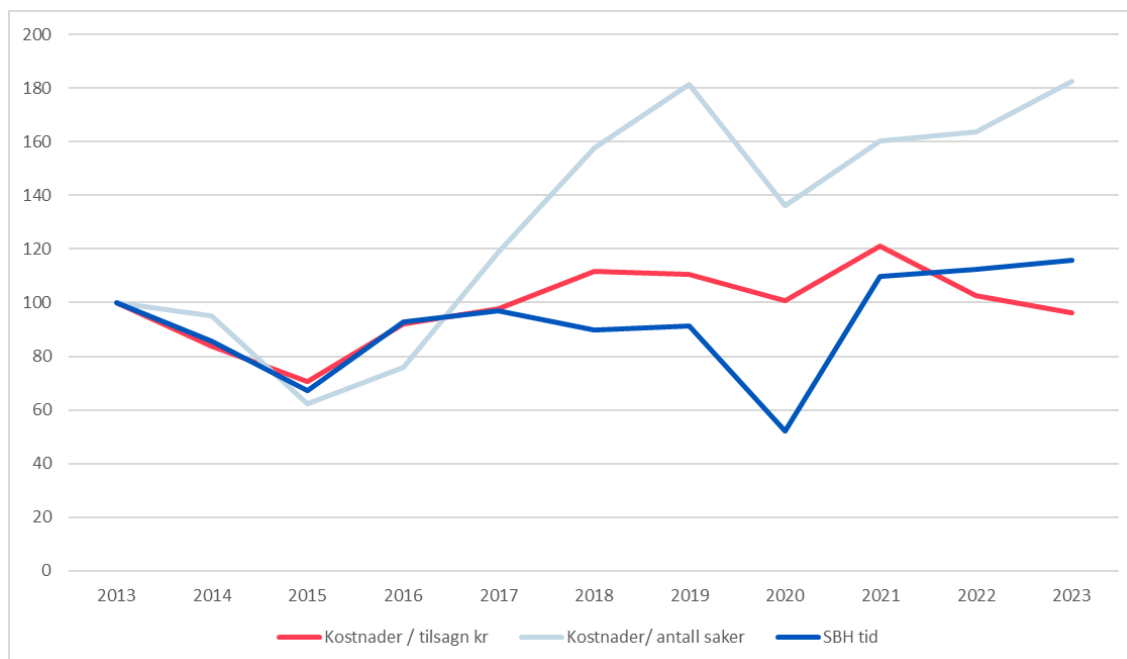
Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Budsjetterte gjennomføringskostnader for 2023 til mobilisering, veiledning, rådgivende panel, saksbehandling og oppfølging var 28 mill. kroner.

I realiteten utgjorde totale gjennomføringskostnader for året 22 mill. kroner, hvorav 20,5 mill. kroner var timekostnader. Men dette beløpet omfatter også gjennomføring av rådgivende panel, som til sammen hadde kostnader på 2,8 mill. kroner, og samfinansiert med midler fra Miljøteknologiordningen (0,9 mill. kroner) og Pilot-T fra Samferdselsdepartementet (0,9 mill. kroner). Totale gjennomføringskostnader omfatter også 0,5 mill. kroner brukt til oppfølging av Innovasjonspartnerskap (finansiering hentet fra KDD).

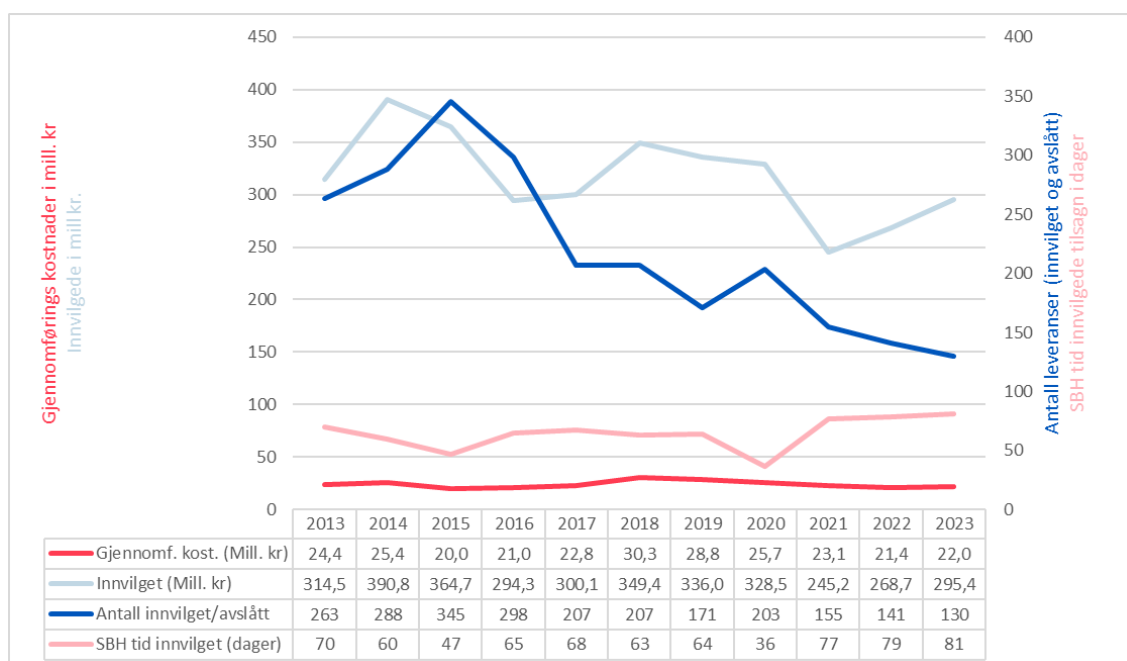
Reelle gjennomføringskostnader for Innovasjonskontrakter alene (inkl. andel for rådgivende panel) er derfor 19,7 mill. kroner. Deler av gjennomføringskost ble i 2023 dekket av tidligere års avsetninger (12,3 mill. kroner), slik at det i 2023 kun var behov for å trekke 7,4 mill. kroner av rammen for Innovasjonskontrakter. Det medførte at man kunne benytte noe mer av rammen til kundepenger i 2023.

Figur 3.5.6-1 Kostnadseffektivitet for Innovasjonskontrakter/Innovasjonspartnerskap over tid. Indeks 2013 = 100.

Hensyntatt informasjonen over har reelle gjennomføringskostnader for innovasjonskontrakter alene utgjort 6,7 prosent av innvilgede tilsagn. Redusert andel avslagssaker (som følge av returer fra Prosjekthjelpen) medfører at kostnad/ tidsbruk pr. sak behandlet i saksbehandlingssystemet øker (lyseblå linje i grafen over).

Figur 3.5.6-2 Kostnadseffektivitet for Innovasjonskontrakter/Innovasjonspartnerskap over tid.

3.5.7 Studententreprenørskap – Stud-ENT

Formål

Stud-ENT inngår nå som et av Innovasjon Norges oppstartsvirkemidler med mål om å realisere flere gode gründere. Målgruppen for Stud-ENT er studenter i slutten av sine studieløp. Målet er å gi studenter på høyere utdanning muligheten til å teste ut egne entreprenørskapsevner. I tillegg skal ordningen bidra til å styrke entreprenørskapskulturen ved norske universitet og høyskoler.

Hovedaktiviteter

Midler til Stud-ENT prosjekter ble utlyst 02.januar 2023 med søknadsfrist 28. februar 2023. Det ble gjennomført digitale møter med kontaktpersoner i UH sektoren, samt tre nasjonale webinarer for å veilede søkere. Innovasjon Norge har også hatt god dialog og fått gode innspill fra Universitets- og høyskolerådets gruppe UHR Innovasjon. I tillegg har alle regionkontorene hatt en egen kunderådgiver med særlig ansvar for mobilisering og sparring på Stud-ENT. Disse har vært aktive i møter og samlinger på universiteter og høyskoler i sin region.

Innovasjon Norge mottok 41 søknader (44 i 2022). Av disse fikk 22 studentprosjekter tilbud om finansiering fra ordningen (25 i 2022). Alle prosjektene fikk i tillegg tilbud om en mentor gjennom Innovasjon Norges mentorordning for å styrke gjennomføringsevnen til selskapene. Søknadene kom fra 13 ulike norske universiteter og høyskoler, av disse fikk 7 institusjoner tilbud om tilskudd til minst ett prosjekt. NTNU har klart flest innvilget tilskudd (13).

Nytt i 2023 – Utlysning: Stud-ENT - enterprenørskapskultur.

Etter å ha forvaltet ordningen i to år og behandlet rundt 85 Stud-ENT søknader har vi fått et godt innblikk i arbeidet med studentinnovasjon og studententreprenørskap ved norske universiteter og høyskoler. Det viser tydelig at det er store forskjeller på hvor godt man arbeider for å tilrettelegge for studententreprenørskap. Stud-ENT entreprenørskapskultur skal bidra til nye aktiviteter og prosjekter ved norske universiteter og høyskoler som styrker arbeidet med studentinnovasjon. Etter dialog med sektoren og NFD ble det i 2023 lyst ut 3 millioner (restrammen fra Stud-ENT). Innovasjon Norge mottok 11 søknader fra 10 ulike UH. Av disse fikk 10 prosjekter tilbud om finansiering.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ordningen ble innført i Innovasjon Norge i 2022 og har foreløpig ikke estimerer for mål- og resultatstyringsindikatorer. Global Entrepreneurship Monitor viser at færre studenter i Norge nå ønsker å starte egen virksomhet. Vår vurdering er at støtte gjennom Stud-ENT er avgjørende for at flere norske studenter skal få muligheten til å teste sine entreprenørskapsevner og etablere egen bedrift i stedet for å søke seg annet arbeid etter fullført høyere utdanning.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnadene for Stud-ENT beløp seg til om lag 2 mill. kroner (1,5 mill. kroner i 2022). Gjennomføringskostnadene i 2023 inkluderer også arbeidet med den nye

utlysningen Stud-ENT entreprenørskapskultur. I noen tilfeller er det utfordrende å skille arbeidet på mobilisering og sparring mellom de ulike oppstartsvirkemidlene.

3.5.8 Gründere og unge vekstselskaper og sosialt entrepenørskap

Formål

Ordningene skal bidra til at oppstartsselskaper har tilgang på risikokapital og kompetanse og til at det bygges et sterkt økosystem og kultur for gründerskap. Fokus har vært på at tiltakene skal bidra til at miljøet for innovasjon og entreprenørskap styrkes samt å øke gründernes kompetanse og kjennskap til følgende områder: - Skalering og vekst - Kapital og finansiering - Møteplasser og nettverk for forretningsengler og investorer.

Hovedaktiviteter

Dette området dekker følgende hovedaktiviteter:

- Innovasjon Norges tre skaleringsprogrammer: Tech Incubator Silicon Valley (TINC), Entrepreneurial Marketing New York (EMNY) og Tech Executive Accelerator London (TEA)
- Slush, Start-up Extreme og Fundraising For Startups (FFS), samt økosystem-midler.

De tre skaleringsprogrammene TINC, EMNY og TEA

Innovasjon Norge tilbyr tre ulike kompetanseprogram for oppstarts- og skaleringsbedrifter med høyt potensial og ambisjoner om vekst. Fellestrekk er kobling til mentorer, nettverk og skaleringsmetodikk som forbereder bedriften på å kunne ta ut sitt vekstpotensial i globale markeder. Hjelp til å innovere i forretningsmodellen og «story telling» eller «pitch'ing» er også sentralt i de tre programmene.

Våren 2023 ble det gjort et arbeid med å tydeliggjøre verdiforslaget til skaleringsprogrammene og til å forberede en kampanje på høsten, for å nå ut til potensielle deltakerbedrifter og for å tydeliggjøre Innovasjon Norges tjenestetilbud på skalering.

Tech Incubator Silicon Valley – TINC-programmet

Programmet ble gjennomført med to planlagte kull i 2023, ett på våren og ett på høsten. TINC er rettet mot nordiske teknologibaserte oppstartsselskaper som har testet løsningene sine i hjemmemarkedet, kan vise til gode resultater og er klare for å lære om internasjonal skalering.

Programmet hjelper teknologiselskaper å finne sitt potensial for rask og langvarig global vekst, og muligheter i et av de mest kompetente teknologimiljøer i verden. Etter pandemien er programmet blitt et hybrid-program, med et fysisk kick-off i Norge, etterfulgt av fire uker med digitale samlinger og en til to uker i Silicon Valley som avslutning. I 2023 deltok til sammen 18 norske og svenske selskaper, hvorav 10 av disse var norske selskaper med 21 deltakere og en kvinneandel på 21 prosent. Evalueringene fra deltakerne er gjennomgående svært gode. Mange av selskapene gjør

store endringer i forretningsmodellen for å kunne skalere og det er positiv investorinteresse og investeringer i norske selskaper etter deltakelsen TINC.

Executive Marketing New York – EMNY

Programmet hjelper unge oppstartsselskaper å få fart på veksten gjennom strategisk fokus og målrettet skalering. Programmet kombinerer fellesseminarer med individuell oppfølging med internasjonale mentorer. I 2023 ble programmet gjennomført med ett kull på høsten, med 5 selskaper og 7 personer. Kvinneandelen var 28 prosent. Programmet blir levert digitalt og erfaringene med dette er gode. Det gir en mer kostnadseffektiv leveranse og tilbakemeldingen fra selskapene er at det i sum gir bedre utbytte, ikke minst fordi flere i selskapet kan delta uten at kostnadene øker. Fra 2024 vil alle deltakere bli invitert til en årlig alumni-sesjon i New York. Våren 2023 ble det ikke satt i gang et nytt kull, men kapasiteten ble brukt til å hente opp deltakerbedrifter som hadde falt utenfor under pandemien og få disse i gang igjen slik at de fullfører programmet etter intensjonene. I 2024 er planen å kjøre to kull pr. år.

Tech Executive Accelerator – TEA London

Programmet er rettet mot teknologibaserte vekstbedrifter innen AI (kunstig intelligens) og IoT (tingenes internett) som har utviklet et produkt eller en løsning med stort internasjonalt markedspotensial. Selskapet bør være software-basert eller ha en datadrevet forretningsmodell, inkludert plattformbaserte forretningsmodeller (B2B, data-driven and platform business model). Bedriftene får verktøy, rådgivning, nettverk og kunnskap som kan hjelpe med en tydelig strategisk posisjonering og øke veksttakten for internasjonal skalering. TEA ble satt på vent under pandemien og ble først gjenopptatt høsten 2023, med 7 selskaper, 11 personer og en kvinneandel på 27 prosent. I 2024 er planen å ha to kull pr. år.

SLUSH er Europas største møteplass for oppstartsbedrifter og investorer og gjennomføres i Helsinki hvert år. For første gang siden 2017 deltok Innovasjon Norge på SLUSH. Initiativet kom fra flere av Innovasjon Norges gode samarbeidspartnere i øko-systemet, bl.a. 6:AM og StartupLab. Begge organisasjonene hadde i flere år deltatt med delegasjoner fra sine nettverk, men savnet en nasjonal koordinering og felles satsing for å synliggjøre et samlet norsk øko-system på SLUSH.

I tett samarbeid med våre partnere gjennomførte Innovasjon Norge en rekke forberedende webinarer. De to hovedaktivitetene under SLUSH var en felles norsk-finsk mottakelse på ambassaden kvelden før SLUSH, samt det store side-eventet «Look to Norway», som Innovasjon Norge arrangerte. Hovedmålgruppen for eventet var norske oppstartsselskaper og investorer. «Look to Norway» fikk svært stor oppmerksomhet med over 500 deltakere som søkte om en av de 150 plassene. Vår vurdering er at dette er en viktig satsing for å videreutvikle arbeidet med å skape gode «møteplasser for vekst» for norske oppstarts- og skaleringsbedrifter.

Startup Extreme er en startup-festival som har som mål å styrke økosystemet for oppstartsselskaper og legge til rette for nettverksbygging mellom oppstartsselskaper, internasjonale investorer og økosystem. I 2023 ble festivalen gjennomført på Hemsedal 26.-27.

april med fokus på pitching, inspirasjonsforedrag, middager og ikke minst “ekstreme” utendørsaktiviteter. Innovasjon Norge har bidratt med finansiering til arrangementet fra starten i 2010. I 2023 arrangerte Innovasjon Norge Demoday der 10 norske startups og scaleups fikk vise seg frem. Innovasjon Norge med Kaja van den Berge fikk i tillegg æren av å åpne festivalen.

Fundraising for startups var i mange år et kompetansetilbud Innovasjon Norge tilbød tidligfaseselskaper for å bygge kompetanse på kapitalstrategi. De siste årene ble programmet levert av Startup Norway på oppdrag fra Innovasjon Norge. Denne avtalen er nå gått ut og i 2023 startet arbeidet med å lage et digitalt kompetanseprogram som skal erstatte dette. En god kapitalstrategi er avgjørende for å legge et godt grunnlag for vekst. Vi ønsker derfor et digitalt breddetilbud som når flere av våre kunder.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ordningen har ikke estimater for mål- og resultatstyringsindikatorer. Det gis derfor en omtale av hovedtall for aktivitetene, samt resultater fra evalueringer. Vår vurdering er at støtten fra Innovasjon Norge oppleves som viktig i dialogen med aktørene og tilbakemeldingen er at Innovasjon Norges nettverk og tilstedeværelse har betydning for utviklingen og kvaliteten på økosystemet for gründere over hele landet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Gjennomføringskostnadene for skaleringsprogrammene i 2023 omfatter, i tillegg til tjenesteutvikling, planlegging, mobilisering og gjennomføring av Fundraising for startups, Start-up extreme, Slush, Executive Marketing New York, Tech Incubator (TINC) Silicon Valley og driften av Nordic Innovation House San Francisco, jobbing med tydeliggjøring av verdiforslaget til våre skaleringsprogrammer, og kampanje for å tydeliggjøre Innovasjon Norges markedsposisjon på skalering.

Gründer, kommersialisering og vekst har administrasjons- og gjennomføringskostnader på 24,7 mill. kroner, av dette utgjør 11,1 mill. kroner direkte prosjektkostnader og 13,6 mill. kroner i timekostnader. Dette inkluderer i timekostnader til utviklings-, administrasjons- og forvaltningsoppgaver på hovedkontoret. NFD er hovedfinansør for prosjektgruppen og dekker 15,3 mill. kroner. I tillegg er det brukerbetaling på 10,2 mill. kroner.

3.5.9 En vei inn

Formål

En vei inn til virkemiddelapparatet skal forenkle kundenes møte med virkemiddelapparatet, gjennom en felles digital inngang til virkemiddelapparatet. Løsningen er utviklet og forvaltet av Innovasjon Norge, i samarbeid med Forskningsrådet, Eksfin, Siva og andre nasjonale virkemiddelaktører og med regionale aktører. En vei inn ble gjennomført som pilot i 2022, og arbeidet ble videreført i 2023. Samarbeidet på tvers av aktørene er godt.

Hovedaktiviteter:

Arbeidet med Én vei inn har fortsatt i 2023 med fokus på noe økt antall kunder gjennom løsningen, høyere treffsikkerhet og økning av antall virkemiddelaktører i løsningen. Samtidig er det jobbet med kundetilfredshet, automatisering og en bedre rådgiveropplevelse. For at løsningen skal kunne skalere til flere kunder og aktører er det viktig at løsningen for rådgiverne er brukervennlig og effektiv. Det jobbes for at kunde skal få likt svar uavhengig av rådgiver, dette oppnås ved god rådgiverstøtte når de besvarer henvendelser. Gjennom rådgiverløsningen brukes blant annet Kunstig Intelligens (KI) til å hjelpe rådgiveren med:

- å velge hvilken aktør det skal henvises til,
- hvilke kurs som skal anbefales, og
- gi forslag til setninger og avsnitt som rådgiver benytter i svaret til kunden

Det henvises mest til førstelinjetjenesten i kommunene. Så langt betjener løsningen kun kunder som henvender seg til Innovasjon Norge gjennom Innovasjon Norges nettsider. Det er ofte er andre deler av virkemiddelapparatet kundene egentlig skal til. Førstelinjetjenesten i kommunen (45 prosent), Innovasjon Norge (19 prosent) og SkatteFUNN (7 prosent) er de aktørene det henvises mest til.

Utvikling i volum av henvendelser. I andre halvdel av 2023 var det fokus på å øke antallet kundehenvendelser gjennom Én vei inn, og det var 50 prosent økning av trafikk i oktober og november sammenliknet med et tidligere gjennomsnitt på ca 200 henvendelser pr. måned. Totalt for 2023 ble det sendt inn 2 715 henvendelser gjennom Én vei inn, mot 2 136 året før. For mange tidligfase kunder finnes det digitale kurs som dekker basiskompetanse man trenger for å starte en bedrift. Kursene anbefales til relevante kunder, og i løpet av 2023 ga vi 3 341 kursanbefalinger til kundene. Her kan det bemerkes at kurset som heter Innføring i oppstart av egen bedrift er et kurs som er laget i samarbeid med 1. linjetjenesten i Bergen og Kristiansand og ble gjort tilgjengelig i løpet av februar/mars 2023.

Deling av data – arbeidet mot en felles hukommelse i virkemiddelapparatet. I dag deles data med andre virkemiddelaktører på to måter. Enten via maskin-maskin grensesnitt (API), for eksempel til Forskingsrådet, Eksfin, Patentstyret eller andre aktører med egne IT-ressurser som kan koble seg opp mot et slikt grensesnitt. For de som ikke kan ta imot data via et API er *flerbedriftsportalen* tatt i bruk som verktøy for å dele data. Innovasjon Norge ønsker å påpeke at det juridiske rundt datadeling er en stor utfordring knyttet til utstrakt deling mellom aktører gjennom brukerreisen. Flerbedriftsportalen er i dag den viktigste løsningen for deling av data.

En viktig milepæl i prosjektet ble nådd i 2023 da det for første gang var mulig å dele henvendelser og kundedata fra Én vei inn til andre aktører gjennom Flerbedriftsportalen. Det er et stort skritt mot en sømløs opplevelse av virkemiddelapparatet.

Flerbedriftsportalen egner seg godt til å dele data om kunder slik at kunder slipper å fortelle historien sin flere ganger. Det setter også rådgivere i stand til å hjelpe kundene bedre. Dette er tidsbesparende for både kunde og aktør. Flerbedriftsportalen egner seg også til å følge kunde over tid.

Aktører med tilgang til flerbedriftsportalen dekker til sammen 104 kommuner.

Flerbedriftsportalen har per januar 2024 gitt tilgang til 71 eksterne aktører, der de fleste er kommunale førstelinjetjenester, eller næringshager og inkubatorer som er en del av SIVA-strukturen. Noen kommuner tilbyr førstelinjetjenesten selv, for eksempel ved næringssjef eller rådgivere i næringsavdeling, mens andre har satt bort førstelinjetjenesten til eksterne aktører. Samlet har aktørene med tilgang til flerbedriftsportalen i dag ansvar for førstelinjetjenesten i 104 kommuner. I tillegg er fire nasjonale aktører del av løsningen. De nasjonale aktørene bruker flerbedriftsportalen for å motta og se på kundecaser og gir tilbakemelding om henvisningen er korrekt eller ikke. Aktørene kan i portalen behandle innkommende henvendelser og eventuelt henvise kunden til andre aktører når det er aktuelt.

Felles tjenestekatalog hjelper aktørene med å tenke over hva de leverer til kundene. Gjennom prosjektet har flere aktører uttrykt at de setter pris på å bli utfordret på å strukturere og beskrive hvilke tjenester de leverer til kundene. Felles tjenestekatalog er bygget for å understøtte rådgivere hos aktørene slik at det blir enklere å henvise riktig. I løpet av 2023 ble felles tjenestekatalog utvidet. Det har blitt laget funksjonalitet for at de ulike virkemiddelaktørene kan legge inn og vedlikeholde sine tjenester selv. I dag har 17 aktører beskrevet og publisert flere tjenester. I tillegg har en rekke andre aktører startet med å legge inn tjenester, men de er ikke enda ferdig til publisering. Denne felles tjenestekatalogen vil brukes til å automatisere henvisninger samt at den vil kunne gi automatiserte råd om hvilke tjenester som er aktuelle. Den vil da kunne bidra til en god brukerreise mellom aktørene.

Løsningen er laget slik at hver aktør vedlikeholder sine tjenester. Det blir viktig å følge opp at dette blir gjennomført. Det er stadig justeringer og endringer knyttet til tjenester, så denne løsningen må løpende oppdateres for å gi verdi til rådgiverne. Tjenestekatalogen er også et verktøy for bedre flyt og kjennskap til tjenester på tvers av virkemiddelapparatet, og kan bidra til bedre brukerreiser

Nye aktører tatt inn i En vei inn samarbeidet i 2023. I starten av 2023 fortsatte arbeidet med aktørene som deltok i piloten i 2022 grunnet usikkerhet rundt finansiering i 2023. Mot sommeren ble farten økt og innlemming av nye aktører startet. På slutten av 2023 var det etablert dialog og samarbeid med fem nye aktører; Patentstyret, Enova, Nordland-, Innlandet-, og Finnmark fylkeskommune.

Det er fire områder av kundeinnsikt som er særlig relevant:

- Kundene synes det er enkelt å fylle ut dagens skjema, 83 prosent gir score 4-5.
- Kundene faller av når de må skrive i fritekst

- Kundene vil gjerne snakke med et menneske
- Kundene vet ikke hva de trenger eller hvilke tjenester som er relevante og eller aktuelle for dem

Alle disse områdene jobber prosjektet aktivt med. Det jobbes løpende med å få flere til å fylle ut skjema, og med å få opp fornøydhetsgrad ved bruk. I tillegg treffer tjenesten kunder godt med det de trenger, da det legges opp til at kundene raskt skal komme i kontakt med rett virkemiddelaktør slik at de kan få hjelp med prosjektet sitt.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer:

Gitt at det var usikkerhet om finansiering i 2023, startet prosjektet med lav fart frem til sommeren 2023. Prosjektet har likevel levert på de fleste milepæler som opprinnelig var skissert, gitt finansiering. Prosjektet har startet samarbeid med fem nye virkemiddelaktører. Det er også laget grensesnitt mot virkemiddelaktører for å legge inn og vedlikeholde egne tjenester. Det er også blitt levert god løsning for deling både via API, men også gjennom flerbedriftsportalen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

De økonomiske rammene for 2023 var bevilget over kap. 2421 post 50, og var på totalt 25 mill. kroner fordelt på 10 mill. kroner satt av i ordinært oppdragsbrev for 2023, og 15 mill. kroner gjennom revidert nasjonalbudsjett.

Ved inngang til 2023 var det usikkerhet knyttet til finansiering, og dermed ble farten tatt noe ned. Selv med finansiering på plass tar det tid å skalere opp prosjektet, både i form av interne ressurser og konsulenter. Sistnevnte også i forhold til at Innovasjon Norge høsten 2023 var gjennom en anskaffelsesprosess i forhold til ny konsulentavtale. Anbudsprosessen gjorde det uhensiktsmessig å skalere opp på gammel avtale, og det ble derfor besluttet å avvende konklusjon av anbudsprosessen før oppskalering.

Ved årsavslutning 2023 er det gjort en vurdering av påløpte kostnader for 2023 sett opp mot opprinnelig budsjett, og det er bokført totalt 15 mill. kroner av rammen på 25 mill. kroner.

3.5.10 Næringstiltak Svalbard

Formål

Formålet med tjenesten er å fremme omstilling og vekst i næringslivet på Svalbard, hvor Innovasjon Norge skal utføre dette på en måte som understøtter de svalbardpolitiske målene.

I oppdraget oppgis det blant annet at Innovasjon Norge skal synliggjøre mulighetene som finnes innenfor eksisterende virkemidler til å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og arktisk teknologi. Dette er et oppdrag Innovasjon Norge deler med Siva og Forskningsrådet.

Innovasjon Norge legger strategien for Innovasjon og Næringsutvikling på Svalbard til grunn for arbeidet, en strategi som tar utgangspunkt i at samfunnet må videreutvikles gjennom satsing på forskning, reiseliv og annen næringsvirksomhet for å erstatte kullvirksomheten, og at det samtidig skal stimuleres til innovasjon og nyetableringer. Man ønsker et mer mangfoldig næringsliv, flere ben å stå på og større verdiskaping. Det er imidlertid ikke ønskelig med næringsaktivitet som legger for stort press på den begrensede infrastrukturen i Longyearbyen eller på beredskap.

Hovedaktiviteter

Oppdraget på Svalbard, ledet av Innovasjon Norge Arktis, er innrettet som mobiliserings- og administrasjonsmidler, men kan også brukes til finansiering av prosjekter på Svalbard i tillegg til andre tilgjengelige landsdekkende ordninger. Administrasjonsmidlene brukes til periodevis tilstedeværelse, mobilisering og utførelse av kompetansetiltak.

Svalbard er i en omstillingssituasjon, hvor det er viktig å mobilisere til ny aktivitet som kan legge grunnlaget for nyskaping og stabile arbeidsplasser. Innovasjon Norge har lenge har tett dialog med reiselivsnæringen og jobbet med reisemålsutvikling, merket for bærekraftig reisemål, og bedriftsnettverk. Videre har Innovasjon Norge et godt samarbeid med næringssjefen i Longyearbyen lokalstyre, hvor det i samarbeid har vært utviklet kompetansehevende tiltak for næringslivet i Longyearbyen.

Status for gjennomføring av aktiviteter:

- Det ble arrangert fem kompetansehevende tiltak for næringslivet (ett var utsatt fra november 2023 til januar 2024). Kompetansetiltakene var initiert med bakgrunn i innsiktene fra Longyearbyen lokalstyrets forstudie «Kunnskapsgrunnlag til strategisk næringsplan» og behovet for økt kompetanse innen bedriftsutvikling, prosjektstyring og bærekraft. Alle kurs og møter hadde godt oppmøte, spesielt kvinnedagsarrangement 8. mars hvor fokuset var på historiens polarkvinner og kvinnelig entreprenørskap, der en av foredragsholderen var verdens yngste kvinnen som noen gang har gått alene til Sydpolen.
- I forhold til oppdraget om å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og arktisk teknologi, var det i 2023 samsnacking mellom Innovasjon Norge, Siva og Norges Forskningsråd, men ansvaret for å initiere videre arbeid mot etablering av en katapultnode for test ligger hos aktørene i Longyearbyen.
- Utført fortløpende samhandling med Longyearbyen lokalstyre omkring resultatene fra forstudien «Næringsvennlig Kommune» og videre arbeid med regional omstilling, hvor forprosjektet er startet opp. Forprosjektet innebærer planarbeidet med utvikling av lokalstyrets strategiske næringsplan 2023-2026, hvor Innovasjon Norge er observatør.
- Gjennomført sparring med Longyearbyen lokalstyre om forstudien på fremtidens transport og logistikk-løsninger på Svalbard, som understøtter ambisjonen om et bærekraftig samfunn.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det foreligger ikke mål- og resultatstyringsindikatorer for programmet.

Oppdragsmidlene ble i 2023 brukt til tilstedeværelse og mobilisering, hvor tilbud av kompetansehevende tiltak var prioritert. Utover dette mottok én bedrift tilskudd til markedsavklaring over ordningen på 0,1 mill. kroner. Samlet finansiering fra Innovasjon Norge, iberegnet andre nasjonale ordninger, til bedrifter på Svalbard var 2,1 mill. kroner i 2023.

Ut fra Innovasjon Norges erfaringer i andre omstillingskommuner, tar omstilling tid, og mobilisering, rådgiving samt gjennomføring av forstudier og forprosjekter, er viktige verktøy for å bidra til kunnskap og ny næringsvirksomhet.

Erfaringer med å mobilisere enkeltaktører til å igangsette innovasjonsprosjekter og å nå målsettingene på Svalbard utover enkeltbedrifters egne ambisjoner, er krevende. Basert på erfaring har bedriftene behov for tjenester og rådgivning som kan ruste dem bedre til intern utvikling og markedsfokus, samt samarbeid med andre. Oppdragsmidlene har muliggjort målrettet mobilisering og tilgjengeliggjort kompetansehevende aktiviteter for bedriftene, som kan ruste flere til å starte bedriftsinterne innovasjonsprosjekter eller initiere samarbeid.

Arbeidet i 2024 vil i stor grad være basert på føringene satt i den nye Svalbardmeldingen, forventet i slutten av første halvår, da denne i tillegg til den planlagte ferdigstillingen av næringsstrategien setter premisser for næringslivet. Det forventes størst aktivitet over oppdraget i andre halvår. Det omfattende tilbudet av kompetanseaktiviteter i 2023 regnes å tilstrekkelig ha dekket mange bedrifters umiddelbare kompetansebehov, og videre tiltak vil bli vurdert igjennom året.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Kostnadene over rammen i 2023 var 0,9 mill. kroner og ble finansiert av ubenyttet ramme fra 2022. Ubenyttet finansiering på 1,4 mill. kroner i 2023 er overført til å dekke kostnader i 2024, hvor budsjettet er til sammen 3,7 mill. kroner.

3.5.11 Garantier

Formål

Innovasjon Norge ga i 2023 utelukkende garantier uten risikodeling fra det Europeiske investeringsfondet (EIF). Vekstgarantiordningen løp hele 2023, uten EIF, med de samme retningslinjene som tidligere, men i 2023 ble hele avsetningen til tapsfond ble tatt fra post 2421.50. Garantier utenom vekstgaranti-ordningen ble i liten grad brukt for å opprettholde farten på vekstgaranti-ordningen frem til ny avtale med EIF foreligger. Felles for alle garantiordningene er å lette tilgang til bankfinansiering for selskaper med svak eller manglende pantesikkerhet.

Vekstgaranti gis for både nedbetalingslån og driftskreditt, og har det en øvre grense på garantibeløp på kr 3 mill. kroner. Garantiraten er 75 prosent av lånebeløpet/kredittrammen, og 20 prosent av lånebeløpet settes av til tapsfond. Garantier utenom vekstgaranti-ordningen har ingen

en øvre grense, og garantisatsen for denne varierte i 2023 fra 13,75 prosent til 75 prosent av driftskreditt behovet. Her settes hele garantibeløpet av til tapsfond.

Vekstgarantiordningen er et samarbeid mellom Innovasjon Norge og 14 tilknyttede banker. Ordningen er spesiell da Innovasjon Norge forholder seg primært til bankene som søker garanti på vegne av låntaker. Kontakten med låntaker er minimal. Saksbehandlingen av disse garantisøknadene er ingen tradisjonell saksbehandling, men en sjekk av selskapsstørrelse, økonomi og om selskapet oppfyller minst ett av en liste med kriterier for innovasjon, vekst og digitalisering som EIF har satt opp.

Hovedaktiviteter

I 2023 ble det innvilget i underkant av kroner 500 mill. i garantier, av dette utgjorde vekstgarantier kroner 496 mill. Totalt utløste garantiene fra Innovasjon Norge banklån på til sammen 669 mill. Fra 2022 til 2023 har det vært en nedgang på 18 prosent. Totalt ble det innvilget 239 vekstgarantier og tre landsdekkende driftsgarantier i 2023. I underkant av hver femte garanti gikk til prosjekter innenfor distriktpolitisk virkeområde. Målt i både antall og beløp gikk litt over 60 prosent av garantiene til selskap med driftsrisiko B, mens snau 30 prosent gikk til låntakere med driftsrisiko C.

Tabell 3.5.11-1 Oversikt over forbruk i 2023 (2022 i parentes). Mill. kroner.

	Forbruk	Antall tilsagn
Vekstgarantier	496 (600*)	239 (301*)
Landsdekkende garantier	3,1 (7,5)	3 (1)

*: 2022-tallene inkluderer tilsagn i 2022, med EIF garanti, som ble inkludert i EIF-porteføljen i 2023. Tallene er også korrigert for annulleringer i 2023.

Tabell 3.5.11-2 Fordeling av innvilgede garantier fordelt på type garanti og driftsrisiko. I prosent

	Forbruk	Antall tilsagn
Andel Driftskreditt	35%	37%
Andel Nedbetalingslån	65%	63%
Driftsrisiko: A	11%	10%
B	61%	62%
C	28%	28%

Tabell 3.5.11-3 Fylkesfordeling av innvilgede garantier. I prosent

	Forbruk	Antall tilsagn
Andel innenfor distriktpolitisk virkeområde	18%	22%
Oslo	22%	20%

Vestland	16%	17%
Rogaland	14%	13%
Trøndelag	13%	14%
Viken	9%	8%
Møre og Romsdal	7%	7%
Agder	6%	6%
Vestfold og Telemark	6%	6%
Nordland	3%	3%
Innlandet	2%	3%
Troms og Finnmark	2%	3%

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Vekstgarantier inngår ikke i mål og resultatstyring. Landsdekkende garanti inngår i Mål- og resultatstyringssystemet, men da det kun inkluderer tre tilsagn tas det ikke med.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Gjennomføringskostnadene for garantier i 2023 utgjorde 4,3 mill. kroner i timekostnader.

3.5.12 Tilskudd til omstilling av reiselivsnæringen (tiltaksplan)

Formål

Formålet med tjenesten er å bidra til at reiselivsnæringen kan gjennomføre prosjekter for nødvendig omstilling og en mer hensiktsmessig tilpasning av den samlede kapasiteten i næringene, samt bygge opp under målet om størst mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Det kan også bety omstilling til andre næringer der ressursene kan utnyttes bedre.

Tilskuddsordningen skal bidra til å fremme grønn omstilling og bruk av digitale løsninger for å styrke den enkelte bedrift og Norge som reisemål sin konkurransekraft i et langsiktig perspektiv.

Hovedaktiviteter

Det ble ikke gjort bevilgninger i 2023, så arbeidet med pakkene er knyttet til oppfølging og avslutning av sakene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Som følge av at tilskudd til omstilling i reiselivsnæringen er en ekstraordinær tiltaksplan, er den ikke en del av det ordinære mål- og resultatstyringssystemet til Innovasjon Norge. Innovasjon Norge vil anbefale at det på sikt gjennomføres en evaluering om omstillingsordningene til event- og reiselivsnæringene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Det ble i 2023 brukt 3,8 mill. kroner til gjennomføring av ordningen. Beløpet er benyttet til dekning av timekostnader ført på prosjektet, samt innleie av vikarer i oppfølgingen og utbetalinger av tilskuddene.

3.5.13 Tilskudd til omstilling av eventbransjen (tiltaks pakke)

Formål

Formålet med tjenesten er å bidra til at reiselivsnæringen kan gjennomføre prosjekter for nødvendig omstilling og en mer hensiktsmessig tilpasning av den samlede kapasiteten i næringene, samt bygge opp under målet om størst mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Det kan også bety omstilling til andre næringer der ressursene kan utnyttes bedre.

Tilskuddsordningen skal bidra til å fremme grønn omstilling og bruk av digitale løsninger for å styrke den enkelte bedrift og Norge som reisemål sin konkurransekraft i et langsiktig perspektiv.

Hovedaktiviteter

Det ble ikke gjort bevilgninger i 2023, så arbeidet med pakkene er knyttet til oppfølging og avslutning av sakene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Som følge av at tilskudd til omstilling i reiselivsnæringen er en ekstraordinær tiltaks pakke, er den ikke en del av det ordinære mål- og resultatstyringssystemet til Innovasjon Norge. Innovasjon Norge vil anbefale at det på sikt gjennomføres en evaluering om omstillingsordningene til event- og reiselivsnæringene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnader er ført sammen med 3.5.12 Tilskudd til omstilling av reiselivsnæringen.

3.6 Kap. 2421, post 52 Låneordning for pakkereisearrangører – tapsavsetning, kap 2421, post 73 Tilskuddsordning for pakkereisearrangører og kap. 2421, post 91 Låneordning for pakkereisearrangører (tiltaks pakke – oppfølging)

Formål

Formålet med tjenesten var å bidra til utbetaling av lovpålagte refusjoner til kunder som følge av pakkereiselovgivningen og unngå konkurser for pakkereisearrangører. Ordningen gjaldt reiser som

skulle ha vært arrangert i tidsrommet fra 14. mars til 14. juni 2020 og som ble avbestilt/avlyst på grunn av koronautbruddet.

Hovedaktiviteter

Pakkereiseordningen var en av de første tiltakspakkene til reiselivet i 2020 og ble først lansert som en låneordning, men ble senere omgjort til også å omfatte tilskudd. Endelig ramme for låneordningen var i 2020 på 750 mill. kroner, mens rammen for tilskuddsordningen var på 500 mill. kroner. Senere kom andre pakker under omstillingsordningen for reiselivet.

Tilskuddsordningen for pakkereiser fortsatte i 2021 med en ramme på 10,3 mill. kroner. Det var ingen ramme for 2022 og 2023, og derav ingen avgitte tilsagn.

For pakkereiseordningen ble det satt av 103,5 mill. kroner til tapsfond for å dekke eventuelle tap som følge av at mange reiselivsoperatørene ikke har hatt inntekter i store deler av koronakrisen. Per 31.12.2023 hadde Innovasjon Norge utestående et lån på 12.806 kroner som var overført til inkassobyrå. Resten av porteføljen ble ved utgangen av året betjent etter betalingsplan.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ordningen er en tiltakspakke og er derfor ikke omfattet av Innovasjon Norges mål- og resultatstyringssystem. Vi vurderer at ordningen har hatt god effekt, og at den har bidratt godt til at arrangørene har kunnet betale kundene de refusjonene de hadde krav på etter pakkereiselovgivningen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Det ble satt av 4 mill. kroner til gjennomføring. Per 31.12.2023 var 3,54 mill. kroner brukt, hvorav 0,02 mill. kroner i 2023. Det er hovedsakelig timekostnader som er ført på prosjektet.

Ordningen har vært svært krevende å administrere. I 2021 var det en del oppfølging av porteføljen, herunder krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt finansiering som var et resultat av hvordan ordningen ble rigget. Det ble etablert rutiner for fremtidig oppfølging av porteføljen, inkludert prosess for porteføljeoversikt, mislighold, avdragsutsettelse og tapsavskrivninger. I 2023 var det mindre oppfølging enn året før, men det kan komme flere misligholdsaker og tap på porteføljen i tiden som kommer.

3.7 Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer

3.7.1 Norwegian Innovation Clusters (Klyngeprogrammet)

Formål

Norwegian Innovation Clusters skal bidra til verdiskaping i næringslivet i Norge gjennom å utløse, forsterke og gjennomføre samarbeidsbasert utvikling, som ikke hadde funnet sted i samme

omfang eller i samme hastighet uten offentlig støtte. Samarbeidsbasert utvikling gir synergier gjennom stordriftsfordeler og komplementaritet.

Klyngeprogrammet formål er:

- Å øke innovasjonsevnen og verdiskapingen til de bedriftene som deltar i klyngesamarbeidet.
- Å forsterke klyngenes rolle som tilrettelegger for fornyelse og vekst i norsk næringsliv.
- Å øke klyngenes bidrag til å utvikle attraktive innovasjonsøkosystemer regionalt og nasjonalt.

Programmet støtter etablering og utvikling av klynger gjennom finansiering, kompetanse, rådgivning, profilering og nettverk. Målsettingen er å utvikle gode effektive klynger som bistår medlemsbedrifter og næringsliv gjennom samarbeidsbaserte utviklingsaktiviteter.

Hovedaktiviteter

34 klynger har fått tjenester fra klyngeprogrammet i 2023. I tillegg til klyngene som inngår i programmet har også nye nettverk som kan utvikle seg til å bli en klynge eller et bedriftsnettverk og klynger som tidligere har vært en del av programmet, mottatt bistand.

Klyngeprogrammet har fra 2022 hatt et redusert budsjett i forhold til tidligere år og har derfor ikke gjennomført utlysninger i 2022 eller 2023. Det har i 2023 blitt jobbet med innretningen av et revidert klyngeprogram og ny utlysning forventes våren 2024. Sentralt står behovet for økt taktskifte i ny, grønn industribygging og verdiskaping.

Programmet har i 2023 gjennomført utlysninger for samarbeidsprosjekter for sirkulære verdikjeder og hub-node-prosjekter med tidligere års restmidler i klyngeprogrammet fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Her fikk elleve prosjekter finansiering gjennom samarbeidsprosjekter for sirkulære verdikjeder og fire prosjekter fikk finansiering til hub-node-prosjekter. Interessen for utlysningene har vært stor og det planlegges for nye utlysninger i 2024 og 2025. Det har også blitt gjennomført utlysning for EU-rådgiver i klyngen hvor det ble innvilget støtte til EU-rådgiver i 14 klynger. Ordningen har vært finansiert med egne midler fra Kunnskapsdepartementet (KD). Deltakelse i europeiske samarbeidsprosjekter og akseleratorprogram kan bidra til mer finansiering og tilgang til nye nettverk og store nye markeder for norske bedrifter.

Innovasjon Norge har jobbet aktivt med klyngene i programmet og det er levert sparring, rådgiving og kompetansetiltak til klyngene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Som en del av mål- og resultatstyringssystemet gjøres det en årlig beregning av medlemsbedriftenes utvikling knyttet til salgsinntekter, verdiskaping, produktivitet og antall årsverk sammenlignet med en kontrollgruppe med liknende bedrifter.

Tabell 3.7.1-1 Effektindikatorer og indikator for støttende analyser. Klyngeprogrammet. Gjennomsnittlig årlig mervest i prosentpoeng.

	Første 3 år	Langtidseffekt (3+ år)	Alle år
Salgsinntekter	19,5***	-2,8	9,3***
Verdiskaping	16,8***	-4,5	7**
Produktivitet	8,1**	-7,3*	1,8
Antall årsverk	7,9***	-1	3,7**

*** gir et statistisk signifikant resultat med p-verdi lik 0,01 eller lavere

* gir et statistisk signifikant resultat med p-verdi mellom 0,05 og 0,1

Ingen stjerner betyr ikke signifikant

Som tidligere år viser effektestimatene at klyngemedlemmene har høyest utvikling de første tre årene de er med i klyngen. Måling for alle år er også positiv, men lavere enn de første tre årene. Den årlige gjennomsnittlige verdiskapingen er 16,8 prosentpoeng høyere for bedriftene som er med i klyngen enn for kontrollgruppen og 19,5 prosentpoeng høyere for salgsinntekter. Disse tallene er signifikante, og tallene er litt høyere enn året før. Som ved fjorårets måling er det en negativ utvikling sett i forhold til kontrollgruppen etter de tre første årene, men disse tallene er ikke signifikante.

Det er positivt at effekttallene er så markant høyere enn kontrollgruppen for fjerde år på rad. Vi har stadig sett kvalitativt bedre klynger, med engasjerte bedrifter som ønsker å utnytte samarbeidsmulighetene. Vridningen av programmet i 2018/2019 med økt vekt på rådgivning og utvikling av konkrete utviklingsprosjekter, kan være noe av forklaringen på de fire siste års høyere effekttall enn tidligere.

Hvorfor man ikke ser langtidseffektene er vanskeligere å trekke gode konklusjoner på. Mye av den økte klyngeeffekten tas de første årene, men det er viktig å påpeke at forskjellen vedvarer, selv om den ikke øker slik som de første årene. Om dette er resultat av at det er mange bedrifter med store omstillingsutfordringer som er i de klyngene som har fått støtte over tid, eller om det er effekten av klyngeprogrammet som avtar, er vanskelig å si. Klyngeprogrammet har fremdeles flere store klynger som har omstillingsutfordringer, og jobber aktivt med dette overfor sine medlemmer.

Samfunnsøkonomisk analyse (SØA) har tidligere kommentert effekten med svært positive verdier de første årene som en «catch-up-effekt», hvor bedrifter som ble med i klynger fikk inspirasjon, samarbeidsmuligheter og kompetanse som de ikke ville ha hatt uten medlemskapet i klyngen. Menon utarbeidet i 2023 en erfaringsrapport basert på 19 sluttevalueringer av klynger i

klyngeprogrammet. I denne rapporten fremstilles det en hypotese om at de relasjonelle forutsetningene må vedlikeholdes kontinuerlig og at de er «ferskvare». Det er flere årsaker til dette, blant annet endringer i medlemsmassen, endringer i personer som deltar i klyngeaktivitetene, og endringer i medlemsaktørens egne aktiviteter. Dette viser at fokus på å bygge relasjoner og tillit må håndteres kontinuerlig samtidig som man i en klynge må tilpasse aktivitetene til aktiviteter og fokus hos medlemsaktørene.

Klyngene rapporterer årlig på sine aktiviteter gjennom klyngeportalen. Det er i 2023 basert på 27 klynger sine årsrapporter rapportert inn om lag 2700 unike medlemmer hvor vi ser at en del er medlemmer i flere klynger. I tillegg er det oppgitt om lag 1500 samarbeidspartnere til klyngene. Av medlemmene i klyngene er det en betydelig overvekt av etablerte bedrifter, men det er også en god andel oppstartsbedrifter.

Samarbeid er et sentralt tema for klynger og det rapporteres på ulike samarbeidsprosjekter. Her er det snakk om prosjekter med internasjonale partnere, prosjekter med FoU-institusjoner, samarbeid med andre klynger og deltagelse i internasjonale klyngeprogrammer. Totalt er det rapportert inn 317 samarbeidsprosjekter med en overvekt av prosjekter med FoU og samarbeid med andre klynger. Dette er en reduksjon fra året før, men antall klynger i programmet er også redusert.

Klyngene rapporterer videre om 171 innovasjonsprosjekter, 195 kompetansehevingsprosjekter og 224 internasjonaliseringsprosjekter. Det er en reduksjon fra året før på alle prosjektkategorier, men rapporteringen sier ingen ting om omfanget på prosjektene og klyngeprogrammet har også redusert antall klynger i programmet fra 2022 til 2023.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Norwegian Innovation Clusters hadde totale gjennomføringskostnader på 17,5 mill. kroner, fordelt mellom 2,4 mill. kroner i direkte prosjektkostnader og 15,1 mill. kroner i timekostnader. Dette er vesentlig lavere enn i 2021 og noe lavere enn i 2022. Noe av grunnen til lavere kostnader er endringer i ressursituasjon, men også lavere aktivitet ettersom Innovasjon Norge ikke har hatt en ordinær utlysning i 2022 og 2023. 2021 var også noe høyere på grunn av arbeid med flerbedriftsportalen.

Det legges stor vekt på oppfølging, rådgivning og kompetanseutvikling overfor klyngene gjennom et nettverk av regionale kunderådgivere og innovasjonsrådgivere og dette utgjør en stor andel av interne timekostnader. Det forventes høyere gjennomføringskostnader i 2024 som følge av utlysningsprosess og tilpasning av flerbedriftsportalen til nytt program.

3.8 Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse

Tabell 3.8-1 Overordnet fordeling av rammen for kap. 2421, post 74. i mill. kroner

Post 74	2023
Eksport og internasjonalisering	357,5
Reiseliv	184,0
Totalt post 74	541,5

3.8.1 REISELIV

Innovasjon Norge skal med sine aktiviteter, verktøy og tjenester bidra til å utvikle reiselivet i en mer bærekraftig og lønnsom retning, og øke verdiskapingen i hele landet, hele året. Arbeidet omfatter hovedaktivitetene: strategisk markedsføring, målrettet utvikling av reiselivsprodukter- og tjenester, og innhenting og deling av statistikk, analyser og innsikt.

Flere viktige parallelle prosesser som vil påvirke reiselivet fremover preget 2023. Reiseliv ble vedtatt som ny nasjonal eksportsatsing, Reiseliv 2030 ble satt i gang med Innovasjon Norge med sekretariatsansvaret, Nasjonalt Veikart for Reiselivsnæringen ble lagt fram med bidrag fra Innovasjon Norge og vi leverte et forslag til en nasjonal godkjenningsordning for guider.

Innovasjon Norge og Strategisk råd utviklet en ny samarbeidsmodell for Innovasjon Norge og reiselivsnæringen. Denne skal operasjonaliseres gjennom en kartleggingsundersøkelse hos destinasjonsselskapene, regionale workshops og etableringen av en markedsgruppe for forbrukermarkedsføringen.

Etterspørselen i reiselivsnæringen har vært god. Overnattingstallene for 2023 viser 37 millioner overnattinger ved kommersielle overnattingssteder, 5 prosent opp fra 2019. Utenlandsmarkedene vokste med 4 prosent. Ser man på markedene der vi er aktive med kampanjer og markedsbearbeidelse, er økningen sammenlignet med 2019 på hele 1 036 000 gjestedøgn, eller 13 prosent. Det tyder på at markedsaktivitetene har effekt, og at interessen for Norge er økende.

Utviklingen av Klimasmart fortsatte i 2023. Dette er et verktøy der bedrifter og aktører kan beregne utslipp og forbruk på tilreisende fra flere markeder og dermed beregne en mer optimal markedsutvikling. Prosjektet har blitt forsinket flere ganger og det har vært utfordringer med integrasjon av data. Ny lanseringsdato blir i Q2 2024.

3.8.2 Strategisk markedsføring

Formål

Markedsføringen av Norge som helårlig reisemål skjer gjennom målrettede aktiviteter mot prioriterte målgrupper for å skape reiselyst til Norge. Førrende for arbeidet er at det skal bidra til

økt etterspørsel i hele landet og hele året, samt bidra til å skape etterspørsel i markeder som lavere klimautslipp.

Hovedaktiviteter

Forbrukermarkedsføringen skjer ved strategisk plassering av innhold flere ganger om dagen, både i betalte og ikke-betalte flater. Det skjer både i form av kampanjer, innlegg i sosiale medier, pressearbeid og som innhold på visitnorway.com.

Markedsføringen tar utgangspunkt i de seks *restart*-programmene som ble definert i Nasjonal reiselivsstrategi: adventure-, aktivitets-, kunst- og kultur-, måltids- og by-turisme, samt MICE.

Den viktigste målindikatoren er tidsbruk. I dagens mediebilde er det ikke et poeng å nå så mange som mulig, men heller å treffe riktige målgrupper og holde på deres oppmerksomhet. Tid anvendt på å lese historier eller se filmer påvirker folk i større grad enn annonser. I 2023 viet publikum totalt 94,1 millioner minutter på historier om og fra Norge. Det er 18 prosent flere enn målet på 82 millioner minutter.

Markedsarbeidet skaper kvalitetsdata som næringen kan benytte seg av i salg av sine produkter gjennom retargetingkampanjene vi tilbyr. 25 reiselivsaktører deltok i slike kampanjer i 2023, noe som genererte 828 000 klikk til næringen fra brukere som allerede hadde vist interesse for innhold i Visit Norway-kanalene. Aktivitetene fikk også anerkjennelse i form av to internasjonale priser: gull i kategorien *Travel* på International Content Marketing Awards og *Transformation Award* på Digital Tourism Think Tanks X. Awards.

Kampanjer og annonsering

Produksjon og visning av film for definerte målgrupper står sentralt i markedsføringsarbeidet. I 2023 produserte Innovasjon Norge 213 filmer til kampanjer og Visit Norways sosiale mediekkanaler. Det ble også gjennomført 14 større kampanjer, alle bygd rundt egenproduserte konsepter. Kampanjefilmene og øvrige filmannonser ble vist i minst 15 sekunder hele 56 millioner ganger, og målgruppene klikket over 2 millioner ganger på annonsene. Mer enn hver tredje annonsemottager valgte å enten se minst 15 sekunder av en film eller klikke på annonse. På YouTube presterte Innovasjon Norge bedre enn bransjestandarden i samtlige kampanjemarkeder. Innovasjon Norge hadde samlet god måloppnåelse på dette området.

Sosiale medier

Ved utgangen av 2023 hadde Visit Norways kanaler til sammen 2,3 millioner følgere på Facebook, Instagram, X, YouTube, TikTok, Pinterest og Threads. Antall følgere økte i alle kanalene, og den samlede veksten var på ni prosent, tre prosentpoeng over målsettingen.

Det er innholdsvisninger og brukerengasjement som sier mest om budskapene har nådd frem. Innovasjon Norge delte gjennom Visit Norway flere tusen meldinger, bilder og filmer i sine sosiale kanaler i 2023, og oppnådde 4,8 millioner organiske reaksjoner, kommentarer og delinger. Dette

er noe bak målsettingen for året, men filmvisningene fortsatte å øke sin andel av aktivitetene på sosiale medier, også for Visit Norway, som oppnådde 18 millioner organiske visninger på minst 15 sekunder, en økning på 55 prosent fra 2022, og 43 prosent bedre enn målet. I sum var engasjementet i Visit Norways sosiale medier-kanaler rekordstort i 2023.

For Innovasjon Norge er Instagram er stadig viktigere kanal, med over 70 prosent av de oppnådde filmvisningene og engasjerte handlingene i 2023. For ytterligere å styrke tilstedeværelsen i denne kanalen, økte Innovasjon Norge sin satsing på helt egenproduserte kortfilmer, såkalte *Reels*.

YouTube er en viktig del av den overordnede strategien om å forsterke satsningen på filminnhold. Innovasjon Norge publiserte i 2023 sin tredje YouTube-serie, «How to Norway» som over 36 episoder besvarer ulike spørsmål knyttet til reise i Norge. Filmene ble sett 7,7 millioner ganger i minst 30 sekunder og nådde med dette det ambisiøse målet om ti visningsminutter per annonsekroner. Serien vil bli videreført i 2024.

PR, presse og innholdsbank

Innovasjon Norge la til rette for at cirka 150 internasjonale journalister besøkte Norge i 2023, med god dekning i hele landet. De fleste kom fra nærmarkedene, etterfulgt av andre deler av Europa og USA. Det ble gjennomført ti gruppeturer med fokus på adventure, mat, kultur og kampanjen Springfulness.

Pressearbeidet bidro til publisering av mer enn 2 000 artikler om Norge. De fleste i USA, UK, Tyskland, Spania, Italia og Frankrike, men det ble også publisert en del i Danmark og Sverige.

Spesielt har fokus vært kultur, samt kortreist mat i anledning Oste-VM i Trøndelag og turer med Hurtigruten. Mange av besøkene inkluderte derfor lokale produsenter, restauranter og kokker, i tillegg til tørrfisk- og osteprodusenter. Flere pressebesøk gikk til Bodø-regionen i forbindelse med at Bodø er europeisk kulturhovedstad i 2024, og Innovasjon Norge bidro til et pressetreff i forbindelse med at Querinioperaen ble satt opp i Venezia. En rekke turer har gått til Oslo for å fremheve arkitektur, design og museer og Innovasjon Norge deltok på åpning av Munch-utstilling i Tyskland og Ibsen-forestilling i London i forbindelse med oppbygging til Ibsen-jubileet i 2028.

Innovasjon Norges presseteam prioriterte også å styrke dialogen med den norske reiselivsnæringen. Gjennom koordinert samarbeid sikrer vi enda bedre pressedekning i de prioriterte markedene.

I 2023 ble det lastet ned 80 000 bilder og filmer fra Innovasjon Norges innholdsbank, hvilket var fem prosent mer enn i 2022. Presseteamet sender også ut månedlige nyhetsbrev til cirka 200 000 abonnenter med mål om å bygge reiselyst til Norge.

Visitnorway.com

På visitnorway.com ble det i 2023 registrert 16,3 millioner besøk, en økning på 11 prosent fra 2022

og seks prosent bedre enn målet. For fjerde år på rad kom over 90 prosent av den registrerte trafikken på nettsidene fra organiske kilder, altså uten annonsering.

Nettsidene ble redesignet i august 2023, tråd med Brand Norway-designet. Nettsidene ble mer brukervennlige og intuitive, og den tekniske plattformen ble modernisert. Totalt ble det publisert 84 nye artikler på Visitnorway.com i 2023. Webredaksjonen produserte først og fremst innhold knyttet til *restart*-programmene. Arbeidet ga resultater i form av 20 prosents besøksvekst i tredje tertial.

Redaksjonen produserer også innhold til nordlys-nettsiden og -appen Norway Lights som kobler nordlysvarsel med informasjon om attraktive reiseopplevelser i Nord-Norge. I 2023 ble appen og nettsiden besøkt 1,1 millioner ganger, en økning på 13 prosent fra 2022.

Visitnorway.com har også en bookingtjeneste hvor kommersielle aktører kan delta med sine produkter gjennom resultatbasert markedsføring. Tjenesten er prestasjonsbasert, som betyr at deltagerbedriftene kun betaler for faktiske salg som kommer på trafikk fra Visitnorway.com. I 2023 genererte dette tilbudet en bestillingsverdi på 53,6 millioner kroner, som var syv prosent mer enn den tidligere rekorden fra 2022.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Innovasjon Norges arbeid med forbrukermarkedsføring skiller seg fra Innovasjon Norges øvrige aktiviteter, da det kjennetegnes av massekommunikasjon til forbrukermarkedet, uten direkte salg. Det betyr at aktiviteter og effektene av disse måles annerledes enn for øvrige Innovasjon Norge. I 2023 resulterte arbeidet:

- resulterte i mer enn 30 millioner filmvisninger på minst 15 sekunder og 2 millioner annonseklikk
- 4,8 millioner engasjerte handlinger og 18 millioner filmvisninger på minst 15 sekunder i sosiale medier
- 16,3 millioner besøk på nettstedene Visitnorway.com og Norway-lights.com
- 2,6 millioner klikk til reiselivsnæringen fra kampanjer og visitnorway.com
- I 94,5 millioner visningsminutter

Disse resultatene viser at Innovasjon Norge evner å skape store mengder oppmerksomhet, selv med begrenset budsjett. Aktivitetene engasjerer og skaper reiselyst - som også fører til salg.

3.8.3 Reisearrangør/møte- og bedriftsmarkedet

Formål

Tjenesten innbefatter alle operative aktiviteter som gjøres mot prioriterte beslutningstagere innenfor segmentene Travel Trade (turoperatører, reiseselgere, reisebyråer) og MICE (møter,

incentiver, kongress og arrangement). Oppgaven er å gi råd og koble norsk reiselivsnæring med de rette internasjonale bedriftskundene, med særlig vekt på bærekraft, sesongutvidelse og produktutvikling.

Hovedaktiviteter

B2B-aktiviteter

Det ble i gjennomført 67 digitale/ fysiske business-to-business-aktiviteter (B2B), hvor 803 norske bedrifter har blitt koblet mot 4212 internasjonale operatører. Dette har blitt vurdert som svært verdifullt av bransjen, og deltagerne melder om god effekt. De norske deltakerne i Innovasjon Norges bransjeaktiviteter får en unik mulighet til å treffe og arbeide direkte med mulige kjøpere i relevante markeder.

Norwegian Travel Workshop (NTW)

NTW 2023 ble arrangert i Oslo og Oslo regionen for 50. gang. Dette er vårt største egenarrangement. 270 norske selgere fikk anledning til å møte 350 kjøpere fra 30 nasjoner. Det ble avholdt over 8000 én-til-én-møter. 90 prosent av deltagerne svarer i evalueringen at de var svært fornøyde med arrangementet, og 90 prosent mente at deltagelsen var verdifull og relevant for deres bedrift. Tilbakemeldingene var at møtene var gode og at det hadde vært viktig for dem å sette seg i kontakt med kunder og leverandører igjen.

Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions (MICE)

Innovasjon Norge arbeider målrettet med utvikling og tilrettelegging av møteplasser og aktiviteter, overfor det profesjonelle møtemarkedet sammen med norsk reiselivsnæring. Kundene innenfor dette segmentet er hovedsakelig agenturer og sluttkunder (enkeltbedrifter). Gjennom fysiske business-to-businessaktiviteter (B2B), samt messer, har det vært kontakt med rundt 2 000 internasjonale møteplanleggere og agenturer, som muligens kan legge fremtidige møter til Norge.

Internasjonale fagkongresser

MICE-satsingen omfatter også internasjonale fagkongresser. Innovasjon Norge stimulerer fag- og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, med mål om at de vil påta seg vertskapsansvaret og invitere internasjonale kongresser til Norge. I 2023 har vi jobbet med utviklingsprosjekter som et resultat av revidert strategi. Vi har gjennomført en del fysiske arrangementer og workshop, samt deltatt på de internasjonale messene IMEX, Frankfurt og IBTM Barcelona. I tillegg fikk vi også i år muligheten til å ha arrangement under Arendalsuka som har blitt en viktig arena. Gjennom året har vi fått kartlagt 100 internasjonale organisasjoner samt hatt en-til-en møter med 62 internasjonale beslutningstakere.

Arrangementsturisme

Norge har gode forutsetninger for å kunne ta markedsandeler gjennom økt satsing på arrangementssturisme. Innovasjon Norge har utarbeidet og jobber etter den nasjonale arrangementsstrategien, for å finne gode strukturer slik at Norge lykkes i dette arbeidet. Å utvikle verktøy for målinger er del av dette arbeidet. Det nasjonale ressursenter for arrangementer

fungerer, til stor glede blant alle aktørene vi arbeider med. Bruk av arrangementskalkulatoren for å måle regional verdiskaping av arrangementer er videreført og det arbeides nå med å ferdigstille en ny løsning. I 2023 har vi kjørt 16 arrangementer gjennom arrangementskalkulatoren som har gitt en beregnet verdiskaping på 625,5 millioner kroner. I tillegg har vi hatt vår årlige fagdag med 110 deltakere hvor arrangementspartnere fikk muligheten til å treffe aktører fra idrett/kulturnæringen. Vi har også rekruttert 40 mentorer til vår mentorordning.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Innovasjon Norge sender ut evalueringsskjemaer i forbindelse med arrangementer hvor vi måler deltakernes tilfredshet basert på vår rådgivning og gjennomføring av aktivitetene.

Evaluering av Innovasjon Norges aktiviteter viser svært høy deltagertilfredshet:

- **Rådgiverrollen:** Over 85 prosent av leverandørene mener at Innovasjon Norge har gitt god informasjon og tjeneste i forkant og under aktiviteten.
- **Implementering av tjenester:** Over 85 prosent tilfredshet blant leverandørene som har deltatt på våre aktiviteter.
- **Effekt:** Over 90 prosent av leverandørene er fornøyd med deres avkastning på investering (ROI) etter deltakelse på aktivitetene. Over 90 prosent av leverandørene har truffet relevante kjøpere for deres bedrift gjennom våre aktiviteter.
- **Bærekraft:** 75 prosent av de internasjonale kundene prioriterer kjøp av produkter/tjenester fra miljøsertifiserte bedrifter etter deltakelse på våre aktiviteter.

3.8.4 Innovasjon i reiselivsnæringen

Formål

Det er behov for å tilby flere opplevelsesprodukter i norsk reiseliv, for slik å bidra til å skape sesongforlengelse, helårs arbeidsplasser og økt verdiskaping. For å lykkes med dette trengs ny kompetanse, profesjonalisering av aktørene og samarbeid innenfor bærekraftige rammer. Innovasjon Norge lager hvert år en finansieringspolicy for reiselivsnæringen. Denne skal sikre at man i så stor grad som mulig koordinerer bruken av ulike bedriftsrettede virkemidler. Målbildet i denne policyen er basert på målene i oppdragsbrevet. I 2023 ble det innvilget tilskudd og lån på totalt 192 mill. kroner til reiselivsnæringen. Dette er en liten oppgang fra 2022, og man nærmere seg nivået før pandemien.

Hovedaktiviteter

Merket for bærekraftig reisemål

Merket for bærekraftig reisemål er et verktøy for å systematisere et langsiktig arbeid for økt bærekraft i reiselivet. Målet med ordningen er å tilrettelegge for at destinasjonsselskap, kommune og andre som utgjør destinasjonsledelsen på et reisemål, sammen kan planlegge, iverksette, måle, forbedre og formidle den jobben de gjør for et mer bærekraftig reiseliv. Merkeordningen er en frivillig ordning som benyttes for å systematisere og operasjonalisere arbeidet. Ordningen er for

både små og store norske reisemål. Har destinasjonsledelsen en langsiktig strategi for reisemålet, basert på en kartlegging av reiselivets ressursgrunnlag, og som inkluderer samfunnsøkonomiske, kulturelle, klima- og miljømessige muligheter og utfordringer, og som bidrar til god besøksstyring.

I 2023 har fem nye reisemål fullført den to år lange prosessen frem mot godkjenning, og fått retten til å benytte seg av den velkjente logoen. I tillegg greide hele 11 reisemål en bemerkning, noe alle må gjennom hvert tredje år. Til slutt ble fire nye reisemål innlemmet, slik at det nå er 36 godkjente, og 17 som er i gang med arbeidet. Reisemålene representerer 130 kommuner, og har nærmere 5000 medlemsbedrifter. For å kunne tildeles Merket for bærekraftig reisemål må Standard for Bærekraftig reisemål besvares gjennom en rekke indikatorer (KPI'er) som skal dokumenteres. Besvarelsen må så godkjennes gjennom en uavhengig kontroll. Det er den til enhver tid gjeldende standard som er grunnlag for godkjenning, og denne standarden er godkjent som en nasjonal standard av Global Sustainable Tourism Council.

Kurs og kompetanse

Innovasjon Norge tilbyr syv ulike kurs til små og mellomstore bedrifter. Det har vært en jevn nedgang på antall kurs og deltakere etter pandemien. I 2023 ble det gjennomført 15 kurs, med totalt 277 deltakerbedrifter. Dette er en nedgang fra 2022 da disse tallene var 22 og 350. Det er i tillegg satt i gang et eksportprogram, Global Growth, der 10–12 eksportmodne bedrifter får et ettårig program spesielt rettet mot høyt betalende gjester i Storbritannia. Selve programmet gjennomføres i sin helhet i 2024.

Innovasjon Norge har startet med en gjennomgang av hele kurs- og kompetanseporteføljen, dette arbeidet ble satt på vent høste 2023 på grunn av stor arbeidsmengde knyttet til tilleggsoppdrag.

Nordisk samarbeid

Innovasjon Norge sitter som observatør i Nordic Tourism Work Group, et samarbeid under paraplyen til Nordisk råd.

Strategiske samarbeid

Innovasjon Norge har mange ulike samarbeidspartnere, både formelle og uformelle. I 2023 har det vært gjort strategiske og operative prosjekter med Riksantikvaren og Miljødirektoratet. En har også jevnlig kontakt med Den nasjonale filmkommisjonen og Distriktssenteret.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Innovasjon Norge har ikke hatt tall for addisjonalitet for innovasjon i reiselivsnæringen i fjor, og heller ikke i år. Det gjøres imidlertid evaluering av kursene, og disse gir høy score. En undersøkelse fra 2023 viser følgende resultater:

62,8% av deltakerne oppgir å være meget eller svært fornøyd med gjennomføring av kursene og oppfølging i etterkant av disse.

Undersøkelsen viste også at kursene som tilbys fortsatt anses å fylle de primære behov for kompetanse til bedriftene i reiselivsnæringen, der følgende temaer etterspørres;

Digitalisering, bærekraft, produktutvikling/prising, distribusjon og salg og oppdatert markedsinformasjon.

3.8.5 Innsikt og analyse

Formål

Undersøkelser, og øvrig datainnsamling utført av Innovasjon Norge, skal bidra til at Innovasjon Norge og reiselivsnæringen står godt rustet til å forvalte offentlige midler på best mulig måte. Disse markedsdataene og undersøkelsene skal også bidra til utvikling av næringen og gi et bedre beslutningsgrunnlag for bærekraftig vekst. I 2023 er analysearbeider tilbake som før pandemien, samtidig som kommersielle overnattingstall fra SSB viser at norske reiseliv er godt tilbake til et nivå høyere enn før pandemien målt i norske og utenlandske overnattinger.

Hovedaktiviteter

Turistundersøkelsen

Turistundersøkelsen ble startet opp i januar, og gjennom hele året har intervjuere fra Norstat intervjuet norske og utenlandske ferie- og forretningsreisende på reise i Norge. Resultatene er selve ryggraden i kunnskap om turismen i Norge. Hovedhensikten er å si noe om turismens betydning for Norge og forbruksdata brukes inn i Satellittregnskapet for turisme som er en del av nasjonalregnskapet. Det er blitt produsert en rekke rapporter, som tar for seg ulike sider av turismen i Norge.

Reisebarometeret

Det er gjennomført to Reisebarometre som gir oss innsikt i interessen for å reise generelt og til Norge spesielt. Undersøkelsen er gjennomført i Sverige, Danmark, Tyskland, Nederland, England og Frankrike. Resultatene viser at interessen for Norge er jevnt høy i alle markeder vi gjennomfører den i, og viser seg å være en god temperaturmåler for hvordan kommende sesong vil bli.

Segmenteringsundersøkelse

Det er gjennomført datainnsamling til en stor målgruppeundersøkelse for første gang siden 2017. Det handler om å forstå forbrukerbehov, i dette tilfelle behov knyttet til en feriereise til utlandet. Sentrale spørsmål omfatter hvilke holdninger man har til en utenlandsferie, hvilke hygienefaktorer en destinasjon må ha og hvilke barrierer er det for å reise. Videre søker undersøkelsen å gi indikasjoner på Norges posisjon, hvordan konkurransesituasjonen ser ut og hvilke segmenter vi bør rette oss mot. Resultatene skal brukes i markedsføringsarbeidet, også med tanke på sesongutvidelse gjennom å tiltrekke oss nye målgrupper andre deler av året, men også i produktutviklingen. Undersøkelsen er gjennomført i Sverige, Danmark, Tyskland, Nederland, Storbritannia, Frankrike, Italia, Spania og USA. I løpet av første halvår 2024 vil resultatene publiseres.

Visit Norway Innsikt

Visit Norway Business er Innovasjon Norges nettsted for reiselivsbransjen. Disse innsiktssidene er vår primære kanal for å kommunisere ut til næringen. Her tilgjengeliggjør Innovasjon Norge alle rapporter, analyser og annen type data og innsikt som Innovasjon Norge utarbeider og sitter på. På innsiktssidene publiseres også nyhetssaker, resultater av Innovasjon Norges kampanjer, samt oversikter over hva som skjer av relevante aktiviteter og hendelser for reiselivsnæringen fremover.

I 2023 økte antall registrerte besøk på sidene til 118 429 (+12 prosent), og antall registrerte sidevisninger økte til 259 729 (+13 prosent).

I tillegg til innsiktsportalen Visit Norway Business, benytter også Innovasjon Norge andre kommunikasjonskanaler, som nyhetsbrev og sosiale medier, for å kommunisere til og med reiselivsnæringen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Innovasjon Norge har fordelt rammen fra Nærings- og fiskeridepartementet på 187,9 mill. kroner over post 74 for 2023, samt overførte NFD Post 74-midler fra årsoppgjør 2022 på 26,9 mill. kroner (overføringen fra 2022 er i hovedsak grunnet i et lavere aktivitets-nivå i reiselivsnæringen i 1. halvår 2022 pga. nedstengninger helt frem til februar 2022 på grunn av covid-19).

Fra Landbruks- og matdepartementet ble reiseliv tildelt 9,5 mill. kroner til profileringstiltak for landbruksbasert reiseliv gjennom Visit Norway. Tabellen viser totalkostnad og bidrag fra offentlig finansiering til de ulike aktivitetene.

Næringsinntekten fra deltakelse av reiselivsnæringen på aktiviteter og kampanjer gjennomført i 2023 var på 25,0 mill. kroner (opp fra 19,9 mill. kroner i 2022). Nivået på inntekt fra reiselivsnæringen er fortsatt på et lavere nivå sammenlignet med 2019 og tidligere år. Det er flere årsaker til det. Lavere budsjett har betydd færre B2B- og B2C-aktiviteter, og dermed færre muligheter til å generere næringsinntekt. Dels skyldes også nedgangen at samarbeidsmodellen er noe endret. Samtidig er større aktører blitt bedre i stand til å gjøre målrettede aktiviteter digitalt nå enn tidligere og det er også tegn til at enkelte aktører ønsker å eie egne data. Næringen har også noe mindre evne til å delta i samarbeid etter pandemien.

Tabell 3.8.5-1 Administrasjon- og gjennomføringskostnader og finansiering fordelt på aktivitet

2023	Kostnader	Offentlig bidrag*	Offentlig bidrag (i prosent)
Markedsutvikling, innsikt, analyse	26,8	26,8	100,0 %
Forbrukermarkedsføring	72,7	70,0	96,2 %
Presse	8,2	8,2	100,0 %
Bransjebearbeidelse, workshops og NTW	43,6	28,8	66,2 %
Visitnorway – teknologi og innhold	22,5	18,6	82,6 %
Meetings og Arrangement	24,1	21,6	89,7 %
Asia og utviklingsmarkeder	5,2	4,3	83,3 %
Bærekraft, utvikling og finansiering	13,3	13,3	100,0 %
Total	216,5	191,7	88,5 %

*Fra departementene. 182,2 Mill. NFD Post 74 + 9,5 Mill. LMD Post 50

I tillegg har Innovasjon Norges ansatte på hoved- og regionskontorene forvaltet ekstraordinære omstillingstilskudd fra regjeringen til reiselivet og tilhørende bransjer i forbindelse med covid-19. Dette arbeidet er i 2023 bokført med administrasjonskostnader på 3,9 mill. kroner, finansiert over Nærings- og fiskeridepartementets Post 50 (til sammenligning ble det i 2022 bokført 7,8 mill. i administrasjonskostnader).

I starten av 2023 ble Innovasjon Norge tildelt to tilleggsoppdrag fra NFD finansiert med 2,9 mill. fra Post 21 (kapittel 900)-midler; "Nasjonal Godkjenningssordning for guider" (0,5) og "Reiseliv 2030" (2,4). Sluttrapport for Nasjonal Godkjenningssordning for guider ble levert Nærings- og fiskeridepartementet i desember 2023. Arbeidet med «Reiseliv 2030» - strategi for forskning og innovasjon i reiselivet, fortsetter inn i 2024 og Strategigruppen forventer å levere resultatene til NFD i løpet av første tertial 2024.

3.8.6 RÅDGIVINGS- OG KOMPETANSETJENESTER FOR EKSPORT OG INTERNASJONALISERING

Norsk eksport har med unntak av olje og gass fortsatt å vokse etter rekordåret 2022. Den sterke eksportutviklingen har imidlertid nesten utelukkende vært drevet av svak kronekurs og høye priser. I eksportvolum er endringene små. I tillegg til at det er tradisjonelle eksportnæringer

som nå gjør det bra, er det også topptungt mht. hvilke bedrifter som eksporterer. Ifølge Eurostat er det bedrifter med mer enn 50 ansatte som står for nesten tre fjerdedeler av norsk eksport.

For å få flere norske, grønne bedrifter til å lykkes med internasjonal vekst og eksport jobber Innovasjon Norge kontinuerlig med å styrke norske produkter og tjenester i utlandet og i Norge, samt sikre gode digitale markedsplattformer som synliggjør norsk teknologi og norske løsninger. Innovasjon Norge skal tilby tjenester som kan bidra til å hjelpe norske bedrifter med å nå sine mål og ambisjoner om eksport og internasjonal vekst. Dette gjøres gjennom å tilby tjenester som bidrar til å løse kundens behov om markedsinnsikt, internasjonal vekststrategi, internasjonal handel og eksportregler, strategisk posisjonering og synlighet og om innpass og etablering i internasjonale markeder. Tjenestene leveres gjennom eksport- og internasjonaliseringsrådgivere i Norge og markedsrådgivere i utlandet som møter kunder i sparring, i workshops og i større grupper gjennom nettverksaktiviteter eller i programmer som går over lengre tid. Flere av tjenestene leveres også som selvhjelp på selskapets digitale plattformer, som er viktig for å ivareta et bredde tilbud til bedrifter.

Det er avgjørende at norske selskaper lykkes i internasjonale markeder for å kunne utvikle lønnsomme arbeidsplasser i Norge og for å støtte en verdiskapende og positiv omstilling av norsk næringsliv. Hovedmålet er å øke bærekraftig vekst og eksport og ta grønne verdikjeder ut i internasjonale markeder. Målet er økt verdiskaping gjennom internasjonale salg, og Innovasjon Norge bidrar ved at kundene øker salg i eksisterende og nye markeder gjennom økt kompetanse, tilgang til nettverk og posisjonering, samt muligheten til å etablere seg i nye markeder.

Rigget for eksport – fokus mot kunder med store muligheter

I løpet av 2023 ble den siste fasen av Innovasjon Norges eksportstrategi "*Rigget for eksport*" gjennomført. Strategien som ble lansert i 2020, hadde som mål å rette fokuset mot kunder med betydelig eksportpotensiale og større internasjonale markedsmuligheter der Norge hadde komparative fortrinn. Strategien peker tydelig på at Innovasjon Norge og Team Norway må samle krefter rundt de store eksportmulighetene som oppstår i omverden. For å få til en slik dreining av arbeidet, har Innovasjon Norge i løpet av året fortsatt å dele inn kundetilbudet i selvbetjent og digitalt, eksportutvikling og strategiske eksportsatsinger.

Hele Norge eksporterer styrker eksportarbeidet

2023 har samtidig vært det første operasjonelle året med regjeringens eksportreform «Hele Norge eksporterer». «Rigget for eksport» og «Hele Norge eksporterer» harmonerer godt med hverandre og således har eksportreformen fra regjeringen i 2023 styrket retningen for Innovasjon Norges arbeid med eksport. Både strategien og reformen understreker betydningen av målrettet innsats over tid i et samarbeid gjennom *Team Norway*. De fokuserer på bedrifter som har gode forutsetninger for å lykkes i spesifikke sektorer, noe som bidrar til raskere diversifisering av Norges eksportinntekter.

Kapital og kompetanse bidrar til vekst internasjonalt

Innovasjon Norges unike posisjon, særlig forsterket i 2023, er dens evne til å knytte kapital og kompetanse sammen. Denne strategiske fokuseringen har resultert i en økning av antall oppstartsbedrifter som mottar finansiering fra Innovasjon Norge, samtidig som de drar nytte av rådgivning og kompetansetjenester tilbudt av Innovasjon Norges utekontor. Innovasjon Norges strategi med å kontinuerlig følge opp bedriftene over tid ser ut til å gi positive resultater. Dette skyldes at bedriftene blir bedre rustet, med eiere som har klare planer og tilstrekkelig kapital for å støtte deres internasjonale vekstambisjoner.

Operasjonalisering av sektorspesifikke satsinger

2023 har også vært året hvor operasjonaliseringen av de sektorspesifikke oppdragsbrevene under eksportreformen har startet opp. Med gode erfaringer fra Innovasjon Norges HPO-programmer (High Potential Opportunities) har eksportreformen understreket betydningen av et velfungerende Team Norway internasjonalt for vellykket implementering av oppdragene. Dette har vært et sentralt fokusområde gjennom året, hvor samarbeidet med Team Norway nasjonalt har vært tett. En godt samkjørt innsats fra Team Norway både nasjonalt og internasjonalt, med tydelig rolleforståelse og klart definerte ansvarsområder, samt solide implementeringsplaner for aktivitetene, legger til rette for å sikre at midlene fra de nasjonale initiativene gir avkastning. Initiativene er godt på vei, og vi ser allerede et økt aktivitetsnivå for norske selskaper innenfor sektorene som Innovasjon Norge har mottatt oppdragsbrev på. Samspillet med prosjektstyrene er positivt. Det er spesielt viktig å fremheve selskapets budskap om mer overordnede oppdragsbrev innenfor disse sektorene. Dette skyldes den raske endringen i de internasjonale markedsmulighetene, og prosjektstyrenes rådgivning om hvor innsatsen bør legges har stor verdi for Innovasjon Norges arbeid.

2023 har også vært et år hvor arbeidet med Norges offisielle digitale kanal for internasjonal profilering av grønne løsninger, Business Norway, har blitt forsterket. En sterk og tydelig plattform er viktig for strategisk posisjonering og markedsføring av Norge.

Tabell 3.8.6-1 Forbruk post 74 2023

Tjenesteområde	Forbruk post 74 (MNOK)
Internasjonal markedsrådgivning	5,3
Strategisk posisjonering	20,3
International Business Events - Norway Pavilions	15,5
Global Growth	21,1
Generelle eksporttjenester	20,1
Eksportutvikling	11,5
Strategiske satsinger	72,3
International Business Events – other business events	13,0
Eksportfremstøtordningen	2,3
Market Intelligence and Networking	39,3
Næringslivsdelegasjoner	18,8
IPR-rådgivning	8,5

Eksportsenteret	6,6
Sum	254,6

3.8.7 Hele Norge eksporterer

Regjeringens eksportreform «Hele Norge eksporterer», lansert i 2022, bygger på at myndighetene, næringslivet og virkemiddelapparatet jobber tettere sammen for å øke norsk eksport utenom olje og gass med 50 prosent innen 2030. Målet er å øke den verdiskapende eksporten fra Norge og bidra til å gi norsk økonomi flere ben å stå på.

Innovasjon Norge har i 2023 fulgt opp nye oppdrag gjennom eksportreformen; herunder strategiske eksportsatsinger (3.4), ordningen for messer og eksportfremstøt (3.8.19) merkevareordningen «Made in Norway» (3.8.22) og internasjonal digital synlighet gjennom businessnorway.com (3.8.21). Oppdragene beskrives og kommenteres under respektive avsnitt.

3.8.8 Generell eksportservice

Formål

«Generell eksportservice» er et fellesgode til hele næringslivet, og leveres kostnadsfritt til alle bedrifter. Tilbud i denne kategorien har som mål å støtte norske bedrifter med å utvide sin virksomhet internasjonalt ved å gi dem innsikt i internasjonale markeds- og konkurranseforhold, strategiske råd, og informasjon om markedsmuligheter som kan bidra til økt vekst og eksport. Tilbudet leveres på flere måter for å kunne treffe bredden av næringslivet, men størstedelen av tilbudet leveres digitalt gjennom selvbetjente kurs på Kompetansesenteret, gjennom webinarer og gjennom verktøy, guider og informasjon på nettsider. På denne måten når *generell eksportservice* bredt ut uten at det krever for mye ressurser. I tillegg tilbyr kontorene i utlandet én til én veiledning av generell karakter til enkeltbedrifter, og bedrifter kan også kontakte Eksporthjelpen for å få svar på enkle spørsmål og bli guidet videre til andre, eksternt eller internt, som kan hjelpe videre.

Tilbudet har som mål å sikre at alle bedrifter får tilgang til nødvendig informasjon og kompetanse, selv om de kanskje ikke er blant dem som prioriteres for eksportprogrammene og andre tjenester. Videre bidrar tilbudet til at selv de bedriftene som jobber mer dedikert med eksport, kan tilegne seg viktig kunnskap på egenhånd. Dette resulterer i et mer effektivt tilbud til norsk næringsliv som helhet.

Hovedaktiviteter

Eksporthenvendelser til Innovasjon Norge som kommer inn via kontaktskjema på nettsidene betjenes av Eksporthjelpen som er et virtuelt team av medarbeidere med lang erfaring fra eksportrådgivning. Disse kundene får informasjon, svar på konkrete spørsmål og/eller henvises

videre til andre rådgivere i eller utenfor Innovasjon Norge. I løpet av 2023 mottok teamet 255 skriftlige henvendelser. Etter sommeren økte antallet henvendelser, trolig som følge av markedsføringskampanjen «Ekspandere», som ble lansert i juni og som oppfordret bedrifter som vil ekspandere utenfor Norges grenser om å ta kontakt.

Utekontorene besvarer henvendelser fra kunder som tar direkte kontakt med dem. Innledningsvis kan kundene få markedsinformasjon av generell karakter, slik at de kan ta stilling til hvorvidt de bør gå videre i det aktuelle markedet. I løpet av denne sparringen får kundene også informasjon om hvordan Innovasjon Norge eventuelt kan bistå bedriften i deres eksportsatsing.

En viktig del av generell eksporttjeneste er det *digitale kompetansesenteret*. Dette er en selvbetjent plattform som tilbyr kurs og informasjon fra Innovasjon Norge og andre aktører virkemiddelaktører. Plattformen er integrert med selskapets kunderelasjonshåndteringssystem (CRM-system) for bedre kundeoppfølging og en helhetlig kundeopplevelse.

I løpet av sommeren 2023 gikk Innovasjon Norge over fra å benytte en tredjepartsløsning for kursplattformen, til å ta i bruk en egenutviklet løsning. I denne forbindelse ble det besluttet å ikke videreføre kurs som hadde veldig lav oppslutning, samt avslutte noen kurs som hadde behov for oppdatering. Ved utgangen av året inkluderte kurskatalogen totalt 40 kurs, hvorav 22 var knyttet til eksporttemaer. Blant disse var det 14 kurs som omhandlet introduksjon til eksportmarkeder. I løpet av året ble et av disse 14 kursene videreutviklet og oppdatert basert på kundeintervjuer og tilbakemeldinger. Den oppdaterte versjonen er foreløpig ikke testet for å vurdere kundenes respons, men den kan potensielt danne grunnlag for oppdateringer av flere lignende kurs.

I 2024 er det planlagt en økning i antall nye kurs sammenlignet med året før. Mens fokuset i 2023 primært lå på teknisk utvikling og overgangen til en ny løsning, vil det i det kommende året være en større satsning på kursaktiviteter. Spesielt vil kurset "Ditt utgangspunkt for eksport", som ble fjernet fra publiseringen i 2023, bli relansert i løpet av våren 2024. Kurset gir et godt overblikk over hva som trengs for å satse internasjonalt og setter bedrifter i stand til å vurdere sin egen modenhet for eksport.

Entry Program Offshore Wind (EPOW) inngår som en viktig del av satsingen på havvind, og leveres i form av kompetansemoduler i Kompetansesenteret. Dette programmet er et samarbeid mellom Innovasjon Norge, Norsk Industri, Norwep, Eksfin, DNV, Haavind, Offshore Norge, GCE Node, og andre. EPOW fokuserer på å hjelpe bedrifter med å omstille seg for å delta i havvindprosjekter. Programmet utvikles kontinuerlig og blir stadig revidert og får nye moduler.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Antallet kursinnrullinger var generelt høyere i månedene januar til og med juli, med unntak av april. De siste fire månedene var imidlertid antallet innrullinger lavere enn året før. Dette kan delvis skyldes at kurskatalogen var betydelig redusert sammenlignet med året før.

I løpet av året hadde kursene 4289 unike brukere, hvorav 3944 tilhørte unike selskaper (der deltakeren var tilknyttet en bedrift). Totalt ble det gjennomført 8377 kurspåmeldinger i løpet av 2023.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Totale administrasjons- og gjennomføringskostnader for Generell eksportservice beløper seg til 21,5 mill. kroner, hvorav 2,4 mill. kroner er direkte prosjektkostnader, mens 19,1 mill. kroner er knyttet til timekostnader.

3.8.9 Eksportutvikling

Formål

Innen forretningsområdet Eksportutvikling spisser Innovasjon Norge innsatsen ved å tilpasse og skreddersy tilbudet til næringslivet. Formålet med å tilby tjenester innen forretningsområdet eksportutvikling strekker seg til å styrke og modne bedrifter slik at de blir bedre rustet til å møte utfordringene ved internasjonal satsing. Gjennom key account program og workshops arbeider Innovasjon Norge med å minimere eksportrisiko for bedriftene og legger til rette for en mer effektiv og bærekraftig internasjonal vekststrategi. Denne helhetlige tilnærmingen bidrar til å gi bedriftene et solid fotfeste i internasjonale markeder og øker deres sjanser for suksess internasjonalt. Disse tjenestene inkluderer:

- Global Gateways by Innovation Norway – key account program for de bedriftene med best forutsetning for å lykkes (kapittel 3.8.10)
- Strategiworkshop internasjonal markedsutvikling – workshop for kvalifisering og planlegging av internasjonal vekst (kapittel 3.8.11)

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnader for Eksportutvikling, herunder Global Gateways by Innovation Norway og Strategiworkshop internasjonal markedsutvikling, beløper seg til 11,9 mill. kroner. Av dette beløpet var 11,1 mill. kroner relatert til timekostnader, mens 0,8 mill. kroner var direkte prosjektkostnader.

3.8.10 Global Gateways by Innovation Norway

Formål

«Global Gateways by Innovation Norway» er et tilbud for bedrifter som skal vokse internasjonalt, og som har best forutsetninger for å lykkes. Det passer best for bedrifter som har ambisjoner om å vokse i flere markeder. Bedriftene har da behov for en rekke leveranser, der det kreves mer

planlegging og koordinering enn det gjør for bedrifter som mottar enkelttjenester eller får bistand i ett marked.

Hovedaktiviteter

For å identifisere bedrifter som er i målgruppen for programmet benyttes både interne data og åpne selkapsdatakilder. Bedrifter som forventes å ha et stort markedspotensial og tilstrekkelig modenhet, oppsøkes proaktivt for å avdekke behov og ambisjoner. Bedriftene tilbys oppfølging fra en internasjonaliseringsrådgiver ved kontorene i Norge, som bistår bedriften i å utvikle en vekstplan for internasjonal satsing og tilbyr tjenester basert på bedriftens behov, mål og ambisjoner.

Programmet er en gjensidig forpliktelse mellom Innovasjon Norge og bedriften, hvor rådgiveren følger bedriften over tid og fungerer som en koordinator og kobler på riktig tjeneste til riktig tid. Ved oppstart av programmet var det forventet at en gjensidig forpliktelse på to til tre år ville være en hensiktsmessig tidsramme for begge parter. Tre år senere er erfaringene at behov for oppfølging varierer, både i tid og type leveranser. Noen bedrifter følges opp lenger og andre kortere.

Siden oppstart av programmet har det vært jevn rekruttering, der totalt 118 bedrifter har inngått avtale. Ved utgangen av 2023 var 108 bedrifter aktivt med i programmet. I 2024 vil flere avsluttes, og nye vil rekrutteres. Bedriftene som er med i programmet varierer i bransjetilhørighet og modenhet, men har en betydelig høyere gjennomsnittsomsetning enn de som har mottatt øvrige eksporttjenester. I 2024 vil rekrutteringen til en viss grad spisses og rette seg mer mot selskaper som er innenfor de nasjonale eksportsatsingene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

I 2023 har aktivitetsmålet for Global Gateways vært at 100 bedrifter skal være aktive i programmet til enhver tid. Flere bedrifter som er med i programmet har landet større kontrakter i internasjonale markeder i perioden. Programmet skal evalueres i andre halvdel av 2024.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Rapporteres under Eksportutvikling 3.8.9.

3.8.11 Strategiworkshop internasjonal markedsutvikling

Formål

«Strategiworkshopen om internasjonal markedsutvikling» er et konsept rettet mot bedrifter som skal vokse og ekspandere internasjonalt. Strategiworkshopen har som formål å sikre at bedriftene tilpasser og konkretiserer sin internasjonale forretningsmodell og plan for markedsintroduksjon. I tillegg til at bedriftene får innsikt i en metodikk for internasjonal forretningsutvikling, kobles de

også til markedsrådgivere ved utekontorene. Tilbudet er levert av internasjonaliseringsrådgivere ved regionskontorene i Norge.

Hovedaktiviteter

Workshop i internasjonal markedsutvikling leveres som en serie av fire digitale halvdagssamlinger, med normalt fire til åtte bedrifter sammen. Gjennom workshopen vil bedriftene jobbe med å:

- kartlegge faktorer som kan påvirke forretningsmodellen i nytt marked
- teste hvilke markeder som kan være aktuelle for bedriftens produkt/løsning
- utvikle forretningsmodellen, også i nye markeder
- få en forståelse av kritiske suksessfaktorer for å lykkes internasjonalt
- legge en plan for veien videre mot markedsintroduksjon

Det er avgjørende at de som deltar har en sentral rolle i bedriften, og at de stiller minimum to personer fra hver bedrift. Samlingene blir ledet av internasjonaliseringsrådgivere sammen med eksperter fra eksportportsenteret og markedsrådgivere fra utekontorene. Det stilles krav til egeninnsats, med veiledning fra Innovasjon Norge, både under og mellom samlingene.

I 2023 ble det arrangert syv workshopserier med totalt 47 bedrifter. Bedriftene som deltok hadde i gjennomsnitt ca. 50 ansatte, de fleste har en omsetning mellom ti og 100 mill. kroner, og 13 av bedriftene har en omsetning på over 100 mill. kroner. Halvparten er etablert før 2010. Flesteparten av bedriftene sorteres under NACE-kodene «industri», «faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting», samt «informasjon og kommunikasjon».

Bedriftene representerer en bredde både når det gjelder bransje og geografi. Design- og ferdigvareindustrien er godt representert, også bedrifter med bærekraftige løsninger og intelligente programvarer, i tillegg til marine, offshore, undervannsteknologi, akvakultur og agrikultur.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Rapporteres under Eksportutvikling 3.8.9.

3.8.12 Internasjonal markedsrådgivning

Formål

Innovasjon Norges internasjonale kontorer i over 20 land tilbyr skreddersydd rådgivning for å hjelpe vekstbedrifter med å utnytte internasjonale markedsmuligheter og oppnå kommersielle resultater raskere med lavere risiko. Målet er å styrke bedrifters evne til internasjonal vekst ved å tilpasse rådgivningen til deres spesifikke behov og posisjon i internasjonaliseringsprosessen.

Markedsrådgiverne har lokalkunnskap, forretningsforståelse og nettverk i det aktuelle markedet, samtidig som de har innsikt i norsk næringsliv og forstår bedriftenes unike behov.

Tjenesten «internasjonal markedsrådgivning» er et samlebegrep for fire unike tjenester:

- Market Acceptance Test
- Initial Market Verification
- Market Insight
- Business Partner Search

Tjenesten tilpasses i tråd med bedriftens individuelle behov og deres fase i internasjonaliseringsprosessen. Markedsrådgiverne står sentralt i å tilrettelegge for dette ved å skreddersy støtten etter bedriftens spesifikke behov og utfordringer. Deres rolle omfatter ikke bare å koble bedriftene til relevante kontakter og nettverk, men også å gi innsikt i det lokale markedet og forretningskulturen.

Internasjonal markedsrådgivning tilbys som en integrert del av eksportutviklingsprogrammet Global Gateways by Innovation Norway, men tilbys i tillegg til bedrifter som søker bistand direkte fra ett eller flere utekontor. Dette fleksible tilbudet sikrer at bedriftene får skreddersydd støtte og veiledning som passer deres spesifikke behov.

Hovedaktiviteter

Det er i 2023 det gjennomført og avsluttet 195 rådgivningsprosjekter til 160 bedrifter. 34 av disse bedriftene er også med i Global Gateways programmet. Aktivitetsnivået er omtrent det samme som 2022, men med litt færre unike kunder, samtidig som brukerbetalte inntekter har økt med ca. 2 mill. kroner. Dette indikerer at størrelsen på prosjektene øker i antall fakturerte timer.

Fordelingen av kundeprosjekter er jevnt spredt geografisk, men kontorene i Europa dominerer fortsatt både i antall kundeprosjekter og i forbruk av rådgivningstimer. Dette skyldes delvis at kontorene i Europa har et større antall små og mellomstore bedrifter (SMB) som kunder som mottar subsidierte rådgivningstimer med en reduksjon på 50 prosent. Samtidig genererer kontorene i Asia over halvparten av inntektene fra kundene. Dette kan indikere en høyere grad av betalingsvilje blant bedriftene som mottar rådgivning fra kontorene i Asia sammenlignet med Europa.

Flesteparten av bedriftene Innovasjon Norge leverer denne rådgivningstjenesten til er innenfor næringsgruppene faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting, informasjon og kommunikasjon, industri og varehandel. De fleste er små og mellomstore bedrifter, og en fjerdedel av bedriftene har en omsetning på over 100 mill. kroner.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Oslo Economics utarbeider effektestimater for tjenesten internasjonal markedsrådgivning. De nyeste målingene viser at bedriftene som mottar slik rådgiving har:

- 12,6 prosentpoeng årlig gjennomsnittlig mervekst i salgsinntekter (9,2 ved fjorårets måling)
- 7,9 prosentpoeng årlig gjennomsnittlig mervekst i verdiskaping (5,5 ved fjorårets måling)
- 3 prosentpoeng årlig gjennomsnittlig mervekst i produktivitet (3,4 ved fjorårets måling)
- 5,8 prosentpoeng årlig gjennomsnittlig mervekst i antall årsverk (3,3 ved fjorårets måling)

Resultatene estimeres ved å sammenligne utviklingen hos kundene som mottar internasjonal markedsrådgivning opp mot en kontrollgruppe med lignende foretak. (se avsnitt 12.1.1).

Internasjonal markedsrådgivning er en av tjenestene som er med i kundeundersøkelsen, som måler resultat og utløsningsgrad. Normalt kan det trekkes ut egne tall per tjeneste, men svarprosenten på undersøkelsen i 2023 er derimot for lav til at resultatene kan knyttes til rådgivningstjenesten. Det vil i 2024 iverksettes tiltak for å øke svarprosenten.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

I 2023 beløp administrasjons- og gjennomføringskostnadene for tjenesten seg til 25,3 mill. kroner. Av dette beløpet var 20,9 mill. kroner relatert til timekostnader, mens 4,4 mill. kroner var direkte prosjektkostnader.

Det har vært en betydelig økning i brukerbetalte inntekter fra rådgivningstjenester ved utekontorene de siste årene. I 2019 var inntektene på under 10 mill. kroner, men de har gradvis økt siden da. I 2021 økte inntektene til 11,8 mill. kroner, etterfulgt av en videre økning til 15,1 mill. kroner i 2022 og til 17,4 mill. kroner i 2023.

3.8.13 Eksportprogrammet Global Growth

Formål

«Global Growth» er Innovasjon Norges eksportprogram som tilbys til grupper av ambisiøse og eksportorienterte bedrifter. Hensikten med programmet er å bidra til at norske bedrifter lykkes i nye markeder eller øker salget i markeder hvor de allerede er posisjonert. Global Growth legger vekt på å skape verdifull dynamikk mellom de ulike deltakerbedriftene og gir muligheter for en effektiv tilgang til relevante internasjonale nettverk og potensielle kunder. Gjennom å sette sammen grupper av bedrifter fremfor å jobbe individuelt viser erfaringer at veien til å nå internasjonale eksportmål blir både enklere og raskere.

Global Growth-prosjektene tilpasses bedrifter innenfor samme sektor som satser mot det samme internasjonale markedet, og varigheten er typisk ett år. Gjennom tett dialog med

deltakerbedrifter, aktuell næring samt annen relevant kompetanse i eller utenfor Innovasjon Norge, skreddersys prosjektene for å understøtte ambisjonen om økte eksportinntekter på kort eller lang sikt. De konkrete leveransene i Global Growth består av behovskartlegging, kompetansebygging, arrangerte møter med kunder og andre partnere samt digitale og fysiske samlinger.

Hovedaktiviteter

I løpet av 2023 ble ti prosjekter med totalt 80 deltakende bedrifter gjennomført og ferdigstilt. I tillegg var det ved utgangen av året 13 prosjekter med 104 deltakende bedrifter i ulike faser av programgjennomføring. Ti prosjekter var ved årsslutt under planlegging med forventning om oppstart i første halvdel av 2024. Det ble også i løpet av året gjennomført en ekstern evaluering av eksportprogrammet.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Gjennom 2023 er det gjennomført en økt seleksjon av Global Growth-prosjekter rettet mot sektorer sammenfallende med de strategiske satsingsområdene for eksport. Norske, grønne innovative løsninger prioriteres, og ved årsskiftet var åtte prosjekter med 65 deltakende bedrifter innenfor sektorene hydrogen, grønn maritim og havvind.

Konsulentselskapet Oxford Research gjennomførte i løpet av året en kombinert evaluering og innsiktsrapport av Global Growth. Rapporten baserer seg på skjemasvar og dybdeintervjuer med deltakerbedrifter som har deltatt i perioden 2018 til 2023 og nærmere 200 bedrifter valgte å dele sine erfaringer. Funnene og anbefalingene fra kundene setter retning for hvordan programmet vil utvikles videre i 2024.

Hovedfunn fra rapporten:

- Bedriftene er tilfredse med innhold og utbytte.
- Programmet bidrar betydelig til å ruste norsk næringsliv for eksport.
- Global Growth forbedrer kunnskap, holdninger, ferdigheter og nettverksbygging med relevans for internasjonalisering.
- Stor verdi for bedriftene er at de lærer å samarbeide om internasjonaliseringsprosessen, samt at de jobber sammen for å forfølge felles mål og måter å oppnå suksess på.

Utvalg av Oxford Researchs anbefalinger:

- Større ressurser til Global Growth bør dedikeres.
- En styrking av samarbeidet mellom utekontor, hovedkontor, regionskontor og klynger vil være gunstig for programmets gjennomføring.
- Større norske bedrifter som «lokomotiver» i programmene bør inkluderes.
- Felles nordiske initiativer mot markeder der vi har lignende konkurransefortrinn bør gjennomføres.

- En forenklet variant av Global Growth for bedrifter som ikke har behov for en fullskala Global Growth-deltakelse bør etableres.

Basert på anbefalingen om et forenklet eksportprogram vil 'Trade Missions' piloteres i første halvår 2024. Trade Missions har kortere varighet, lavere kostnader og færre samlinger enn Global Growth. Om tilbakemeldingene fra deltakerbedriftene er gode, vurderes etablering og lansering av Trade Missions som en ny tjeneste i løpet av 2024.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

I 2023 beløp administrasjons- og gjennomføringskostnadene for Global Growth seg til 27,2 mill. kroner. Av dette beløpet var 17,1 mill. kroner knyttet til timekostnader, mens 10,1 mill. kroner var direkte prosjektkostnader. Finansieringen kom fra Nærings- og fiskeridepartementet post 74 med 21,1 mill. kroner mens deltakeravgift og øvrig ekstern finansiering utgjorde 6,1 mill. kroner.

Økningen i de direkte prosjektkostnadene sammenlignet med året før skyldes økt bruk av ekstern kompetanse, samt kostnader i forbindelse med gjennomføring av ekstern evaluering av programmet.

3.8.14 Utvikling av markedskompetanse og nettverk og samarbeid med utenrikstjenesten (Team Norway)

Formål

Som Norges offisielle organisasjon for næringsfremme har Innovasjon Norge ansvar for arbeidet med eksportfremme i utlandet. I flere markeder fungerer Innovasjon Norge som ambassadens handelsavdeling og leder stasjonens arbeid med eksportbedriftene. Innovasjon Norges nettverk og innpass i de lokale økosystemene i utemarkedene er en av selskapets viktigste styrker internasjonalt, og helt avgjørende for å kunne oppnå tillit og troverdighet, samt å levere tjenester og prosjekter av høy kvalitet.

Hovedaktiviteter

Innovasjon Norge avdekker muligheter, åpner dører, introduserer norsk næringsliv til relevante aktører, deltar i møter og assisterer i å etablere kontakt mellom norske bedrifter, nøkkelpersoner og mulige kunder.

Å utvikle markedskompetanse, vedlikeholde infrastruktur og nettverk, samt identifisere nye markedsmuligheter er tidkrevende. Innsatsen her er helt avgjørende for å kunne være en betrodd partner og kontakt ikke bare for Innovasjon Norges kunder, men også for det lokale nettverket.

Det er betydelig forskjell på hvordan nærings- og samfunnsliv fungerer i markeder som ligger lenger unna Norge. Som eksempel har markedene som Innovasjon Norge dekker i Asia og

Midtøsten relasjonsdrevne kulturer, der det kreves utstrakt kontakt og bearbeiding av nettverk innenfor næringsliv og politikk. Her oppmuntres norsk næringsliv til å ta del i nettverkene.

Mulighetene for norsk næringsliv innenfor grønn vekst og bærekraftig eksport er store, men for å gripe mulighetene kreves det at det offentlige og det private står sammen i eksportmarkedene. Et tett samarbeid i Team Norway er derfor avgjørende for å fremme norske interesser på internasjonalt nivå. Asia og Midøsten er eksempler på regioner der det er behov for å bruke betydelig med tid i samarbeidet i Team Norway. Tett integrasjon med ambassadene skaper et godt apparat for å assistere norsk næringsliv.

Innovasjon Norge har som mål å bidra til et samordnet Team Norway som er kostnadseffektivt og lett å bruke. Ved utgangen av 2023 var det, med få unntak, utviklet Team Norway strategier i samtlige markeder internasjonalt hvor selskapet er til stede.

I tillegg til Innovasjon Norge, utenriktjenesten og det øvrige virkemiddelapparatet inkluderer Team Norway i utlandet bransjeorganisasjoner og private aktører. Sammensetningen varierer avhengig av hvilke aktører som er til stede i det aktuelle landet. I 2023 jobbet Utenriksdepartementet og Innovasjon Norge sammen frem en liste over utenriksstasjoner i markeder hvor Innovasjon Norge ikke har kontor, men hvor interessen og potensialet for norsk næringsliv er betydelig. Denne oversikten skal bidra til at man i fellesskap bedre kan prioritere innsatsen i markedene, og tydeliggjør roller og ansvar, samt forsterker ambassadenes viktige rolle på næringsfremme i markeder som er prioriterte for norsk næringsliv.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

I 2023 utgjorde administrasjons- og gjennomføringskostnadene for utvikling av markedskompetanse og nettverk ved kontorene i utlandet 41,4 mill. kroner. Av dette beløpet var 36 mill. kroner relatert til timekostnader, mens 5,5 mill. kroner var direkte prosjektkostnader. Denne summen av kostnader representerer en økning fra 37,4 mill. kroner i 2022. Finansieringen består av 39,3 mill. kroner som er dekket gjennom post 74, mens 2,1 mill. kroner er finansiert av NPR-midler.

3.8.15 High Potential Opportunities - HPO

Formål

Gjennom programmet for High Potential Opportunities (HPO) bistår Innovasjon Norge grupper av norske bedrifter med å ta kommersielle posisjoner og store kontrakter i utvalgte markeder, i samarbeid med andre Team Norway-partnere. HPO er dermed også et viktig bidrag til operasjonalisering av de nasjonale eksportsatsingene. Et HPO-prosjekt er i praksis en fire til seks års kampanje, satt sammen av ulike tjenester og aktiviteter som til sammen forventes utløse kontrakter for minimum 500 mill. kroner over perioden. Aktivitetene omfatter som regel en kombinasjon av målrettede eksportprogram som Global Growth, rådgivning av enkeltbedrifter og

grupper, deltagelse i messer og delegasjonsreiser, markedsføring og posisjonering samt støtte til myndighetskontakt og nettverksbygging for bedriftene i markedet. Alle kampanjeforslag gjennomgår en grundig valideringsprosess før igangsettelse. Godkjenning forutsetter sterk forankring i næringslivet, en konkret målgruppe med definerte bedrifter, og en klar plan for medfinansiering. Tydelig støtte fra utestasjonen i det aktuelle markedet er også et kriterium.

Hovedaktiviteter

Ved utgangen av året har programmet ni aktive prosjekt/kampanjer.

Nye prosjekt i 2023 var:

- HPO -Net Zero Energy and Prosperity (NZEP) US Healthcare Industry
- HPO - Green Passenger Vessels Southern-Europe

Følgende prosjekt videreført:

- HPO Offshore Wind Europe
- HPO Offshore Wind USA
- HPO Offshore Wind Japan
- HPO Tunneler i Chile
- HPO Hacking 4 Allies USA
- HPO Green Maritime China
- HPO Hydrogen Tyskland

I pipeline ved utgangen av 2023:

- HPO - Allied Defence and Space Australia
- HPO - Green Maritime Singapore

Prosjektet HPO - NZEP Lebanon ble både startet opp og tatt ut av porteføljen i 2023 da dette ikke kunne vise til tilfredsstillende fremdrift og forpliktelse fra de involverte bedriftene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Målet om 500 mill. kroner i kontraktsverdi er satt for hele kampanjeperioden, men samlet rapporterte bedrifter tilknyttet HPO-programmet om 42 nye kontrakter og en total kontraktsverdi på minst 1,7 mrd. kroner. Flere av kontraktene er imidlertid av ukjent verdi og totalen anslås i realiteten til å være betydelig høyere. To evalueringer av HPO-programmet fra henholdsvis 2022 og 2023 har vist at kundene er svært fornøyd med tjenestene som leveres i løpet av kampanjene. Effekten av samarbeid på tvers i Team Norway, og effekten av å tilby en samlet pakke med tjenester, anses som gunstig. Det vurderes at tjenestene som leveres på denne måten heller ikke kunne vært levert av enkeltaktører eller private aktører alene.

Selv om HPO-kampanjene i utgangspunktet er initiert under Innovasjon Norges ordinære eksportoppdrag (rådgivnings- og kompetansetjenester), benyttes de også som et verktøy i gjennomføringen av de vedtatte nasjonale eksportsatsingene. Ny spisskompetanse som rekrutteres i forbindelse med satsingene brukes aktivt i HPO-ene. Bevilgningen på post 70 for nasjonale eksportfremmetiltak har blant annet finansiert en maritim ressurs i Frankrike, en

energiutsending til Japan og en havvind-utsending til Danmark. Disse ressursene bidrar alle inn i ulike HPO-kampanjer som rådgivere og/eller prosjektledere. Slik skapes synergieffekter og integrering mellom Innovasjon Norges egne eksportaktiviteter og de vedtatte satsingene. HPO-kampanjen i Japan er særlig interessant, da energiutsendingen i prosjektet er medfinansiert av tre store eksportbedrifter. Dette er også i tråd med ambisjonen om et offentlig-privat samarbeid i de nasjonale satsingene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

I 2023 utgjorde administrasjons- og gjennomføringskostnadene på HPO-prosjektene 77,4 mill. kroner.

Mens HPO-kampanjene i seg selv ikke er ment å generere egne inntekter, kan 6 mill. kroner av inntekter fra Innovasjon Norges eksporttjenester som eksportprogrammet Global Growth (3.8.13), rådgivningstjenester fra utekontor (3.8.12), deltakelse på internasjonale messer (3.8.18), spores til disse kampanjene. Inntektene bokføres og rapporteres på respektive tjenester.

Gjennomgående anslås det at rundt 46 prosent av finansieringen til HPO prosjektene kommer fra Innovasjon Norge, 12 prosent fra Team Norway partnere og 42 prosent fra bedriftene selv.

I 2022 ble det inngått en rammeavtale på 25 mill. kroner med til sammen ti private leverandører, såkalte industripartnere. I løpet av 2023 har disse levert blant annet analyser og prosjektledelse til flere av prosjektene. Denne ordningen har både brakt viktig kompetanse inn i prosjektene, og styrket næringslivets deltakelse.

3.8.16 Eksportrådgivning (handelsteknisk rådgivning og kursvirksomhet) og SMB-kontaktpunkt i forbindelse med handelsavtalen i Storbritannia

Formål

Tjenesten leveres av Eksportsenteret og har som formål å høyne norsk eksportnærings konkurransekraft gjennom å øke bedriftenes lønnsomhet og redusere deres risiko knyttet til salg i utlandet. Dette gjøres ved å gi eksportbedrifter innsikt, råd og forståelse knyttet til handelstekniske tema. Eksportsenterets kunder er gründere, vekstbedrifter og store bedrifter fra hele landet som befinner seg i alle faser av internasjonaliseringsprosessen.

Eksportsenteret består av rådgivere med spesialisering innenfor områder som toll, frihandelsavtaler og opprinnelsesregler, internasjonal kontraktsrett, moms i EU, internasjonal netthandel, leveringsbetingelser med mer. Teamet hjelper bedrifter i form av:

- Rådgivning til enkeltbedrifter
- Kurs, seminar, webinar og presentasjoner

- Digital tilgjengeliggjøring av informasjon på våre nettsider og digitale kurs på Kompetansesenteret

Hovedaktiviteter

I 2023 hadde eksportsenteret rundt 600 enkeltleveranser til bedrifter, noe som er omtrent på samme nivå som de siste to årene. Videre ble 14 bedriftsinterne kurs eller workshops gjennomført, hvor eksportrådgivere tilbragte en til to dager med bedriftene for å gå i dybden på hvordan de kan optimalisere sin eksport, basert på den enkelte bedrifts spesifikke utfordringer. Disse kursene viser seg svært verdifulle for bedriftene og får gode tilbakemeldinger, og er derfor noe Innovasjon Norge vil gjøre mer av i 2024.

I våren 2023 fortsatte eksportsenteret samarbeidet med Det Internasjonale Handelskammeret i Norge (ICC Norge) og arrangerte fem eksportkurs i samarbeid med ICC og lokale næringsforeninger over hele landet. Disse kursene samlet til sammen over 100 deltakere. Imidlertid, grunnet organisatoriske endringer i ICC fra sommeren 2023, har slike kurs ikke blitt avholdt i løpet av høsten. Det forventes imidlertid at kursene vil starte opp igjen våren 2024. Dette samarbeidet har vært en verdifull ressurs for å støtte bedrifter i deres internasjonale vekstreiser, og forventes å fortsette å være en nyttig ressurs når kursene gjenopptas.

Eksportsenteret har også en aktiv rolle i Innovasjon Norges kompetanseprogram som blant annet «Global Growth» og «Strategiworkshop internasjonal markedsutvikling», for å sikre at deltakerne får tilstrekkelig rådgivning om eksporttekniske tema. Mange av disse deltakerne følges også opp enkeltvis i etterkant. I tillegg har Eksportsenteret blitt invitert til å holde presentasjoner på ulike eksterne arrangementer og konferanser, bl.a. i regi av NHO, ambassader, næringsklynger, m.fl.

En tjeneste som møter kunders behov om raskere vekst med lavere eksportisiko, er toll- og dokumentdatabasen Mendel Online, som Innovasjon Norge fortsatte å tilby norske selskaper i 2023. Kostnadsfri tilgang til databasen gis via Innovasjon Norges nettsider, og bedrifter kan selv slå opp informasjon om tollsatser, avgifter, opprinnelseskrav ved frihandelsavtaler, samt finne annen nyttig informasjon knyttet til vareeksport.

Innovasjon Norge observerer en økende kompleksitet i eksport og handel sammenlignet med bare noen år tilbake. Geopolitiske forhold spiller en stadig større rolle i norsk næringsliv, og det å etterleve regelverk og retningslinjer (Trade Compliance) står nå høyt på agendaen hos de fleste selskaper som eksportsenteret samarbeider med, i en langt større grad enn tidligere.

Nye restriksjoner og endringer krever økt veiledning

Restriksjoner som følge av krigen i Ukraina har medført mye ekstraarbeid og usikkerhet for næringslivet, og eksportsenteret har fått mange henvendelser rundt dette. De stadige regulatoriske endringene i EU skjer fort, og er krevende å få med seg både for rådgiverne i eksportsenteret og for bedriftene. Det kreves et enda tettere nærvær til det som skjer i Europa og EU enn det ressursene i teamet tillater i dag.

SMB-kontaktpunkt i forbindelse med handelsavtalen med Storbritannia

I frihandelsavtalen mellom Norge og Storbritannia fikk eksportsenteret i oppgave å være det nasjonale kontaktpunktet for spørsmål knyttet til avtalen. Veiledning rundt strategisk bruk av frihandelsavtaler har lenge vært en tjeneste eksportsenteret tilbyr, og det inkluderer nå frihandelsavtalen med Storbritannia. Avhengig av hva spørsmålene går ut på, vil Eksportsenteret selv kunne svare det ut, eller de kobler bedriften til annen operativ instans (Utlendingsdirektoratet, tollvesenet eller andre) som bedre kan hjelpe bedriften. I forkant av avtalen og rett etter ratifisering av avtalen, opplevde Eksportsenteret en viss pågang fra bedrifter knyttet til hva avtalen faktisk innebærer. Det har i 2023 vært få henvendelser som har gått spesifikt på akkurat denne frihandelsavtalen.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

På grunn av endringer i kundeundersøkelsen og de tilknyttede utfordringene, har Innovasjon Norge i 2023 ikke et like solid grunnlag for å vurdere kundenes tilfredshet. Antall utsendte undersøkelser har vært lavt, og svarprosenten har vært redusert, i tillegg til at spørsmålene har vært mindre treffende enn tidligere. Til tross for disse utfordringene, viser tilgjengelige data at 49 prosent av kundene er veldig fornøyde med leveransen de har mottatt fra Eksportsenteret, og 52 prosent var veldig fornøyde med sin rådgiver. Videre oppga 83 prosent at rådgiveren delte sin erfaring for å hjelpe bedriften med å lykkes, mens 75 prosent var fornøyde eller veldig fornøyde med hvordan rådgiveren utfordret bedriftens planer og ideer for å oppnå best mulig resultater.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Tjenesten hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 7,65 mill. kroner i 2023. 6,8 mill. av dette var timekostnader, mens 0,85 mill. kroner var direkte prosjektkostnader. Den største posten her var lisensbetaling for toll- og dokumentdatabasen Mendel Online. Kursvirksomhet genererte inntekter på ca. 0,5 mill. kroner i brukerbetaling.

3.8.17 Rådgivning om immaterielle verdier

Formål

Innovasjon Norge skal bidra til økt forståelse om beskyttelse og kommersiell utnyttelse av immaterielle verdier blant entreprenører og små og mellomstore bedrifter. Gjennom å tilby kompetansetjenester hjelper vi bedriftene med å ta bedre beslutninger om immaterielle verdier i sine innovasjonsprosesser, redusere risiko og dermed styrke deres internasjonale konkurransekraft. Innovasjon Norge skal samarbeide tett med Patentstyret og andre relevante offentlige og private aktører innen feltet. Tjenesten leveres av et IPR-team bestående av fire rådgivere.

Innovasjon Norge spiller en sentral rolle i utviklingen av innovasjonsprosjekter og er en nøytral veileder om beskyttelse av immaterielle verdier, noe som er viktig for norsk næringsliv. Etterspørselen etter rådgivning innen immaterialrett var høy i 2023, og Innovasjon Norge fyller

dette behovet ved å komplettere tilbudet fra private tjenestetilbydere og Patentstyret. Fokus ligger på å utnytte immaterielle verdier i bedrifiers forretningsutvikling, innovasjonsprosjekter og eksport for å øke verdien av investeringene i FoU og sikre konkurransefortrinn, med en positiv samfunnseffekt.

Hovedaktiviteter

I 2023 leverte Innovasjon Norge i underkant av 500 individuelle rådgivningstjenester til bedrifter. Dette er på samme nivå som året før. IPR er integrert i de fleste av Innovasjon Norges kompetanseprogrammer for å øke bevisstheten om bedrifiers immaterielle verdier. Selskapet deltok også med IPR-kompetanse i EIC Accelerator-programmet ved bedriftenes generalprøver og forberedelser til jurymøter i EU. I 2023 holdt teamet presentasjoner og foredrag om IPR i ulike fora. IPR-teamet har også bidratt til utviklingen av håndboken; "IP in Humanitarian Innovation Partnerships" og til utviklingen av merkeordningen "Made In Norway".

Det er ønskelig å tilby mer informasjon og verktøy digitalt for å frigjøre tid til å gi mer personlig oppfølging av enkeltbedrifiers behov. Derfor har det blitt jobbet med forbedring og utvikling av nettsidene med informasjon og verktøy knyttet til IP. Det digitale kurset "IPR for innovasjon og eksport" i 2023 ble revidert, og i 2024 planlegges lansering av et nytt digitalt IPR-kurs med ulike moduler rettet mot oppstartsselskaper. I tillegg til direkte veiledning til bedrifter, har IPR-teamet gitt beslutningsstøtte til kolleger i finansieringssaker der immaterielle verdier spiller en stor rolle. Omtrent 20 prosent av bedriftene som mottok IPR-rådgivning i 2023, mottok også finansielle tjenester fra Innovasjon Norge, og en betydelig andel fikk også andre kompetansetjenester fra andre avdelinger i tillegg.

I 2023 ble samarbeidet med Patentstyret ytterligere styrket, og under Arendalsuka signerte Innovasjon Norge og i Patentstyret en samarbeidsavtale. Sammen har ulike operative tiltak blitt vurdert, og en operasjonalisering resulterte i jevnlig møter for godt samspill og koordinering. Det har også vært samarbeid med den private IP-rådgiverbransjen i konkrete prosjekter, blant annet i forbindelse med IP-dagen og forarbeider til etablering av en norsk IP-klynge hvor bransjen sammen med Patentstyret er initiativtakere. Hensikten er å bidra til å utvikle IP-økosystemet ut fra målet om at selskapet samlet sett kan gi norsk næringsliv et best mulig tilbud. Samarbeid med andre offentlige aktører som SIVA gjennom kurs og rådgivning av bedrifter og ansatte i næringshager og inkubatorer har også vært en hovedaktivitet i løpet av året.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Grunnet få responser i kundeundersøkelsen 2023 er det vanskelig å vurdere kundetilfredsheten i 2023. Tidligere undersøkelser viser imidlertid at kundene er godt fornøyde med IPR-teamets rolle som sparringspartner og at det gir bedriftene et godt beslutningsgrunnlag for deres videre valg knyttet til immaterielle verdier.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Totale administrasjons- og gjennomføringskostnader for tjenesten beløper seg til 8,4 mill. kroner, hvorav 8,2 mill. er timekostnader og 0,2 mill. er direkte prosjektkostnader.

3.8.18 International Business Events

Formål

«International Business Events» (IBE) omfatter en rekke aktiviteter som nasjonale paviljonger på messer, seminarer, workshops og bedriftsmøter. Disse aktivitetene har som mål å fremme norske forretningsinteresser og styrke posisjonen til norsk næringsliv på utvalgte internasjonale møteplasser som en del av Norges nasjonale merkevare. Innovasjon Norge bruker IBE aktivt som et verktøy for å fremme vekst, bygge merkevare, stimulere internasjonalisering og øke eksporten. Prioritering gis til næringer der Norge har et konkurransefortrinn, der Norge kan ta en tydelig posisjon, og som bidrar til økt bærekraftig vekst og eksport. Disse arrangementene gir en unik mulighet til å knytte forretningsforbindelser, utveksle kunnskap og fremme norsk næringsliv på den internasjonale arenaen.

Hovedaktiviteter

Innovasjon Norge samarbeider med utenriktjenesten, næringsorganisasjoner og klynger for å identifisere møteplasser med særlig relevans, der norsk næringsliv har komparative fortrinn, kapasitet, og vilje til å satse langsiktig.

En økt vektlegging på messeaktiviteter innenfor de strategiske eksportsatsingene har blitt gjennomført, og denne trenden vil fortsette i 2024 og 2025. Innovasjon Norge fokuserer på samordnede messedeltakelser som støtter opp om de strategiske satsingsområdene, har kommersiell relevans og der det er mulig å gjøre en forskjell gjennom et tett samarbeid innen Team Norway.

Noen av de prioriterte arrangementene i 2023:

- Næringslivsdelegasjon og møteplass (norsk paviljong) til COP 28 med 13 næringslivspartnerne til den norske paviljongen, samt NHO, NORWEP, UN Global Compact Norge og Eksfin. Hovedtemaer som ble belyst på den norske paviljongen var Fornybar energi, CCUS, Grønn skipsfart, Kapital for det grønne skiftet, KI og teknologiutvikling for det grønne skiftet. Se ellers eget kapittel (3.8.26) for egen rapportering på dette oppdraget.
- Team Norway paviljong under WindEurope Annual Event i København med 28 deltakende bedrifter. I tilknytning til messen ble det arrangert en felttur til Kriegers Flak O&M-base i Klintholm havn, seminar og mottakelse på Børsen og B2B-møter. Rundt 200 norske bedrifter deltok til sammen på sidearrangementene til Team Norway i København.

- Team Norway-paviljong under European Hydrogen Week i Brussel med tolv deltakende bedrifter. I tilknytning til messen ble det avholdt et faglig arrangement med tittelen «Norway enabling the low-carbon and renewable hydrogen value chain», en workshop om muligheter og utfordringer etter «world café»-modellen, en tysk-norsk aften i samarbeid med Bayern H2-Cluster, mottakelse i ambassadørens residens samt to nettverksarrangementer på paviljongen. Til sammen 34 norske bedrifter deltok på disse arrangementene.
- Deltakelse med norsk paviljong på Vitalis i Gøteborg med ti selskaper innenfor helseteknologi/eHelse som en del av et Global Growth-program mot det svenske markedet.
- Norsk paviljong og sidearrangement med elleve deltakende bedrifter på «ReBuild Ukraine Conference» i Warsawa i samarbeid med NHO og Ukrainsk-Norsk Handelskammer.

Utover dette har Innovasjon Norge organisert paviljonger med program på Wind Expo Japan i Tokyo, IPF i Baltimore, Intersolar i Munchen, Ecomondo i Rimini, Smart City Expo World Congress i Barcelona, Seafood Expo Global i Barcelona, Seafood Processing Global i Barcelona, OTC i Houston, ADIPEC i Abu Dhabi og China Fisheries Seafood Expo i Qingdao, for å nevne noen.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Totalt deltok 562 bedrifter på aktivitetene som omfattes av tjenesten i 2023. Bedriftene som deltok, har gjennom deltakerundersøkelser rapportert at de har meget bra utbytte av deltakelsen. Omtrent 80 prosent av bedriftene rapporterer at de er godt eller svært godt fornøyde og at dette er viktige møteplasser for å profilere teknologi og løsninger overfor et internasjonalt publikum. Det er gjennomført en dreining mot messeaktivitet innen de strategiske eksportsatsingene og denne dreiningen vil fortsette i de kommende årene.

Innovasjon Norge prioriterer koordinerte messedeltakelser som både støtter oppunder de strategiske satsingsområdene, som har kommersiell relevans og der vi kan utgjøre en forskjell gjennom et tett Team Norway samarbeid.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

IBE-tjenesten hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 84,4 mill. kroner i 2023. Av dette beløpet utgjorde 28 mill. kroner timekostnader, mens 56,4 mill. kroner var direkte prosjektkostnader. Finansieringen av disse kostnadene omfattet 28,3 mill. kroner fra Nærings- og fiskeridepartementet. Resten av finansieringen kom fra brukerbetaling, som økte betydelig fra 37,3 mill. kroner i 2022 til 52,6 mill. kroner i 2023, samt bidrag fra andre offentlige og private aktører på 3,5 mill. kroner.

3.8.19 Tilskuddsordning eksportfremstøt

Formål

Tilskuddsordningen for eksportfremstøt ble fullført og lansert i juni 2023. Formålet med ordningen er å gi flere norske bedrifter muligheten til å delta som utstillere på eksportrettede messer i utlandet, med sikte på å øke sin synlighet og eksport. Ordningen er utformet for å være utløsende, og bedrifter som planlegger utstillingsaktiviteter ved slike messer i utlandet kunne fra lanseringsdato søke om tilskudd for sine arrangementer inntil ett år frem i tid. Målgruppen for ordningen er små- og mellomstore bedrifter som tilbyr grønne, bærekraftige løsninger med potensiale til å løse samfunnsutfordringer. Prioritet gis til bedrifter som deltar i fellesskap ved norske paviljonger.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ved utgangen av året var det innvilget tilskudd på 8,3 mill. kroner fordelt på 154 tilsagn.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Ordningen hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 2,2 mill. kroner hvorav 2,0 mill. kroner var timekostnader, og 0,2 mill. kroner direkte prosjektkostnader.

3.8.20 Næringslivsdelegasjoner

Formål

Innovasjon Norge har ansvaret for å lede og organisere programmene knyttet til næringslivsdelegasjoner til utpekte markeder. I ansvaret inngår å koordinere alle nødvendige arrangementer, logistikk og planlegging knyttet til delegasjonene. Dette inkluderer å velge ut og invitere relevante deltakere, forhandle med vertskapslandene om programinnhold, samt å sørge for at alle involverte parter er informert og koordinert. Samtidig har Innovasjon Norge også rollen med å lede faggruppene som jobber med å utforme det faglige innholdet i delegasjonsprogrammet. Oppdraget omfatter å sikre at temaer og aktiviteter er relevante og målrettet i forhold til næringslivets behov og målsettinger, samt å bidra til å skape en helhetlig og effektiv delegasjonsopplevelse for alle parter.

Fremme norsk næringsliv på den internasjonale arenaen

Næringslivsdelegasjonene har som hensikt å utnytte de unike mulighetene som kongehus, statsminister og regjeringsmedlemmer kan tilby næringslivet, og skaper dermed en helhetlig tilnærming på tvers av politikk, næringsliv og kultur. Disse delegasjonene er med på å styrke norske merkevareassosiasjoner og posisjonere Norge og norske bedrifter som attraktive samarbeidspartnere internasjonalt. De har vist seg å være effektive virkemidler for å fremme vekst, økt eksport og forbedret konkurranseevne for norsk næringsliv på internasjonale markeder.

Innovasjon Norge benytter disse delegasjonene som en plattform for å presentere norsk kompetanse, teknologi og forretningsmuligheter for en internasjonal målgruppe. I samarbeid med Team Norway utgjør næringslivsdelegasjonene et betydningsfullt verktøy for å posisjonere Norge som en ledestjerne innen bærekraft. Dette samarbeidet bidrar til å øke synligheten til norsk næringsliv og illustrerer fordelene ved bærekraftig forretningsdrift, noe som kan være avgjørende for suksess på internasjonale markeder.

Hovedaktiviteter

I 2023 utførte Innovasjon Norge næringslivsdelegasjoner til India, Storbritannia, Danmark og Tyskland. Det er i løpet av året også blitt arbeidet med forberedelser til delegasjoner som skal foregå i 2024.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

I etterkant av hver delegasjon ble det gjennomført en deltakerevaluering av Innovasjon Norge. Resultatene av evalueringene viste at bedriftene var svært fornøyde med både program og gjennomføring av delegasjonene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Næringslivsdelegasjoner hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 27,2 mill. kroner i 2023. Av dette beløpet utgjorde 8,5 mill. kroner timekostnader, mens 18,7 mill. kroner var direkte prosjektkostnader. Finansieringen av disse kostnadene omfattet 18,8 mill. kroner fra Nærings- og fiskeridepartementet post 74, 2,8 mill. fra brukerbetaling og 5,6 millioner fra annen offentlig finansiering.

3.8.21 Internasjonal digital synlighet gjennom Business Norway

Formål

Strategisk posisjonering av norsk næringsliv omfatter en rekke fysiske og digitale initiativ og tjenester knyttet til Norges nasjonale merkevare. En nasjonal merkevare er et offentlig fellesgode som gir norske aktører et referansepunkt for differensiering i internasjonale markeder. Å bygge et godt omdømme internasjonalt kan gi konkurransefordeler, vertskapsattraktivitet, økt eksport og bedre samhandling.

I tillegg til arrangementer og delegasjoner, som rapporteres i tidligere kapitler, omfatter arbeidet med strategisk posisjonering et eget initiativ for «Business Norway» og helhetlig profilering av grønne løsninger, noe som også rapporteres til Klima- og miljødepartementet (KLD). Business Norway er Norges offisielle, digitale kanal for internasjonal profilering og markedsføring av grønne og bærekraftige løsninger.

Selskapet skal drifte et felles digitalt utstillingsvindu for norsk eksport, BusinessNorway.com og tilhørende sosiale kanaler.

Hovedaktiviteter

Arbeidet med strategisk posisjonering og nasjonal merkevare starter nasjonalt ved å samle private og offentlige aktører i en felles ambisjon. I 2023 har Innovasjon Norge fortsatt arbeidet med å utarbeide markedsplaner og verktøykasser for profilering av nasjonale eksportsatsninger og utvalgte «high potential opportunity» (HPO)-områder. Arbeidet er en del av det nasjonale merkevareprogrammet, og gjennomføres i tett samarbeid med næringene, herunder havvind, grønn maritim, hydrogen og batteri.

Innovasjon Norge har i 2023 ferdigstilt arbeidet med å konsolidere flere digitale plattformer for den nasjonale merkevaren til én felles plattform: BusinessNorway.com. De tidligere plattformene The Explorer, Invinor og Norway Events ble i løpet av 2023 alle en del av Business Norway. Å ha en felles digital plattform for uttak av den nasjonale merkevaren og eksportfremme for Team Norway vil på sikt kunne gjøre den digitale profileringen av norsk næringsliv mer samkjørt og effektiv.

I 2023 startet et mer målrettet arbeid med digital markedsføring av satsingsområdene og relaterte eventer innen disse. LinkedIn er i størst mulig grad benyttet på grunn av kanalens gode segmenteringsegenskaper. Markedsarbeidet rundt eventer er blitt profesjonalisert, der Innovasjon Norge tilrettelegger for at Team Norway og næringslivet får tilgang til markedsplaner og verktøykasser for bruk i markedsføring før, under og etter eventer.

Markedsføringsløpene inkluderte primært organisk spredning via LinkedIn, samt noe målrettet digital annonsering på LinkedIn og Google. I tillegg ble det jobbet kontinuerlig med å forbedre kundereiser før, under og etter arrangementer – slik at kommunikasjon både i digitale og fysiske kanaler får best mulig spredning og et helhetlig etterlatt inntrykk. Fokus for 2023 har vært å få en god koordinering i sammenheng med de største og mest prioriterte arrangementene. Oppsummert handler dette om å utvikle sosiale medier-pakker til deltagende bedrifter fra Norge, egne publiseringsplaner på sosiale medier, videopresentasjoner, kjøp av annonseplass på arrangementsnettsider, i nyhetsbrev og i programmet, samt utvikle et tydelig budskap til selve arrangementet med tilhørende profilelementer.

Innovasjon Norge drifter også en innholdsbank og «brand centre» for den nasjonale merkevaren, som brukes aktivt av ansatte i Innovasjon Norge, UD, det øvrige Team Norway, nasjonal og internasjonal presse og næringslivet. I 2023 var leverandør av innholdsbanken og «brand center» ute på offentlig anbud. Vinner av anbudet ble Papirfly. Det er videre jobbet med et nytt og forenklet brukergrensesnitt av tjenesten, nytt innhold er produsert, samt nye og oppdaterte maler, konkrete verktøy, samt en opprydning i eksisterende materiell.

Våren 2023 ble den digitale løsningen Dealroom, basert på offentlig tilgjengelig data, tilgjengeliggjort som en del av BusinessNorway.com. Tjenesten fikk navnet «Norwegian Ecosystem

Platform». Dette er en tjeneste som tilgjengeliggjør informasjon om bedrifter og økosystemet for norsk teknologibransje på ett felles sted, rettet både mot et nasjonalt og internasjonalt publikum. Den enkelte bruker kan enkelt ta ut data på regioner, bransjer og økosystem, og også sammenligne med andre regioner eller land.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Innovasjon Norge registrerte en solid økning i nye, aktive brukere av innholdsbanken i 2023. Over tusen nye brukere gjorde at tjenesten ved utgangen av 2023 kan vise til 6 548 registrerte brukere. Av disse kommer 798 fra Innovasjon Norge 595 fra Utenriksdepartementet

Det er 518 grønne og bærekraftige løsninger representert på BusinessNorway.com ved utgangen av 2023. Totalt har over 45 000 unike personer²⁴ besøkt BusinessNorway.com i 2023 – enten for å lese om grønne og bærekraftige løsninger, utforske økosystem av norske bedrifter og risikokapital, våre internasjonale business events eller investeringsmuligheter. I tillegg har over 5 600 000 millioner personer²⁵ blitt eksponert for annonser om teknologi fra Norge gjennom digital markedsføring på blant annet LinkedIn og Google. På grunn av mye teknisk tilrettelegging i forbindelse med konsolidering av flere plattformer, har det i 2023 vært et lavere nivå på markedsføringsaktiviteter.

På «Norwegian Ecosystem Platform» er det totalt registrert 2 152 brukere og 4 988 sesjoner i 2023.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Strategisk posisjonering og nasjonal merkevare, herunder Business Norway, hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 35,1 mill. kroner i 2023, hvorav 6,8 mill. kroner knytter seg til timekostnader, og 28,3 mill. kroner direkte prosjektkostnader. Nærings- og fiskeridepartementet post 74 bidro med 20,3 mill. kroner, mens Klima- og miljødepartementet bidro med 10,8 mil. kroner. Totalt utgjorde disse to kildene 31,1 mill. kroner i finansiering for satsingen.

3.8.22 Merkevareprogram «Made in Norway»

Formål

Innovasjon Norge har fått oppdraget med å utvikle en ny nasjonal merkevareordning, hvor formålet er at eksportbedrifter med produksjon i Norge skal få tilgang på et merke som viser at produktet eller løsningen kommer fra Norge. Merkevareordningen vil være et breddetilbud som

²⁴ Kilde: SiteImprove

²⁵ Kilde: LinkedIn

tilgjengeliggjøres digitalt og omfatter krav til kvalifisering, retningslinjer for praktisk anvendelse, og oppfølging og styring av programmet.

I tillegg fikk Innovasjon Norge i oppgave å utvikle et kompetanseprogram i internasjonal merkevarebygging. Høsten 2023 presenterte Innovasjon Norge en forretningsplan for både merkeordningen og kompetanseprogrammet. Det har i ettertid blitt besluttet å gjennomføre et revidert og forenklet program i løpet av 1. halvår 2024.

Hovedaktiviteter

Hovedaktiviteter i løpet av året var arbeid knyttet til utvikling en ny nasjonal merkeordning og konsept for et nytt kompetanseprogram i internasjonal merkevarebygging. I 2023 er følgende aktiviteter i forbindelse med «Made in Norway» gjennomført:

- Utviklet strategisk retning, designkonsept og visuelle retningslinjer for opphavsmerket Made in Norway.
- Assosiasjonstestet opphavsmerket for å avdekke eventuelle negative assosiasjoner. Kvalitative intervjuer mot et utvalg respondenter ble gjennomført.
- Utviklet strategi for registrering av opphavsmerket i alle relevante markeder.
- Test av digital kvalifiseringsprosess og -kriterier. Kvantitativundersøkelse ble gjennomført, rettet mot i overkant av 200 respondenter.
- Utviklet regelverk for lisensiering av merket, samt nivå for lisensavgift.
- Utviklet forretningsplan for videre utvikling, drift og forvaltning av merkeordningen.
- Utviklet lanseringsstrategi, inkl. budskapsstrategi, Q&A's, materiell, nettsider m.m.
- Rammer og innhold for et kompetanseprogram i internasjonal merkevarebygging.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det nasjonale merkevareprogrammet er et nytt oppdrag som forventes lansert i januar 2024. Det har dermed foreløpig ingen mål- og resultatstyringsindikatorer å rapportere på.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Tjenesten hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 9,4 mill. kroner der ca. 0,9 mill. kroner var timekostnader, og 8,5 mill. kroner direkte prosjektkostnader.

3.8.23 Invest In Norway

Formål

Invest in Norway-funksjonen skal tilrettelegge for internasjonale investeringer i Norge og posisjonere Norge som et attraktivt land for investorer og talenter.

Innovasjon Norge har ni årsverk i Invest in Norway funksjonen. Fem årsverk er knyttet til hovedkontoret, to årsverk er tilknyttet Tyskland og ett i San Francisco. Øvrige ressurser er tilknyttet Tokyo, Seoul og Beijing. Regionalt finansierer fylkeskommuner egne Invest in-funksjoner i Trøndelag, Innlandet, Nordland og Arktis. I tillegg har fylkeskommune i Telemark/Vestfold og Rogaland ansatt egne ressurser som jobber i det nasjonale Invest in Norway teamet. Invest in Bergen inngår også i teamet.

Flere land i Europa som Norge konkurrerer med om utenlandske investeringer har flere hundre ansatte i tilsvarende funksjoner. Hovedårsaken er at det å tiltrekke utenlandske investeringer i de fleste land er sett på som en forutsetning for å utvikle økonomien. Konkurransen mellom landene er derfor meget hard. I de fleste prosjekter Norge taper er det sjeldent slik at prosjektet ikke blir realisert, men at de velger et annet land.

Ofte går store internasjonale selskap ut til mange land samtidig, hvor man via long- og short list kommet ned i to-tre alternativer hvor det så gjøres en «due dilligence». Invest in Norway's rolle er å få loset Norge gjennom denne konkurransen. I den forbindelse er det verdt å merke seg at det i stor grad er den enkelte lokasjon i Norge som utgjør det norske tilbudet. Kunden er mindre interessert i om det er et generelt kraftoverskudd i Norge, men de vil vite om det kraft tilgjengelig på en helt konkret tomt i Norge og til hvilken pris.

Dersom man blir valgt kan det kan gi muligheter for investering på flere titalls milliarder kroner, flere tusen nye arbeidsplasser og stor ny netto eksport. Dette som følge av at de aller fleste prosjekter vi jobber med handler om Norge som produksjonssted for eksport til EU og verden ellers.

Hovedaktiviteter

Invest in Norway var involvert i flere store prosjekter i 2023 og har bistått med rådgiving og dialog med selskapene som har kontaktet oss. I tillegg har vi også vært bindeledd mellom selskapene og relevante andre samarbeidspartnere både i det private og i det offentlige. Norge oppleves som attraktivt for henvendelser innen datasenternæringen, batteriverdikjeden, karbonverdikjeden (CCUS) og hydrogen. Innenfor området «grønn industri», ble det jobbet med i overkant av 30 kundeprosjekter. Av disse var fire oppstrøms batterivirksomheter. Det største handlet om raffinering av litium i Norge. Vi tapte dette til et annet land i Europa. Det var flere årsaker til dette, men fortsatt er «time to market» en stor utfordring. Det vil si at tomtene ikke er klare og at det ofte krever store investeringer i å få på plass nødvendig infrastruktur. I dette tilfellet så vi også at manglende tilgang til naturgass var en hindring.

Invest in Norway har over flere år bygget opp relasjoner til europeisk stålindustri. Først og fremst med utgangspunkt i norsk naturgass som kan erstatte kull i reduksjonsprosessen av jernmalm. Vi var i 2023 involvert i tre slike initiativ, hvorav ett går videre inn i 2024. Kjernen i tilbudet er bruk av store mengder lokalt produsert blått hydrogen, hvor stålverket flytter et steg i verdikjeden dit

hydrogen er tilgjengelig. Overgang fra kull til hydrogen kan redusere utslipp med nærmere 90 prosent.

Om lag ti prosjekter var i 2023 innenfor hydrogen og karbonforvaltning. Karbonforvaltning dreier seg om karbonfangst og utnyttelse (CCU) samt noe på CCS som f.eks. DAC (Direct Air Capture). Invest in Norway setter søkelys på forbruk av grønt hydrogen heller enn på produksjon. Det er allerede en mengde produksjonsprosjekter i Norge. CCUS-feltet bærer fortsatt preg av stor usikkerhet knyttet til kraft- og markedspriser, rammeverket og teknologivalg. Det er uten tvil såkalt Sustainable Aviation Fuel (SAF) de fleste sikter seg inn mot. Her gir EUs innblandingskrav en rimelig markedssikkerhet.

Det er også en økende interesse for biokull/biokarbon. For deler av smelteverksindustrien er det helt avgjørende å få tilgang til biokull. Invest in Norway har vært involvert i flere prosjekter, hvorav minst ett fortsetter inn i 2024. Den største utfordringen her er tilgangen til råstoff og selvsagt kostnader. I denne sammenheng bidrar Enoa aktivt for å stimulere både produsent og forbruker.

Det må påpekes at Inflation Reduction Act (IRA) har skapt tiltrekningskraft mot etableringer i USA. Europeiske incentiver når foreløpig ikke de samme nivåene på støttenivåer som oppnås i USA for sammenlignbare virksomheter. Noen av utfordringene som påvirker arbeidet med utenlandske direkteinvesteringer er:

Tomter

Generelt er Norge fremdeles ikke godt nok forberedt til å motta store investeringer. I de siste 30-40 årene har det blitt investert mye i offshore infrastruktur, men ikke tilsvarende for ny landbasert industri.

Invest in Norway har jobbet frem en søkbar lokasjonsdatabase med rundt 70 industriområder i Norge. Det er satt en nedre grense på 30 mål for lokasjonene. Databasen inneholder vesentlig informasjon for investorer og er et nyttig redskap i mottak av utenlandske forespørsler.

I 2023 har Invest in Norway hatt et tett samarbeid med SIVA knyttet til deres mandat og arbeid for å klargjøre mer industriareal i Norge.

Behovet for å tilrettelegge for sirkulærøkonomi

Svært mange av de prosjekter Invest in Norway jobber med har marginal lønnsomhet og noen ganger negativ lønnsomhet, og vil derfor ha behov for offentlig støtte i en fase fram til kommersielle lønnsomhet oppnås. Aktører innenfor batteri, hydrogen og CCUS er ofte innenfor en del av verdikjeden hvor det kreves store volum siden dette er bransjer med forholdsvis lav margin.

Samtidig observerer man at ulike sidestrømmer ikke blir fullt utnyttet til å forbedre situasjonen. Oksygen og varme fra elektrolyse utnyttes ikke, og varme/damp fra produksjonsprosesser blir ikke utnyttet. Ikke minst er det utfordrende å få utnyttet CO₂. Investeringer i nødvendig infrastruktur

er avgjørende for å realisere sirkulærøkonomi i praksis. Dette vil både øke lønnsomheten og gjøre prosjektene mer miljøvennlige.

Norge må blir mer attraktive

Det er viktig å stille kapital til rådighet for kommuner som virkelig vil satse. For mange er det i utgangspunktet et stort løft å gjennomføre regulering av et stort areal. Det er behov for flere store areal som er klare for investeringer, det vil si en tomt som er planert, som har tilgang til essensiell infrastruktur som vei og vann/avløp, og hvor det allerede er søkt konsesjon om kraft til tomt.

Kapital kan enten være en offentlig ordning hvor kommuner kan søke om midler, at staten gjennom SIVA kan forskuttede, eller et privat/offentlig samarbeid hvor en eiendomsinvestor kan komme inn og investere i infrastruktur og hente avkastning i form av utleie eller salg. Det er behov for risikoavlastning for kommunene på dette området.

Invest in Norway er derfor meget positive til SIVAS oppdrag under satsingen Veikart 2.0 for grønt industriløft som pådriver for tilrettelegging av industritomter. Invest in Norway er allerede godt involvert i dette prosjektet og ser frem til videre nært og konstruktivt samarbeid med SIVA.

Kraft og nett

De største prosjektene Invest in Norway jobber med handler om å benytte norsk fornybar kraft til verdiskaping i Norge. Fornybar kraft tilgjengelig til en lav nok pris er det mest avgjørende. Dette har imidlertid vært en stor flaskehals i alle de årene vi har jobbet med utenlandske investeringer.

På dette området er det et skille mellom utenlandske investorer og norske. De norske investorene kjenner systemet og innretter seg deretter. De utenlandske kjenner der imot ikke det norske systemet for nett-tilknytning og blir ofte svært overrasket over hvordan det fungerer. Ikke minst tiden det tar for å bli nett-tilknyttet og størrelsen på anleggsbidraget. For å nå opp i konkurransen mot de andre landene, bør det være mulig å få dekket kraftbehovet innen tre-fire år fra beslutningstidspunktet. Det dreier seg ofte om selskaper som trenger fra 100 MW og oppover.

Invest in Norway registrerer at nasjonale nettselskaper som Statnett kommer i en utfordrende situasjon. Oppdelingen av nettet i nasjonal, regional og lokal gjør ofte at alle nivåer blir berørt ved en større utbygging. Invest in Norway har et godt samarbeid med Statnett, og det er forståelig hvilke utfordringer organisasjonen nå har med den voldsomme etterspørselsøkningen.

Invest in Norway har fulgt med på arbeidet med nye regler for reservasjon av kraft, forbeholdt sluttbrukere som kvalifiserer som "modne". I praksis betyr dette at en utvikler av en industritomt ikke kan reservere strøm og forberede tomten i forkant av en utenlandsk etablering. Dette betyr videre at det kan være stor usikkerhet og lang tidsramme knyttet til strømtilgang når det kommer en mulig kunde.

For å få til enn reduksjon i usikkerheten blir man nødt til å prioritere noen framfor andre. Et forslag til modell er å sette søkelys på fire til seks lokasjoner i Norge, og prioritere dem når det gjelder nett. En til to lokasjoner i henholdsvis Nord-Norge, Trøndelag, Vestlandet og Østlandet. Det vil si områder med store, regulerte areal, hvor befolkningsgrunnlaget er stort nok for ny industri, hvor logistikken allerede er på plass og som allerede har vist at de har etterspørsel.

Et eksempel er Arendal som skal være vertskap for cellefabrikken til Morrow. De er i gang med å regulere nye areal for ny industri. Logistikken er tilfredsstillende, og de ligger situert midt i hjertet av prosessindustriklyngen Eyde. Dette er et eksempel på en lokasjon som bør prioriteres når det gjelder effekt og tilknytning.

Vi finner tilsvarende lokasjoner eksempelvis både i Sør-Rogaland og Haugalandet, nord for Bergen (Mongstad-Kollsnes), Narvik og Mosjøen/Mo i Rana.

Datasentersatsingen

Invest in Norway har siden den første datasenterstrategien i 2018 mottatt ekstra bevilgninger til datasentersatsingen. Her har Invest in Norway jobbet bredt med hele økosystemet; sammen med Kommunal- og digitaliseringsministre i forskjellige regjeringer, med norske kommuner som ønsker datasenteretableringer, med nettselskaper, med bransjeorganisasjonen (Norsk datasenterindustri som formelt ble etablert i 2023) og med utenlandske kunder.

Fordi datasentre er både en næring og grunnleggende samfunnsinfrastruktur, har målet for Invest in Norways arbeid vært å bygge en sterk digital industri som samtidig gir Norge en sterk digital grunnmur. I 2023 var det også stor aktivitet på innen datasenteretableringer. Invest in Norway har gjennom flere år jobbet med å bygge relasjoner til de store IT-selskapene, og vi jobbet med flere av disse i 2023. Google annonserte i 2023 lanseringen av en egen «Google Cloud» for Norge; dermed har Norge både «Microsoft Cloud» og «Google Cloud» på norsk jord.

Norske kommuner / lokasjoner inngikk flere intensjonsavtaler, hvorav noen fortsatt jobbes med og noen ble tapt (da kraften ikke var tilgjengelig eller etableringskostnadene viste seg for store). Samtidig ble flere nasjonale datasenterprosjekter annonsert av aktører som Eidsiva, Hafslund og Telenor.

I 2023 ble det tydelig at AI-bølgen hadde gjort Norge mer attraktivt. Det strømmet inn et betydelig antall henvendelser, og begrensningen lå i det begrensede antallet tilgjengelige tomter. Dermed kan de kommunene som fortsatt har kraft og tomt nå nærmest velge sin kunde blant flere. Og mange kunder gir opp å bygge selv, men går i stedet til eksisterende aktører i datasentermarkedet.

De norske colokasjonsaktørene (Green Mountain, Bulk, Stack, Orange, Lefdal) har blitt svært internasjonal og kapitalsterk, delvis grunnet utenlandske oppkjøp, og bygget kraftig ut for nye kunder i 2023. Kapitaltilgangen gjør den i stand til å kjøpe og klargjøre tomt og bestille kraft, før

sluttkunden er på plass. De har dermed et fortrinn innenfor dagens system med modernhetsvurdering.

Siden oppstarten for cirka ti år siden har Statkraft med flere gjort en god jobb med å klargjøre datasentertomter for at store datasenterkunder kan bygge selv. Google-etableringen i Skien i begynnelsen av 2024, som ble mulig takket være godt samspill mellom kommune, tilrettelegger (Statkraft) og kunde, samt grep fra datasenterstrategien, er på flere måter et eksempel til etterfølgelse for også annen industribygging.

For en utenlandsk kunde som vurdere å etablere eller benytte datasenter i Norge er det i dag et modent og profesjonelt økosystem på plass. Det kommer også alt norsk næringsliv og offentlig sektor til gode.

I tillegg kom det inn mange forespørsler etter lokasjoner for kryptovaluta. Invest in Norway jobber ikke med kryptovaluta ettersom det ikke anses som bærekraftig, og vi bistod Kommunal- og moderniseringsdepartementet med å utarbeide en veileder for norske kommuner på datasenteretablering. Norske kommuners iver etter etableringer innen kryptovaluta har sunket betraktelig, men vi så likevel flere store kryptoinvesteringer i 2023. Tidligere "kryptobølger" har vist oss at en del av denne infrastrukturen kan gjenbrukes og oppgraderes til andre datasenterformål.

Næringsutvikling: hele økosystemet

Når Invest in Norway i dag jobber med batterinæringen følges til en viss grad eksempelet fra datasenternæringen: Det jobbes med hele økosystemet. Det vil si at det jobbes tett med både det aktuelle departementet som utvikler strategien, med den norske næringen (helst samlet i én organisasjon), med de mest aktuelle norske kommunene og med utenlandske kunder for å finne best "match" mellom kommune og kunde, i tråd med den norske strategien.

Sammen med næringsorganisasjonen (Norsk datasenterindustri eller Battery Norway) gjør vi felles markedsføringsfremstøt som er både eksport- og investeringsrettet.

Innen batterinæringen arbeider man også gjennom et solid nordisk samarbeid, støttet av Nordic Innovation. Dette bygger på erkjennelsen av at verdikjeden er for kompleks for ett enkelt nordisk land, men sammen kan vi innta en posisjon som den mest bærekraftige batteriverdikjeden i Europa. Særlig når vi tar den norske næringen med til Asia er det verdifullt å stå sammen som Norden.

Invest in Norway bistår også Nærings- og fiskeridepartementet med matchmaking-arrangementer i forlengelse av inngåtte industrisamarbeidsavtaler, og vi har bidratt i hele IPCEI-prosessen sammen med andre avdelinger i Innovasjon Norge.

Selv om økosystemtankegangen i de forskjellige næringene kan synes lik i strukturen, må det bemerkes at betingelsene for kundeprosjektene (som er vårt hovedarbeid) er svært ulike. Eksempelvis pågår det en subsidiekrig på grønn industri (som batteri og hydrogen) som ikke lenger eksisterer innen datasenterverdenen, og det er et mye større infrastrukturbehov (havn, energi, etc.) på den mer tradisjonelle industrien som gjør det vanskeligere å tilfredsstille de utenlandske aktørenes krav.

Romfart og forsvar

Satsingen på å utvikle romfartsindustrien, med Andøya, Nordland fylkeskommune og Isar Aerospace som utenlandsk kunde, er et meget godt eksempel på økosystemtankegangen til Invest in Norway, hvor vi jobber for å optimalisere samspillet.

Romfart og forsvarsindustrien er ikke kraftkrevende næring som de tidligere nevnte industriene. Men de har vokst sammen og – i likhet med batterinæringen - blitt styrket av pågående geopolitisk uro.

Den europeiske kraftsituasjonen

Den pågående konflikten i Ukraina og overgangen til det grønne skiftet har påvirket kraftsituasjonen for Norge dramatisk også i 2023. Norge som var kjent for nok, rimelig og grønn elektrisitet har kommet i en situasjon hvor ordet «strømsikkerhet» for eksisterende industri og husholdninger blir diskutert.

Kraftanalytikere spår en bedret strømsituasjon etter 2030. Dette grunnet produksjon av mer fornybar kraft. Kraftselskapene priser også sine langsiktige strømvavtaler lavere frem i tid.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Invest in Norway vurderes å ha hatt et relativt godt år i 2023. Usikkerheten var stor knyttet til om vi ville nå vår interne målsetting på ti Invest In Norway-prosjekter. Dette som følge av at ettervirkningene av pandemien gjorde det vanskelig å utvikle nye prosjekter. Vi fikk imidlertid inn 12 prosjekter hvor vi kan forvente 150 arbeidsplasser eller mer.

Når prosjekter resulterer i en intensjonsavtale, selskap som kommer med en positiv pressemelding om en etablering, når det etableres et selskap i Norge eller joint ventures, blir det registrert som en suksess hos oss. Vi vet ikke alltid hvor stor investeringen er eller hvor mange arbeidsplasser det er snakk om, så vi legger oss derfor på et forsiktig estimat når vi rapporterer. Det vil også være usikkerheter om prosjektene faktisk realiseres, noe som fører til at vi vil vurdere prosjektene etter fire år.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Invest in Norways administrasjons- og gjennomføringskostnader er i 2023 på 22,4 mill. kroner, hvorav drøyt 80 prosent er timekostnader. Dette er noe over budsjett og skyldes i hovedsak

merforbruk av timer på utekontorene. Direkte prosjektkostnader utgjør 3,4 mill. kroner. Det er Nærings- og fiskeridepartementet som er hovedfinansieringskilde av Invest in Norway.

3.8.24 Sikkerhet for norske selskaper i utlandet

Formål

Innovasjon Norge skal, som en del av oppdraget om å gi rådgivning og formidling om forretningsmuligheter i utlandet, informere norske selskaper om viktigheten av å foreta risikovurderinger og henvise selskapene til Utenriksdepartementet for nærmere veiledning.

Hovedaktiviteter

På våre nettsider informerer vi om ansvarlig næringsliv og anti-korrupsjon, og flere av våre kunderettede digitale kurs på kompetansesenteret belyser risiko som tema. Våre internasjonaliseringsrådgivere ved regionskontorene og eksportrådgivere ved eksportsenteret sparrer jevnlig med kunder om risikovurderinger knyttet til for eksempel politisk risiko, landrisiko og betalingsrisiko. I tillegg bistår våre rådgivere på utekontorene med informasjon og råd knyttet til sikkerhet og risiko i sin region.

Ved henvendelser knyttet til markeder hvor det kan foreligge eksportrestriksjoner eller sanksjoner, henviser Innovasjon Norge til Utenriksdepartementet. Det har vært en økning i denne typen henvendelser, og det er derfor veldig bra at det nå opprettes en egen etat for eksportrestriksjoner og sanksjoner som kan veilede bedrifter innenfor dette området.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ikke aktuelt

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Ikke aktuelt

3.8.25 Industriell deltagelse ved forsvarsanskaffelser

Rapporteres under kapittel 11.

3.8.26 Enterprise Europe Network (EEN), EU-programmer og IPCEI

Innovasjon Norge har ansvar for å forvalte flere EU-programmer under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområder; Horisont Europa, Enterprise Europe Network/COSME,

InvestEU og IPCEI. Rapportering vedrørende Horisont Europa rapporteres i kap. 7 Kunnskapsdepartementet. Nedenfor rapporteres derfor EEN/COSME og IPCEI:

Formål EEN

Innovasjon Norges formål med deltakelse i Enterprise Europe Network (EEN) er å bistå norske bedrifter med å belyse deres plikter og rettigheter, samt bedre utnytte de mulighetene som finnes i EUs indre marked.

Hovedaktiviteter EEN

Enterprise Europe Network er verdens største EU-rådgivningsnettverk for bedrifter og gjennom EEN bistår Innovasjon Norge norske bedrifter med å finne markedsmuligheter, teknologier, prosjekter og partnere i utlandet. Disse tjenestene leveres primært gjennom matchmaking-arrangementer og en-til-en-rådgivning. Innovasjon Norge gir norske bedrifter tilgang til markedsinformasjon gjennom EEN-partnere i utlandet og gir tilsvarende informasjon og assistanse til utenlandske bedrifter som via EEN-nettverket ønsker hjelp til aktiviteter og partnersøk i Norge. I tillegg yter nettverket rådgivning og partneringstjenester for bedrifter som ønsker å delta i EU-programmer. I 2023 besvarte nettverket om lag 66 henvendelser.

Innovasjon Norge har i forrige prosjektperiode kun hatt en assosiert tilknytning til Enterprise Europe Network. 28.november 2022 signerte Innovasjon Norge kontrakt med Europakommisjon om fullverdig medlemskap i nettverket.

Formål COSME

Innovasjon Norges formål med deltakelse i COSME er å sikre norsk deltakelse i programmet.

Hovedaktiviteter COSME

Innovasjon Norge har hatt koordinerende ansvar for SMB-pilaren i EUs program for det indre marked (COSME) siden 2022. Grunnet begrenset kapasitet under oppstart har Innovasjon Norge valgt å prioritere enkeltutlysninger, og har mobilisert til disse gjennom direkte kontakt med relevante aktører.

Formål InvestEU

InvestEU er EUs nye investeringsplattform for budsjettperioden 2021-2027 og er en sammenslåing av 13 tidligere finansielle instrumenter under ulike EU-programmer og European Fund for Strategic Investments. EU-kommisjonen stiller en budsjettgaranti på 26,2 mrd. euro for å støtte investeringer, innovasjon og jobbskaping i Europa. Ambisjonen er at EU-garantien skal mobilisere minst 372 mrd. euro i investeringer i Europa innen 2027. InvestEU består av to komponenter som er relevante for Norge: InvestEU Fund (EU-garanti) og InvestEU Portal. Portalen er et verktøy for finansiering, bistand og matchmaking.

InvestEU har fire tematiske/politiske retninger: Bærekraftig infrastruktur, Forskning, innovasjon og digitalisering, Små og mellomstore bedrifter og Sosiale investeringer og kompetanse. Disse fire

tematiske områdene er ment å støtte bærekraft, vitenskapelig fortreffelighet og sosial inkludering. InvestEU-garantien mobiliseres gjennom implementeringspartnere som bl.a. Den europeiske investeringsbanken (EIB), Det europeiske investeringsfondet (EIF) og Den nordiske investeringsbanken (NIB). Disse tre partnerne er aktuelle for Norge og med ulik profil som gjør at InvestEU vil bli kanalisert til norsk næringsliv til selskap med store prosjekter, banker og finansinstitusjoner og investeringsfond. Innovasjon Norge er nasjonal koordinator for InvestEU.

Hovedaktiviteter InvestEU

Arbeid med InvestEU har i 2023 vært utviklings- og forberedelsesarbeid, og det er blitt informert om InvestEU og mulighetene for norsk næringsliv gjennom Innovasjon Norges hjemmeside, intranettsider, møter internt, møter med kunder og potensielle kunder, næringsmiljø, bransjeorganisasjoner, banker, investeringsfond, med flere. 11. mai 2023 ga Stortinget sitt samtykke til inngåelse av bidragsavtale og garantiavtale med Den europeiske union om norsk tilknytning til InvestEU. Norge deltar bredt i tre av fire tematiske områder. InvestEU-avtale mellom Norge og EU-kommisjonen ble signert 26. mai. 24. november ble InvestEU lansert hva angår norsk deltagelse ved NFD, EU-kommisjonen, de implementerende partnerne EIB, EIF og NIB, Innovasjon Norge, med flere.

Formål IPCEI

Important Projects of Common European Interest (IPCEI) er et virkemiddel som åpner for økt prosjektstøtte og deltagelse i utviklingen av nye europeiske verdikjeder på områder som anses sentrale for europeisk konkurransekraft, og grønn og digital omstilling. I Nærings- og fiskeridepartementets brev datert 5. juli 2021 om endringer i statsbudsjettet, ble Innovasjon Norge tildelt rollen som koordinator for IPCEI-initiativ. Nærings- og fiskeridepartementet har et overordnet koordineringsansvar på departementsnivå og Innovasjon Norge har en koordineringsrolle i virkemiddelapparatet. Koordinatorrollen omfatter et førstelinjeansvar for å fange opp nye IPCEI-initiativ og vurdere potensialet for eventuelt norsk deltagelse i samarbeid med andre berørte virkemiddelaktører.

Hovedaktiviteter IPCEI

Som nasjonal koordinator for virkemiddelapparatets arbeid med IPCEI, har Innovasjon Norge i 2023 fulgt opp norsk deltagelse i det nyopprettede Joint European Forum on IPCEI (JEF-IPCEI), hvis formål er koordinering på tvers av ulike tematiske IPCEIs. Norge er indirekte deltaker i IPCEI Microelectronics og IPCEI Helse, og i tillegg til oppfølgingen av dette, har det blitt gjennomført en innledende kartlegging for mulig norsk deltagelse i en ny bølge på IPCEI Helse. I tillegg har det vært gjennomført et betydelig arbeid knyttet til norsk assosiert deltagelse i IPCEI EuBatIn (batteri), med blant annet to åpne, nasjonale prekvalifiseringer, samt en hovedutlysning. Syv selskaper meldte interesse for deltagelse, per 31.12.2023 var fire selskaper fortsatt med i prosessen om å bli assosiert partner.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

EU-rådgivning har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 41,3 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 2,5 mill. kroner og timekostnader på 38,8 mill. kroner. Nærings- og fiskeridepartementet og Kunnskapsdepartementet bidrar til finansieringen av disse tjenestene med hhv 25,3 mill. kroner og 14,9 mill. kroner. I tillegg dekkes en andel av Europakommisjonen for timekostnader knyttet til Horisont Europa-tjenester levert gjennom Enterprise Europe Network.

Det var budsjettet med 2, 5 mill. kroner til COSME/EEN i 2023. Administrasjons- og gjennomføringskostnadene var på om lag 2,6 mill. kroner og det er primært timekostnader til koordinator og rådgivere. Det er avvik i form av at koordinator er sykemeldt i seks måneder. EEN har etablert et nytt krevende registreringssystem for EEN leveranser og Innovasjon Norge klarer ikke å levere på dette oppdraget på grunn av rammebetingelsene og redusert kapasitet på eksportsenteret.

Hva angår InvestEU ble det budsjettet med 2 mill. kroner i 2023. Administrasjons- og gjennomføringskostnadene endte på om lag 1 mill. kroner, som i det store hele består av interne timekostnader.

Arbeidet med assosiert norsk deltakelse i IPCEI EuBatIn har vært tidkrevende, og ført til et betydelig overforbruk av timer i 2023. Det var budsjettet med 2,5 mill. kroner til administrasjon i 2023, gjennomføringskostnadene endte på om lag 4,5 mill. kroner.

3.8.27 Andre rapporteringer

Innovasjon Norge har i løpet av 2023 følgende andre rapporteringer:

- Gjennomføring av næringslovsdelegasjonen ifm. COP28 i Dubai, 3.8.28.
- Norges deltakelse på Expo 2025, 3.8.29
- Gjennomføring av norsk partnerlanddeltakelse – Hannover 2024, 3.8.30
- Gjennomføring av eksportfremstøt med næringslivsdelegasjoner ifm. OLL i Paris sommeren 2024, 3.8.31

3.8.28 Oppdrag for gjennomføring av næringslivsdelegasjonen ifm. COP28 i Dubai

Innovasjon Norge mottok for første gang oppdragsbrev fra Nærings- og Fiskeridepartementet på å planlegge og gjennomføre en næringslivsdelegasjon og møteplass (Norsk paviljong) til COP 28, FNs årlige klimatoppmøte. I henhold til oppdragsbrevet var målet å fremme og synliggjøre norske grønne løsninger og næringslivets bidrag for å nå målene i Parisavtalen. De 13 partnerne til den norske paviljongen var Aker, DNV, Equinor, Freyr, Hydro, Reitan Retail, Statnett, Statkraft, Yara, som også stod for kostnadsdekningen, og NHO, NORWEP, UN Global Compact Norge og Eksfin, som hadde et større ansvar for utvikling og gjennomføring av program. Hovedtemaer som ble

belyst på den Norske paviljongen var Fornybar energi, CCUS, Grønn skipsfart, Kapital for det grønne skiftet, KI og teknologiutvikling for det grønne skiftet.

Innovasjon Norges leveranser inkluderte koordinering av alle partnere til paviljongen, dialog med departementer, ambassade og UNFCCC, faglig og organisatorisk samarbeid med nordiske søsterorganisasjoner, ansvar for alt det stand-tekniske knyttet til paviljongen, koordinering og faglige rammer for programelementer, koordinering og faglig støtte til kommunikasjon, brand og merkevarestøtte og landingsside felles profilering under Business Norway.

Totalt ble det gjennomført ti dager med tett program på den norske paviljongen med 47 programelementer hvor av seks av disse med deltagelse av en eller flere fra norsk politisk ledelse. Minister fra Utenriksdepartementet, Energidepartementet (Olje- og energidepartementet på tidspunktet), Klima- og miljødepartementet og statssekretær fra Nærings- og fiskeridepartementet deltok. Paviljongen ble også åpnet for sivilsamfunnsorganisasjoner ut over partnerne som fikk anledning til å benytte paviljongen til å organisere ulike tematiske programelementer uten kostnad.

Dekningen i media var høy og inkluderte viktige diskusjoner rundt næringslivets rolle både på COP 28 og bidrag til målene satt i «Parisavtalen».

3.8.29 Oppdrag om Norges deltakelse på Expo 2025

Verdensutstillingen Expo 2025 er en BIE A-utstilling som arrangeres hvert femte år. I 2025 finner utstillingen, som går over 184 dager, sted i Osaka, Japan. 185 land er påmeldt og det forventes ca. 28 millioner besøkende, primært japanere. Norge deltar på en felles nordisk paviljong. Det samme ble gjort i Osaka i 1970 og i Aichi 2005. Innovasjon Norge er ansvarlig for Expo på oppdrag fra Nærings- og Fiskeridepartementet.

Oppdragsbrevet fastsetter tre formål med Norges deltakelse.

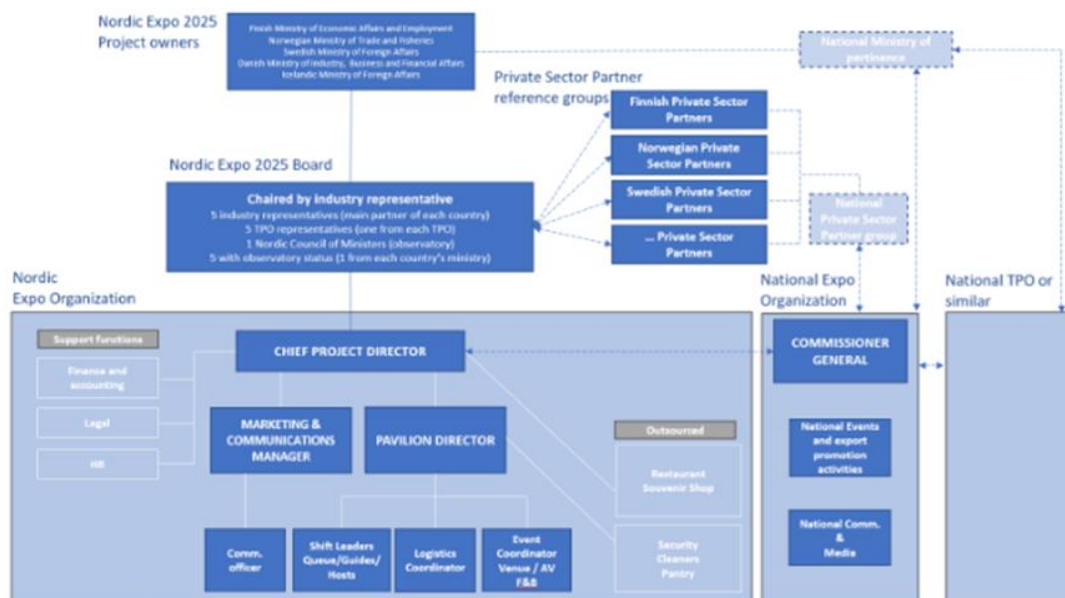
- Formål 1: Sikre norske interesser og norsk næringslivs posisjon som viktige bidragsytere til utvikling av grønne nordiske verdikjeder og til det grønne skiftet i Norden og internasjonalt.
- Formål 2: Fremme norsk næringsliv og videreutvikle handelsforbindelsene med Japan, de nordiske landene og internasjonalt
- Formål 3: Omdømmebygging og helhetlig posisjonering og profilering av Norge

Hovedaktiviteter

Året 2023 har vært et planleggingsår med en rekke aktiviteter for å sikre en god rigg for gjennomføring av prosjektet. En nordisk organisasjonsstruktur og en samarbeidsavtale som

regulerer ansvarsfordeling og finansiering mellom de nordiske landene er utarbeidet og signert. Videre er det utarbeidet en detaljplan og en kommunikasjonsplan for prosjektet.

Figur 3.8.29-1 Organisasjonsstruktur i prosjektet

Business Sweden har ansvaret for den nordiske EXPO-organisasjonen, mens Innovasjon Norge bidrar med ansvaret for anskaffelse av paviljong og innhold. Ved årsskiftet har Innovasjon Norge levert på dette i tråd med planlagt fremdrift og budsjett.

I 2023 ble det utnevnt norsk Generalkommissæren (CG) som skal lede den norske delen av prosjektet, og ha ansvar for nasjonal merkevarebygging, konsept, kommunikasjon og markedsføring. CG er operativt ansvar for den nasjonale partnergruppen i privat sektor. Videre er to av tre norske medlemmer til det nordiske prosjektstyret utnevnt. Den tredje, som skal komme fra privat sektor, forventes utnevnt på nyåret 2024.

Innsalg til næringslivet

Det er en forventning at norsk deltagelse på EXPO gjennomføres som offentlig-privat samarbeid der kostnadene deles likt. Det er derfor igangsatt et betydelig arbeid med å selge prosjektet til norske partnere. I løpet av 2023 har Innovasjon Norge rekruttert seks partnere med til sammen 13 millioner finansiering. Dette tilsvarer 52 prosent av ønsket næringslivsbidrag. Dette er i hovedsak store selskaper som har vært med tidligere. Innsalget går imidlertid tregere enn vi håpet og tilbakemeldingene fra bedrifter som ikke ønsker å delta, eller som stiller med betydelig lavere beløp enn tidligere, går på at EXPO-formatet har utspilt sin rolle som en plattform for næringslivet, samtidig som at andre arenaer som COP, Hannovermessen eller spissede delegasjoner og messer i større grad treffer bedriftenes behov.

For å målrette innsalget ytterligere lanseres nå konseptet «The Road to Osaka» for å treffe spesielt mindre selskaper innen industrier og områder rettet mot Japan som batteriindustri, hydrogen etc. Konseptet baserer seg på global growth-metodikk og går ut på å samle rette aktører identifisere felles målbilde og aktivt planlegge for å få de rette bedriftene godt forberedt til å bruke verdensutstillingen som et springbrett til det japanske markedet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

EXPO-prosjektet går over flere år. Den norske kostnadsrammen for prosjektet er satt til 58 mill. kroner. Som det fremkommer av figuren nedenfor, går 36 mill. kroner til fellesnordiske prosjektet hvor de største utgiftene er oppføring av paviljongen med innhold, samt drift av denne. Det norske prosjektet estimeres til 22 mill. kroner og skal dekke kostnadene for den norske delen av prosjektet.

Tabell 3.8.29-1 Prosjektbudsjett

	Millioner Kr.
Kostnader felles prosjektet	36
Kostnader Norske prosjektet	22
Totalt	58
Bidrag NFD	21
Bidrag UD	12
Bidrag Privat næringsliv	25
Totalt	58

Det gjøres oppmerksom på at våre forpliktelser knyttet til den nordiske delen av prosjektet er avtalt i Euro, men at en del av kostnadene i det norske prosjektet vil finne sted i Yen, slik at vekslingskursene kan være gjenstand for endringer i kostnadsbildet.

Arbeidet med å tiltrekke flere norske partnere fortsetter for fullt i 2024. Dersom dette ikke skulle gi det ønskede resultat bør planene for det norske prosjektet tilpasses deretter ved overgangen til annet halvår 2024.

I 2023 ble det den norske delen av hovedprosjektet belastet med 2 mill. kroner mens den Nordiske delen av prosjektet ble belastet med 3,4 mill. kroner. Dette er noe lavere enn antatt ved inngangen av 2023, men i tråd med justerte planer.

3.8.30 Oppdrag for gjennomføring av norsk partnerlanddeltakelse – Hannover 2024

Innovasjon Norge mottok i oktober et oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet i forbindelse med Norges partnerskapsstatus under årets Hannover Messe (HM24). I midten av november kom prosjektleder på plass, og siden da har arbeidet vært i aktiv gjennomføring. Opprinnelig var Finland utpekt som partnerland for 2024, men måtte av ulike årsaker trekke seg slik at Norge har blitt spurt om å ta deres plass, noe som har gitt relativt kort ledetid.

Det vil organiseres to paviljonger under HM24 – en hovedpaviljong i regi av Innovasjon Norge og en sekundær paviljong i regi av Norsk-Tysk Handelskammer. Det vil samlet være i overkant av 30 deltakere på paviljongene (ca. 75/25 fordeling). I tillegg til partnerlandspaviljongen(e) vil det også organiseres et omfattende konferanseprogram, både på scenene i de ulike utstillingshallene samt på den norske paviljongen. Det vil også arrangeres en bilateral norsk-tysk energikonferanse “The North Sea Energy Hub”.

Aktiviteter gjennomført i 2023:

- Etablering av eget område på Business Norway for den norske deltakelsen.
- Avsetting av eget område til Norge som partnerland på Hannover Messes hjemmeside.
- Gjennomføring av flere pressekonferanser for å fremme Norge som partnerland, inkludert fem i Asia (Japan, Korea, India, Singapore, Malaysia) og tre i Europa (Storbritannia, Italia, Tyrkia).
- Planlagt gjennomføring av en pressekonferanse i Hannover den 21. februar for 130 journalister fra 30 land.

Det vil være betydelig politisk deltakelse under Hannover Messen med planlagt deltakelse av statsminister og statsråd fra både Norge og Tyskland. I tillegg vil president for EU-Kommisjonen og energikommisær delta.

Norges deltakelse er et tett samarbeid mellom Nærings- og fiskeridepartementet, Forsvarsdepartementet, Energidepartementet, Utenriksdepartementet, ambassaden i Berlin, Innovasjon Norge med flere.

3.8.31 Oppdrag om gjennomføring av eksportfremstøt med næringslivsdelegasjonen ifm OL i Paris sommeren 2024

Innovasjon Norge mottok et oppdragsbrev fra Nærings og fiskeridepartementet for gjennomføring av eksportfremstøt med næringslivsdelegasjon i forbindelse med OL i Paris sommeren 2024. I 2023 begynte Innovasjon Norge så vidt planleggingen sammen med våre partnere Norges

Idrettsforbund, Olympiatoppen, NHO og LO, men det er ikke gjennomført noen vesentlig aktivitet i 2023.

3.9 Kap. 2421, post 75 Grønn plattform, kan benyttes under post 50,71,72 og 76

3.9.1 Grønn plattform

Formål

Gjennom Grønn plattform ønsker regjeringen å utløse flere og raskere investeringer i grønne, bærekraftige løsninger og produkter. Det vil styrke norsk eksport og verdiskaping, og gjøre oss i bedre i stand til å gjennomføre nødvendig grønn omstilling og skape grønn vekst. Det vil også gjøre norske bedrifter og forskningsinstitusjoner bedre rustet i møte med de mulighetene som åpner seg opp i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa og etter føringene i Green Deal. Hensikten er å utløse muligheter for grønn verdiskaping gjennom større prosjekter. Disse bør omfatte hele verdikjeden fra forskning og kunnskapsproduksjon til testing, kommersialisering og industrialisering av bærekraftige, grønne produkter og tjenester. Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva forvalter midlene mellom ulike etablerte søknadstyper og virkemidler slik at søkere skal oppleve prosessen som enkel. Grønn plattform ble lansert i regjeringens tredje tiltakspakke med økonomiske tiltak som følge av koronapandemien i mai 2020. Regjeringen bevilget da 1,0 mrd. kroner fordelt over tre år til grønn omstilling i næringslivet. Regjeringen bevilget i 2022 nye 750 mill. kroner for perioden 2022-2024, og i 2023 nye 630 mill. kroner for perioden 2023 - 2025.

Hovedaktiviteter

Den samlede rammen for Innovasjon Norge sin andel av grønn plattform for perioden 2023-2025 er 92,5 mill. kroner årlig, der 83 mill. kroner var øremerket fra Miljøteknologiordningen i 2023. Hensyntatt gjennomføringskostnader fra årets ramme (9,5 mill. kroner) ble den samlede rammen for denne utlysningen av Grønn plattform 268 mill. kroner. Til fristen 7. juni kom det inn 52 søknader. Totalt omsøkt beløp var på 3,2 mrd. kroner. En søknad ble trukket før søknadsbehandlingen. De 52 konsortiene besto av til sammen 548 partnere, hvorav 338 bedrifter, 16 offentlige aktører, 100 forskningsinstitusjoner, 22 katapultsentre, samt 32 fra U&H sektor.

De 52 søknaden ble vurdert i henhold til gitte vurderingskriterier av 13 ulike fagpanel bestående av ca. 70 eksterne fagekspertene. 24 av de 52 prosjektene presenterte seg i rådgivende panel for ekspertene. Konklusjonen ble at 9 prosjekter fikk bevilgning i desember 2023, og de resterende 42 mottok et avslag. Totalt bevilget Innovasjon Norge 262,5 mill. kroner til de 9 prosjektene som fikk tilsagn i 2023, fordelt på 51 selskaper. Med Norges Forskningsråd og Siva sine bevilgninger i tillegg ble det bevilget totalt 572,8 mill. kroner i forbindelse med 3. grønn plattform utlysning. De bevilgede prosjektene består av til sammen 110 unike partnere, hvorav 64 bedrifter, 24

forskningsinstitusjoner, 9 katapultsentre, 4 offentlige aktører og 1 utenlandsk aktør. Tildelingene har god spredning på bransje, geografisk beliggenhet, samt størrelse og alder på selskapene. Estimerte totale prosjektkostnad for aktørene er på ca. 980 mill. kroner.

På grunn av behov for endringer i konsortiesammensetningen ble det i 2023 rebevilget 7 saker til en sum av 61,7 mill. kroner. Det er et krav at endringene skal styrke konsortiene, eller opprettholde status quo, samt at gjennomført FoU-aktiviteter og forventede resultater er uendret.

I tillegg har Innovasjon Norge fulgt opp de 23 grønn plattform-konsortiene fra 2021 og 2022 gjennom kompetanseprogrammet 'Kommersialisering i konsortier'. Det er gjennomført 2 prosjektledersamlinger, hver med 21 prosjekter representert, samt 17 individuelle workshops for konsortiene. I tillegg er det gjennomført en bærekraftskartlegging med 80 respondenter.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Grønn plattform er en forholdsvis ny ordning, og er ikke en del av Innovasjon Norges mål- og resultatstyringssystem. Grønn plattform har oppnådd årets mål for bevilgning av rammen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Gjennomføringskostnader for grønn plattform omfatter i 2023 utarbeidelse av utlysninger og mobilisering, saksbehandling av skisser og prosjektsøknader, tilpasning av «En veg inn» for skissemottak, samt oppfølging av de 23 Grønn plattform konsortiene fra 2021 og 2022 med kompetanseprogram. Til sammen utgjør dette 9,5 mill. kroner. Av disse er 1,6 mill. kroner hentet fra Miljøteknologiordningen.

3.10 Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi (MILTEK)

Formål

Miljøteknologiordningen er en tilskuddsordning som gir risikoavlastning til bedrifter som skal utvikle og gjennomføre pilot- og demonstrasjonsprosjekt innen miljøteknologi. Med miljøteknologi menes teknologier, prosesser, løsninger og tjenester som er bedre for miljøet enn det som brukes i dag. Etter lansering av ny policy i juni 2021 har EUs taksonomi vært førende for hvilke prosjekter som kan defineres som miljøteknologi. Hovedprinsippet er at finansiering tilbys de beste og mest støtteverdige pilot- og demonstrasjonsprosjektene, uavhengig av teknologiområder og bransjer.

Som del av Innovasjon Norges oppdrag på miljøteknologi skal Innovasjon Norge ha et kompetansemiljø innen miljøteknologi, blant annet for å veilede søkere i det samlede tilbudet av virkemidler med relevans for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi.

Hovedaktiviteter

Rammen for miljøteknologiordningen i 2023 var 360,6 mill. kroner. Det ble i 2023 annullert 124,7 mill. kroner fra tidligere års tilsagn som ble tillagt rammen. Det ble overført ca 50 mill. kroner i

restmidler fra 2022 til årets ramme. Tilgjengelig ramme for kundeprosjekter for miljøteknologiordningen ved utgangen av 2023 på 485,3 mill. kroner.

Tallene over er hensyntatt budsjett-tekniske forhold knyttet til Grønn plattform. Friske midler tilført rammen for miljøteknologiordningen for 2023 var 443,6 mill. kroner, hensyntatt endringer i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Av dette er 83 mill. kroner øremerket Grønn plattform 2023.

Tilsagnsfullmakten for 2023 var i utgangspunktet kun 630 mill. kroner, men ble i RNB økt til 845 mill. kroner. Det skyldes at Innovasjon Norge forventet store utbetalinger fra 2020-bevilgninger knyttet til ordningen i 2023.

Ved utgangen av året var det bevilget 85 tilskudd på til sammen 473 550 000 kroner fra 2023-rammen. Det gjensto 14,2 mill. kroner som kan overføres til rammen for miljøteknologi i 2024. Gjennomføringskostnader hentet fra rammen var 15,7 mill. kroner¹.

Rebevilgninger

I de senere år har det vært bevilget en del store tilsagn til store prosjekter, blant annet gjennom Pilot-E. Disse prosjektene vil iblant ha utfordringer med å ferdigstilles innen tilsagnsåret + tre år, og det foretas derfor rebevilgning av restbeløpet (for gjenværende del av prosjektet). I tillegg har en del prosjekter erfart forsinkelser som følge av pandemien. Det har derfor i 2023 vært behov for å rebevilge 10 finansieringssaker på til sammen 47,7 mill. kroner. Fem av disse sakene, til sammen 35,6 mill. kroner, gjelder store, komplekse prosjekter knyttet til energisystemet. Dette innebærer at det kun er 75 reelt nye saker innvilget i 2023, på til sammen 425,9 mill. kroner.

Utløsende effekt

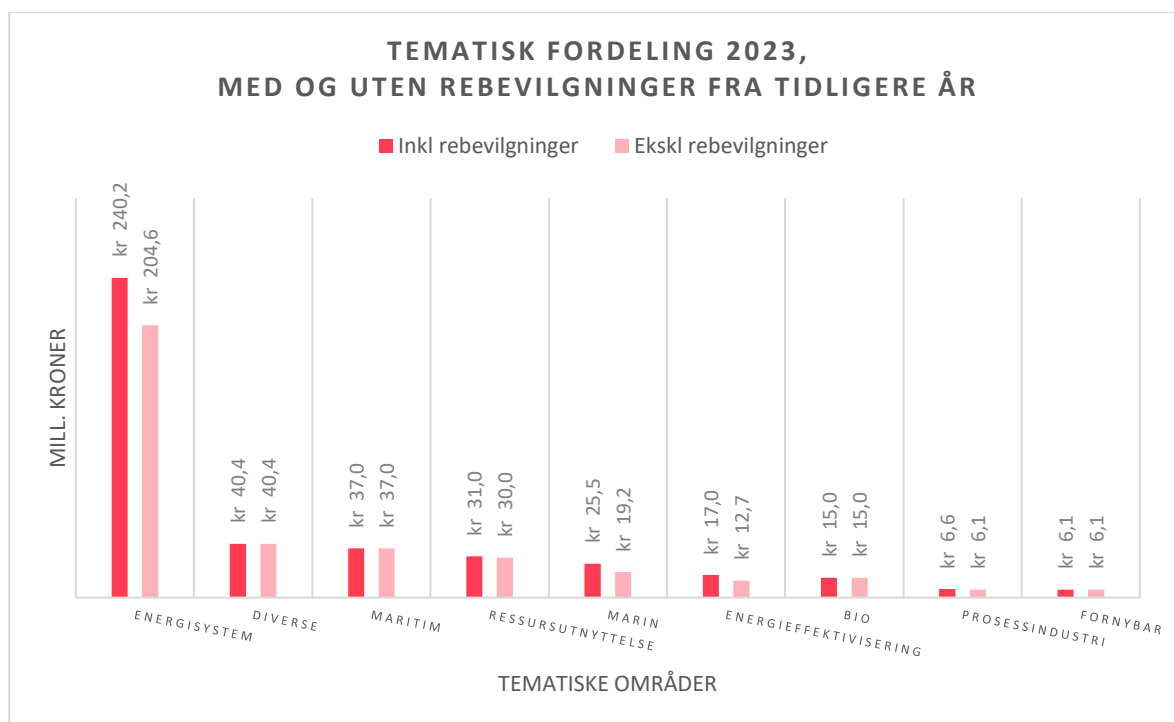
Tilskudd fra miljøteknologiordningen har utløst prosjekter med samlede prosjektkostnader på 3404 mill. kroner. Dette beløpet må for øvrig korrigeres for at rebevilgning av tidligere års tilsagn ikke skal regnes på nytt. Samlede prosjektkostnader må derfor reduseres med 1,2 mrd. kroner som følge av dette. I tillegg er det en del samarbeidsprosjekter der flere av bedriftene i samarbeidet mottar finansiering fra ordningen. I slike tilfeller blir samlede prosjektkostnader telt flere ganger. Det innebærer en justering på 25,2 mill. kroner.

Korrigert for disse forholdene har miljøteknologiordningen utløst prosjekter for til sammen 2,2 mrd. kroner. Netto tilskudd (hensyntatt rebevilgninger) er på 425,9 mill. kroner og gjennomsnittlig tilskudd er da 19,7 prosent av prosjektkostnadene. Det innebærer at hver krone fra miljøteknologiordningen har utløst 4 kroner fra andre investorer. Dette er omtrent som på samme nivå som i 2022.

Tematisk fordeling

Tematisk fordeler prosjektene seg på følgende kategorier²:

Figur 3.10-1 Tematisk fordeling 2023 med og uten rebevilgninger fra tidligere år.

Fordeling

Kategorien «Energisystem» utgjør en stor andel av rammen også i 2023. Dette er prosjekter innen batteriutvikling, hydrogen og ammoniakk som energibærere, kraftsystem, ladeteknologi mv. Flere av prosjektene er direkte rettet mot maritim transport, og kunne like gjerne ha vært tatt med i kategorien «Maritim».

Pilot-E

Det ble ikke gjennomført en Pilot-E-utlysning i 2023, men prosjektene som ble prioritert i 2022-utlysningen ble vedtatt i styremøtet i januar 2023, og inngår derfor i bevilgningene som ble gjort i 2023. Det gjaldt to konsortier, bestående av totalt 8 bedrifter, som fikk tildelt til sammen 23,2 mill. kroner.

Størrelse på tilskudd

Det største tilskuddet som ble gitt i 2023 var på 49 mill. kroner, og til sammen ble det gitt 13 tilskudd over 10 mill. kroner. Disse utgjør 249 mill. kroner (ett av disse var en rebevilgning på 17 mill. kroner). Det var samtidig 15 tilskudd på 1 mill. kroner eller mindre, disse utgjorde til sammen 8,6 mill. kroner. De fleste av disse var forstudier eller restbevilgninger. I intervallet 1-4 mill. kroner var det 41 tilsagn. Gjennomsnitt for tilskudd i 2023 var 5,6 mill. kroner, medianen er 3 mill. kroner (her er også rebevilgninger inkludert).

For tilskudd fra og med 4 mill. kroner skal det gjennomføres et rådgivende panel. Det ble gjennomført ca. 32 rådgivende panel for ordningen i 2023.

Kompetansemiljø for miljøteknologi

Innovasjon Norge setter årlig av en andel av rammen for miljøteknologi for å etterkomme bestillingen i oppdragsbrevet om å bygge et kompetansemiljø for miljøteknologi.

Kompetanseoppdraget gjør det mulig for kunderådgivere på regionkontorene å sparre med kunder om bærekraftige forretningsmodeller og gjennomføre kompetansehevende tiltak, eksempelvis seminarer og workshops, for å øke bevisstheten rundt bærekraft.

I 2023 ble det brukt 3,3 mill. kroner til å bygge et kompetansemiljø for miljøteknologi.

Mesteparten av disse kostnadene er knyttet til timeforbruk hos bærekraftkontaktene på regionkontorene, samt timer i bærekraftsekretariatet og ett av våre utekontor. Det utgjør 2,3 mill. kroner (regionkontor), 0,4 mill. kroner (hovedkontor) og 0,5 mill. kroner til Innovasjon Norge Shanghai. Dessuten er det kjøpt tjenester for 0,5 mill. kroner, primært fra PWC - som bistår Innovasjon Norge med implementering av bærekraftstrategien.

Også i 2023 handler mye om opplæring og oppfølging av kunderådgivere. Det ble gjennomført flere webinarer og opplæringsmøter for å gi påfyll og hjelp til kundedialog og saksbehandling. Oppdraget på grønn rapportering, overgangen til nytt saksbehandlingssystem og egne kriterier/ vurderinger knyttet til grønne ordninger, medfører betydelig med utvikling, veiledning og opplæring. Arbeidet fortsetter inn i 2024.

Kompetanseoppdraget omfatter ikke lenger konkrete prosjekter ved utekontorene. Et unntak er samarbeidet mellom Innovasjon Norge Shanghai og de kinesiske organisasjonene Jiangsu Science & Technology/ Zhejiang Science & Technology. I flere år har man organisert felles utlysninger for å realisere miljøteknologiprojekter i samarbeid mellom norske og kinesiske bedrifter. Det har vært gjennomført en samkjørt søknadsprosess, der samarbeidsprosjektene blir evaluert både av Jiangsu S&T og Zhejiang S&T på deres kriterier, og Innovasjon Norge etter vår policy for miljøteknologiordningen. For de prosjektene man enes om, bidrar Innovasjon Norge med finansiering til den norske bedriften, og Jiangsu eller Zhejiang S&T finansierer den kinesiske samarbeidspartneren. I 2023 ble det kun finansiert to prosjekter, og begge involverte partnerbedrifter i Zhejiang-provinsen.

Erfaringene med samarbeidet mellom Innovasjon Norge og de kinesiske provinsene er blandede. På den ene siden får de bedriftene som når opp i konkurransen god drahjelp inn i det kinesiske markedet. På den annen side har det vist seg at det er få prosjekter som kvalifiserer, og modellen forutsetter omfattende og tidkrevende oppfølging, og således en kostbar leveransemodell. Det er derfor besluttet at man ikke kommer til å videreføre dette samarbeidet i 2024.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

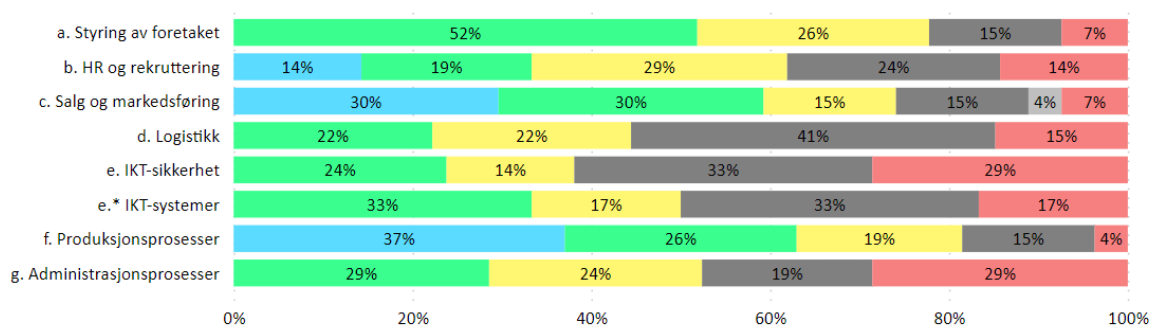
Det er relativt få kunder som har svart på kundersultatundersøkelsene for ordningen i 2023 (kun 18 svar, eller 34 prosent av dem som har mottatt undersøkelsen). Av disse respondentene har 81 prosent svart at tilskuddet hadde høy addisjonalitet og 19 prosent at det har hatt middels addisjonalitet.

Skal man trekke ut noe interessant informasjon fra etterundersøkelsene, må man se på svar som er gitt over flere år. Selv om man inkluderer etterundersøkelser for ordningen for perioden 2020-2022, er det et begrenset antall respondenter (27 svar, og 42 i svarprosent). Tabellen nedenfor viser hvordan disse respondentene vurderer at ordningen har påvirket ulike områder i bedriften. Ikke overraskende har miljøteknologiprojektet først til størst endringer knyttet til salg og markedsføring, samt produksjonsprosesser:

Figur 3.10-2 Svar på kundeundersøkelse. Prosentvis fordeling.

Vesentlige endringer i bedriftens...: Prosentvis fordeling per svaralternativ

● 5 - i stor grad ● 4 - i noen grad ● 2 - i liten grad ● 1 - ikke i det hele tatt ● 0 - vet ikke ● 0 - ikke relevant

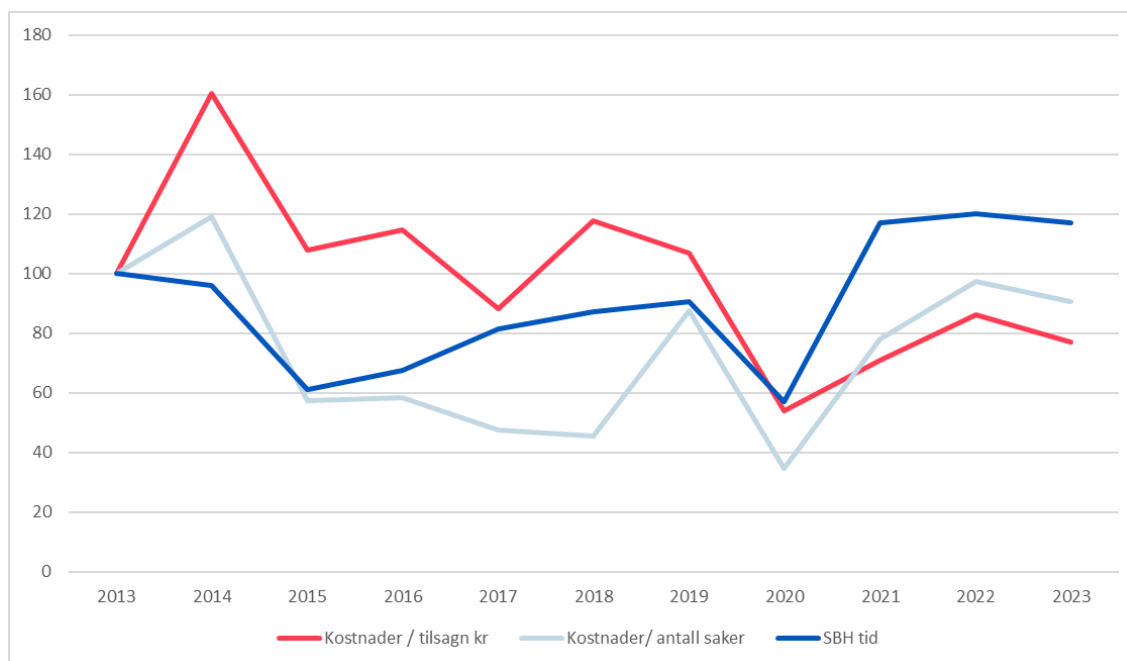

I tillegg svarer 95 prosent av respondentene at prosjektet har ført til eller vil føre til nye utviklingsprosjekter, og at prosjektet har ført til leveranse av mer bærekraftige varer eller tjenester.

Miljøteknologiordningen har vært med i effektundersøkelsene de siste fem årene. Estimaten viser årlig gjennomsnittlig mervekst målt i forhold til sammenliknbare bedrifter i en treårs periode etter at de fikk støtte. Bedriftene i miljøteknologiordningen har årlig gjennomsnittlig mervekst i salgsinntekter på 15,33 prosentpoeng mer enn kontrollgruppen, 7,66 prosentpoeng mer for verdiskaping, 3,9 prosentpoeng mer for produktiviteten og 7,87 prosentpoeng mer i antall årsverk. Estimaten er høyere enn i 2022 på alle parametere.

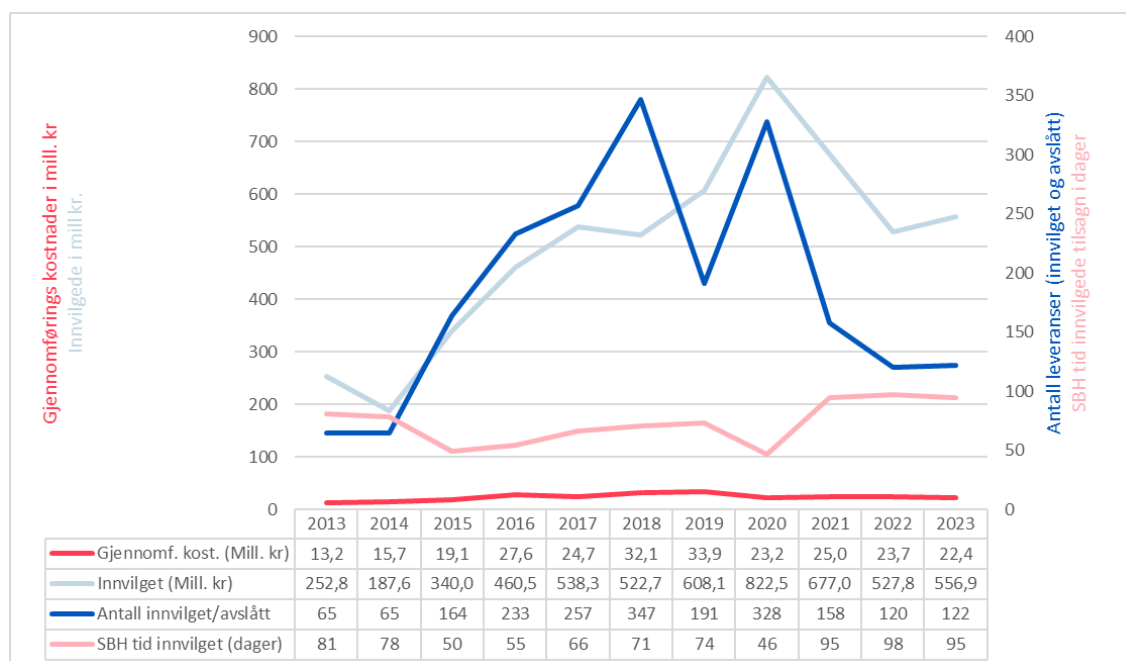
Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Figur 3.10-3 Kostnadseffektivitet for Miljøteknologiordningen over tid. Indeks 2013 = 100

Grafene over viser at kostnader knyttet til sparring, saksbehandling og oppfølging av miljøteknologiordningen ser ut til å flate ut. At grafene for kostnader pr tilsagnskrone og kostnader pr sak har byttet plass etter 2021, skyldes at grafene baserer seg på saker behandlet i saksbehandlingssystemet (SOPP). Etter innføring av Prosjekthjelpen har antallet avslagssaker falt betydelig, og derfor også antallet saker behandlet i SOPP.

Figur 3.10-4 Kostnadseffektivitet for Miljøteknologiordningen over tid.

Grafen over viser kun saksbehandlingstid (22,4 mill. kroner) knyttet til behandling og oppfølging av enkeltsaker. Det er i 2023 brukt ca. 16.900 timer på saksbehandling. Tilsvarende i 2022 var 20.800 timer. Nedgangen skyldes i all hovedsak redusert ramme for ordningen i 2023.

Gjennomføringskostnader for miljøteknologiordningen omfatter dessuten rådgivende panel (0,9 mill. kroner) og markedsaktiviteter (1 mill. kroner) og generell sparring (3,5 mill. kroner). Til sammen utgjør dette 5,4 mill. kroner som ikke framkommer i grafene over. Samlede gjennomføringskostnader for forvaltning av ordningen i 2023 var altså 27,8 mill. kroner. Dette er 9,1 mill. kroner under budsjett for 2023.

I tillegg kommer administrasjon- og gjennomføringskostnader knyttet til «Kompetanseoppdraget» på 3,8 mill. kroner i 2023, en nedgang fra 2022. I tillegg er det hentet 1,6 mill. kroner til å finansiere nytt banksystem. Merk at det også er hentet 1,6 mill. kroner til gjennomføringskostnader på Grønn plattform.

Til sammen er det hentet 33,6 mill. kroner fra miljøteknologiordningen for kunne saksbehandler, sparre og tilby relevante tjenester på området miljøteknologi i 2023. Dette er en nedgang på 27 prosent - 12,6 mill. kroner – sammenliknet med 2022 (46,2 mill. kroner). Nedgangen skyldes i all hovedsak reduserte rammer.

3.11Kap. 2421, post 77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i forbindelse med krigen i Ukraina

Formål

Russlands krigføring i Ukraina og medfølgende sanksjoner skapte usikkerhet i deler av næringslivet som er særskilt rettet mot de berørte markedene, Russland, Belarus og Ukraina. Regjeringen etablerte derfor en nasjonal tilskuddsordning med ramme på 55 mill. kroner for bedrifter som har omsetningsfall som følge av krigen i Ukraina. Formålet med ordningen var å bidra til at disse bedriftene får tilført likviditet til å tilpasse seg situasjonen.

Hovedaktiviteter

Behovet har nok vist seg å være lavere enn først antatt. Det var få bedrifter som oppfylte ordningens kriterier. Uklarheter i utlysningsteksten, som har medført to klagesaker.

I 2022 og 2023 har det til sammen vært behandlet 7 søknader. En sak ble innvilget i 2022. De to klagesakene ble behandlet i 2023, og begge ble innfridd. Disse tre sakene til sammen utgjør 6,5 mill. kroner.

Ordningen har ikke vært markedsført i 2023.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ikke relevant.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Tildelte gjennomføringskostnader til oppdraget er tilstrekkelige for å håndtere gjenstående saksbehandling og administrasjon.

3.12Kap. 2421, post 90 Lavrisikolån

Formål

Formålet med tjenesten er å bidra til å oppfylle delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Lavrisikolån innvilges bedrifter med behov for finansiering av et langsiktig kapitalbehov knyttet til anleggsmidler. Det kreves tilfredsstillende økonomi hos låntaker og god pantesikkerhet for lavrisikolån. Lånene gis med konkurransedyktige betingelser og er delvis et konkurrerende tilbud til banklån, men først og fremst et supplement, gjerne basert på at Innovasjon Norge og en bank deler lån og sikkerheter. Tilsagn om store lavrisikolån er som hovedregel basert på en slik deling av langsiktig risiko. Lavrisikolån er orientert mot de deler av markedet hvor konkurransen er moderat eller begrenset.

Hovedaktiviteter

Utlånsrammen på 2,5 mrd. kroner ble lavere utnyttet i 2023 i forhold til både 2022 og 2021. Det ble innvilget nye lån på totalt 1,6 mrd. kroner. Dette er en nedgang fra 1,9 mrd. kroner i 2022, som igjen var ned fra 2,4 mrd. kroner i 2021. Det er særlig lavrisikolån til fiskeflåten som har hatt lavere etterspørsel i 2022. Fiskeflåten fikk innvilget nye lån på 1,2 mrd. kroner i 2022, men hadde en nedgang til 722 mill. kroner i 2023. Årsaken til dette er at det har vært høy investeringsvilje over flere år, samtidig som høye drivstoffpriser har preget inntjeningen til rederiene. Flere redere har også vært avventende til nye investeringer i påvente av ny kvotemelding. Denne kom 12. januar 2024.

På den andre siden har lavrisikolån til industri økt fra 352 mill. kroner i 2022 til 685 mill. kroner i 2023. Mye av denne økningen er knyttet til maritim næring og har sammenheng med økt rammeutnyttelse av risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip, som typisk finansieres i kombinasjon med lavrisikolån.

Lavrisikolån har moderat innovasjonshøyde, men er av stor betydning spesielt for fiskeflåten og i det distriktspolitiske virkeområdet. Lavrisikolån er en viktig ordning for samarbeid med andre banker om langsiktig finansiering, hvor hensikten er å dele langsiktig risiko og tilby bedriftene lange lån i et marked hvor bankene har behov for å begrense løpetiden blant annet som følge av Basel III.

Tabell 3.12-1 Oversikt over utlånsrammer og forbruk i 2023. 2023 i parentes. Mill. kroner.

Leveranser	Utlånsramme	Forbruk	Antall tilsagn
Landbrukslån		200 (310)	70 (127)
Lån til fiskeflåten		722 (1 191)	70 (100)
Lavrisikolån til industri		685 (352)	29 (10)
Total	2 500	1 606 (1 853)	169 (257)

Størst andel tilsagn gikk til Vestland (565 mill. kroner), Nordland (342 mill. kroner) og Troms og Finnmark (268 mill. kroner).

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Lavrisikolån har effektindikatorer som er estimert av Oslo Economics i 2023. Effektene estimeres ved å sammenlikne utviklingen hos kundene som har fått støtte av Innovasjon Norge med utviklingen i liknende foretak som ikke har fått støtte av Innovasjon Norge. Effekter er målt som forskjeller i gjennomsnittlig årlig vekstrate mellom Innovasjon Norges kunder og kontrollgruppen i den første treårsperioden etter støtten fra Innovasjon Norge. Beregningene baserer seg på regnskapsdata for foretakene i perioden 2011-2022. Årlig gjennomsnittlig mervekst i salgsinntekter er 7,5 prosentpoeng, 6,6 prosentpoeng for verdiskaping og 3,4 prosentpoeng for

produktivitet. Gjennomsnittlig mervekst for kunder av lavrisikolån ligger noe lavere sammenlignet mot risikolån og garantier, noe som er naturlig gitt at produktet er et supplement til kommersielle banklån.

Kundeeffektundersøkelsen for bedrifter som har fått innvilget lavrisikolån i 2023, viser at 63 prosent av de selskapene som har svart, uttrykker svært høy tilfredshet med leveransen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Lavrisikolån hadde i 2023 administrasjon- og gjennomføringskostnader på 122,4 mill. kroner. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 27,5 mill. kroner og timekostnader på 94,8 mill. kroner.

4 Rapportering til Kommunal- og distriktsdepartementet

4.1 Innledning

4.1.1 Overordnet om regional- og distriktsoppdraget

Innovasjon Norge har oppdrag knyttet til Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett både via fylkeskommunene (kap. 553, post 61 *Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling*) og direkte fra departementet (kap. 553, postene 65 *Omstilling*, 71 *Investeringsstilskudd for store grønne investeringer* og 74 *Klynger og innovasjon*). Post 61 skal bidra til vekst i verdiskaping, sysselsetting og nyskaping i de enkelte regionene. Særskilte distriktpolitiske virkemidler under denne posten skal bidra til å utløse ny aktivitet i næringslivet i distriktsområdene som ikke ivaretas gjennom nasjonale virkemidler.

Post 65 finansierer Innovasjon Norges arbeid som nasjonal rådgiver for lokalt omstillingsarbeid overfor kommuner og regioner med sårbar næringsstruktur eller svikt i næringsgrunnlaget. De enkelte omstillingsområdene er utpekt av fylkeskommunene.

Post 71 er ny i 2023. I 2022 ble det skilt ut en egen ramme som gikk direkte til Innovasjon Norge under kap. 553, post 61 til dette formålet. Ordningen er et viktig supplement til de øvrige distriktpolitiske virkemidlene under post 61, nasjonale miljørettede tilskuddsordninger og Innovasjon Norges låneordninger, for å realisere større grønne industriprosjekter i Distrikts-Norge.

Post 74 finansierte i 2023 kun ett virkemiddel; *Norwegian Innovation Cluster*.

Bioøkonomiordningen som tidligere har vært delfinansiert over denne posten, er fra 2023 i sin helhet finansiert over Landbruks- og matdepartementets budsjett og lagt til Bionova.

Innovasjonspartnerskap, som tidligere år også har vært finansiert over denne posten, ble ikke tilgodesett med midler i 2023.

De regional- og distriktpolitiske virkemidlene, inklusive de nasjonale knyttet til postene 71 og 74, inngår som viktige verktøy i realiseringen av fylkeskommunenes regionale innovasjons- og utviklingsstrategier. De forvaltes med utgangspunkt i disse og omforente handlingsplaner for aktørene i det regionale partnerskapet som skal operasjonalisere strategiene. Også de nasjonale virkemidlene som hører inn under andre departementers oppdrag er sentrale for regional næringsutvikling. Forskjeller i næringsstruktur og ulike regionale strategier basert på regionenes relative styrker og svakheter, gjør også at enkeltvirkemidlers relevans og dermed bruk, varierer mellom regionkontorer og fylker.

Firepartssamarbeidet mellom fylkeskommunen, Siva, Forskningsrådet og Innovasjon Norge knyttet til regional utvikling (Nasjonal samhandlingsmodell), har blitt ytterligere styrket i 2023. Den viktigste strategiske satsingen innenfor dette samarbeidet, er den felles Missions-satsingen for grønn omstilling i næringslivet fram mot 2030. Alle fylkeskommunene har sluttet seg til denne satsingen som har tre hovedelementer:

1. Utvikling av 100 industrielle symbioser på tvers av (sirkulære) verdikjeder
2. Bygging av infrastruktur for det grønne skiftet
3. Kompetanseløft for å realisere de grønne verdikjedene

Selv om fylkene og de regionale partnerskapene er kommet ulikt langt når det gjelder operativ gjennomføring av sine ambisjoner, har denne felles satsingen i løpet av 2023 fått en god driv i mange fylker. I flere av disse er det satt av egne fylkeskommunale rammer til missionsprosjektet med egen prosjektleder knyttet opp til Innovasjon Norges regionkontor i fylket. Der man er kommet lengst er også satsingen godt forankret i de relevante delene av næringslivet og i kommunene.

Innovasjon Norge opplever at denne felles satsingen har bidratt til å forsterke samarbeidet i partnerskapene og blitt en nyttig plattform for vårt generelle mobiliseringsarbeid overfor en viktig målgruppe.

Innovasjon Norge gjennomførte på slutten av 2023, på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet, en uformell kartlegging av pågående og planlagte industrietableringer i Norge. Kartleggingen viser et betydelig antall større prosjekter som er i ferd med å bli realisert eller som er under planlegging. Selv om realismen i en del av prosjektene er usikker og modenhetsgraden i planene varierer mye, arbeides det med spennende initiativ innenfor grønn omstilling/grønn industrireising i alle fylker. Majoriteten av initiativene ligger innenfor virkeområdet for de distriktspolitiske virkemidlene og mange også innenfor rammen av den felles missions-satsingen.

4.1.2 Oversikt over budsjettpostene

Tabell 4.1.2-1 Oversikt over ramme og forbruk fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Mill. kroner.*

Kapittel og post	Virkemiddel	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk
Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån - tapsavsetning			42,9
	Garanti - tapsavsetning			0,3
	Tilskudd regionalt	559,0	661,7	456,3
	Sum	559,0	661,7	499,5
Kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030	Tilskudd	4,0	22,7	18,9
Kap. 553, post 65 Omstilling	Tilskudd	6,7	8,4	4,3
Kap. 553, post 71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd	102,1	102,1	69,5
Kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon	Tilskudd	27,4	58,7	34,2
Sum		699,2	853,6	626,4

*) Finansiering av administrasjons- og gjennomføringskostnader er ikke medtatt her. Det rapporteres særskilt om dette.

Tabell 4.1.2-2 Forbruk av restmidler fra tidligere budsjettposter. Mill. kroner.

Kapittel og post	Virkemiddel	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk
Kap. 550, post 62 Bedriftsretta låne- og tilskuddsordninger i distrikta	Tilskudd	0,0	58,0	43,0
Kap. 550, post 70 Bedriftsretta programmer i distrikta	Tilskudd	0,0	5,4	1,5
Kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	Tilskudd	0,0	4,7	0,0
Kap. 551, post 61 Kompens. for økt arbeidsgiveravgift	Tilskudd	0,0	25,5	0,0
Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	0,0	133,1	22,3
Kap. 553, post 60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd	0,0	1,4	0,2
Sum		0,0	228,1	67,0

Vi har i løpet av 2023 hatt tett dialog med KDD om hvordan vi skal få satt restmidler fra tidligere års budsjettposter i arbeid. Som det framgår av tabell 4.1.2-2, har vi nå kommet gang med å benytte disse rammene. Innovasjon Norge vil fortsette dette arbeidet i 2024 og vi vil tilstrebe å benytte midlene fra de gamle budsjettpostene *før* vi gir tilsagn om midler fra dagens poster som framgår av tabell 4.1.2-1.

Tabell 4.1.2-3 Oversikt over rammer for Kommunal- og distriktsdepartementets budsjettpost 551.60 (frem til og med 2016), 550.62 (2017 og 2018) og 553.61 (2020 - 2022). Mill. kroner.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mill. kroner	544	425	409	375	402	341	318	676	567	522	559

Utviklingen i rammen beskrevet i tabellen over, viser at det var en betydelig økning fra 2019 til 2020. Dette har først og fremst sammenheng med at fylkeskommunene i forbindelse med regionreformen overtok oppdragsgiveransvaret for nye virkemidler (Landsdekkende etablerertilskudd – markedsavklaringstilskudd, Bedriftsnettverksordningen og Mentor-ordningen), samt at det ble stilt 102 mill. kroner ekstraordinære midler til rådighet i 2020 som følge av korona-pandemien. Tabellen viser at det var en jevn og markant nedgang i rammen fram til 2019 og at nedgangen har fortsatt fra 2020 til 2022, men da fra det høyere nivået som ble etablert med tillegget av nye virkemidler i 2020.

4.2 Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Kap. 553, post 61 var ny budsjettpost i 2020 og erstatter tidligere kap. 551, post 60 og kap. 550, post 62. Det gjensto noen restmidler på disse tidligere budsjettpostene som også har vært benyttet i 2023.

Tilsagnene på post 61 (og restmidler fra post 60 og post 62) i 2023 på til sammen 750,4 mill. kroner fordelte seg slik;

- 48,9 mill. kroner i ulike oppstartstilskudd og mentor til gründere
- 418,3 mill. kroner i bedriftsrettede tilskudd
- 43,6 mill. kroner til bedriftsnettverk
- 238,6 mill. kroner i distriktsrettede risikolån
- 1 mill. kroner i garantier

For lån og garantier er det avsatt 43,2 mill. kroner i tapsfond.

4.2.1 Tilskudd til bedriftsutvikling og investeringer (inklusive restmidler fra kap. 550, post 62)

I dette kapitelet omtales kun de bedriftsrettede virkemidlene (investeringstilskudd, bedriftsutviklingstilskudd og Oppstartstilskudd 2 distrikt). Grønt investeringstilskudd er i 2023 opprettet under egen post og omtales i kap. 4.5.

Formål

Finansieringstjenestene skal bidra til å realisere nasjonale og fylkeskommunale mål for regional utvikling med utgangspunkt i regionale forutsetninger. Finansieringen skal utløse prosjekter med vesentlig sysselsettings- og/ eller verdiskapingspotensial, som også bidrar til å styrke bedriftene konkurransekraft. Bedriftsrettede tiltak som fører til økt innovasjon, bruk av ny teknologi, digitalisering og en grønnere og mer sirkulær økonomi, skal prioriteres. De distriktsrettede virkemidlene er komplementære til de nasjonale innovasjonsvirkemidlene.

Oppstartsvirkemidlene (Oppstartstilskudd 1 og 2 samt mentortilskudd til gründere) nyttes i en fase der det normalt er vanskelig å tiltrekke seg privat kapital. Målgruppen for Innovasjon Norges oppstartsvirkemidler er innovative bedrifter yngre enn 3 (unntaksvis 5) år, med potensial for vekst og verdiskaping i Norge. Reelle oppstartsbedrifter der gründerne selv tar stor risiko, som prioriteres, og derfor kan ingen aksjonærer (unntatt gründerne) kontrollere, direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene.

Hovedaktiviteter

De viktigste aktivitetene for denne posten knytter seg til mobilisering og sparring rundt aktuelle prosjekter, samt behandling og oppfølging av søknader. I dette avsnittet omtales tilskudd til investeringer og bedriftsutvikling, samt distriktsrettet oppstartstilskudd 2. Lån og garantier, tilskudd til klynger og nettverk, mentor, regional omstilling og landsdekkende oppstartstilskudd til markedsavklaring behandles i egne underkapitler.

Det ble i 2023 behandlet 449 søknader. Av disse ble det innvilget 408 tilskudd, hvorav 96 til investeringer og 312 til bedriftsutvikling. Tilsvarende tall for 2022 var 91 og 297 (til sammen 388). Beløpsmessig fordelte det seg slik (mill. kroner) sammenliknet med 2022:

Tabell 4.2.1-1 Oversikt over tilskudd i mill. kroner.

	2022	2023
Investeringstilskudd	113,7	181,0
Bedriftsutviklingstilskudd ²⁶	342,5	237,2
SUM	456,2	418,2

²⁶ Omfatter også tilskudd knyttet til restmidler til bioøkonomiprojekter samt fylkeskommunale næringutviklingsmidler (11,4 mill. kroner)

Fem av investeringstilskuddene gitt på posten er samfinansiert med Grønt investeringstilskudd. Se nærmere beskrivelse av disse prosjektene under kap. 4.5.

Oppstartsvirkemidlene ble revidert i 2023, med det formål å tilby et helhetlig og faseinndelt finansiering for hele oppstartsløpet. Landsdekkende ordninger for innovasjon og kommersialisering kan inngå i helheten. Restruktureringen førte også til endring av navn på virkemidlene som retter seg mot denne målgruppen. Oppstartstilskudd 1 retter seg mot markedsavklaring, oppstartstilskudd 2 kan finansiere konsept- og markedsutvikling, mens oppstartslån og oppstartstilskudd 3 (landsdekkende ordninger) kan benyttes til kommersialisering.

For oppstartstilskudd 1 kan søker oppnå inntil 100 prosent finansiering. Oppstartstilskudd 2 kan innvilges med inntil 50 prosent av godkjente kostnader. For bedrifter i det distriktpolitiske virkeområdet kan søker unntaksvis motta oppstartstilskudd 2 på inntil 75 prosent av godkjente kostnader dersom prosjektet har en særlig stor samfunnseffekt og/eller skårer høyt på bærekraft, og kjerneteamet samtidig kan vise til høy gjennomføringsevne.

For oppstartstilskuddene mobiliseres det gjennom nettsider, «Fra Idé til marked»-webinar annenhver uke og deltakelse på gründerrettede arrangementer i hele landet. Søknadsportalen (Prosjekthjelpen) brukes for sparring og rettleiding av kunder. Oppstartstilskudd 1 leveres av Vekst- og gründercenteret i Førde, mens oppstartstilskudd 2 leveres gjennom alle Innovasjon Norges regionskontorer.

Det ble i 2023 innvilget 200 oppstartstilskudd til markedsavklaringsfasen (oppstartstilskudd 1 – landsdekkende og distriktsrettet) og 59 oppstartstilskudd 2 (distriktsrettet). Beløpsmessig (mill. kroner) var fordelingen mellom de ulike oppstartstilskuddene med finansiering fra Kommunal- og distriktsdepartementet slik:

Tabell 4.2.1-2 Oversikt over tilskudd i mill. kroner.

	2022	2023
Landsdekkende oppstartstilskudd 1, markedsavklaring	17,4	27,9
Distriktsrettet oppstartstilskudd 1, markedsavklaring	3,5	3,0
Distriktsrettet oppstartstilskudd 2, konsept- og markedsutvikling	29,8	14,6
SUM	50,7	45,5

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

I 2023 var andelen bedrifts- og investeringstilskudd som rettet seg mot delmål 1 – flere gode gründere - på 35 prosent, ikke hensyntatt oppstartstilskuddene. For disse ordningene var 30 prosent av tilskuddskronene kvinnerettede. 58 prosent gikk til prosjekter som forventes å få positiv miljøeffekt. Videre var 43 prosent (i beløp) innvilget til prosjekter med innovasjon på internasjonalt nivå, og 23 prosent til innovasjon på nasjonalt nivå.

For landsdekkende oppstartstilskudd 1 gikk 27 prosent av tilskuddskronene til prosjekter som var kvinnerettet, og for distriktrettet oppstartstilskudd 1 og 2 var andelen 40 prosent. Alle landdekkende oppstartstilskudd ble gitt til prosjekter med innovasjon på nasjonalt eller internasjonalt nivå. For distriktrettede oppstartstilskudd var 25 prosent av midlene innvilget til prosjekter med innovasjonsnivå på internasjonalt nivå og 38 prosent på nasjonalt nivå, til sammen 68 prosent.

Effektmålingen fra Oslo Economics viser at kunder som har benyttet bedriftsutviklingstilskuddet hadde en årlig gjennomsnittlig mervest i salgsinntekter på 7,7 prosentpoeng sammenliknet med kontrollgruppen. Tilsvarende tall for verdiskapingen var 5,3, for produktivitetsutviklingen 2,6 og for utviklingen i antall årsverk 3,3 prosentpoeng. Dette er en økning på alle parametere i forhold til året før.

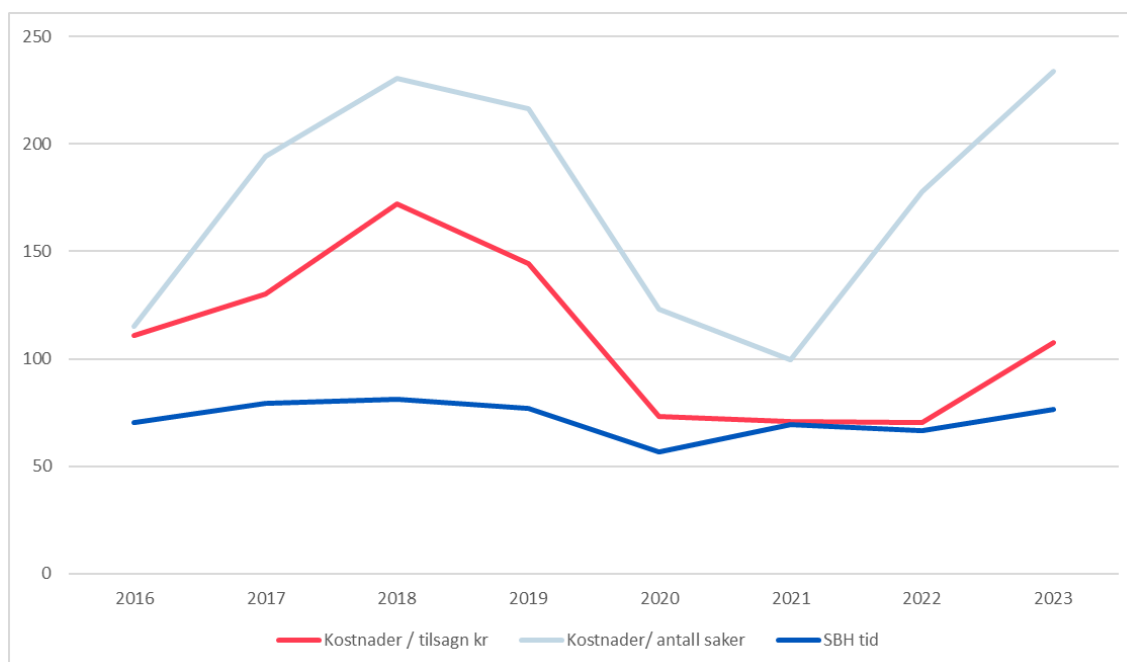
Tilsvarende viser effektmålingen at kunder som har benyttet investeringstilskuddet hadde en årlig gjennomsnittlig mervest i salgsinntekter på 11,7 prosentpoeng sammenliknet med kontrollgruppen. For verdiskapingen var mervesten 9,4, for produktivitetsutviklingen 4,3 og for utviklingen i antall årsverk var mervesten 6,5 prosentpoeng. Dette er en økning på alle fire parametere sammenliknet med året før.

Mottakere av oppstartstilskudd 2 hadde en årlig gjennomsnittlig mervest i salgsinntekter på 15,8 prosentpoeng. Tilsvarende tall for verdiskaping var 10,1, for produktivitetsutviklingen 5,6 prosentpoeng og for utviklingen i antall årsverk 6,4 prosentpoeng.

Kundeeffektundersøkelsene er delt mellom en førundersøkelse (sendt ut kort tid etter innvilget tilskudd) og en etterundersøkelse (gjort etter sluttrapportering på prosjektet). I begge undersøkelsene spør man kunden i hvilken grad prosjektet ville ha vært gjennomført i samme omfang eller til samme tid uten støtte fra IN (støttens addisjonalitet). For bedriftsutviklings- og investeringstilskudd samlet oppgir 86 prosent av bedriftene at prosjektet hadde høy addisjonalitet og de resterende at prosjektet har middels addisjonalitet. I etterundersøkelsen oppgir 80 prosent at tilskuddet hadde høy addisjonalitet og de resterende oppgir middels addisjonalitet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Figur 4.2.1-1 Kostnadseffektivitet for Kommunal- og distriktdepartementets post 61 over tid, indeks 2013 = 100.

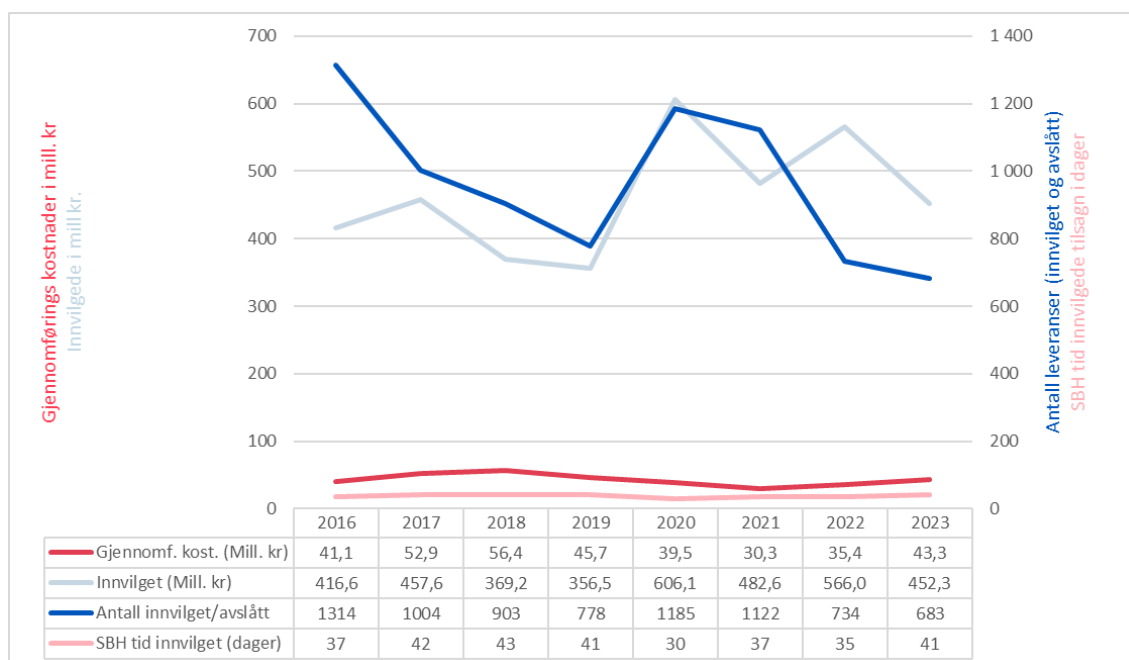

Gjennomføringskostnadene skal i utgangspunktet kun gjelde bedriftsrettede tilskuddsordningene på denne posten (bedriftsutviklingstilskudd, investeringstilskudd og oppstartstilskudd 2). Kostnadene utgjorde i 2023 43,3 mill. kroner, fordelt på 42,7 mill. kroner i timekostnader og 0,6 mill. kroner i direkte prosjektkostnader.

Siden 2021 har antallet timer ført på dette prosjektnummeret økt vesentlig (43 prosent). Én mulig forklaring kan være at prosjektnummeret benyttes til føring av timer for flere ordninger. Blant annet vet vi at timer brukt på Grønt investeringstilskudd i distrikt føres her, selv om ordningen finansieres over en annen post. Det har sammenheng med at det er en forutsetning for bruk av post-71-midler at det også inngår regionale investeringstilskuddsmidler (post 61) i finansieringspakken.

I kroner nærmer den samlede gjennomføringskostnaden seg 2019-nivå, dvs nivået før korona. Det er grunn til å tro at økt aktivitet etter korona, og færre andre ordninger å fordele kostnader på, er en del av forklaringen på økningen.

Figur 4.2.1-2 Kostnadseffektivitet for Kommunal- og distriktdepartementets post 61 over tid.

4.2.2 Lån og garantier

Formål

Den distriktsrettede risikolåneordningen (DRL) er en toppfinansiering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter som ikke oppnår tilstrekkelig finansiering i det private kredittmarkedet.

For å ivareta risikoen i engasjementene, blir det foretatt *avsetninger til tapsfond* for å møte fremtidige, kalkulerte tap. Dette innebærer at det kan tas større risiko på DRL enn hva som er mulig for kommersielle låneordninger.

DRL er en svært fleksibel ordning, som kan brukes til å finansiere et bredt spekter av kapitalbehov hos bedrifter i ulike utviklingsfaser, herunder oppstartsbedrifter, bedrifter i vekstfasen, samt modne bedrifter som skal omstille, fornye eller videreutvikle sin virksomhet. DRL er spesielt rettet mot å gi økt tilgang til risikokapital for små og mellomstore bedrifter, men kan også brukes til å finansiere store bedrifter som opplever markedssvikt.

Den distriktsrettede garantiordningen (DGA) gis til gründere og vekstbedrifter som har problemer med å skaffe seg driftskreditt eller lån hos sin bankforbindelse på grunn av manglende pantesikkerhet og/eller relativt høy risiko knyttet til økonomisk utvikling.

Hovedaktiviteter

Lån og garantier over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett

I alt ble det i 2023 innvilget 239 mill. kroner i DRL, mot 161 mill. kroner i 2022. DGA er et nyttig supplement til tjenestetilbudet, selv om den bare unntaksvis benyttes. I 2023 ble det innvilget garantier for 1 mill. kroner. Det er på samme nivå som i 2022. Til tapsfond for begge disse ordningene er det i 2023 avsatt 36,3 mill. kroner.

Tabell 4.2.2-1 Tilsagn distriktsrettede risikolån og garantier. Mill. kroner.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Distriktsrettede risikolån	372	310	311	212	161	239
Distriktsrettede garantier	2	3	6	3	2	1

Nasjonale lån og garantier til finansiering av prosjekter i det distriktspolitiske virkeområdet

Den landsdekkende innovasjonslåneordningen (LRL) har samme virkemåte som DRL, men med bedrifter i hele landet som målgruppe. Hovedforskjellen mellom ordningene er at LRL er mer spisset mot innovasjon, vekst og internasjonalisering. I 2023 ble det innvilget LRL på til sammen 183 mill. kroner til bedrifter innenfor det distriktspolitiske virkeområdet (DPV), som utgjør 19,7 prosent av det totale forbruket for LRL. Tilsvarende beløp i 2022 var 168 mill. kroner.

I 2023 ble det også innvilget lavrisikolån (LAV) på 1 001 mill. kroner til bedrifter lokalisert innenfor DPV. Dette tilsvarer nærmere 63 prosent av samlet utlånsbeløp under ordningen. I 2022 ble det til sammenligning innvilget lavrisikolån på 1 785 mill. kroner til bedrifter i DPV, noe som utgjorde 88 prosent av det totale forbruket. Selv om forbruket innenfor DVP har sunket siste år, har ordningen er klar distriktsprofil. Dette er en låneordning på markedsbetingelser som ikke belaster statsbudsjettet. Innenfor ordningen gis lån til fiskeflåten, landbruket og til industri og tjenesteyting. Den høye, årlige andelen til distriktsbedrifter indikerer en markedssvikt i bankmarkedet i distriktene.

Vekstgarantiordningen (VGO) er et samarbeid Innovasjon Norge har med 14 banker fordelt over hele landet. Kjernen i ordningen er at Innovasjon Norge garanterer for 75 prosent av nedbetalingslån og kreditter på inntil 4 mill. kroner som bankene gir til innovative små og mellomstore bedrifter. Innovasjon Norge hadde tidligere en kontragarantiavtale med det Europeiske investeringsfondet (EIF), som dekket 50 prosent av Innovasjon Norges tapseksponering. Etter utløpet av avtalen med EIF, har Innovasjon Norge i 2023 båret hele garantiansvaret selv. I 2023 ga bankene kreditter på til sammen 119 mill. kroner til bedrifter i DVP, med Vekstgaranti fra Innovasjon Norge. Det sammenlignbare tallet i 2022 var på 139 mill. kroner. I løpet av 2024 vil Innovasjon Norge igjen få etablert en kontragarantiavtale med EIF, noe som åpner for økt forbruk.

Nasjonale og regionale (distriktspolitiske) ordninger utfyller hverandre

For alle ordningene nevnt over ble det i 2023 gitt en finansiering på 1 543 mill. kroner til bedrifter i DPV, mot 2 255 mill. kroner i 2022. Dette representerer en reduksjon på nærmere 32 prosent, som

kan forklares med lavere etterspørsel etter LAV. Den overordnede vurderingen er at nasjonale og regionale låne- og garantiordninger virker tilfredsstillende sammen for å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter i DPV.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Effektindikatorer

Estimatene på effektindikatorer (a) salgsinntekter, (b) verdiskaping, (c) produktivitet, (d) årsverk og (e) kapitalrentabilitet er målt av Oslo Economics for Innovasjon Norges virkemidler, og er sett i forhold til en kontrollgruppe med liknende bedrifter. Estimatene har tatt utgangspunkt i regnskapsdata i perioden 2011-2022, og viser gjennomsnittlig årlig *mervekst i prosent* for Innovasjon Norges kunder de tre første årene etter tilsagn, sammenlignet med kontrollgruppen.

Den gjennomsnittlige, årlige merveksten i *verdiskaping* for de som har mottatt DRL/DGA fra Innovasjon Norge i 2023 (2022 i parentes), er 10 (13,1) prosent sammenlignet med kontrollgruppen. Merveksten i *produktivitet* er på 3,4 (4,1) prosent. For *salgsinntekter* utgjør den årlige gjennomsnittlige merveksten 16,2 (17) prosent. For *antall årsverk* er merveksten på 9,2 (6,4) prosent og for *kapitalrentabiliteten* er den 0,5 (0,1) prosent.

Differansene i de årlige estimatene er ikke store. Den overordnede vurderingen er at effektindikatorer gir tilfredsstillende resultater for DRL.

Addisjonalitet

DRL skal rettes dit ordningen gir størst mulig merverdi på effektindikatorer. Merverdien er størst når Innovasjon Norges bidrag er addisjonelt. Addisjonaliteten måles i kundeeffektundersøkelsen (KEU). I førundersøkelsen for 2023 svarer 29 prosent av bedriftene at DRL har middels addisjonalitet, mens 71 prosent svarer høy addisjonalitet. Høy addisjonalitet og høy gjennomsnittlig årlig mervekst på effektindikatorer, underbygger at DRL bidrar til bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i DPV.

Fordeling på delmålene

DRL er rettet mot Innovasjon Norges to første delmål, hhv. flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Målt i innvilget beløp er fordelingen 34 prosent til gründere og 66 prosent til vekstkraftige bedrifter. I 2022 var de tilsvarende tallene hhv. 30 prosent til gründere og 70 prosent til vekstbedrifter. Tallene reflekterer at DRL dekker begge delmålene.

Bedriftsstørrelse og -alder

93 prosent av utlånsvolumet er til bedrifter med inntil 50 ansatte, mens 76 prosent er til bedrifter inntil 20 ansatte. Dette indikerer at Innovasjon Norge, i tråd med sin finansieringsrolle, prioriterer SMB-segmentet.

33 prosent av utlånsvolumet var til bedrifter yngre enn fem år, mens 20 prosent var til bedrifter i alderen 6-10 år. Til bedrifter eldre enn 10 år hadde Innovasjon Norge i 2023 et utlånsvolum på 47

prosent. At en relativt høy andel av utlånene går til finansiering av omstilling, fornying og videreutvikling hos mer modne bedrifter eldre enn 10 år, underbygger at DRL er et egnet verktøy til å møte markedssvikt i hele livsløpet til bedriftene, og ikke bare i tidligfasen og vekstfasen.

Innovasjonshøyde

Innovasjonsnivået i ordningen svinger noe fra år til år:

Tabell 4.2.2-2 Innovasjonsnivå. Andel av beløp (prosent).

Innovasjonsnivå	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	11	19	24	19	7	11
Innovasjon på regionalt nivå	14	15	12	26	19	14
Innovasjon på nasjonalt nivå	22	16	31	27	33	35
Innovasjon på internasjonalt nivå	46	18	22	14	17	22
Ikke relevant	7	32	11	15	24	18
Totalsum	100	100	100	100	100	100

Den relativt høye andelen «ikke relevant» skyldes i første rekke at mange lån har blitt innvilget til kapitalstyrking, dvs. til å finansiere bedriftens videre vekst, ref. merveksten i salgsinntekter hos Innovasjon Norges kunder sammenlignet med kontrollgruppen, som vist under punktet om effektindikatorer.

At andelen internasjonale innovasjoner synker, kan forklares ved at LRL i stadig større grad brukes til å finansiere prosjekter i DPV. Innovasjonshøyden for DRL er lavere enn for LRL. Dette er naturlig, fordi LRL har innovasjon som et vesentlig mål, mens DRL i større grad nyttes til prosjekter der konkurranseevne og arbeidsplasser i distriktene står sentralt. DRL og LRL utfyller derfor hverandre godt.

Driftsrisiko

Driftsrisikoen i et prosjekt er uttrykk for selskapets evne til å betjene lånet, med en inndeling i risikoklasser fra A-D. Driftsrisiko A innebærer god betjeningsevne og B moderat risiko. Driftsrisiko C er høyeste risikoklasse som kan motta DRL.

27 prosent av innvilget beløp i 2023 var klassifisert som B-engasjementer. Den tilsvarende andelen C-engasjementer var 72 prosent. Fordelingen indikerer tilstrekkelig risikospredning. Den høye andelen C-engasjementer underbygger intensjonen om at DRL skal bidra til økt risikokapital for målgruppen.

Næringer

43 prosent av utlånsvolumet i 2023 ble gitt til næringshovedområdet industri. Nest største næring var fiske/oppdrett med en andel på 20 prosent. Næringsområdene «overnattings- og servicevirksomhet» og «omsetning og drift av fast eiendom», hadde hver en andel på i underkant

av 10 prosent. For øvrig fordelte DRL seg på åtte næringer med små andeler. Fordelingen på næringsområder indikerer at DRL rent bransjemessig har et relativt bredt nedslagsfelt i distriktene.

Miljø og kvinner

53 prosent av utlånsvolumet for DRL gikk i 2023 til prosjekter som fikk kjennetegn som miljøprosjekter. Tilsvarende andel var i 2022 på 77 prosent.

Andelen av bevilget beløp til kvinnerettete prosjekter var i 2022 på 30 prosent. Dette er en svak økning fra 24 prosent i 2022.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnader registreres for alle risikolåneordningene under ett og ikke enkeltvis. Det vises derfor til kap. 3.5.2 for nærmere informasjon.

4.2.3 Landsdekkende etableringstilskudd (markedsavklaringstilskudd)

Formål

Formålet med Oppstartstilskudd 1 er å gi oppstartsbedrifter mulighet til å utvikle en effektiv forretningsmodell rundt forretningsidéene sine, samt til å lansere et produkt eller en tjeneste i markedet. Tilskuddet skal bøte på markedssvikt i oppstartsfasen, da asymmetrisk informasjon og høy risiko i denne fasen normalt gjør at det vanskelig å tiltrekke seg privat kapital. Målgruppen er unge bedrifter med innovative forretningsidéer der det er et stort potensial for vekst og verdiskaping i Norge.

Hovedaktiviteter

De viktigste aktivitetene for Oppstartstilskudd 1 knytter seg til sparring rundt aktuelle prosjekter, samt behandling og oppfølging av søknader.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

For landsdekkende oppstartstilskudd 1 gikk 27 prosent av tilskuddskronene til prosjekter som var kvinnerettet. For distriktrettet oppstartstilskudd 1 og 2 var andelen 40 prosent. Alle landsdekkende oppstartstilskudd ble gitt til prosjekter med innovasjon på nasjonalt eller internasjonalt nivå. For distriktrettede oppstartstilskudd var 25 prosent av midlene innvilget til prosjekter med innovasjonsnivå på internasjonalt nivå og 38 prosent på nasjonalt nivå, til sammen 68 prosent.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Oppstartstilskudd 1 har administrasjons- og gjennomføringskostnader på 9,7 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte projektkostnader med 165 000 kroner og timekostnader på 9,5 mill. kroner. Dette er høyere enn ønsket for denne ordningen og kan forklares med flere faktorer.

Generisk søknadsløsning i Prosjekthjelpen har vært lite tilpasset målgruppen for virkemiddelet, noe som gjør søknadsprosessen lite effektiv både for kunde og for saksbehandler. Det blir nå utviklet en ny søknadsløsning som er bedre tilpasset for søkere til Oppstartstilskudd 1. Det er også viktig å poengtere at vi for Oppstartstilskudd 1 i 2023 hadde en avslagsprosent på 52 prosent. Dette er høyt i forhold til andre finansieringsordninger i Innovasjon Norge. Kunderådgivere ved Vekst- og gründersenteret bruker relativt mye tid også med avslagskunder for å gi råd om og utfordre på retning for veien videre.

4.2.4 Mentortjenesten for gründere

Formål

Mentortjenesten er et tilbud om strategisk veiledning og oppfølging av daglig leder i en gründerbedrift. Gjennom tjenesten får daglig leder tilbud om én-til-én samtaler med en mentor over en periode på tre til tolv måneder. Målet er at tjenesten skal utvide daglig leders nettverk og kompetanse, og dermed styrke selskapets forutsetninger for å lykkes gjennom oppstartsfasen.

Hovedaktiviteter

Tjenesten er et tilbud til alle gründerbedrifter i vår målgruppe og tildeles i tråd med føringer i regionale oppdragsbrev.

Vi jobber med å videreutvikle ordningen og ønsker å tilby mentor også til bedrifter som er i skaleringsfasen. På slutten av 2023 ble oppdraget for ekstern kobling av mentortjenesten utlyst og ny kontrakt inngås våren 2024.

87 bedrifter fikk tildelt mentor i 2023. Det var færre enn i 2022 hvor 113 selskaper fikk mentor. Dette skyldes trolig en generell lavere aktivitet på oppstart, som følger av usikre geopolitiske og makroøkonomiske forhold. Mentor tildeles i hovedsak sammen med annen oppstartsfinansiering. Innovasjon Norge har stor tro på at ved å koble kapital og kompetanse vil selskapene våre være bedre rustet til å nå sine mål. Dette er også en betydelig forenkling for mottakere av mentortilskudd som i slike saker ikke lenger må sende en egen søknad på mentortilskudd.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Tjenesten er under langtidsevaluering gjennom et forskningssamarbeid mellom Innovasjon Norge og Universitetet i Oslo. En RCT-studie (randomized control trials) ble igangsatt i 2019, med 300 tilfeldig utvalgte kunder. Resultatene fra denne studien er ikke klare, men de forventes å ville gi verdifull innsikt til arbeidet med å videreutvikle tjenesten.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Administrasjons- og gjennomføringskostnadene for den ordinære mentorordningen beløp seg til om lag 2 mill. kroner. Dette er noe høyere enn fjorårets tall på 1,5 mill. kroner. Innovasjon Norge

betaler en fast sum per oppdrag i koblingshonorar til Connect Vest. Disse honorarene utgjorde i underkant av 1,7 mill. kroner i 2023 og inngår i de totale gjennomføringskostnadene. Innovasjon Norges egne gjennomføringskostnader for ordningen er lave. Dette skyldes endringen hvor tildelinger nå i all hovedsak gis sammen med annen finansiering og derfor ikke krever behandling av egen søknad. Dette er også en stor forenkling for selskapene som da ikke trenger å skrive og sende egen søknad for å få innvilget mentor.

4.2.5 Bedriftsnettverk

Formål

Bedriftsnettverk skal bidra til at flere små og mellomstore bedrifter med vekstambisjoner etablerer strategisk, kommersielt og markedsrettet samarbeid med andre bedrifter. Hensikten er å styrke bedriftenes innovasjonsevne og konkurransekraft, og realisere vekstpotensial i nasjonale eller internasjonale markeder. Det skal lede til økt verdiskaping i bedriftene som deltar.

Fylkeskommunene har siden 2020 hatt oppdragsgiveransvaret for bedriftsnettverk. Innovasjon Norges regionkontorer leverer tjenesten på bakgrunn av føringer i oppdragsbrev.

Hovedaktiviteter

Bedriftsnettverk har i 2023 vært finansiert over Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 553, post 61. Forbruket av post 61-midler var i 2023 på 42,9 mill. kroner mot 42,6 mill. kroner i 2022.

Midlene har gått til nye bedriftsnettverk i 2023 og til pågående bedriftsnettverk etablert i perioden 2020-2022. I 2023 gikk 88 prosent av midlene til bedriftsnettverk i hovedprosjektfasen, mot 91 prosent i 2022. Resterende midler gikk til forprosjekter.

Det ble støttet 30 nye bedriftsnettverk (hovedprosjekter) i 2023, mot 18 nye i 2022. I 2023 ble åtte søknader om midler avslått, mot fem søknader i 2022. Det er løpende mottak og behandling av søknader.

I perioden 2020-2023 har bedriftsnettverkstjenesten støttet ca. 30 nye bedriftsnettverk i året, med unntak av 2022 hvor det kun ble støttet 18 nye bedriftsnettverk. Nedgangen i 2022 ble forklart i oppdragsgiverrapporten for 2022. «Nedgangen i 2022 skyldes en svakere søknadsinngang og tilbakemeldinger fra regionkontorene tyder på at bedrifter i noe større grad prioriterer drift foran innovasjon og utvikling - og at dette må ses på bakgrunn av usikkerhet knyttet til økonomisk utvikling fremover».

Nye bedriftsnettverk i 2023 har til sammen ca. 300 deltakerbedrifter, mens nye bedriftsnettverk i 2022 hadde ca. 190 deltakerbedrifter. Det er i snitt ca. 10 deltakerbedrifter per bedriftsnettverk. I tillegg kommer FoU-aktører og andre kunnskapsaktører.

De 30 nye bedriftsnettverkene i 2023 fordeler seg slik på fylker; tre i Troms- og Finnmark, fem i Nordland, fire i Trøndelag, ett i Møre og Romsdal, to i Vestland, fire i Rogaland, tre i Oslo, seks i Viken og to i Innlandet. Agder og Vestfold og Telemark hadde ikke nye bedriftsnettverk i 2023.

Det gis støtte til forprosjekter for å øke tilgangen på kvalifiserte hovedprosjekter. 15 forprosjekter fikk støtte i 2023, mot 12 i 2022. Regionkontorene bidrar også til å utvikle kvalifiserte søknader gjennom veiledning og sparring med kunden.

Bedriftene samarbeider om kompetansetiltak og markedsdrevet innovasjon og utvikling, rettet mot markedsmuligheter og vekstpotensial i nasjonale og internasjonale markeder. 76 prosent av de nye bedriftsnettverkene i 2023 var internasjonalt rettet, mot 67 prosent i 2022. Økningen i 2023 skyldes tilfeldigheter, og ikke endringer i prioriteringer.

Ved utgangen av 2023 omfattet prosjektporteføljen i alt 84 aktive bedriftsnettverk med om lag 900 deltakerbedrifter. Tilsvarende tall for 2022 var 96 bedriftsnettverk med om lag 950 deltakende bedrifter. Det kom inn 30 nye bedriftsnettverk i 2023, mens 42 bedriftsnettverk gikk ut. Nær halvparten av de som gikk ut, var forsinkede prosjekter etablert i perioden 2017-2019. Forsinkelsene skyldes endringer, utsettelse og lavere aktivitet under prosjektperioden som følge av pandemien. Disse prosjektene hadde derfor en lengre varighet enn planlagt og kom først til avslutning i 2023.

Det var ved utgangen av 2023 aktive bedriftsnettverk i alle fylker, men flest i Nordland, Trøndelag, Rogaland, Oslo og Viken. Det var omtrent det samme mønsteret i 2022.

Det er god spredning på næringer. Det er flest bedriftsnettverk med deltakere innen industri, reiseliv og kreative næringer, faglig tjenesteyting og forretningsmessig tjenesteyting og informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Søknadsinngangen og rekrutteringen av nye prosjekter og deltakerbedrifter i 2023 vurderes som tilfredsstillende og vesentlig bedre enn i 2022. Det er en økning i andelen bedriftsnettverk hvor bærekraftig innovasjon og vekst, ny teknologi, verdikjedeutvikling og sirkulærøkonomi er sentrale tema for samarbeidet. Forbruket av midler i 2023 var på nivå med 2022.

Policy for bedriftsnettverk ble oppdatert i 2023, og med virkning fra 1 januar 2024. De viktigste endringene er at maksimalt støttebeløp er forhøyet fra 750.000 kroner til 1 mill. kroner per år. Støtteperioden er fortsatt som hovedregel tre år, men det er åpnet for at støtteperioden unntaksvis kan forlenges til fire år. Hensikten er at bedriftsnettverkstjenesten i større grad skal kunne støtte store og ambisiøse prosjekter som bidrar til grønn omstilling og eksport.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Innovasjon Norge gjennomfører en ekstern evaluering av bedriftsnettverkstjenesten i første halvår 2024. Evaluatoren er i skrivende stund ikke valgt ennå. Evalueringen skal etter planen pågå i perioden

1 mars 2024 til 1 juli 2024. Tjenesten ble sist gang evaluert i 2017-2018. Den nye evalueringen skal ta for seg perioden fra 2017 til 2023 og ha fokus på;

- Relevans
- Effektivitet, herunder kostnadseffektivitet
- Organisering og administrasjon
- Styring og MRS-system
- Måloppnåelse; resultater og effekter

Tidligere rapportering av resultater og effekter for årene 2020-2022 har vært basert på en egen metode for økonomisk effektmåling i bedrifter som følge av deltakelse i bedriftsnettverk. Det var Menon Economics som på oppdrag fra Innovasjon Norge utviklet metoden i 2021. Metoden er en indikatormodell med kvalitative hovedindikatorer og kvantitative underindikatorer. Metoden har vært lagt til grunn for en årlig spørreundersøkelse til deltakerbedriftene og rapportering av resultater. Menon Economics har gjennomført den årlige undersøkelsen.

Metoden har nå vært testet ut og praktisert i tre år. Det er ikke gjennomført en separat spørreundersøkelse for 2023, da det er en del av den pågående evalueringen å gjennomføre spørreundersøkelse og vurdere måloppnåelse, resultater og effekter, og MRS-systemet som sådan.

Kundeeffektundersøkelse – førundersøkelsen 2023

Undersøkelsen retter seg mot administratorbedriftene. Svarene deres indikerer at bedriftsnettverk har høy utløsende effekt (addisjonalitet). 89 prosent oppgir at det er svært sannsynlig eller ganske sannsynlig at prosjektet ikke ville blitt gjennomført i samme skala og til samme tid, uten støtten fra Innovasjon Norge.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Gjennomføringskostnadene for bedriftsnettverk har i 2023 vært finansiert fra Kommunal- og distriktsdepartementet (kap. 553, post 61). Gjennomføringskostnadene var 9,6 mill. kroner i 2023, mot 5,7 mill. kroner i 2022. Økningen skyldes først og fremst at det ble arbeidet med og støttet flere prosjekter i 2023, enn i 2022. Det var 30 nye prosjekter i 2023, mot 18 nye i 2022. Antall nye prosjekter er den største kostnadsdriveren. Kostnadspådraget kan også variere med tilgangen på prosjekter, det vil si i hvilken grad det er nødvendig med mobilisering og sparring for å drive frem kvalifiserte prosjekter, eller om gode prosjektsøknader kommer inn av seg selv. Ellers vil totalt antall prosjekter i porteføljen påvirke kostnadene knyttet til oppfølging av prosjektene. Det ble budsjettert med 10 mill. kroner til gjennomføringskostnader i 2023. Underforbruket på 400.000 kroner er beskjedent og anses ikke som vesentlig avvik.

4.3 Kap. 553, post 63 Arktis 2030

Formål

Formålet med Arktis 2030 er å ta hånd om norske interesser i nord og Norges rolle som en ansvarlig og sentral polarnasjon. Tilskuddsmidlene skal medvirke til helhetlig nordområdepolitikk i tråd med nordområdestrategien til regjeringen. Direkte bedriftsrettede tilskudd forvaltes av Innovasjon Norge Arktis gjennom oppdragsbrev fra Troms og Finnmark fylkeskommune.

For å ta ut potensialet i våre naturressurser og vår kompetanse er det behov for sterkere bedrifter og miljøer som evner å utnytte disse konkurransefortrinnene. Teknologi og løsninger som utvikles for arktiske forhold har et nasjonalt og internasjonalt potensial, og kan være med å løse globale samfunnsutfordringer. Det er ønskelig at prosjektene som støttes bidrar til at bedriftene samarbeider med nasjonale og internasjonale aktører for å bygge sterkere økosystem i nordområdene.

Hovedaktiviteter

Innovasjon Norge Arktis ble i 2023 tildelt totalt 4 mill. kroner til administrasjons- og gjennomføringskostnader. Det ble i tillegg overført ubenyttet ramme på 22,4 mill. kroner fra 2022 som benyttes til prosjekttilskudd til prioriterte bedrifter. Til sammen var rammen på 26,4 mill. kroner ved starten av 2023.

Innovasjon Norge har gjennom arbeidet med Arktis 2030 jobbet med å synliggjøre forretningsmulighetene i nordområdene for bedrifter, investorer og nasjonale kompetansemiljø. Innovasjon Norge har også jobbet aktivt for å synliggjøre norske selskaper som besitter en sterk kompetanse på teknologi og løsninger for Arktis miljø.

En ressurs fra Arktis 2030 har prioritert deltagelse i Interreg styringskomite, da forståelsen av regionen og samarbeid med Sverige og Finland er viktig.

I 2023 ble følgende prioriteringer lagt for de bedriftsrettede tilskuddene under Arktis 2030:

- *Utvikling av innovative næringsmiljø i Arktis* – Prosjektene under prioriteringen har vært flerbedriftsprosjekter med aktiviteter som utvikler ny kunnskap og nye samarbeid.
- *Utvikling av teknologi og løsninger for arktiske forhold* – Prosjektene under prioriteringen har vært bedriftsutviklingsprosjekter for enkeltbedrifter.

Innovasjon Norge brukte i 2023 disse satsingsområdene i mobilisering, kommunikasjon og tildeling av midlene.

I alt ble 21 bedriftsprosjekter innvilget finansiering i 2023. Alle bedriftene som fikk støtte er hjemmehørende i Nordland, Troms og Finnmark eller Svalbard. Prosjektene har vært innen biogass, romfart, industripark-satsning, regionale økosystem, innovative energiløsninger, pilotering av arktisk teknologi og havbruk.

Tabell 4.3-1 Bedriftsprosjekter Arktis 2030 per fylke.

Arktis 2030	Antall	Beløp
Nordland	5	3 748 000
Svalbard	1	100 000
Troms og Finnmark	15	15 009 820
Adm. bevilgning	1	4 000 000
Totalsum	22	22 857 820

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det er ikke fastsatt konkrete mål- og resultatstyringsindikatorer for Arktis 2030 programmet, men flere aktiviteter har vært gjennomført. Det har blitt utført mobiliseringsturer for Arktisk 2030 oppdraget i Nord-Troms, Midt-Troms, Harstad, Tromsø, Hammerfest, Øst-Finnmark, Svalbard og Bodø. Under Arctic Innovation Week ble det gjennomført et digitalt Arktisk 2030 arrangement med tittelen «Fra Nord-Norge til Nord-Amerika» som fokuserte på trender, muligheter og utfordringer innen helse, akvakultur og maritim teknologi i Nord-Amerika. Bransjene og markedet er spesielt relevant for arktisk og kompetansen regionen besitter.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

For gjennomføringen av oppdraget har Innovasjon Norge Arktis benyttet to årsverk. Disse har jobbet med administrasjon, mobilisering og kommunikasjon av oppdraget. Gjennomføringskostnadene i 2023 beløp seg til 4 mill. kroner. Dette var i samsvar med budsjettet.

4.4 Kap. 553, post 65 Omstilling

Formål

Regional omstilling gjennomføres som et program med varighet på inntil seks år og retter seg mot kommuner eller områder med sårbar næringsstruktur eller svikt i næringsgrunnlaget. Hovedmålet med omstillingsmidlene er å bidra til å sikre eksisterende og skape nye lønnsomme arbeidsplasser i kommunene som utpekes som omstillingsområder, samt å styrke omstillingsevnen i kommunen og næringslivet. Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt Innovasjon Norge rollen som Nasjonalt kompetansesenter for lokalt omstillingsarbeid og ansvaret for rådgiving, veiledning og kvalitetssikring overfor omstillingsområdene. Det er fylkeskommunene som er Innovasjon Norges oppdragsgiver for det enkelte omstillingsprogram.

Hovedaktiviteter

I 2023 hadde kompetansesenteret oppfølgingsansvar for 23 omstillingsområder, hvor 5 er i strategi- og forankringsfasen eller helt i oppstart av gjennomføringsfasen. 5 områder er i avslutningsfasen i 2023 eller i 2024. 13 er i gjennomføringsfasen.

I forbindelse med evalueringen av omstillingsordningen i regi av Telemarksforskning, hvor det fremkom behov for verktøy innenfor utviklingsevne, har Innovasjon Norge i samarbeid med Innlandet og Telemark fylkeskommune igangsatt pilot utviklingsevne. Distriktssenteret bistår inn med kunnskap om bl.a. utviklingskapasitet og sitter også i styringsgruppen for piloten. Målet er å finne frem til målemetoder og parametere for måling av økt utviklingsevne. Piloten skal være ferdig før sommeren 2024. I den forbindelse så ser Innovasjon Norge behovet for å revidere enkelte av sine verktøy, samt utvikle nye verktøy. Høsten 2024 vil arbeidet bestå i å implementere arbeidet i det enkelte omstillingsområde.

Høsten 2023 ble det gjennomført en tre-dagers programledersamling i Eigersund kommune, hvor bl.a. alle programlederne, Kommunal- og distriktsdepartementet, observatører fra fylkeskommune og Innovasjon Norge deltok. Innovasjon Norge hadde i samarbeid med omstillingsorganisasjonen i Eigersund ansvaret for gjennomføringen. Hovedmålsetningen med samlingen var erfaringsutveksling om omstillingsarbeid samt nettverksbyggingen mellom deltakerne. Samlingen fikk meget god tilbakemelding og tilsvarende programledersamling gjennomføres i Sel kommune i 2024.

Innovasjon Norge har gjennom året tatt initiativ til «Kaffepauser» med bl.a. programlederne, observatører fra fylkeskommunene og Innovasjon Norge. Hovedmålsetningen med kaffepausene er informasjon fra det enkelte omstillingsområde, samt å ta opp relevante temaer for omstillingsområdene. Et gjennomgående tema i 2023 har vært status i pilot utviklingsevne.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Kompetansesenteret ber hvert år omstillingsorganisasjonene om å rapportere til Innovasjon Norge på oppnådde resultater og aktiviteter fra det enkelte omstillingsprogram. For 2023 viser oppsummeringen av rapporteringen følgende resultater:

Tabell 4.4-1 Regional omstilling, resultater 2023 og inneværende programperiode.

	2023	Hele programperioden inkl. 2023
Antall nye arbeidsplasser skapt	521	1825
Antall arbeidsplasser sikret	655	1621
Antall nye bedrifter	58	236
Antall kompetansehevende tiltak	153	554
Antall nettverk og samarbeidstiltak	240	684
Antall andre programrelaterte tiltak	201	634

En ser en betydelig økning i aktivitetsnivå i omstillingsområdene sammenlignet med de siste årene. Det kan være noe forskjellig i hvordan områdene rapporterer. Dette vil være et tema på programledersamlingen. De fleste områdene rapporterer på hva bedriftene selv rapporterer om nye og sikrede arbeidsplasser, mens et par områder har rapportert på prognose. Enkelte områder oppgir at de ikke skiller så sterkt mellom nye og sikrede arbeidsplasser. I 2023 er mange av de store omstillingsprogrammene i slutfasen, slik at dette kan være en årsak til økningen i nye og sikrede arbeidsplasser fra 2022. Økningen fra 2022 på nettverk og samarbeidstiltak er stor og som

i hovedsak skyldes økt aktivitet på dette området i Sør-Varanger. Andøy kommune har ikke rapportert i 2023, men i sluttevalueringen fremkommer det at omstillingsarbeidet har bidratt til 302 nye og sikrede arbeidsplasser som lagt inn under sikrede arbeidsplasser da dette utgjør hovedandelen. Innovasjon Norge forventer en nedgang i rapporteringstallene for 2024 da det er flere nye områder i gjennomføringsfasen.

Det har vært økning i etterspørsel etter verktøyene til Regional omstilling i 2023. Dette er verktøy som Innovasjon Norge gjennom midlene fra Kommunal- og distriktsdepartementet har bidratt til medfinansiering av. I 2023 medfinansierte Regional omstilling 18 prosjekter hovedsakelig innenfor SMB Utvikling (bedriftsutviklingsprogram), Næringsvennlig kommune samt videreføring etter omstillingsperioden. Innovasjon Norge får gode tilbakemeldinger på resultater og effekter av spesielt SMB Utvikling og Næringsvennlig kommune. SMB Utviklingsprogrammene er, slik Innovasjon Norge vurderer det, det verktøyet som utløser flest nye og sikrede arbeidsplasser i omstillingsområdene. Verktøyene innenfor Regional omstilling er tilgjengelig for andre kommuner og regioner til å også benytte seg av, men da med en annen finansiering.

Innovasjon Norge har også bidratt til medfinansiering av PLP-kurs og styreseminarer i omstillingsområdene.

Regional omstilling har hatt overførbare midler i 2023 og har kunne bidratt til medfinansiering i alle omsøkte prosjekter fra omstillingsområdene.

Innovasjon Norge har rammeavtale med Oxford Research AS for gjennomføring av sluttevalueringer. Det ble igangsatt og avsluttet tre sluttevalueringer i 2023; Fyresdal, Andøy og Indre Fosen. Flere omstillingsområder er under avslutning, hvor sluttevalueringene vil bli ferdig 1. halvår 2024. Dette gjelder følgende kommuner: Dyrøy, Kragerø, Eigersund og Sør-Varanger.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Kompetansesenteret fikk over statsbudsjettet i 2023 tilført 11,79 mill. kroner fra Kommunal- og distriktsdepartementet. 9 mill. kroner ble avsatt til gjennomføringskostnader og 2,4 mill. kroner til medfinansiering av verktøy utviklet av kompetansesenteret.

Kompetansesenteret hadde et totalt forbruk av administrasjons- og gjennomføringskostnader på 7,7 mill. kroner, hvorav time- og reisekostnader utgjorde ca. 4,4 mill. kroner. Pilot utviklingsevne, utvikling av verktøy, gjennomføring av programstatusvurderinger, sluttevalueringer mv utgjorde ca. 3,2 mill. kroner. I tillegg ble det gitt bevilgninger til 18 prosjekter og en medfinansiering på 4,3 mill. kroner i tilskudd til omstillingsområdene. Det var et overforbruk innenfor Regional omstilling på årets ramme, men det har vært overførbare midler fra tidligere år og som har gjort at en kunne medfinansiere flere prosjekter og med en høyere medfinansieringsandel enn tidligere år.

4.5 Kap. 553, post 71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer

4.5.1 Grønt investeringstilskudd

Formål

Ordningen ble etablert i 2022 med en nasjonal ramme. Den var opprinnelig en del av post 61, men ble fra 2023 flyttet til ny post 71. Målet er vekst i verdiskaping, sysselsetting og nyskaping, samt bærekraftig omstilling av næringslivet innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.

Innovasjon Norges bidrag skal avlaste risiko og være utløsende for at prosjektet blir gjennomført. Tilskudd kan gis til fysiske investeringer som for eksempel produksjonslokaler eller produksjonsutstyr, og til utviklingsarbeid for teknologi og verdikjeder. Tilskudd kan ikke gis til driftsoppgaver eller markedsarbeid.

Ved søknadsbehandlingen skal Innovasjon Norge vektlegge bærekraft, klimatilpasning, sysselsetting og regional næringsutvikling, samt bedriftenes rolle i grønne og sirkulære verdikjeder.

Hovedaktiviteter

Det var i 2023 avsatt en ramme på 100 mill. kroner til Grønt investeringstilskudd. Det ble innvilget 69,6 mill. kroner fordel på fem prosjekter:

- **Aker Horizon Asset Development AS** – 40 mill. kroner til *etablering av storskala produksjonsanlegg for grønt, komprimert hydrogen*. Samfinansiering med Miljøteknologiordningen, regionalt investeringstilskudd og grønt vekstlån. Til sammen 135 mill. kroner i tilskudd og lån.
- **Miljøteknikk Terrateam** – 7 mill. kroner til *agglomerering av overskuddsmasser fra smelteverkene for gjenbruk i prosessindustri*. Samfinansiering med regionale tilskudd og risikolån, til sammen 27,75 mill. kroner.
- **Arbor AS** – 5 mill. kroner til *elektrifisering av sponplateproduksjon og satsing på gjenbruk av resirkulert trevirke*. Samfinansiering med regionale tilskudd og lån, til sammen 23 mill. kroner.
- **Qmatec Eiendom AS** – 11.5 mill. kroner til *produksjonsfasiliteter for produksjon av borerigger for fundamentering, vann og geotermisk energiboring*. Samfinansiering med regionale tilskudd, risikolån og lavrisikolån, til sammen 45 mill. kroner.
- **Schutz Nordic AS** – 6 mill. kroner til *produksjonsanlegg og resirkuleringsanlegg for gjenbruk av plast til produksjon av IBCer og plastkanner*. Samfinansiering med regionalt tilskudd, til sammen 12 mill. kroner.

Det tar erfaringsmessig lang tid fra bedrifter begynner dialog med Innovasjon Norge om et prosjekt, til det er finansiert. I 2023 var det flere prosjekter under behandling, men av ulike

grunner ble de ikke ferdigstilt før årsskiftet. Gjenværende del av rammen forventes derfor innvilget på nyåret i 2024.

Gjennomføringskostnader for ordningen er ført på samme prosjektnummer som Post 61. Det er foreløpig ikke hentet finansiering fra ordningen for å dekke gjennomføringskostnader.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

To av bedriftene som har mottatt tilskuddet, er yngre enn fem år. De er likevel eid av store aktører, så slik sett ikke å regne som gründerbedrifter. Av de fem innvilgede prosjektene på dette virkemidlet, er fire internasjonalt rettet. Tre av de fem prosjektene er vurdert å ha innovasjon på internasjonalt nivå, de resterende to har innovasjon på nasjonalt nivå.

Ordningen er ny og har ennå ikke kommet inn i effektmålingene.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Det har ikke vært hentet finansiering til gjennomføringskostnader fra denne ordningen. Se nærmere beskrivelse under kap. 4.2.1.

4.6 Kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon

4.6.1 Klyngeprogrammet

Dette punktet er omtalt under kap. 3 Rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet.

4.6.2 Bioøkonomordningen

Dette punktet er omtalt under kap. 3 Rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet.

4.7 Kap. 541, post 22 Nasjonal oppfølging av Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL)

Formål

Digital Europa programmet (DIGITAL) er et EU-program som skal bidra til digital transformasjon i næringslivet og offentlig sektor. Økt bruk av digitale teknologier skal styrke næringslivets konkurransekraft, bedre offentlige tjenester, og bidra til å løse globale utfordringer innen klima, miljø og helse. Programmet har også en geopolitisk dimensjon, hvor EU ønsker å utvikle «strategisk autonomi» innen digitale teknologier, for å bli mer teknologisk uavhengig av andre land og forsterke sine fortrinn i globale verdikjeder.

Hovedaktiviteter

Innovasjon Norge inngår i en koordineringsgruppe med Digitaliseringsdirektoratet og Forskningsrådet som sammen har ansvaret for oppfølging av norsk deltagelse i programmet. Innovasjon Norge har et særskilt ansvar for å mobilisere næringslivet som målgruppe. Vi jobber både med å mobilisere til å søke på nye utlysninger i programmet, men følger også opp prosjekter som har vunnet fram i utlysninger.

Oppfølging av EDIHer

Etableringen av europeiske digitale innovasjonsnav (EDIHer) er et sentralt satsingsområde i DIGITAL. EDIHer-ene består av partnere fra våre fremste ekspertmiljøer innen avansert digital teknologi (bl.a kunstig intelligens, tungregning og cybersikkerhet), som skal hjelpe bedrifter og offentlige virksomheter med å ta slike teknologier i bruk. Innovasjon Norge hadde oppdraget med å pre-kvalifisere norske miljøer til utlysningen. Innovasjon Norge har i 2023 hatt dialog med EDIHer-ene om hvordan vi kan bidra til å spre informasjon om tjenestetilbudet til bedrifter, og hvordan vi kan få til et strukturert samarbeid om mobilisering av bedrifter gjennom Innovasjon Norges regionapparat. Innovasjon Norge har i tillegg hatt en rådgivende funksjon for KDD/DFD om forvaltningen av den nasjonale medfinansieringen til EDIHer som ble offentliggjort i november 2023, og foreslått at Innovasjon Norge får i oppdrag å forvalte tilskuddsmidlene.

Mobilisering til nye utlysninger

DIGITAL er fortsatt et relativt nytt program. Det er et stort behov for å gjøre programmet mer kjent hos alle målgruppene. Innovasjon Norge jobber tett sammen med koordineringsgruppen om flere informasjon- og mobiliseringstiltak, bl.a:

- Felles nettside på DigDir's plattform og egen LinkedIn-konto for Digital Europa Norge
- Egen landingsside på www.innovasjon norge.no og bruk av INs SoMe-kanaler
- Informasjonsspredning på ulike møteplasser, herunder EU-rådgiversamling for Horisont Europa og EU nettverk
- Mobilisering av bedrifter gjennom INs EU-rådgivere på regionkontorene, Innovasjon Norges nasjonale kontaktpunkt for DIGITAL (1 person) og noe mobilisering gjennom nasjonale kontaktpunkter for Horisont Europas tematiske klynger (3 personer).

Innovasjon Norge deltar også i styringen av og påvirkningen på programmet på nasjonalt, nordisk og europeisk nivå.

- Nasjonalt: Koordineringsgruppe, arbeidsutvalg og styringsgruppe.
- Nordisk: Nettverk med departementer og underliggende etater i de nordiske landene.
- Europeisk: Nettverk av nasjonale kontaktpunkt i europeiske land.

Innovasjonspolitisk rådgivning

Innovasjon Norge har i 2023 også jobbet med innspill til regjeringens strategi for Digital Europa, og til den nasjonale helhetlige strategien for digitalisering.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det er foreløpig ikke fastsatt konkrete mål for økonomisk retur eller andre måleindikatorer for Digital Europa-programmet. Monitorering og måling av programmet vil bli et av oppfølgingspunktene for strategien i 2024. Elementer som kan utgjøre «retur» fra programmet er blant annet tilgang på finansiering, men også tilgang på europeiske fellesløsninger, kapasiteter og kompetanse som tilgjengeliggjøres. For næringslivet vil det være relevant å måle hvordan dette påvirker bedriftenes muligheter for vekst, evne til grønn omstilling og tilgang til nye internasjonale markeder.

Resultater fra utlysingsrundene kommuniseres av DigDir fortløpende i styringsgruppemøter og i arbeidsutvalgene. Norske resultater så langt viser at Norge har en økonomisk retur på totalt 240 millioner kr, som utgjør 1,6 prosent av de konkurranseutsatte midlene. Tildelingen til EDIHene alene utgjør 29 prosent av den økonomiske returen. 21 prosent av aktørene er næringsliv («private for profit»). Av 76 utlysninger har Norge sendt 40 søknader, hvorav 25 er innvilget. Dette gir en suksessrate på hele 63 prosent.

Sammenlignet med andre er Norge på en 18. plass av 25 land med hensyn til økonomisk retur. Innovasjon Norge har mottatt flere tilbakemeldinger fra klynger og bedrifter med et ønske om å delta, men at mangel på nasjonal medfinansiering har bidratt til at mange potensielle søkere ikke har hatt mulighet. Innovasjon Norge har i 2023 spilt inn forslag om slik medfinansiering i de våre budsjettinnspill og satsingsforslag.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Innovasjon Norge har i 2023 fått tildelt 2 mill. kroner i administrasjon- og gjennomføringskostnader. Totale gjennomføringskostnader for 2023 beløper seg til 2,36 millioner kroner. Overforbruket dekkes inn av ubenyttede rammer som er overført fra tidligere år. De er i all hovedsak er knyttet til timeforbruk.

5 Rapportering til Landbruks- og matdepartementet

5.1 Innledning

Landbruksoppdraget er et stort og viktig oppdrag for Innovasjon Norge med nærmere 1,7 mrd. kroner i disponible midler i 2023. Oppdraget er hovedsakelig knyttet til innenlands produksjon og marked og til kontorene i Norge.

Oppdraget skal bidra til de overordnede målene for landbruks- og matpolitikken som er matsikkerhet og beredskap, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser.

Bionova ble i 2023 etablert som en del av Innovasjon Norge. Bionova skal være et verktøy for å nå Norges klimamål for 2030 om å være et lavutslippssamfunn gjennom å bidra til reduserte klimagassutslipp og økt karbonopptak og – lagring og bidra til verdiskaping gjennom overgang til en mer sirkulær bioøkonomi basert på fornybare biologiske ressurser fra land og hav.

Landbruksoppdraget ellers omfatter tjenester som skal stimulere til modernisering og effektivisering i det tradisjonelle landbruket, øke sysselsetting, vekst og innovasjon innen andre landbruksbaserte næringer og reindriftsnæringen, og at det ses i sammenheng med økt verdiskaping i biobaserte næringer gjennom markedsorientering og bærekraftig utnyttelse av bioressursene.

5.1.1 Oversikt over budsjettpostene

Tabell 5.1.1-1 Ramme Landbruks- og matdepartementet. 2023. Mill. kroner.

Kapittel og post	Ordning	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk
Kap. 1150, post 50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	220,5	232,0	214,1
Kap. 1150, post 50	Midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket	1 087,3	1 244,6	1 152,5*
Kap. 1150, post 50	Utviklingsprogrammet, jordbruksavtalen	76,1	109,4	85,6**
Kap. 1150, post 51	Utviklingsprogrammet, reindriftsavtalen	5,5	14,7	7,8**
Kap. 1152, post 50	Bionova – tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	200,0	200,0	184,5
Sum		1 589,4	1 800,7	1 644,5

* Inkl. avsetning tapsfond risikolån landbruk 1,6 mill. kroner

** Inkl. særskilte prosjekter

5.2 Kap. 1150, post 50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Formål

Programmets formål er å stimulere jord- og skogbrukere til å produsere, bruke og levere fornybar energi i form av brensel, ferdig varme eller annen energi. I tillegg til å gi økt verdiskaping skal programmet bidra til at ny landbruksrelatert teknologi tas i bruk og testes. Prosjekter som bidrar til å redusere klimautslipp prioriteres.

Programmet gir primært investeringsstøtte til investeringer i fornybar energi i landbruket, men yter også støtte til og gjennomfører informasjons- og kompetansehevende aktiviteter, som kan frembringe flere investeringsprosjekter innen både teknologi og energi. Fra 2023 er programmet lagt under BIONOVA.

Hovedaktiviteter

Det ble innvilget 214 mill. kr til 489 prosjekter i 2023 som er det største antallet innvilgede prosjekter siden programmet startet opp. Økte rammer og tilleggsbevilgningen på 70 mill. kr gjorde det mulig å ta unna alle saker som lå i kø ved inngangen av året. Det ble i tillegg innvilget 226 søknader og 44,4 mill. kr til fornybare energianlegg fra bioøkonomiordningen. (kap. 5.6).

I 2023 ble det prioritert saksbehandling av fremfor mobilisering og proaktive aktiviteter.

Tabell 5.1.1-1 Oversikt over årets ramme, disponibel ramme, forbruk og tilsagn på kap. 1150, post 50. Mill. kroner.

Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk	Tilsagn
162 (+70)	235	214	489

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det oversendes en mer utfyllende rapport om tjenesten til Landbruks- og matdepartementet i forkant av jordbruksforhandlingene.

Hovedtyngden av programmets innsats er rettet mot Innovasjon Norges delmål om flere vekstkraftige bedrifter. Programmet er spisset mot prosjekter som gir økt produksjon og bruk av fornybar energi og reduserte klimagassutslipp. Det er og åpning for å støtte introduksjon av ny teknologi i landbruket.

Det har vært høy interesse for å gjennomføre klima- og miljøinvesteringer i landbruket de siste årene og det var ved inngangen til 2023 rundt 400 søknader til behandling. Med ekstra midler tilgjengelig ble det mulig å ta unna ventelisten og behandle saker løpende ut året.

Det er forventet at prosjektene som er finansiert i 2023 bidrar til en produksjon i størrelsesorden 113 GWh. Den største andelen av prosjekter er energianlegg på gårdsbruk som omfatter varme-sentraler, biogassanlegg, varmegjenvinningsanlegg og solcelleanlegg. Støtte til solcelleanlegg ble faset ut fra august 2023. Begrunnelsen for dette er at det er liten risiko og god lønnsomhet i anlegg som er dimensjonert for å dekke behovet på gården.

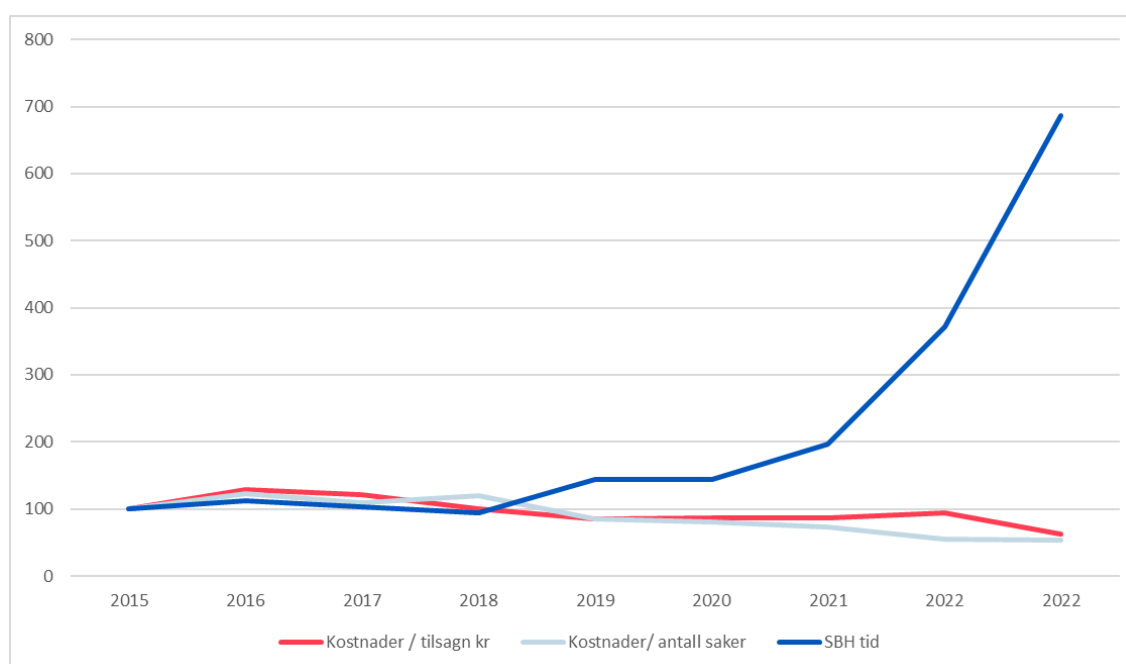
Det ble støttet 7 gårdsbiogassanlegg og det er fortsatt stor interesse for små og mellomstore biogassanlegg basert på husdyrgjødsel. Det ble støttet 27 varmesalganlegg der landbruket benytter egne energiråstoffer til produksjon av varme for salg. Det ble innvilget støtte til 12 energianlegg i veksthusnæringen.

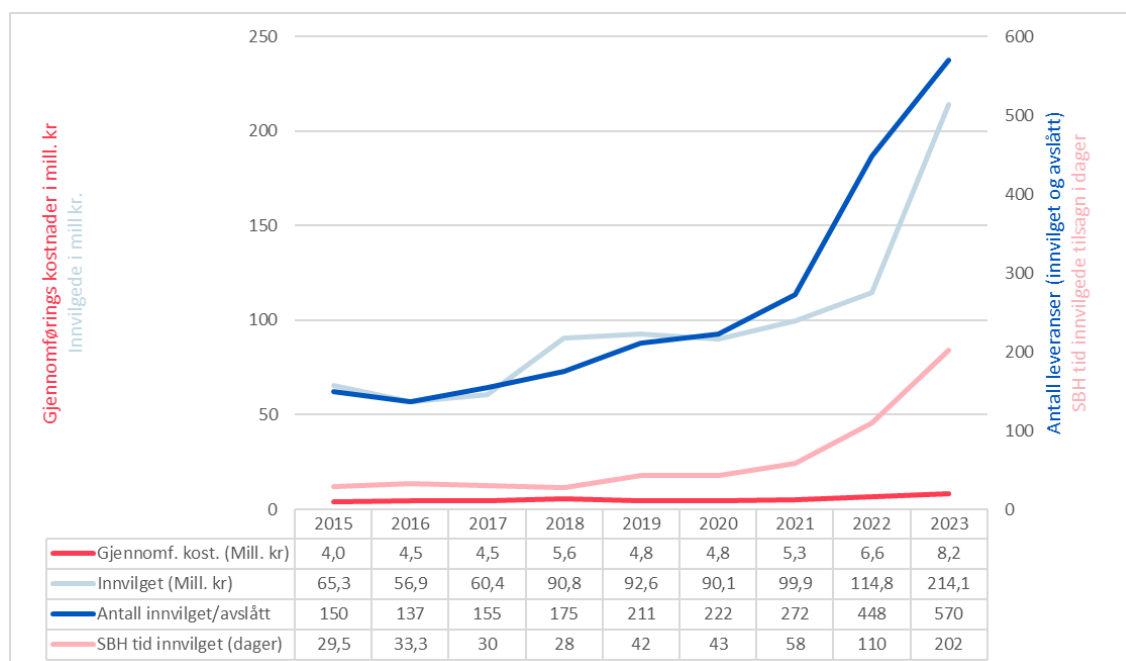
Tre prosjekter ble innvilget med formål om introduksjon av nye teknologier. Dette dreide seg om batterikonsepter knyttet til solcelle og gårdsvindmøller og avfuktingsanlegg i lagerbygg for grøntproduksjoner.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket har administrasjons- og gjennomføringskostnader på 8,2 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 0,6 mill. kroner og timekostnader på 7,6 mill. kroner. Saksbehandlingen gjennomføres med et team på åtte personer, tilsvarende 3,1 årsverk, fra flere regionskontorer i Norge. Økningen i saksbehandlingstid skyldes rekordhøy inngang av søknader. Ventelisten ble tatt unna i 2023, slik at det ved inngangen til 2024 var løpende saksbehandling.

Figur 5.2-1 Kostnadseffektivitet for Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket over tid. Indeks 2015 = 100.

Figur 5.2-2 Kostnadseffektivitet for Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket over tid²⁷

5.3 Kap. 1150, post 50 Midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midler)

Formål

Formålet med midler til Investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midler) er å legge til rette for langsiktig og lønnsom verdiskaping, samt bidra til sysselsetting, bosetting og et variert landbruk i alle deler av landet med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt.

Hovedaktiviteter

På grunn av økte rammer og økte satser for investeringstilskudd økte bevilgningene i 2023 med hele 330 mill. kroner eller 40 prosent fra 2022 på om lag samme antall saker.

Samlet er det bevilget 1 150,9 mill. kroner i tilskudd fordelt med 1 041,5 mill. kroner (90 prosent) til investeringer innen tradisjonelt landbruk, mens 109,4 mill. kroner (10 prosent) av midlene gikk til utvikling av andre landbruksbaserte næringer. Kronebeløpet til andre landbruksbaserte næringer er som i 2022, men siden samlet bevilgning har økt så mye, så er den relative andelen redusert fra 13 til 10 prosent. Mindre mobiliseringstiltak enn tidligere trekkes fram som en forklaring av stagnasjonen for andre landbruksbaserte næringer, det samme gjøres risikoen ved å

²⁷ På grunn av en teknisk feil er innvilget beløp for Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket 11,6 mill. kroner lavere i uttrekket som var gjort for 2019. Dette er korrigert her.

si opp jobb og satse på egen næringsvirksomhet i tider som vurderes som usikre. I tillegg ble det bevilget 1,6 mill. kroner til tapsfond for risikolån slik at samlet bevilgning blir på 1 152,5 mill. kroner.

Med tradisjonelt landbruk menes primærproduksjonene innenfor husdyr-, jord- og hagebruk. Med andre landbruksbaserte næringer menes for eksempel videreforedling av produkter fra tradisjonelt jord- og hagebruk samt tjenester tilknyttet reiseliv, opplevelser og Inn på tunet.

Innovasjon Norge lanserte i 2023 ordningen med tilskudd til ressursavklaring. Målgruppen er bønder som planlegger større investeringer innen tradisjonelt landbruk, og er særlig aktuell for små og mellomstore bruk som må tilpasse seg løsdriftkravet. Målet er at prosjekter og søknader skal være best mulig tilpasset den enkeltes ressursgrunnlag og forutsetninger. Totalt ble det i 2023 gitt 297 tilsagn med et samlet støttebeløp på 26,6 mill. kroner.

Støtte til tradisjonelt landbruk er i hovedsak knyttet til delmål 2 flere vekstkraftige bedrifter, mens en betydelig del av de vel 10 prosent som går til andre landbruksbaserte næringer er knyttet til delmål 1 flere gode gründere.

Tabell 5.3-1 Oversikt over årets ramme, disponibel ramme, forbruk og tilsagn på kap. 1150, post 50. Mill. kroner.

Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk	Tilsagn
1 087,3	1 181,3	1 152,5*	1 419

*Inklusive 1,6 mill. kroner i tapsfond risikolån

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det gis en mer utfyllende rapport om tjenesten til Landbruks- og matdepartementet i forbindelse med jordbruksforhandlingene. Sentrale føringer er at midlene skal bidra til økt matproduksjon der det er markedsmessig grunnlag for det, bedre dyrevelferd og bidra til flere lønnsomme arbeidsplasser innen andre landbruksbaserte næringer.

Melkeproduksjon er den viktigste husdyrproduksjonen i distriktene, og for å oppfylle kravet om løsdrift fra 2034 er det spesiell oppmerksomhet mot denne produksjonen. Tabellen under viser den fylkesvise fordelingen av investeringsprosjekter innen melkeproduksjon.

Tabell 5.3-2 Fylkesdelt oversikt over investeringstilskudd til melkeproduksjon. Beløp i mill. kroner.

Fylke	Antall prosjekter	Forbruk
Viken	23	36,9
Innlandet	47	76,5
Vestfold og Telemark	9	16,3
Agder	16	31,2
Rogaland	45	56,2
Vestland	31	87,9

Møre og Romsdal	23	50,7
Trøndelag	41	101,3
Nordland	20	62,1
Troms og Finnmark	12	23,9
Sum	270	542,9

Tilskudd til investeringer innen planteproduksjoner som korn, potet, grønnsaker, frukt og bær har økt fra 108 til 184 mill. kroner, dette skyldes delvis økning i regelverket for investeringsstøtte og økt støttesats for replantinger av plantasjer med frostskaade vinterne 2020/201. Av totalt 107 investeringer i plantasjer for frukt og bær inngår 36 prosjekter som delvis omfatter reetablering av plantasjer som ble utsatt for frostskaade vinteren 2020/21.

21 prosent (i underkant av 210 mill. kroner) av tilskuddene til tradisjonelt landbruk har positiv miljøeffekt. Dette er en betydelig reduksjon fra 2022. Årsakene kan være sammensatt, men en viktig forklaring er endring av kriterier. Mens kriteriene fram til og med 2022 var fastsatt av Innovasjon Norge, så er de fra 2023 koblet mot EUs taksonomi.

Bruk av tre som klima- og miljøvennlig byggematerialer stimuleres med økt investeringstilskudd, og etter en betydelig økning i omfanget i 2022 er antall prosjekter tilbake på 2021 nivå med 171 prosjekter. Bevilgningen har likevel økt med 5 mill. kroner til 49,5 mill. kroner, og det skyldes at flere prosjekter har mye trebruk og ikke så mange trebruk i kombinasjon med andre byggematerialer. Bruken av ordningen er størst i fylker med de største rammene, det vil si Innlandet, Vestland og Trøndelag. Flest prosjekter med tretilskuddet er det innen melkeproduksjon med 84 prosjekter, deretter for storfekjøtt, sauehold og korntørker med henholdsvis 31, 24 og 19 prosjekter.

Innen andre landbruksbaserte næringer utgjør tjenester tilknyttet jord- og hagebruk og produksjon av næringsmidler og drikkevarer den største andelen. Den høye andelen for jord- og hagebruk skyldes bl.a. støtte til markedshager/småskala grøntproduksjon som i denne sammenheng regnes som andre landbruksbaserte næringer. Samlet er det regnet med at prosjektene innen andre landbruksbaserte næringer vil bidra knapt 170 nye årsverk. Dette er en betydelig reduksjon fra 2022 da det var beregnet 309 årsverk. Forklaringen synes i betydelig grad å være knyttet til datakvalitet. 75 prosjekter regner med økning i antall sysselsatte personer, men ikke i tallet på årsverk.

Samlet er kvinneandelen av tilskuddene 38 prosent, dette er en reduksjon fra 47 prosent i 2022. Nedgangen skyldes i vesentlig grad at investeringstilskuddet til tradisjonelt landbruk har økt mye i 2023, og der er kvinneandelen lavere. Kvinnedelen er gjennomgående høyest for andre landbruksbaserte næringer med 62 prosent, men også der er det en reduksjon fra 2022. 26 prosent av tilskuddene går til ungdom under 35 år, dette er noe lavere enn i 2022 og skyldes hovedsakelig økning i investeringstilskuddet der eldre aldersgrupper har en større andel.

64 prosent av tilskuddene er gitt til bedrifter innen det distriktpolitiske virkeområdet, det er en nedgang fra 67 prosent i 2022, men fortsatt høyere enn i 2021 da andelen var på 61 prosent. Andelen er noe høyere for tradisjonelt landbruk enn andre landbruks-baserte næringer.

Midler til investering og bedriftsutvikling inngår i spørsmålsbatteriet i Innovasjon Norges kundeeffektundersøkelser hvor *Førundersøkelsen* 2023 viser at 73 prosent oppgir høy addisjonalitet og 22 prosent middels addisjonalitet. Tallene og fordelingen er om lag den samme for tradisjonelt landbruk og andre landbruksbaserte næringer. Resultatene er omtrent de samme som for alle tjenestene i Innovasjon Norge.

En noe større andel av kundene oppgir å ha mottatt råd og veiledning innenfor andre landbruksbaserte næringer enn innenfor tradisjonelt landbruk. Dette henger høyst sannsynlig sammen med at det innen tradisjonelt landbruk er en godt utbygd bondeid rådgivningstjeneste som benyttes i forbindelse med utarbeidelse av planer og søknad til Innovasjon Norge.

I *etterundersøkelsen* fra 2022 svarer 58 prosent at støtten fra Innovasjon Norge har bidratt til økt omsetning, 86 prosent at den har bidratt til mer effektiv drift, 77 prosent til bedre fysisk arbeidsmiljø og 79 prosent til fortsatt drift. Resultatene er omtrent de samme for tradisjonelt landbruk og andre landbruksbaserte næringer med unntak av bedre arbeidsmiljø der det er klart høyere for tradisjonelt landbruk. 66 prosent av svarene innen tradisjonelt landbruk svarer at støtten har bidratt til bedre dyrevelferd, det tilsvarer om lag andelen av støttemottakere til husdyrhold der dette er relevant.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

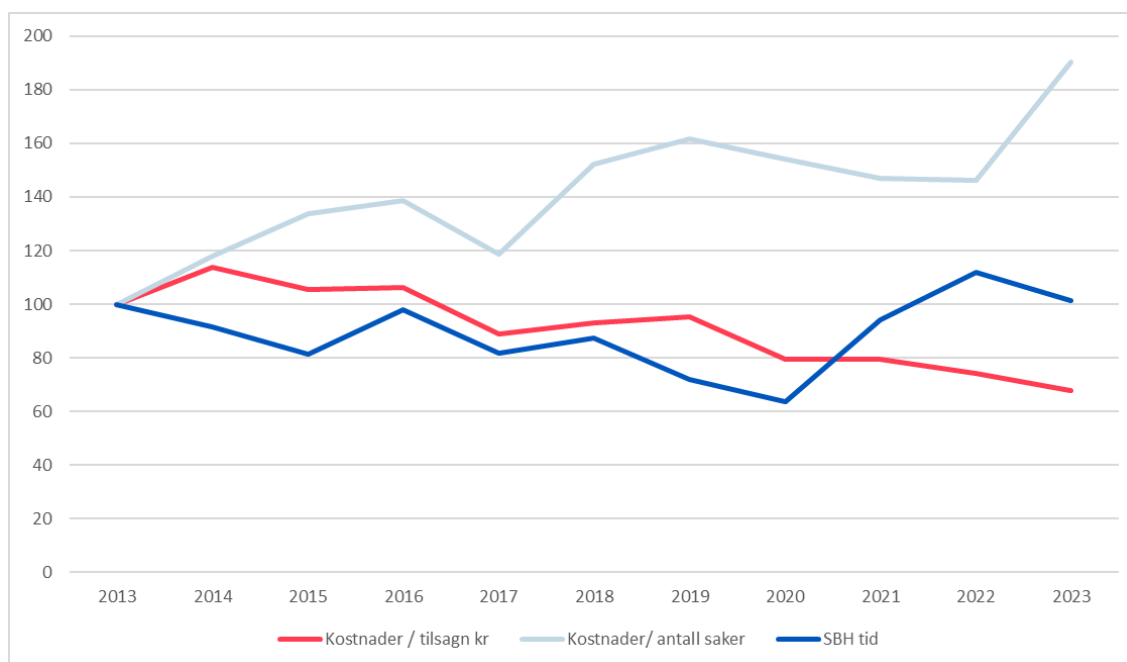
Midler til investering og bedriftsutvikling har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 58,7 mill. kroner. Dette fordeler seg med 56,4 mill. kroner i timekostnader og 2,3 mill. kroner i direkte prosjektkostnader. I direkte prosjektkostnader inngår 900 000 kroner i prispenger til de regionale vinnerne og den nasjonale vinneren av Bedriftsutviklingsprisen i landbruket.

Kostnadene er mindre enn tildelt vederlag, og skyldes i hovedsak begrensede personellressurser, men også endring i arbeidsmetoder med mer bruk av digitale møter o.l. Mens tilsagnene økte med 40 prosent fra 2022 til 2023, økte timeforbruket med bare 11 prosent.

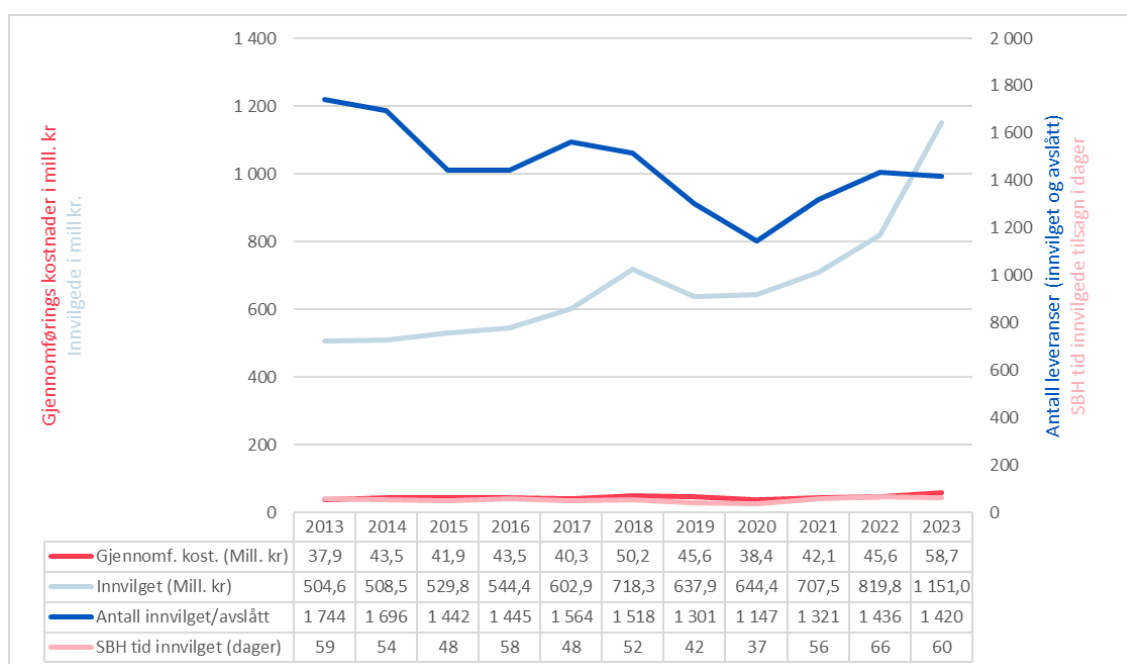
Kostnadene som føres på Midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket omfatter i tillegg prosjektvurdering og saksbehandling også kostnader til administrasjon, partnerskapsarbeid, deltakelse i ulike eksterne prosjektgrupper og all annen innsats på landbruksområdet som ikke har særskilt finansiering. Kostnader fordelt på antall saker eller tilsagn gir derfor ikke noe fullgodt bilde på kostnadseffektiviteten av saksbehandlingen og det kunderettede arbeidet.

Nedgangen i saksbehandlingstid skyldes i hovedsak større rammer slik at saker kunne behandles mer fortløpende, og at man i mindre grad måtte vente på frigjorte midler/nye rammer.

Figur 5.3-1 Kostnadseffektivitet for IBU over tid. Indeks 2013 = 100.

Figur 5.3-2 Kostnadseffektivitet for IBU over tid²⁸

²⁸ Dette er BU-ordningen (581) + Forvaltning av tilskudd LMD post 50 (59100003)

5.4 Kap. 1150, post 50 Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (Landbrukets utviklingsfond (LUF))

Formål

Utviklingsprogrammet skal bidra til å skape økt vekst og verdiskaping innen nye næringer basert på landbrukets og reindriftens ressurser. Programmet skal stimulere til flere vekstkraftige bedrifter med økt lønnsomhet og konkurranseevne gjennom bedriftsutvikling, samarbeid og kompetanse- og omdømmeaktiviteter.

Hovedaktiviteter

Tabell 5.4-1 Oversikt ramme, forbruk og antall tilsagn på kap. 1150, post 50. Mill. kroner

	Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk	Antall tilsagn
Vekst 1 og 2			40,2	34
Bedriftsnettverk			2,6	6
Kompetanse /mentor			0,3	11
Omdømme			14,8	20
Særskilte prosjekter			27,7	-
TOTALT	76,1	111,9	85,6	71

Totalt ble det bevilget 85,6 mill. kroner fra Utviklingsprogrammet. Herav 57,9 mill. kroner fordelt på 71 ordinære kundeprosjekter i 2023, som er omtrent det samme som i 2022. I tillegg kommer særskilte prosjekter på til sammen 27,7 mill. kroner. Særskilte prosjekter er aktiviteter som finansieres over Utviklingsprogrammet, og omfatter IGW, profilering av landbruksbasert reiseliv gjennom VisitNorway og FRAM. FRAM er et program innen strategi og ledelse, som går over 12 – 18 måneder med fysiske og digitale samlinger og individuelle rådgivning.

Finansiering

Det ble bevilget 42,8 mill. kroner fordelt på 40 prosjekter i 2023. Se tabell 5.4-2 og tabell 5.4-3 for bransjemessig og geografisk fordeling av finansieringstiltakene.

Tabell 5.4-2 Finansieringstiltak fordelt på bransje. Mill. kroner.

Bransje	Antall	Forbruk
Produksjon og bearbeiding av næringsmidler	26	31,2

Reiseliv, overnatting og servering	11	10,1
Andre	3	1,5
Sum	40	42,8

Alle prosjekter er registrert med næringskode i henhold til SSBs Standard for næringsgruppering. Prosjektene kan bare registreres med én næringskode selv om bedriften eller prosjektet innebærer aktivitet innen flere koder som for eksempel bearbeiding av næringsmidler og servering.

Vekstsatsingen er delt i to trinn og skal bidra til at bedrifter som ønsker å vokse får risikoavlastning i form av tilskudd til myke kostnader i forbindelse med vekstprosjektet. I 2023 ble det gitt 22,2 mill. kroner til 24 Vekst 1-saker, det er om lag som i 2022. Videre ble det innvilget 18 mill. kroner til ti Vekst 2-prosjekter, noe som er en liten økning sammenlignet med 2022. De fleste Vekst 2-bedriftene har tidligere mottatt Vekst 1-støtte. Det er flest vekstbedrifter innenfor kategorien lokalmat- og drikke. Inn på tunet ligger i gruppen «Undervisning, helse- og sosialtjenester».

Bedriftsnettverk er et viktig tilbud til programmets målgrupper som bidrar til økt samarbeid både innad og på tvers av målgruppene. Virkemiddelet har blant annet bidratt til en kobling mellom produsenter/tilbydere og kjøpere, etablerte nettverk har gitt en forenkling for begge gruppene. I 2023 ble det bevilget 2,6 mill. kroner fordelt på seks bedriftsnettverk, beløpsmessig er dette en halvering fra 2022 og antallet er redusert med ti. Dette reflekterer etterspørselen og kan blant annet tyde på at tidene tilsier at bedriftene er mer introverte med tanke på økonomisk situasjon og ressursbruk. I tillegg er det etablert et antall bedriftsnettverk gjennom årene, og behov for og prioritering av disse har med årene endret seg.

Tabell 5.4-3 Geografisk fordeling av finansieringstjenestene. Mill. kroner.

Fylker	Vekst	Bedriftsnettverk
Troms og Finnmark		
Nordland	0,2	
Trøndelag	3,0	1,0
Møre og Romsdal	2,4	
Vestland	6,0	
Rogaland	4,0	0,5
Agder	6,0	
Vestfold og Telemark	3,0	
Viken	7,0	0,6
Oslo		

Innlandet	8,6	0,5
Sum	40,2	2,6

Kompetanse

Innovasjon Norge tilbyr forretningsmessig kompetanse til Utviklingsprogrammets målgrupper gjennom sine generelle ordninger. Etter at kompetansenettverkene ble overført til de aktuelle fylkeskommunene er det hovedsakelig FRAM og mentor som blir finansiert gjennom utviklingsprogrammet. I 2023 ble det finansiert to FRAM prosjekter, og det ble gitt elleve tilsagn til mentor med til sammen 346 500 kroner. Dette er en liten økning fra 2022 og sees i sammenheng med at antall søknader om vekststøtte også er gått opp noe.

Omdømme

Omdømmeporteføljen ble revidert i 2022, aktuelle tiltak er til dels og gradvis iverksatt gjennom 2023. Endringen innebærer hovedsakelig at regionale tiltak legges til det regionale partnerskapet, samt et mer strategisk fokus med tanke på bedriftsovergripende tiltak. Finansiering av regionale matfestivaler ivaretas gjennom midler fra programmet inntil videre.

Det største omdømmetiltaket Internationale Grüne Woche i Berlin ble gjennomført i januar 2024, med regionene Nord og Trøndelag på stand. For første gang var det også rettet særskilt oppmerksomhet mot samisk reiseliv og reindriften.

Matstreif, som tidligere ble arrangert i regi Innovasjon Norge er som følge av revidert omdømmeportefølje for utviklingsprogrammet avviklet som et nasjonalt omdømmetiltak f.o.m. 2023.

Det Norske Måltid (DNM) har vært en del av de sentrale omdømmetiltakene under utviklingsprogrammet siden 2020. Med bakgrunn i uavklarte spørsmål knyttet til statsstøtteregelverket ble det ikke gitt støtte til Det Norske Måltid over utviklingsprogrammet i 2023.

Det ble bevilget 9,5 mill. kroner til landbruks- og bygdebaserte reiselivstiltak i 2023 gjennom Visit Norway som enten del- eller fullfinansierte kampanjer. Visit Norways egne kanaler i sosiale medier blir en stadig viktigere del av markedsføringen. Hundrevis av innlegg, bilder og filmer som synliggjør det bygde- og landbruksbaserte reiselivet ble publisert til Visit Norways 2,3 millioner følgere i de ulike kanalene. Det ble gjort et betydelig arbeid innenfor spesielt mat og drikke på visitnorway.com i 2023, først og fremst i forbindelse med prosjektet The Norwegian Cookbook.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det gis en mer utfyllende rapport om programmet til Landbruks- og matdepartementet i forbindelse med jordbruksforhandlingene.

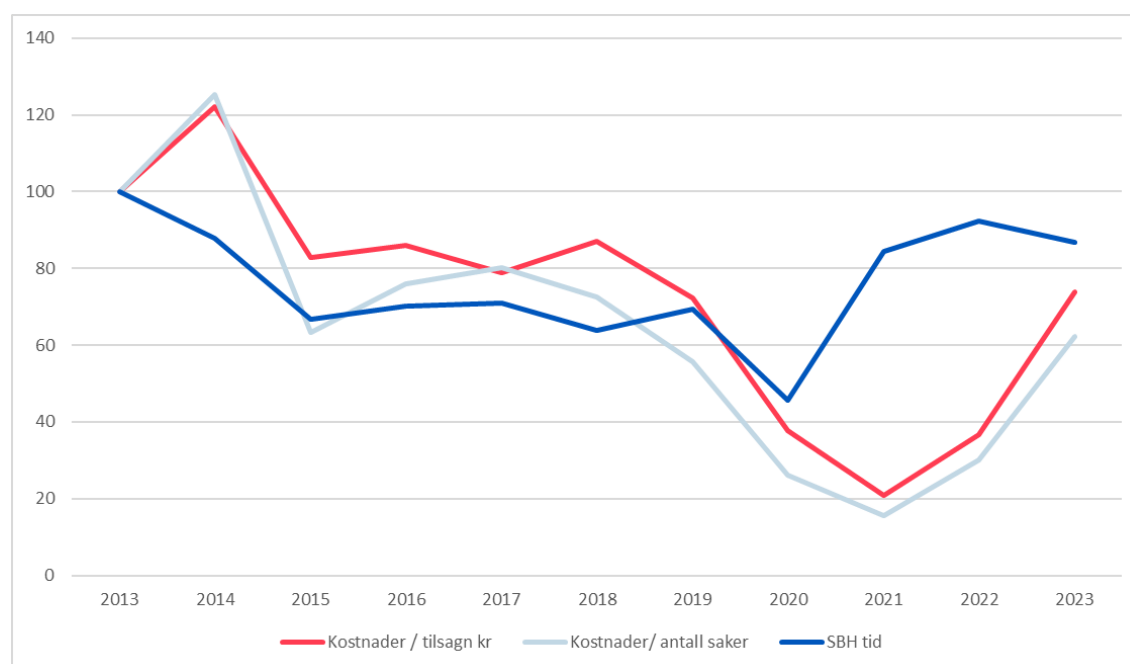
Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping har hatt en høy addisjonalitet over flere år. Førundersøkelsen 2023 viser at 88 prosent oppfatter at Innovasjon Norges bidrag er utslagsgivende for gjennomføring av prosjektet, hvor 76 prosent av respondentene har angitt at uten støtte ville prosjektene blitt gjennomført i redusert skala eller forsinket, mens 24 prosent oppgir at prosjektet ville blitt skrinlagt helt uten støtte fra Innovasjon Norge.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

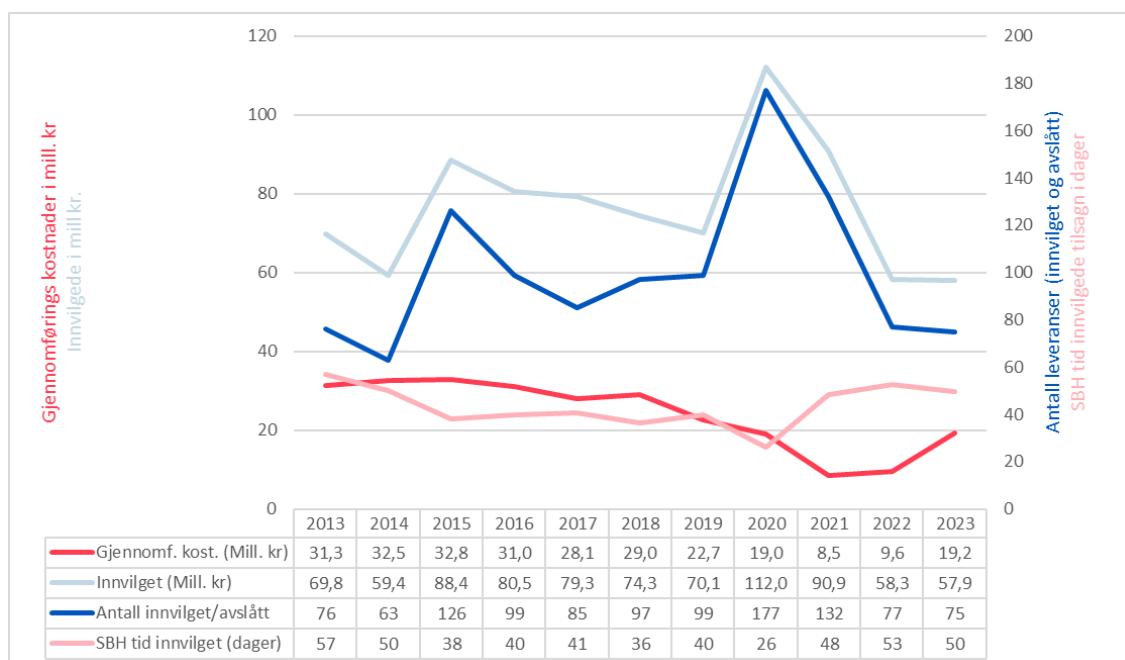
Jordbruksavtaledelen av utviklingsprogrammet har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 7,3 mill. kroner i 2023. Dette er lavere enn tildelt vederlag for 2022, og skyldes en kombinasjon av begrensede personellressurser og endring i arbeidsmetoder med mer bruk av digitale møter o.l. I tillegg kommer kostnader med IGW og FRAM, slik at samlet gjennomføringskostnad blir 19,2 mill. kroner.

Saksbehandlingstid er noe redusert i forhold til 2022.

Figur 5.4-1 Kostnadseffektivitet for Utviklingsprogrammet - landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping over tid. Indeks 2013 = 100.

Figur 5.4-2 Kostnadseffektivitet for Utviklingsprogrammet - landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping over tid

5.5 Kap. 1151, post 51 Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (Landbrukets utviklingsfond (RUF))

Formål

Hovedmålet med Reinprogrammet er å oppnå økt verdiskaping innen produksjon, kommersialisering og salg av reinkjøtt og biprodukter fra rein. Innenfor kjøttproduksjon er målet hovedsakelig å oppnå vekst i etablerte bedrifter, mens innenfor reiseliv og opplevelse skal det stimuleres til flere gode gründere og nettverk av bedrifter.

Hovedaktiviteter

Tabell 5.5-1 Oversikt over årets ramme, disponibel ramme, forbruk og tilsagn på kap. 1151, post 51. Mill. kroner.

Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk	Tilsagn
5,5	13,3	5,8	17
Særskilte tiltak		0,95	-
TOTALT	13,3	6,75	17

I 2023 er det registrert ca. 60 henvendelser fra unike reindriftsaktører/bedrifter. Det er gitt 18 tilsagn til bedrifter og prosjekter tilknyttet reindriften. Videre er det en pågående dialog med de

resterende bedriftene. Erfaringene så langt viser at det er et stort behov for mobilisering og oppfølging av enkeltbedrifter.

Arbeidet har i 2023 bestått av generisk markedsføring i samarbeid med Markedsutvalget for reinkjøtt, oppfølging av slakteri og foredlingsbedriftene, samt mobilisering av reineiere som ønsker å utvikle nye næringer med utgangspunkt i reindriftens ressurser. Det har blitt gjennomført møter med alle de større slakteriene og foredlingsanleggene som har gitt innblikk i status, muligheter og utfordringer. Innovasjon Norges deltakelse i ulike fora har resultert i flere søknader enn tidligere fra aktører som er nye kunder av Utviklingsprogrammet.

I februar var fire bedrifter representert på Umami arena under fellesstanden "Rein - helten på vidda" sammen med Markedsutvalget for reinkjøtt. Umami arena er en stor messe på Lillestrøm for hotell, restaurant og catering (HoReCa). Målet er å fremme reinkjøttet for denne bransjen.

I mai ble reinkjøttkonferansen gjennomført i Tromsø med ca. 50 deltakere. Videre har NIBIO gjennomført fem bedriftsbesøk og tre kurs for reinkjøttbedriftene.

Kostnader til å gjennomføre tiltak som Umami Arena, Reinkjøttkonferansen og planlegging av IGW 2024 inngår i særskilte tiltak i tabellen overfor.

I behandlingen av søknader gjør Innovasjon Norge en vurdering om bedriften kan få tilskudd fra andre virkemidler enn Reinprogrammet. I 2023 er det innvilget ca. 4,7 mill. kroner over andre virkemidler, samt at gjennomføringen av andre kompetanse og omdømmetiltak utgjør ca. 0,9 mill. kroner. Sammen med midlene gjennom Utviklingsprogrammet er det innvilget ca 11,3 mill. kroner til reindrifftsrelaterte prosjekter.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det er få saker under dette programmet, og derfor er det ikke foretatt målinger av indikatorer for denne ordningen. Det gis også en fylldig rapportering fra tjenesten som innspill til de årlige reindrifftsforhandlingene. Denne ble sendt avtalepartene 11.12.2023 og tar for seg virksomheten samme år.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Reindrifftsavtaledelen av utviklingsprogrammet har administrasjons- og gjennomføringskostnader på knapt 2,1 mill. kroner i 2023. Dette er omlag 0,4 millioner mindre enn budsjettert.

5.6 Kap. 1152, post Bionova – tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak

Formål

Bionova skal være et verktøy for å nå Norges klimamål innen 2030 og målet om å være et lavutslippssamfunn i 2050 gjennom å bidra til reduserte klimagassutslipp og økt karbonopptak og – lagring, samt bidra til verdiskapning gjennom overgang til en mer sirkulær bioøkonomi basert på fornybare biologiske ressurser fra land og hav.

Programmene om inngår i Bionova er Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket (omtalt i kap. 5.3) og bioøkonomiordningen. Bioøkonomiordningen skal legge grunnlag for økt innovasjon og verdiskapning i biobaserte verdikjeder gjennom en markedsorientert og bærekraftig utnyttelse av bioressursene innen jordbruk, skog- og trebruk, og fiskeri og havbruk.

Målgruppen for ordningen er bedrifter, uavhengig av størrelse, som utvikler og tar i bruk nye løsninger for produksjon, foredling og distribusjon av bioressurser. Fra 2023 er ordningen lagt til Bionova med oppdragsbrev fra Landbruks- og matdepartementet.

Hovedaktiviteter

Bioøkonomiordningen benyttes til å støtte forskning- og utviklings (FoU) prosjekter, opplæring/kompetansedeling og markedsrettet forretningsutvikling innenfor biobaserte verdikjeder. I 2023 ble det innvilget kr. 140,4 mill. kroner til 52 utviklingsprosjekter i biobaserte verdikjeder. Grunnet stor etterspørsel og lang venteliste på verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket ble det innvilget kr 44,1 mill. fra bioøkonomiordningen til 225 fornybare energianlegg. Samlet ble det benyttet kr 184,5 mill. av en ramme på ca. kr 200 mill. Fordelt på 276 tilsagn.

Tabell 5.6-1 Oversikt over årets ramme, disponibel ramme, forbruk og tilsagn på kap. 1152, post 50. Mill. kroner.

Årets ramme	Disponibel ramme	Forbruk	Tilsagn
190	200	184,5	276

Ordningen har blitt benyttet av alle regionene. Nordland, Trøndelag og Vestland hadde de største forbruket av rammen.

Tabell 5.6-2 Geografisk fordeling av tilskudd fra bioøkonomiordningen. Beløp i mill. kroner.

Fylker	Antall	Forbruk
Troms og Finnmark	1	2,0
Nordland	3	45,0
Trøndelag	12	34,8
Møre og Romsdal	4	3,2

Vestland	5	15,3
Rogaland	3	4,9
Agder	7	6,4
Vestfold og Telemark	3	4,4
Viken	6	7,9
Oslo	3	8,2
Innlandet	5	8,4
Sum	52	140,4

Det overordnede administrative fokuset i 2023 har vært opprettelsen av Bionova, samt mobilisering for å dekke et stort informasjonsbehov blant aktuelle aktører. I tillegg ble det lagt betydelig ressursinnsats i arbeidsgruppen for utforming av samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr.

Prosjektenes fordeling mellom land, hav og skog

Prosjektene som omhandler utnyttelse av biologiske ressurser på land, favner prosjekter innen agritech, biogassproduksjon med utvikling av jord og gjødselprodukter fra biorest, bioteknologi til produksjon av mat og emballasje. Det ble samlet innvilget 65,8 mill. kroner til disse formålene der et tilskudd på kr 40 mill. kroner til utvikling av biogassanlegg og gjødselproduksjon på Sømna gir stort utslag i statistikken.

Innen havbruk og fiskeri ble det i 2023 ble det innvilget 34,9 mill. kroner fordelt på 15 prosjekter. Prosjektene fordeler seg på tematiske innen teknologiutvikling for å redusere utslipp og øke utnyttelsen av bioressurser, utnyttelse av restråstoff fra oppdrettsnæring - fiskeslam, ensilasje og spillvann, og utvikling av produkter fra sidestrømmer eller nye råvarer til mat. Utnyttelse av restråstoff inkluderer utnyttelse av næringsstoffer til nye bruksområder, bl.a. fôr, mat og energi.

Innenfor skog- og trenæringen ble det innvilget 39,7 mill. kroner fordelt på 20 prosjekter. Prosjektene fordeler seg på konsepter innen bygg i tre - påbygg i høyden og bygningselementer, foredling og ombruk av restråstoff og returtrevirke. Det er også støttet prosjekter som gjelder digitaliseringsplattformer for å legge til rette for økt samhandling, økt ombruk og gjenbruk, redusert avfall og utslipp i bransjen.

Klima og miljø

Prosjektene som fikk innvilget støtte i 2023 berører alle seks miljømålene i taksonomien. Ordningen treffer en bredt i verdikjedene innen jord-, skog- og havbruk. Prosjektene er i hovedsak fordelt på "omstilling til en sirkulær økonomi" med 23 prosjekter, og "begrensinger av klimaeffekter" med 18 prosjekter. En gjengående tematikk for de sirkulære prosjektene er utvinning av næringsstoffer i biorest, fiskeslam og spillvann til nye bruksområder eller innsatsfaktorer til

mat, fôr, gjødsel og energi. Innen skog- og trebruk er fokuset på ombruk og gjenbruk av trevirke og sidestrømmer til ny eller eksisterende produksjon. Koblingen mellom blå og grønn sektor er viktig for å utnytte bioressurser, industrielle symbioser og sidestrømmer på tvers av verdikjedene på en bærekraftig måte. Det er innvilget til fem prosjekter i 2023 som kobler blå og grønn næring, der bruk av sidestrømmer og øke utnyttelsesgraden av disse er hoveddelen av prosjektet.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Bioøkonomiordningen ble evaluert i 2023 sammen med Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket. I rapportens sammendrag skrives følgende om Bioøkonomiordningen: "Det samfunnsøkonomiske rasjonale er på plass, og det er en god forbindelseslinje mellom hva som tilbys og hva man på ønsker å oppnå gjennom ordningene. Videre styres og organiseres virkemidlene på en svært kostnadseffektiv måte, og prosjektene bidrar både til å nå de økonomiske, klima- og miljømessige målsettingene for ordningene i vesentlig grad". Det vises til rapporten for flere detaljer.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Bioøkonomiordningen har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 13,1 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 1,7 mill. kroner og timekostnader på 11,4 mill. kroner.

6 Rapportering til Utenriksdepartementet

6.1 Innledning

Innovasjon Norge forvalter oppdrag fra Utenriksdepartementet som støtter opp om norske, utenrikspolitiske prioriteringer som bærekraftsmålene og 2030-agendaen. Oppdragene stimulerer til at næringslivets kapasitet og kompetanse skal inngå som en del av løsningen. Ordningene forvaltet av Innovasjon Norge omfatter Humanitært Innovasjonsprogram, Visjon 2030 og EØS-finansieringsordningene. I tillegg et avsluttet oppdrag i forbindelse med programmet Enterprise Development for Jobs. Innovasjon Norge mottar årlige oppdragsbrev fra henholdsvis Utenriksdepartementet, Norad og EØS-midlenes sekretariat (Financial Mechanism Office).

I gjennomføringen legger Innovasjon Norge vekt på partnerskap mellom privat sektor, sivilt samfunn, multilaterale aktører og nasjonale myndigheter i samarbeidsland. Felles for programmene er at de skal bidra til sosial og økonomisk utvikling i mottakerland, samtidig som bilaterale relasjoner koblet til norsk næringsliv styrkes. EØS-midlene skal også bidra til det grønne skiftet i EU. Oppdragene bidrar dermed til næringsfremme, næringsutvikling og implementering av regjeringens utviklingspolitikk. Oppdragene inngår i arbeid med Innovasjon Norges strategiske prioriteringer for 2020-2025 der et av målene er å bidra til å løse globale samfunnsutfordringer.

6.2 EØS-finansieringsordningene

Formålet

Det overordnede målet med EØS-oppgavet er å øke det bilaterale samarbeidet mellom Norge og de 15 land som mottar EØS-midler på totalt 2,8 mrd. euro over programperioden. Dette skal bidra til sosial og økonomisk utjevning i EU sine nyere medlemsland. EØS-midlene skal også bidra til det grønne skiftet i EU. Søkere til ordningen er bedrifter i mottakerlandene. Prosjekter i samarbeid med norske partnere blir prioritert. EØS-finansieringsordningene er et nyttig verktøy for norske bedrifter som ønsker å satse internasjonalt. Deltakelse i samarbeidsprosjekter gir muligheter for utvikling av teknologi og testing av nye løsninger i markeder i Baltikum, Sentral- og Sør-Europa.

Hovedaktiviteter

Gjennom EØS-oppgavet leverer Innovasjon Norge finansiering, kompetanseheving, partnersøk og rådgiving rettet mot bedrifter i mottakerlandene, samt mot aktører i Norge som ønsker å satse internasjonalt i samarbeid med små og mellomstore bedrifter i EØS-partnerlandene. I programperioden for 2014–2021, som omfatter prosjektgjennomføring frem til 2024, forvalter Innovasjon Norge næringsutviklingsprogrammer i Romania, Bulgaria, Hellas og Kroatia. I tillegg forvalter Innovasjon Norge et energiprogram i Romania, samt programmet for Sosial dialog og

anstendig arbeid som gjennomføres i tolv land. Samlet sett forvalter Innovasjon Norge om lag 2,3 mrd. kroner, regnet i dagens kronekurs.

Innovasjon Norge er i tillegg programpartner for næringslivsprogrammer finansiert av EØS-midler i Estland, Latvia, Litauen, Polen, Slovakia og Portugal, samt i miljøprogrammet i Portugal. Her bidrar Innovasjon Norge som rådgiver med vår kompetanse på god forvaltningspraksis og grønn sektorekspertise for de lokale programforvaltere i deres gjennomføring av programmene.

Hovedfokuset i 2023 har vært oppfølging av prosjekter under gjennomføring. De fleste utlysninger av midler ble gjort i tidligere år, men det har vært gjennomført vurderinger av prosjektsøknader i forbindelse med utlysning av restmidler i Kroatia, Hellas, Bulgaria og Romania, samt i programmet for Sosial dialog og anstendig arbeid. Forsinkelser i prosjektene i kjølvannet av covid, samt som følge av ekstraordinære prisøkninger knyttet til leveranser av utstyr, har ført til betydelige endringer i mange prosjekter. Under næringsutviklingsprogrammene er det inngått 26 prosjektkontrakter i Bulgaria, 26 i Hellas, 29 i Kroatia og 26 i Romania. I energiprogrammet i Romania har 28 prosjekter fått støtte i 2023, mens det i programmet for Sosial dialog og anstendig arbeid er inngått 12 nye kontrakter.

Den andre hovedaktiviteten har vært mobilisering av norske bedrifter, både til programmene som forvaltes av Innovasjon Norge og til programmene hvor Innovasjon Norge er programpartner. Hovedvekten har vært på bilaterale arrangementer, koblinger mellom selskaper (matchmaking), kompetanseheving og partnersøk med tanke på videreutvikling av prosjektresultater og identifisering av mulige prosjektpartnere. Siden utlysningene av midler under programmene allerede er gjennomført, har mange initiativ for å koble selskaper handlet om mer generelle muligheter for samarbeid. Innovasjon Norge legger her stor vekt på å tilrettelegge for aktiviteter som understøtter strategiene for internasjonalisering av norske bedrifter.

Innovasjon Norge har i løpet av året også gitt innspill i prosessen med å utvikle den kommende programperioden for EØS-midlene.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Resultater fra kundetilfredshetsundersøkelsen viser at 79 prosent av kundene oppgir høy grad av addisjonalitet for denne tjenesten. Resultatet indikerer at Innovasjon Norges ambisjoner og policy rundt implementeringen av EØS-midlene er vellykket.

Mange prosjekter er fortsatt under implementering, selv om et betydelig antall prosjekter er sluttført i 2023. Tilnærmet alle prosjekter vil være ferdige innen 30. april 2024, og resterende prosjekter vil ferdigstilles i løpet av 2024. Omtrent to tredjedeler av næringsprosjektene i Kroatia, Hellas, Romania og Bulgaria vil bidra til miljørelaterte effekter. Resten er utviklingsprosjekter innen blå sektor, IKT eller velferdsteknologi.

Effekten av deltakelse i prosjekter for norske aktører, både bedrifter og forskningsinstitutter, er betydelig. Om lag 350 prosjekter har hatt norske partnere, og bidragene har variert fra å levere kompetanse og teknologi inn i prosjektene til å være en del av utviklingsprosjekter i samarbeid med bedrifter i mottakerlandene. Norske bedrifter har i mange tilfeller fått rettigheter til utnyttelse av utviklet teknologi. Innovasjon Norge har publisert en rekke prosjekthistorier på nettsiden for EØS-midlene²⁹.

Tabell 6.2-1 Oversikt over støtte innvilget i 2023.

EØS-Program	Totalbeløp innvilget 2023 (mill. kroner)	Antall prosjekter i 2023	Antall prosjekter med norsk partner
Næringsprogrammet i Bulgaria	33,7	26	14
Næringsprogrammet i Hellas	39,3	26	11
Næringsprogrammet i Kroatia	95,5	29	13
Næringsprogrammet i Romania	31,1	26	10
Energiprogrammet i Romania	87,7	28	14
Programmet for Sosial dialog og anstendig arbeid	12,2	12	5
SUM	299,5	147	67

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

EØS-oppgaven har administrasjons- og gjennomføringskostnader på 37,8 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte projektkostnader med 4,0 mill. kroner og timekostnader på 33,8 mill. kroner. Oppdraget finansieres av FMO.

6.3 Humanitært innovasjonsprogram

Formål

Humanitært innovasjonsprogram (HIP Norway) tilrettelegger for og finansierer innovasjonsløp i partnerskap mellom humanitære organisasjoner og private aktører. Det langsiktige målet med tilskuddsordningen er mer effektiv humanitær respons som redder liv, lindrer nød og ivaretar menneskers verdighet. HIP Norway består av to delprogrammer; en innovasjonslab som støtter tidligfase innovasjonsprosjekter frem mot konseptbevis, og et skaleringsprogram som støtter spredning og skalering av nye løsninger. Tilskuddsordningen er bygget over samme lest som

²⁹ <https://eea.innovationnorway.com/article/project-examples>

Innovasjon Norges innovasjonspartnerskapsprogram med formål om å støtte offentlig-private innovasjonspartnerskap for å løse samfunnsutfordringer.

Hovedaktiviteter

Programmet har én årlig utlysning av tilskuddsmidler der prosjekter får innvilget milepælsbasert finansiering over to år. Programmet mottok 93 søknader til årets utlysning. Det ble søkt om 574 mill. kroner totalt. Dette er en økning på nesten 20 prosent sammenlignet med 2022, noe som nok reflekterer at de humanitære organisasjonenes ønske om samarbeid med privat sektor, og behov for risikoreduserende og kompetansehevende støtte, øker. Søknadene fordelte seg mellom de to delprogrammene med 82 innovasjonslab- og 11 skaleringsøknader. De mottatte søknadene var av gjennomgående god kvalitet og møtte programmets målsettinger. Tolv innovasjonslabprosjekter og fire skaleringsprosjekter ble innvilget tilskudd. Det ble totalt fordelt 100,6 mill. kroner.

Den siste tidens utvikling i kunstig intelligens var synlig blant årets søknader. 20 prosent av søknadene inneholdt referanser til kunstig intelligens, en betydelig økning fra 2022. Ett av prosjektene som ble innvilget støtte vil i sin løsning bruke kunstig intelligens for proaktivt å bekjempe digital feilinformasjon, desinformasjon og hatytringer mot flyktninger, internt fordrevne og statsløse, før slike ytringer kan utgjøre en trussel. Et annet digitalt prosjekt som ble innvilget skaleringstilskudd i 2023 adresserer faren for vold og diskriminering som kvinner og jenter rammet av kriser ofte står overfor. Løsningen er et digitalt trygt rom med ressurser, støtte og informasjon som kan styrke kvinners sikkerhet og myndiggjøring. Plattformen er laget i samarbeid med kvinner og jenter fra kriserammede regioner og kjennetegnes for sitt brukersentrerte design og omfattende innhold. Prosjektets mål er å nå over én million brukere innen 2025.

Innovasjon Norge bidrar som en aktiv sparringspartner i alle prosjekter som får innvilget støtte. 25 prosjekter som fikk innvilget tilskudd i perioden 2019-2022 mottok løpende rådgivning i 2023. Det ble jobbet med nyskapende løsninger innen flere områder, inkludert en innovativ finansieringsløsning som kan skalere tilgang til hydroponisk dyrkningsutstyr for mennesker rammet av kriser, beskyttelsesutstyr for minerydding tilpasset kvinner og utvikling av markedsbaserte forretningsmodeller tilpasset humanitær respons som skal bedre tilgang på energi til matlaging og internett til forretningsutvikling.

I 2023 har vi gjennomført en rekke seminarer som har tatt for seg temaer som kan bidra til å styrke humanitær-private innovasjonspartnerskap. Vi har hatt et spesielt fokus på innovative anskaffelser, innovative forretningsmodeller, immaterielle rettigheter, skalering og innovativ finansiering. Vi har også pilotert en mentorordning for oppstartsfasen for innovasjonsprosjektene. Denne vil bli videreført i 2024 og vil omfatte alle nye prosjekter.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Fire prosjekter ble avsluttet i løpet av 2023. Ett eksempel er et innovasjonsprosjekt som har søkt å utvikle løsninger for elektronisk avfall i flyktningleirer. Prosjektet har utviklet tre løsninger som omfatter hele verdikjeden for solcellelamper, fra innkjøpsveiledning som sikrer innkjøp av

bærekraftige lamper, en reparasjonstjeneste for lamper som er ødelagt, samt et senter for resirkulering av batterier som kan installeres i avsidesliggende områder. Prosjektet er evaluert og funnet til å være det mest avanserte i humanitær sektor med hensyn til å introdusere sirkulærøkonomiske forretningsmodeller for elektronisk avfall.

Humanitært innovasjonsprogram ble evaluert i 2023. Evalueringen ble gjennomført av PwC og konkluderte med at programmet er veldrevet og kan vise til en imponerende portefølje av innovasjonsprosjekter med god effekt. Verktøy og andre kunnskapsprodukter som er utviklet bidrar til å løfte organisasjonenes innovasjonsarbeid. Evalueringen konkluderte videre med at programmet har en meningsfull innvirkning på humanitær sektor, og i forlengelsen av dette mennesker rammet av kriser og konflikter. I tillegg til å være en katalysator for innovasjonskultur i humanitære organisasjoner, fremmer programmet effektivt partnerskap mellom humanitære aktører og privat sektor.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

HIP Norway har i 2023 hatt administrasjons- og gjennomføringskostnader på 8,7 mill. kroner. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 2,9 mill. kroner og timekostnader på 5,8 mill. kroner. Programmet er finansiert av Utenriksdepartementet. I tillegg har programmet krav om matchende finansiering fra privatsektor for skaleringsprogrammene. Gjennom de fire skaleringsprosjektene som ble tatt opp i programmet i 2023 har tilskudd fra UD blitt matchet med 29 mill. kroner fra private aktører.

6.4 Visjon 2030 (Norad)

Formål

Innovasjon Norge forvalter programmet Visjon 2030 på oppdrag fra Norad. Det overordnede målet er å bekjempe fattigdom ved å fremme utvikling og oppskalering av innovative norske løsninger fra private bedrifter som bidrar til å nå bærekraftsmål tre og fire, helse og utdanning i utviklingsland. 2023 var siste ordinære driftsår for programmet.

Innovasjon Norge har forvaltet 117 mill. kroner i perioden 2017-2023. Midlene er gitt i tilskudd til norske bedrifter med nyskapende løsninger som kan videreutvikles og oppskaleres. Prosjektene gjennomføres i ett eller flere av de 85 landene som mottar norsk bistand. Utviklingsland er krevende markeder og prosjektene må ha en lokal partner for å redusere risiko og for å sikre at løsningene er forankret i nasjonale prioriteringer og utviklingsplaner hos lokale myndigheter.

Hovedaktiviteter

I programperioden har det vært gjennomført årlige utlysninger av tilskuddsmidler i tråd med kriterier fastsatt av Norad. I 2023 har det ikke vært gjennomført nye utlysninger. Hovedaktiviteten har vært oppfølging av pågående prosjekter fra tidligere utlysingsrunder. Innovasjon Norge har

bidratt med rådgivning og prosjekthjelp i krevende markeder, inkludert aktiv oppfølging for å bidra til å redusere risiko og å bidra til at resultatene blir så gode som mulig. Dette innebærer oppfølging av Norads tverrgående hensyn i utviklingsprosjekter, samt bistand til å etablere samarbeidsavtaler og løpende oppfølging med partnere i prosjektene. Dette kan være FN-organisasjoner, frivillige organisasjoner, lokale bedrifter eller akademier. 26 prosjekter som fikk innvilget tilskudd i perioden 2017-2022 var aktive i ved inngangen til 2023 og i løpet av året har flesteparten av prosjektene mottatt løpende oppfølging og rådgiving fra Innovasjon Norge.

Visjon 2030 skal bidra til å fremme oppskalering av nyskapende løsninger. Innovasjon Norge har i 2023 arrangert flere møteplasser med humanitære- og utviklingsaktører der Visjon 2030-bedrifter har deltatt. Innovasjon Norge har bidratt til at mange Visjon 2030-bedrifter har fått demonstrere bærekraftige løsninger som bidrar til oppnåelse av bærekraftsmålene til FN og utviklingsorganisasjoner.

I mars ble det arrangert en norsk paviljong under Dubai International Humanitarian Aid and Development Conference Exhibition (DIHAD 2023). Her var det også nettverksmøter og en mottakelse med den norske ambassaden. I august arrangerte Innovasjon Norge i samarbeid med generalkonsulatet i New York et innkjøpsseminar der målgruppen var norske leverandører av innovative løsninger rettet mot FNs fredsbevarende operasjoner. Her ble det også arrangert møter mellom norske bedrifter og FN, NORCAP, UNITAR og MIGA. Videre inviterte Innovasjon Norge i oktober til en norsk paviljong under den humanitære messen AidEx som fant sted i Genève. Her var det særlig stor interesse for norske løsninger relatert til kvinnehelse som har mottatt støtte gjennom Visjon 2030, og Innovasjon Norge fasiliterte møter med flere Genève-baserte organisasjoner. Sammen med den norske FN-delegasjonen ble det arrangert en nettverksmottakelse med rundt 100 deltagere for å tilrettelegge for kontakt mellom norske selskaper og Genève-baserte organisasjoner. Innovasjon Norge arrangerte også et nordisk innkjøpsseminar i FN-byen i København i november. Formålet var å gi nordiske bedrifter innsikt i mulighetene som ligger i salg mot FN-systemet, samt å fasilitere kontakt med innkjøpere og beslutningstakere fra 16 ulike FN-organisasjoner. Det ble gjennomført besøk til UNICEF og Innovasjon Norge inviterte til nettverksmottakelse i den norske residensen.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Ti prosjekter ble avsluttet og sluttrapportert i 2023. Blant disse er selskapet Signlab AS som har utviklet et lavterskeltilbud for tegnspråkopplæring i utviklingsland. Et annet eksempel er Picterus AS som har utviklet en løsning for å vurdere gulsott hos nyfødte ved bruk av smarttelefoner. Gulsott er årsak til mer enn 100 000 dødsfall blant spedbarn i verden årlig, og kan gi permanent hjerneskade på mange nyfødte. Picterus sin løsning er rimelig, enkel å bruke, og kan lett tas i bruk også i områder med sparsomme ressurser. Den norske løsningen kan dermed redde tusener av spebarn hvert år. Også helse-innovasjonen til selskapet Oivi AS vil kunne gi gode helseeffekter i utviklingsland. I prosjektet er det utviklet et helautomatisk retina-kamera som til bruk i primærhelsetjenesten. Det brukes kunstig intelligens for diagnose, slik at sykepleiere kan utføre rutinemessige screening for diabetes-relaterte øyesykdommer som er vanlige i utviklingsland.

Laerdal Global Health AS og Laerdal Medical AS avsluttet i 2023 tre ulike prosjekter for å utvikle innovative treningsprodukter og medisinsk utstyr. Ett av prosjektene har som mål og å øke bruken av vakuum for å assistere fødsler i stedet for keisersnitt, noe som sparer tid, penger og ressurser samtidig som det redder liv. Selskapet rapporterer om at barnedødeligheten i Tanzania er redusert med nærmere 50 prosent som en direkte følge av prosjektene. Også selskapet Exac AS har avsluttet sitt prosjekt der de har utviklet hjelpemidler for å redusere mødre-dødelighet som følge av blødninger etter fødsel.

Selskapet Scandinavian Water Technology AS har gjennom Visjon 2030 mottatt støtte til å utvikle storskala vann- og sanitærsystemer i sårbare land, der de har pilotert løsningene på helsesentre og skoler i Kenya i samarbeid med Kenya Røde Kors. Selskapet har nylig blitt tildelt en større kontrakt gjennom det svenske sivilforsvaret (MSB) og EUs ordning for sivil beredskap (RescEU) om å levere vann- og sanitærmoduler for mennesker som er rammet av krigen i Ukraina. Dette er et godt eksempel på at pilotprosjektene lykkes med oppskalering av løsninger som er utviklet i Visjon 2030 gjennom salg til andre humanitære organisasjoner. I de fleste prosjektene som er avsluttet rapporteres at det jobbes aktivt med å videreføre og oppskalere løsningene i samarbeid med FN og frivillige organisasjoner.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Visjon 2030 har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 1,5 mill. kroner i 2023. Dette er hovedsakelig timekostnader for én medarbeider, i tillegg til bistand til prosjektoppfølgning fra medarbeidere på Innovasjon Norges region- og utekontorer. Norad har vært primær finansieringskilde for programmet. Det er krav om egenfinansiering fra bedriftene og tilskudd fra Norad matches med om lag tilsvarende beløp fra de private selskapene. I flere tilfeller har prosjektene også utløst lån eller støtte fra Innovasjon Norges øvrige tilskuddsordninger.

6.5 Enterprise Development for Jobs (Norad)

Formål

Formålet til programmet Enterprise Development for Jobs (EDFJ), eller Bedriftsstøtte for næringsutvikling, er å bidra til fattigdomsbekjempelse gjennom å skape arbeidsplasser i prioriterte utviklingsland. I tillegg skal programmet bidra til økt tilgang på fornybar energi og dermed bidra til sosial og økonomisk utvikling i mottakerland. Samtidig bidrar ordningen til økt verdiskaping og risikoreduksjon, både for lokale og norske bedrifter. Innovasjon Norges har vært engasjert i programmet perioden 2017-2022 der rollen har vært å mobilisere og posisjonere norsk næringsliv gjennom informasjon, reisestøtte, konsulentbistand og kompetansehevende tiltak. I tillegg har vi bistått Norad med å vurdere søknader til programmet.

Hovedaktiviteter

2022 var siste ordinære driftsår for Innovasjon Norges engasjement med programmet, der over 40 bedrifter mottok rådgiving gjennom programmet rettet mot fornybar energi. I 2023 ble programmet avviklet, og hovedaktiviteten til Innovasjon Norge var å utarbeide sluttrapporten til Norad som oppdragsgiver.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Programmets resultater ble presentert av KPMG i en rapport fra januar 2022 etter en gjennomgang av samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Norad om bedriftsrelatert rådgiving og partnersøk. I rapporten konkluderes det med at Innovasjon Norge generelt sett har levert tjenester, rådgiving og funksjoner i tråd med samarbeidsavtalen, og med tilsynelatende gode resultater. På et overordnet nivå gir rapporten tydelige indikasjoner på at Innovasjon Norges arbeid med EDFJ har bidratt til å øke ordningens tilfang av aktører og prosjekter, og at vi i tilfredsstillende grad har bidratt positivt til at bedriftene har etablert seg og/eller gjennomført investeringer i utviklingsland. I rapporten ble bedriftenes vurdering av Innovasjon Norges involvering beskrevet som overveiende positiv.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

EDFJ har administrasjons- og gjennomføringskostnader på 0,2 mill. kroner i 2023. Dette er hovedsakelig timekostnader relatert til slutføring og rapportering av programmet til oppdragsgiver.

7 Rapportering til Kunnskapsdepartementet

7.1 Mobilisering til Horisont Europa

Formål

Hovedformålet med Innovasjon Norges mobilisering til EU-programmer er å sikre at norske bedrifter får mest mulig nytte av Norges tilknytning til EU gjennom EØS-avtalen, og at norske aktører får god utnyttelse av Norges deltakelse i EU-programmene. Horisont Europa har en rekke markedsnære aktiviteter og et stadig sterkere fokus på kommersialisering og innovasjon, dette åpner for bred deltakelse fra næringslivet. Bedriftene trenger imidlertid bistand for å identifisere muligheter, finne partnere, med selve søknadsprosessen og i oppfølgingen av tildelt støtte.

Under Horisont Europa er Innovasjon Norge hovedansvarlig for pilar 3 Innovativt Europa. Dette innebærer å være nasjonalt kontaktpunkt (NCP) for European Innovation Council (EIC), European Innovative Ecosystems (EIE), European Institute of Innovation and Technology (EIT), NCP for tilgang til risikokapital og NCP for plug-in løsninger. Videre er Innovasjon Norge ekspert i programkomiteen for EIC og EIE, samt i strategisk programkomite.

I pilar 2 er Innovasjon Norge delansvarlig, sammen med Forskningsrådet som er hovedansvarlig, og Innovasjon Norge har innmeldte eksperter og NCP'er i klynge 4, 5 og 6. Videre er Innovasjon Norge involvert i arbeidet med Missions og partnerskap.

Innovasjon Norge er også nasjonal ansvarlig for COSME, EEN, IPCEI, InvestEU og har NCP-rolle i Digital Programmet. Dette omtales i rapportering til Næring- og fiskeridepartementet i kap. 3.8.26 og rapportering til Kommunal og Distriktsdepartementet kap. 4.7.

Innovasjon Norge og Forskningsrådet har et felles team for å sikre best mulig koordinering av innsatsen. Det avholdes ukentlige møter med fokus på effektiv drift av NCP-apparatet, felles utviklingsaktiviteter, felles opplæringsaktiviteter og felles innspill og koordinering med oppdragsdepartementer. Innovasjon Norge bidrar inn i arbeidsgruppe for norsk posisjon mot neste rammeprogram, FP10.

Hovedaktiviteter

Organisering

I 2023 har Innovasjon Norge videreført organiseringen av arbeidet med EU-programmer med målsettingen om å integrere arbeidet i større grad i hele organisasjonen, og dermed se nasjonale og EU-virkemidler i sammenheng. Ansvar for HEU pilar 3, COSME og EEN er organisert hos porteføljeavdelingen Kommersialisering og vekst, og ansvaret for HEU pilar 2 og Digital programmet er plassert hos porteføljeavdelingen Grønn Omstilling. Arbeidet med mobilisering mot kundene er organisert gjennom 8 regionale kunderådgivere og 3 nasjonale NCP på pilar 2 ved

regionkontor rundt om i Norge. Innovasjon Norges kontor i Brussel har styrket seg med ressurser/kompetanse for å følge enda bedre med på EU som premissgiver og EU som virkemiddelaktør.

EU- rådgivning mot markedsnære løsninger

Innovasjon Norges hovedfokus i arbeidet med EU-programmer er rettet mot markedsnære løsninger som kan bidra til vekst og omstilling i norsk næringsliv. Innovasjon Norges strategi er blant annet å bidra til at flere selskaper lykkes med bærekraftig vekst ved å introdusere ny teknologi og bærekraftige løsninger som bidrar til å løse globale utfordringer. Innovasjon Norge ønsker å følge bedriftene over tid for en helhetlig kundereise med god kobling mellom Innovasjon Norges virkemidler, EU-virkemidler, øvrige virkemiddelaktører og banker. Målet er å bedre dekke bedriftenes behov i utviklingsfasene, og derigjennom styrke tilbudet til norske bedrifter og norsk næringsliv.

Konkurransen om EU-virkemidlene er stor, i EIC Accelerator er det 6 prosent suksessrate, så de færreste oppnår finansiering. Imidlertid er det slik at selskaper som utmerker seg og oppnår kvalitetsstempelen «Seal of Excellence» har tilgang til tjenester som mentor, markedskobling, nettverk, mm. For de selskapene som Innovasjon Norge gir råd til i prosessen, er det en ambisjon å sikre at selskapene som søker er i riktig fase og har en realistisk ambisjon og gjennomføringsevne slik at de kan nå opp i konkurransen. Søknadsprosessen er meget tidkrevende og ofte kostbar.

EIC Accelerator

Innovasjon Norge har ansvaret for mobilisering og dybderådgivning av norske bedrifter som søker European Innovation Council (EIC). Her kan bedriftene både søke om tilskudd på inntil 2,5 mill. euro og egenkapitalfinansiering på inntil 15 mill. euro. EIC Accelerator er en ordning forbeholdt små og mellomstore bedrifter (SMB'er). Ordningen er åpen for alle bransjer, men innovasjonen må bidra til å løse ett eller flere av FNs bærekraftsmål/globalt samfunnsutfordringer. Det gis prioritet til "deep tech", inklusiv helseselskaper hvor risikoen er høy og utviklingsløpene er lange, både markedsmessig og teknologisk.

EU ønsker en tettere kobling mellom nasjonale- og EU-virkemidler. Det er etablert en pilot for dette, hvor Innovasjon Norges Miljøteknologiordning piloteres i 2023. For selskaper som deltar i Plug-In piloten, og som kvalifiserer til EIC Accelerator, vil selskapet komme rett inn i steg to av EIC Accelerator-programmet. I den første utlysningen har 40 selskaper meldt sin interesse for å søke om EIC Accelerator, 9 av disse har blitt invitert til å søke om opptak i EIC Accelerator.

EIC Scaling Club og EIC Scaleup 100

EIC Scaleup 100 er et program for bedrifter med stort vekstpotensial og ambisjoner om å bli dominerende på det globale markedet. Innovasjon Norge nominerte sammen med Nysnø, Investinor, Norges Forskningsråd og Siva totalt 13 norske selskaper til EIC Scaling Club. Utvelgelsesprosessen pågår, en del selskaper har fått invitasjon til å søke om deltagelse. Innovasjon Norge følger utviklingen av mulige utvalgte bedrifter tett.

I 2023 mottok 233 bedrifter rådgivning gjennom regionale EU-rådgivere. Rådgivningen består i å veilede bedriftene gjennom søknadsløpet. 25 bedrifter fikk veiledning gjennom pitche-trening før bedriftene skal i møte hos EIC. Fem norske små og mellomstore bedrifter kom igjennom nåløyet og mottok ca. 509 mill. kroner i tilskudd og egenkapital (returrate på 4,11 %). I tillegg fikk 8 norske bedrifter støtte fra WomenTechEU (EIE-programmet) på 750 000 kr hver.

Samarbeidsprosjekter

Innovasjon Norge ser at deltakelse i samarbeidsprosjekter gjennom Horisont Europa styrker bedriftenes muligheter til å være del av den grønne omstillingen. Deltakelse i internasjonale konsortier gir bedriftene mulighet til å tilegne seg relevant kompetanse, bygge nye nettverk og etter hvert gi muligheter for tilstedeværelse i et større Europeisk og internasjonalt marked. I 2023 har Innovasjon Norge jobbet aktivt med å mobilisere norsk næringsliv til å delta i utlysninger i Horisont Europa, missions og partnerskap. Det er særlig utlysninger innenfor områdene Cluster 4, 5 og 6, men det er også vært noe mobilisering på andre områder.

Det er vanskelig å måle effekten av Innovasjon Norges mobiliseringsarbeid, siden dette gjøres i tett kontakt med Forskningsrådets NCP'er, og i tett kontakt med EU-rådgivere i klyngene. Men vi ser av eCorda tall fra 2023 at norsk næringsliv gjør det spesielt godt i cluster 5 som omfatter energi og mobilitet, men det er også god næringslivsdeltakelse i de andre cluster-områdene og i noen missions og partnerskap.

Det er likevel et større potensiale for norsk næringsliv å delta inn i Horisont Europa. Fremdeles er det forskningsinstitutter og UH-sektor som er de som har størst gjennomslag/retur, og en enda bedre kobling mot disse aktørene kan bidra til større næringslivsdeltakelse for Norge.

Arrangementer

Innovasjon Norge har gjennomført webinar med fokus på EIC Accelerator med 133 deltakere. Videre har vi i samarbeid med Forskningsrådet gjennomført en nasjonal samling for alle EU-rådgivere og andre i støtteapparatet. Opplæring av nye NCP'er er også gjennomført med en 2-dagers samling i Brussel. Innovasjon Norges NCP'er har også bidratt i en rekke regionale arrangement hvor EU og EU-programmene har stått på dagsorden.

EU-rådgivere i klyngen

Ordningen med EU-rådgiver i klyngen ble etablert i 2016, og har utspring i Innovasjon Norges satsing på økt næringslivsdeltagelse i EU-programmer. Gjennom ordningen delfinansierer Innovasjon Norge en EU-rådgiver i en eller flere klynger med mål om å øke norske klynge-medlemmers økonomiske retur fra EU-programmer. EU-rådgiver bistår medlemmene med å søke og lykkes i EU-prosjekter, samt øke klyngenes strategiske fokus på EU både som marked og som finansieringskilde. Ordningen ble i 2022 evaluert av Oxford Research og konklusjonen var at den både har et godt rasjonale for å fylle en markedssvikt, at den fungerer bra og gir god effekt.

Siden de fleste tilsagn av støtte til EU-rådgiver i klyngen gikk ut ved årsskifte 23/24, gjennomførte Innovasjon Norge i 2023 en utlysning for en ny periode. Basert på evalueringens anbefaling ble ny periode satt med intensjon om fire år. Videre ble det stilt krav om koblinger til internasjonale nettverk, samt at både tidligere resultater og potensiale for deltakelse i utlysninger i kommende periode ble vektlagt sterkere enn tidligere. 15 klynger fikk tilsagn om støtte, og Innovasjon Norge vil styrke aktivitetene og samarbeidet med disse. Vi ser at noen av disse klyngene bidrar sterkt til norsk returandel for norsk næringsliv.

Innovasjon Norges kontor i Brussel

Innovasjon Norges Brusselkontor skal overvåke det som skjer i EU, bidra til at norske bedrifters interesser ivaretas og lykkes med å synliggjøre og koble norsk næringsliv på de mulighetene som finnes i EU. Det jobbes hovedsakelig innenfor to innsatsområder: EU som premissgiver og EU som virkemiddelaktør.

EU som premissgiver

Det er et tett samspill mellom klima-, digitaliserings-, forsknings- og innovasjonspolitikken og utlysninger innen Horisont Europa og IPCEI m.m. Premissene legges gjennom rammebetingelser i et nytt lovverk som har «market creation» som mål. Ettersom EU er Norges største eksportmarked, er det svært viktig at norsk næringsliv blir informert om utviklingstrendene og den fremtidige etterspørselen som kommer fra EU. Brusselkontoret – gjennom tett samarbeid med Team Norway – leverer regelmessig informasjon og analyser til både interne og eksterne kunder om viktige utviklinger i Brussel, og konsekvensene dette får for norsk næringsliv.

EU som virkemiddelaktør

EUs strategiske satsninger krever mer enn bare reguleringer og policyrammeverk. EU bevilger derfor hundrevis av milliarder euro gjennom ulike EU-programmer, inkludert overnevnte hvor Innovasjon Norge har forvaltningsansvar, for å styrke Europas innovasjonskapasitet og konkurransekraft. Arbeidet knyttet til EUs programmer skjer hovedsakelig gjennom Kunnskapskontoret. Sistnevnte har tre innsatsområder: Skape og delta på møteplasser og nettverk, være lyttepost, og sikre medvirkning og posisjonering av norske interesser i EU.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

I 2023 fikk 233 bedrifter rådgivning av Innovasjon Norges EU-rådgivere knyttet til EIC Accelerator. I tillegg har det vært en rekke henvendelser og informasjons- og nettverksmøter knyttet til hele bredden av Horisont Europa, samt premissgiverinformasjonen. På pilar 2 er det registrert 82 leveranser gjennom møter/bistand.

Knyttet til EIC Accelerator ser vi både erfaring og gjennom analyse av norske bedrifter som deltar, tilsier at de aller fleste små og mellomstore bedriftene som har lykkes med å få finansiering fra fase to har mottatt EU-rådgivning fra Innovasjon Norge, blant annet gjennom pitche-treningen som tilbys.

Samme erfaring ser vi at bedrifter som er tilknyttet klynge som har finansiert EU-rådgiver i klyngen fra Innovasjon Norge, har større mulighet til å delta og nå igjennom i samarbeidsprosjekter i Horisont Europa. EU-rådgivere i klyngen har mulighet til å bistå bedrifter med veiledning og informasjon som er mye mer konkret og relevant for bedriftene, samt at de har et nettverk for å finne relevante konsortiepartnere i Norge og Europa.

Tabell 7.1-1 Retur Norge, EIC Accelerator 2023

	Beløp	Prosjekter
Norge	509 millioner kroner	5
Totalt	12 milliarder kroner	172
Retur til Norge	4,11 %	2,91 %

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

EU-rådgivning har administrasjon- og gjennomføringskostnader på 41,3 mill. kroner i 2023. Dette fordeler seg på direkte prosjektkostnader med 2,5 mill. kroner og timekostnader på 38,8 mill. kroner. Nærings- og fiskeridepartementet og Kunnskapsdepartementet bidrar til finansieringen av disse tjenestene med hhv 25,3 mill. kroner og 14,9 mill. kroner. I tillegg dekkes en andel av Europakommisjonen for timekostnader knyttet til Horisont Europa-tjenester levert gjennom Enterprise Europe Network.

Videre er det bevilget 15,3 mill. kroner til EU-rådgivere i klyngen fra bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

8 Rapportering til Klima- og miljødepartementet

8.1 Utvikling av Business Norway og samarbeidsmodellen for videre drift

Formål

Helhetlig profilering av grønne løsninger skal bidra til økt eksport av klima- og miljøvennlig teknologi og innsats for FNs bærekraftsmål. Business Norway (tidligere The Explorer) er Norges offisielle, digitale kanal for internasjonal profilering og markedsføring av grønne og bærekraftige løsninger. Tjenesten er del av en langsiktig strategi for å bygge en nasjonal merkevare og posisjonere Norge og norske bedrifter internasjonalt.

Se også rapportering til NFD om strategisk profilering og posisjonering av Norge (kapittel 3.8.21).

Hovedaktiviteter

Innovasjon Norge har i 2023 ferdigstilt arbeidet med å konsolidere flere digitale plattformer for den nasjonale merkevaren til én felles plattform: BusinessNorway.com. De tidligere plattformene The Explorer, Invinor og Norway Events ble i løpet av 2023 alle en del av Business Norway. Å ha en felles digital plattform for uttak av den nasjonale merkevaren og eksportfremme for Team Norway vil på sikt kunne gjøre den digitale profileringen av norsk næringsliv mer samkjørt og effektiv.

I 2023 startet et mer målrettet arbeid med digital markedsføring av satsingsområdene og relaterte eventer innen disse. LinkedIn er i størst mulig grad benyttet på grunn av kanalens gode segmenteringsegenskaper. Markedsarbeidet rundt eventer er blitt profesjonalisert, der Innovasjon Norge tilrettelegger for at Team Norway og næringslivet får tilgang til markedsplaner og verktøykasser for bruk i markedsføring før, under og etter eventer.

Markedsføringsløpene inkluderte primært organisk spredning via LinkedIn, samt noe målrettet digital annonsering på LinkedIn og Google. I tillegg ble det jobbet kontinuerlig med å forbedre kundereiser før, under og etter arrangementer – slik at kommunikasjon både i digitale og fysiske kanaler får best mulig spredning og et helhetlig etterlatt inntrykk. Fokus for 2023 har vært å få en god koordinering i sammenheng med de største og mest prioriterte arrangementene. Oppsummert handler dette om å utvikle sosiale medier-pakker til deltagende bedrifter fra Norge, egne publiseringsplaner på sosiale medier, videopresentasjoner, kjøp av annonseplass på arrangementsnettsider, i nyhetsbrev og i programmet, samt utvikle et tydelig budskap til selve arrangementet med tilhørende profilelementer.

Våren 2023 ble den digitale løsningen Dealroom, basert på offentlig tilgjengelig data, tilgjengeliggjort som en del av BusinessNorway.com. Tjenesten fikk navnet «Norwegian Ecosystem Platform». Dette er en tjeneste som tilgjengeliggjør informasjon om bedrifter og økosystemet for

norsk teknologibransje på ett felles sted, rettet både mot et nasjonalt og internasjonalt publikum. Den enkelte bruker kan enkelt ta ut data på regioner, bransjer og økosystem, og også sammenligne med andre regioner eller land.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Det er 518 grønne og bærekraftige løsninger representert på BusinessNorway.com ved utgangen av 2023. Totalt har over 45 000 unike personer³⁰ besøkt BusinessNorway.com i 2023 – enten for å lese om grønne og bærekraftige løsninger, utforske økosystem av norske bedrifter og risikokapital, våre internasjonale business events eller investeringsmuligheter. I tillegg har over 5 600 000 millioner personer³¹ blitt eksponert for annonser om teknologi fra Norge gjennom digital markedsføring på bl.a. LinkedIn og Google. På grunn av mye teknisk tilrettelegging i forbindelse med konsolidering av flere plattformer, har det i 2023 vært et lavere nivå på markedsføringsaktiviteter.

På «Norwegian Ecosystem Platform» er det totalt registrert 2 152 brukere og 4 988 sesjoner i 2023.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Strategisk posisjonering og nasjonal merkevare, herunder Business Norway, hadde administrasjons- og gjennomføringskostnader på 35,1 mill. kroner i 2023, hvorav 6,8 mill. kroner knytter seg til timekostnader, og 28,3 mill. kroner direkte prosjektkostnader. Nærings- og fiskeridepartementet post 74 bidro med 20,3 millioner kroner, mens Klima- og miljødepartementet bidro med 10,8 millioner kroner. Totalt utgjorde disse to kildene 31,1 millioner kroner i finansiering for satsingen.

³⁰ Kilde: SiteImprove

³¹ Kilde: LinkedIn

9 Rapportering til Kultur- og likestillingsdepartementet

Oppdraget fra Kultur- og likestillingsdepartementet skal forsterke Innovasjon Norges innsats overfor bedrifter med vekstambisjoner og potensial innen kulturell og kreativ næring og gi virksomhetene enklere tilgang til finansiering og kompetanse som muliggjør entreprenørskap, verdiskaping og vekst.

Målet er å øke norske bedrifters og investorers investering i kulturelle og kreative produkter og tjenester og utvikle flere vekstkraftige virksomheter som omsetter kulturelt og kreativt innhold nasjonalt og internasjonalt. Som kulturell og kreativ næring regnes næringsvirksomhet basert på fremstilling av kulturelle uttrykk som; visuell kunst, utøvende kunst, musikk, litteratur, film, dataspill, TV og radio, trykte og digitale medier, arkitektur, design og reklame.

Rammen for oppdraget for 2023 var på totalt 20,9 mill. kroner. Oppdraget består av tre konkrete tiltak:

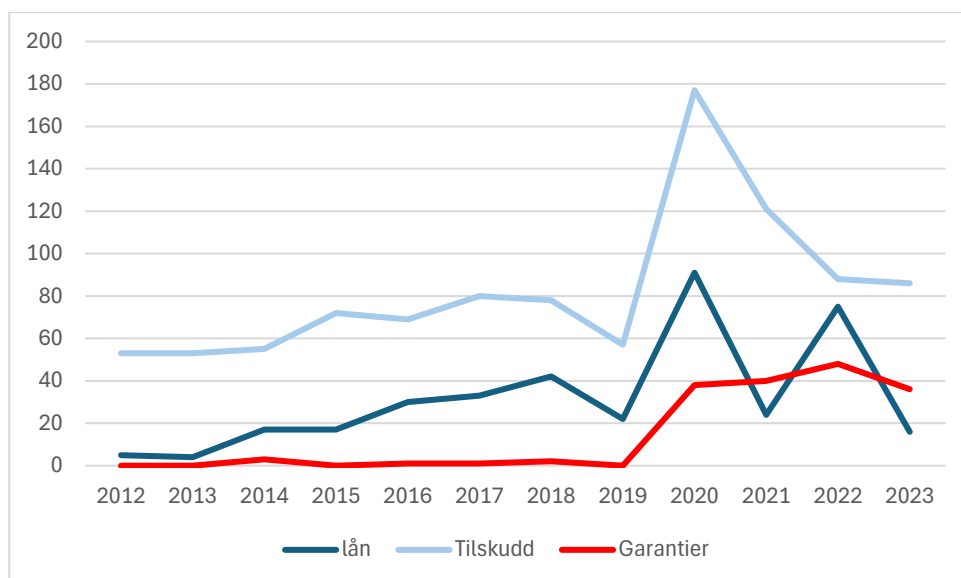
- Eksportprogram (9 mill. kroner)
- Investorprogram (2,7 mill. kroner)
- Mentortjeneste (5 mill. kroner)

I tillegg til gjennomføring av oppdragets tre tiltak er det et overordnet mål å bidra til at flere bedrifter innen kulturell og kreativ næring kvalifiserer til de generelle virkemidlene i Innovasjon Norge. Hvert år er det derfor gjort et uttrekk av alle typer tilskudd og lån som er innvilget til bedrifter fra kulturell og kreativ næring ved å benytte et fast utvalg av NACE-koder³².

Overordnet viser tallene en jevn økning i innvilgede kroner (lån, tilskudd og garantier) til næringen fra 57,6 mill. kroner i 2012, dvs. året før lansering av handlingsplanen «Fra gründer til kulturbedrift», til 136,9 mill. kroner i 2023. Når det gjelder antallet innvilgede tilsagn er tendensen nedadgående, slik at det nå gis større tilsagn til færre bedrifter. For årene 2019 til 2022 viser tallene store utslag (se figur 9-1), før det stabiliserer seg noe mer i 2023. Årsaken til nedgangen i 2019 er sammensatt og tett knyttet opp mot den overordnede utviklingen i Innovasjon Norges portefølje. På generelt nivå forklares dette med konjunktorell usikkerhet dels med redusert markedssvikt ved at bankene tar noe større risiko og øker sine markedsandeler.

³² Innovasjon Norge benytter samme utvalg av NACE-koder som BI Centre for Creative Industries og Menon i rapporten «Kreativ næring i Norge 2008-2014», med unntak av utdanning og undervisning. Håndplukkede NACE-koder i nevnte rapport er ikke inkludert, med unntak av dataspill (32.400 Produksjon av spill og leker).

Figur 9-1 Innvilget i mill.kroner lån, tilskudd og garantier til kreativ næring

Den store veksten for året 2020 har sin årsak i den ekstraordinære situasjonen med pandemien, hvor kulturell og kreativ næring fikk en god uttelling med 305,5 mill. i innvilgede kroner til 346 bedrifter, før tallene brått går ned. Kulturell og kreativ næring følger også her utviklingen i Innovasjon Norges totale portefølje.

9.1 Eksportprogram

Formål

Formålet med eksportprogrammet “Ut i verden” er å bidra med kapital og kompetanse til norske bedrifter fra kulturell og kreativ næring med internasjonale ambisjoner og vekstpotensial. Programmet har som mål å styrke aktørenes internasjonale konkurransekraft og bidra til at bedriftene når et større marked, og har siden 2017 vært en fast del av oppdraget fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Det skreddersydde programmet følger opp de best kvalifiserte bedriftene over en periode på to år, der de mottar både tilskudd og kompetanse.

Det er tid- og kapitalkrevende å lykkes med kommersialisering, vekst og eksport. En rapport utarbeidet av Menon Economics på oppdrag fra Innovasjon Norge³³ viser at bedrifter som bruker flere ordninger og følges over tid, lykkes langt bedre enn sammenlignbare bedrifter. Dette funnet har eksportprogrammet for kreativ næring hensyntatt helt fra starten.

³³ Evaluering av Innovasjon Norges oppstartsfinansiering, Menon Economics 2022

Tidligere eksportprogram har vært skreddersydd mot spesifikke bransjer innen kreativ næring (spill, arkitektur, litteratur og musikk), i samråd med departementet. I 2020 ble målgruppen endret fra bransjefokus mot teknologi som hovedkomponent i forretningsmodellen. Eksportprogrammet «Kreativ teknologi ut i verden» er innrettet mot bedrifter med teknologiske løsninger og digitale tjenester knyttet til skapelse, produksjon, formidling, salg eller distribusjon av kunstnerisk, kulturelt og kreativt innhold.

I 2023 har hovedfokuset vært på igangsetting og etablering av «Kreativ teknologi ut i verden 2» (KUV2), samtidig med det avsluttende arbeidet for «Kreativ teknologi ut i verden 1» (KUV1).

Hovedaktiviteter

Etter totalt seks eksportprogram siden 2016, med 52 deltakende bedrifter, ser vi noen interessante hovedtrekk og tendenser. Flere bedrifter har økt både antall ansatte og driftsinntekter i programperioden, og melder også om at de har justert strategisk retning underveis, basert på kompetansetilførsel og kapitaltilgang. Evnen til å være fleksibel og tilpasse seg markedet, kjennetegner bedriftene som lykkes.

Flere av bedriftene har i løpet av programperioden utvidet sine nettverk, blant annet gjennom fagsamlinger og fagreiser, og slik fått tilgang til viktig bransjekunnskap og bransjefolk som kan bli døråpnere fremover. Vi vil også trekke frem samholdet, læringen og erfaringsutvekslingen innad programgruppene.

Ved at eksportprogrammet går over en periode på to år, etableres en tillit internt i gruppen som er avgjørende for kompetansedeling. Deltagende bedrifter har vist både evne og vilje til å dele relevant forretningskompetanse og gi hverandre konkrete råd, noe som har ført til økt samarbeid og gode resultater.

Tilbakemeldingen fra de åtte bedriftene som deltok i KUV1 viser flere interessante trekk. Hovedtyngden av bedriftene svarer at programmet var utslagsgivende for gjennomføringen av det omsøkte prosjektet (skår 4,5 av 5 mulige). Alle bedriftene svarer bekreftende på at de har utvidet til nye markeder som en følge av programmet. På spørsmålet om hvor fornøyde deltakerne var med deltakelsen i eksportprogrammet, svarte syv av åtte bedrifter at de var svært fornøyde, og en bedrift svarte at de var veldig fornøyde (skår 4,9 av 5 mulige).

Alle programkomponentene - finansiering, nettverk, kompetanse og fagreise – fikk høye skår, og programmet ble beskrevet som «velkomponert» og «godt sammensatt». Bedriftene trekker frem «økt ambisjonsnivå», «kultur for investeringer», samt «økt kompetanse basert på innsikt i andre selskaper med samme utfordringer» som verdifull merverdi av deltakelsen.

KUV2 er godt i gang med fire gjennomførte fagsamlinger av åtte totalt. 33 bedrifter søkte om deltagelse, hvorav 20 av bedriftene fikk mulighet til å presentere søknaden sin foran et panel med utvalgte fageksperter. 14 bedrifter fra fire regioner vant til slutt frem og ble tatt opp i programmet (Rogaland (én), Trøndelag (én), Vestland (to) og Oslo (10)).

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Den totale rammen for «Kreativ teknologi ut i verden 1» var på 8 mill. kroner (oppdrag 2020) hvor det ble satt av 2 mill. kroner til gjennomføringen av kompetanseprogrammet (samarbeidspartner, innleid fagekspertise, markedsbesøk og lignende) og 6 mill. kroner i tilskudd til de 8 bedriftene som vant frem. Hele rammen for kompetanseprogrammet er benyttet.

Den totale rammen for «Kreativ teknologi ut i verden 2» var på 16 mill. kroner (oppdrag 2021 og 2022, grunnet pandemien ble 2021 programmet utsatt). Det ble satt av 4 mill. kroner til gjennomføringen av kompetanseprogrammet og 12 mill. kroner i tilskudd til de 14 bedriftene som vant frem. Av rammen for kompetanseprogrammet er det en rest på 3,5 mill. kroner som vil benyttes til planlagte aktiviteter i 2024. Det er en rest på 0,3 mill. kroner av tilskuddsrammen. Restmidler overføres tilbake til rammen.

9.2 Investorprogram

Formål

Formålet med investorprogrammet er å bidra med kompetanse om kapitalinnhenting for bedrifter, samt bevissthet rundt investeringsmulighetene som ligger innen kulturell og kreativ næring for investorer, med mål om økt privat investering i næringen.

Hovedaktiviteter

Investorprogrammet gjennomføres som et samarbeid mellom Startup Norway og Innovasjon Norge og består av tre spor; (1) kompetanseprogrammet Fundraising for Startups, (2) møteplassen Co-Investor Process for investorer og startups (tidl. Creative Industries Roundtable), samt (3) Scaleup Studio som er rettet mot de bedriftene i porteføljen med størst skaleringspotensial.

Investorprogrammet ble etablert i 2017 og det har i løpet av perioden vært gjennomført 17 moduler for rundt 140 bedrifter fra kreativ næring fra hele Norge. Etter syv år med dedikert arbeid for å utvikle kompetanseprogrammer for oppstartsbedrifter og investorer innen kreativ næring, ser vi en tydelig forbedring både av bedriftenes ambisjonsnivå og potensial. Erfaringen viser at kombinasjonen mellom skreddersydde kompetansemoduler for bedriftene, sammen med tiltak direkte rettet mot investorene og arenaer der de kan møtes, har en god samlet effekt.

Programmet (1) Fundraising for Startups - Creative Industries Edition er rettet mot bedrifter fra kreativ næring med vekstambisjoner. Målet med programmet er å gjøre bedriftene investeringsklare ved å forberede og trene bedriftene i møter med investorer. Det var 26 søkere til programmet og 13 som fikk plass. Spredningen mellom de ulike bransjene var god med bedrifter som representerte litteratur, spill, visuell kunst, musikk, design og mediesektoren. Deltakerevalueringen ga en score på 5 av 6 mulige poeng. Fire av de deltagende bedriftene nådde senere opp i konkurransen om å delta i eksportprogrammet Kreativ teknologi ut i verden.

Programmet (2) Co-Investor Process for Creative Startups fokuserer på å hjelpe bedriftene å presentere og pitche for investorer, i tillegg til å synliggjøre investeringsmulighetene som finnes innen kreativ næring. Programmet baseres på individuell oppfølging og nåløyet er trangt. Av 30 søkere var det fem som vant frem. Disse bedriftene fikk trening i hvordan man legger frem en kapitalinnhentingsplan, og hvordan man presenterer bedriften for investorer.

Første del av Co-Investor Process bestod av “Pitch Clinics” med en-til-en veiledning med en ekspert. Bedriftene fikk direkte tilbakemelding på hvordan presentere sitt prosjekt på best mulig måte. Bedriftene ga svært god tilbakemelding på denne delen av programmet, med 9,75 av 10 mulige. Andre del bestod av «Creative Dealfow Day», som innebærer pitche-trening på et live investor event i forbindelse med Oslo Innovation Week. Her deltok 51 investorer i en fasilitert co-investerings prosess for å høre pitchene fra de fem utvalgte bedriftene, samt stille oppfølgende spørsmål. Tilbakemeldingen fra bedriftene lå på 6,5 av 10 mulige poeng.

Programmet (3) Scaleup Studio er skreddersydd for skalerbare vekstbedrifter fra kreativ næring. 12 søkte om deltakelse og tre ble valgt ut til å delta. Bedriftene mottar her en en-til-en veiledning på bedriftens vekststrategi, inkludert forretningsplan samt forberedelser til å hente inn privat kapital. Evaluering fra deltakerne viste en score på 9,3 av 10.

Økosystemet for kreativ næring har aldri vært bedre. Kvaliteten på prosjektene og profesjonaliteten til bedriftene har økt signifikant siden 2016 og bedriftene virker mer forberedt og engasjert nå enn før. I tillegg søker bedriftene å løse reelle utfordringer i markedet på en unik måte, gjerne med teknologi som grunnkomponent i forretningsmodellen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Av rammen på 2,7 mill. kroner i 2023 ble det brukt 0,9 mill. kroner på gjennomføringen av de ulike aktivitetene. Restmidler overføres tilbake til rammen.

9.3 Mentorprogram

Formål

Formålet med mentorprogrammet er å bistå gründere og bedrifter med vekstpotensial og -ambisjon med strategisk veiledning og oppfølging, for å bidra til at omstillings- og/eller vekstprosessen går raskere og at sjansen for å lykkes øker. Midlene i tiltaket skal gå til en egen utlysning for å rekruttere flere kvalifiserte mentorer og bidra til at flere bedrifter innen den kulturelle og kreative næringen både får kjennskap til, og benytter seg av, tjenesten. Utlysningen skal fokusere på omstilling og eksport.

Hovedaktiviteter

Mentorprogrammet kom inn i oppdragsbrevet i 2021. Det inkluderer etablering av egen mentorbase, utlysning for bedriftene, kobling mellom bedrift og mentor, i tillegg til en rekke aktiviteter for både mentorer og bedrifter med fokus på mentor som en helhetlig kompetansetjeneste.

I tråd med oppdraget skal tiltaket tilpasses Innovasjon Norges eksisterende tjenestetilbud. De siste årene har Connect Vest hatt ansvaret for å finne og koble riktig mentor til mottakere av mentortilskudd. Grunnet at kontrakten med Connect Vest er i ferd med å utløpe, pågår det et arbeid for å vurdere hvordan tjenesten bør videreutvikles og flere alternative løsninger er til vurdering.

Det er underveis gjennomført et grundig forarbeid med å undersøke mulige modeller for igangsetting av programmet. I 2023 ble det foretatt en utlysning for mentorer i tråd med oppdraget og 61 mentorer har så langt meldt sin interesse. Denne mentorbasen vil danne grunnlaget for programmet. Utlysingen for bedrifter som ønsker å kobles mot en kvalifisert kulturmentor er nærliggende.

Mentorprogrammet vil ha noen få presise kriterier og vil skille seg fra den ordinære mentortjenesten for gründere, blant annet ved at tilskuddet ikke skal knyttes til annen innvilget finansiering. Programmet vil møte et behov i næringen og det er forventet stor pågang. Arbeidet vil gi en unik mulighet til å følge bedriftene over tid og få en forståelse av hva som må til for at en mentorkobling skal fungere optimalt, og på denne måten bidra til økt kunnskap om næringens behov og tjenestens resultater.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Den totale rammen for mentortjenesten var på 5 mill. kroner og dette vil overføres til 2024.

9.4 Administrasjon og forvaltning av oppdraget

Totale timekostnader til administrasjon og forvaltning av oppdraget beløp seg i 2023 til 4,3 mill. kroner. Kostnadene inkluderte to årsverk ved hovedkontoret.

Oppdraget fra Kultur- og likestillingsdepartementet representerer et unikt og avgjørende startpunkt for bedrifter fra kulturell og kreativ næring som har begynt på sin vekstreise. De skreddersydde programmene i oppdraget viser som beskrevet gode resultater. Tiltakene kompletterer hverandre og mange av bedriftene deltar i flere av programmene over tid, i tillegg til at flere av bedriftene kvalifiserer til generelle virkemidler i løpet av virkemiddelreisen. Slik kan vi bidra til at enda flere bedrifter fra kulturell og kreativ næring får muligheten til å komme i posisjon til å ta steget ut i verden, for på denne måten bidra til økt verdiskaping og eksport for Norge.

10 Rapportering til Samferdselsdepartementet

10.1 Pilot-T

Formål

Formålet med Pilot-T er å få nye, smarte mobilitetsløsninger raskere i bruk gjennom å utvikle og teste/pilotere teknologier og forretningsmodeller med potensial til å påvirke fremtidens transportsystem slik at det blir effektivt, miljøvennlig og trygt.

Gjennom Pilot-T finansierer Innovasjon Norge prosjekter hvor flere aktører går sammen for å løse utfordringer innen transportsektoren. Det er forventet at ny teknologi har potensial for å bidra til å nå målet om et transportsystem med bedre fremkommelighet, sikkerhet og reduserte utslipp. Med ordningen er det ønskelig å bygge opp et innovativt norsk næringsliv som kan være med i konkurransen om å levere fremtidens mobilitetsløsninger til transportsektoren nasjonalt og internasjonalt.

Pilot-T har utviklet seg over tid. I 2018 ble hoveddelen av bevilgningen brukt på to offentlig-private innovasjonspartnerskap, mens en mindre del ble brukt på bedriftsprojekter. For 2019 ble det besluttet å ha en felles utlysning med Forskningsrådet for å få frem bedriftsprojekter med kort vei til markedet. I 2020 ble bevilgningen brukt til både innovasjonspartnerskap og til bedriftsprojekter. Etter dette har innovasjonspartnerskap som arbeidsverktøy blitt avviklet i Innovasjon Norge, og fra 2021 har Pilot-T kun blitt brukt til å finansiere bedriftsprojekter.

Hovedaktiviteter

Bevilgningen for 2023 var på totalt 64,3 mill. kroner over kap. 1301 post 50, hvorav 31,8 mill. kroner ble forvaltet av Innovasjon Norge. I tillegg var det gjenstående midler fra 2022 som ble overført til rammen i 2023, samt annullerte midler fra tidligere års tilsagn. Rammen tilgjengelig for kundeprojekter i 2023 – hensyntatt gjennomføringskostnader - var 80,4 mill. kroner.

Søknadsinngangen til Pilot-T var lav i 2021 og 2022, men dette tok seg opp i 2023. Det ble i løpet av 2023 innvilget åtte saker på til sammen 35 mill. kroner. Dette omfattet et bredt spekter av prosjekter, så som bruk av droner til hjemlevering av medisiner, skredsikring, vektmålingssystem for tilhengere, varslingsystem for flom på jernbanespor, posisjoneringsteknologi for nøyaktig parkering av el-sparkesykler, morgendagens ladeteknologi for havgående fartøy, AI-drevet styring av drivstofforbruk på skip og bruk av radar for å analysere vedlikeholdsbehov for veier og bruer.

Forskningsrådet og Innovasjon Norge har jevnlig dialog om mobilisering til Pilot-T, men av praktiske hensyn har Forskningsrådet og Innovasjon Norge valgt å håndtere ordningen separat. For Innovasjon Norge er det mest hensiktsmessig å ha løpende søknadsfrist og saksbehandling, slik vi har for de fleste av våre virkemidler. Forskningsrådet gjennomfører en søknadsprosess om

innebærer utlysning, søknadsfrist og samlet behandling av søknader, slik de gjør med alle sine IPN-ordninger.

Innovasjon Norge har etablert en policy som presiserer kvalifikasjonskriterier som samsvarer med andre innovasjonsvirkemidler (Innovasjonskontrakter og Miljøteknologiordningen). I tillegg kommer særlig seleksjonskriterier for Pilot-T, knyttet til målene i Nasjonal transportplan om et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050. Dessuten; «Prosjekter som innebærer konsortiesamarbeid på tvers av offentlig og privat sektor, kunnskaps- og næringslivsaktører, i den hensikt å realisere nye samferdsels-/ transportløsninger, vil bli prioritert.»

Innovasjon Norge stiller konsekvente krav til kvalitet og effekt, uavhengig av søknadsinngang. Med løpende saksbehandling er det viktig at kriteriene er konsekvente gjennom året.

Grunnet manglende bevilgninger i 2021 og 2022, samt annulleringer av tidligere års tilsagn, vil 45 mill. kroner overføres til 2024, og legges til frisk ramme av året. Det gir en ramme på 75 mill. kroner tilgjengelig for kundeprosjeKter i 2024, og det arbeides allerede med flere gode prosjeKter på ordningen.

I løpet at 2023 ble Pilot-T bedre kjent blant Innovasjon Norges kunderådgivere, og hentes i større grad fram som et relevant virkemiddel for transportrelaterte prosjeKter.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Alle prosjeKtene som ble innvilget i 2023, har innovasjon på internasjonalt nivå og høy prosjeKtrisiko. Fem av selskapene er oppstartsselskaper og har høy driftsrisiko. Alle unntatt ett av prosjeKtene er internasjonalt rettet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Det er hentet 0,93 mill. kroner til gjennomføring av ordningen i 2023, og dekker også oppfølging av tidligere års tilsagn, mobilisering og rådgivende panel.

11 Rapportering til Forsvarsdepartementet

11.1 Kap. 1700, post 52

Eksportfremme, forsvarsindustriråder, forsvarsinnovasjon og innovasjonspolitiske råd

Formål

Innovasjon Norge bedriver på oppdrag av Forsvarsdepartement (FD) og i samarbeid med Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening (FSi) tiltak for eksportfremme. Sentralt i dette arbeidet er tilstedeværelse og markedsarbeid av to forsvarsindustriutsendinger, en til USA ved ambassaden i Washington, DC og en til Norges faste delegasjon til Den europeiske unionen i Brussel. Formålet er å posisjonere tilbudet fra norsk forsvars- og sikkerhetsindustri i de respektive markeds kontekster og å bidra til økt eksport og industriell samarbeid, samt å sikre norske bedrifters deltakelse i konsortier i forbindelse med å utnytte finansieringsmulighetene som ligger i European Defence Fund (EDF).

Innovasjon Norge har utover det hatt i oppdrag å a) utrede satsinger på nye relevante eksportmarkeder i samarbeid med FSi, b) utrede en omforent prosess for økt forsvarsinnovasjon som et innspill til Forsvarets langtidspan i samarbeid med FSi og c) gi innovasjonspolitiske råd til FD om forsvarsnyttige kommersielle anvendelser i rom-domenet.

Hovedaktiviteter

USA

- Deltakelse i COMDEF Conference R&D Edition (Washington, DC - februar)
- Gjennomføring av Washington Defense Week (Washington, DC – mars/april) bestående av
 - a) 9th NADIC Conference
 - b) Forsvarsdepartementets delegasjon til Sea-Air-Space-messen/-konferanse
 - c) THOR-ER (Hypersonics Propulsion) progress meeting.
- Deltakelse i Undersecretary of Defense for Research & Engineering (Ms Heidi Shyu) besøk til Norge (april)
- Deltakelse i Special Operations Forces Week (Tampa, FL – mai)
- Gjennomføring av akselerasjon- og innovasjonsprogrammet Hacking4Allies, inkludert avslutningen av arbeidet med 2022/23-kohorten bestående av åtte selskaper og oppstart av ny 2023/24-kohorten bestående av ni selskaper.
- Permanent deltakelse i Defense MoU Attaches Group (DMAG) (hele året)
- Gjennomføring og deltakelse i AUSA Week (Washington, DC – oktober)

Ut over det har forsvarsindustriutsendingen i vesentlig grad bidratt til bilaterale forhandlingskontekster mellom USA og Norge, samt tilrettelagt for politiske og administrative besøk fra Forsvarsdepartementet til USA.

Den europeiske union og European Defence Fund (EDF)

Aktivitetene som forsvarsindustriutsendingen til Den europeiske union har ytet har primær fokus på veiledning av bedrifter inn i konteksten av konsortiebygging og utlysninger fra European Defence Fund (EDF), samt andre europeiske initiativ relevant for norsk forsvarsindustri.

Veiledningen har blitt levert til:

- Forsvarsindustribedrifter mht etablering av deltagelsen deres i 2022-utlysningene i Det europeiske forsvarsfondet (EDF).
- Forsvarsindustribedrifter og dens posisjonering i og konkurranse om 2023-utlysningene i Det europeiske forsvarsfondet (EDF), 2024 og senere år.
- Forsvars- og romindustribedrifter i forbindelse med anbudet for det europeiske romprogrammet Secure Connectivity/IRISS2.
- Forsvarsindustribedrifter i forbindelse med etableringen av og utlysningene innenfor EUs ammunisjonsproduksjonsstøtteprogram *Act in Support of Ammunition production (ASAP)*.
- Forsvarsindustribedrifter om regelverk i EU og sikkerhetsstyring.

Rapportering på mål- og resultatstyringsindikatorer

Eksport fra forsvarsmateriell til USA og norske forsvarsindustribedrifters deltakelse i USAs forsvarsindustrielle kompleks har betydelig økt i løpet av 2023 og gjelder som en viktig resultatstyringsindikator (KPI) for satsingen. De offisielle tallene for norsk forsvarsrelatert eksport skal offentliggjøres fra Forsvarets forskningsinstitutt i medio 2024.

Uttak fra European Defence Fund (EDF) for fjoråret rapporteres årlig i mai det påfølgende året. Det er den viktigste faktoren før å bedømme satsingens måloppnåelse. Innovasjon Norges oppdragsgiverrapport henviser derfor til oppkommende rapportering om bedriftenes uttak fra fondet som publiseres senere i 2024. Forsvarsdepartementet publiserer også en årlig oversikt over finansiering fra EDF til norske bedrifter. Opplysningene inkluderes som en resultatoppfølging i styringsdialogen mellom Forsvarsdepartementet og Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge har i 2023 levert følgende resultater i henhold til oppdragsbrevet fra Forsvarsdepartementet:

- En utredning om nye eksportmarkeder for norsk forsvarsindustri. Denne resulterte i et nytt oppdrag fra Forsvarsdepartementet for en forsvarsindustriråd og markedsbearbeidelse i Australia som skal implementeres i løpet av 2024.

- En utredning av en konsolidert samarbeidsprosess, «Defence Innovation Integrated Process – DIIP», mellom Innovasjon Norge som virkemiddelaktør og Forsvarets forskningsinstitutt.
- To innovasjonspolitiske råd til Forsvarsdepartementet om forsvarsnyttige kommersielle anvendelser til rom-domenet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader og eventuelle avvik

Totale utgifter ligger rundt 15,8 millioner kroner i 2023, hvorav om lag 50 prosent dekkes gjennom inntektene fra industrien (gjennom Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening) og fra Forsvarsdepartementet, øvrig dekkes av Innovasjon Norge.

12 Styring og kontroll

12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyringssystemet

Innovasjon Norge har et mål- og resultatstyringssystem. Estimatene av indikatorene brukes til å overvåke, lære og til å styre virksomheten. Innovasjon Norges mål er som følger:

- *Hovedmål:* Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter.
- *Delmål 1:* Flere gode gründere
Delmål 2: Flere vekstkraftige bedrifter
Delmål 3: Flere innovative næringsmiljøer

I 2013 ble dette systemet fastsatt i tråd med Meld St. 22 (2011-2012) *Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA*. Etter noen års erfaringer med dette systemet foretok Innovasjon Norge i samråd med departementene mindre justeringer, som omtalt i brev av 4. januar 2017 fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Tabell 12.1.1-1 Indikatorer som inngår i mål- og resultatstyringssystemet til Innovasjon Norge.

	Delmål 1: Flere gode gründere	Delmål 2: Flere vekstkraftige bedrifter	Delmål 3: Flere innovative næringsmiljøer
Effekt-indikatorer	- Omsetningsvekst - Produktivitetsvekst - Vekst i verdiskaping - Overlevelsesrate	- Omsetningsvekst - Produktivitetsvekst - Vekst i verdiskaping	- Omsetningsvekst - Produktivitetsvekst - Vekst i verdiskaping
Resultat-indikatorer	- Utvikling i utløsningsgrad - Utvikling i Innovasjon Norges bidrag til kompetanse - Innovasjonshøyde i prosjektene - Risikovurdering i prosjektene	- Utvikling i utløsningsgrad - Utvikling i Innovasjon Norges bidrag til kompetanse - Innovasjonshøyde i prosjektene - Driftsrisiko i bedriftene	- Samarbeid innad i næringsmiljøet og med eksterne kunnskapsmiljøer - Mobilisere deltagere i næringsmiljøer
Støttende analyser	- Vekst i sysselsetting - Vekst i lønnsomhet - Eventuelle dyptgående analyser	- Vekst i sysselsetting - Vekst i lønnsomhet - Eventuelle dyptgående analyser	- Vekst i sysselsetting - Vekst i lønnsomhet - Eventuelle dyptgående analyser

Det skilles mellom effektindikatorer, resultatindikatorer og støttende analyser. Effektindikatorene sikter til virkninger på et overordnet nivå, mens resultatindikatorer er direkte virkninger på

enkeltaktører. Indikatorer under støttende analyser brukes ikke direkte for å vurdere måloppnåelse, men gir utfyllende informasjon om resultater og effekter.

Målingen av de ulike indikatorene som inngår kommer fra ulike kilder:

- Effektundersøkelsen utført av Oslo Economics
- Kundeundersøkelser, består av førundersøkelse og etterundersøkelse, utført av Oslo Economics og Innovasjon Norge
- Datagrunnlag fra interne saksbehandlingssystemer
- Årsrapportering og medlemstall fra klyngene, og registrering av antall deltagere i klyngeprosjekter og bedriftsnettverksprosjekter
- Spørreundersøkelse til bedriftsnettverksprosjekter

Ny kundeeffektundersøkelse fra 2023

I 2023 endret kundeeffektundersøkelsen (KEU) navn til kundersresultatundersøkelsen (KRU). Undersøkelsen er en spørreundersøkelse rettet til kunder som har fått tjenester av Innovasjon Norge. Inntil 2022 var det Oxford Research som har gjennomført undersøkelsene på vegne av Innovasjon Norge. I 2023 var det en ny leverandør av denne undersøkelsen, Oslo Economics. Kundersresultatundersøkelsen har både en førundersøkelse og en etterundersøkelse. Fra 2022 til 2023 ble det gjort vesentlige endringer i spørsmålsbatteriene til undersøkelsene og for databehandlingen til undersøkelsene.

I det nye designet av undersøkelsen legges det større vekt på å undersøke hvordan Innovasjon Norges leveranser har bidratt til å heve kompetansen i mottakerbedriften, samt å undersøke synergieffekter og samspill mellom ulike tjenester. En annen viktig endring fra tidligere år er at etterundersøkelsen har blitt kortet ned betydelig. Endringer av kundersresultatundersøkelsen skjer etter tilbakemeldinger fra kunder og saksbehandlere om at undersøkelsen tidligere opplevdes som unødig lang, og at den stilte flere spørsmål som var lite relevante for respondenten.

Innovasjon Norge har ansvar for utsendelse og behandling av data fra førundersøkelsen, og Oslo Economics har ansvar for utsendelse og behandling av data fra etterundersøkelsen. Dataen som

genereres lagres i Innovasjon Norges datasjø og kan aggregeres og presenteres i automatiserte dashboards som tillater brukeren å gjøre detaljerte undersøkelser basert på oppdaterte data. Hensikten er at resultater fra undersøkelsen skal bearbeides på en måte som gjør den relevant for beslutningsprosesser på ulikt nivå. I tillegg vil det, som tidligere, bli produsert årlige rapporter med funn fra undersøkelsen. Resultatene blir levert i PowerBI av Oslo Economics.

Førundersøkelsesinvitasjonen sendes ut etter at en rådgivningstjeneste eller en finansiell sak er markert som avsluttet, med en kort forsinkelse:

- Finansielle tjenester: E-postinvitasjonen sendes 14 dager etter at søknaden er godkjent eller avvist i INFlow, SOPP osv., for å sikre at kunden har tid til å lese den e-posten før han mottar undersøkelsen.
- Kompetanse eller rådgivningstjenester: E-postinvitasjonen sendes en dag etter at tjenesten er stengt og merkes som "fullført i henhold til plan" i CRM.

Etterundersøkelsen sendes ut etter at prosjektet kunden har fått bistand til er avsluttet. I dag finnes det ikke gode indikatorer på når et prosjekt er avsluttet. For de som har mottatt en finansiell støtte regner vi derfor prosjektet som avsluttet når de har fått utbetalt hele beløpet som de har fått innvilget. Undersøkelsen sendes deretter ut 2-3 måneder etter at hele beløpet er registrert som utbetalt. For rådgivningstjenester sendes undersøkelsen ut minimum to måneder etter at de mottok siste leveranse som kvalifiserte for å motta undersøkelsen.

I 2023 mottok 81 prosent av våre finansrelaterte tjenesteleveranser førundersøkelsen. Dette er et godt tall, siden ikke alle tjenestene våre utløser en utsendelse av undersøkelse. Det var imidlertid kun 21 prosent av kompetanse/rådgivningsrelaterte tjenester som mottok førundersøkelsen. En av årsakene er at rundt 25 prosent av leveransene innenfor denne kategorien faller inn under tjenesten «behovsavklaring», som ikke skal utløse en kundeundersøkelse. Det jobbes kontinuerlig med å øke andelen bedrifter som mottar undersøkelsen.

Effektundersøkelse

Innovasjon Norge har i mange år beregnet indikatorer for effekter av støtte til enkeltkunder ved å sammenlikne utviklingen hos kundene med utviklingen i liknende foretak som ikke har fått støtte fra Innovasjon Norge. Dette er en veletablert metode for å beregne slike effektindikatorer. Statistisk sentralbyrå utviklet metoden for Innovasjon Norge, og gjennomførte de tre første målingene. I 2023 overtok Oslo Economics arbeidet etter SSB.

Sammenlikningsgrunnlaget eller kontrollgruppen for Innovasjon Norge-kundene velges ved å finne foretak som likner så mye som mulig på kundene mht. størrelse, alder, næring og om kunden ligger i distriktpolitisk virkeområde eller ikke. For en god del Innovasjon Norge-kunder er det ikke mulig å finne foretak som er like nok. Disse blir dermed ikke med i analysen.

Oslo Economics beregner verdier for fem indikatorer: Salgsinntekter, Produktivitet og Verdiskaping og Kapitalrentabilitet og Antall årsverk. De tre førstnevnte indikatorene vektlegges sterkest.

Innovasjon Norge forvalter en rekke virkemidler. Selv om det gis støtte til mange virksomheter hvert år, blir antall mottakere for de fleste virkemidler for lite til at det lar seg gjøre å danne et godt nok datagrunnlag for enkeltår. Derfor samler man opp resultater for overlappende treårs-perioder. Beregningene i denne oppdragsgiverrapporten er basert på regnskapstall for bedriftene fra 2011 til 2022.

I tillegg til at det er beregnet effekter for store virkemidler, grupperes finansielle virkemidler i ett av fire oppdrag: Innovasjonsoppdraget, Distriktsoppdraget, Landbruksoppdraget og Bankoppdraget. Disse oppdragene er såpass ulike at det ofte er hensiktsmessig å se på effektindiatorene for enkeltoppdrag hver for seg.

Analysene viser at Innovasjon Norge-kunder i gjennomsnitt har høyere vekst enn kontrollgruppen i treårsperiodene etter mottatt støtte. Dette gjelder for alle de fire oppdragene og for de tre sentrale indikatorene nevnt over. Forskjellen mellom Innovasjon Norge-kunder og kontrollgruppen er særlig stor for utviklingen i salgsinntekter.

Oslo Economics arbeider også med en mer omfattende analyse av kostnadene og nytten ved Innovasjon Norges virksomhet. Blant annet skal det analyseres i hvilken grad Innovasjon Norge klarer å rette opp ulike markedssvikter som positive eksterne effekter ved innovasjonsaktiviteter. Denne samfunnsøkonomiske analysen blir trolig klar i løpet av andre halvår 2024.

12.1.2 Oversikt over gjennomførte evalueringer siste året

I 2023 er det gjennomført følgende evalueringer;

- En dør inn. SØA. Avsluttet september 2023. NFD.
- Global Growth. Oxford Research. Avsluttet oktober 2023. NFD.
- Bionova. Oxford Research. Avsluttet desember 2023. LMD.
- Human Innovation Program (HIP). PWC. Avsluttet ved årsskiftet 2023/24. UD.
- Diverse sluttevalueringer under Regional Omstilling. Rammeavtale med Oxford Research. Bl.a. Indre Fosen, Fyresdal og Andøy. KDD.
- Diverse Klynge sluttevalueringer. Bl.a. Construction City, Marin Recycling Cluster og Energi Valley. Rammeavtale med Menon.

12.1.3 Oppfølging tiltakspakker til næringslivet som følge av koronapandemien

I 2024 gjennomføres det en evaluering av de ekstraordinære innovasjonstilskuddsmidlene under årene 2020-21. Samfunnsøkonomisk Analyse er operatør for oppdraget. Rapporten vil være ferdig medio 2024.

12.2 Effektiv drift

Innovasjon Norge følger selskapets drift løpende gjennom året med fokus på måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler.

Innovasjon Norge følger opp og dokumenterer selskapets effektivitet på to områder:

- *Formålseffektivitet*; Innovasjon Norge når sine mål først og fremst gjennom å levere på oppdrag og mål som selskapet til enhver tid har. Derfor er det primære målet å sikre at

selskapet er formålseffektivt, som måles innenfor rammen av oppdragsgiveres forventninger og selskapets strategi:

- Utløse økte investeringer i næringslivet, herunder stimulere privat innsats og kapital
 - Det skal skje noe som ellers ikke ville ha skjedd (addisjonalitet)
 - Gi tydelige effekter på verdiskapning, salgsinntekter og produktivitet
- *Kostnadseffektivitet*; herunder at kostnadene ved å levere effektene ikke er større enn nødvendig.
- Gitt formålseffektivitet (ovenfor) skal Innovasjon Norge være mest mulig kostnadseffektiv ved at forholdet mellom levert kroneverdi og kostnadene ved å levere (det vil si utviklingen i kostnadsandel) skal være rimelig og forklarlig. Populært sagt skal det «ikke koste en krone mer enn nødvendig»

Innovasjon Norge leverte i 2023 tjenester for 8,0 mrd. kroner til næringslivet. Dette er fjerde mest i historien og dette inkluderer de rekordstore «korona» årene 2020 (13,3 mrd. kroner) og 2021 (10,1 mrd. kroner). Selskapets driftskostnader øker fra 2022 til 2023 med 5,1 prosent. Samlet gir dette en kostnadseffektivitet på 20,6 prosent. Rullerende over fire år har Innovasjon Norge den beste kostnadseffektiviteten noen gang (15,5 prosent) og 0,3 prosentpoeng bedre enn 2022.

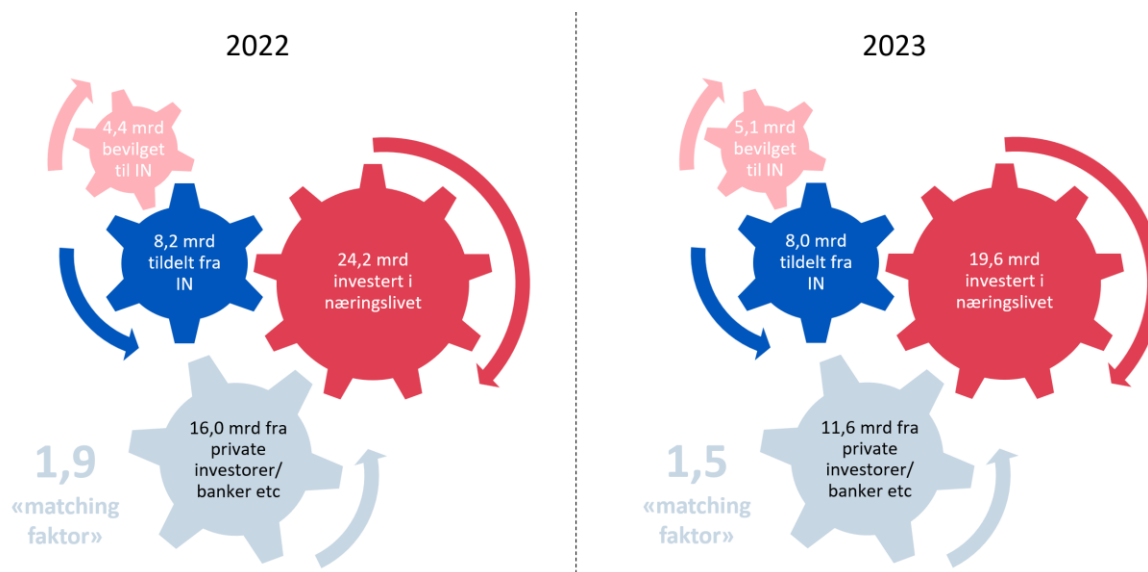
12.2.1 Formålseffektivitet

Oppdragsgiverrapporten 2023 og årsrapportering 2023 har omfattende dokumentasjon på de effekter, resultater og aktiviteter som leveres.

Den samlede bevilgningen til Innovasjon Norge i 2023 var 5,0 mrd. kroner, en økning fra 4,4 mrd. kroner i 2022. I tillegg til de årlige bevilgningene bidro utlån- og tilskuddsvirksomheten til en samlet innsats i form av tilskudd og lån til næringslivet fra Innovasjon Norge på i alt 8,0 mrd. kroner i 2023, sammenlignet med 8,2 mrd. kroner i 2022. Når private investorer og andre går inn med kapital og egeninnsats i tillegg, viser Innovasjon Norges anslag at 19,6 mrd. kroner går til investeringer i næringslivet. Dette er en reduksjon sammenlignet med 2022, da tilsvarende tall var 24,2 mrd. kroner. Totalt blir faktoren som kombineres med en krone fra Innovasjon Norge på 1,5 en reduksjon fra 2022 (1,9) og dette er i den lavere enden av resultatene de siste tre årene, som i gjennomsnitt viser 1,8 kroner.

Forholdstallet 1,5 fremkommer primært fra finansieringsplanene til enkeltprosjekter. Prosessen er slik at for det enkelte lånetilsagn/tilskudd må kunden inkludere en finansieringsplan, og det er summen av disse enkeltstående finansieringsplanene som utgjør hva vi omtaler som 11,6 mrd. kroner fra andre for 2023. Videre er summen av Innovasjon Norges bidrag og bidraget fra andre, det vi kaller investeringer i næringslivet. Dette er tilsvarende beregninger som tidligere år.

Figur 12.2.1-1 Illustrasjon på kapital fra Innovasjon Norge og andre.

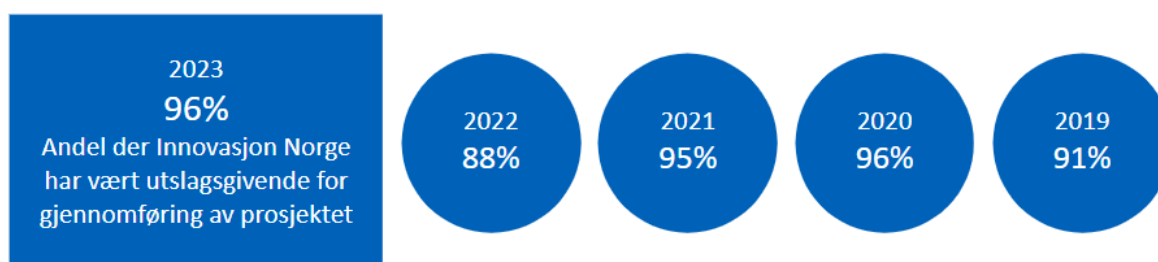

Vi gjør spesielt oppmerksom på at dette er aggregerte tall og det er noen svakheter i metoden. For eksempel er det en risiko for at man dobbelt regner noen finansieringsplaner i de tilfeller hvor for eksempel flere tilskuddsmottagere har gått sammen i samarbeidsprosjekter. Antar man dette er tilnærmet konsistent over tid gir dette likevel en tilnærming på hva som utløses og hvordan dette utvikler seg over tid.

Innovasjon Norge har krav om at tilskudd og lån er å anse balansert sett opp mot hva som er rimelig å forvente av bidrag fra bedriften og dens eiere, investorer og andre finansieringskilder. I utmålingen av støtte skal det ikke gis mer enn hva som er nødvendig for at prosjekter realiseres.

Som beskrevet i kap. 12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyringssystemet i Innovasjon Norge bruker vi i oppdragsgiverrapporten siste tilgjengelige førundersøkelse fra kundeeffektundersøkelsen når vi omtaler utvikling i utløsningsgrad, som i undersøkelsen omtales som addisjonalitet. I førundersøkelsen fra 2023 svarer 96 prosent at Innovasjon Norges bidrag har vært utslagsgivende for deres prosjekt. Addisjonalitet for 2023 er på nivå med tidligere år, sett bort i fra unntaksåret 2022 der man benyttet en annen metode for å måle addisjonalitet.

Figur 12.2.1-2 Illustrasjon på addisjonaliteten

Kunder som Innovasjon Norge har støttet viser en årlig gjennomsnittlig mervest på alle effektindikatorer; 14,8 prosentpoeng i salgsinntekter, 10,8 prosentpoeng i verdiskaping og 4,3 prosentpoeng i produktivitet. Tallene viser årlig gjennomsnittlig mervest sammenliknet med en kontrollgruppe med liknende bedrifter. De nye og oppdaterte estimatene bekrefter og styrker det positive bildet som er med på å beskrive selskapets formålseffektivitet. Det vises ellers til øvrig omtale under kap. 2 Innovasjon Norges bidrag til måloppnåelse.

12.2.2 Kostnadseffektivitet

Kostnadseffektivitet i Innovasjon Norge er definert som forholdet mellom hva vi leverer i kroner og selskapets samlede kostnader.

Selskapets drift følges løpende gjennom året med vekt på måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi kostnadene omfatter både leveranse kostnader, kunderettede aktiviteter og prosjekter. Det utarbeides driftsindikatorer som gir informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet som gir ledelsen grunnlag for å diskutere utviklingen.

Innovasjon Norge har i 2023 valgt å følge opp utviklingen på:

- Selskapsnivå (totale driftskostnader i prosent av samlede leveranser)
- Låneordningene i Innovasjon Norge, herunder sammenligning med norske banker
- De største tilskuddsordningene. I oppdragsgiverrapporten finner en dette under følgende avsnitt:
 - NFD Kap. 2421, post 50 --> 3.5.5 Landsdekkende etablerertilskudd
 - NFD Kap. 2421, post 50 --> 3.5.6 Innovasjonskontrakter
 - NFD Kap. 2421, post 76 --> 3.10 Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi (MILTEK)
 - KDD Kap. 553, post 61 --> 4.2 Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling
 - LMD Kap. 1150, post 50 --> 5.2 Kap. 1150, post 50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket
 - LMD Kap. 1150, post 50 --> 5.3 Kap. 1150, post 50 Midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midler)
 - LMD Kap. 1150, post 50 --> 5.5 Kap. 1151, post 51 Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (Landbrukets utviklingsfond (RUF))
- Kostnadseffektivitet knyttet til rådgivning, kompetansetjenester og annen profilering.

Generelt er kostnadsandelen størst på små ordninger, ordninger med særskilte kriterier eller prosesser, samt nye ordninger. Innovasjon Norge har derfor valgt å vurdere kostnadseffektivitet for de største ordningene og de som har løpt over flere år.

Innovasjon Norge vurderer utviklingen mellom årene i egen virksomhet over tid. Låneordningene våre sammenligner vi også med norske banker. Beregning av kostnadseffektivitet med hensyn til

våre rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester er metodisk krevende. Innovasjon Norge søker derfor kontinuerlig å forbedre og utvikle metode og sett av konsistente indikatorer for utregning av denne type kostnadsberegninger.

Tabell 12.2.2-1 Kostnadseffektivitetsvurderinger for 2023 dekker følgende andeler av samlede leveranser

		Totalt mrd. kroner	Andel vurdert	Ikke inkludert p.t.
NFD	Lån	2,533	100 %	
	Tilskudd	1,879	91 %	Klyngeprogrammet, STUD-ENT, bioøkonomiordningen, innovasjon i reisenæringen
	Rådgivning, kompetanse, nettverk og profilering	0,535	66 %	Reiselivsprofilering ++
KDD/FK	Lån	0,239	100 %	
	Tilskudd	0,651	83 %	Klyngeprogrammet, bedriftsnettverk, bioøkonomi, mentorprogrammet
LMD	Lån	0,011	100 %	
	Tilskudd	1,613	88 %	Bioøkonomiordningen og verdiskapingsprog. for reindrift (VSP rein)
Øvrig		0,522	-	Små og/eller nye ordninger, samt EØS.
Totalt		7,984	85 %	

Totale driftskostnader i prosent av samlede leveranser

Kostnadseffektivitet i Innovasjon Norge er forholdet mellom hva vi leverer (i kroner) og kostnadene ved å levere. Innovasjon Norge monitorer utviklingen i selskapets samlede kostnadseffektivitet og måler den over en rullerende fireårs periode. Det vises til tabellene under kap. 12.3 Administrasjon- og gjennomføringskostnader for mer detaljer på leveranser og kostnadsutvikling for den enkelte virkemiddel/tjeneste.

Tabell 12.2.2-2 Effektivitetsendring. Beløp i mill. kroner.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Samlede leveranser til kunden	6 714	7 269	7 188	6 745	13 330	10 139	8 232	7 984
Samlede kostnader	1 378	1 374	1 459	1 550	1 409	1 537	1 565	1 645
Andel kostnader per levert krone	20,5%	18,9%	20,3%	23,0%	10,6%	15,2%	19,0%	20,6%

Andel kostnader pr levert krone rullerende siste fire år ³⁴	22,8%	21,2%	20,5%	20,6%	16,8%	15,9%	15,8%	15,5%
Endring i prosent poeng år for år		-1,5	-0,7	+0,1	-3,8	-0,9	-0,2	-0,3

Utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet i kommende år 2023–2025

Statsbudsjettet for 2022 har fastsatt et kostnadskutt på totalt 100 mill. kroner for Innovasjon Norge som skal realiseres innen utgangen av 2024. 25 mill. kroner av kuttet skal realiseres i 2022, 25 mill. kroner i 2023 og 50 mill. kroner i 2024. Kuttene skal være varige og omfatter Innovasjon Norges samlede virksomhet. Effektiviseringsmålet ble i stor grad konkludert i 1. tertial 2022 med forpliktene sluttavtaler til berørte ansatte frem mot 2024. Innovasjon Norge følger nå opp programmets vedtatte gevinstprofiler (årsverk og kostnader) og sikre at dette blir implementert innen utgangen av 2024. Innovasjon Norge er i rute per årsslutt 2023. Det er IN2022 som vil være hovedfokuset for å følge opp kostnadseffektivitet i Innovasjon Norge for 2024.

2024 er siste året i inneværende strategiperiode for Innovasjon Norge og fra 2025 skal ny strategi være på plass. Det vil som del av dette arbeides med målstyring inkludert hvordan kostnadseffektivitet skal måles og følges opp etter IN2022.

12.2.3 Effektiviteten i driften av de ulike låneordningene

Låneordningene i Innovasjon Norge

Netto rentemargin for låneordningene ble 86 mill. kroner høyere i 2023 enn i 2022 (462 mill. kroner, mot 376 mill. kroner i 2022). Samlet resultat før tap på alle låneordningene ble høyere i 2023 (217 mill. kroner etter justering for salg av bygg, mot 136 mill. kroner i 2022). Et høyere resultat før tap skyldes i all hovedsak høyere netto renteinntekter på låneordningene enn i 2022 (23 prosent bedre enn 2022). 2022 var preget av kraftige rentepøkninger i et raskt tempo noe som medfører at Innovasjon Norges innlånskostnader øker, og siden det tar noe tid før dette reflekteres ut mot Innovasjon Norges kunder vil en slik periode resultere i lavere netto rentemargin (1,94 prosent for 2022). 2023 har ikke vært preget av like kraftige rentepøkninger og dermed også en langt bedre rentemargin (2023: 2,34 prosent).

Lavrisikolån hadde et resultat etter tap på 602 mill. kroner, 165 mill. kroner etter justering for salg av bygg (105 mill. kroner i 2022). I 2023 gir netto tap på utlån og garantier et tap på 5 mill. kroner, sammenlignet med en tilbakeføring av tap på 2 mill. kroner i 2022. 2023-resultat før tap for risikolåneordningene var 47 mill. kroner (34 mill. kroner i 2022), mens samlede tap på utlån for risikolån var 321 mill. kroner (283 mill. kroner i 2022).

Om kostnadseffektiviteten i Innovasjon Norge

³⁴ Denne er regnet rullerende ved å benytte «samlede leveranser til kunde» over fire år delt på «samlede kostnader» over fire år.

Kostnadseffektiviteten knyttet til låneordningene i Innovasjon Norge i 2023 må vurderes blant annet i forhold til at brutto utlånsvolum er 224 mill. kroner lavere i 2023 enn i 2022. Det er signifikante beløp bevilget fra tidligere år som avventer utbetaling og dette har fokus fremover. Med hensyn til kostnadsnivået for lånevirkksomheten kan bildet for 2023 oppsummeres slik:

- Timeforbruket er omtrent på nivå med 2022, og er økt fra 136 000 timer til 142 000 timer. Timeprisen knyttet til utlånsvirkksomheten er redusert fra 1 741 kroner til 1 686 kroner (3 prosents reduksjon). Totalt medfører dette en marginal økning i timekostnader for låneordningene fra 237,4 mill. kroner i 2022 til 239,7 mill. kroner i 2023. Den reduserte timeprisen er primært drevet av flere operative timer på låneordningene, og at andel timer låneordningene øker i forhold til totale operative timer.
- Direkte prosjektkostnader i lånevirkksomheten har fra 2022 økt fra 16 mill. kroner til 37 mill. kroner. Majoriteten av endringen er knyttet til Innovasjon Norges kostnader knyttet til salg bygg som skal dekkes av salgssummen. Videre startet avskrivninger av kostnader knyttet til implementering av nytt saksbehandlingssystem (IN Flow) i 2023. Kostnadene belastes både låne- og tilskuddsordninger i henhold til fastsatt fordelingsnøkkel. Belastningen på låneordningene for 2023 på kostnader til nytt saksbehandlingssystem var 3,9 mill. kroner høyere enn 2022.

Sum driftskostnader for låneordningene beløper seg dermed i 2023 til om lag 261 mill. kroner etter justering for salg av bygg mot 254 mill. kroner i 2022. Sum driftskostnader for lånevirkksomheten målt mot gjennomsnittlig brutto utlånsvolum ble da 1,38 prosent etter justering for salg av bygg (1,32 prosent i 2022). Det samlede bildet av det foranstående og de etterfølgende ulike måtene å beregne kostnadseffektiviteten på, viser at lånevirkksomheten fremstår som mindre effektiv i 2023 i forhold til 2022.

Ulike beregningsmetoder for kostnadseffektivitetsvurderingene

Nøkkeltallene for vurderingen av kostnadseffektiviteten for låneordningene i Innovasjon Norge er:

Tabell 12.2.3-1 Driftskostnader i prosent av netto renteinntekter (kostnadsgrad)

Netto renteinntekter	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lavrisiko	30 %	52 % ³⁵	32 %	40 %	51 %	45 % ³⁶
Risiko	65 %	70 %	80 %	75 %	88 %	83 %

³⁵ Merk at dette inkluderer en ekstra belastning på cirka 50 mill. kroner for 2019 knyttet til InChange. Justert for dette ville tallet vært 34 prosent.

³⁶ Merk at dette ikke er justert for kostnader tilknyttet salg av bygg. Justert for dette ville tallet vært 39%.

Dette er et godt nøkkeltall for å fortelle om inntjening etter dekning av driftskostnader. Indikatoren benyttes som en hovedindikator i bankene, men egner seg ikke spesielt godt alene for Innovasjon Norge, ettersom egen inntjening ikke er primærfokus.

Tabell 12.2.3-2 Driftskostnader i prosent av brutto lånevolum

Brutto utlån	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lavrisiko	0,58 %	1,03 % ³⁷	0,61 %	0,76 %	0,79 %	0,95 % ³⁸
Risiko	2,35 %	2,41 %	1,76 %	2,49 %	2,56 %	2,68 %

Dette nøkkeltallet er også noenlunde i samsvar med nøkkeltall som blir brukt av banker, som riktignok beregner prosenten av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Tabell 12.2.3-3 Driftskostnader i prosent av nye tilsagn.

	Lavrisikolån	Risikolån distriktsrettede	Innovasjonslån ³⁹
Driftskostnader i prosent av nye tilsagn i kroner			
2018	3,4 %	8,3 %	6,5 %
2019	7,1 % ⁴⁰	9,7 %	9,2 %
2020	3,4 %	11,5 %	4,2 %
2021 ⁴¹	4,2 %	17,3 %	17,4 %
2022	5,8 %	20,1 %	10,3 %
2023	7,9 % ⁴²	12,3 %	15,8 %
Tilsagn mill. kroner			
2018	2 500	372	899
2019	2 014	310	826

³⁷ Merk at dette inkluderer en ekstra belastning på cirka 50 mill. kroner for 2019 knyttet til InChange. Justert for dette ville tallet vært 0,67 prosent.

³⁸ Merk at dette ikke er justert for kostnader tilknyttet salg av bygg. Justert for dette ville tallet vært 0,83%.

³⁹ Merk at her er det bare innovasjonslån og ikke garantier eller risikolån for nærskipfart og fiskefartøy i tilsagns/antall.

⁴⁰ 2019: Merk at dette inkluderer en ekstra belastning på cirka 50 mill. kroner for 2019 knyttet til InChange. Justert for dette ville tallet vært 4,6 prosent.

⁴¹ 2021: Merk at tallene her inkluderer en ekstra belastning på cirka 18 mill. kroner for knyttet til omstillingsavsetning knyttet til IN2022 (effektiviseringsmål på totalt 100 mill. kroner for Innovasjon Norge som skal realiseres innen utgangen av 2024). Justert for dette ville tallene vært 3,9 prosent, 16, prosent og 16,1 prosent. Økningen innenfor risikolån distriktsrettende og innovasjonslån er primært drevet av volum (redusert) og ikke økte kostnader.

⁴² Merk at dette ikke er justert for kostnader tilknyttet salg av bygg. Justert for dette ville tallet vært 6,9%.

	Lavrisikolån	Risikolån distriktsrettede	Innovasjonslån ³⁹
2020	2 493	311	2 336
2021	2 429	211	611
2022	1 853	161	1 118
2023	1 606	239	765
Antall nye tilsagn			
2018	408	110	291
2019	378	106	309
2020	351	116	753
2021	280	76	202
2022	257	57	182
2023	148	64	148

Kostnadspådraget på lånevirkksomheten i Innovasjon Norge knytter seg mye til aktivitetsomfanget på nye tilsagn. Denne indikatoren er derfor en viktig indikator sett opp mot kostnadsandel i de to øvrige indikatorene.

Rådgivning, kompetansetjenester og annen profilering

Innovasjon Norge brukte 353 mill. kroner på rådgivning, kompetansetjenester og annen profilering i 2023, med mål om å få fram flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Aktivitetene omfatter rådgivning og kompetansetjenester inn mot innovasjon og entreprenørskap, internasjonal rådgivning inn mot å mobilisere for vekst og eksport, samt andre profileringsaktiviteter.

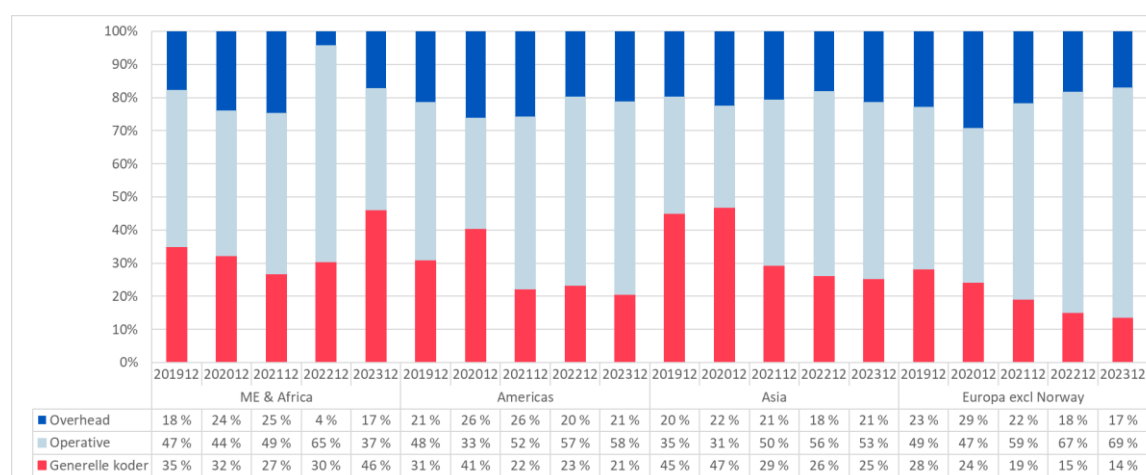
For rådgivning, kompetanse, nettverk og profileringstjenester er en vurdering av kostnadseffektivitet metodisk krevende. Innovasjon Norge har i dialog med tilsvarende organisasjoner erfart at andre også finner dette krevende. Verdien av rådgivnings- og kompetansetjenester settes til kostpris, da disse aktivitetene ikke skal skape overskudd. Omfanget av en enkelt tjeneste, målt i antall timer, varierer sterkt avhengig av behovsfase og marked. Tradisjonelle effektivitetsmål er derfor vanskelige å bruke.

Vurdering av effektiviteten i rådgivning- og kompetansetjenester bør se kundeeffektene av rådgivningen i relasjon til den samlede rådgivningsinnsatsen. Dette kan oppnås gjennom eksterne evalueringer. Innovasjon Norge har derfor valgt å inkludere en vurdering av kostnadseffektivitet i alle evalueringer fremover. Målet er, sammen med eksterne kompetansemiljøer, å finne stadig bedre data for kommende års vurderinger. Det vises til kommentarer under den enkelte tjeneste for øvrige vurderinger.

Innovasjon Norge investerer mye tid i å vedlikeholde kontorenes markedskompetanse og relevans samt identifisere nye markedsmuligheter. Å sikre det riktige nettverket krever ressurser i form av timer. I tillegg må kontorene benytte tid på å mobilisere de riktige norske bedriftene samt at det går med betydelig tid på kundedialog inkludert behovsavklaring.

Innovasjon Norge følger opp hvor stor andel av tilgjengelige årsverk som benyttes på typiske «generell kundekontakt»⁴³-koder. Figuren under viser fordelingen for henholdsvis 2019, 2020, 2021, 2022 og 2023 for utekontorene til Innovasjon Norge.

Figur 12.2.3-1 Andel av et gjennomsnittsårsverk benyttet på "generell kundekontakt" per verdensdel.

Det er i tre observasjoner man kan lese ut av:

1. Det var forventet at koronapandemien ville påvirke operativ andel negativt. Dette ser vi også igjen i tallene for 2020/2021 siden andelen overhead var økt i alle verdensdeler relativt til 2019. Med koronapandemien bak oss ser vi at overhead andelen reduseres. Innovasjon Norge gjennomførte i 2023 en samling i Norge med alle ansatte. Det forklarer noe av økningen i overheadandel som vises i noen av markedene.
2. Kontorene i mindre modne markeder som Afrika og Asia har tradisjonelt hatt det største behovet for nettverksbygging og investeringer i markedsavklaringer (generelle koder (rødt)), mens markedene i Europa vil ha en mindre andel (og større leveransegrad). Amerika hadde i 2020 et kraftig brudd i denne trenden og vi klarte ikke da peke på en spesifikk forklaring. Vi ser at for 2021-2023 bryter denne trenden ned, og Afrika og Asia har en større andel enn Amerika og Europa hvilket er forventet.

⁴³ Dette er definert som følgende prosjektgrupper (merk at de har endret seg noe over tid). 544 Behovsavklaring, 545 Mobilisering og 557 Market Intelligence and Networking (tidligere 630 Generell kundekontakt). Merk at i figuren under er reiseliv holdt helt utenom.

3. Trenden i alle regioner er at det lyseblå søylene som er konkrete operative prosjekter blir relativt sett større, eller holder seg relativt stabilt siste to år. Unntaket er i Afrika. Årsaken til dette henger sammen med økning på generelle koder.

12.3 Administrasjon- og gjennomføringskostnader

Driftskostnadene for selskapet består av gjennomføringskostnader og basiskostnader. Nærings- og fiskeridepartementet finansierer selskapets basiskostnader i tråd med basiskostnadsmodellen gjennom en særskilt bevilgning (kap. 2421, post 70). Denne skal gi selskapet en grunnkapasitet uavhengig av oppdragsmengde og dekke selskapets basiskostnader.

Gjennomføringskostnader skal dekke alle kostnader som er knyttet til å gjennomføre og levere hvert enkelt oppdrag. Den enkelte oppdragsgiver skal dekke alle gjennomføringskostnader utover basiskostnadene for sine oppdrag, med unntak av aktiviteter som skal være selvfinansierende. Selskapets låne-, garanti- og fondsordninger skal hver for seg være selvfinansierende og dekke alle sine administrasjons- og gjennomføringskostnader.

En samlet oversikt over driftskostnader (gjennomføringskostnader og basiskostnader) vises i tabellen nedenfor.

Det skilles mellom direkte prosjektkostnader (DPK), som er innkjøpte varer og tjenester som kan henføres direkte til et prosjekt, og bemannings- og andre driftskostnader (egen bemanning og overhead). I årsregnskapets note 13 finnes en aggregert oversikt over hva som inngår i direkte prosjektkostnader.

Tabell 12.3-1 Oversikt over driftskostnader for 2023, 2022 i parentes. Beløp i mill. kroner.

	Direkte prosjekt kostnader (DPK)	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring
Basiskostnader	0 (0)	178 (169)	178 (169)
Gjennomføringskostnader finansieringstjenester	49 (29)	453 (422)	501 (451)
Gjennomføringskostnader øvrige tjenester	397 (346)	568 (600)	965 (946)
Sum driftskostnader	445⁴⁴ (375)	1 200 (1 190)	1 645 (1 565)

⁴⁴ DPK inkluderer avskrivninger på 6 mill. kroner (2022: omstillingskostnader -3 mill. kroner) og lønnskostnader med 3 mill. kroner (2022: 4 mill. kroner) som i årsregnskapet er inkludert i regnskapslinjen lønnskostnader. DPK fremkommer derfor i årsregnskapet med 436 mill. kroner (2022: 373 mill. kroner).

Andel gjennomføringskostnader vil variere

Gjennomføringskostnader knyttet til en tjeneste omfatter alle kostnader som påløper i tjenestens levetid: utviklings-/implementeringskostnader ved oppstart av ny tjeneste, markedsføring og mobilisering av valgte kundegrupper, kundedialog og behovsavklaring, kvalifisering og saksbehandling, leveranse av tjeneste, oppfølging av kunde/engasjement i etterkant, bruk av selskapets støttefunksjoner i dette arbeidet (jurister, bankfaglig, sektorspesialister og samfunnsansvar med mer), direkte drift og forvaltning av tjenesten/programmet og rapportering til ledelse og oppdragsgivere. Andel gjennomføringskostnader er normalt større for nye tjenester på grunn av utvikling og markedsføring, samt for tjenester med særegne kriterier eller prosesser utenfor standardsystemene.

Tjenesteporteføljen bygger i hovedsak på fem tjenestetyper: finansiering, rådgiving, nettverk, profilering og kompetanse. Tjenestetypene representerer i stor grad ulike leveransemodeller. Mens finansieringstjenester har en forutgående behovsavklaring, kundebehandling og beslutning, og deretter leveres som en utbetaling til kunden i form av lån/tilskudd, vil rådgivningstjenester i stor grad leveres av egne ansatte og være en langt mer arbeidsintensiv leveranse. Andel gjennomføringskostnader vil derfor variere betydelig avhengig av leveranseform.

Andelen direkte prosjektkostnader for et virkemiddel påvirkes også av valg av leveransemodell. Innovasjon Norge kan velge å sette ut drift og gjennomføring av enkelte ikke-finansielle tjenester som kurs og rådgivning til eksterne tjenesteleverandører når det er mest hensiktsmessig. Da blir andelen direkte prosjektkostnader vanligvis høy, mens kostnader til egen bemanning og overhead går ned.

Gjennomføringskostnader for virkemidler med høy andel av finansiering

Gjennomføringskostnader for virkemidler med høy andel av finansiering for 2023 er vist tabell 12.3-2, og tilsvarende for 2022 er vist i tabell 12.3-3. Forholdet mellom aktivitetsnivå målt som samlet leveranse til kunde og gjennomføringskostnader, kan variere betydelig mellom virkemidler. Dette er vist i kolonnen til høyre.

Følgende virkemidler har hatt mer enn +/- 10 mill. kroner i endringer i gjennomføringskostnader fra 2022 til 2023:

- Lavrisikolån har hatt en økning på 20,1 mill. kroner. Se avsnitt 12.2.3 for beskrivelse av endringene.
- Fylkesvise og sentrale bygdeutviklingsmidler viser en økning på 13 mill. kroner. Dette skyldes en økning i timekostnader.

Tabell 12.3-2 Gjennomføringskostnader for virkemidler med høy andel finansiering for 2023. Beløp i mill. kroner

Virkemiddel	Finansiert av	DPK	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring	Levert kunde ⁴⁵	Andel gjennomføring ⁴⁶
Lavrisikolån	Renteinntekter (NFD 2421.90)	27,5	99,4	126,9	1 606	8 %
Innovasjonslån og garantier	Renteinntekter (NFD 2421.50)	9,8	110,9	120,7	1 431	8 %
Distriktsrettede risikolån og garantier	Renteinntekter (KMD 553.61, LMD 1150.50)	0,0	29,4	29,4	251	12 %
Sum lån		37,3	239,7	277,0	3 287	8 %
Fylkesvise og sentrale bygdeutviklingsmidler ⁴⁷	LMD 1150.50, Statsforvalter	2,2	56,4	58,7	1 237	5 %
Miljøteknologi	NFD 2421.76	0,7	26,0	26,7	571	5 %
Distriktsutvikling-, etablerings- og RDA tilskudd	KMD 553.61	0,6	48,5	49,2	452	11 %
Grønn plattform	NFD 2421.75	1,1	8,4	9,5	241	4 %
Innovasjonskontrakter	NFD 2421.72, NFD 2421.76, KMD 553.74, SD 1301.50, NFD 2421.50	1,5	20,5	22,0	331	7 %
Landsdekkende etablerertilskudd ⁴⁸	NFD 2421.50	0,3	22,1	22,4	129	17 %
Bioenergiprogrammet	LMD 1150.50	0,6	7,6	8,2	214	4 %
Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst ⁴⁹	LMD 1150.50, LMD 1151.51	0,7	8,8	9,4	64	15 %
Forvaltning Nfd tilskudd (primært innovasjonstilskudd) ⁵⁰	NFD 2421.50, NFD 2421.79, NFD 900.82	0,0	1,4	1,4	21	7 %
Bioøkonomiordningen (program for industriell bioraffinering)	KMD 550.70, NFD 2421.50	1,7	11,4	13,1	193	7 %
Omstillingstilskudd reiseliv	NFD 2421.50	1,8	2,0	3,9	0	N/A
Sum tilskudd		11,3	213,1	224,4	3 453	6 %
Sum gjennomføringskostnader med høy andel av finansiering		48,6	452,8	501,4	6 740	7 %

⁴⁵ Beløpene «Levert kunde» viser tilsagn for året.

⁴⁶ Andel gjennomføring = sum gjennomføring / levert kunde

⁴⁷ Inkluderer for 2022 og 2023 også tilskudd for omstilling ved avvikling av pelsdyrhold (LMD 1142.78), samt investerings- og bedriftstilskudd for store miljøvennlige prosjekter (KDD 553.61).

⁴⁸ Tilskudd til studententreprenørskap (STUD-ENT) er flyttet fra Norges Forskningsråd til Innovasjon Norge og er inkludert i denne kategorien.

⁴⁹ Kun andelen som er knyttet til administrasjon av tilskuddene.

⁵⁰ Inkluderer tilskudd knyttet til publikumsåpne arrangementer ifm korona krisen og tilskudd til å dekke inntektsbortfall som følge av Ukraina-krigen.

Tabell 12.3-3 Gjennomføringskostnader for virkemidler med høy andel finansiering for 2022. Beløp i mill. kroner

Virkemiddel	Finansiert av	DPK	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring	Lvert kunde	Andel gjennomføring
Lavrisikolån	Renteinntekter (NFD 2421.90)	10,1	96,7	106,8	1 853	6 %
Innovasjonslån og garantier	Renteinntekter (NFD 2421.50)	6,3	108,5	114,8	1 729	7 %
Distriktsrettede risikolån og garantier	Renteinntekter (KMD 553.61, LMD 1150.50)	0,0	32,3	32,3	181	18 %
Pakkereisearrangører - lån	NFD 2421.70	0,0	0,0	0,0	0	N/A
Sum lån		16,4	237,5	253,9	3 763	7 %
Fylkesvise og sentrale bygdeutviklingsmidler	LMD 1150.50, Statsforvalter	1,8	43,8	45,6	935	5 %
Miljøteknologi	NFD 2421.76	1,9	27,2	29,0	528	6 %
Distriktsutvikling-, etablerings- og RDA tilskudd	KMD 553.61	0,6	42,0	42,6	466	9 %
Grønn plattform	NFD 2421.75	0,9	8,0	9,0	330	3 %
Innovasjonskontrakter	NFD 2421.72, NFD 2421.76, KMD 553.74, SD 1301.50, NFD 2421.50	1,6	19,8	21,4	280	8 %
Landsdekkende etablerertilskudd	NFD 2421.50	0,1	14,8	14,9	132	11 %
Bioenergiprogrammet	LMD 1150.50	0,3	6,3	6,6	115	6 %
Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst	LMD 1150.50, LMD 1151.51	1,7	7,5	9,2	59	16 %
Forvaltning Nfd tilskudd	NFD 2421.50, NFD 2421.79, NFD 900.82	0,4	2,8	3,2	48	7 %
Bioøkonomiordningen (program for industriell bioraffinering)	KMD 550.70, NFD 2421.50	1,0	6,7	7,7	47	16 %
Omstillingstilskudd reiseliv	NFD 2421.50	2,4	5,3	7,8	0	N/A
Pakkereisearrangører - tilskudd	NFD 2421.70	0,0	0,0	0,0	0	N/A
Sum tilskudd		12,7	184,3	197,0	2 939	7 %
Preså Kornkapitalordningen ⁵¹		0,0	0,0	0,0	2	0 %
Sum Preså Kornkapitalordningen		0,0	0,0	0,0	2	0 %

⁵¹ Pre-så Korn og Så Kornkapitalordningen er rapportert sammen. Så Kornfondene er overført til Investinor første halvdel 2020. Således ikke relevant å rapportere noen andel gjennomføring.

Virkemiddel	Finansiert av	DPK	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring	Leverte kunde	Andel gjennomføring
Sum gjennomføringskostnader med høy andel av finansiering		29,1	421,8	450,9	6 703	7 %

Gjennomføringskostnader for øvrige virkemidler

Tabellen nedenfor viser fordeling av direkte kostnader og bemanningskostnader for grupper av virkemidler med liten andel finansiering i henholdsvis 2022 og 2023.

Tabell 12.3-4 Fordeling av gjennomføringskostnader for øvrige virkemidler for 2023. Beløp i mill. kroner.

Virkemiddel	Finansiert av	DPK	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring
Reiselivsprofilering	NFD 2421.74, LMD 1150.50	119,7	83,5	203,2
Næringslivsprofilering	NFD 2421.74, NFD 940.70, KLD 1400.50, LMD 1150.50, NFD 2421.50	151,0	108,9	259,9
Rådgiving	NFD 2421.74, KD 285.53, NFD 2421.50, KMD 553.61, NFD 940.70	31,3	130,5	161,8
Rådgivning og formidling ved ute- og distriktskontorene, hjemhenting og nettverksbygging	NFD 2421.74, NFD 2421.76, NFD 2421.50, KMD 553.61, NFD 2421.71	12,8	87,5	100,3
Kompetanse	NFD 2421.74, KMD 553.61, LMD 1150.50, KMD 541.22, KMD 550.60, LMD 1152.70, KMD 550.60	24,4	26,4	50,8
Nettverk	NFD 2421.71, KMD 553.74, KMD 553.61, NFD 2421.74, KMD 553.63	6,5	36,9	43,4
EØS-finansieringsordningene	UD 117.76, NFD 2421.74	4,0	33,8	37,7
Invest in Norway	NFD 2421.74	3,4	19,0	22,4
EXPO	NFD 2421.74, (NFD 900.21, (OED 1800.72, UD))	5,7	3,7	9,5
Strategisk IT (In Change/IN Flow)	NFD 2421.50, NFD 2421.76, LMD 1150.50, KMD 553.61	21,6	5,7	27,3
Innovasjon i reiselivsnæringen	NFD 2421.74	3,4	11,2	14,6
UD-finansierte oppdrag	UD 140.21, UD 150.70	3,0	7,5	10,5
Kulturell og kreativ næring	KUD 325.71	0,8	4,3	5,1
Forsvarsanskaffelser	NFD 2421.74, FD	5,3	4,5	9,8
Regional omstilling	KMD 553.65	3,2	4,4	7,7
Enterprise Development for Jobs	Norad	0,0	0,1	0,2
Diverse	Øvrig	0,4	0,5	0,9
Sum gjennomføringskostnader øvrige virkemidler		396,6	568,4	965,0

Tabell 12.3-5 Fordeling av gjennomføringskostnader for øvrige virkemidler for 2022. Beløp i mill. kroner.

Virkemiddel	Finansiert av	DPK	Egen bemanning og overhead	Sum gjennomføring
Reiselivsprofilering	NFD 2421.74, LMD 1150.50	131,5	78,3	209,8
Næringslivsprofilering	NFD 2421.74, KLD 1400.50, LMD 1150.50	119,6	88,2	207,8
Rådgiving	NFD 2421.74, KD 285.53, NFD 2421.50, KMD 553.61,	23,3	116,3	139,6
Rådgivning og formidling ved ute- og distriktskontorene, hjemhenting og nettverksbygging	NFD 2421.74, NFD 2421.76, NFD 2421.50, KMD 553.61, NFD 2421.72	5,5	164,0	169,5
Kompetanse	NFD 2421.74, KMD 553.61, LMD 1150.50, KMD 541.22, KMD 550.60, KMD 550.60	18,3	25,9	44,2
Nettverk	NFD 2421.71, KMD 553.74, KMD 553.61, NFD 2421.74, KMD 553.63	7,8	33,8	41,6
EØS-finansieringsordningene	UD 117.76, NFD 2421.74	3,7	33,8	37,5
Invest in Norway	NFD 2421.74	5,2	18,1	23,3
EXPO	NFD 2421.74, (NFD 900.21, (OED 1800.72, UD))	9,5	4,4	13,9
Strategisk IT (In Change/IN Flow)	NFD 2421.50, LMD 1150.50, KMD 553.61	5,6	7,7	13,3
Innovasjon i reiselivsnæringen	NFD 2421.74	2,7	8,5	11,2
UD-finansierte oppdrag	UD 140.21, UD 150.70	2,1	6,9	9,0
Kulturell og kreativ næring	KUD 325.71	4,3	3,6	7,9
Forsvarsanskaffelser	NFD 2421.74, FD	4,1	3,1	7,2
Regional omstilling	KMD 553.65	1,9	5,1	7,0
Enterprise Development for Jobs	Norad	0,1	1,9	2,0
Diverse	Øvrig	0,3	0,6	0,9
Sum gjennomføringskostnader øvrige virkemidler		345,6	600,2	945,8

12.4 Rapportering av basiskostnader

Basiskostnader finansieres med Nærings- og fiskeridepartementet kap. 2421, post 70 og omfatter:

- Direkte personalkostnader for administrerende direktør, lederne ved regionkontorene og lederne på utekontorene, med unntak av utekontor som er dedikert særskilte ordninger
- Honorar til styret og valgkomiteén
- En grunnkapasitet til å ta imot henvendelser ved regionkontorene
- Strategiarbeid og virksomhetsstyring som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- Styringsdialog med eierne
- Innspill til nasjonal og regional politikkutforming

- Deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan
- Fysisk og digital infrastruktur knyttet til funksjoner som dekkes av basiskostnadene

Tabell 12.4-1 Basiskostnader med finansiering over kap. 2421, post 70. Mill. kroner.

	2022	2023
Grunnkapasitet distriktsskontor	30,2	35,0 ⁵²
Innovasjonspolitisk rådgiver	41,4	41,1
Ledelse og virksomhetsstyring	93,8	99,5
Styrehonorarer	3,1	2,9
Sum	168,5	178,5

Det gjøres spesielt oppmerksom på at det i tillegg påløper basiskostnader som dekkes av selvfinansierende ordninger samt øvrige ordninger. Tabellen over er derfor kun ment å vise hvorledes bevilgingen over Nærings- og fiskeridepartementet kap. 2421, post 70 benyttes. Tabellen består av både faktiske kostnader man finner igjen i Innovasjon Norges regnskap og kalkulatoriske estimater basert på beskrivelsen av Nærings- og fiskeridepartementet kap. 2421, post 70 fra Nærings- og fiskeridepartementets oppdragsbrev for 2023. I tillegg ønsker vi å presisere at beløpet i tabellen ikke er «én til én» av hva som inntektsføres av Nærings- og fiskeridepartementet kap. 2421, post 70. For denne informasjonen henviser vi til årsregnskapet til Innovasjon Norge.

12.5 Beskrivelse av Innovasjon Norges kontroll av tildelte midler

Innovasjon Norge har gode rutiner for oppfølging av tildelte midler. Det kan oppsummeres slik:

- Alle beslutninger skal være i tråd med styrende dokumenter (strategi, policy og andre retningslinjer).
- All støtte skal være innenfor rammen av statsstøtteregulverket.
- Beslutninger skal tas av personer med fullmakt og beslutningstager har ansvar for å sikre at beslutning er i samsvar med punkt 1 og 2.
- Utbetaling av tilskudd baserer seg på revisorgodkjent prosjekregnskap og innfridde vilkår i tilbudsbrevet. Forskuddsutbetaling skjer etter gitte satser og for mye utbetalt forskudd følges opp og kreves tilbakebetalt. Utbetaling skal godkjennes av fullmaktshaver.

⁵² Grunnkapasitet ved distriktsskontor er en kalkulatorisk kostnad, og for 2023 er det fastsatt til inntil ett årsverk per kontorsted. Totalt er det 18 kontorsteder for 2023. Tilsvarende metode er benyttet i både i 2023 og i 2022.

- Det foretas interne stikkprøver for å kontrollere at tildelingen er gitt i henhold til oppdraget, fullmakter og regelverk, samt kvalitet på saksframlegget. Disse blir fulgt opp individuelt og ligger til grunn for opplæring/rutinebeskrivelser i Finansieringshåndboka.
- Der det oppdages alvorlige avvik knyttet til punktene over, blir dette fulgt opp av finansieringsdivisjonen i samarbeid med andre relevante divisjoner.
- Internrevisor foretar gjennomgang og stikkprøver ut over dette.

Det har ikke vært noen særskilte kontrolltiltak ut over dette, som har vært nødvendig i året som har gått.

12.6 Rapportering på bærekraft og ansvarlig næringsliv

12.6.1 Miljø- og klimarapportering

Innovasjon Norge har for året 2023 utviklet sitt andre klimaregnskap. Klimaregnskapet gir viktig innsikt i egen drift og verdikjede, og er et viktig grunnlag for videre arbeid med å redusere negativ påvirkning på ytre miljø. Den årlige klimarapporteringen skal gjøre organisasjonen i stand til å måle fremdrift og evaluere klimaarbeidet over tid.

Klimaregnskapet til Innovasjon Norge er utarbeidet i henhold til Greenhouse Gas (GHG) protokollen, og med bruk av anerkjente utslippsfaktorer. Klimaregnskapet omfatter klimagassutslipp fra Innovasjon Norges hovedkontor og regionkontor i Norge, samt estimerte utslipp fra kontorer i utlandet. Innovasjon Norges klimaregnskap er beregnet ut ifra markedsbasert metode. Se vedlegg for metodebeskrivelse.

Innovasjon Norge har for 2023 utvidet klimaregnskapet med flere nye utslippskategorier i form av indirekte utslipp i Innovasjon Norges verdikjede. Dette gjelder utslipp relatert til energiproduksjon, ansattes reiser til og fra jobb, og utvidet aktivitetsdata for forretningsreiser, hvor også hotelldøgn nå blir inkludert. Innovasjon Norge jobber fremover med å utvikle metodikk og systemer for å kunne inkludere også utslipp fra finansieringsporteføljen i fremtidig rapportering.

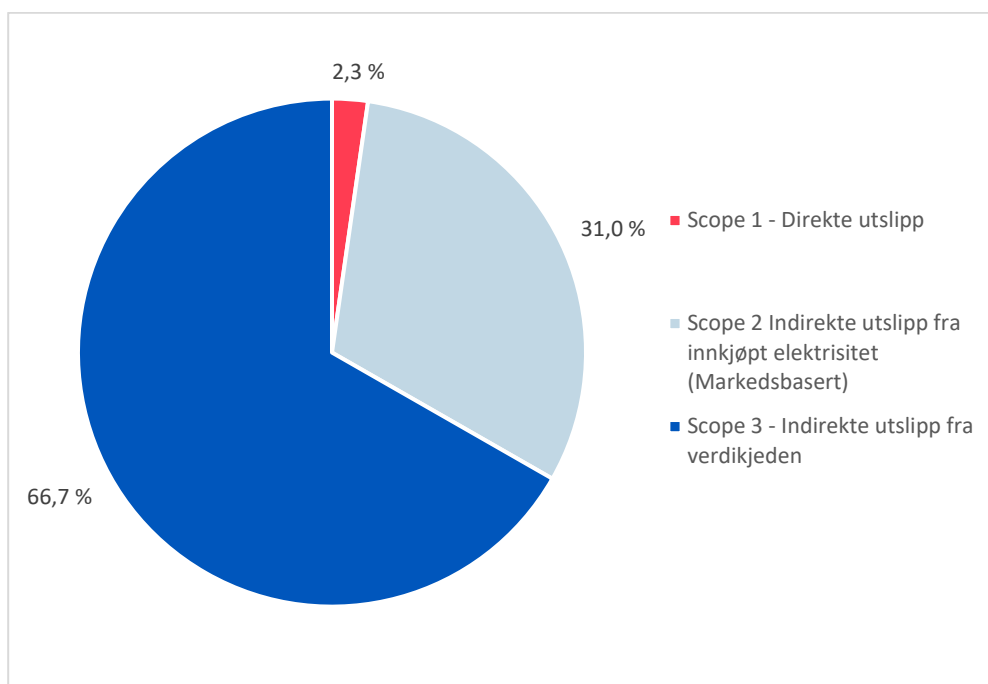
Innovasjon Norges hovedkontor og regionkontorer er sertifisert som «Miljøfyrtårn». En egen veileder for bærekraftig drift gir føringer og styrker beslutningsgrunnlaget innen driftsmessige forhold for virksomheten, som eiendoms- og utstyrsforvaltning, forretningsreiser og anskaffelser.

Tabell 12.6.1-1 Klimaregnskap Innovasjon Norge 2023

	tCO ₂ e	Andel
Scope 1 - Direkte utslipp	44,6	2,3 %
Drivstofforbruk i virksomhetens kjøretøy - Bensin (personbil/varebil)	43,5	2,2 %
Drivstofforbruk i virksomhetens kjøretøy - Diesel (tunge kjøretøy)	1,2	0,1 %
Scope 2 Indirekte utslipp fra innkjøpt elektrisitet (Markedsbasert)	608,6	31,0 %

Drivstofforbruk i virksomhetens kjøretøy - Elektrisitet (personbil/varebil)	5,3	0,3 %
Energibruk - Elektrisitet	446,3	22,7 %
Energibruk - Fjernkjøling	0,2	0,0 %
Energibruk - Fjernvarme	5,2	0,3 %
Energibruk - Elektrisitet - Utland	151,6	7,7 %
Scope 3 - Indirekte utslipp fra verdikjeden	1 310,1	66,7 %
Kategori 1: Innkjøp av varer og tjenester	19,6	1,0 %
Kategori 3: Utslipp relatert til energiproduksjon	61,6	3,1 %
Kategori 5: Avfallshåndtering	2,6	0,1 %
<i>Avfallsmengder - Batterier</i>	<i>0,000</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - EE-avfall</i>	<i>0,046</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Farlig avfall</i>	<i>0,002</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Glass- og metallemballasje</i>	<i>0,014</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Masser og uorganisk materiale</i>	<i>0,074</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Metall (ikke emballasje)</i>	<i>0,000</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Organisk avfall (matavfall med mer)</i>	<i>0,043</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Papir, papp og kartong</i>	<i>0,699</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Plast</i>	<i>0,016</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Restavfall</i>	<i>1,738</i>	<i>0,1 %</i>
<i>Avfallsmengder - Restavfall til ettersorteringsanlegg</i>	<i>0,006</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Treavfall</i>	<i>0,001</i>	<i>0,0 %</i>
<i>Avfallsmengder - Glass (ikke emballasje)</i>	<i>0,001</i>	<i>0,0 %</i>
Kategori 6: Forretningsreiser	989,8	50,4 %
<i>Flyreiser</i>	<i>830,3</i>	<i>42,3 %</i>
<i>Hotellovernattinger</i>	<i>94,6</i>	<i>4,8 %</i>
<i>Kjøregodtgjørelse</i>	<i>64,9</i>	<i>3,3 %</i>
Kategori 7: Ansattes reiser til og fra jobb	236,4	12,0 %
Total	1 963,3	100,0 %

Beregningsmetoder - Scope 2	tCO2e
Markedsbasert metode	608,6
Lokasjonsbasert metode	174,0
Differanse	434,5

12.6.2 Overholdelse av åpenhetsloven

Innovasjon Norge har forpliktet seg til å fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I 2023 gjennomførte selskapet for andre gang en omfattende aktsomhetsvurdering, i tråd med både åpenhetslovens krav og de etablerte prinsippene i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP). Aktsomhetsvurderingen adresserer risiko knyttet til miljømessige, sosiale, og styringsmessige aspekter (ESG), og går sådan utover åpenhetslovens krav ved også å evaluere potensiell negativ påvirkning relatert til klima og selskapsstyring.

Gjennom aktsomhetsvurderingen identifiserte Innovasjon Norge viktige risikoområder og utfordringer, som ledet til utviklingen av målrettede tiltak for å håndtere disse risikoene. Dette er gjelder særlig tiltak knyttet til minimering av indirekte risiko for brudd på prinsipper for ansvarlig næringsliv hos Innovasjon Norges kunder og leverandører. Tiltakene omfattet blant annet implementering av digitale verktøy for å vurdere bærekraftsrisiko, revisjon av standardvilkår i kontraktene for å inkludere klima- og miljøhensyn, samt oppdatering av policy for god forretningskikk.

Resultatene og tiltakene fra aktsomhetsvurderingen gjenspeiler Innovasjon Norges kontinuerlige innsats for å styrke sin internkontroll og praksiser for å overholde både åpenhetslovens krav og internasjonale standarder for ansvarlig næringsliv. Innovasjon Norge vil fortsette å overvåke og evaluere fremgangen i disse tiltakene, med mål om å redusere risikoen for negativ påvirkning på

mennesker, samfunn, og miljø, og forsterke sitt engasjement for bærekraftig utvikling. Aktsomhetsvurderingen er publisert i sin helhet på Innovasjon Norge sine nettsider.

12.7 Sikkerhet og beredskap

Innovasjon Norge er underlagt sikkerhetsloven. Sikkerhetsloven krever et styringssystem for sikkerhet, og dette systemet skal være en integrert del av virksomhetens øvrige styringssystem. Videre er det krav om at sikkerhetstilstanden i virksomheten skal kontrolleres regelmessig, og at verdiene er forsvarlig sikret.

Innovasjon Norge har et velutviklet styringssystem for sikkerhet og har god oversikt over virksomhetens verdier, truslene mot disse verdiene og hvilke sårbarheter virksomheten skal prioritere å redusere eller fjerne. Leders årlige gjennomgang av det forebyggende sikkerhetsarbeidet ble gjennomført.

Innovasjon Norge etablerte en krisestab ved to anledninger i 2023, samt gjennomførte en beredskapsøvelse. Hendelsene og øvelsen ble løst og gjennomført i henhold til intensjon og plan. Det ble også gjennomført en evaluering av hendelsene, som sikret læring og resulterte i endringer i rutinene.

13 Statistikk og tabeller

13.1 Statistikk over forbruk

Her følger statistikk over forbruk, og med forbruk menes innvilget beløp 2023 (minus annulleringer i tilsagnsåret).

13.1.1 Forbruk og antall i 2023 fordelt per departement

Tabell 13.1.1-1 Forbruk fordelt på departement. 2023. Beløp i mill. kroner

Myndighet	Gründer		Bedrift		Personkunde		Annet		Totalt
	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.
KD	-	0 %	9	56 %	-	0 %	7	44 %	15
KDD	52	74 %	18	26 %	-	0 %	-	0 %	70
KLD	3	19 %	11	81 %	-	0 %	-	0 %	14
KMD	279	34 %	503	61 %	3	0 %	39	5 %	824
KUD	5	50 %	5	50 %	-	0 %	-	0 %	11
LMD	149	9 %	434	27 %	1 023	63 %	19	1 %	1 624
NFD	1 531	35 %	2 658	60 %	185	4 %	38	1 %	4 412
SD	24	69 %	11	31 %	-	0 %	-	0 %	35
UD	-	0 %	5	5 %	-	0 %	101	95 %	106
Totalt	2 043	29 %	3 654	51 %	1 210	17 %	204	3 %	7 111

Tabell 13.1.1-2 Forbruk fordelt på departement. 2023. Antall tilsagn.

Myndighet	Gründer		Bedrift		Personkunde		Annet		Totalt
	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.	Andel	Mill. kr.
KD	-	0 %	11	58 %	-	0 %	8	42 %	19
KDD	2	40 %	3	60 %	-	0 %	-	0 %	5
KLD	1	25 %	3	75 %	-	0 %	-	0 %	4
KMD	543	53 %	437	43 %	1	0 %	44	4 %	1 025
KUD	7	50 %	7	50 %	-	0 %	-	0 %	14
LMD	168	7 %	987	40 %	1 303	53 %	21	1 %	2 479
NFD	494	37 %	731	54 %	84	6 %	39	3 %	1 348
SD	5	63 %	3	38 %	-	0 %	-	0 %	8
UD	-	0 %	2	11 %	-	0 %	16	89 %	18
Totalt	1 220	25 %	2 184	44 %	1 388	28 %	128	3 %	4 920

13.1.2 Forbruk Nærings- og fiskeridepartementet

Tabell 13.1.2-1 Forbruk Nærings- og fiskeridepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	UnderkategoriForVirkemiddelkategori	2022	2023
Ekstraordinære tiltak	Koronatiltak	15 787 893	6 000 000
	Ukraina-tiltak	281 008	6 237 618
Innovasjonstilskudd	Andre innovasjonstilskudd		8 338 454
	Bioøkonomiordningen	33 905 825	1 000 000
	Forsknings- og utviklingstilskudd	270 261 623	295 685 800
	Landsdekkende innovasjonstilskudd	358 619 892	240 877 000
	Miljøteknologi	527 773 000	556 862 705
	Rådgiving	150 000	323 000
Klynger og nettverk	Klyngeprogrammet	135 775 000	119 034 000
Lavrisikolån	Lavrisikolån fiskeflåte	1 190 739 162	722 075 795
	Lavrisikolån industri og tjenesteyting	351 925 825	684 564 555
	Lavrisikolån landbruk	310 406 800	199 651 000
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd	6 451 686	6 927 000
	Tilskudd til maritim næring	3 030 000	
Oppstartstilskudd	Andre oppstartstilskudd	8 251 500	4 521 250
	Landsdekkende etablerertilskudd	131 691 199	129 240 835
Risikolån og garantier	Landsdekkende garantier	609 975 001	503 545 499
	Landsdekkende innovasjonslån	591 000 000	342 300 000
	Landsdekkende risikolån	527 287 479	423 184 875
	Næringsspesifikke risikolån		161 600 000
Teknisk	Diverse NFD	1 529 415	
Totalt		5 074 842 308	4 411 969 386

13.1.3 Forbruk Kommunal- og distriktsdepartementet

Tabell 13.1.3-1 Forbruk Kommunal- og distriktsdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	UnderkategoriForVirkemiddelkategori	2022	2023
Distriktsutviklingstilskudd	Bedriftsutviklingstilskudd	386 989 661	231 922 522
	Investeringsstilskudd	128 691 720	244 410 568
	Næringsutviklingstilskudd	40 052 000	22 657 963
	Regional omstilling	2 845 000	4 283 000
Innovasjonstilskudd	Bioøkonomiordningen	13 465 000	7 745 000
	Mentortjenesten	5 443 547	3 355 850
Klynger og nettverk	Bedriftsnettverk	50 172 000	43 613 423
	Klyngeprogrammet	32 000 000	50 302 700
Oppstartstilskudd	Distriktsrettet etablerertilskudd	33 339 673	17 602 063
	Landsdekkende etablerertilskudd	18 103 848	27 914 391
Risikolån og garantier	Distriktsrettede garantier	2 250 000	1 000 000
	Distriktsrettede risikolån	160 661 653	238 578 000

Totalt	874 014 102	893 385 480

13.1.4 Forbruk Landbruksdepartementet

Tabell 13.1.4-1 Forbruk Landbruks- og matdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	UnderkategoriForVirkemiddelkategori	2022	2023
Innovasjonstilskudd	Bioøkonomiordningen		184 553 810
Landbrukstilskudd	Andre landbrukstilskudd	114 789 108	214 112 358
	Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	817 678 871	1 151 049 812
	Tilskudd til grøntproduksjon	2 730 000	
	Tilskudd til omstilling fra pelsdyrhold	15 200 000	
	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	59 070 000	63 667 050
Risikolån og garantier	Risikolån landbruk	18 038 000	10 981 000
Totalt		1 027 505 979	1 624 364 030

13.1.5 Forbruk Kunnskapsdepartementet

Tabell 13.1.5-1 Forbruk Kunnskapsdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	UnderkategoriForVirkemiddelkategori	2022	2023
Innovasjonstilskudd	Tilskudd til EU-rådgivning	24 360 000	15 282 799
Totalt		24 360 000	15 282 799

13.1.6 Forbruk Klima- og miljødepartementet

Tabell 13.1.6-1 Forbruk Klima- og miljødepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori virkemiddel	2022	2023
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Tilskudd til maritim næring	-	14 150 000
Totalt		-	14 150 000

13.1.7 Forbruk Kultur- og likestillingsdepartementet

Tabell 13.1.7-1 Forbruk Kultur- og likestillingsdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	UnderkategoriForVirkemiddelkategori	2022	2023
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd	9 300 000	10 922 500
Totalt		9 300 000	10 922 500

13.1.8 Forbruk Samferdselsdepartementet

Tabell 13.1.8-1 Forbruk Samferdselsdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori	Virkemiddelkategori	2022	2023
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd		9 602 250	35 125 000
Totalt			9 602 250	35 125 000

13.1.9 Forbruk Utenriksdepartementet

Tabell 13.1.9-1 Forbruk Utenriksdepartementet. I kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori virkemiddel	2022	2023
Internasjonale tilskuddsprogrammer	1182-Tilskudd til piloteringsprosjekter i helse, UD	5 458 000	4 925 000
	1243-Tilskudd til NGOer og FN-organisasjoner, tidligfase i produktutvikling, UD	31 945 183	71 545 158
	1244-Tilskudd til NGOer og FN-organisasjoner, skaleringsfase i produktutvikling, UD	21 875 800	29 066 389
	Totalt	59 278 983	105 536 547

Tabell 13.1.9-2 Forbruk Utenriksdepartementet. EØS-midler. I euro.

Virkemiddelkategori	Virkemiddelkode/Betegnelse	2022	2023
Internasjonale tilskuddsprogrammer	1132-Bulgaria Business - Bilateral Fond	50 000	
	1133-Romania Business - Bilateral Fond	230 000	
	1151-EØS-tilskudd til innovasjon, Hellas	8 884 395	3 807 864
	1152-EØS-tilskudd til innovasjon innen energi, Romania	4 650 364	4 739 594
	1153-EØS-tilskudd til innovasjon, Romania	11 526 127	4 036 986
	1154-Norske EØS-tilskudd til innovasjon, Bulgaria	6 007 159	4 176 949
	1155-Norske EØS-tilskudd til innovasjon, Romania	199 495	340 826
	1156-Norske EØS-tilskudd til innovasjon innen energi, Romania	21 429 695	3 047 309
	1157-EØS-tilskudd, bilateral ordning, Hellas	5 400	
	1158-EØS-tilskudd, bilateral ordning, Kroatia		30 000
	1159-Norske EØS-tilskudd til innovasjon, Kroatia	6 543 450	8 307 607
	1165-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Tsjekkia	789 150	74 000
	1166-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Estland	89 290	
	1168-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Latvia	118 600	
	1170-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Malta	10 260	
	1171-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Polen	666 700	988 200
	1173-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Slovakia	174 800	

	1175-EØS-tilskudd til trepartssamarbeid i arbeidslivet, Bulgaria	344 000	
Totalt		61 718 885	29 549 335

13.1.10 Forbruk Forsvarsdepartementet

Ingen innvilgninger for 2023.

13.2 Statistikk over mål- og resultatstyringsindikatorer

De nyeste estimatene for mål- og resultatstyringsindikatorer presenteres i dette delkapittelet. Mer informasjon om indikatorene som inngår i Innovasjon Norges mål- og resultatstyringssystem finnes i kap.12.1.1 Kort innføring i mål- og resultatstyringssystemet.

13.2.1 Effektindikatorer og indikatorer for støttende analyser

Her presenteres estimer for salgsinntekter, verdiskaping, produktivitet, årsverk og kapitalrentabilitet, det vil si indikatorer for effekter og støttende analyser. Beregningene er foretatt av Oslo Economics, og er basert på regnskapstall for foretakene i perioden 2011-2022.

Estimatene presenteres inndelt etter:

- Hovedoppdrag (Tabell 13.2.1-1)
- Virkemiddel (Tabell 13.2.1-2)

Hovedoppdragene er grupperinger av virkemidler. De fire hovedoppdragene er innovasjonsoppdraget, distriktsoppdraget, landbruksoppdraget og bankoppdraget. Innovasjonsoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet, distriktsoppdraget er i hovedsak finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet, landbruksoppdraget er i hovedsak finansiert av Landbruks- og matdepartementet og bankoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet.

Hvor sikre resultatene er, fremgår av tabellen i kolonnene for p-verdi og signifikans. Eksempelvis vil en p-verdi som er 0,01 eller lavere gi *** i signifikanskolonnen. Det er det sikreste resultatet. Generelt gir flere stjerner et sikrere resultat.

***gir et statistisk signifikant resultat med p-verdi lik 0,01 eller lavere

**gir et statistisk signifikant resultat med p-verdi mellom 0,01 og 0,05

* gir et statistisk signifikant resultat med p-verdi mellom 0,05 og 0,1

Tabell 13.2.1-1 Effektindikatorer og indikatorer for støttende analyser. Gjennomsnittlig årlig mervekst i prosentpoeng. Etter hovedoppdrag og delmål

Oppdrag	Indikator	Delmål	Gj.snittlig årlig mervekst (prosentpoeng)	P-verdi	Signifikans
IN - Alle	Salgsinntekter	Delmål 1	21,49	0,00	***
IN - Alle	Salgsinntekter	Delmål 2	6,99	0,00	***
IN - Alle	Salgsinntekter	Alle	14,78	0,00	***
IN - Alle	Verdiskaping	Delmål 1	19,08	0,00	***
IN - Alle	Verdiskaping	Delmål 2	3,94	0,00	***
IN - Alle	Verdiskaping	Alle	10,79	0,00	***
IN - Alle	Produktivitet	Delmål 1	9,68	0,00	***
IN - Alle	Produktivitet	Delmål 2	0,67	0,40	
IN - Alle	Produktivitet	Alle	4,27	0,00	***
IN - Alle	Antall årsverk	Delmål 1	9,50	0,00	***
IN - Alle	Antall årsverk	Delmål 2	3,79	0,00	***
IN - Alle	Antall årsverk	Alle	7,03	0,00	***
IN - Alle	Kapitalrentabilitet	Delmål 1	0,21	0,47	
IN - Alle	Kapitalrentabilitet	Delmål 2	0,16	0,36	
IN - Alle	Kapitalrentabilitet	Alle	0,29	0,03	**
B - Bank	Salgsinntekter	Delmål 1	8,55	0,02	**
B - Bank	Salgsinntekter	Delmål 2	8,19	0,00	***
B - Bank	Salgsinntekter	Alle	7,11	0,00	***
B - Bank	Verdiskaping	Delmål 1	9,14	0,01	***
B - Bank	Verdiskaping	Delmål 2	5,35	0,01	***
B - Bank	Verdiskaping	Alle	5,25	0,00	***
B - Bank	Produktivitet	Delmål 1	2,05	0,59	
B - Bank	Produktivitet	Delmål 2	1,85	0,43	
B - Bank	Produktivitet	Alle	1,90	0,28	
B - Bank	Antall årsverk	Delmål 1	6,13	0,01	**
B - Bank	Antall årsverk	Delmål 2	3,29	0,02	**
B - Bank	Antall årsverk	Alle	3,35	0,00	***
B - Bank	Kapitalrentabilitet	Delmål 1	-0,74	0,12	
B - Bank	Kapitalrentabilitet	Delmål 2	-0,14	0,56	
B - Bank	Kapitalrentabilitet	Alle	-0,24	0,19	
D - Distrikt	Salgsinntekter	Delmål 1	17,26	0,00	***
D - Distrikt	Salgsinntekter	Delmål 2	5,87	0,00	***
D - Distrikt	Salgsinntekter	Alle	10,33	0,00	***
D - Distrikt	Verdiskaping	Delmål 1	13,88	0,00	***
D - Distrikt	Verdiskaping	Delmål 2	2,84	0,00	***
D - Distrikt	Verdiskaping	Alle	7,21	0,00	***
D - Distrikt	Produktivitet	Delmål 1	7,68	0,00	***
D - Distrikt	Produktivitet	Delmål 2	-0,35	0,74	
D - Distrikt	Produktivitet	Alle	2,54	0,01	***

D - Distrikt	Antall årsverk	Delmål 1	3,48	0,01	***
D - Distrikt	Antall årsverk	Delmål 2	3,37	0,00	***
D - Distrikt	Antall årsverk	Alle	3,72	0,00	***
D - Distrikt	Kapitalrentabilitet	Delmål 1	0,40	0,36	
D - Distrikt	Kapitalrentabilitet	Delmål 2	-0,07	0,77	
D - Distrikt	Kapitalrentabilitet	Alle	0,28	0,14	
I - Innovasjon	Salgsinntekter	Delmål 1	25,45	0,00	***
I - Innovasjon	Salgsinntekter	Delmål 2	7,24	0,00	***
I - Innovasjon	Salgsinntekter	Alle	19,28	0,00	***
I - Innovasjon	Verdiskaping	Delmål 1	24,49	0,00	***
I - Innovasjon	Verdiskaping	Delmål 2	4,07	0,01	***
I - Innovasjon	Verdiskaping	Alle	15,20	0,00	***
I - Innovasjon	Produktivitet	Delmål 1	12,00	0,00	***
I - Innovasjon	Produktivitet	Delmål 2	1,29	0,38	
I - Innovasjon	Produktivitet	Alle	5,96	0,00	***
I - Innovasjon	Antall årsverk	Delmål 1	13,24	0,00	***
I - Innovasjon	Antall årsverk	Delmål 2	3,67	0,00	***
I - Innovasjon	Antall årsverk	Alle	10,03	0,00	***
I - Innovasjon	Kapitalrentabilitet	Delmål 1	0,23	0,61	
I - Innovasjon	Kapitalrentabilitet	Delmål 2	0,52	0,12	
I - Innovasjon	Kapitalrentabilitet	Alle	0,44	0,05	*
L - Landbruk	Salgsinntekter	Delmål 1	15,30	0,00	***
L - Landbruk	Salgsinntekter	Delmål 2	5,82	0,00	***
L - Landbruk	Salgsinntekter	Alle	9,01	0,00	***
L - Landbruk	Verdiskaping	Delmål 1	18,07	0,00	***
L - Landbruk	Verdiskaping	Delmål 2	3,38	0,14	
L - Landbruk	Verdiskaping	Alle	8,40	0,00	***
L - Landbruk	Produktivitet	Delmål 1	7,98	0,12	
L - Landbruk	Produktivitet	Delmål 2	-3,15	0,23	
L - Landbruk	Produktivitet	Alle	1,46	0,50	
L - Landbruk	Antall årsverk	Delmål 1	6,18	0,08	*
L - Landbruk	Antall årsverk	Delmål 2	8,51	0,00	***
L - Landbruk	Antall årsverk	Alle	6,20	0,00	***
L - Landbruk	Kapitalrentabilitet	Delmål 1	0,32	0,69	
L - Landbruk	Kapitalrentabilitet	Delmål 2	-0,34	0,48	
L - Landbruk	Kapitalrentabilitet	Alle	-0,28	0,43	

Tabell 13.2.1-2 Effektindikatorer og indikatorer for støttende analyser. Gjennomsnittlig årlig mervekst i prosentpoeng. Etter virkemiddel

Virkemiddelkategori	Indikator	Gj.snittlig årlig mervekst (prosentpoeng)	P-verdi	Signifikans
Innovasjonslån og garantier	Salgsinntekter	24,40	0,00	***
Innovasjonslån og garantier	Verdiskaping	15,73	0,00	***
Innovasjonslån og garantier	Produktivitet	6,20	0,00	***
Innovasjonslån og garantier	Antall årsverk	12,28	0,00	***
Innovasjonslån og garantier	Kapitalrentabilitet	0,57	0,07	*
Landsdekkende etablerertilskudd	Salgsinntekter	22,98	0,00	***
Landsdekkende etablerertilskudd	Verdiskaping	18,57	0,00	***
Landsdekkende etablerertilskudd	Produktivitet	8,06	0,00	***
Landsdekkende etablerertilskudd	Antall årsverk	9,60	0,00	***
Landsdekkende etablerertilskudd	Kapitalrentabilitet	0,62	0,24	
Innovasjonskontrakter	Salgsinntekter	13,97	0,00	***
Innovasjonskontrakter	Verdiskaping	10,43	0,00	***
Innovasjonskontrakter	Produktivitet	3,58	0,04	**
Innovasjonskontrakter	Antall årsverk	6,94	0,00	***
Innovasjonskontrakter	Kapitalrentabilitet	0,04	0,91	
Lavrisikolån	Salgsinntekter	7,50	0,00	***
Lavrisikolån	Verdiskaping	6,60	0,00	***
Lavrisikolån	Produktivitet	3,37	0,03	**
Lavrisikolån	Antall årsverk	2,02	0,06	*
Lavrisikolån	Kapitalrentabilitet	-0,01	0,95	
Distriktsrettet investeringstilskudd	Salgsinntekter	11,66	0,00	***
Distriktsrettet investeringstilskudd	Verdiskaping	9,44	0,00	***
Distriktsrettet investeringstilskudd	Produktivitet	4,33	0,00	***
Distriktsrettet investeringstilskudd	Antall årsverk	6,47	0,00	***
Distriktsrettet investeringstilskudd	Kapitalrentabilitet	0,09	0,63	
Distriktsrettede risikolån og garantier	Salgsinntekter	16,24	0,00	***
Distriktsrettede risikolån og garantier	Verdiskaping	10,04	0,00	***
Distriktsrettede risikolån og garantier	Produktivitet	3,35	0,14	
Distriktsrettede risikolån og garantier	Antall årsverk	9,23	0,00	***
Distriktsrettede risikolån og garantier	Kapitalrentabilitet	0,49	0,07	*
Bedriftsutviklingstilskudd	Salgsinntekter	7,73	0,00	***
Bedriftsutviklingstilskudd	Verdiskaping	5,29	0,00	***
Bedriftsutviklingstilskudd	Produktivitet	2,59	0,00	***
Bedriftsutviklingstilskudd	Antall årsverk	3,34	0,00	***
Bedriftsutviklingstilskudd	Kapitalrentabilitet	-0,36	0,03	**
Distriktsrettet etablerertilskudd	Salgsinntekter	15,84	0,00	***
Distriktsrettet etablerertilskudd	Verdiskaping	10,11	0,00	***
Distriktsrettet etablerertilskudd	Produktivitet	5,06	0,03	**
Distriktsrettet etablerertilskudd	Antall årsverk	6,41	0,00	***

Distriktsrettet etablerertilskudd	Kapitalrentabilitet	1,38	0,02	**
Fram	Salgsinntekter	2,85	0,03	**
Fram	Verdiskaping	3,10	0,02	**
Fram	Produktivitet	1,45	0,32	
Fram	Antall årsverk	2,67	0,01	**
Fram	Kapitalrentabilitet	-0,13	0,68	
Internasjonal markedsrådgivning	Salgsinntekter	12,58	0,00	***
Internasjonal markedsrådgivning	Verdiskaping	7,81	0,00	***
Internasjonal markedsrådgivning	Produktivitet	2,98	0,11	
Internasjonal markedsrådgivning	Antall årsverk	5,80	0,00	***
Internasjonal markedsrådgivning	Kapitalrentabilitet	-0,54	0,19	
Miljøteknologiordningen	Salgsinntekter	15,33	0,00	***
Miljøteknologiordningen	Verdiskaping	7,66	0,01	***
Miljøteknologiordningen	Produktivitet	3,93	0,14	
Miljøteknologiordningen	Antall årsverk	7,87	0,00	***
Miljøteknologiordningen	Kapitalrentabilitet	0,77	0,07	*

13.2.2 Resultatindikator: Addisjonalitet

I dette delkapittelet finnes det tabeller som sier noe om addisjonaliteten, det vil si hvor utløsende støtten fra Innovasjon Norge var for prosjektet til kunden. Kilde er Kundeeffektundersøkelsen – førundersøkelsen 2023 (og tidligere årganger). Spørreundersøkelsen er foretatt i etterkant av at kunden fikk støtten fra Innovasjon Norge.

Indikatoren for utløsningsgrad (addisjonalitet) i 2022 er ikke direkte sammenlignbar med øvrige år. Addisjonaliteten ble i 2022 forsøkt målt ved hjelp av flere spørsmål istedenfor ett spørsmål som benyttet tidligere. Erfaringene med de spørsmålene som ble brukt i 2022 gjorde at vi i 2023 gikk tilbake til å stille ett spørsmål.

Det er følgende inndeling i statistikk for addisjonalitet:

- Samlet for hele Innovasjon Norge (Tabell 13.2.1-1, Tabell 13.2.1-2 og Tabell 13.2.2-1)
- Innovasjonsoppdraget (Tabell 13.2.2-4, Tabell 13.2.2-5 og Tabell 13.2.2-6)
- Bankoppdraget (Tabell 13.2.2-7, Tabell 13.2.2-8 og Tabell 13.2.2-9)
- Distriktsoppdraget (Tabell 13.2.2-10, Tabell 13.2.2-11 og Tabell 13.2.2-12)
- Landbruksoppdraget (Tabell 13.2.2-13, Tabell 13.2.2-14 og Tabell 13.2.2-15)
- Etter tjenestegruppering i Kundeeffektundersøkelsen (Tabell 13.2.2-16)

Innovasjonsoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet, distriktsoppdraget er i hovedsak finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet, landbruksoppdraget er i hovedsak finansiert av Landbruks- og matdepartementet og bankoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet.

Samlet for hele Innovasjon Norge

Tabell 13.2.2-1 Addisjonalitet. For hele Innovasjon Norges virksomhet. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	91	96	95	88	96

Tabell 13.2.2-2 Addisjonalitet. For hele Innovasjon Norges virksomhet. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 1.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	91	96	95	90	98

Tabell 13.2.2-3 Addisjonalitet. For hele Innovasjon Norges virksomhet. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 2.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	92	95	94	87	95

Innovasjonsoppdraget

Tabell 13.2.2-4 Addisjonalitet. Innovasjonsoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	97	97	98	94	92

Tabell 13.2.2-5 Addisjonalitet. Innovasjonsoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 1.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	97	97	99	92	97

Tabell 13.2.2-6 Addisjonalitet. Innovasjonsoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 2

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	98	97	97	98	96

Bankoppdraget

Tabell 13.2.2-7 Addisjonalitet. Bankoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	84	90	79	62	93

Tabell 13.2.2-8 Addisjonalitet. Bankoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 1.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	71	91	83	60	100

Tabell 13.2.2-9 Addisjonalitet. Bankoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 2.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	88	89	78	63	100

Distriktoppdraget

Tabell 13.2.2-10 Addisjonalitet. Distriktoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	95	97	96	94	99

Tabell 13.2.2-11 Addisjonalitet. Distriktoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 1.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	92	98	95	91	99

Tabell 13.2.2-12 Addisjonalitet. Distriktoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 2.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	98	95	97	96	99

Landbruksoppdraget

Tabell 13.2.2-13 Addisjonalitet. Landbruksoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	90	94	95	82	93

Tabell 13.2.2-14 Addisjonalitet. Landbruksoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 1.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	90	94	97	88	91

Tabell 13.2.2-15 Addisjonalitet. Landbruksoppdraget. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Delmål 2.

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel positive svar	91	94	95	80	91

Etter tjenestegruppering i Kundeeffektundersøkelsen

Tabell 13.2.2-16 Addisjonalitet. Etter virkemiddelkategori i kundeeffektundersøkelsen (KEU). Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Førundersøkelsen 2023.

Virkemiddelkategori	Andel positive	Antall svar
Andre innovasjonstilskudd	86 %	36
Andre landbrukstilskudd	91 %	35
Andre næringsspesifikke tilskudd	100 %	13
Andre oppstartstilskudd	100 %	5
Bedriftsnettverk	100 %	18
Bedriftsutviklingstilskudd	100 %	77
Bioøkonomiordningen	84 %	63
Distriktsrettet risikolån	100 %	19
Distriktsrettet etablerertilskudd	100 %	22
EØS-tilskudd	100 %	12
Forsknings- og utviklingstilskudd	100 %	39
Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	95 %	265
Investeringstilskudd	97 %	31
Klyngeprogrammet	100 %	14
Landsdekkende etablerertilskudd	98 %	132
Landsdekkende garantier	100 %	18
Landsdekkende innovasjonslån	100 %	8
Landsdekkende risikolån	98 %	55
Lavrisikolån fiskeflåte	100 %	8
Lavrisikolån industri- og tjenesteyting	100 %	10
Lavrisikolån landbruk	88 %	17
Mentortjenesten	100 %	33
Miljøteknologi	100 %	18
Næringsutvikling og bistand	100 %	3
Næringsutviklingstilskudd	100 %	7
Risikolån landbruk	100 %	3
Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	100 %	25

Øvrige	100 %	29
Totalt	96 %	1015

13.2.3 Resultatindikator: Kompetanse

I dette delkapittelet presenteres tabeller som sier noe om økning i kompetanse hos Innovasjon Norges kunder, som følge av tjenesten de har fått. Kilde er Kundeeffektundersøkelsen fra Oslo Economics. Undersøkelsen er sendt til alle bedrifter som har fått innvilget søknad om finansiering fra Innovasjon Norge, og hvor hele summen er utbetalt. Foruten disse bedriftene er undersøkelsen også utsendt til alle bedrifter som har fått leveranser fra eksportporteføljen, uavhengig om de har søkt om eller fått utbetalt noe finansiering fra Innovasjon Norge. Hvis disse virksomhetene har fått rådgivningstjenester fra eksportporteføljen må de ha fått minimum åtte timer rådgivning i løpet av et år for at de skal ha mottatt undersøkelsen. Som følge av at undersøkelsen først sendes ut etter hele summen er utbetalt, vil det på rapporteringstidspunktet være få svar fra respondenter som har fått innvilget søknad i 2023. Resultatindikatorene inkluderer derfor også 2021 og 2022.

Det er følgende inndeling i statistikk for kompetanse:

- Samlet for hele Innovasjon Norge (Tabell 13.2.3-1, Tabell 13.2.3-2 og Tabell 13.2.3-3)
- Bankoppdraget (Tabell 13.2.3-4)
- Distriktsoppdraget (Tabell 13.2.3-5)
- Innovasjonsoppdraget (Tabell 13.2.3-6)
- Landbruksoppdraget (Tabell 13.2.3-7)

Innovasjonsoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet, distriktsoppdraget er i hovedsak finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet, landbruksoppdraget er i hovedsak finansiert av Landbruks- og matdepartementet og bankoppdraget er i hovedsak finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet.

Rapporten viser hvordan bedriftene vurderer at prosjektet de har fått støtte til har bidratt til vesentlige endringer i ulike deler av bedriftens virksomhet.

Tabell 13.2.3-1 Kompetanse. Samlet for hele Innovasjon Norge. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Totalt.

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	20 %	29 %	17 %	12 %	22 %
HR og rekruttering	11 %	21 %	21 %	12 %	35 %
Salg og markedsføring	24 %	27 %	15 %	12 %	32 %
Logistikk	18 %	21 %	18 %	16 %	27 %
IT-sikkerhet	4 %	15 %	20 %	21 %	40 %
IKT-systemer	10 %	16 %	16 %	30 %	28 %
Produksjonsprosesser	31 %	26 %	14 %	9 %	20 %

Administrasjonsprosesser	11 %	30 %	22 %	10 %	27 %

Tabell 13.2.3-2 Kompetanse. Samlet for hele Innovasjon Norge. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.
Delmål 1

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	20 %	28 %	17 %	10 %	25 %
HR og rekruttering	14 %	19 %	24 %	12 %	31 %
Salg og markedsføring	32 %	32 %	13 %	7 %	16 %
Logistikk	11 %	18 %	18 %	16 %	37 %
IT-sikkerhet	6 %	16 %	28 %	23 %	27 %
IKT-systemer	16 %	14 %	18 %	18 %	34 %
Produksjonsprosesser	31 %	23 %	17 %	7 %	22 %
Administrasjonsprosesser	14 %	38 %	21 %	7 %	20 %

Tabell 13.2.3-3 Kompetanse. Samlet for hele Innovasjon Norge. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene.
Delmål 2

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	16 %	27 %	20 %	14 %	23 %
HR og rekruttering	7 %	23 %	21 %	15 %	34 %
Salg og markedsføring	26 %	27 %	15 %	13 %	19 %
Logistikk	14 %	19 %	21 %	19 %	27 %
IT-sikkerhet	2 %	18 %	21 %	20 %	39 %
IKT-systemer	7 %	15 %	17 %	36 %	25 %
Produksjonsprosesser	26 %	28 %	15 %	11 %	20 %
Administrasjonsprosesser	9 %	26 %	28 %	9 %	28 %

Tabell 13.2.3-4 Kompetanse. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Bankoppdraget.

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	14 %	32 %	14 %	9 %	31 %
HR og rekruttering	11 %	28 %	17 %	6 %	38 %
Salg og markedsføring	5 %	18 %	27 %	9 %	41 %
Logistikk	5 %	38 %	14 %	10 %	33 %
IT-sikkerhet	6 %	11 %	28 %	6 %	49 %
IKT-systemer	0 %	25 %	50 %	0 %	25 %
Produksjonsprosesser	27 %	18 %	23 %	9 %	23 %
Administrasjonsprosesser	0 %	17 %	44 %	6 %	33 %

Tabell 13.2.3-5 Kompetanse. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Distriktsoppdraget.

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	24 %	26 %	19 %	8 %	23 %
HR og rekruttering	9 %	26 %	22 %	13 %	30 %
Salg og markedsføring	32 %	34 %	15 %	5 %	14 %
Logistikk	14 %	17 %	21 %	15 %	33 %
IT-sikkerhet	5 %	13 %	29 %	22 %	31 %
IKT-systemer	23 %	14 %	14 %	19 %	30 %
Produksjonsprosesser	31 %	22 %	18 %	7 %	22 %
Administrasjonsprosesser	17 %	34 %	23 %	7 %	19 %

Tabell 13.2.3-6 Kompetanse. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Innovasjons- og internasjonaliseringsoppdraget.

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	19 %	35 %	20 %	9 %	17 %
HR og rekruttering	19 %	24 %	24 %	9 %	24 %
Salg og markedsføring	37 %	32 %	14 %	6 %	11 %
Logistikk	11 %	9 %	25 %	18 %	37 %
IT-sikkerhet	8 %	20 %	24 %	20 %	28 %
IKT-systemer	19 %	22 %	26 %	19 %	14 %
Produksjonsprosesser	31 %	30 %	17 %	4 %	18 %
Administrasjonsprosesser	8 %	31 %	31 %	12 %	18 %

Tabell 13.2.3-7 Kompetanse. Prosentvis fordeling mellom de ulike svaralternativene. Landbruksoppdraget

Endringer	1. I stor grad	2. I noen grad	3. I liten grad	4. Ikke i det hele tatt	5. Vet ikke
Styring av foretaket	23 %	28 %	14 %	13 %	22 %
HR og rekruttering	12 %	17 %	20 %	13 %	38 %
Salg og markedsføring	16 %	22 %	15 %	18 %	29 %
Logistikk	25 %	26 %	14 %	13 %	22 %
IT-sikkerhet	3 %	14 %	16 %	21 %	46 %
IKT-systemer	5 %	16 %	14 %	35 %	30 %
Produksjonsprosesser	36 %	29 %	10 %	7 %	18 %
Administrasjonsprosesser	10 %	29 %	18 %	11 %	32 %

13.2.4 Resultatindikator: Innovasjonshøyde

Innovasjonsnivå og innovasjonshøyde er begreper som brukes synonymt. Innovasjonshøyde deles inn i innovasjon på bedriftsnivå, innovasjon på regionalt nivå, innovasjon på nasjonalt nivå og innovasjon på internasjonalt nivå. Kilden til indikatoren er hver saksbehandler som har gjort en kvalifisert vurdering.

Det er følgende inndeling i statistikk for innovasjonshøyde:

- Samlet for hele Innovasjon Norge (Tabell 13.2.4-1, Tabell 13.2.4-2 og Tabell 13.2.4-3)
- Nærings- og fiskeridepartementet (både for alle virkemidler, samt for alle virkemidler uten lavrisikolån) (Tabell 13.2.4-4, Tabell 13.2.4-5, Tabell 13.2.4-6, Tabell 13.2.4-7, Tabell 13.2.4-8 og Tabell 13.2.4-9)
- Kommunal- og distriktsdepartementet (Tabell 13.2.4-10, Tabell 13.2.4-11 og Tabell 13.2.4-12)
- Landbruks- og matdepartementet (Tabell 13.2.4-13, Tabell 13.2.4-14 og Tabell 13.2.4-15)
- Etter virkemiddelkategori (Tabell 13.2.4-16)

Samlet for hele Innovasjon Norge

Tabell 13.2.4-1 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. Alle departementer. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	12 %	15 %	15 %	18 %
Innovasjon på regionalt nivå	4 %	6 %	4 %	4 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	12 %	9 %	11 %	9 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	53 %	44 %	43 %	45 %
Ikke relevant	19 %	26 %	28 %	24 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-2 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. Alle departementer. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.
Delmål 1.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	3 %	9 %	5 %	3 %
Innovasjon på regionalt nivå	5 %	5 %	4 %	6 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	12 %	9 %	18 %	12 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	62 %	66 %	56 %	70 %
Ikke relevant	18 %	12 %	18 %	10 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-3 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. Alle departementer. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	11 %	12 %	13 %	16 %
Innovasjon på regionalt nivå	4 %	8 %	5 %	4 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	13 %	10 %	10 %	11 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	56 %	44 %	48 %	47 %
Ikke relevant	16 %	27 %	24 %	23 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Nærings- og fiskeridepartementet

Alle virkemidler

Tabell 13.2.4-4 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	9 %	10 %	10 %	7 %
Innovasjon på regionalt nivå	2 %	5 %	2 %	2 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	11 %	7 %	10 %	8 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	61 %	51 %	54 %	61 %
Ikke relevant	17 %	26 %	25 %	23 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-5 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	2 %	6 %	1 %	1 %
Innovasjon på regionalt nivå	1 %	1 %	0 %	2 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	11 %	5 %	17 %	9 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	67 %	74 %	61 %	78 %
Ikke relevant	19 %	13 %	20 %	11 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-6 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	10 %	10 %	11 %	9 %
Innovasjon på regionalt nivå	2 %	6 %	2 %	2 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	11 %	9 %	7 %	8 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	62 %	48 %	56 %	55 %
Ikke relevant	14 %	28 %	23 %	26 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Alle virkemidler uten lavrisikolån

Tabell 13.2.4-7 Innovasjonsnivå for alle virkemidler uten lavrisikolån. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	5 %	1 %	0 %
Innovasjon på regionalt nivå	2 %	1 %	0 %	0 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	8 %	5 %	6 %	8 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	82 %	64 %	89 %	88 %
Ikke relevant	7 %	26 %	4 %	3 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-8 Innovasjonsnivå for alle virkemidler uten lavrisikolån. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	2 %	0 %	0 %
Innovasjon på regionalt nivå	1 %	0 %	0 %	0 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	11 %	6 %	8 %	9 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	86 %	85 %	90 %	86 %
Ikke relevant	2 %	7 %	1 %	4 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-9 Innovasjonsnivå for alle virkemidler uten lavrisikolån. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	6 %	1 %	1 %
Innovasjon på regionalt nivå	2 %	1 %	0 %	1 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	7 %	4 %	3 %	6 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	81 %	57 %	90 %	91 %
Ikke relevant	9 %	32 %	5 %	2 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Kommunal- og distriktsdepartementet

Tabell 13.2.4-10 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. KDD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	12 %	10 %	8 %	11 %
Innovasjon på regionalt nivå	17 %	18 %	14 %	13 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	24 %	24 %	25 %	28 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	30 %	34 %	35 %	38 %

Ikke relevant	16 %	15 %	19 %	9 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-11 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. KDD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	10 %	9 %	7 %	5 %
Innovasjon på regionalt nivå	27 %	19 %	13 %	20 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	27 %	29 %	24 %	28 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	24 %	37 %	48 %	44 %
Ikke relevant	12 %	7 %	8 %	3 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-12 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. KDD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	15 %	11 %	7 %	16 %
Innovasjon på regionalt nivå	14 %	19 %	14 %	10 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	24 %	22 %	27 %	28 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	29 %	30 %	30 %	35 %
Ikke relevant	19 %	18 %	23 %	12 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Landbruks- og matdepartementet

Tabell 13.2.4-13 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. LMD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	50 %	50 %	44 %	48 %
Innovasjon på regionalt nivå	8 %	8 %	6 %	6 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	7 %	4 %	2 %	3 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	1 %	1 %	0 %	7 %
Ikke relevant	33 %	37 %	47 %	35 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-14 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. LMD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	40 %	48 %	52 %	27 %
Innovasjon på regionalt nivå	32 %	21 %	25 %	13 %

Innovasjon på nasjonalt nivå	11 %	17 %	3 %	6 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	2 %	0 %	1 %	41 %
Ikke relevant	15 %	14 %	19 %	14 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 13.2.4-15 Innovasjonsnivå for alle virkemidler. LMD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Innovasjonsnivå (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Innovasjon på bedriftsnivå	44 %	49 %	52 %	53 %
Innovasjon på regionalt nivå	14 %	19 %	15 %	12 %
Innovasjon på nasjonalt nivå	17 %	4 %	8 %	6 %
Innovasjon på internasjonalt nivå	2 %	4 %	1 %	13 %
Ikke relevant	23 %	25 %	24 %	16 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Etter virkemiddelkategori

Tabell 13.2.4-16 Innovasjonsnivå etter virkemiddelkategori. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori for virkemiddel	Innovasjonsnivå	2020	2021	2022	2023
Distriktsutviklings-tilskudd	Bedriftsutviklings-tilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	10 %	5 %	5 %	10 %
		Innovasjon på regionalt nivå	19 %	14 %	9 %	12 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	22 %	20 %	23 %	24 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	25 %	38 %	45 %	48 %
		Ikke relevant	24 %	23 %	17 %	5 %
	Investerings-tilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	16 %	16 %	18 %	16 %
		Innovasjon på regionalt nivå	24 %	30 %	19 %	13 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	27 %	26 %	26 %	25 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	27 %	23 %	32 %	43 %
		Ikke relevant	5 %	4 %	5 %	2 %
	Næringsutviklings-tilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	7 %	4 %	25 %	30 %
		Innovasjon på regionalt nivå	22 %	20 %	3 %	7 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	18 %	6 %	5 %	20 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	27 %	19 %	31 %	23 %
		Ikke relevant	26 %	51 %	35 %	20 %
	Regional omstilling	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	23 %	36 %	37 %
		Innovasjon på regionalt nivå	5 %	1 %	17 %	12 %
		Ikke relevant	95 %	76 %	47 %	51 %

Ekstraordinære tiltak	Koronatiltak	Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	1 %	0 %	0 %
		Innovasjon på regionalt nivå	1 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	8 %	2 %	0 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	76 %	37 %	0 %	100 %
		Ikke relevant	13 %	60 %	100 %	0 %
Gammel	Ukraina-tiltak	Ikke relevant			100 %	100 %
		Ikke relevant	100 %			
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
Innovasjons-tilskudd	Andre innovasjons-tilskudd	Innovasjon på nasjonalt nivå				5 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå				91 %
		Ikke relevant				4 %
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
	Bioøkonomi-ordningen	Innovasjon på bedriftsnivå	2 %	1 %	1 %	21 %
		Innovasjon på regionalt nivå	7 %	5 %	6 %	1 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	28 %	19 %	9 %	14 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	50 %	72 %	62 %	61 %
		Ikke relevant	12 %	3 %	22 %	3 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på regionalt nivå	0 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	4 %	1 %	3 %	3 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	94 %	98 %	97 %	97 %
		Ikke relevant	1 %	1 %	0 %	0 %
	Landsdekkende innovasjons-tilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	0 %	0 %	2 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	0 %	0 %	0 %	12 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	3 %	97 %	92 %	86 %
		Ikke relevant	97 %	3 %	8 %	0 %
		Ikke relevant				
	Mentortjenesten	Innovasjon på bedriftsnivå	4 %	14 %	3 %	3 %
		Innovasjon på regionalt nivå	3 %	8 %	2 %	1 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	6 %	16 %	19 %	27 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	22 %	56 %	39 %	67 %
		Ikke relevant	65 %	6 %	37 %	2 %
	Miljøteknologi	Innovasjon på nasjonalt nivå	2 %	3 %	2 %	1 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	98 %	97 %	98 %	99 %
		Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	5 %	100 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	4 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	12 %	13 %	0 %	0 %
	Rådgiving	Ikke relevant	83 %	82 %	0 %	100 %
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				
	Tilskudd til EU-rådgivning	Innovasjon på nasjonalt nivå	3 %	0 %	0 %	2 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	38 %	3 %	16 %	43 %
		Ikke relevant	59 %	97 %	84 %	54 %
		Ikke relevant				
		Ikke relevant				

Internasjonale tilskudds-programmer	Næringsutvikling og bistand	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	4 %	0 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	82 %	94 %	100 %	100 %
		Ikke relevant	18 %	3 %	0 %	0 %
Klynger og nettverk	Bedriftsnettverk	Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	3 %	2 %	4 %
		Innovasjon på regionalt nivå	28 %	27 %	31 %	32 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	28 %	41 %	26 %	29 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	22 %	27 %	23 %	29 %
		Ikke relevant	20 %	2 %	18 %	6 %
	Klyngeprogrammet	Innovasjon på bedriftsnivå	3 %	0 %	0 %	0 %
Innovasjon på regionalt nivå		0 %	0 %	0 %	0 %	
Innovasjon på nasjonalt nivå		11 %	11 %	21 %	17 %	
Innovasjon på internasjonalt nivå		72 %	79 %	64 %	70 %	
		Ikke relevant	14 %	10 %	14 %	13 %
Landbrukstilskudd	Andre landbrukstilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	79 %	84 %	83 %	85 %
		Innovasjon på regionalt nivå	3 %	7 %	9 %	8 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	17 %	6 %	7 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	0 %	2 %	0 %	0 %
		Ikke relevant	1 %	1 %	1 %	7 %
	Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	Innovasjon på bedriftsnivå	57 %	52 %	42 %	48 %
Innovasjon på regionalt nivå		5 %	6 %	5 %	5 %	
Innovasjon på nasjonalt nivå		3 %	1 %	1 %	1 %	
Innovasjon på internasjonalt nivå		0 %	0 %	0 %	0 %	
Ikke relevant		35 %	40 %	53 %	45 %	
	Tilskudd til grøntproduksjon	Innovasjon på bedriftsnivå	46 %	36 %	89 %	
Innovasjon på regionalt nivå		12 %	9 %	0 %		
Innovasjon på nasjonalt nivå		5 %	2 %	0 %		
Ikke relevant		38 %	53 %	11 %		
		Tilskudd til omstilling fra pelsdyrhold	Innovasjon på bedriftsnivå	35 %	53 %	30 %
Innovasjon på regionalt nivå	5 %		6 %	18 %		
Innovasjon på nasjonalt nivå	9 %		3 %	0 %		
Ikke relevant	51 %		38 %	52 %		
	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping		Innovasjon på bedriftsnivå	13 %	17 %	14 %
Innovasjon på regionalt nivå		23 %	23 %	15 %	24 %	
Innovasjon på nasjonalt nivå		21 %	15 %	19 %	16 %	
Innovasjon på internasjonalt nivå		5 %	10 %	4 %	5 %	

		Ikke relevant	38 %	34 %	48 %	44 %
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	4 %	0 %	1 %	1 %
		Innovasjon på regionalt nivå	3 %	11 %	6 %	2 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	7 %	5 %	11 %	5 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	66 %	49 %	32 %	87 %
		Ikke relevant	19 %	34 %	51 %	5 %
	Tilskudd til maritim næring	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	100 %	0 %	0 %
		Innovasjon på regionalt nivå	38 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	28 %	0 %	0 %	3 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	34 %	0 %	0 %	97 %
		Ikke relevant	0 %	0 %	100 %	0 %
Oppstartstilskudd	Andre oppstartstilskudd	Innovasjon på regionalt nivå	1 %	5 %	12 %	29 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	20 %	42 %	41 %	7 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	0 %	35 %	4 %	0 %
		Ikke relevant	79 %	18 %	43 %	65 %
	Distriktsrettet etablerertilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	4 %	1 %	3 %	9 %
		Innovasjon på regionalt nivå	41 %	18 %	19 %	28 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	12 %	31 %	34 %	38 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	16 %	36 %	19 %	25 %
		Ikke relevant	26 %	13 %	26 %	0 %
	Landsdekkende etablerertilskudd	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på regionalt nivå	1 %	0 %	0 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	19 %	15 %	15 %	24 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	77 %	71 %	72 %	75 %
		Ikke relevant	3 %	14 %	13 %	0 %
Risikolån og garantier	Distriktsrettede garantier	Innovasjon på bedriftsnivå	0 %	0 %	33 %	0 %
		Innovasjon på regionalt nivå	10 %	30 %	0 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	81 %	70 %	0 %	0 %
		Ikke relevant	9 %	0 %	67 %	100 %
	Distriktsrettede risikolån	Innovasjon på bedriftsnivå	24 %	19 %	6 %	12 %
		Innovasjon på regionalt nivå	12 %	25 %	20 %	14 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	31 %	27 %	34 %	35 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	21 %	13 %	17 %	22 %
		Ikke relevant	11 %	15 %	24 %	18 %
	Landsdekkende garantier	Innovasjon på nasjonalt nivå	9 %	11 %	0 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	42 %	33 %	0 %	84 %
		Ikke relevant	49 %	56 %	100 %	16 %

	Landsdekkende innovasjonslån	Innovasjon på internasjonalt nivå	100 %	100 %	100 %
	Landsdekkende risikolån	Innovasjon på bedriftsnivå	1 %	5 %	4 %
		Innovasjon på regionalt nivå	1 %	5 %	1 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	9 %	9 %	14 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	87 %	80 %	77 %
		Ikke relevant	1 %	1 %	4 %
	Næringsspesifikke risikolån	Innovasjon på regionalt nivå	27 %	0 %	0 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	12 %	31 %	0 %
		Innovasjon på internasjonalt nivå	60 %	69 %	79 %
		Ikke relevant	0 %	0 %	21 %
	Risikolån landbruk	Innovasjon på bedriftsnivå	24 %	48 %	36 %
		Innovasjon på regionalt nivå	21 %	12 %	15 %
		Innovasjon på nasjonalt nivå	23 %	9 %	0 %
		Ikke relevant	31 %	31 %	50 %
Teknisk	Diverse NFD	Ikke relevant	100 %	100 %	100 %

13.2.5 Resultatindikator: Prosjektrisiko

Prosjektrisiko sier noe om hvor høy risiko det er i prosjektet med tanke på inntjening. Kilden er hver saksbehandler i Innovasjon Norge som har gjort en kvalifisert vurdering. Det gjøres oppmerksom på at enkelte av prosjektene ikke har blitt angitt noen risikokategori av saksbehandler, og disse fremkommer ikke av tabellen.

Denne indikatoren er mest relevant for delmål 1 Flere gode gründere, så vi rapporterer kun for delmål 1 i det følgende.

Det er følgende inndeling i statistikk for prosjektrisiko:

- Samlet for hele Innovasjon Norge (Tabell 13.2.5-1)
- Nærings- og fiskeridepartementet (både for alle virkemidler, samt for alle virkemidler uten lavrisikolån) (Tabell 13.2.5-2 og Tabell 13.2.5-3)
- Kommunal- og distriktsdepartementet (Tabell 13.2.5-4)
- Landbruks- og matdepartementet (Tabell 13.2.5-5)
- Etter virkemiddelkategori (Tabell 13.2.5-6)

Samlet for hele Innovasjon Norge

Tabell 13.2.5-1 Prosjektrisiko for alle virkemidler. Alle departementer. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Prosjektrisiko (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	51 %	43 %	42 %	41 %
Normal risiko	44 %	49 %	50 %	49 %
Liten risiko	5 %	9 %	8 %	10 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Nærings- og fiskeridepartementet

Alle virkemidler

Tabell 13.2.5-2 Prosjektrisiko for alle virkemidler. NFD. Totale årlige tilsagn i mill. kroner. Delmål 1.

Prosjektrisiko (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	55 %	49 %	54 %	56 %
Normal risiko	42 %	44 %	40 %	38 %
Liten risiko	3 %	7 %	6 %	7 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Alle virkemidler uten lavrisikolån

Tabell 13.2.5-3 Prosjektrisiko for alle virkemidler uten lavrisikolån. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Prosjektrisiko (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	57 %	53 %	59 %	61 %
Normal risiko	42 %	44 %	40 %	37 %
Liten risiko	1 %	3 %	1 %	2 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Kommunal- og distriktsdepartementet

Tabell 13.2.5-4 Prosjektrisiko for alle virkemidler. KDD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Prosjektrisiko (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	46 %	44 %	42 %	37 %
Normal risiko	50 %	54 %	56 %	58 %
Liten risiko	3 %	2 %	2 %	5 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Landbruks- og matdepartementet

Tabell 13.2.5-5 Prosjektrisiko for alle virkemidler. LMD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 1.

Prosjektrisiko (andel beløp)	2020	2021	2022	2023
Høy risiko	5 %	14 %	11 %	17 %
Normal risiko	55 %	46 %	54 %	49 %
Liten risiko	41 %	40 %	35 %	34 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Etter virkemiddelkategori

Tabell 13.2.5-6 Prosjektrisiko etter virkemiddelkategori. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori for virkemiddel	Year	Høy risiko	Normal risiko	Liten risiko	Uspesifisert
Distriktsutviklings-tilskudd	Andre næringsspesifikke tilskudd	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
	Bedriftsnettverk	2022	0 %	100 %	0 %	0 %
	Bedriftsutviklingstilskudd	2021	31 %	32 %	5 %	32 %
		2022	38 %	52 %	4 %	6 %
		2023	42 %	50 %	5 %	4 %
		2021	0 %	0 %	0 %	100 %
	Distriktsrettet etablerertilskudd	2021	100 %	0 %	0 %	0 %
		2022	0 %	100 %	0 %	0 %
		2023	0 %	0 %	100 %	0 %
		2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	2022	100 %	0 %	0 %	0 %
		2021	0 %	67 %	0 %	33 %
	Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	2022	0 %	100 %	0 %	0 %
		2021	16 %	81 %	3 %	0 %
	Investeringstilskudd	2022	37 %	63 %	0 %	0 %
		2023	21 %	61 %	18 %	0 %
	Koronatiltak	2021	25 %	50 %	0 %	25 %
		2022	100 %	0 %	0 %	0 %
	Landsdekkende etablerertilskudd	2021	80 %	20 %	0 %	0 %
		2021	33 %	0 %	0 %	67 %
	Næringsutviklingstilskudd	2022	0 %	67 %	0 %	33 %
		2023	40 %	0 %	60 %	0 %
	Regional omstilling	2021	0 %	0 %	50 %	50 %
		2023	0 %	0 %	0 %	100 %
Ekstraordinære tiltak	Bioøkonomiordningen	2021	100 %	0 %	0 %	0 %
	Koronatiltak	2021	34 %	39 %	7 %	20 %
		2022	0 %	0 %	0 %	100 %

	Landsdekkende etablerertilskudd	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	Miljøteknologi	2021	100 %	0 %	0 %	0 %
Innovasjonstilskudd	Andre innovasjonstilskudd	2023	0 %	0 %	0 %	100 %
	Andre landbrukstilskudd	2023	0 %	25 %	75 %	0 %
	Bedriftsutviklingstilskudd	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
	Bioøkonomiordningen	2021	56 %	22 %	6 %	17 %
		2022	43 %	57 %	0 %	0 %
		2023	43 %	43 %	14 %	0 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	2021	83 %	17 %	0 %	0 %
		2022	63 %	38 %	0 %	0 %
		2023	70 %	30 %	0 %	0 %
	Klyngeprogrammet	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
	Koronatiltak	2021	78 %	11 %	0 %	11 %
	Landsdekkende etablerertilskudd	2022	100 %	0 %	0 %	0 %
		2023	100 %	0 %	0 %	0 %
	Landsdekkende innovasjonstilskudd	2021	100 %	0 %	0 %	0 %
		2022	33 %	67 %	0 %	0 %
		2023	44 %	56 %	0 %	0 %
	Mentortjenesten	2021	9 %	18 %	0 %	73 %
		2022	51 %	33 %	1 %	15 %
		2023	55 %	40 %	2 %	3 %
	Miljøteknologi	2021	83 %	14 %	0 %	3 %
		2022	94 %	6 %	0 %	0 %
		2023	68 %	32 %	0 %	0 %
	Tilskudd til EU-rådgivning	2022	0 %	100 %	0 %	0 %
Internasjonale tilskuddsprogrammer	Næringsutvikling og bistand	2021	33 %	67 %	0 %	0 %
		2022	0 %	100 %	0 %	0 %
Klynger og nettverk	Bedriftsnettverk	2021	6 %	6 %	0 %	88 %
		2022	17 %	67 %	8 %	8 %
		2023	30 %	60 %	0 %	10 %
	Klyngeprogrammet	2021	0 %	75 %	25 %	0 %
		2022	0 %	50 %	50 %	0 %
		2023	0 %	40 %	60 %	0 %
Landbrukstilskudd	Andre landbrukstilskudd	2021	4 %	38 %	46 %	13 %
		2022	0 %	34 %	66 %	0 %
		2023	7 %	43 %	47 %	3 %
	Bedriftsutviklingstilskudd	2021	100 %	0 %	0 %	0 %
	Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	2021	15 %	32 %	40 %	13 %
		2022	9 %	46 %	27 %	19 %
		2023	16 %	45 %	26 %	12 %
	Tilskudd til grøntproduksjon	2021	19 %	35 %	27 %	19 %

	Tilskudd til omstilling fra pelsdyrhold	2021	0 %	86 %	14 %	0 %
		2022	0 %	100 %	0 %	0 %
	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	2021	0 %	43 %	26 %	30 %
		2022	19 %	67 %	5 %	10 %
		2023	0 %	61 %	39 %	0 %
Lavrisikolån	Distriktsrettede risikolån	2022	0 %	100 %	0 %	0 %
	Lavrisikolån fiskeflåte	2021	4 %	18 %	79 %	0 %
		2022	0 %	24 %	72 %	4 %
		2023	0 %	29 %	71 %	0 %
	Lavrisikolån industri og tjenesteyting	2021	21 %	64 %	14 %	0 %
		2022	0 %	100 %	0 %	0 %
		2023	0 %	88 %	13 %	0 %
	Lavrisikolån landbruk	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
		2022	40 %	60 %	0 %	0 %
		2023	0 %	0 %	100 %	0 %
	Risikolån landbruk	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd	2021	14 %	71 %	0 %	14 %
		2022	50 %	50 %	0 %	0 %
		2023	60 %	30 %	10 %	0 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	2023	100 %	0 %	0 %	0 %
	Miljøteknologi	2022	0 %	100 %	0 %	0 %
		2023	50 %	50 %	0 %	0 %
Oppstartstilskudd	Andre oppstartstilskudd	2021	0 %	80 %	0 %	20 %
		2022	0 %	80 %	20 %	0 %
	Bedriftsutviklingstilskudd	2021	50 %	50 %	0 %	0 %
		2022	33 %	67 %	0 %	0 %
		2023	33 %	67 %	0 %	0 %
	Distriktsrettet etablerertilskudd	2021	40 %	58 %	0 %	2 %
		2022	29 %	67 %	4 %	0 %
		2023	24 %	67 %	9 %	0 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	2023	100 %	0 %	0 %	0 %
	Koronatiltak	2021	33 %	33 %	0 %	33 %
	Landsdekkende etablerertilskudd	2021	55 %	45 %	0 %	0 %
		2022	54 %	46 %	0 %	0 %
		2023	49 %	50 %	1 %	0 %
Risikolån og garantier	Distriktsrettede garantier	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	Distriktsrettede risikolån	2021	15 %	70 %	15 %	0 %
		2022	24 %	67 %	10 %	0 %
		2023	13 %	75 %	13 %	0 %
	Landsdekkende garantier	2021	3 %	0 %	0 %	97 %

	2022	0 %	2 %	0 %	98 %
	2023	0 %	1 %	0 %	99 %
Landsdekkende innovasjonslån	2022	50 %	50 %	0 %	0 %
	2023	50 %	50 %	0 %	0 %
Landsdekkende risikolån	2021	39 %	61 %	0 %	0 %
	2022	41 %	58 %	1 %	0 %
	2023	52 %	47 %	2 %	0 %
Lavrisikolån fiskeflåte	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
Lavrisikolån industri og tjenesteyting	2021	50 %	0 %	50 %	0 %
Lavrisikolån landbruk	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	2022	100 %	0 %	0 %	0 %
Næringsspesifikke risikolån	2021	0 %	100 %	0 %	0 %
	2023	0 %	100 %	0 %	0 %
Risikolån landbruk	2021	0 %	67 %	33 %	0 %
	2022	33 %	67 %	0 %	0 %
	2023	25 %	75 %	0 %	0 %
Totalt		37 %	43 %	8 %	13 %

13.2.6 Resultatindikator: Driftsrisiko

Driftsrisiko beregnes ut fra bedriftenes regnskaper og brukes som en del av vurderingen av gjennomføringsevnen til bedriften. A angir lav risiko, mens D angir høy risiko. Kilden til indikatoren er saksbehandler i Innovasjon Norge som har gjort en kvalifisert vurdering. Det gjøres oppmerksom på at enkelte av bedriftene ikke har fått angitt noen risikokategori av saksbehandler, og disse fremkommer ikke av tabellene.

Denne indikatoren er mest relevant for delmål 2 Flere vekstkraftige bedrifter, så vi rapporterer kun for delmål 2 i det følgende.

Det er følgende inndeling i statistikk for driftsrisiko:

- Samlet for hele Innovasjon Norge (Tabell 13.2.6-1)
- Nærings- og fiskeridepartementet (både for alle virkemidler, samt for alle virkemidler uten lavrisikolån) (Tabell 13.2.6-2 og Tabell 13.2.6-3)
- Kommunal- og distriktsdepartementet (Tabell 13.2.6-4)
- Landbruks- og matdepartementet (Tabell 13.2.6-5)
- Etter virkemiddelkategori (Tabell 13.2.6-6)

Samlet for hele Innovasjon Norge

Tabell 13.2.6-1 Driftsrisiko for alle virkemidler. Alle departementer. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Driftsrisiko (andel)	2020	2021	2022	2023
A	17 %	15 %	17 %	10 %
B	31 %	41 %	35 %	37 %
C	51 %	42 %	48 %	52 %
D	0 %	1 %	0 %	1 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Nærings- og fiskeridepartementet

Alle virkemidler

Tabell 13.2.6-2 Driftsrisiko for alle virkemidler. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Driftsrisiko (andel)	2020	2021	2022	2023
A	15 %	13 %	12 %	6 %
B	30 %	41 %	33 %	35 %
C	55 %	44 %	56 %	59 %
D	0 %	2 %	0 %	0 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Alle virkemidler uten lavrisikolån

Tabell 13.2.6-3 Driftsrisiko for alle virkemidler uten lavrisikolån. NFD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Driftsrisiko (andel)	2020	2021	2022	2023
A	8 %	9 %	8 %	5 %
B	25 %	30 %	19 %	24 %
C	67 %	58 %	73 %	70 %
D	0 %	3 %	0 %	0 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Kommunal- og distriktsdepartementet

Tabell 13.2.6-4 Driftsrisiko for alle virkemidler. KDD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Driftsrisiko (andel)	2020	2021	2022	2023
A	23 %	16 %	25 %	11 %
B	31 %	34 %	27 %	31 %
C	45 %	49 %	47 %	57 %
D	1 %	1 %	0 %	0 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Landbruks- og matdepartementet

Tabell 13.2.6-5 Driftsrisiko for alle virkemidler. LMD. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner. Delmål 2.

Driftsrisiko (andel)	2020	2021	2022	2023
A	38 %	36 %	35 %	23 %
B	50 %	51 %	53 %	49 %
C	12 %	12 %	12 %	26 %
D	0 %	0 %	0 %	3 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %

Etter virkemiddelkategori

Tabell 13.2.6-6 Driftsrisiko etter virkemiddelkategori. Totale årlige tilsagn i prosent av mill. kroner.

Virkemiddelkategori	Underkategori for virkemiddel	Year	Lav	Høy
Distriktsutviklingstilskudd	Bedriftsutviklingstilskudd	2021	49 %	51 %
		2022	59 %	41 %
		2023	51 %	49 %
	Investeringstilskudd	2021	58 %	42 %
		2022	58 %	42 %
		2023	41 %	59 %
	Næringsutviklingstilskudd	2021	34 %	66 %
		2022	64 %	36 %
		2023	49 %	51 %
Regional omstilling	2021	90 %	10 %	
	2022	100 %	0 %	
	2023	100 %	0 %	
Ekstraordinære tiltak	Koronatiltak	2021	36 %	64 %
		2023	0 %	100 %
	Ukraina-tiltak	2022	0 %	100 %
		2023	75 %	25 %
Innovasjonstilskudd	Andre innovasjonstilskudd	2023	63 %	37 %
	Bioøkonomiordningen	2021	34 %	66 %
		2022	67 %	33 %
		2023	25 %	75 %
	Forsknings- og utviklingstilskudd	2021	43 %	57 %
		2022	19 %	81 %
		2023	10 %	90 %
	Landsdekkende innovasjonstilskudd	2021	63 %	37 %
		2022	42 %	58 %

		2023	48 %	52 %
	Mentortjenesten	2021	6 %	94 %
		2022	4 %	96 %
		2023	3 %	97 %
	Miljøteknologi	2021	40 %	60 %
		2022	21 %	79 %
		2023	22 %	78 %
	Rådgiving	2021	54 %	46 %
		2022	100 %	0 %
		2023	100 %	0 %
	Tilskudd til EU-rådgivning	2021	80 %	20 %
		2022	72 %	28 %
		2023	70 %	30 %
Internasjonale tilskuddsprogrammer	Næringsutvikling og bistand	2021	24 %	76 %
		2022	0 %	100 %
		2023	80 %	20 %
Klynger og nettverk	Bedriftsnettverk	2021	44 %	56 %
		2022	45 %	55 %
		2023	64 %	36 %
	Klyngeprogrammet	2021	67 %	33 %
		2022	76 %	24 %
		2023	84 %	16 %
Landbrukstilskudd	Andre landbrukstilskudd	2021	30 %	70 %
		2022	19 %	81 %
		2023	52 %	48 %
	Fylkesvise investerings- og bedriftsutviklingsmidler	2021	91 %	9 %
		2022	90 %	10 %
		2023	79 %	21 %
	Tilskudd til grøntproduksjon	2021	91 %	9 %
		2022	100 %	0 %
	Tilskudd til omstilling fra pelsdyrhold	2021	89 %	11 %
		2022	96 %	4 %
	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	2021	72 %	28 %
		2022	71 %	29 %
		2023	66 %	34 %
Lavrisikolån	Lavrisikolån fiskeflåte	2021	89 %	11 %
		2022	58 %	42 %
		2023	83 %	17 %
	Lavrisikolån industri og tjenesteyting	2021	64 %	36 %
		2022	87 %	13 %
		2023	34 %	66 %

	Lavrisikolån landbruk	2021	90 %	10 %
		2022	92 %	8 %
		2023	68 %	32 %
Næringsspesifikke utviklingstiltak	Andre næringsspesifikke tilskudd	2021	45 %	55 %
		2022	55 %	45 %
		2023	15 %	85 %
	Tilskudd til maritim næring	2021	0 %	100 %
		2022	0 %	100 %
		2023	3 %	97 %
Oppstartstilskudd	Andre oppstartstilskudd	2021	68 %	32 %
		2022	53 %	47 %
		2023	78 %	22 %
	Distriktsrettet etablerertilskudd	2021	16 %	84 %
		2022	1 %	99 %
		2023	6 %	94 %
	Landsdekkende etablerertilskudd	2021	16 %	84 %
		2022	13 %	87 %
		2023	1 %	99 %
Risikolån og garantier	Distriktsrettede garantier	2021	0 %	100 %
		2022	0 %	100 %
		2023	0 %	100 %
	Distriktsrettede risikolån	2021	45 %	55 %
		2022	42 %	58 %
		2023	28 %	72 %
	Landsdekkende garantier	2021	0 %	100 %
		2022	38 %	62 %
		2023	61 %	39 %
	Landsdekkende innovasjonslån	2021	58 %	42 %
		2022	4 %	96 %
		2023	0 %	100 %
	Landsdekkende risikolån	2021	24 %	76 %
		2022	38 %	62 %
		2023	17 %	83 %
	Næringsspesifikke risikolån	2021	97 %	3 %
		2023	38 %	62 %
	Risikolån landbruk	2021	56 %	44 %
		2022	70 %	30 %
		2023	25 %	75 %
Teknisk	Diverse NFD	2021	0 %	100 %

13.3 Omfang og fordeling av brukerbetalte tjenester

Innovasjon Norges brukerbetalte tjenester er normalt i hovedsak tilknyttet reiselivsvirksomheten, næringslivsprofilering (delegasjoner og fellesstands) og internasjonal markedsrådgivning. Tabellen under viser inntektene fra eksterne brukerbetalte tjenester fordelt på regionkontorer (RK), utekontorer (UK) og hovedkontoret (HK).

Brukerbetalinger er økt med 28,2 mill. kroner sammenliknet med 2022. Sammenlignet med 2021, som var preget av koronaårene, har brukerbetalinger økt med 81,2 mill. kroner.

Tabell 13.3-1 Omfang og fordeling av brukerbetalte tjenester 2022. Brukerbetaling i mill. kroner.

Type tjeneste	RK	UK	HK	Totalt
Norske fellesstands i utlandet	- (-)	3,2 (7,0)	45,3 (30,4)	48,5 (37,4)
Profilering av Norge som reisemål	- (-)	6,0 (2,4)	18,8 (17,5)	24,9 (19,9)
Internasjonal markedsrådgivning	- (-)	17,1 (15,0)	- (-)	17,1 (15,0)
Øvrige tjenester	2,4 (1,3)	18,2 (8,8)	2,1 (2,9)	22,8 (13,0)
Kompetanseprogram (FRAM/Global Growth)	0,2 (0,9)	4,9 (2,5)	- (-)	5,1 (3,4)
Næringslivsdelegasjoner	- (-)	0,2 (-)	0,1 (1,6)	0,2 (1,6)
Sum	2,6 (2,2)	49,6 (35,7)	66,3 (52,4)	118,5 (90,3)

13.4 Statistikk over finansieringssaker

13.4.1 Forklaringer til koder i statistikk for finansieringsvirksomheten

Nedenfor følger en beskrivelse av ulike statistikk-kodene som inngår i statistikken for finansieringsvirksomheten. Alle prosjekter som innvilges støtte skal kategoriseres i forhold til disse kodene.

Innovasjonsnivå

Følgende innovasjonsnivåer gjelder fra og med 01.01.2009:

1. Innovasjon på bedriftsnivå
2. Innovasjon på regionalt nivå
3. Innovasjon på nasjonalt nivå
4. Innovasjon på internasjonalt nivå
5. Ikke relevant

Det skal kun angis ett innovasjonsnivå per prosjekt. Innovasjonsnivåene er definert i kapittel 12.1.1.

Type innovasjon

Følgende innovasjonstyper gjelder fra og med 01.01.2009:

1. Produkt-/tjenesteinnovasjon
2. Prosessinnovasjon
3. Organisatorisk innovasjon
4. Markedsmessig innovasjon
5. Ikke relevant

Det skal kun velges én innovasjonstype per prosjekt. Hvis prosjektet inneholder flere typer innovasjoner, skal kun den viktigste innovasjonstypen angis. For prosjekter innenfor arbeidsområdet innovasjonsmiljøer, må type innovasjon velges ut fra hvilke typer innovasjon flertallet av foretakene innenfor klyngen vil kunne oppnå flere av eller få bedre kvalitet på gjennom å delta i klyngeprosjektet eller på aktiviteter i regi av dette.

Innovasjonstypene er definert som følger:

Produkt-/tjenesteinnovasjon

Produkt-/tjenesteinnovasjon er en vare eller tjeneste som enten er ny eller vesentlig forbedret med hensyn til dens egenskaper, tekniske spesifikasjoner, innebygd software eller andre immaterielle komponenter eller brukervennlighet. Innovasjonen skal være ny for foretaket; den må ikke nødvendigvis være ny for markedet.

Prosessinnovasjon

Prosessinnovasjon omfatter nye eller vesentlig forbedrede produksjonsteknologi/-metoder og nye eller vesentlige forbedrede metoder for levering av varer og tjenester. Innovasjonen skal være ny for foretaket; foretaket må ikke nødvendigvis være den første til å introdusere denne prosessen.

Organisatorisk innovasjon (som oftest innovasjon på bedriftsnivå)

Organisatorisk innovasjon er gjennomføring av ny eller vesentlig endret struktur i foretaket eller nye eller vesentlig endrede ledelsesmetoder for å øke foretakets bruk av kunnskap, kvaliteten i varer og tjenester eller effektiviteten i arbeidsprosesser.

Markedsmessig innovasjon (som oftest innovasjon på bedriftsnivå)

Markedsmessig innovasjon er introduksjon av ny eller vesentlig endret design, samt introduksjon av nye eller vesentlig endrede salgsmetoder for å gjøre foretakets produkter mer attraktive eller for å åpne for nye markeder.

Ikke relevant

Denne koden skal benyttes for prosjekter som ikke er innovasjonsprosjekter. Dersom kode «5. Ikke relevant» for innovasjonsnivå benyttes, skal også denne koden benyttes for type innovasjon og vice versa.

Kjennetegn

Kvinnerettet

Det vil si at prosjektet oppfyller minst ett av følgende kriterier:

1. Kvinner som er med på å starte eller er eiere i egen virksomhet eller eiendom hvor prosjektet gjennomføres.
2. Prosjektet er spesielt rettet mot å øke kompetansen til kvinner ansatt i foretaket.
3. Kvinner utgjør mer enn 30 prosent av styremedlemmene eller ledelsen i en bedrift, eller kvinner utgjør mer enn 30 prosent av styringsgruppe ved flerbedrifts-, nettverks- og klyngeprosjekter.
4. Prosjektet bidrar til å øke antall kvinnelige eiere, styremedlemmer, ledere eller er spesielt rettet mot å øke antall sysselsatte kvinner og forøvrige kvinners deltakelse i næringslivet. Dette gjelder også flerbedrifts-, nettverks- og klyngeprosjekter.

Miljøeffekt

Positiv miljøeffekt knyttet til (fra og med 2020):

1. *Begrensning av klimaendringer*
Herunder utvikling og implementering av klimateknologi og klimatjenester, redusert energi- og råvarebruk, omlegging til fornybar energi, klimavennlig eller klimanøytral transport, energigjenvinning eller andre CO2-reduserende tiltak, både teknologiske som CCS og økt naturlig opptak som konsekvens av bedre naturforvaltning.
2. *Klimatilpasning*
Som innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak som på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære.
3. *Bærekraftig bruk og bevaring av vann- og havressurser*
Herunder forvaltning for å hindre forurensning fra ulike avløpskilder og tiltak for å beskytte økosystemet, samt miljøvennlige løsninger for akvakultur, fiskeri og produksjon og bruk av ferskvann.
4. *Omstilling til en sirkulær økonomi*
Som er å opprettholde verdien av produkter, materialer og ressurser så lenge som mulig ved å utnytte og gjenbruke ressursene mer effektivt. Sirkulærstrategier er å unngå, revurdere og redusere, dele, gjenbruke, bevare og reparere, produsere, resirkulere og gjenvinne råvarer og ressurser, ressurseffektivitet og sirkulære forretningsmodeller, mv.
5. *Forebygging og bekjempelse av forurensning*
Ved å overvåke og unngå utslipp, forbedre luft-, vann-, eller jordkvalitet, forhindre helseskader eller miljøskader som kan følge av produksjon eller bruk av kjemikalier, samt opprydding av avfall etter forurensning.
6. *Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer*
F.eks. gjennom bærekraftig arealbruk, bevaring av natur og naturrestaurering, landbruk og skogforvaltning.

Saksbehandler skal, på bakgrunn av informasjon i søknaden, angi om prosjektet forventes å ha positiv miljøeffekt. Hvis ja, skal det velges én begrunnelse. Den forventede positive effekten er vesentlig. Prosjekter der miljøeffekten er svært indirekte og usikker skal ikke inkluderes. Det er

helheten i prosjektet som skal vurderes, og prosjektet skal ikke vurderes å ha «positiv miljøeffekt» dersom det også er vesentlige negative aspekter ved prosjektet.

Samfunnseffekt

Positiv samfunnseffekt knyttet til (fra og med 2020):

1. *Helse og velferd*
Herunder medtech, velferdsteknologi, helsebringende tjenester, mat med positiv helseeffekt, innemiljø, arbeidsmiljø og annet.
2. *Et tryggere samfunn/økt beredskap og sikkerhet*
Omfatter beskyttelse av mennesker, materiell og informasjon i hele samfunnet, herunder infrastruktur, cybersikkerhet, forbrukertrygghet, matsikkerhet, vannforsyning og annet. (NB! Ikke våpenproduksjon)
3. *Økt dyrevelferd*
Omfatter blant annet tiltak i husdyrhold, oppdrett, fiske og fangst, men også løsninger knyttet til naturforvaltning og økosystemer.
4. *Økt tilgang på utdanning, forskning eller andre kunnskapshevende tiltak*
Merk at dette gjelder prosjektresultatet, ikke kunnskap som opparbeides i egen bedrift ved gjennomføring av prosjektet. Omfatter for eksempel læringsplattformer, digitale undervisningsverktøy og annet.
5. *Løsning på andre utfordringer i samfunnet, nasjonalt eller internasjonalt*
Løsninger for rettferdig handel, sosial utjevning, mangfold og annet.

Samfunnsutfordringer rundt klima/miljø ivaretas av respons under «Miljøeffekt» og ikke her. Vi fokuserer på prosjektresultatet, dvs. effekter av produktet, produksjonsprosessen eller tiltaket som er omsøkt i prosjektet.

Andre kjennetegn

Andre kjennetegn omfatter følgende nøkkelord:

1. *Informasjons- og kommunikasjonsteknologirettet*
2. *Samarbeids- og flerbedriftsprosjekter*
3. *Økologisk landbruk*
4. *Havvind*
5. *Batteri*
6. *Hydrogen*
7. *CO₂-håndtering (CCSU)*
8. *Bioøkonomi*
9. *Ingen relevante kjennetegn*

Definisjon av andre kjennetegn:

1. Informasjons- og kommunikasjonsteknologirettet

Kjennetegnet ble tatt i bruk fra og med 07.01.2017. Økt bruk av IKT er et nasjonalt satsingsområde. Bruk av IKT er ikke knyttet til noen bestemt bransje og vil heller ikke kunne fanges

opp av de andre bedrifts- og prosjektopplysningene som registreres. Det vil ikke være hensiktsmessig at alle prosjekter hvor kun en del er knyttet til fysiske IKT-investeringer eller andre IKT-investeringer, blir gitt dette kjennetegnet. For prosjekter som skal avmerkes som IKT, må minst 50 prosent av prosjektkostnadene være knyttet til IKT i form av fysiske investeringer, programvare, FoU, kompetanseheving med videre.

2. Samarbeids- og flerbedriftsprosjekter

Omfatter flerbedriftsprosjekter, prosjekter som er basert på samarbeid mellom foretak eller mellom foretak og FoU-institusjoner. Når enkeltforetak går sammen om salgs- og markeditiltak og fysiske investeringer, for eksempel innen landbruk, skal kjennetegnet benyttes.

3. Økologisk landbruk

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter som bidrar til utvikling av økologisk landbruk.

4. Havvind

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter som bidrar til utvikling av havvindnæringen.

5. Batteri

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter som bidrar til utvikling av batterinæringen.

6. Hydrogen

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter som bidrar til utvikling av hydrogen næringen.

7. CO₂-håndtering (CCSU)

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter som bidrar til løsninger for CO₂-håndtering (CCSU).

8. Bioøkonomi

Kjennetegnet skal benyttes for prosjekter innenfor bioøkonomi.

9. Ingen relevante kjennetegn

Skal benyttes dersom ingen av kjennetegnene for øvrig passer til saken.

Næringsområde

Den tidligere kategoriseringen «Satsing» er fra 2017 erstattet med kategoriseringen «Næringsområde» som kun skal angi hvilket næringsområde prosjektet retter seg mot. Følgende næringsområder gjelder (fra og med 07.01.2017):

- S-001 Energi og miljø
- S-002 Helse
- S-005 Landbruk
- S-006 Marin
- S-007 Maritim
- S-008 Olje og gass

S-009 Reiseliv
S-010 Kreativ næring
S-999 Øvrige områder

Veiledning for valg av næringsområde:

Det skal kun velges ett næringsområde per prosjekt. Valget skal gjøres ut fra en vurdering av hvilket av de åtte næringsområdene som prosjektet primært retter seg mot. Dersom prosjektet faller utenfor de åtte næringsområdene, men likevel kan støttes, skal alternativ 999 Øvrige områder avkrysses.

Internasjonal/nasjonal orientering

<i>Nasjonalt rettet</i>	Prosjektet/samarbeidet med Innovasjon Norge har et nasjonalt fokus og skal primært styrke kundens posisjon i hjemmemarkedet.
<i>Internasjonalt rettet – Eksport</i>	Prosjektet/samarbeidet med Innovasjon Norge har et internasjonalt fokus og skal primært styrke kundens posisjon i internasjonale markeder gjennom økt eksport.
<i>Internasjonalt rettet - Annet</i>	Prosjektet/samarbeidet med Innovasjon Norge har et internasjonalt fokus og skal styrke kundens posisjon i hjemmemarkedet eller i internasjonale markeder gjennom: - tilgang til unik teknologi - samarbeid med kompetansemiljøer i verdensklasse - tilgang til internasjonal kapital - outsourcing av produksjon, eller liknende

13.4.2 Brutto tilsagn

Bruttotall – alle tilsagn i 2023 kroner fordelt på:

- Totale finansieringstjenester
- Bransje
- Geografi
- Distriktpolitisk virkeområde
- Innovasjonsnivå
- Type innovasjon
- Bedriftsstørrelse
- Kjennetegn
- Næringsområde
- Delmål
- Internasjonalt
- Vekstpotensial

Tabeller for brutto tilsagn presenteres på sidene som følger.

13.4.3 Antall tilsagn

Antall – antall tilsagn gitt i 2023 fordelt på:

- Totale finansieringstjenester
- Bransje
- Geografi
- Distriktpolitisk virkeområde
- Innovasjonsnivå
- Type innovasjon
- Bedriftsstørrelse
- Kjennetegn
- Næringsområde
- Delmål
- Internasjonalt
- Vekstpotensial

Tabeller for antall tilsagn presenteres på sidene som følger.

Totale tilsagn finansieringstjenester BRUTTO tilsagn

Budsjettpost	Virkemiddel	Total	
		Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	684 564 555	10%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	722 075 795	10%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	199 651 000	3%
Sum lavrisikolån		1 606 291 350	23%
Sum lavrisikolån		1 606 291 350	23%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etablerertilskudd	101 241 735	1%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	27 999 100	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd	7 000 000	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	225 045 800	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	70 390 000	1%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap	250 000	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	574 684 875	8%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån	190 800 000	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti	3 125 000	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti	500 420 499	7%
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipfart og fiskefartøy	Innovasjonslån	161 600 000	2%
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilskudd	119 034 000	2%
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	20 109 704	0%
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	240 877 000	3%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	556 862 705	8%
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilskudd	6 237 618	0%
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		2 805 678 036	39%
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	43 038 485	1%
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilskudd	1 500 000	0%
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	22 302 700	0%
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis	150 143	0%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	410 763 878	6%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd	17 602 063	0%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerertilskudd	27 914 391	0%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	238 578 000	3%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti	1 000 000	0%
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilskudd fylkesvis	18 857 820	0%
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd	4 283 000	0%
KDD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt	69 500 000	1%
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	34 245 000	0%
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		889 735 480	13%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd	214 112 358	3%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd	57 902 050	1%
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskudd fylkesvis	1 151 049 812	16%
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	10 981 000	0%
LMD 1151.51 VSP rein	Tilskudd	5 765 000	0%
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatilak i jordbruket	Tilskudd	184 553 810	3%
LMD - Sum Riskolån, Tilskudd og programmer		1 624 364 030	23%
Sum risikolån, tilskudd og programmer		5 319 777 546	75%
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	15 282 799	0%
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskudd	14 150 000	0%
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	10 922 500	0%
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd	35 125 000	0%
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd	100 611 547	1%
UD 160.70 Helse	Tilskudd	4 925 000	0%
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis	3 650 000	0%
Sum andre virkemidler		184 666 846	3%
Sum andre virkemidler		184 666 846	3%
Sum Total		7 110 735 742	100%

Bransje BRUTTO tilsagn

Budsjettpost	Virkemiddel	A1 - Jordbruk/fiskogbruk		A2 - Fiske/oppdrett		B - Berpervetstift og utveining		C - Industri		D - Elektrisitets- gass-, damp og varmeforsyning		E - Vannforsyning, avløp og renovasjonsvirksomhet		F - Bygge- og anleggsvirksomhet		G - Varehandel- reparasjon av motorvogner	
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisleolin	Ordinære	2 850 000	0%	161 875 000	24%			74 600 000	11%					16 000 000	2%		
NFD 2421.90 Lavrisleolin	Fiskeformål			718 075 795	99%			4 000 000	1%								
NFD 2421.90 Lavrisleolin	Landbruksformål	193 137 000	97%					5 664 000	3%								
Sum lavrisleolin		1 96 087 000	12%	879 950 795	55%	0	0%	84 264 000	5%	0	0%	0	0%	16 000 000	1%	0	0%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Landstøtende etablerte tilsakudd	600 000	1%			500 000	0%	7 450 000	7%			2 200 000	2%	500 000	0%	1 400 000	1%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Tilsakudd til studentreiser	1 000 000	4%					2 000 000	7%							1 000 000	4%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	EU			6 000 000	86%			1 000 000	14%								
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	OU							27 547 600	12%							4 100 000	2%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Innovasjonspartner																
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Innovasjon	12 500 000	2%	10 400 000	2%			90 090 000	16%	4 000 000	1%			28 300 000	5%	45 551 750	8%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Gjennvinn							129 310 000	68%			8 000 000	4%				
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Gjennvinn	12 000 000	2%	6 750 000	1%	1 500 000	0%	71 287 500	14%			4 125 000	1%	8 049 000	2%	49 916 499	10%
NFD 2421.50 Tilsakudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpavsetninger	Innovasjon			6 000 000	5%	6 000 000	5%	2 865 552	14%					70 000	0%	1 306 439	6%
NFD 2421.71 Innovativt næringsmiddel	Tilsakudd							74 005 000	31%	1 200 000	0%	16 487 000	7%	10 700 000	4%	7 675 000	3%
NFD 2421.75 Gjennvinn	Tilsakudd							19 320 000	3%	19 320 000	3%	6 950 000	1%	9 570 000	2%	9 685 000	2%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsakudd - Miljøteknologi	1 900 000	0%	25 050 000	4%	1 077 000	3%	218 127 705	39%								
NFD 2421.77 Tilsakudd til bedrifter som har hatt innlekkasjer i f.eks. Ukraina	Tilsakudd																
NFD - Sum risleolin, tilsakudd og programmer		28 000 000	1%	54 200 000	2%	25 077 000	1%	623 668 357	22%	41 520 000	2%	37 762 000	1%	64 589 000	2%	120 814 688	4%
KMD 550.62 Bedriftstetende linje- og tilsakuddordninger i distriktene	Tilsakudd	2 922 301	7%	5 390 000	13%			16 365 600	38%					1 000 000	2%	2 850 000	7%
KMD 550.70 Bedriftstetende programmer i distriktene	Tilsakudd			1 500 000	100%												
KMD 550.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilsakudd							3 800 000	17%	927 200	4%			1 500 000	7%		
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsakudd fylkesvis	8 318 000	2%	29 095 526	7%	1 058 500	0%	146 115 865	36%	18 796 500	5%	12 867 500	3%	16 793 000	4%	9 538 500	2%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etableret tilsakudd	10 000	1%					2 419 917	14%			600 000	3%			2 100 000	12%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landstøtende etablerte tilsakudd			200 000	1%			1 695 000	6%			300 000	0%	400 000	1%	1 000 000	4%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolein	9 000 000	4%	47 673 000	20%			80 630 000	94%	5 000 000	2%	10 000 000	4%	5 000 000	2%		
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Gjennvinn							1 000 000	100%								
KMD 553.63 Hverreg og Aktis 2030	Tilsakudd fylkesvis	100 000	1%	883 000	5%			1 175 000	6%			89 820	0%				
KMD 553.65 Omstillingprogrammet ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsakudd																
KMD 553.71 Investeringstilsakudd for store gjennvinninvesteringer	Tilsakudd sentralt							51 000 000	73%			7 000 000	10%	11 500 000	17%		
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer	Tilsakudd	880 000	3%					750 000	2%	2 000 000	6%			6 000 000	18%		
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsakudd	1 210 301	2%	84 741 526	10%	1 058 500	0%	304 948 382	34%	26 663 700	3%	30 757 320	3%	42 183 000	5%	15 208 500	2%
UMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd	1 56 017 127	73%					187 500	1%	37 409 611	17%			4 256 000	2%	2 750 000	5%
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd	6 318 000	11%					27 849 000	48%								
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd fylkesvis	1 079 538 433	94%	3 500 000	0%			42 121 246	4%	100 000	0%						
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Risikolein	7 156 000	65%					3 825 000	35%								
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd	570 000	10%					3 151 000	55%								
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd	37 620 810	20%	7 040 000	4%	150 000	0%	21 282 000	12%	55 630 000	30%	1 340 000	1%	1 070 000	1%	1 160 000	0%
UMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for landbruket og energiforbruket	Tilsakudd	1 287 210 370	79%	10 540 000	1%	190 000	0%	1 001 032 246	6%	93 139 611	6%	1 340 000	0%	5 126 000	0%	11 819 000	1%
UMD - Sum risleolin, tilsakudd og programmer		1 336 440 671	25%	140 481 526	3%	24 225 500	0%	1 028 719 985	19%	162 123 111	3%	69 857 320	1%	112 098 000	2%	147 672 188	3%
KD 285.5 Utstillingsprogrammer	Tilsakudd							800 000	5%	2 350 000	15%			375 000	2%		
KD 442.710 Miljøvernlig skulptur	Tilsakudd							11 050 000	78%								
KD 383.71 Kultur og kreativ næringsutvikling	Tilsakudd																
SD 180.150 Samferdselsforskning	Tilsakudd							2 250 000	6%							1 560 000	14%
UD 150.70 Næringsutvikling og humanitær bistand	Tilsakudd																
UD 160.70 Helse	Tilsakudd																
Diverse fylkeskommunale tilsakudd	Tilsakudd fylkesvis							4 925 000	100%								
Sum andre virkemidler		0	0%	0	0%	735 000	0%	19 025 000	10%	2 350 000	1%	0	0%	375 000	0%	1 860 000	1%
Sum andre virkemidler		0	0%	0	0%	735 000	0%	19 025 000	10%	2 350 000	1%	0	0%	375 000	0%	1 860 000	1%
Sum Total		1 532 627 671	22%	1 029 432 321	14%	27 060 500	0%	1 132 008 985	16%	164 673 111	2%	69 857 320	1%	128 473 000	2%	149 532 188	2%

Bransje BRUTTO tilsagn

Budsjettpost	H - Hotell- og restaurantvirksomhet		H - Transport og lagring		I - Overnattings- og serveringsvirksomhet		J - Informasjon og kommunikasjon		K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet		L - Omsetning og drift av fast eiendom		M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting		N - Foretningmessig tjenesteyting	
	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	21.800.000	3%	360.600.000	53%	3.739.555	1%					43.100.000	6%				
NFD 2421.90 Lavrisikolån																
NFD 2421.90 Lavrisikolån																
Sum lavrisikolån	21.800.000	1%	360.600.000	22%	3.739.555	0%	0	0%	0	0%	43.100.000	3%	750.000	0%	0	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	21.800.000	1%	360.600.000	22%	3.739.555	0%	46.514.188	46%	500.000	0%	43.100.000	3%	34.706.294	34%	1.100.000	1%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger			475.000	0%			15.999.100	57%					3.000.000	11%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger													0	0%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger							113.680.000	51%	1.950.000	1%			65.518.200	29%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger							34.060.000	48%					30.180.000	48%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger			5.500.000	1%			143.813.125	25%	4.000.000	1%	14.600.000	3%	143.830.000	25%	14.500.000	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger							24.000.000	13%					24.500.000	13%	5.000.000	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger							2.375.000	76%					750.000	24%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger			6.750.000	1%	3.750.000	1%	163.050.000	33%	4.875.000	1%			121.661.250	24%	21.975.000	4%
NFD 2421.54 Utneendring for nærskjørt og fiskerøy			161.600.000	100%												
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer													50.034.000	42%	20.000.000	17%
NFD 2421.74 Reselv, profilering og kompetanse	56.500	0%			58.000	0%	1.288.500	6%			104.975	1%	3.180.223	16%	6.726.351	33%
NFD 2421.75 Gjern plattform			3.450.000	1%	1.000.000	0%	35.060.000	15%			7.500.000	3%	82.150.000	34%	1.650.000	1%
NFD 2421.76 Miljøteknologi			35.080.000	6%			52.520.000	9%			720.000	0%	159.710.000	29%	1.158.000	0%
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina																
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	56.500	0%	212.855.000	8%	4.808.000	0%	632.359.913	23%	11.325.000	0%	22.924.975	1%	719.219.967	26%	72.109.351	3%
KMD 550.62 Bedriftsrettede line- og tilskuddsordninger i distriktene	980.000	2%			1.250.000	3%	387.628	1%			5.250.000	12%	1.963.000	5%	2.479.956	6%
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene																
KMD 550.72 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse													9.825.000	44%		
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	21.686.500	5%	4.401.156	1%	16.494.567	4%	25.826.372	6%	31.500	0%	7.547.500	2%	50.390.093	12%	21.300.849	5%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling					442.500	3%	3.915.000	22%			100.000	1%	5.045.000	29%	1.400.000	8%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	18.000.000	8%	100.000	0%			11.691.980	42%					9.221.911	33%	927.000	3%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling			1.350.000	1%	4.700.000	2%	13.750.000	6%			23.325.000	10%	11.150.000	5%		
KMD 553.63 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling																
KMD 553.63 Interreg og Akts 2030							6.000.000	32%	600.000	3%			7.010.000	37%	750.000	4%
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet													1.900.000	44%		
KMD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer																
KMD 553.74 Regionale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer																
KOD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	40.666.500	5%	5.851.156	1%	22.887.067	3%	61.570.980	7%	631.500	0%	36.222.500	4%	7.115.000	21%	16.000.000	47%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket			120.000	0%							9.721.620	5%	890.000	0%	830.000	0%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for arbeids- og reidriftsøst vekt og verdikapping	1.100.000	2%			2.621.500	5%					2.012.650	3%	500.000	1%	12.381.500	21%
LMD 1150.50 IRU-midler	2.217.000	0%			7.400.038	1%					1.100.000	0%	300.000	0%	1.453.000	0%
LMD 1150.50 IRU-midler																
LMD 1151.31 VSP ren																
LMD 1152.50 Tilskudd til bioekonomi og klimatilpasset jordbruket			10.000.000	5%			3.300.000	2%			2.400.000	1%	35.345.000	19%	4.500.000	2%
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	3.317.000	0%	10.120.000	1%	10.021.538	1%	3.300.000	0%	0	0%	15.243.670	1%	37.035.000	2%	20.868.500	1%
Sum risikolån, tilskudd og programmer	44.040.000	1%	228.826.156	4%	37.716.605	1%	697.230.893	13%	11.956.500	0%	74.390.745	1%	860.025.114	16%	135.837.656	3%
KOD 285.53 EU-stimuleringsmidler													4.130.000	27%	2.111.599	14%
KID 1422.70 Miljøvennlig skjørtfart													3.100.000	22%		
KID 235.71 Kultur- og kreativ næring							6.962.500	64%					1.600.000	15%	800.000	7%
SD 1301.50 Samferdselsforskning							11.175.000	32%			3.900.000	11%	17.800.000	51%		
UD 150.70 Medhjelp og humanitær bistand																
UD 160.70 Helse																
Diverse fylkeskommunale tilskudd					200.000	5%										
Sum andre viremidler	0	0%	0	0%	200.000	0%	18.137.500	10%	0	0%	3.900.000	2%	2.830.000	16%	1.150.000	32%
Sum andre viremidler	0	0%	0	0%	200.000	0%	18.137.500	10%	0	0%	3.900.000	2%	2.830.000	16%	4.061.599	2%
Sum Total	65.840.000	1%	589.426.156	8%	41.656.160	1%	715.568.393	10%	11.956.500	0%	121.390.745	2%	889.405.114	13%	139.899.255	2%

Bransje BRUTTO tilsagn

Budsjettpost	O - Offentlig administrasjon og forsvar, og tryggedordninger underlagt offentlig forvaltning		P - Undervisning		Q - Helse- og sosialtjenester		R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter		S - Annen tjenesteyting		Uspesifisert		X - Uspesifisert		Totalt
	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lærerskolen															684 564 555
NFD 2421.90 Lærerskolen															722 075 795
NFD 2421.90 Lærerskolen															199 651 000
Sum lærerskolen															1 606 291 350
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger	1 000 000	1%	593 253	1%			0	0%			0	0%	3 703 000	4%	101 241 735
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger					1 000 000	4%							4 000 000	14%	27 999 100
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger			1 050 000	0%											7 000 000
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger					5 700 000	3%									225 045 800
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger					4 250 000	6%									70 390 000
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger			16 500 000	3%											250 000
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger					36 100 000	6%							3 500 000	1%	574 684 875
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger															100 800 000
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger			9 000 000	2%	5 250 000	1%	4 481 250	1%					6 000 000	1%	3 125 000
NFD 2421.50 Tilkudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavsetninger															500 240 499
NFD 2421.54 Låneordning for næringslivet og fiskerifart					6 000 000	5%			11 000 000	9%			2 000 000	2%	161 600 000
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse			3 970 000	19%			257 314	1%	40 000	0%			251 250	1%	20 109 704
NFD 2421.75 Grønn plattform															240 877 000
NFD 2421.76 Miljøteknologi															556 862 705
NFD 2421.77 Tilkudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall f.eks. i tigen i Ukraina	1 000 000	0%	31 013 253	3%	58 385 000	2%	4 738 564	0%	12 790 000	0%	0	0%	6 237 618	100%	6 237 618
NFD - Sum risiko, tilskudd og programmer	1 250 000	3%	300 000	1%			650 000	2%					25 691 868	1%	2 805 678 086
KMD 550.62 Bedriftsrettete line- og tilskuddsordninger i distriktene															43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettete programmer i distriktene															1 500 000
KMD 552.72 Regionale tiltak for regional utvikling									4 130 000	19%			2 120 500	10%	22 302 700
KMD 553.61 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	1 031 500	0%	700 000	0%	1 881 500	0%	10 391 600	3%	4 483 000	1%			2 462 350	1%	150 143
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling															410 763 878
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	100 000	0%	250 000	1%	296 000	1%	645 646	4%					835 000	5%	17 602 063
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling									142 500	1%			1 390 000	5%	27 914 391
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling									9 000 000	4%					238 578 000
KMD 553.63 Interreg og Artis 2030															1 000 000
KMD 553.65 Omstillingprogrammer ved skutte endringer i arbeidsmarkedet	883 000	21%											2 250 000	12%	18 857 820
KMD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer													1 500 000	35%	4 288 000
KMD 553.74 Regionale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	500 000	1%							1 000 000	3%					69 500 000
KMD - Sum risiko, tilskudd og programmer	3 764 500	0%	1 250 000	0%	2 177 500	0%	20 887 246	2%	9 757 500	1%	0	0%	10 557 850	1%	889 735 480
LMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruket							250 000	0%							214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbraks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping			50 000	0%			710 000	1%					1 660 000	3%	57 902 050
LMD 1150.50 IRL-midler															34 245 000
LMD 1150.50 IRL-midler									50 000	0%			100 000	0%	1 151 049 812
LMD 1151.51 VSP-rein															10 981 000
LMD 1152.50 Tilkudd til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket							340 000	6%							5 765 000
LMD - Sum risiko, tilskudd og programmer	0	0%	3 030 859	0%	1 187 000	0%	4 042 236	0%	4 700 000	3%			1 760 000	0%	184 553 810
Sum risiko, tilskudd og programmer	4 764 500	0%	35 294 112	1%	61 699 500	1%	29 768 046	1%	27 297 500	1%	0	0%	38 009 718	1%	5 319 777 546
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler									2 781 200	18%			2 000 000	13%	15 282 799
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart															14 150 000
KLD 325.71 Kulturell og kreativ næringsutvikling															10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning															35 125 000
UD 150.70 Næringslivet og humanitær bistand															100 611 547
UD 160.70 Helse															4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd															3 650 000
Sum andre virkemidler	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2 781 200	2%	100 611 547	54%	2 000 000	1%	184 666 846
Sum Total	4 764 500	0%	35 294 112	0%	61 699 500	1%	29 768 046	1%	30 078 700	0%	100 611 547	54%	2 000 000	1%	7 110 735 742

Geografi BRUTTO tilsagn

Budjetpost		Virkemiddel		03-Øst		11-Region		15-Møre og Romsdal		21-Sørhord		30-Viken		34-Innlandet	
				Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel
NFD 2421.90 Lærerskolen		Ordinære				63 000 000	9%	146 250 000	21%	56 975 000	8%	4 050 000	1%	17 860 000	3%
NFD 2421.90 Lærerskolen		Fiskeriformal						265 492 000	37%	19 340 000	10%	910 000	0%	53 400 000	27%
NFD 2421.90 Lærerskolen		Landbruksformal		0	0%			13 445 000	3%	0	0%	4 960 000	0%		
Sum lærerskolen				0	0%	63 000 000	4%	184 695 000	11%	341 807 000	21%	4 960 000	0%	71 250 000	4%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Landdekkende etablertniskudd		37 120 969	37%	5 200 000	5%	6 390 000	6%	3 969 047	4%	5 092 530	5%	5 419 500	5%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Tilskudd til studententreprenørskap		3 000 000	11%	2 000 000	7%	1 000 000	4%	1 000 000	4%	7 000 000	25%		
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		IFU		0	0%			6 000 000	86%					1 000 000	14%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		OFU		48 865 000	21%	24 900 000	11%	5 200 000	2%	5 110 800	2%	15 900 000	7%	5 200 000	2%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Innovasjonspartnerskap		250 000	100%			15 000 000	21%						
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Innovasjonslan		112 441 250	20%	142 890 000	23%	36 492 500	6%	5 500 000	1%	21 800 000	4%	35 983 000	6%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Grønt vekstlan		33 500 000	18%	8 000 000	4%	60 000 000	31%					2 300 000	1%
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Garanti						750 000	24%						
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapasasetninger		Vekstgaranti		114 399 999	23%	71 925 000	14%	31 125 000	6%	14 111 250	3%	47 250 000	9%	11 250 000	2%
NFD 2421.54 Læring for næringslivet og fiskerier		Innovasjonslan				28 000 000	17%								
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Tilskudd		25 000 000	21%	30 000 000	23%	10 600 000	9%	12 000 000	10%	2 000 000	2%	1 000 000	1%
NFD 2421.74 Kvalitet, profilering og kompetanse		Tilskudd		4 002 305	20%	1 964 000	10%	1 488 655	7%	699 000	3%	3 282 080	16%	1 419 750	7%
NFD 2421.75 Grens plattform		Tilskudd		42 535 000	18%	47 070 000	20%	28 100 000	12%			2 902 000	1%	675 000	0%
NFD 2421.76 Miljøteknologi		Tilskudd - Miljøteknologi		43 975 000	8%	29 760 000	5%	33 235 000	6%	8 957 000	2%	72 092 705	13%	19 255 000	3%
NFD 2421.77 Tilsnitt til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina		Tilskudd													
NFD - Sum risikolen, tilskudd og programmer				468 379 123	17%	400 789 000	14%	235 381 155	8%	51 347 097	2%	180 119 315	6%	83 022 250	3%
KMD 550.62 Bedriftsrettet lære- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd				485 956	1%	5 950 000	14%	1 650 000	4%			5 644 600	13%
KMD 550.70 Bedriftsrettet programmer i distriktene		Tilskudd													
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tilskudd		2 000 000	9%	5 300 000	24%			2 500 000	11%	3 047 700	14%		
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd fylkesvis													
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkesvis		5 780 151	1%	13 907 500	3%	16 807 000	4%	81 000 118	20%	13 864 000	3%	44 151 300	11%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etablerertiskudd						2 656 917	15%	1 770 000	10%	100 000	1%	1 880 000	11%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landdekkende etablertniskudd		6 877 892	25%	2 395 473	9%	1 311 500	5%	1 850 000	7%	3 486 736	12%	1 734 428	6%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolen				5 000 000	2%	39 100 000	16%	47 288 000	20%			26 250 000	11%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti													
KMD 553.63 Interreg og Arktis 2030		Tilskudd fylkesvis								3 748 000	20%				
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilskudd						920 000	21%	330 000	8%	800 000	19%	500 000	12%
KMD 553.71 Investeringskuttid for store grønne investeringer		Tilskudd sentralt								12 000 000	17%			6 000 000	9%
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd				6 000 000	18%			13 000 000	38%			3 140 000	9%
KMD - Sum risikolen, tilskudd og programmer				14 658 043	2%	31 088 929	4%	66 745 417	8%	165 136 118	19%	212 288 186	3%	89 297 128	10%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilskudd				15 689 995	8%	16 866 261	8%	215 000	0%	53 949 502	23%	38 885 800	18%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbrukt- og reindriftsarett vest og verdiskaping		Tilskudd		5 210 000	9%	4 800 000	8%	2 431 500	4%	1 400 000	2%	8 403 650	15%	9 163 000	16%
LMD 1150.50 IBU-midler		Tilskudd fylkesvis		100 000	0%	111 616 500	10%	85 515 935	7%	82 433 151	7%	147 598 790	13%	185 832 990	16%
LMD 1150.50 IBU-midler		Risikolen						1 006 000	9%	0	0%			2 350 000	21%
LMD 1151.51 VSP-rein		Tilskudd								784 000	14%	1 201 000	21%	180 000	3%
LMD 1152.50 Tilsnitt til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket		Tilskudd		8 150 000	4%	17 668 013	10%	3 235 000	2%	45 140 000	24%	18 971 828	10%	16 089 569	9%
LMD - Sum Risikolen, Tilskudd og programmer				13 460 000	1%	150 654 508	9%	108 254 696	7%	129 972 151	8%	230 124 170	14%	252 301 359	16%
Sum risikolen, tilskudd og programmer				468 379 123	9%	584 532 437	11%	410 381 208	8%	346 455 366	7%	483 541 921	8%	424 700 937	8%
KMD 285.53 EU-stimuleringer		Tilskudd				750 000	20%			1 736 599	11%	750 000	5%	750 000	5%
KMD 1422.70 Miljøvennlig skiptent		Tilskudd						11 450 000	81%						
KMD 325.71 Kulturell og kreativ næring		Tilskudd		6 962 500	64%	800 000	7%					1 560 000	14%		
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tilskudd		3 900 000	11%							2 250 000	6%		
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand		Tilskudd		28 191 795	28%							6 321 947	6%		
UD 160.70 Helse		Tilskudd				3 950 000	80%					975 000	20%		
Diverse fylkeskommunale tilskudd		Tilskudd fylkesvis													
Sum andre virkemidler				39 804 295	22%	7 835 000	4%	11 460 000	6%	1 736 599	1%	11 856 947	6%	750 000	0%
Sum Total				538 301 861	7%	655 367 437	9%	606 524 268	9%	689 998 965	10%	2 100 000	0%	496 700 937	7%

Geografi BRUTTO tilsagn

Budjetpost		Virkemiddel	38.vestfold og Tøndermark		42.Zagler		46.Vestland		50.Færding		54.Troms og Finnmark		92.Frie fylker/Utlend		X.Utgeløst		Totalt
			Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	Innslaget	Andel	
Sum Innvirkeligheten	NPD 2421.90 Læringskollen	Ordre	16 000 000	2%	324 600 000	49%	17 150 000	3%	44 739 555	7%	44 739 555	7%					684 564 555
	NPD 2421.90 Læringskollen	Fiskeriformål	4 300 000	1%	3 800 000	1%	241 335 000	33%	53 272 000	27%	178 093 735	23%					722 075 735
	NPD 2421.90 Læringskollen	Landbruksformål	9 500 000	5%	3 230 000	2%	1 200 000	1%	53 272 000	27%	45 285 000	23%					199 651 000
			29 869 000	2%	7 030 000	0%	565 135 000	33%	70 422 000	4%	268 123 330	17%	0	0%	0	0%	1 606 291 330
Sum Innvirkeligheten	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Landsekkende etableringskutt	7 088 500	7%	3 368 000	3%	13 620 189	13%	10 930 000	11%	3 043 000	3%					101 241 735
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Tilsak til studententreprenørskap							12 000 000	43%	1 999 100	7%					27 999 100
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	FU	9 700 000	4%	18 650 000	8%	31 950 000	14%	61 570 000	27%							7 000 000
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	OPU	3 500 000	5%	5 850 000	8%	17 100 000	24%			14 720 000	21%					235 015 800
Sum Innvirkeligheten	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Innovasjonspartnerskap							31 682 500	6%	26 000 000	5%					70 330 000
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Innovasjonslan	24 190 500	4%	66 317 625	12%	69 787 500	12%									250 000
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Grensekutt	57 000 000	30%	20 000 000	10%	10 000 000	5%	500 000	16%							574 684 875
	NPD 2421.50 Tilsak til etablering og bedrifter, inkl. Tapasværetninger	Ganti	30 375 000	6%	28 125 000	6%	76 786 500	15%	63 056 250	13%	12 016 500	2%					3 125 000
Sum Innvirkeligheten	NPD 2421.54 Læringskollen for næringslivet og fiskeriet	Vektigant															500 420 499
	NPD 2421.54 Læringskollen for næringslivet og fiskeriet	Innovasjonslan															161 600 000
	NPD 2421.71 Innvirkeligheten	Tilsak	2 150 000	11%	1 320 600	7%	2 596 750	13%	1 005 250	5%	2 000 000	2%	20 834 000	18%			119 034 000
	NPD 2421.71 Innvirkeligheten	Tilsak	69 290 000	29%	6 500 000	3%	31 265 000	13%	22 540 000	5%	171 314	1%					20 109 704
Sum Innvirkeligheten	NPD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsak - Miljøteknologi	84 770 000	15%	86 215 000	15%	147 345 000	26%	21 850 000	4%	9 408 000	2%					240 877 000
	NPD 2421.77 Tilsak til bedrifter som har hatt inntekt bortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilsak	288 123 000	10%	236 346 225	8%	551 525 939	20%	216 683 818	8%	74 046 714	3%	20 834 000	1%	0	0%	556 862 705
Sum Innvirkeligheten	NPD 550.02 Bedriftsrettettd låne- og tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak	1 500 000	3%	2 231 128	5%	3 313 301	8%	6 550 000	13%	15 716 500	37%					43 038 485
	NPD 550.70 Bedriftsrettettd programmer i distriktene	Tilsak							1 500 000	100%							1 500 000
	NPD 552.72 Nasjonale tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak							8 325 000	37%							22 302 700
	NPD 553.60 Regionale tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak	150 143	100%			1 130 000	5%									150 143
Sum Innvirkeligheten	NPD 553.61 Mobilisering og kvalifisering av næringslivet og kompetanse	Tilsak	36 343 500	9%	18 206 872	4%	34 747 000	8%	52 398 410	13%	93 558 027	23%					410 763 878
	NPD 553.61 Mobilisering og kvalifisering av næringslivet og kompetanse	Etableringskutt							3 425 000	19%	6 155 146	35%					17 602 063
	NPD 553.61 Mobilisering og kvalifisering av næringslivet og kompetanse	Landsekkende etableringskutt	2 007 377	7%	1 880 000	7%	3 224 985	12%	2 586 000	9%	500 000	2%					27 914 391
	NPD 553.61 Mobilisering og kvalifisering av næringslivet og kompetanse	Risikolån	5 550 000	2%	8 250 000	3%	39 700 000	17%	1 000 000	100%	47 190 000	20%					238 578 000
Sum Innvirkeligheten	NPD 553.61 Innvirkeligheten	Ganti															1 000 000
	NPD 553.61 Innvirkeligheten	Tilsak	100 000	2%					600 000	14%	15 009 820	80%					18 857 820
	NPD 553.61 Innvirkeligheten	Tilsak	51 500 000	74%							633 000	15%					4 283 000
	NPD 553.71 Investeringstilsaktsordninger for store gr�ne investeringer	Tilsak	2 475 000	7%	450 000	1%	4 000 000	12%	1 180 000	3%			400 000	9%			69 500 000
Sum Innvirkeligheten	NPD 553.74 Nasjonale tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak											2 000 000	6%			34 245 000
	NPD 553.74 Nasjonale tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak	59 686 000	11%	31 718 000	4%	87 030 286	10%	97 814 410	11%	178 763 493	20%	2 400 000	0%	0	0%	889 731 480
Sum Innvirkeligheten	LMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruksk�t	Tilsak	12 521 000	6%	2 747 620	1%	3 171 000	1%	68 386 180	32%	1 800 000	1%					214 112 358
	LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og renndriftsbasert vekst og verdiskapning	Tilsak	3 054 500	5%	6 300 000	11%	7 000 000	12%	9 800 000	17%	300 000	1%					57 902 050
	LMD 1150.50 IBU midler	Tilsak	86 379 678	8%	74 804 530	6%	160 463 801	14%	160 612 391	14%	53 692 046	5%					1 151 049 812
	LMD 1151.51 VSP reir	Risikolån							3 125 000	28%	1 000 000	9%					10 981 000
Sum Innvirkeligheten	LMD 1152.50 Tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak	7 100 000	4%	6 985 000	4%	16 842 400	9%	42 232 000	23%	2 140 000	1%					5 765 000
	LMD 1152.50 Tilsaktsordninger i distriktene	Tilsak	109 095 178	7%	94 337 150	6%	187 477 201	12%	286 785 571	18%	61 802 046	4%	0	0%	0	0%	184 553 810
Sum Innvirkeligheten	LMD - Sum Risikolån, Tilsaktsordninger og programmer	Tilsak	406 504 198	9%	826 034 426	16%	601 283 739	11%	601 283 739	11%	314 711 213	6%	23 234 000	0%	0	0%	5 319 775 546
	LMD - Sum Risikolån, Tilsaktsordninger og programmer	Tilsak							750 000	5%			5 061 200	33%			15 282 799
Sum Innvirkeligheten	KLD 1422.70 Miljøvernlig sk�pfor	Tilsak															14 150 000
	KLD 1422.70 Miljøvernlig sk�pfor	Tilsak							1 600 000	15%							10 922 500
	KLD 1422.70 Miljøvernlig sk�pfor	Tilsak							10 400 000	30%							35 125 000
	KLD 1422.70 Miljøvernlig sk�pfor	Tilsak	3 900 000	11%	1 575 000	4%	10 400 000	30%	13 100 000	37%							100 611 547
Sum Innvirkeligheten	UD 150.70 N�dh�lp og humanitær bist�nd	Tilsak													66 097 805	66%	1 000 611 547
	UD 160.70 H�lse	Tilsak															4 925 000
	UD 160.70 H�lse	Tilsak															3 650 000
	Diverse fylkeskommunale tilsaktsordninger	Tilsak							3 650 000	100%							184 666 846
Sum Innvirkeligheten	Sum andre virkemidler		3 900 000	2%	5 075 000	3%	13 600 000	7%	17 500 000	9%	0	0%	5 061 200	3%	66 097 805	36%	184 666 846
	Sum andre virkemidler		3 900 000	2%	5 075 000	3%	13 600 000	7%	17 500 000	9%	0	0%	5 061 200	3%	66 097 805	36%	184 666 846
	Sum Total		530 673 198	7%	374 506 375	5%	1 404 768 426	20%	689 205 739	10%	582 834 603	8%	28 235 200	0%	66 097 805	1%	7 110 737 542
	Sum Total		530 673 198	7%	374 506 375	5%	1 404 768 426	20%	689 205 739	10%	582 834 603	8%	28 235 200	0%	66 097 805	1%	7 110 737 542

Distriktpolitisk virkeområde BRUTTO tilsagn

Budjettpost		Virkemiddel	Innenfor virkeområdet		Utenfor virkeområdet		Innvilget	Andel	Uspesifisert		Totalt
			Innvilget	Andel	Innvilget	Andel			Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Ordinære	292 364 555	43%	392 200 000	57%					684 564 555
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Fiskeformål	564 475 795	78%	157 600 000	22%					722 075 795
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Landbruksformål	144 242 000	72%	50 809 000	25%	4 600 000	2%			199 651 000
Sum lavrisikolån			1 001 082 350	62%	600 609 000	37%	4 600 000	0%	0	0%	1 606 291 350
			1 001 082 350	62%	600 609 000	37%	4 600 000	0%	0	0%	1 606 291 350
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Landsdekkende etablerertilskudd	12 933 047	13%	84 308 688	83%	4 000 000	4%			101 241 735
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilskudd til studententreprenørskap	5 999 100	21%	22 000 000	79%					27 999 100
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilskudd			1 000 000	14%	6 000 000	86%			7 000 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		IFU	24 560 800	11%	194 445 000	86%	6 040 000	3%			225 045 800
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		OFU	14 720 000	21%	40 670 000	58%	15 000 000	21%			70 390 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonspartnerskap							250 000	100%	250 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonslån	99 595 000	17%	463 104 875	81%	11 985 000	2%			574 684 875
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Grenst vekstlån	85 000 000	45%	70 800 000	37%	35 000 000	18%			190 800 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Garanti			2 375 000	76%	750 000	24%			3 125 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Vekstgaranti	93 515 250	19%	378 405 249	76%	28 500 000	6%			500 420 499
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskefartøy		Innovasjonslån			161 600 000	100%					161 600 000
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Tilskudd	19 600 000	16%	88 834 000	75%	10 600 000	9%			119 034 000
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse		Tilskudd	3 802 691	19%	14 357 485	71%	1 198 028	6%	751 500	4%	20 109 704
NFD 2421.75 Grenn plattform		Tilskudd	11 845 000	5%	205 982 000	86%	13 650 000	6%	9 400 000	4%	240 877 000
NFD 2421.76 Villjeteknologi		Tilskudd - Miljøteknologi	161 980 000	29%	374 932 705	67%	19 950 000	4%			556 862 705
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina		Tilskudd	4 688 800	75%	1 548 818	25%					6 237 618
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer			538 239 688	19%	2 104 363 820	75%	152 673 028	5%	10 401 500	0%	2 805 678 036
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd	43 008 485	100%	30 000	0%					43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene		Tilskudd	1 500 000	100%							1 500 000
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tilskudd	5 500 000	25%	16 802 700	75%					22 302 700
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd fylkesvis			150 143	100%					150 143
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkesvis	377 291 877	92%	25 899 001	6%	5 873 000	1%	1 700 000	0%	410 763 878
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etablerertilskudd	17 602 063	100%							17 602 063
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landsdekkende etablerertilskudd	3 292 500	12%	23 360 391	84%	1 261 500	5%			27 914 391
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolån	234 378 000	98%	1 000 000	100%	4 200 000	2%			238 578 000
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti	1 000 000	100%							1 000 000
KDD 553.63 Interreg og ArtIs 2030		Tilskudd fylkesvis	16 607 820	88%					2 250 000	12%	18 857 820
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilskudd	3 483 000	81%	800 000	19%					4 283 000
KDD 553.71 Investeringslån for store grønne investeringer		Tilskudd sentralt	69 500 000	100%							69 500 000
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd	16 805 000	49%	16 940 000	49%			500 000	1%	34 245 000
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer			789 968 745	89%	83 982 235	9%	11 334 500	1%	4 450 000	1%	889 735 480
LMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilskudd	109 178 261	51%	95 446 097	45%	9 488 000	4%			214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping		Tilskudd	25 976 000	45%	25 399 550	44%	1 031 500	2%	5 495 000	9%	57 902 050
LMD 1150.50 IBU-midler		Tilskudd fylkesvis	732 659 520	64%	369 098 292	32%	49 292 000	4%			1 151 049 812
LMD 1150.50 IBU-midler		Risikolån	3 131 000	29%	7 850 000	71%					10 981 000
LMD 1151.51 VSP rein		Tilskudd	4 564 000	79%	1 201 000	21%	0	0%			5 765 000
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket		Tilskudd	85 277 621	46%	98 346 189	53%	930 000	1%			184 553 810
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer			960 786 402	59%	597 341 128	37%	60 741 500	4%	5 495 000	0%	1 624 364 030
Sum risikolån, tilskudd og programmer			2 288 994 835	43%	2 785 687 833	52%	224 749 028	4%	20 346 500	0%	5 319 777 546
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler		Tilskudd	2 486 599	16%	12 796 200	84%					15 282 799
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart		Tilskudd			10 850 000	77%	3 300 000	23%			14 150 000
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring		Tilskudd			10 922 500	100%					10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tilskudd			35 125 000	100%					35 125 000
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand		Tilskudd			34 513 742	34%			66 097 805	66%	100 611 547
UD 160.70 Helse		Tilskudd			4 925 000	100%					4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd		Tilskudd fylkesvis			3 300 000	90%			350 000	10%	3 650 000
Sum andre virkemidler			2 486 599	1%	112 432 442	61%	3 300 000	2%	66 447 805	36%	184 666 846
Sum Total			3 292 563 794	46%	3 988 728 625	49%	232 649 028	3%	86 794 305	1%	7 110 735 742

Innovasjonsnivå BRUTTO til søgn

Virkemiddel	Budsjettpost	Innovasjon på bedriftsnivå				Innovasjon på regional nivå				Innovasjon på nasjonalt nivå				Ikke relevant				Uspesifisert				Totalt
		Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	Investert	Andel	
Sum lavrisikolån	NFD 2421.90 Lavrisikolån	28 250 000	4%	20 000 000	3%	131 500 000	10%	131 500 000	10%	337 000 000	48%	167 884 555	25%	167 884 555	25%							684 564 555
	NFD 2421.90 Lavrisikolån	171 900 000	24%	25 000 000	3%	5 894 000	1%	5 894 000	1%			519 281 795	72%	519 281 795	72%							722 075 795
	NFD 2421.90 Lavrisikolån	66 599 000	33%	3 890 000	2%	2 500 000	1%	2 500 000	1%			126 662 000	63%	126 662 000	63%							159 651 000
		265 749 000	17%	48 890 000	3%	139 894 000	9%	139 894 000	9%	337 000 000	21%	813 758 350	51%	813 758 350	51%	0	0%	0	0%			1 606 291 350
Sum risikolån, tilskudd og programmer	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	443 000	0%			14 317 942	14%	14 317 942	14%	86 480 793	85%			86 480 793	85%							101 241 735
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger					13 000 000	46%	14 999 100	54%	14 999 100	54%			14 999 100	54%							27 999 100
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger					1 000 000	14%	1 000 000	14%	6 000 000	86%			6 000 000	86%							7 000 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger					3 100 000	1%	221 945 800	99%	221 945 800	99%			221 945 800	99%							225 045 800
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger					5 350 000	80%	250 000	100%	65 040 000	92%			65 040 000	92%							70 390 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	3 600 000	1%	9 350 000	2%	91 777 625	16%	91 777 625	16%	455 407 250	79%			455 407 250	79%							574 684 875
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger									190 800 000	100%			190 800 000	100%							190 800 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger									2 625 000	84%			2 625 000	84%							3 125 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger													500 120 499	100%							500 120 499
	NFD 2421.71 Innledende næringsutvikling	485 000	2%	2 155 000	11%	12 000 000	10%	12 000 000	10%	92 034 000	77%			33 600 000	21%							119 034 000
	NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	5 450 000	2%			3 275 773	16%	7 814 681	39%	207 557 000	86%			6 379 250	32%							210 09 704
	NFD 2421.75 Grønn plattform					3 800 000	1%	553 062 705	99%	553 062 705	99%			553 062 705	99%							240 877 000
	NFD 2421.76 Miljøteknologi													6 237 618	100%							556 862 705
	NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall f.eks. krigens i Ukraina	9 978 000	0%	11 405 000	0%	1 75 741 340	6%	1 75 741 340	6%	2 081 765 329	72%			76 866 868	3%							6 237 618
	NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	13 059 901	30%	5 893 000	12%	18 350 000	43%	18 350 000	43%	41 19 628	10%			41 19 628	10%							2 805 678 036
	KMD 550.62 Bedriftsrettetde låne- og tilskuddordninger i distriktene																					43 038 485
	KMD 550.70 Bedriftsrettetde program for små og mellomstore bedrifter																					1 300 000
	KMD 552.72 Nasjonale tilskudd for regional utvikling					6 620 500	30%	15 682 200	70%													22 302 700
	KMD 553.61 Regionale tilskudd for utvikling av næringsmiljø og kompetanse					150 143	100%															150 143
	KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	52 257 701	13%	69 901 839	17%	92 742 398	23%	177 225 748	43%	177 225 748	43%			18 841 192	5%							410 768 878
	KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	1 565 000	9%	4 919 646	28%	6 762 417	38%	4 335 000	25%	16 625 577	60%			17 602 063	1%							17 602 063
	KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling					11 088 814	40%	82 500 000	35%	51 700 000	22%			42 873 000	18%							27 914 391
	KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	27 475 000	12%	34 030 000	14%	82 500 000	35%	51 700 000	22%	51 700 000	22%			1 000 000	100%							238 578 000
	KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling																					1 000 000
	KMD 553.61 Interne og ATIS 2020	6 785 820	36%	1 520 000	8%	2 250 000	12%	2 250 000	12%	51 500 000	27%			3 152 000	17%							18 857 820
	KMD 553.65 Omstillingsskredder ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	1 600 000	37%	500 000	12%									2 188 000	51%							4 283 000
	KMD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer																					69 500 000
	KMD 553.74 Nasjonale tilskudd for klynger og innovasjonsskredder					400 000	1%	11 450 000	38%	14 895 000	43%			7 500 000	22%							34 245 000
	KMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	107 734 422	12%	117 964 485	13%	250 414 272	28%	250 414 272	28%	340 753 153	38%			77 865 148	9%							889 735 480
Sum risikolån, tilskudd og programmer	UMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	381 848 858	85%	17 393 000	8%	400 000	0%	400 000	0%	1 600 000	3%			14 468 500	7%							214 112 358
	UMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruket - reindriftsbasert vekst og verdiskaping	7 058 000	12%	13 861 000	24%	9 916 500	17%	9 916 500	17%	3 803 000	0%			25 464 500	44%							57 902 050
	UMD 1150.50 (BU)-midler	557 208 822	48%	56 834 114	5%	10 300 000	1%	10 300 000	1%	3 803 000	0%			523 173 876	45%							1 151 049 812
	UMD 1150.50 (BU)-midler	1 125 000	10%	3 500 000	32%	2 300 000	23%	2 300 000	23%	3 856 000	35%			2 621 000	45%							10 981 000
	UMD 1151.51 VSP rein	180 000	3%	1 450 000	25%	20 000	0%	20 000	0%	1 494 000	26%			2 621 000	45%							5 765 000
	UMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatilpasset landbruk	39 942 823	22%	485 000	0%	25 445 000	14%	112 767 000	61%	112 767 000	61%			5 913 987	3%							184 553 810
	UMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	787 363 503	48%	93 527 114	6%	48 311 500	3%	48 311 500	3%	119 664 000	7%			75 789 913	35%							1 628 364 030
Sum andre virkemidler	KD 285.58 EU-samarbeidsmidler									2 492 183 482	47%			729 729 929	14%							5 310 777 546
	KD 2422.70 Miljøvennlig skap					375 000	2%	375 000	2%	6 630 000	43%			8 297 799	54%							15 882 799
	KD 325.71 Kultur og kreativ næringsutvikling					400 000	3%	400 000	3%	13 750 000	97%			10 922 500	100%							14 150 000
	UD 150.70 Næringsutvikling og humanitær bistand									35 125 000	100%											35 125 000
	UD 160.70 Helse																					100 611 547
	Diverse fylkeskommunale tilskudd									4 925 000	100%											4 925 000
Sum andre virkemidler		0	0%	0	0%	2 200 000	60%	2 200 000	60%	71 332 500	39%			1 450 000	40%							3 650 000
Sum total		1 166 828 325	16%	271 785 599	4%	617 336 112	9%	617 336 112	9%	2 900 515 982	41%			1 553 236 078	22%							7 110 735 742

Type innovasjon BRUTTO tilsagn

Type innovasjon	BRUTTO tilsagn	Vikemiddel	Markedsmessig innovasjon		Organisatorisk innovasjon		Produsent / tjenesteleverandør		Prosjektinnovasjon		Ikke relevant		Ugesifisert		Totalt
			Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	
MFO 2421.90 Læringsplan		Ordreare	3 000 000	0%			95 500 000	14%	418 250 000	61%	167 814 555	25%			684 564 555
MFO 2421.90 Læringsplan		Fiskeriformål					30 294 000	4%	171 500 000	24%	512 261 795	27%			722 075 795
MFO 2421.90 Læringsplan		Landbruksformål					21 094 000	11%	53 305 000	27%	125 252 000	63%			199 651 000
Sum læringsplan			3 000 000	0%	0	0%	146 888 000	9%	644 055 000	40%	812 348 350	51%	0	0%	1 609 293 350
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Landbrukskreditt etablert tilskudd	1 000 000	1%			97 505 432	96%	2 293 253	2%	443 000	0%			101 241 735
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Tilskudd til studententreprenørskap					27 999 100	100%							27 999 100
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		EU					7 000 000	100%							7 000 000
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		OPU					313 018 200	95%	13 027 600	5%					235 045 800
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Innovasjonspartner					60 590 000	86%	9 800 000	14%					70 390 000
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Innovasjonspartner					250 000	100%							250 000
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Innovasjonspartner					466 794 875	81%	38 500 000	7%	14 650 000	3%			574 644 875
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Grønn vekstplan					185 800 000	87%	25 000 000	13%	500 000	16%			190 800 000
MFO 2421.50 Tilsatt til etablere og bedrifter, inkl. Tjenesteleverandør		Grønn vekstplan					2 025 000	84%					500 420 499	100%	500 420 499
MFO 2421.54 Læringsplan for næringslivet og kompetanse		Vekstplan													
MFO 2421.74 Innovativ næringsmiddel		Innovasjon													
MFO 2421.74 Innovativ næringsmiddel		Tilskudd					91 434 000	77%	128 000 000	79%	31 600 000	21%			161 034 000
MFO 2421.74 Innovativ næringsmiddel		Tilskudd					10 600 000	9%	2 000 000	2%	15 000 000	13%			119 004 000
MFO 2421.74 Innovativ næringsmiddel		Tilskudd					535 000	3%	1 874 512	9%	6 263 750	31%			20 109 704
MFO 2421.75 Grønn teknologi		Tilskudd - Miljøteknologi					204 617 000	85%	36 260 000	15%					240 877 000
MFO 2421.75 Grønn teknologi		Tilskudd					486 970 705	87%	63 792 000	11%					550 762 705
MFO 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt etterskottstilf. i/b. region i Ukraina		Tilskudd									6 237 618	100%			6 237 618
MFO 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt etterskottstilf. i/b. region i Ukraina		Tilskudd	69 395 000	2%	11 135 000	0%	1 824 485 804	65%	326 547 365	12%	76 694 368	3%	500 420 499	18%	2 805 678 036
MFO 550.62 Bedriftsrettet linje- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd	3 880 000	9%	2 450 000	6%	22 302 529	52%	12 090 000	28%	2 315 956	5%			43 038 485
MFO 550.70 Bedriftsrettet linje- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd					1 500 000	100%							1 500 000
MFO 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tilskudd					16 877 700	76%	5 325 000	24%					22 202 700
MFO 553.61 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd fylkesvis					150 143	100%							150 143
MFO 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkesvis	31 062 377	8%	17 625 000	4%	259 177 359	63%	84 237 950	21%	18 641 192	5%			410 763 878
MFO 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkesvis	850 000	5%			16 652 013	95%	100 000	1%					17 602 063
MFO 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landbrukskreditt etablert tilskudd	300 000	1%	199 000	1%	26 215 391	94%	1 200 000	4%					27 914 391
MFO 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolån	5 115 000	2%	5 000 000	2%	126 150 000	53%	59 400 000	25%	42 873 000	18%			238 578 000
MFO 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti									1 000 000	100%			1 000 000
MFO 553.63 Interreg og Akte 2030		Tilskudd fylkesvis	2 250 000	12%	750 000	4%	12 705 820	67%			3 152 000	17%			18 857 820
MFO 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilskudd	2 000 000	47%	100 000	2%					2 183 000	51%			4 283 000
MFO 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer		Tilskudd sentralt													69 500 000
MFO 553.74 Nasjonale tiltak for bygger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd	400 000	1%			58 500 000	84%	11 000 000	16%					69 500 000
MFO 553.74 Nasjonale tiltak for bygger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd	45 897 377	5%	25 124 000	3%	561 896 005	63%	178 152 560	20%	77 665 148	9%	0	0%	889 735 480
MFO 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilskudd	7 191 500	12%	725 000	1%	70 765 826	33%	139 055 532	65%	4 291 000	2%			214 112 358
MFO 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og minnertbasert vekst og verdiskapning		Tilskudd	2 487 130	0%	3 500 000	0%	21 121 000	36%	3 400 000	6%	25 464 550	44%			57 900 050
MFO 1150.50 IBU-midler		Tilskudd fylkesvis					332 495 350	29%	323 644 253	28%	488 923 079	42%			1 151 048 812
MFO 1150.50 IBU-midler		Risikolån					7 125 000	65%			3 856 000	35%			10 981 000
MFO 1151.51 VSP-rein		Tilskudd	514 000	9%			2 630 000	46%	0	0%	2 621 000	45%			5 765 000
MFO 1152.50 Tilsatt til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket		Tilskudd	1 000 000	1%			71 727 813	39%	111 825 997	61%					184 553 810
MFO 1152.50 Tilsatt til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket		Tilskudd	11 192 610	1%	4 223 000	0%	505 864 989	31%	577 825 782	36%	523 155 629	32%	0	0%	1 624 364 030
MFO 1152.50 Tilsatt til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket		Tilskudd	117 485 007	2%	43 484 000	1%	2 896 246 798	54%	1 082 526 097	20%	679 515 145	13%	500 420 499	9%	5 319 777 546
Sum risikolån, tilskudd og programmer															
KID 285.53 EU-stimuleringsmidler		Tilskudd					6 985 000	46%							15 282 799
KID 442.70 Miljøvenlig skapert		Tilskudd					14 150 000	100%							14 150 000
KID 325.71 Kultur og kreativ nærings		Tilskudd					10 922 500	100%							10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforbening		Tilskudd					35 125 000	100%							35 125 000
UD 150.70 Nærliggende og humanitære bistand		Tilskudd											100 611 547	100%	100 611 547
UD 160.70 Helse		Tilskudd	3 910 000	80%			975 000	20%							4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd		Tilskudd fylkesvis					200 000	5%	2 000 000	55%	1 400 000	40%			3 600 000
Sum andre vikemidler			3 910 000	2%	0	0%	68 917 500	37%	2 000 000	1%	9 747 799	5%	100 611 547	54%	184 666 846
Sum andre vikemidler			3 910 000	2%	0	0%	68 917 500	37%	2 000 000	1%	9 747 799	5%	100 611 547	54%	184 666 846
Sum Total			124 135 007	2%	43 484 000	1%	3 111 492 298	44%	1 728 661 097	24%	1 501 611 294	21%	601 033 046	8%	7 110 735 742

Bedriftstøttelse BRUTTO tilsagn

Budgetpost		Virkemåte	0-19		20-50		51-100		101-250		>250		Uspesifisert	Andel	Totalt
			Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt	Andel	Invulgt		
Sum lavrisikolån	NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	537 489 555	78%	41 125 000	6%	106 250 000	16%							684 564 555
	NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fikser forfall	597 075 795	83%	1 000 000 000	14%	25 000 000	3%							722 075 795
	NFD 2421.90 Lavrisikolån	Låndsøknadsmål	197 701 000	99%	1 200 000	1%	750 000	0%							199 651 000
			1 331 966 350	83%	1 42 321 000	9%	132 000 000	8%	0	0%	0	0%	0	0%	1 608 291 350
Sum risikolån, tilskudd og programmer	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Landsøknende etablererslaskudd	101 241 735	100%			7 000 000	100%							101 241 735
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Tilskudd til studentreprenterskap	0				5 900 000	3%	840 000	0%					27 999 100
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	IFU	174 475 800	78%	43 830 000	19%									7 000 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	OFU	68 900 000	97%	1 900 000	3%									225 045 800
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Innovasjonspartnerskap	250 000	100%			11 000 000	2%							70 390 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Innovasjonslån	373 884 875	65%	164 800 000	29%									250 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Grønt vekstlån	67 800 000	93%	99 500 000	52%									574 684 875
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Grønt vekstlån	1 250 000	40%	1 875 000	60%									3 125 000
	NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasveitinger	Vekstgaranti	500 420 499	100%			161 600 000	100%							500 420 499
	NFD 2421.54 Lånsordning for nærskaplar og fiskeidare	Innovasjonslån	119 084 000	100%			119 084 000								161 600 000
	NFD 2421.71 Innovativt næringsmiljø	Tilskudd	19 359 704	96%			200 000	1%							119 084 000
	NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	99 437 000	41%	34 115 000	14%	44 030 000	18%	39 365 000	16%	23 930 000	10%			20 109 704
	NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	260 913 000	47%	134 145 000	24%	86 180 000	15%	33 440 000	6%	41 584 705	7%			240 877 000
	NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i/fb. krigen i Ukraina	Tilskudd	6 237 618	71%			154 110 000	5%	122 645 000	4%	66 064 705	2%	0	0%	556 862 705
			1 981 893 331	100%	480 965 000	17%									6 237 618
	NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		3 318 485	74%	9 000 000	21%	2 250 000	5%							43 038 485
	KMD 550.62 Bedriftstøttelse låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	1 500 000	100%											1 500 000
	KMD 550.70 Bedriftstøttelse programmer i distriktene	Tilskudd	16 177 700	73%	4 825 000	22%			1 300 000	6%					22 302 700
	KMD 551.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd	150 143	100%			33 040 950	8%	14 170 000	3%	1 700 000	0%			150 143
	KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fiskevæ	276 395 454	67%	86 547 000	21%									440 763 878
	KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablererslaskudd	17 602 063	100%											17 602 063
	KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Reiskolån	27 714 591	99%									200 000	1%	27 914 591
	KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsøknende etablererslaskudd	182 048 000	76%	39 030 000	16%	17 500 000	7%							238 578 000
	KDD 553.61 Interreg og Arkis 2030	Grønt	1 000 000	100%											1 000 000
	KDD 553.65 Omstillingprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd fiskevæ	17 507 820	93%	1 350 000	7%									18 857 820
	KDD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentral	4 283 000	100%			11 000 000	16%							4 283 000
	KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	27 795 000	81%	6 450 000	19%									69 500 000
	KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		614 372 056	69%	195 202 474	22%	62 799 950	7%	15 470 000	2%	200 000	0%			34 245 000
Sum risikolån, tilskudd og programmer	UMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd	209 362 358	98%	1 570 000	1%	3 180 000	1%							214 112 358
	UMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reidriftsbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd	45 007 500	78%	7 404 500	13%									57 902 000
	UMD 1150.50 Utlendingsprogrammet for landbruks- og reidriftsbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd fiskevæ	1 064 539 967	92%	29 121 980	2%	8 430 000	1%	102 000	0%	53 758 765	5%			1 155 048 912
	UMD 1150.50 Utlendingsprogrammet for landbruks- og reidriftsbasert vekst og verdiskaping	Reiskolån	9 331 000	85%	1 650 000	15%									10 981 000
	UMD 1150.50 VSP rein	Tilskudd	3 150 000	55%			200 000	0%	7 610 000	4%	2 615 000	45%			5 765 000
	UMD 1150.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatilpassing i jordbruket	Tilskudd	165 686 810	90%	41 922 580	3%	118 10 000	1%	7 732 000	0%	12 123 000	1%			184 553 810
	UMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		4 093 017 685	92%	41 922 580	3%	228 710 950	4%	145 847 000	3%	79 887 705	2%	53 758 765	1%	1 628 364 030
	KD 285.53 EU-støtmulighetsmidler	Tilskudd	11 766 200	77%	2 486 599	16%	1 030 000	7%							15 282 799
	KUD 2422.70 Miljøvernlig skipt	Tilskudd	14 150 000	100%			1 560 000	14%							14 150 000
	KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	9 362 500	86%											10 922 500
Sum andre virkemidler	SD 1301.50 Småbedriftsordning	Tilskudd	22 025 000	63%	13 100 000	37%									35 125 000
	UD 150.70 Nærliggende og humanitær bistand	Tilskudd	100 611 547	100%											100 611 547
	UD 160.70 Helse	Tilskudd	975 000	20%											4 925 000
	Diverse fiskekommunale tilskudd	Tilskudd fiskevæ	3 650 000	100%											3 650 000
Sum Total	Sum andre virkemidler		162 540 247	88%	15 586 599	8%	2 590 000	1%	0	0%	3 950 000	2%	0	0%	184 666 846
			162 540 247	88%	15 586 599	8%	2 590 000	1%	0	0%	3 950 000	2%	0	0%	184 666 846
			5 587 789 669	79%	876 001 633	12%	363 300 950	5%	145 847 000	2%	83 837 705	1%	53 758 765	1%	7 110 735 742

Kjennetegn BRUTTO tilsagn

Budsjettpost	Virkemiddel	Sum etabets og flertbedriftsprosjekter		Kjennetegn		Gløselegk andbruk		Miljøeffekt		Samfunns-effekt		Informasjons- og kommunikasjons- teknologigjettet	
		Invilget	Andel	Invilget	Andel	Invilget	Andel	Invilget	Andel	Invilget	Andel	Invilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	25 000 000	4%	58 789 555	9%	0	0%	458 072 000	67%	161 314 555	24%	0	0%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	0	0%	223 905 000	31%	0	0%	452 229 000	63%	474 498 795	66%	0	0%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	0	0%	88 482 000	44%	5 460 000	3%	13 395 000	7%	132 979 000	67%	0	0%
Sum lavrisikolån		25 000 000	2%	371 176 555	23%	5 460 000	0%	923 693 000	58%	768 792 350	48%		
Sum lavrisikolån		25 000 000	2%	371 176 555	23%	5 460 000	0%	923 693 000	58%	768 792 350	48%		0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Landdeklende etablertidsuidd	1 975 000	2%	24 121 425	24%	0	0%	37 554 294	37%	46 630 046	46%	68 532 441	68%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Tilsuidd til studententreprenørskap	1 000 000	4%	11 000 000	39%	0	0%	10 000 000	36%	16 999 100	61%	23 999 100	86%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Tilsuidd	0	0%	0	0%	0	0%	7 000 000	100%	7 000 000	100%	0	0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	IFU	98 895 000	42%	50 600 000	22%	0	0%	100 560 800	45%	139 115 800	62%	176 360 000	78%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	OFU	40 390 000	58%	18 210 000	26%	0	0%	7 680 000	11%	69 310 000	98%	65 610 000	93%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Innovasjonspartnerskap	0	0%	0	0%	0	0%	250 000	100%	250 000	100%	0	0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Innovasjonsplan	30 000 000	5%	138 908 000	24%	0	0%	309 801 375	54%	373 124 875	65%	254 461 875	44%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Grenn vektstån	85 000 000	46%	84 405 000	19%	0	0%	190 800 000	100%	141 300 000	74%	33 500 000	18%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvæstninger	Garanti	0	0%	750 000	24%	0	0%	0	0%	2 625 000	84%	3 125 000	100%
NFD 2421.54 Lånsvording for næringsdrift og fiskeridriv	Innovasjonsplan	0	0%	0	0%	0	0%	161 600 000	100%	0	0%	0	0%
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilsuidd	119 034 000	100%	95 034 000	80%	0	0%	94 200 000	79%	105 034 000	88%	8 534 000	7%
NFD 2421.74 Resellv, profilering og kompetanse	Tilsuidd	9 549 543	47%	9 651 495	48%	0	0%	7 754 265	82%	16 567 407	82%	3 627 150	18%
NFD 2421.75 Grenn plattform	Tilsuidd	235 877 000	98%	46 405 000	19%	0	0%	230 887 000	96%	182 662 000	76%	48 865 000	20%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsuidd - Miljøteknologi	221 058 000	40%	161 110 705	29%	0	0%	556 862 705	100%	317 532 705	57%	67 810 000	12%
UD 2421.77 Tilsuidd til bedrifter som har hatt inntektforfall ifb. krigen i Ukraina	Tilsuidd	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	6 237 618	100%	0	0%
NFD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer		888 576 543	30%	639 790 625	23%			1 714 950 439	61%	1 634 388 551	51%	754 434 566	27%
KMD 550.02 Bedriftsrettetde låne- og tilsuiddsvordninger i deriktene	Tilsuidd	4 622 956	11%	19 848 885	46%	700 000	2%	22 741 301	53%	33 326 885	77%	2 737 628	6%
KMD 550.70 Bedriftsrettetde programmer i distriktene	Tilsuidd	0	0%	0	0%	0	0%	1 500 000	100%	1 500 000	100%	0	0%
KMD 552.70 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilsuidd	21 175 500	96%	8 047 700	36%	0	0%	19 302 700	87%	10 455 000	47%	6 000 000	27%
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsuidd fylkesvis	0	0%	150 143	100%	0	0%	150 143	100%	0	0%	0	0%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilsuidd fylkesvis	113 800 750	28%	123 630 458	30%	2 216 500	1%	236 734 810	58%	301 070 168	73%	47 378 722	12%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertidsuidd	600 000	3%	7 105 565	40%	900 000	5%	3 370 646	19%	12 039 500	68%	5 185 000	29%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landdeklende etablertidsuidd	1 470 645	5%	7 515 739	27%	0	0%	8 677 061	31%	13 634 756	49%	15 920 802	57%
KMD 553.63 Interreg og Arkis 2030	Risikolån	6 050 000	3%	71 125 000	30%	0	0%	126 905 000	53%	163 395 000	68%	16 400 000	7%
KMD 553.63 Interreg og Arkis 2030	Tilsuidd fylkesvis	5 120 000	27%	2 365 000	13%	0	0%	9 940 820	53%	18 357 820	97%	6 650 000	35%
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsuidd	2 220 000	52%	800 000	19%	0	0%	0	0%	4 283 000	100%	0	0%
KMD 553.71 Investeringstilsuidd for store grønne investeringer	Tilsuidd sentralt	40 000 000	58%	0	0%	0	0%	69 500 000	100%	69 500 000	100%	0	0%
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilsuidd	31 655 000	92%	28 450 000	83%	0	0%	33 245 000	97%	31 320 000	91%	2 000 000	6%
KMD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer		226 914 851	26%	269 038 488	30%	3 816 500	0%	532 067 481	60%	668 782 129	74%	102 272 152	11%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsuidd	196 000	0%	66 124 452	31%	209 460 358	98%	209 460 358	98%	55 668 050	26%	0	0%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskapning	Tilsuidd	6 560 000	11%	6 124 500	80%	0	0%	9 124 500	16%	36 624 000	63%	0	0%
LMD 1150.50 IBL-midler	Tilsuidd fylkesvis	11 568 680	1%	468 501 622	41%	37 088 100	3%	233 187 909	20%	737 443 614	64%	2 090 000	0%
LMD 1150.50 IBL-midler	Risikolån	0	0%	3 825 000	35%	0	0%	0	0%	6 131 000	56%	0	0%
LMD 1151.51 VSP-rein	Tilsuidd	674 000	12%	3 374 000	59%	1 160 000	20%	2 370 000	41%	5 285 000	92%	20 000	0%
LMD 1152.50 Tilsuidd til biøkonomi og klimatilpasset jordbruket	Tilsuidd	22 715 000	12%	35 611 800	19%	2 000 000	1%	170 031 810	92%	124 715 938	68%	9 600 000	5%
Sum risikolån, tilsuidd og programmer		1 107 206 074	21%	1 532 491 537	29%	50 437 600	1%	624 183 577	38%	965 867 602	59%	11 670 000	1%
KMD 385.53 EU-stimuleringsmidler	Tilsuidd	13 282 799	87%	9 822 799	64%	0	0%	13 307 799	87%	15 282 799	100%	0	0%
KMD 1422.70 Miljøvernlig skiptart	Tilsuidd	2 700 000	19%	2 700 000	19%	0	0%	14 150 000	100%	2 700 000	19%	0	0%
KMD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilsuidd	0	0%	4 760 000	44%	0	0%	5 560 000	51%	4 712 500	43%	10 160 500	93%
SD 1301.50 Samferdselsforbeting	Tilsuidd	9 750 000	28%	0	0%	0	0%	26 050 000	74%	35 125 000	100%	18 675 000	53%
UD 160.70 Helse	Tilsuidd	3 950 000	80%	4 925 000	100%	0	0%	0	0%	4 925 000	100%	4 925 000	100%
Diverse fylkeskommunale tilsuidd	Tilsuidd fylkesvis	3 300 000	90%	1 550 000	45%	0	0%	0	0%	3 500 000	96%	0	0%
Sum andre virkemidler		32 982 799	16%	23 857 799	13%	0	0%	59 667 799	32%	66 245 299	36%	33 762 500	18%
Sum Total		1 165 188 873	16%	1 927 525 891	27%	55 897 600	1%	3 853 968 296	54%	3 884 075 931	55%	902 129 718	13%

Kjennetegn BRUTTO tilsagn

Budjetpost	Virkemiddel	Batteri		Hydrogen		CO2-hvitering (CCSU)		Biokonomi		Havvind		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Sum lavrisikolån	60 000 000	9%	0	0%	0	0%	18 150 000	3%	0	0%	684 564 555
NFD 2421.90 Lavrisikolån		6 894 000	1%	5 894 000	1%	0	0%	0	0%	0	0%	722 075 795
NFD 2421.90 Lavrisikolån		0	0%	0	0%	0	0%	2 500 000	1%	0	0%	199 651 000
NFD 2421.90 Lavrisikolån		66 894 000	4%	5 894 000	0%	0	0%	20 650 000	1%	0	0%	1 606 291 350
Sum lavrisikolån		66 894 000	4%	5 894 000	0%	0	0%	20 650 000	1%	0	0%	1 606 291 350
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Sum lavrisikolån, tilskudd og programmer	1 500 000	1%	1 100 000	1%	0	0%	1 700 000	2%	1 950 000	2%	101 241 735
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	0	0%	2 000 000	7%	0	0%	27 995 100
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	0	0%	1 000 000	14%	0	0%	7 000 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	1 400 000	1%	16 910 000	8%	1 930 000	1%	225 045 800
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	0	0%	1 800 000	3%	0	0%	70 390 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	250 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		24 500 000	4%	0	0%	32 000 000	6%	41 250 000	7%	15 000 000	3%	574 684 875
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		10 000 000	5%	85 000 000	45%	0	0%	25 000 000	13%	0	0%	190 800 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3 125 000
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskerfart		28 000 000	17%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	161 600 000
NFD 2421.71 Innovative næringmiljøer		0	0%	7 600 000	6%	0	0%	0	0%	8 000 000	7%	119 034 000
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse		155 000	1%	42 500	0%	526 177	3%	416 500	2%	110 000	1%	20 059 704
NFD 2421.75 Grønn plattform		0	0%	43 500 000	18%	0	0%	0	0%	5 000 000	2%	240 877 000
NFD 2421.76 Miljøteknologi		37 400 000	7%	99 740 000	18%	29 115 000	5%	33 985 000	6%	109 625 000	20%	556 862 705
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektstøtteri i lb. krigen i Ukraina		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	6 237 618
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		101 555 000	4%	236 982 500	8%	63 041 177	2%	124 061 500	4%	141 615 000	5%	2 805 678 036
KMD 550.63 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Sum risikolån, tilskudd og programmer	1 950 000	5%	1 950 000	5%	0	0%	12 440 000	29%	0	0%	43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene		0	0%	0	0%	0	0%	1 500 000	100%	0	0%	1 500 000
KMD 552.72 Regionale tiltak for regional utvikling		0	0%	3 252 200	15%	1 500 000	7%	0	0%	0	0%	22 302 700
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringmiljø og kompetanse		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	150 443
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringutvikling		5 250 000	1%	30 000 000	7%	1 150 000	0%	46 778 355	11%	12 931 500	3%	410 763 878
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringutvikling		1 300 000	5%	0	0%	150 000	1%	390 000	2%	0	0%	17 602 063
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringutvikling		10 000 000	4%	400 000	1%	100 000	3%	800 000	3%	300 000	1%	27 914 391
KMD 553.63 Interreg og Aktis 2030		0	0%	0	0%	0	0%	100 325 000	42%	0	0%	238 578 000
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	18 857 820
KMD 553.71 Investeringsstøtteri for store grønne investeringer		0	0%	40 000 000	58%	0	0%	5 000 000	7%	0	0%	4 283 000
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer		0	0%	0	0%	0	0%	1 630 000	5%	0	0%	69 500 000
KMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		18 500 000	2%	75 602 200	8%	2 900 000	0%	168 863 365	19%	13 331 500	1%	889 735 480
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for brennbar energi i landbruket	Sum risikolån, tilskudd og programmer	0	0%	0	0%	0	0%	22 385 000	10%	0	0%	214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruchs- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping		0	0%	0	0%	0	0%	4 000 000	7%	0	0%	57 902 050
LMD 1150.50 IBU-midler		0	0%	0	0%	100 000	0%	125 654 792	11%	0	0%	1 151 049 812
LMD 1150.50 IBU-midler		0	0%	0	0%	0	0%	3 125 000	28%	0	0%	10 981 000
LMD 1151.15 VSP-rein	Sum risikolån, tilskudd og programmer	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	5 765 000
LMD 1152.50 Tilskudd til biokonomi og klimatilpasset jordbruket		0	0%	0	0%	10 000 000	5%	69 752 000	38%	0	0%	184 553 810
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		0	0%	0	0%	10 000 000	5%	224 916 792	14%	0	0%	1 624 364 030
Sum risikolån, tilskudd og programmer		120 055 000	2%	312 584 700	6%	76 041 177	1%	517 841 657	10%	154 946 500	3%	5 319 777 546
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Sum andre virkemidler	1 535 000	10%	735 000	5%	1 535 000	10%	0	0%	1 585 000	10%	15 282 799
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart		400 000	3%	7 750 000	55%	0	0%	0	0%	0	0%	14 150 000
KLD 3325.71 Kulturell og kreativ næring		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	35 125 000
UD 160.70 Helse	Sum andre virkemidler	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3 650 000
Sum andre virkemidler		1 935 000	1%	8 485 000	5%	1 535 000	1%	1 535 000	0%	1 585 000	1%	184 666 846
Sum Total		188 884 000	3%	326 963 700	5%	77 576 177	1%	538 491 657	8%	156 431 500	2%	7 110 735 742

Næringsområde BRUTTO tilsagn

	Vikemiddel	S-001 Energi og miljø		S-002 Helse		S-005 Landbruk		S-006 Marin		S-007 Maritim		S-008 Olje og gass		S-009 Resett		S-010 kreativ næring	S-009 Bølg områder	Totalt
		Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel			
Ordinære						8 000 000	1%	190 725 000	28%	397 600 000	58%			42 039 555	6%			684 544 555
Fiskeriformål																		
Landbruksformål						599 651 000	100%											
Sum lavrisikolån		0	0%	0	0%	207 651 000	13%	912 800 795	57%	397 600 000	25%	0	0%	42 039 555	3%	0	0%	1 606 313 350
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Landsekkende etablertilskudd			20 563 300	20%	14 984 925	15%	3 076 794	3%	4 130 000	4%	5 000 000	0%	51 640 263	51%	101 241 735		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Tilskudd til studententreprenerskap			1 000 000	4%	3 000 000	11%							18 999 100	68%	27 999 100		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	IFU					1 000 000	14%	6 000 000	86%					2 000 000	7%	0	0%	7 000 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	OFU			31 930 000	14%	32 765 000	15%	26 437 600	12%	22 380 000	10%	9 400 000	4%	101 933 200	45%	225 045 800		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Innovasjonspartnerskap													21 390 000	30%	70 390 000		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Innovasjon			105 725 675	18%	90 380 500	16%	44 150 000	8%	14 000 000	2%	35 100 000	6%	10 700 000	1%	264 628 000	46%	574 684 875
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Grønt vekstlån			139 300 000	73%					14 500 000	8%			32 000 000	17%	190 800 000	17%	190 800 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Garanti			750 000	24%									5 000 000	16%	1 975 000	60%	3 125 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tøpasasetninger	Vekstgaranti	500 420 499	100%															
NFD 2421.54 Lineordning for næringslivet og fiskerier	Innovasjon			38 600 000	32%	12 300 000	10%			161 600 000	100%			20 000 000	15%	17 534 000	17%	19 604 000
NFD 2421.71 Innviklede næringsmiljøer	Tilskudd			618 823	3%	621 080	3%	1 460 000	1%	650 977	3%	2 019 100	10%	712 000	4%	6 842 816	34%	21 019 704
NFD 2421.74 Regionale utviklingsprogrammer	Tilskudd			39 800 000	17%					1 000 000	0%	130 315 000	50%	7 739 595	38%	79 762 000	33%	240 877 000
NFD 2421.75 Gjennomsnitt	Tilskudd - Miljøvennlig			277 470 000	50%			4 345 000	1%	55 015 000	10%	133 025 000	24%	1 158 000	0%	85 849 705	15%	556 862 705
NFD 2421.76 Miljøvennlig	Tilskudd																	
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt innlevert bortfall bls. krigen i Ukraina	Tilskudd	500 420 499	38%	660 888 698	24%	15 481 000	1%	154 330 371	6%	483 829 110	17%	51 712 000	2%	14 397 595	1%	691 407 702	25%	2 805 678 036
KMD 550.62 Bedriftsrettet line- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd			30 000	0%	3 937 628	9%	5 178 301	12%	5 988 000	14%	11 129 956	26%	100 000	0%	15 379 600	36%	43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettet programmer i distriktene	Tilskudd																	
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd			3 252 200	15%	3 000 000	13%	3 800 000	17%	4 130 000	19%	1 500 000	7%	2 000 000	9%	4 620 500	21%	22 302 700
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd / Miljøvis			78 722 000	19%	21 769 872	5%	50 661 007	12%	8 383 026	2%	5 356 500	1%	73 607 016	18%	141 111 000	100%	150 143
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd			1 400 000	8%	690 000	4%	7 000 000	11%	600 000	3%	3 005 146	17%	2 297 417	13%	17 602 063	36%	146 783 878
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsekkende etablertilskudd			4 374 277	16%	2 951 296	11%	1 566 613	6%	398 000	1%	100 000	0%	850 000	3%	19 791 883	61%	27 914 951
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån			15 000 000	6%	29 500 000	12%	12 450 000	5%	68 178 000	29%	1 400 000	1%	35 700 000	15%	70 000	7%	215 500 000
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti									1 000 000	100%						100 000	1 000 000
KDD 553.63 Inntekt og Aktiv 2030	Tilskudd / Miljøvis			4 400 000	23%			3 498 000	19%					10 959 820	58%	18 857 820	58%	18 857 820
KDD 553.65 Omstillingprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd			47 000 000	68%									4 283 000	100%	42 883 000	100%	42 883 000
KDD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt													22 500 000	32%	69 500 000	32%	69 500 000
KDD 553.74 Regionale tiltak for bygger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	0	0%	154 175 477	17%	62 868 796	7%	33 143 178	4%	148 191 620	17%	10 256 500	1%	124 292 118	14%	320 383 260	36%	889 735 480
KDD 553.74 Regionale tiltak for bygger og innovasjonsmiljøer	KDD - Sum Risikolån, tilskudd og programmer																	
UMD 1150.60 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruks	Tilskudd			5 130 000	2%	33 143 178	4%	148 191 620	17%	16 866 026	2%	10 256 500	1%	124 292 118	14%	320 383 260	36%	889 735 480
UMD 1150.60 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsrettet vekst og verdiskapning	Tilskudd					46 480 550	80%	1 950 000	1%					6 321 500	11%	5 790 750	11%	5 790 750
UMD 1150.60 IRL-midler	Tilskudd / Miljøvis					11 837 870	99%							5 022 042	0%	1 600 000	0%	1 153 000 812
UMD 1150.60 IRL-midler	Risikolån					10 981 000	100%											10 981 000
UMD 1150.63 Kystreier	Tilskudd					3 965 000	69%							640 000	11%	1 160 000	20%	5 716 000
UMD 1150.70 Tilskudd til boksekonst og kreative tilskudd i jordbruks	Tilskudd	0	0%	50 430 000	3%	0	0%	14 755 865 488	91%	35 880 000	2%	0	0%	1 136 042	1%	41 645 000	23%	184 533 810
UMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer	UMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer	500 420 499	9%	865 694 175	15%	258 790 301	5%	1 524 599 666	29%	338 401 991	6%	500 695 126	9%	61 968 500	1%	1 061 357 462	20%	1 061 357 462
KDD 385.53 EU-stimuleringer	Tilskudd			6 111 200	40%	1 600 000	10%									5 236 599	34%	15 282 799
KDD 325.71 Miljøvennlig skapert	Tilskudd							2 700 000	19%	1 600 000	10%							14 150 000
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	
KDD 325.71 Kultur og kreativ næring	Tilskudd																	

Delmål BRUTTO tilsagn

Budjettpost		Virkemiddel		Gründer		Bedrift		Personkunde		Annet		Totalt
				Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære			354 750 000	52%	329 814 555	48%					684 564 555
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål			64 970 000	9%	655 605 795	91%	1 500 000	0%			722 075 795
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål			910 000	0%	16 739 000	8%	182 002 000	91%			199 651 000
Sum lavrisikolån				420 630 000	26%	1 002 159 350	62%	183 502 000	11%	0	0%	1 606 291 350
				420 630 000	26%	1 002 159 350	62%	183 502 000	11%	0	0%	1 606 291 350
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etablerertilskudd			85 113 340	84%	16 128 395	16%					101 241 735
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap			26 999 100	96%	1 000 000	4%					27 999 100
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd			1 000 000	14%	6 000 000	86%					7 000 000
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU			105 335 000	47%	119 710 800	53%					225 045 800
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU			20 420 000	29%	49 970 000	71%					70 390 000
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap									250 000	100%	250 000
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån			176 491 875	31%	396 693 000	69%	1 500 000	0%			574 684 875
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån			112 000 000	59%	78 800 000	41%					190 800 000
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti			750 000	24%	2 375 000	76%					3 125 000
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti			176 680 250	35%	323 730 249	65%					500 420 499
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån			133 600 000	83%	28 000 000	17%					161 600 000
NFD 2421.71 Årørdning for nærskipsfart og fiskeritry	Tilskudd			73 434 000	62%			30 600 000	26%			104 034 000
NFD 2421.71 Innovative nærmiljøer	Tilskudd			15 000 000	13%							15 000 000
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd			1 269 951	6%	11 730 753	58%			7 109 000	35%	20 109 704
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd			91 535 000	38%	149 342 000	62%					240 877 000
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi			163 895 000	29%	392 967 705	71%					556 862 705
NFD 2421.77 Tilsnitt til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen Ukraina	Tilskudd					6 237 618	100%					6 237 618
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer				1 110 099 516	40%	1 656 119 520	59%	1 500 000	0%	37 959 000	1%	2 803 678 036
KMD 550.62 Bedriftsrettet låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd			7 051 128	16%	33 354 056	77%	2 583 301	6%	50 000	0%	43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettet programmer i distriktene	Tilskudd			1 500 000	100%							1 500 000
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd			5 000 000	22%	11 052 200	50%			6 250 500	28%	22 302 700
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis			150 143	100%							150 143
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis			143 422 032	35%	257 703 846	63%			9 638 000	2%	410 765 878
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd			16 977 063	96%	625 000	4%					17 602 063
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerertilskudd			27 627 391	99%	287 000	1%					27 914 391
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån			75 058 000	31%	158 520 000	66%			5 000 000	2%	238 578 000
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti					1 000 000	100%					1 000 000
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilskudd fylkesvis			2 220 000	12%	16 637 820	88%					18 857 820
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd			200 000	5%	620 000	14%			3 463 000	81%	4 283 000
KDD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt			51 500 000	74%	18 000 000	26%					69 500 000
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer	Tilskudd					19 565 000	57%			14 680 000	43%	34 245 000
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer				330 705 757	37%	517 364 922	58%	2 583 301	0%	39 081 500	4%	889 735 480
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd			16 843 700	8%	173 157 658	81%	24 111 000	11%			214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd			13 563 000	23%	33 949 050	58%			10 490 000	18%	57 902 050
LMD 1150.50 BU-midler	Tilskudd fylkesvis			42 266 686	4%	117 944 605	10%	989 730 521	86%	1 108 000	0%	1 151 049 812
LMD 1150.50 BU-midler	Risikolån			4 600 000	42%	4 375 000	40%	2 006 000	18%			10 981 000
LMD 1151.51 VSP rein	Tilskudd			2 110 000	37%	1 040 000	18%			2 615 000	45%	5 765 000
LMD 1152.50 Tilsnitt til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket	Tilskudd			69 756 619	38%	103 367 191	56%	6 730 000	4%	4 700 000	3%	184 553 810
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer				149 140 005	9%	433 733 504	27%	1 022 577 521	63%	18 913 000	1%	1 624 364 030
				1 589 945 278	30%	2 607 217 946	49%	1 026 660 822	19%	95 953 500	2%	5 319 777 546
Sum risikolån, tilskudd og programmer												
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd			8 526 599	56%					6 756 200	44%	15 282 799
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskudd			2 700 000	19%	11 450 000	81%					14 150 000
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd			5 450 000	50%	5 472 500	50%					10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd			24 250 000	69%	10 875 000	31%					35 125 000
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd									100 611 547	100%	100 611 547
UD 160.70 Helse	Tilskudd					4 925 000	100%					4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis					3 450 000	95%			200 000	5%	3 650 000
Sum andre virkemidler				32 400 000	18%	44 699 099	24%	0	0%	107 567 747	58%	184 666 846
Sum andre virkemidler				32 400 000	18%	44 699 099	24%	0	0%	107 567 747	58%	184 666 846
Sum Total				2 042 975 278	29%	3 654 076 395	51%	1 210 162 822	17%	203 521 247	3%	7 110 735 742

Internasjonalt BRUTTO tilsagn

Budjettpost	Virkemiddel	Internasjonal rett - Eksport		Internasjonal rett - Annet		Nasjonal rett		Uspesifisert		Ikke relevant		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	576 189 555	84%	8 500 000	1%	99 875 000	15%					684 564 555
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	446 125 795	62%	0	0%	275 950 000	38%					722 075 795
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	3 000 000	2%	9 850 000	5%	186 801 000	94%					199 651 000
Sum lavrisikolån		1 025 315 350	64%	18 350 000	1%	562 626 000	35%	0	0%	0	0%	1 606 291 350
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etablerertilskudd	76 035 793	75%	19 452 689	19%	4 653 253	5%			1 100 000	1%	101 241 735
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	22 995 100	82%	3 000 000	11%	2 000 000	7%					27 999 100
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd	7 000 000	100%	0	0%							7 000 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	182 578 200	81%	31 300 000	14%	11 167 600	5%					225 045 800
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	52 500 000	75%	6 640 000	9%	11 250 000	16%					70 390 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap					250 000	100%					250 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	486 583 750	85%	48 858 000	9%	39 243 125	7%			0	0%	574 684 875
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån	190 800 000	100%									190 800 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti	500 000	16%	1 875 000	60%	750 000	24%					3 125 000
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti									500 420 499	100%	500 420 499
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskerfartøy	Innovasjonslån	161 600 000	100%									161 600 000
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilskudd	77 200 000	65%	32 834 000	28%	9 000 000	8%					119 034 000
NFD 2421.74 Retseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	12 249 204	61%	3 293 000	16%	4 277 500	21%			290 000	1%	20 109 704
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	157 197 000	65%	55 810 000	23%	27 870 000	12%					240 877 000
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	503 814 705	90%	28 058 000	5%	24 990 000	4%					556 862 705
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall f/b. krigen i Ukraina	Tilskudd					6 237 618	100%					6 237 618
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		1 931 057 752	69%	231 120 689	8%	141 689 096	5%	0	0%	501 810 499	18%	2 805 678 036
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	16 877 584	39%	4 350 000	10%	21 810 901	51%					43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilskudd					1 500 000	100%					1 500 000
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	17 172 700	77%			5 130 000	23%					22 302 700
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis	150 143	100%									150 143
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	233 004 865	57%	46 267 100	11%	131 460 413	32%			31 500	0%	410 763 878
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd	9 497 063	54%	2 155 000	12%	5 950 000	34%					17 602 063
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerertilskudd	12 861 950	46%	11 372 329	41%	3 380 112	12%			300 000	1%	27 914 391
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	156 128 000	65%	20 000 000	8%	62 450 000	26%					238 578 000
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti					1 000 000	100%					1 000 000
KDD 553.63 Interreg og Arkis 2030	Tilskudd fylkesvis	7 015 000	37%	3 600 000	19%	8 242 820	44%					18 857 820
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd	62 500 000	90%			4 283 000	100%					4 283 000
KDD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt					7 000 000	10%					69 500 000
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	22 515 000	66%	8 000 000	23%	3 730 000	11%					34 245 000
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		537 722 305	60%	95 744 429	11%	255 937 246	29%	0	0%	331 500	0%	889 735 480
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd			2 240 000	1%	204 474 358	95%			7 398 000	3%	214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd	4 400 000	8%	13 025 000	22%	40 477 050	70%					57 902 050
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskudd fylkesvis	7 909 716	1%	53 343 366	5%	1 088 556 730	95%	445 000	0%			1 151 049 812
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	2 500 000	23%	400 000	4%	8 081 000	74%					10 981 000
LMD 1151.51 VSP-rein	Tilskudd	1 680 000	29%	1 164 000	20%	2 921 000	51%					5 765 000
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	Tilskudd	61 630 000	33%	16 777 000	9%	105 846 810	57%			300 000	0%	184 533 810
Sum risikolån, tilskudd og programmer		78 119 716	5%	86 949 366	5%	1 450 356 948	89%	445 000	0%	8 493 000	1%	1 624 364 030
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		2 546 899 773	48%	413 814 484	8%	1 847 983 290	35%	445 000	0%	510 634 999	10%	5 319 377 546
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	7 435 000	49%	7 847 799	51%							15 282 799
KDD 1422.70 Miljøvennlig skjørtart	Tilskudd	2 700 000	19%	11 050 000	78%	400 000	3%					14 150 000
KDD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	10 922 500	100%									10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd	30 425 000	87%			4 700 000	13%					35 125 000
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd							100 611 547	100%			100 611 547
UD 160.70 Helse	Tilskudd	4 925 000	100%									4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis	2 000 000	55%	1 650 000	45%							3 650 000
Sum andre virkemidler		58 407 500	32%	20 547 799	11%	5 100 000	3%	100 611 547	54%	0	0%	184 666 846
Sum Total		3 630 622 623	51%	452 712 283	6%	2 415 709 290	34%	510 634 999	1%	510 634 999	7%	7 110 735 742

Vekstpotensial BRUTTO tilsagn

Budjetpost	Virkemådet	Høyt vekstpotensial		Moderat vekstpotensial		Lav vekstpotensial		Ikke vurdert		Uspesifisert		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 242.1.90 Lavrisikolån	Ordnære	508 475 000	74%	173 089 555	25%	147 265 000	20%	3 000 000	0%	3 000 000	0%	684 564 555
NFD 242.1.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål			567 410 795	79%	7 400 000	1%	7 400 000	1%			722 075 795
NFD 242.1.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	2 500 000	1%	105 277 500	53%	74 733 500	37%	17 140 000	9%			199 651 000
Sum lavrisikolån		510 975 000	32%	845 777 850	53%	221 998 500	14%	27 540 000	2%	0	0%	1 605 291 350
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Landsdekkende etablerertilskudd	80 899 516	80%	845 777 850	53%	221 998 500	14%	27 540 000	2%	0	0%	1 605 291 350
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	18 999 100	68%	19 642 219	19%			700 000	1%			101 241 735
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Tilskudd	7 000 000	100%	9 000 000	32%							7 000 000
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	IFU	203 113 800	90%	21 930 000	10%							225 043 800
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	OFU	63 500 000	90%	6 890 000	10%							70 390 000
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Innovasjonspartnerkap											250 000
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Innovasjonslån	494 754 375	86%	75 380 500	13%	4 550 000	1%	250 000	100%			574 684 875
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Gjort vekstlån	157 800 000	83%	33 000 000	17%							190 800 000
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Garanti	3 125 000	100%									3 125 000
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Vekstgaranti											500 420 499
NFD 242.1.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapavsetninger	Innovasjonslån	133 600 000	83%	28 000 000	17%							500 420 499
NFD 242.1.54 Lineordning for næringslivet og fiskeriet	Tilskudd	30 000 000	25%	19 000 000	16%	11 600 000	10%	58 434 000	48%			161 600 000
NFD 242.1.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	7 493 931	37%	6 968 868	35%	1 117 500	6%	4 529 405	23%			119 034 000
NFD 242.1.75 Grønn plattform	Tilskudd	137 975 000	57%	89 002 000	37%	6 400 000	3%	7 500 000	3%			240 877 000
NFD 242.1.76 Miljøteknologi	Tilskudd	406 337 000	73%	150 525 705	27%							556 862 705
NFD 242.1.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i fb. krigen i Ukraina	Tilskudd							6 237 618	100%			6 237 618
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		1 744 599 722	62%	459 319 292	16%	23 667 500	1%	77 651 023	3%	500 420 499	18%	2 805 678 036
KMD 550.62 Bedriftsrettettded lære- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	13 701 500	32%	27 636 029	64%	355 956	1%	1 345 000	3%			43 038 485
KMD 550.70 Bedriftsrettettded programmer i distriktene	Tilskudd	1 500 000	100%									1 500 000
KMD 552.72 Regionale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	2 800 000	13%	10 000 000	45%			9 502 700	43%			22 302 700
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis	150 143	100%									150 143
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	168 208 400	41%	225 153 228	55%	4 621 500	1%	12 780 750	3%			410 763 878
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd	6 225 000	35%	11 277 063	64%	100 000	1%					17 602 063
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerertilskudd	14 553 862	52%	12 880 529	46%	480 000	2%					27 914 391
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	120 250 000	50%	113 695 000	47%	5 633 000	2%					238 578 000
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti	1 000 000	100%									1 000 000
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilskudd fylkesvis	10 400 000	55%	6 297 820	33%	1 020 000	5%	1 140 000	6%			18 857 820
KDD 553.65 Omstillingprogrammer ved skutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd	51 500 000	74%	18 000 000	26%			3 883 000	91%	400 000	9%	4 283 000
KDD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt	7 640 000	22%	8 925 000	26%							69 500 000
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	397 928 905	45%	432 864 659	40%	2 000 000	6%	15 680 000	46%			34 245 000
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd			17 674 000	8%	15 517 250	7%	2 200 861	1%	178 720 247	83%	214 112 358
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskapning	Tilskudd	8 026 500	14%	34 332 550	59%	7 636 500	13%	7 906 500	14%			57 902 050
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskudd fylkesvis	20 554 000	2%	512 074 423	44%	440 321 343	38%	94 274 790	8%	84 025 256	7%	1 151 048 812
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	6 400 000	58%	2 575 000	23%	2 006 000	18%					10 981 000
LMD 1151.51 VSP-rein	Tilskudd			3 000 000	52%	484 000	8%	2 281 000	40%			5 765 000
LMD 1152.50 Tilskudd til biokonomi og klimatilpassing i jordbruket	Tilskudd	103 342 000	56%	34 470 000	19%	5 640 000	3%	5 300 000	3%	35 801 810	19%	184 553 810
Sum risikolån, tilskudd og programmer		1 381 122 500	9%	604 125 973	37%	471 605 093	29%	111 963 151	7%	298 847 313	18%	1 624 364 030
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer		2 280 651 127	43%	1 496 329 934	28%	509 483 049	10%	233 945 624	4%	799 367 812	15%	5 310 777 546
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	1 500 000	10%	2 536 599	17%			11 246 200	74%			15 282 799
KID 242.70 Miljøvennlig skapart	Tilskudd	10 850 000	77%	3 300 000	23%							14 150 000
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	9 410 000	86%	712 500	7%			800 000	7%			10 922 500
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd	35 125 000	100%									35 125 000
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd									100 611 547	100%	100 611 547
UD 160.70 Helse	Tilskudd	975 000	20%	3 950 000	80%							4 925 000
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis	2 000 000	55%	1 500 000	41%	150 000	4%					3 650 000
Sum andre virkemidler		59 860 000	32%	11 999 099	6%	150 000	0%	12 046 200	7%	100 611 547	54%	184 666 846
Sum Total		59 860 000	32%	11 999 099	6%	150 000	0%	12 046 200	7%	100 611 547	54%	184 666 846
		2 851 486 127	40%	2 354 106 883	33%	731 631 549	10%	273 531 824	4%	899 979 359	13%	7 110 735 742

Totale tilsagn finansieringstjenester ANTALL tilsagn

Budsjettpost	Virkemiddel	Total	
		Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	29	1%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	70	2%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	70	2%
Sum lavrisikolån		169	4%
Sum lavrisikolån		169	4%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etablerertilskudd	155	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	28	1%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd	2	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	80	2%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	17	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap	1	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	137	3%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån	11	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti	3	0%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti	234	5%
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipfart og fiskefartøy	Innovasjonslån	3	0%
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilskudd	22	0%
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	201	4%
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	48	1%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	95	2%
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilskudd	2	0%
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		1 039	23%
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	60	1%
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilskudd	1	0%
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	11	0%
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis	1	0%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	514	11%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd	59	1%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerertilskudd	200	4%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	64	1%
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti	1	0%
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilskudd fylkesvis	21	0%
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd	18	0%
KDD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt	5	0%
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	15	0%
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		970	22%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd	490	11%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd	71	2%
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskudd fylkesvis	1 377	31%
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	10	0%
LMD 1151.51 VSP rein	Tilskudd	17	0%
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	Tilskudd	278	6%
LMD - Sum Riskolån, Tilskudd og programmer		2 243	50%
Sum risikolån, tilskudd og programmer		4 252	95%
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	19	0%
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskudd	4	0%
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	14	0%
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd	8	0%
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd	16	0%
UD 160.70 Helse	Tilskudd	2	0%
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis	5	0%
Sum andre virkemidler		68	2%
Sum andre virkemidler		68	2%
Sum Total		4 489	100%

Bransje ANTALL tilsagn

Budjetpost	Virkemiddel	A1 - Jordbruk/ skogbruk			A2 - Fiske/oppdrett			B - Bergveskifft og utvinning			C - Industri			D - Elektrisitet, gass, damp- og varmeforsyning			E - Vanntilføring, avløp- og rennøysparksomhet			F - Bygge- og anleggsvirksomhet			G - Værehandle- reparasjon og motorvogner		
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel		
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære fiskeriformål	1	3%	3	10%						8	28%								1	3%				
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	64	91%	69	99%						1	1%													
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Landsekkende etablertilsudd	65	38%	72	43%	0	0%	0	0%	14	8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	1%	0	0%		
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Tilsudd til studententreprenørskap	1	1%			1	1%			9	6%					4	3%	1	1%	1	1%	2	1%		
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	FDU			1	50%					2	7%											1	4%		
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	OHU									12	15%									2	3%	2	3%		
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Innovasjonspartnerskap	2	1%	6	4%					18	13%			1	1%					4	3%	11	8%		
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Innovasjonslån									6	55%														
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Grønt vekstlån																								
NFD 2421.50 Tilsudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvstninger	Garanti	4	2%	3	1%	1	0%			30	13%					2	1%			6	3%	24	10%		
NFD 2421.54 Lønnering for nærskjøp og fiskeriforøy	Innovasjonslån																								
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilsudd			1	5%	1	5%			45	22%			3	14%										
NFD 2421.74 Reservo, profilering og kompetanse	Tilsudd									17	35%			1	2%					1	0%	23	11%		
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilsudd									31	33%			6	6%					3	6%	3	6%		
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsudd - Miljøteknologi	1	1%	2	2%	2	2%							2	2%	3	3%			3	4%	4	4%		
NFD - Sum risikolån, tilsudd og programmer		9	1%	13	1%	5	0%			171	16%			11	1%	12	1%			21	2%	70	7%		
KMD 550.62 Bedriftsrettettdelne- og tilsuddordninger i distriktene	Tilsudd	3	5%	4	7%					20	33%									1	2%	3	5%		
KMD 550.70 Bedriftsrettettdelne- og tilsuddordninger i distriktene	Tilsudd			1	100%																				
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilsudd									2	18%			1	9%					1	9%				
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsudd fylkesvis	15	3%	16	3%	4	1%			135	26%			8	2%	6	1%			13	3%	23	4%		
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilsudd fylkesvis	1	2%							10	17%					2	3%					5	8%		
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablertilsudd			1	1%	10	5%			10	5%					1	1%			3	2%	9	5%		
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	2	3%	16	25%					20	31%			2	3%	1	2%			1	2%				
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti									1	100%														
KMD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilsudd fylkesvis	1	5%	2	10%					2	10%					1	5%								
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsudd									3	60%														
KMD 553.71 Investeringstilsudd for store grønne investeringer	Tilsudd sentralt	2	13%											1	7%	1	20%								
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for kluger og innovasjonsmiljøer	Tilsudd	24	2%	40	4%	4	0%			205	21%			12	1%	12	1%			21	2%	40	4%		
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsudd	375	77%			5	1%			28	39%			68	14%					9	2%	5	1%		
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruke- og reindriftsbasert vekst og verdiskapning	Tilsudd	10	14%																			4	6%		
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilsudd fylkesvis	1 239	90%	1	0%					81	6%			1	0%							8	1%		
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	5	50%							5	50%														
LMD 1151.51 VSP rein	Tilsudd	5	29%							5	29%														
LMD 1152.50 Tilsudd til bioøkonomi og klimatilpassing i jordbruket	Tilsudd	203	73%	4	1%	1	0%			16	6%			16	6%	1	0%	4	1%			2	1%		
LMD - Sum Risikolån, Tilsudd og programmer		1 837	82%	5	0%	1	0%			140	6%			85	4%	1	0%			13	1%	19	1%		
Sum Risikolån, tilsudd og programmer		1 870	44%	58	1%	10	0%			516	12%			108	3%	25	1%			55	1%	129	3%		
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilsudd					1	5%			1	5%			3	16%					1	5%				
KD 1422.70 Miljøvenlig skjøp	Tilsudd									2	50%														
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilsudd																								
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilsudd									1	13%											2	14%		
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilsudd																								
UD 160.70 Helse	Tilsudd									2	100%														
Diverse fylkeskommunale tilsudd	Tilsudd fylkesvis	0	0%	0	0%	1	1%			6	9%			3	4%	0	0%			1	1%	3	4%		
Sum andre virkemidler		0	0%	0	0%	1	1%			6	9%			3	4%	0	0%			1	1%	3	4%		
Sum total		1 935	43%	130	3%	11	0%			536	12%			111	2%	25	1%			57	1%	132	3%		

Bransje ANTALL tilsagn

Budsjettpost	Vikemiddel	H - Høyd- og restauranterkomiteet		H - Transport og lagring		I - Overnatnings- og serveringsvirksomhet		I - Informasjon og kommunikasjon		K - Finansierings- og forskningsvirksomhet		L - Overføring og drift av fast eiendom		M - Faglig, teknisk, avveksling og teknisk tjenesteyting		N - Forretningsmessig tjenesteyting	
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	2	7%	4	14%	1	3%					9	31%				
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål																
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål																
Sum lavrisikolån		2	1%	4	24%	1	1%	0	0%	0	0%	9	5%	1	1%	1	0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Landskedsende etablertilsuidd	2	1%	4	24%	1	1%	0	0%	0	0%	9	5%	1	1%	1	0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Tilsuidd til studententreprenørskap							69	45%	1	1%	9	5%	1	1%	0	0%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	IFU			1	1%			16	57%					54	35%	2	1%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	OFU							40	50%	1	1%			21	26%		
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Innovasjonspartnerskap							8	47%					6	35%		
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Innovasjonspoln			2	1%			44	32%	1	1%	2	1%	34	25%	2	1%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Grønt vekstlån							1	9%					2	18%	1	9%
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Garanti			3	1%	2	1%	75	32%	2	1%			1	33%		
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasavetninger	Vektgaranti			3	100%									55	24%	12	5%
NFD 2421.54 Lineordning for nærskapst og fiskerfart	Innovasjonspoln																
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilsuidd	1	0%														
NFD 2421.74 Reseliv, profilering og kompetanse	Tilsuidd			1	0%	1	0%	25	12%			2	1%	8	36%	4	18%
NFD 2421.75 Gjennom plattform	Tilsuidd			1	2%	1	2%	6	13%			1	2%	11	23%	1	2%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsuidd - Miljøteknologi			3	3%			8	8%			1	1%	31	33%	1	1%
NFD 2421.77 Tilsuidd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall f.b. krigen i Ukraina	Tilsuidd																
NFD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer		1	0%	13	1%	4	0%	254	28%	5	0%	6	1%	274	20%	94	5%
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilsuiddsordninger i distriktene	Tilsuidd	2	3%			2	3%	4	7%			3	5%	4	7%	10	17%
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilsuidd																
KMD 552.72 Regionale tiltak for regional utvikling	Tilsuidd																
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsuidd fylkesvis																
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilsuidd fylkesvis	12	2%	6	1%	26	5%	67	13%	1	0%	9	2%	86	17%	43	8%
KMD 553.62 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilsuidd					2	3%	13	22%			1	2%	14	24%	5	8%
KMD 553.63 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landskedsende etablertilsuidd			1	1%			86	43%					63	32%	6	3%
KMD 553.64 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	3	5%	2	3%	3	5%	3	5%			5	8%	4	6%		
KMD 553.65 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti																
KMD 553.66 Interne og Artis 2030	Tilsuidd fylkesvis							2	10%	1	1%			10	48%	1	5%
KMD 553.65 Omstillingssprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsuidd													6	33%		
KMD 553.72 Investeringstilsuidd for store grønne investeringer	Tilsuidd sentralt																
KMD 553.74 Regionale tiltak for bygger og innovasjonsmiljøer	Tilsuidd																
KMD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer		17	2%	9	1%	33	3%	175	18%	2	0%	18	2%	196	20%	68	7%
UMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsuidd			1	0%							19	4%	3	1%	2	0%
UMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskapning	Tilsuidd	2	3%			5	7%					3	4%	1	1%	14	20%
UMD 1150.50 BU-midler	Tilsuidd fylkesvis	5	0%			15	1%					2	0%	1	0%	4	0%
UMD 1150.50 BU-midler	Risikolån																
UMD 1151.51 VSP-ten	Tilsuidd																
UMD 1152.50 Tilsuidd til bokonomi og klimatilpassing i jordbruket	Tilsuidd			1	0%			1	0%			6	2%	16	6%	3	1%
UMD - Sum Risikolån, Tilsuidd og programmer		7	0%	2	0%	20	1%	1	0%	0	0%	30	1%	21	1%	28	1%
UMD 1152.50 Tilsuidd til bokonomi og klimatilpassing i jordbruket		25	1%	24	1%	57	1%	470	11%	7	0%	54	1%	491	12%	150	4%
Sum risikolån, tilsuidd og programmer																	
KMD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilsuidd													5	26%	3	16%
KMD 482.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilsuidd													2	50%		
KMD 325.71 Kulturell og kreativ nærning	Tilsuidd							9	64%					2	14%	1	7%
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilsuidd							3	38%			1	13%	3	38%		
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilsuidd																
UD 160.70 Hele	Tilsuidd																
Diverse fylkeskommunale tilsuidd	Tilsuidd fylkesvis																
Sum andre virkemidler		0	0%	0	0%	1	20%							1	20%	2	40%
Sum Total		0	0%	0	0%	1	1%	12	18%	0	0%	1	1%	13	19%	6	9%
		0	0%	0	0%	1	1%	12	18%	0	0%	1	1%	13	19%	6	9%
		27	1%	28	1%	59	1%	482	11%	7	0%	64	1%	505	11%	156	3%

Bransje ANTALL tilsagn

Budjettpost		Virkemiddel		O - Offentlig administrasjon og forvar og trykksaker underlagt offentlig forvaltning		P - Undervisning		Q - Helse- og sosialtjenester		R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter		S - Annet tjenesteyting		X - Uspesifisert		Totalt	
				Innvalgt	Andel	Innvalgt	Andel	Innvalgt	Andel	Innvalgt	Andel	Innvalgt	Andel	Innvalgt	Andel		
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordre															29	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeformål															70	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål															70	
Sum lavrisikolån																	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Landdekkende etablereitilsuidd			0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	169	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Tilsuidd til studententreprenørskap			2	1%	1	1%	1	1%	0	0%	0	0%	0	0%	169	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Tilsuidd															155	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	IFU					1	1%	1	1%	1	4%	7	5%	4	14%	28	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	OFU							2	12%							2	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Innovasjonspartnerskap															80	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Innovasjonslån					2	1%	5	4%			1	100%	2	1%	17	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Grønt vekstlån															137	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Garanti															11	
NFD 2421.50 Tilsuidd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvettninger	Vekstgaranti					4	2%	3	1%	5	2%			3	1%	3	
NFD 2421.54 Lineordning for næringslivet og fiskeritry	Innovasjonslån															234	
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilsuidd							1	5%			3	14%	1	5%	3	
NFD 2421.74 Resett, profilering og kompetanse	Tilsuidd					17	8%	1	0%	4	2%	1	0%	1	0%	22	
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilsuidd															201	
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsuidd															48	
NFD 2421.77 Tilsuidd til bedrifter som har hatt inntektskortlås i f.eks. Ukraina	Tilsuidd															95	
NFD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer				2	0%	25	2%	14	1%	9	1%	6	1%	20	2%	1 039	
KMD 550.62 Bedriftsrettetle linje- og tilsuiddordninger i distriktene	Tilsuidd			1	2%	1	2%			2	3%					60	
KMD 550.70 Bedriftsrettetle programmer i distriktene	Tilsuidd															1	
KMD 552.72 Regionale tiltak for regional utvikling	Tilsuidd fylkevis											2	18%	1	9%	11	
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsuidd fylkevis															1	
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etableretilsuidd			2	0%	2	0%	3	1%	19	4%	6	1%	12	2%	54	
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landdekkende etablereitilsuidd									3	5%			3	5%	59	
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån			1	1%	2	1%	2	1%	3	2%	1	1%	11	6%	200	
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti									2	3%					64	
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilsuidd fylkevis															1	
KMD 553.63 Interreg og 4Acte 2030	Tilsuidd fylkevis															21	
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsuidd sentralt			7	39%											18	
KMD 553.71 Investeringstilsuidd for store grønne investeringer	Tilsuidd															5	
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for kvinnen og innovasjonsmiljøer	Tilsuidd			1	7%											15	
KMD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer				12	1%	5	1%	5	1%	29	3%	10	1%	33	3%	0	
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsuidd					1	0%			2	0%					490	
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruket og rennifaset vekt og verdiskapning	Tilsuidd									2	3%			2	3%	71	
LMD 1150.50 BL-midler	Tilsuidd fylkevis					6	0%	6	0%	6	0%	1	0%	1	0%	137	
LMD 1150.50 BL-midler	Risikolån															10	
LMD 1150.50 SPS ren	Tilsuidd									2	12%					17	
LMD 1150.50 Tilsuidd til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket	Tilsuidd											4	1%			278	
LMD - Sum risikolån, tilsuidd og programmer				0	0%	7	0%	6	0%	12	1%	5	0%	3	0%	0	
Sum risikolån, tilsuidd og programmer				14	0%	37	1%	25	1%	50	1%	21	0%	56	1%	0	
KLD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilsuidd															4 252	
KLD 1422.70 Miljøvennlig skapert	Tilsuidd															19	
KLD 325.71 Kultur og kreativ nærings	Tilsuidd											4	21%	1	5%	4	
SD 1301.50 Samferdselssjoring	Tilsuidd															14	
UD 1507.70 Nærljelp og humanitær bistand	Tilsuidd															8	
UD 1607.0 Helse	Tilsuidd															16	
Diverse fylkeskommunale tilsuidd	Tilsuidd fylkevis														16	100%	
Sum andre virkemidler				0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	6%	1	1%	16	
Sum Total				0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	6%	1	1%	16	
				14	0%	37	1%	25	1%	50	1%	25	1%	57	1%	16	

Geografi ANTALL tilsagn

Budsjettpost	Virkeområde	03-04b		11-Rogaland		15-Møre og Romsdal		18-Nordland		21-Svalbard		30-Viken		34-Innlandet	
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære			2	7%	3	10%	6	21%					2	7%
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeformål					1	1%	19	27%			4	6%		
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål					6	9%	3	4%			1	1%	10	14%
Sum lavrisikolån		0	0%	2	1%	10	6%	28	17%	0	0%	5	3%	12	7%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsekkende etablerertilskudd	51	33%	10	6%	9	6%	7	5%			10	6%	10	6%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	3	11%	2	7%	1	4%	1	4%			7	25%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd	0	0%			1	50%							1	50%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	14	18%	13	16%	2	3%	3	4%			4	5%	3	4%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	1	6%	2	12%	1	6%					1	6%		
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap	1	100%												
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	21	15%	25	18%	5	4%	3	2%	1	1%	9	7%	11	8%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån	3	27%	1	9%	2	18%							1	9%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti					1	33%								
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti	49	21%	31	13%	14	6%	8	3%			20	9%	6	3%
NFD 2421.54 Lineordning for nærskipsfart og fiskefartøy	Innovasjonslån			1	33%										
NFD 2421.71 Innovative nærmiljøer	Tilskudd	4	18%	5	23%	1	5%	2	9%			1	5%	1	5%
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskudd	41	20%	19	9%	22	11%	8	4%			30	15%	11	5%
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	12	25%	10	21%	4	8%					2	4%	1	2%
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	6	6%	14	15%	6	6%	3	3%			13	14%	4	4%
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilskudd														
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		206	20%	133	13%	69	7%	35	3%	1	0%	97	9%	49	5%
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd			2	3%	7	12%	3	5%					8	13%
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilskudd														
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	1	9%	3	27%			1	9%			2	18%		
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis														
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	21	4%	42	8%	31	6%	64	12%			25	5%	43	8%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd					10	17%	8	14%			1	2%	7	12%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsekkende etablerertilskudd	48	24%	19	10%	10	5%	13	7%			25	13%	13	7%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån			1	2%	6	9%	10	16%					9	14%
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti														
KMD 553.63 Internett og Arkivis 2030	Tilskudd fylkesvis							5	24%	1	5%				
KMD 553.65 Onstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd					3	17%	3	17%			2	11%	2	11%
KMD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt							2	40%					1	20%
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd			1	7%			3	20%			1	7%	3	20%
KOD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		70	7%	68	7%	67	7%	112	12%	1	0%	56	6%	86	9%
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd			53	11%	17	3%	3	1%			107	22%	108	22%
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskudd	6	8%	5	7%	3	4%	6	8%			13	18%	10	14%
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskudd fylkesvis	1	0%	149	11%	85	6%	70	5%			145	11%	254	18%
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån					2	20%	0	0%					3	30%
LMD 1151.51 VSP rein	Tilskudd							3	18%					1	6%
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	Tilskudd	3	1%	91	33%	4	1%	4	1%			32	12%	46	17%
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer		10	0%	298	13%	111	5%	86	4%	0	0%	298	13%	422	19%
KOD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	286	7%	499	12%	247	6%	233	5%	2	0%	451	11%	557	13%
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskudd	1	5%	5	26%			2	11%			1	5%	1	5%
SD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd	9	64%	1	7%	3	75%					2	14%		
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd	1	13%									1	13%		
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd	5	31%											1	6%
UD 160.70 Helse	Tilskudd			1	50%							1	90%		
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis														
Sum andre virkemidler		16	24%	7	10%	3	4%	2	3%	0	0%	6	9%	1	1%
Sum Total		16	24%	7	10%	3	4%	2	3%	0	0%	6	9%	1	1%
		302	7%	508	11%	260	6%	263	6%	2	0%	462	10%	570	13%

Geografi ANTALL tilsagn

Virkeområde	Virkeområde	38-Vestfold og Telemark		42-Åger		46-Vestland		50-Trøndelag		54-Trønd og Finnmark		99-Flere fylker/Utland		X-Uspesifisert		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	1	3%			3	10%	4	14%	8	28%					29
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	2	3%	2	3%	18	26%	24	34%	23	33%					70
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	7	10%	2	3%	1	1%	17	24%	23	33%					70
Sum lavrisikolån		10	6%	4	2%	22	13%	21	12%	55	33%	0	0%	0	0%	169
		10	6%	4	2%	22	13%	21	12%	55	33%	0	0%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Landdekkende etablertilskudd	13	8%	7	5%	17	11%	15	10%	6	4%					155
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Tilsnudd til studententreprenørskap							12	43%	2	7%					28
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	IFU	7	9%	7	9%	11	14%	16	20%							2
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	OFU	1	6%	2	12%	4	24%			5	29%					17
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Innovasjonspartnerskap															1
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Innovasjonslån	8	6%	17	12%	17	12%	14	10%	6	4%					137
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Grenveksilån	2	18%	1	9%	1	9%									11
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Garanti					1	33%	1	33%							3
NFD 2421.50 Tilsnudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapasvsetninger	Vekstgaranti	13	6%	14	6%	40	17%	31	13%	8	3%					234
NFD 2421.54 Lineordning for nærskipst og fiskerfartøy	Innovasjonslån					2	67%									3
NFD 2421.71 Innovative nærsjmiljøer	Tilsnudd					3	14%			1	5%	4	18%			22
NFD 2421.74 Reisely, profilering og kompetanse	Tilsnudd	10	5%	10	5%	32	16%	15	7%	3	1%					201
NFD 2421.75 Grenv platform	Tilsnudd	5	10%	2	4%	8	17%	4	8%							48
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsnudd - Miljøteknologi	10	11%	15	16%	14	15%	6	6%	4	4%					95
NFD 2421.77 Tilsnudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilsnudd	69	7%	75	7%	150	14%	115	11%	36	3%	4	0%	0	0%	2
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer																1 039
																1 039
KMD 550.62 Bedriftsrettete line- og tilskuddsordninger i distrikter	Tilsnudd	1	2%	5	8%	3	5%	5	8%	26	43%					60
KMD 550.70 Bedriftsrettete programmer i distrikter	Tilsnudd							1	100%							1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilsnudd					1	9%	3	27%							11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av nærsjmiljø og kompetanse	Tilsnudd fylkesvis	1	100%													1
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende nærsjutvikling	Tilsnudd fylkesvis	21	4%	31	6%	47	9%	97	19%	92	18%					514
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende nærsjutvikling	Etablertilskudd			1	2%	3	5%	7	12%	22	37%					59
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende nærsjutvikling	Landdekkende etablertilskudd	13	7%	15	8%	22	11%	18	9%	4	2%					200
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende nærsjutvikling	Risikolån	2	3%	5	8%	8	13%	4	6%	19	30%					64
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende nærsjutvikling	Garanti							1	100%							1
KMD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilsnudd fylkesvis									15	71%					21
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsnudd	1	6%													1
KMD 553.71 Investeringslignende tilskudd for store grønne investeringer	Tilsnudd sentralt	2	40%					2	11%	4	22%	1	6%			18
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for fylker og innovasjonsmiljøer	Tilsnudd	1	7%	1	7%	1	7%	3	20%			1	7%			5
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		42	4%	58	6%	85	9%	141	15%	182	19%	2	0%	0	0%	970
		42	4%	58	6%	85	9%	141	15%	182	19%	2	0%	0	0%	970
LMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for brennbar energi i landbruket	Tilsnudd	49	10%	19	4%	17	3%	114	23%	3	1%					490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	Tilsnudd	5	7%	7	10%	7	10%	8	11%	1	1%					71
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilsnudd fylkesvis	145	11%	82	6%	202	15%	190	14%	54	4%					1 377
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån			1	10%			3	30%	1	10%					10
LMD 1151.51 VSP rein	Tilsnudd							1	6%	11	65%					17
LMD 1152.50 Tilsnudd til biokonomi og klimatiltak i jordbruket	Tilsnudd	15	5%	13	5%	22	8%	46	17%	2	1%					278
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		214	10%	122	5%	248	11%	362	16%	72	3%	0	0%	0	0%	2 243
		214	10%	122	5%	248	11%	362	16%	72	3%	0	0%	0	0%	2 243
Sum risikolån, tilskudd og programmer		325	8%	255	6%	483	11%	618	15%	290	7%	6	0%	0	0%	4 252
		325	8%	255	6%	483	11%	618	15%	290	7%	6	0%	0	0%	4 252
KLD 1422.70 Miljøvennlig skolefart	Tilsnudd			1	5%	2	11%	1	5%			5	26%			19
KDD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilsnudd			1	25%											4
SD 1301.50 Samferdselsskaping	Tilsnudd					2	14%									14
UD 150.70 Nærsj og humanitær bistand	Tilsnudd	1	13%	1	13%	2	25%	2	25%							8
UD 160.70 Helse	Tilsnudd													10	63%	16
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilsnudd fylkesvis															2
Sum andre virkemidler		1	1%	3	4%	6	9%	8	12%	0	0%	5	7%	10	15%	68
		1	1%	3	4%	6	9%	8	12%	0	0%	5	7%	10	15%	68
Sum Total		336	7%	262	6%	511	11%	647	14%	345	8%	11	0%	10	0%	4 489

Distriktpolitisk virkeområde ANTALL tilsagn

Budsjettpost	Virkemiddel	Innenfor virkeområdet		Utenfor virkeområdet		Innvilget		Innvilget		Innvilget		Innvilget		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	22	76%	7	24%									29
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeriformål	57	81%	13	19%									70
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	53	76%	16	23%	1	1%	1	1%					70
Sum lavrisikolån		132	78%	36	21%	1	1%	1	1%	0	0%			169
Sum lavrisikolån		132	78%	36	21%	1	1%	1	1%	0	0%			169
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsekkende etablertilskudd	21	14%	129	83%	5	3%							155
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd til studententreprenørskap	6	21%	22	79%									28
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilskudd					1	50%	1	50%					2
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	9	11%	68	85%	3	4%							80
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	5	25%	11	65%	1	6%							17
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap									1	100%			1
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	21	15%	112	82%	4	3%							137
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grønt vekstlån	3	27%	7	64%	1	9%							11
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti			2	67%	1	33%							3
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti	52	22%	171	73%	11	5%							234
NFD 2421.54 Låneordning for næringskap og fiskerifartøy	Innovasjonslån			3	100%									3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilskudd	4	18%	17	77%	1	5%							22
NFD 2421.74 Reisev, profilering og kompetanse	Tilskudd	40	20%	142	71%	15	7%	4	2%					201
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilskudd	4	8%	38	79%	3	6%	3	6%					48
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskudd - Miljøteknologi	23	24%	70	74%	2	2%							95
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt innlekkingsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilskudd	1	50%	1	50%									2
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		189	18%	794	76%	48	5%	8	1%					1 039
KMD 550.62 Bedriftsrettete lære- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilskudd	59	98%	1	2%									60
KMD 550.70 Bedriftsrettete programmer i distriktene	Tilskudd	1	100%											1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskudd	2	18%	9	82%									11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilskudd fylkesvis			1	100%									1
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilskudd fylkesvis	383	75%	117	23%	10	2%	4	1%					514
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerertilskudd	59	100%											59
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsekkende etablertilskudd	25	13%	166	83%	9	5%							200
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	61	95%			3	5%							64
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti	1	100%											1
KDD 553.63 Interreg og Aktis 2030	Tilskudd fylkesvis	20	95%							1	5%			21
KDD 553.65 Omsillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskudd	16	89%											18
KDD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	Tilskudd sentralt	5	100%											5
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskudd	7	47%	7	47%					1	7%			15
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		639	66%	303	31%	22	2%	6	1%					970
LMD 1150.50 Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskudd	216	44%	255	52%	19	4%							490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbaseret vekst og verdiskapning	Tilskudd	35	49%	32	45%	2	3%	2	3%					71
LMD 1150.50 IBL-midler	Tilskudd fylkesvis	907	66%	432	31%	38	3%							1 377
LMD 1150.50 IBL-midler	Risikolån	6	60%			4	60%							10
LMD 1151.51 VSP-rein	Tilskudd	16	94%	1	6%	0	0%							17
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruk	Tilskudd			166	60%	2	1%							278
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		1 290	58%	890	40%	61	3%	2	0%					2 243
Sum risikolån, tilskudd og programmer		2 118	50%	1 987	47%	131	3%	16	0%					4 252
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskudd	3	16%	16	84%									19
KD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskudd			3	75%	1	25%							4
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskudd			14	100%									14
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilskudd			8	100%									8
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilskudd			6	38%					10	63%			16
UD 160.70 Helse	Tilskudd			2	100%									2
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilskudd fylkesvis			3	60%			2	40%					5
Sum andre virkemidler		3	4%	52	76%	1	1%	12	18%					68
Sum andre virkemidler		3	4%	52	76%	1	1%	12	18%					68
Sum Total		2 253	50%	2 075	46%	133	3%	28	1%					4 489

Innovasjonsnivå ANTALL tilsagn

Budjettpost	Vikemiddel	Innovasjon på bedriftsnivå		Innovasjon på regional nivå		Innovasjon på nasjonalt nivå		Innovasjon på internasjonalt nivå		Ikke relevant		Uspesifisert		Totalt
		Innovasjon	Andel	Innovasjon	Andel	Innovasjon	Andel	Innovasjon	Andel	Innovasjon	Andel	Innovasjon	Andel	
NFD 2421.90 Lærerskolen	Ordreøve	8	28%	1	3%	4	14%	3	10%	13	45%			29
NFD 2421.90 Lærerskolen	Fiskeformål	2	3%	1	1%	1	1%			66	94%			70
NFD 2421.90 Lærerskolen	Landsformål	26	37%	4	6%	1	1%			39	56%			66
Sum lærerskolen		36	21%	6	4%	6	4%	3	2%	118	70%	0	0%	169
Sum lærerskolen		36	21%	6	4%	6	4%	3	2%	118	70%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landskiskende etablertiskudd	1	1%			26	17%	128	83%					155
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tiskudd til studententreprenørskap					13	46%	15	54%					28
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tiskudd					1	50%	1	50%					2
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	EU					2	3%	78	98%					80
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OPU					2	12%	15	88%					17
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap					1	100%							1
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslan	1	1%	3	2%	23	17%	103	75%	7	5%			137
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Gjenn vekstlan							11	100%					11
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti							2	67%	1	33%			3
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslan							2	67%	1	33%			3
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tiskudd	1	0%	5	2%	16	8%	141	70%	38	19%			201
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tiskudd	1	2%			8	17%	39	81%					48
NFD 2421.75 Miljøteknologi	Tiskudd					2	2%	93	98%					95
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt innlekkstøttilf. lbf. i Ukraina	Tiskudd	4	0%	8	1%	97	9%	644	63%	52	5%	234	23%	1039
KMD 550.62 Bedriftsrettettdelne- og tiskuddordninger i distriktene	Tiskudd	15	25%	15	25%	15	25%	6	10%	9	15%			60
KMD 550.70 Bedriftsrettettdelne- og tiskuddordninger i distriktene	Tiskudd			1	100%									1
KMD 553.62 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tiskudd fylkesvis					3	27%	8	73%					11
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tiskudd fylkesvis	78	15%	101	20%	127	25%	170	33%	38	7%			514
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablertiskudd	5	8%	27	46%	17	29%	10	17%					59
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landskiskende etablertiskudd					82	41%	117	59%	1	1%			200
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolan	13	20%	7	11%	15	23%	12	19%	17	27%			64
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti									1	100%			1
KMD 553.63 Interreg og Akts 2020	Tiskudd fylkesvis	8	38%	2	10%	1	5%	2	10%	8	38%			21
KMD 553.65 Omstillingssprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tiskudd	4	22%	2	11%			3	60%	12	67%			18
KMD 553.71 Investeringstiskudd for store grønne investeringer	Tiskudd sentralt					2	40%			5				5
KMD 553.74 Regionale tiltak for flytting og innovasjonsmiljøer	Tiskudd			1	7%	5	33%	6	40%	3	20%			15
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tiskudd	123	13%	156	16%	268	28%	334	34%	89	9%	0	0%	970
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for innholds- og reindriftbasert vekst og verdiskapning	Tiskudd	432	88%	9	2%	1	0%			48	10%			480
LMD 1150.50 IBU-midler	Tiskudd fylkesvis	8	11%	19	27%	11	13%	3	4%	30	42%			71
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolan	551	40%	66	5%	10	1%	4	0%	746	54%			1377
LMD 1151.51 VSP-rein	Tiskudd	3	30%	1	10%	1	10%	1	10%	5	50%			10
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimaføttak i jordbruket	Tiskudd	1	6%	9	53%	1	6%	2	12%	4	24%			17
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimaføttak i jordbruket	Tiskudd	177	64%	2	1%	25	9%	26	9%	48	17%			278
Sum risikolan, tiskudd og programmer		1 172	52%	106	5%	49	2%	35	2%	881	35%	0	0%	2 248
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tiskudd	1 299	31%	270	6%	414	10%	1 013	24%	1 022	24%	234	6%	4 232
KUD 1422.70 Miljøvennlig skipfart	Tiskudd					1	5%	9	47%	9	47%			19
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tiskudd					1	25%	3	75%					4
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tiskudd							14	100%					14
UD 150.70 Nærliggende og humanitær bistand	Tiskudd							8	100%					8
UD 150.70 Helse	Tiskudd											16	100%	16
Diverse fylkeskommunale tiskudd	Tiskudd fylkesvis					2	40%		100%	3	60%			2
Sum andre vtekmidler		0	0%	0	0%	4	6%	36	53%	12	18%	16	24%	68
Sum Total		1 335	30%	276	6%	424	9%	1 032	23%	1 132	26%	250	6%	4 489

Type Innovasjon ANTALL tilsagn

Type Innovasjon	Budsjettpost	Viremidel	Markedsmessig innovasjon		Organisatorisk innovasjon		Produkt-/prosessinnovasjon		Ikke relevant		Uspesifisert		Totalt
			Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	
Sum næriskolen	Sum næriskolen	Ordinære	1	3%			11	38%	4	14%	13	45%	29
		Fiskefermell					2	3%	2	3%	66	94%	70
		Landskapsformål					14	20%	17	24%	39	56%	70
Sum næriskolen	Sum næriskolen		1	1%	0	0%	27	16%	23	14%	116	70%	169
		Landskapsformål	1	1%	0	0%	27	16%	23	14%	116	70%	169
		Landskapsformål	2	1%			148	95%	4	3%	1	1%	155
		Landskapsformål					28	100%					28
		Landskapsformål					75	94%	5	6%			80
		Landskapsformål					15	88%	2	12%			17
		Landskapsformål					1	100%					1
		Landskapsformål	6	4%	1	1%	116	85%	7	5%	7	5%	137
		Landskapsformål					10	91%	1	9%			11
		Landskapsformål					2	67%			1	33%	3
		Landskapsformål									234	100%	234
		Landskapsformål					17	77%	2	67%	1	33%	3
		Landskapsformål	3	1%	2	1%	151	75%	10	5%	3	14%	22
		Landskapsformål					40	83%	8	17%			48
		Landskapsformål	3	3%			79	83%	13	14%			95
		Landskapsformål									2	100%	2
Sum næriskolen	Sum næriskolen		14	1%	4	0%	682	66%	55	5%	50	8%	1 039
		Landskapsformål	7	12%	3	5%	29	48%	12	20%	9	15%	60
		Landskapsformål					1	100%					1
		Landskapsformål					9	82%	2	18%			11
		Landskapsformål					1	100%					1
		Landskapsformål	51	10%	17	3%	337	66%	71	14%	38	7%	514
		Landskapsformål	3	5%			55	93%	1	2%			59
		Landskapsformål	2	1%	1	1%	189	95%	8	4%			200
		Landskapsformål	3	5%	1	2%	32	50%	11	17%	17	27%	64
		Landskapsformål									1	100%	1
		Landskapsformål	1	5%	1	5%	11	52%			8	38%	21
		Landskapsformål	5	28%	1	6%					12	67%	18
		Landskapsformål					3	60%	2	40%			5
		Landskapsformål	1	7%			8	53%	3	20%			15
		Landskapsformål	73	8%	24	2%	675	70%	110	11%	88	9%	970
		Landskapsformål					177	36%	282	60%	21	4%	480
Sum næriskolen	Sum næriskolen		13	18%	2	3%	24	34%	2	3%	30	42%	71
		Landskapsformål	7	1%	1	0%	354	20%	272	20%	743	54%	1 377
		Landskapsformål					5	50%			5	50%	10
		Landskapsformål	2	12%			11	65%	0	0%	4	24%	17
		Landskapsformål	2	1%			159	57%	117	42%			278
		Landskapsformål	24	1%	3	0%	730	33%	683	30%	803	36%	2 243
		Landskapsformål	111	3%	31	1%	2 087	49%	848	20%	941	22%	4 252
		Landskapsformål					10	53%			9	47%	19
		Landskapsformål					4	100%					4
		Landskapsformål					14	100%					14
		Landskapsformål					8	100%					8
		Landskapsformål									16	100%	16
		Landskapsformål	1	50%			1	50%					2
		Landskapsformål					1	20%	1	20%	3	60%	5
		Landskapsformål	1	1%	0	0%	38	56%	1	1%	12	18%	68
		Landskapsformål	1	1%	0	0%	38	56%	1	1%	12	18%	68
		Landskapsformål	113	3%	31	1%	2 152	48%	872	19%	1 071	24%	4 489

Bedriftsstørrølse ANTALL tilsagn

Søknadstype	Virkemiddel	0-19		20-50		51-100		101-250		>250		Usertifisert		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Ordinære	24	83%	3	10%	2	7%							29
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Fiskeformål	68	97%	1	1%	1	1%							70
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Landbruksformål	68	97%	1	1%	1	1%							70
Sum lavrisikolån		160	95%	5	3%	4	2%	0	0%	0	0%	0	0%	169
Sum lavrisikolån		160	95%	5	3%	4	2%	0	0%	0	0%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etablerertilkudd	155	100%											155
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilkudd til studententreprenørskap	28	100%											28
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilkudd	0	0%	0	0%	2	100%							2
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	64	80%	12	15%	3	4%	1	1%					80
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU	16	94%	1	6%									17
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap	1	100%											1
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonslån	115	84%	19	14%	2	1%	1	1%					137
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Gjent vekstlån	6	55%	4	36%			1	9%					11
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti	2	67%	1	33%									3
NFD 2421.50 Tilkudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti	234	100%											234
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskefartøy	Innovasjonslån	3	100%											3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilkudd	22	100%											22
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilkudd	198	99%	1	0%					2	1%			201
NFD 2421.75 Gjennom plattform	Tilkudd	17	35%	11	23%	6	13%	5	10%	9	19%			48
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilkudd - Miljøteknologi	57	60%	13	14%	12	13%	4	4%	9	9%			95
NFD 2421.77 Tilkudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina	Tilkudd	2	100%											2
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		920	89%	62	6%	25	2%	12	1%	20	2%	0	0%	1 039
KMD 550.62 Bedriftsrettetde låne- og tilskuddsordninger i distriktene	Tilkudd	46	77%	10	17%	4	7%							60
KMD 550.70 Bedriftsrettetde programmer i distriktene	Tilkudd	1	100%											1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilkudd	8	73%	2	18%			1	9%					11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilkudd fylkesvis	1	100%											1
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilkudd fylkesvis	416	81%	65	13%	27	5%	4	1%	2	0%			514
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etablerert tilskudd	59	100%											59
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etablerert tilskudd	198	99%									2	1%	200
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån	53	83%	9	14%	2	3%							64
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti			1	100%									1
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030	Tilkudd fylkesvis	18	86%	3	14%									21
KDD 553.65 Onestillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilkudd	18	100%											18
KDD 553.71 investerings tilskudd for store grønne investeringer	Tilkudd sentralt	1	20%	2	40%	2	40%							5
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilkudd	13	87%	2	13%									15
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		832	86%	94	10%	35	4%	5	1%	2	0%	2	0%	970
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilkudd	481	98%	6	1%	3	1%							490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilkudd	61	86%	7	10%					3	4%			71
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilkudd fylkesvis	1 296	94%	24	2%	5	0%	1	0%	2	0%	49	4%	1 377
LMD 1150.50 IBU-midler	Risikolån	9	90%	1	10%									10
LMD 1151.51 VSP rein	Tilkudd	13	76%							4	24%			17
LMD 1152.50 Tilkudd til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket	Tilkudd	261	94%	11	4%	1	0%	4	1%	1	0%			278
LMD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		2 121	95%	49	2%	9	0%	5	0%	10	0%	49	2%	2 243
Sum risikolån, tilskudd og programmer		3 873	91%	205	5%	69	2%	22	1%	32	1%	51	1%	4 252
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilkudd	15	79%	3	16%	1	5%							19
KID 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilkudd	4	100%											4
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilkudd	12	86%			2	14%							14
SD 1301.50 Samferdselsforskning	Tilkudd	6	75%	2	25%									8
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilkudd	16	100%											16
UD 160.70 Helse	Tilkudd	1	50%							1	50%			2
Diverse fylkeskommunale tilskudd	Tilkudd fylkesvis	5	100%											5
Sum andre virkemidler		59	87%	5	7%	3	4%	0	0%	1	1%	0	0%	68
Sum Total		59	87%	5	7%	3	4%	0	0%	1	1%	0	0%	68
Sum Total		4 092	91%	215	5%	76	2%	22	0%	33	1%	51	1%	4 489

Kjennetegn ANTALL tilsagn

Budsjettpost		Virkemiddel		Samarbids- og forberedningsprosjekter		Økologisk landbruk		Kvinnerett		Miljøeffekt		Samfunns-effekt	
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Sum lavrisikolån		1		3%			10	34%	12	41%	20	69%
NFD 2421.90 Lavrisikolån							7	10%	24	34%	36	51%	
NFD 2421.90 Lavrisikolån			4	6%	39	56%	8	11%	47	67%			
			1	1%	4	2%	56	33%	44	26%	103	61%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Sum lavrisikolån		1	1%	1%	4	2%	56	33%	44	26%	103	61%
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			4	3%	38	25%	60	39%	72	46%	72	46%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			1	4%	11	39%	10	36%	17	61%	17	61%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger					0	0%	2	100%	2	100%	2	100%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			32	40%	17	21%	34	43%	50	63%	50	63%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			7	41%	5	29%	4	24%	16	94%	16	94%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger							1	100%	1	100%	1	100%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			8	6%	35	26%	62	45%	72	53%	72	53%	
NFD 2421.50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger			2	18%	5	45%	11	100%	8	73%	8	73%	
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskerfartøy							1	33%			2	67%	
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer									3	100%			
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse			22	100%	18	82%	17	77%	20	91%	20	91%	
NFD 2421.75 Grønn plattform			44	22%	60	30%	87	43%	144	72%	144	72%	
NFD 2421.76 Miljøteknologi			47	98%	16	33%	47	98%	36	75%	36	75%	
NFD 2421.76 Miljøteknologi			33	35%	25	26%	95	100%	48	51%	48	51%	
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina											2	100%	
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		200	19%	0	0%	231	22%	433	42%	490	47%		
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	11	18%	1	2%	25	42%	22	37%	43	72%		
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene								1	100%	1	100%		
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling			10	91%			4	36%	10	91%	5	45%	
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse							1	100%	1	100%			
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling			139	27%	4	1%	188	37%	206	40%	298	58%	
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling			2	3%	3	5%	19	32%	13	22%	42	71%	
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling			14	7%			56	28%	64	32%	103	52%	
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling			4	6%			21	33%	27	42%	44	69%	
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030			5	24%			4	19%	9	43%	20	95%	
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet			6	33%			2	11%			18	100%	
KDD 553.71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer			1	20%			1		5	100%	5	100%	
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer			12	80%			9	60%	14	93%	13	87%	
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer		204	21%	8	1%	329	34%	372	38%	592	61%		
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer	3	1%	1	0%	116	24%	473	97%	109	22%	
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping				14	20%	8	11%	59	83%	11	15%	45	63%
LMD 1150.50 IBU-midler				14	1%	74	5%	552	40%	271	20%	727	53%
LMD 1150.50 IBU-midler							5	50%	0	0%	6	60%	
LMD 1151.51 VSP rein			3	18%	1	6%	11	65%	7	41%	14	82%	
LMD 1152.50 Tilskudd til biøkonomi og klimatiltak i jordbruket			14	5%	1	0%	22	22%	263	95%	64	23%	
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer			48	2%	85	4%	803	36%	1 025	46%	965	43%	
Sum risikolån, tilskudd og programmer			452	11%	93	2%	1 363	32%	1 830	43%	2 047	48%	
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Sum andre virkemidler	18	95%			13	68%	16	84%	19	100%		
KID 1422.70 Miljøvennlig skipsfart			1	25%	1	25%	4	100%	1	25%	1	25%	
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring					6	43%	7	50%	6	43%	6	43%	
SD 1301.50 Samferdselsforskning			3	38%					5	63%	8	100%	
UD 160.70 Helse			1	50%			2	100%			2	100%	
Diverse fylkeskommunale tilskudd		3	60%			4	80%			4	80%		
Sum andre virkemidler		26	38%	0	0%	26	38%	32	47%	40	59%		
Sum Total		479	11%	97	2%	1 445	32%	1 906	42%	2 190	49%		

Kjennetegn ANTALL tilsagn

Budsjettpost		Virkemiddel	Informasjons- og kommunikasjonteknologivet		Batteri		Hydrogen		CO2-håndtering (CCSU)		Biøkonomi		Havvind		Totalt
			Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Ordinære	1	3%			1	1%			4	14%			29
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Fiskeriformål	2	3%											70
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Landbruksformål									1	1%			70
Sum lavrisikolån			0	0%	3	2%	1	1%	0	0%	5	3%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Landsdekkende etableretilskudd	102	66%	3	2%	1	1%	0	0%	5	3%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Tilskudd til studententreprenørskap	24	86%	3	2%	2	1%			3	2%	4	3%	155
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		IFU	59	74%							1	50%			28
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		OHU	14	82%					1	1%	5	6%	1	1%	2
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Innovasjonspartnerskap									1	6%			80
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Innovasjonslån	75	55%	4	3%			3	2%	7	5%	1	1%	17
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Grønt vekstlån	3	27%	1	9%	2	18%			1	9%			137
NFD 2421.50 Tilskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsasetninger		Garanti	3	100%											11
NFD 2421.54 Låneordning for næringskjøp og fiskerifartøy		Innovasjonslån			1	33%									3
NFD 2421.71 Innovativt næringsmiljø		Tilskudd	2	9%			2	9%							3
NFD 2421.74 Reiselv, profilering og kompetanse		Tilskudd	54	27%	4	2%	1	0%	8	4%	7	3%	2	9%	22
NFD 2421.75 Grønn plattform		Tilskudd	8	17%				2%							201
NFD 2421.76 Miljøteknologi		Tilskudd			4	4%	13	14%	3	3%	7	7%	16	17%	48
NFD 2421.77 Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i/b. krigen i Ukraina		Tilskudd	14	15%											95
NFD 550.62 Bedriftsrettede line- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd	358	34%	17	2%	21	2%	15	1%	34	3%	27	3%	1039
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene		Tilskudd	6	10%	1	2%	1	2%			7	12%			60
KMD 552.72 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd	2	18%			2	18%	1	9%	1	100%			1
KOD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd fylkevis													11
KOD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkevis	115	22%	3	1%	7	1%	2	0%	39	8%	3	1%	1
KOD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etableretilskudd	16	27%					1	2%	2	3%			514
KOD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landsdekkende etableretilskudd	113	57%	7	4%	2	1%	1	1%	4	2%	2	1%	59
KOD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolån	4	6%	1	2%					16	25%			200
KOD 553.61 Interreg og Arktis 2020		Tilskudd fylkevis	2	10%											64
KOD 553.65 Omstillingprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilskudd													21
KOD 553.71 Investeringsstøtte for store grønne investeringer		Tilskudd sentralt					1	20%			1	20%			18
KOD 553.74 Regionale tiltak for klvinger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd	1	7%							4	27%			5
KOD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer			259	27%	12	1%	13	1%	5	1%	74	8%	5	1%	15
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilskudd									38	8%			970
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsarekt vekt og verdikaping		Tilskudd													480
LMD 1150.50 IBU-midler		Tilskudd fylkevis	4	0%					1	0%	132	10%			71
LMD 1150.50 IBU-midler		Risikolån									3	30%			1377
LMD 1151.51 VSP-rei		Tilskudd	1	6%							0	0%			10
LMD 1152.50 Tilskudd til bioøkonomi og klimatilpasset jordbruket		Tilskudd	4	1%					1	0%	47	17%			17
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer			9	0%	0	0%	0	0%	2	0%	223	10%	0	0%	278
Sum risikolån, tilskudd og programmer			626	15%	29	1%	34	1%	22	1%	331	8%	32	1%	2443
KOD 285.53 EU-simuleringsmidler		Tilskudd			2	11%	1	5%	2	11%			2	11%	4252
KOD 1422.70 Miljøvennlig skipfart		Tilskudd			1	25%	1	25%							19
KOD 325.71 Kulturell og kreativ næring		Tilskudd	13	93%											4
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tilskudd	5	63%											14
UD 160.70 Helse		Tilskudd	2	100%											8
Diverse fylkeskommunale tilskudd		Tilskudd fylkevis													2
Sum andre virkemidler			20	25%	3	4%	2	3%	2	3%	0	0%	2	3%	5
Sum andre virkemidler			20	29%	3	4%	2	3%	2	3%	0	0%	2	3%	68
Sum Total			646	14%	35	1%	37	1%	24	1%	336	7%	34	1%	4489

Næringsområde ANTALL tilsagn

Budsjettpost		Virkemiddel		S-001 Energi og miljø		S-002 Helse		S-005 Landbruk		S-006 Maritim	
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Sum lavrisikolån										
NFD 2421.90 Lavrisikolån											
NFD 2421.90 Lavrisikolån											

Næringsområde ANTALL tilsagn

	Virksomhet	S-007 Maritim		S-008 Olje og gass		S-009 Relativt		S-010 Kreativ nærings		S-999 Øvrige områder		Totalt
		Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lærerskolen	Ordinære	4	14%			7	24%			5	17%	29
NFD 2421.90 Lærerskolen	Fiskeriformål											70
NFD 2421.90 Lærerskolen	Læringsformål									0	0%	70
Sum lærerskolen												
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Landsdekkende etableringstilsnitt	4	2%	0	0%	7	4%	0	0%	5	3%	169
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	5	3%	1	1%	7	4%	0	0%	5	3%	169
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Tilsnitt til studenterprosjekter	1	4%					2	7%	19	68%	28
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	IFU	7	9%	5	6%					0	0%	2
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	OFU									39	49%	80
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonspartnerskap									6	35%	17
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Innovasjonsskolen	1	1%	9	7%	1	1%	4	3%	65	47%	137
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Grensetilsnitt	2	18%							2	18%	11
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Garanti					1	33%			1	33%	3
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablering og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger	Vekstgaranti											234
NFD 2421.54 Læringsordning for næringslivet og fiskefart	Innovasjonsskolen	3	100%									3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilsnitt	1	5%	1	5%			3	14%	4	18%	22
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilsnitt	38	19%	11	5%	44	22%	14	7%	57	28%	201
NFD 2421.75 Grønn plattform	Tilsnitt	12	25%							25	52%	48
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilsnitt - Miljøteknologi	18	19%			1	1%			15	16%	95
NFD 2421.77 Tilsnitt til bedrifter som har hatt inntektsbortfall i/fb. Krigens i Ukraina	Tilsnitt									2	100%	2
NFD - Sum risikolån, tilsnitt og programmer												
KMD 550.62 Bedriftsrettetde lån- og tilsnittssordninger i distriktene	Tilsnitt	3	5%	1	2%	17	28%	1	2%	21	35%	60
KMD 550.70 Bedriftsrettetde programmer i distriktene	Tilsnitt											1
KMD 553.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilsnitt	2	18%	1	9%			1	9%	2	18%	11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	Tilsnitt fylkesvis	14	3%	7	1%	103	20%	37	7%	206	40%	514
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Tilsnitt fylkesvis	2	3%			12	20%	6	10%	22	37%	59
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Etableringstilsnitt	3	2%	1	1%	5	3%	2	1%	122	61%	200
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Landsdekkende etableringstilsnitt	2	3%	1	2%	10	16%	1	2%	18	28%	64
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Risikolån											1
KMD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	Garanti	1	100%									1
KMD 553.63 Interreg og Aktis 2030	Tilsnitt fylkesvis									15	71%	21
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilsnitt									18	100%	18
KMD 553.71 Investeringsstøtte for store grønne investeringer	Tilsnitt sentralt									3	60%	5
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilsnitt									10	67%	15
KOD - Sum risikolån, tilsnitt og programmer												
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilsnitt	27	3%	11	1%	147	15%	49	5%	437	45%	970
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	Tilsnitt											490
LMD 1150.50 BU-midler	Tilsnitt fylkesvis					7	10%			5	7%	71
LMD 1150.50 BU-midler	Risikolån					19	1%			3	0%	1 377
LMD 1151.51 VSP-rein	Tilsnitt					3	18%	1	6%			10
LMD 1152.50 Tilsnitt til biokonomi og klimatilpasset jordbruket	Tilsnitt									22	8%	278
LMD - Sum risikolån, tilsnitt og programmer												
Sum risikolån, tilsnitt og programmer		0	0%	0	0%	29	1%	1	0%	30	1%	2 243
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilsnitt	115	3%	38	1%	223	5%	82	2%	787	19%	4 252
KD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilsnitt	2	11%	1	5%					6	32%	19
KUD 325.71 Kulturell og kreativ nærings	Tilsnitt	3	75%									4
SD 1301.50 Samfunnsforskning	Tilsnitt	1	13%					14	100%			14
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand	Tilsnitt									6	75%	8
UD 160.70 Helse	Tilsnitt											16
Diverse fylkeskommunale tilsnitt	Tilsnitt fylkesvis					2	40%			1	20%	5
Sum andre virksomheter												
Sum Total		6	9%	1	1%	2	3%	14	21%	13	19%	68
		6	9%	1	1%	2	3%	14	21%	13	19%	68
		125	3%	39	1%	232	5%	96	2%	805	18%	4 489

Delmål ANTALL tilsagn

Budjettpost		Virkemiddel		Grunder		Bedrift		Persokunde		Annet		Totalt
				Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	Innvilgt	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Ordinære		9	31%	20	69%					29
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Fiskeformål		21	30%	48	69%	1	1%			70
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Landbruksformål		1	1%	9	13%	60	86%			70
Sum lavrisikolån				31	18%	77	46%	61	36%	0	0%	169
Sum lavrisikolån				31	18%	77	46%	61	36%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Landsekkende etablertilsjudd		140	90%	15	10%					155
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilsjudd til studententreprenørskap		27	96%	1	4%					28
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilsjudd		1	50%	1	50%					2
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		IFU		37	46%	43	54%					80
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		OFU		8	47%	9	53%					17
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonspartnerkap								1	100%	1
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonslån		60	44%	76	55%	1	1%			137
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Grønt vekstlån		4	36%	7	64%					11
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Garanti		1	33%	2	67%					3
NFD 2421.50 Tilsjudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Vekstgaranti		80	34%	154	66%					234
NFD 2421.54 Lånordning for næringskafart og fiskerifanøy		Innovasjonslån		2	67%	1	33%					3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Tilsjudd		3	14%	12	55%			7	32%	22
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse		Tilsjudd		24	12%	146	73%			31	15%	201
NFD 2421.75 Grønn plattform		Tilsjudd		8	17%	40	83%					48
NFD 2421.76 Miljøteknologi		Tilsjudd - Miljøteknologi		23	24%	72	76%					95
NFD 2421.77 Tilsjudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina		Tilsjudd				2	100%	2				2
NFD - Sum risikolån, tilsjudd og programmer				418	40%	581	56%	1	0%	39	4%	1 039
KMD 550.60 Bedriftrettede låne- og tilsjuddsordninger i distriktene		Tilsjudd		9	15%	49	82%	1	2%	1	2%	60
KMD 550.70 Bedriftrettede programmer i distriktene		Tilsjudd		1	100%							1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tilsjudd		2	18%	6	55%			3	27%	11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilsjudd fylkesvis		1	100%							1
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilsjudd fylkesvis		212	41%	286	56%			16	3%	514
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etablerertilsjudd		56	95%	3	5%					59
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landsekkende etablertilsjudd		198	99%	2	1%					200
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolån		23	36%	40	63%			1	2%	64
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti				1	100%					1
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030		Tilsjudd fylkesvis		4	19%	17	81%					21
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilsjudd		1	6%	2	11%			15	83%	18
KDD 553.71 Investerttilsjudd for store grønne investeringer		Tilsjudd sentralt		2	40%	3	60%					5
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer		Tilsjudd				8	53%			7	47%	15
KDD - Sum risikolån, tilsjudd og programmer				509	52%	417	43%	1	0%	43	4%	970
LMD 1150.50 Verdislappingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilsjudd		30	6%	410	84%	50	10%			490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping		Tilsjudd		15	21%	46	65%			10	14%	71
LMD 1150.50 BU-midler		Tilsjudd fylkesvis		73	5%	181	13%	1121	81%	2	0%	1 377
LMD 1150.50 BU-midler		Risikolån		4	40%	3	30%	3	30%			10
LMD 1151.51 VSP rein		Tilsjudd		8	47%	5	29%			4	24%	17
LMD 1152.50 Tilsjudd til bioøkonomi og klimatilrak i jordbruket		Tilsjudd		25	9%	237	85%	12	4%	4	1%	278
LMD - Sum Risikolån, Tilsjudd og programmer				155	7%	882	39%	1 186	53%	20	1%	2 243
Sum risikolån, tilsjudd og programmer				1 082	25%	1 880	44%	1 188	28%	102	2%	4 252
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler		Tilsjudd				11	58%			8	42%	19
KUD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart		Tilsjudd		1	25%	3	75%					4
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring		Tilsjudd		7	50%	7	50%					14
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tilsjudd		5	63%	3	38%					8
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand		Tilsjudd								16	100%	16
UD 160.70 Helse		Tilsjudd				2	100%					2
Diverse fylkeskommunale tilsjudd		Tilsjudd fylkesvis				4	80%			1	20%	5
Sum andre virkemidler				13	13%	30	44%	0	0%	25	37%	68
Sum andre virkemidler				13	13%	30	44%	0	0%	25	37%	68
Sum Total				1 126	25%	1 987	44%	1 249	28%	127	3%	4 489

Internasjonalt ANTALL tilsagn

Budsjettpost		Virkemiddel	Internasjonal rett - Eksport		Internasjonal rett - Annet		Nasjonal rett		Uspesifisert		Ikke relevant		Totalt
			Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Ordinære	16	55%	3	10%	10	34%					29
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Fiskeformål	31	44%	0	0%	39	56%					70
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Landbruksformål	2	3%	2	3%	66	94%					70
Sum lavrisikolån			49	29%	5	3%	115	68%	0	0%	0	0%	169
Sum lavrisikolån			49	29%	5	3%	115	68%	0	0%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Landdekkende etablerttilskudd	110	71%	34	22%	9	6%			2	1%	155
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilskudd til studententreprenørskap	23	82%	3	11%	2	7%					28
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tilskudd	2	100%	0	0%	0						2
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		IFU	61	76%	13	16%	6	8%					80
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		OFU	11	65%	3	18%	3	18%					17
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonspartnerskap					1	100%					1
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonslån	104	76%	17	12%	16	12%			0	0%	137
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Grønt vekstlån	11	100%									11
NFD 2421.50 Tilsnitt til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Garanti	1	33%	1	33%	1	33%					3
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskefartøy		Vekstgaranti											
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Innovasjonslån	3	100%									3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Tilskudd	13	59%	6	27%	3	14%					22
NFD 2421.74 Resiliv, profilering og kompetanse		Tilskudd	165	82%	11	5%	20	10%			5	2%	201
NFD 2421.75 Grønn plattform		Tilskudd	28	58%	12	25%	8	17%					48
NFD 2421.76 Miljøteknologi		Tilskudd - Miljøteknologi	81	85%	6	6%	8	8%					95
NFD 2421.77 Tilsnitt til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina		Tilskudd					2	100%			2		2
NFD - Sum risikolån, tilskudd og programmer			613	59%	106	10%	79	8%	0	0%	241	23%	1 039
KMD 550.63 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene		Tilskudd	23	38%	7	12%	30	50%					60
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene		Tilskudd					1	100%					1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tilskudd	8	73%			3	27%					11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tilskudd fylkesvis	1	100%									1
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tilskudd fylkesvis	263	51%	78	15%	172	33%			1	0%	514
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etablererttilskudd	25	42%	11	19%	23	39%					59
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landdekkende etablerttilskudd	86	43%	82	41%	30	15%			2	1%	200
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Reiskoln	36	56%	4	6%	24	38%					64
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti					1	100%					1
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030		Tilskudd fylkesvis	4	19%	3	14%	14	67%					21
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tilskudd					18	100%					18
KDD 553.71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer		Tilskudd sentralt	4	80%			1	20%					5
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer		Tilskudd	7	47%	2	13%	6	40%					15
KDD - Sum risikolån, tilskudd og programmer			457	47%	137	19%	323	33%	0	0%	3	0%	970
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tilskudd			5	1%	475	97%			10	2%	490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping		Tilskudd	3	4%	14	20%	54	76%					71
LMD 1150.50 BU-midler		Tilskudd fylkesvis	11	1%	55	4%	1 307	95%	1	0%	3	0%	1 377
LMD 1150.50 BU-midler		Reiskoln	1	10%	1	10%	8	80%					10
LMD 1151.51 VSP rein		Tilskudd	5	29%	3	18%	9	53%					17
LMD 1152.50 Tilsnitt til bioøkonomi og klimatilak i jordbruket		Tilskudd	24	2%	5	2%	248	89%			1	0%	278
LMD - Sum Risikolån, Tilskudd og programmer			44	2%	83	4%	2 101	94%	1	0%	14	1%	2 243
Sum risikolån, tilskudd og programmer			1 114	26%	376	9%	2 503	59%	1	0%	258	6%	4 252
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler		Tilskudd	9	47%	10	53%							19
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart		Tilskudd	1	25%	2	50%	1	25%					4
KUD 325.71 Kulturell og kreativ nærings		Tilskudd	14	100%									14
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tilskudd	7	88%			1	13%					8
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand		Tilskudd							16	100%			16
UD 160.70 Helse		Tilskudd	2	100%									2
Diverse fylkeskommunale tilskudd		Tilskudd fylkesvis	1	20%	4	80%							5
Sum andre virkemidler			34	50%	16	24%	2	3%	16	24%	0	0%	68
Sum andre virkemidler			34	50%	16	24%	2	3%	16	24%	0	0%	68
Sum Total			1 197	27%	397	9%	2 620	58%	17	0%	258	6%	4 489

Vekstpotensial ANTALL tilsagn

Budsjettpost		Virkemiddel	Høyt vekstpotensial		Moderat vekstpotensial		Lavt vekstpotensial		Ikke vurdert		Upspisert		Totalt
			Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	Innvilget	Andel	
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Ordinære	9	31%	19	66%			1	3%			29
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Fiskeriformål			43	61%	24	34%	3	4%			70
NFD 2421.90 Lavrisikolån		Landbruksformål	1	1%	39	56%	25	36%	5	7%			70
Sum lavrisikolån			10	6%	101	60%	49	29%	9	5%	0	0%	169
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Landsdekkende etablertiskudd	116	75%	38	25%			1	1%			155
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tiskudd til studententreprenørskap	19	68%	9	32%							28
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Tiskudd	2	100%									2
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		IFU	68	85%	12	15%							80
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		OFU	14	82%	3	18%							17
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonspartnerskap							1	100%			1
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Innovasjonslån	110	80%	23	17%	4	3%					137
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Grønt vekstlån	9	82%	2	18%							11
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Garanti	3	100%									3
NFD 2421.50 Tiskudd til etablere og bedrifter, inkl. Tapsavsetninger		Vekstgaranti									234	100%	234
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipsfart og fiskerifartøy		Innovasjonslån	2	67%	1	33%							3
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer		Tiskudd	5	23%	3	14%	2	9%	12	55%			22
NFD 2421.74 Reiseiv, profilering og kompetanse		Tiskudd	130	65%	41	20%	6	3%	24	12%			201
NFD 2421.75 Grønn plattform		Tiskudd	24	50%	21	44%	2	4%	1	2%			48
NFD 2421.76 Miljøteknologi		Tiskudd - Miljøteknologi	61	64%	34	36%							95
NFD 2421.77 Tiskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina		Tiskudd							2	100%			2
NFD - Sum risikolån, tiskudd og programmer			563	54%	187	18%	14	1%	41	4%	234	23%	1039
KMD 550.62 Bedriftsrettede låne- og tiskuddsordninger i distriktene		Tiskudd	15	25%	39	65%	3	5%	3	5%			60
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene		Tiskudd	1	100%									1
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling		Tiskudd	2	18%	4	36%			5	45%			11
KMD 553.60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse		Tiskudd fylkesvis	1	100%									1
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Tiskudd fylkesvis	161	31%	316	61%	11	2%	26	5%			514
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Etablertiskudd	14	24%	44	75%	1	2%					59
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Landsdekkende etablertiskudd	106	53%	90	45%	4	2%					200
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Risikolån	22	34%	40	63%	2	3%					64
KDD 553.61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling		Garanti	1	100%									1
KDD 553.63 Interreg og Arktis 2030		Tiskudd fylkesvis	4	19%	11	52%	1	5%	5	24%			21
KDD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet		Tiskudd							17	94%	1	6%	18
KDD 553.71 Investeringstiskudd for store grønne investeringer		Tiskudd sentralt	2	40%	3	60%							5
KDD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer		Tiskudd	2	13%	3	20%	2	13%	8	53%			15
KDD - Sum risikolån, tiskudd og programmer			331	34%	550	57%	24	2%	64	7%	1	0%	970
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket		Tiskudd			31	6%	40	8%	16	3%	403	82%	490
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping		Tiskudd	8	11%	43	61%	14	20%	6	8%			71
LMD 1150.50 IBU-midler		Tiskudd fylkesvis	18	1%	458	33%	560	41%	272	20%	69	5%	1377
LMD 1150.50 IBU-midler		Risikolån	3	30%	4	40%	3	30%					10
LMD 1151.51 VSP rein		Tiskudd	12	71%	2	12%	2	18%	3	18%			17
LMD 1152.50 Tiskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket		Tiskudd	24	9%	29	10%	8	3%	4	1%	213	77%	278
LMD - Sum risikolån, Tiskudd og programmer			53	2%	577	26%	627	28%	301	13%	685	31%	2243
Sum risikolån, tiskudd og programmer			947	22%	1 314	31%	665	16%	406	10%	920	22%	4252
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler		Tiskudd	3	16%	3	16%			13	68%			19
KID 1422.70 Miljøvennlig skipsfart		Tiskudd	3	75%	1	25%							4
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring		Tiskudd	12	86%	1	7%			1	7%			14
SD 1301.50 Samferdselsforskning		Tiskudd	8	100%									8
UD 150.70 Nødhjelp og humanitær bistand		Tiskudd									16	100%	16
UD 160.70 Helse		Tiskudd	1	50%	1	50%							2
Diverse fylkeskommunale tiskudd		Tiskudd fylkesvis	1	20%	3	60%	1	20%					5
Sum andre virkemidler			28	41%	9	13%	1	1%	14	21%	16	24%	68
Sum Total			985	22%	1 424	32%	715	16%	429	10%	936	21%	4489

14 Vedlegg

14.1 Klimaregnskap 2023 - metodebeskrivelse

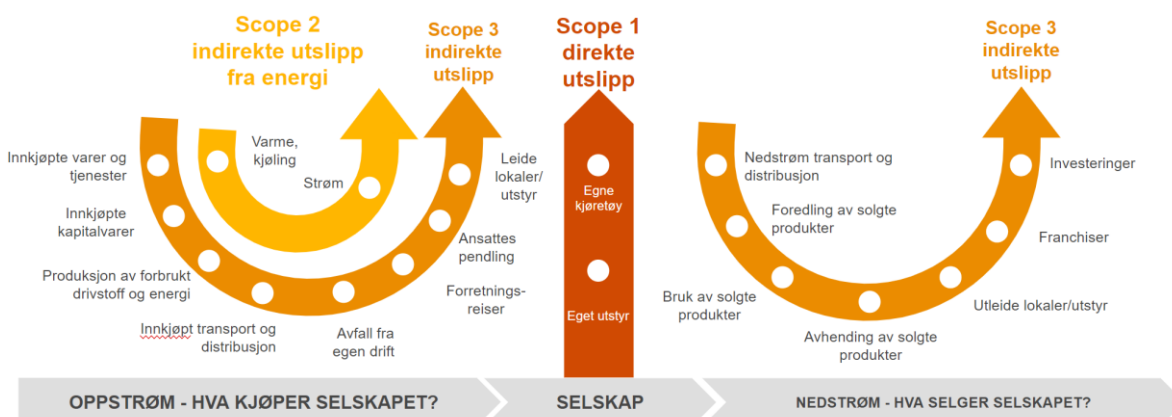
Innovasjon Norge har for året 2023 utviklet sitt andre klimaregnskap. Klimaregnskapet er et viktig fundament i klimaarbeidet da det gir en oversikt over klimapåvirkning i egen drift og verdikjede, og dermed innsikt i hvor en bør iverksette tiltak for å redusere sitt fotavtrykk, et viktig mål i vår bærekraftstrategi. Den årlige klimarapporteringen gjør organisasjonen i stand til å måle fremdrift og evaluere klimaarbeidet over tid.

14.1.1 Grunnleggende prinsipper

Klimaregnskapet til Innovasjon Norge er utarbeidet i henhold til Greenhouse Gas (GHG) protokollen, den mest brukte og anerkjente standarden for rapportering av klimagassutslipp. Det er *operasjonell kontrolltilnærming* som er benyttet som konsolideringsmetode i utarbeidelsen av klimaregnskapet. Konsernrapporteringen omfatter klimagassutslipp fra Innovasjon Norge sentralt og tilhørende regionkontor i Norge og delvis i utlandet (spesifiseres i aktuelle kapitler).

Det er syv klimagasser som skal rapporteres i henhold til GHG protokollen: CO₂ (karbondioksid), CH₄ (metan), N₂O (lystgass), HFC (hydrofluorkarboner) og PFK (perfluorkarboner), SF₆ (svovelheksafluorid) og NF₃ (nitrogen trifourid). Disse klimagassene har ulik grad av oppvarmingseffekt i atmosfæren, såkalt Global Warming Potential (GWP). I tråd med GHG protokollen skal alle klimagassene regnes om, og rapporteres i CO₂-ekvivalenter (CO₂e) ved hjelp av gassenes GWP. Innovasjon Norge rapporterer alle sine klimagassutslipp i CO₂e i klimaregnskapet.

I henhold til GHG-protokollen skal klimagassutslipp deles inn i tre ulike scopes; scope 1, scope 2 og scope 3. Det er obligatorisk å rapportere på utslipp i scope 1 og 2. Scope 3 er frivillig. Scope 1 er alle direkte utslipp fra aktiviteter i selskapet eller under deres kontroll. Scope 2 er indirekte utslipp fra elektrisitet, varme & kjøling kjøpt og brukt av selskapet. Utslipp dannes ved produksjon og bruk av energi. Scope 3 er alle andre indirekte utslipp fra aktiviteter i verdikjeden, utenfor selskapets egen drift eller kontroll. Disse utslippene utgjør ofte den største andelen av selskapets karbonavtrykk, og de er også ofte utfordrende å kartlegge.

14.1.2 Systemstøtte

Innovasjon Norge har per i dag ikke en dedikert programvare for utarbeidelsen av klimaregnskapet. Grunnlagsdata ble samlet inn, registrert og strukturert i regneark. Kvalitetssikrede og anerkjente utslippsfaktorer anvendes og ligger i samme regneark. Utslippsfaktorene kommer i stor grad fra DEFRA 2023 (Department for Environment, Food and Rural Affairs UK) som har bred anerkjennelse i bransjen.

14.1.3 Beregningsmetodikk

Scope 1 - Direkte utslipp

Utslippene i Scope 1 stammer fra Innovasjon Norges egne (fossile) kjøretøy. Datagrunnlaget er samlet inn gjennom Innovasjon Norges rapportering til Miljøfyrtårn. Utslippsfaktorene er fra DEFRA 2023.

Scope 2 - Indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt energi

Scope 2 er indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt energi; elektrisitet, fjernvarme og fjernkjøling. For Innovasjon Norge omfatter dette innkjøpt elektrisitet til kontorbygg i Norge og utenlandskontorer.

I henhold til GHG-protokollen skal bedrifter benytte en todelt rapportering for utslipp knyttet til elektrisitet i scope 2. Det vil si at utslippene skal beregnes og rapporteres på to ulike måter: *Lokasjonsbasert metode* og *Markedsbasert metode*.

Lokasjonsbasert metode baserer beregningene på hvilket land elektrisiteten er produsert i. I den lokasjonsbaserte tilnærmingen har en utslippsfaktor fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for fysisk levert strøm i 2022 blitt benyttet for å beregne utslipp knyttet til Innovasjon Norge sitt strømforbruk. Denne faktoren sier noe om det gjennomsnittlige klimaavtrykket av å bruke strøm i Norge.

Markedsbasert metode baserer beregningene på hvorvidt virksomheten har kjøpt opprinnelsesgarantier for strømforbruket sitt. Kjøp av opprinnelsesgarantier garanterer at strømmen kommer fra fornybare kilder. Metoden som brukes for å beregne utslippsfaktoren etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt kalles residualmiks.

Mengdedataen som rapporteres inn er estimerer gjort av gårdeiere, da Innovasjon Norge ikke eier lokalene og håndtering av avfall gjøres av utleier.

Utslippsfaktorer for strøm er hentet fra NVE, 2022 og for utenlandskontorene har det blitt benyttet faktor fra The European Environment Agency (EEA) 2022. For fjernvarme og fjernkjøling er det blitt benyttet utslippsfaktorer fra Fjernkontrollen 2023 og Environmental Product Declaration (EPD) fra Hafslund Oslo Celcio, der det har vært tilgjengelig. Faktorene som er brukt har ikke hensyntatt forbrenning av avfall, og samme faktor er benyttet for både markedsbasert og lokasjonsbasert metode da denne informasjonen ikke har vært tilgjengelig.

Ettersom Innovasjon Norge ikke kjøper opprinnelsesgarantier for sitt strømforbruk, har utslippsfaktoren fra NVE fra 2022 for elektrisitet uten opprinnelsesgarantier (residualmiks-faktor) blitt benyttet i markedsbasert metode.

Scope 3 - Indirekte utslipp fra Innovasjon Norges verdikjede

Scope 3 er indirekte utslipp i Innovasjon Norge sin verdikjede. I GHG protokollen er utslipp i scope 3 delt inn i 15 ulike kategorier. Innovasjon Norge har en ambisjon å inkludere flere kategorier på sikt, men i dag rapporteres det der det finnes data tilgjengelig med tilfredsstillende kvalitet. Dette gjelder spesielt kategori 15 – Investeringer (utslipp fra finansieringsportefølje), som i dette klimaregnskapet ikke er inkludert. Under ligger en oversikt over hvilke kategorier som inkluderes i Innovasjon Norges scope 3.

Scope 3 kategorier		Status - Innovasjon Norge
Oppstrøms-utslipp	Kategori 1: Innkjøp av varer og tjenester	Delvis inkludert i klimaregnskapet
	Kategori 2: Anleggsmidler	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 3: Utslipp relatert til energiproduksjon	Inkludert i klimaregnskapet
	Kategori 4: Kjøpt transport og distribusjon	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 5: Avfallshåndtering	Inkludert i klimaregnskapet

	Kategori 6: Forretningsreiser	Inkludert i klimaregnskapet
	Kategori 7: Ansattes reiser til og fra jobb	Inkludert i klimaregnskapet
	Kategori 8: Leide lokaler/utstyr	Ikke relevant for Innovasjon Norge ettersom operasjonell kontrolltilnærming benyttes
Nedstrøms-utslipp	Kategori 9: Nedstrøms transport og distribusjon	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 10: Prosessering av solgte produkter	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 11: Bruk av solgte produkter	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 12: Sluttbehandling av solgte produkter	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 13: Utleide lokaler/utstyr	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 14: Franchiser	Ikke relevant for Innovasjon Norge
	Kategori 15: Investeringer	Ikke inkludert i år, men jobber med metodikk og systemer for å muliggjøre dette

Nærmere om kategorier inkludert i Innovasjon Norges scope 3 klimaregnskap:

Kategori 1 - Innkjøp av varer og tjenester

Dette er indirekte utslipp fra innkjøp av varer og tjenester. I klimaregnskapet for 2023 inkluderer dette utslippene fra bruken av dataservere. Utslippstallene her kommer fra systemleverandør sine egne beregninger av Innovasjon Norges bruk av deres servere.

Det er ikke inkludert annet innkjøp da datakvaliteten ikke er tilfredsstillende pr dags dato. Det jobbes med å inkludere en større andel av innkjøp neste år.

Kategori 3: Utslipp relatert til energiproduksjon

Klimagassutslipp knyttet til produksjonen av forbrukt drivstoff og energi rapporteres i kategori 3. I Innovasjon Norges sitt klimaregnskap er produksjon av innkjøpt bensin og elektrisitet inkludert. WTT utslippsfaktorer fra DEFRA 2023 og DEFRA 2021.

Kategori 5: Avfallshåndtering

Klimagassutslipp knyttet til avfallshåndtering er inkludert i kategori 5. Avfall fra Innovasjon Norges kontorer inkluderes i klimaregnskapet. Mengdedataen som rapporteres inn er estimerer gjort av gårdeiere, da Innovasjon Norge ikke eier lokalene og håndtering av avfall gjøres av utleier. Utslippsfaktorer er fra DEFRA 2023.

Utenlandskontorene er utelatt fra beregningen grunnet mangel på god estimeringsmetodikk og derfor stor usikkerhet knyttet til type avfall og mengder.

Kategori 6: Forretningsreiser

Klimagassutslipp i kategori 6 omfatter alle forretningsreiser som ansatte gjør. Innovasjon Norge inkluderer forretningsreiser med fly, tog, øvrig reise, ansattes reiser med egen bil og hotellovernattinger i kategori 6.

Datagrunnlag og utslippsberegninger for flyreiser blir levert fra reisebyrået Berg Hansen. I tillegg blir deler av flyreisene kjøpt utenfor Berg Hansen og blir registrert i lønssystemet til Innovasjon Norge. Det jobbes for å øke andelen reiser som bestilles gjennom reisebyrå og på denne måten øke datakvaliteten. Tallene fra Berg Hansen blir rapportert i CO₂ og bygger på metodikken til ICAO Carbon Emissions Calculator. Det er brukt en konverteringsfaktor fra DEFRA 2023 som estimerer dette utslippet i CO₂e.

For reiser med bil benyttes kilometergodtgjørelse og utslippsfaktorer fra DEFRA 2023 til å beregne utslipp

Utslipp fra Hotelldøgn er beregnet på grunnlag av hotelldøgn pr person. Utslippsfaktorer er fra DEFRA 2023 og Hotell Footprints 2023.

Kategori 7: Ansattes reiser til og fra jobb

Klimagassutslipp i kategori 7 omfatter ansattes reise til og fra normalt arbeidssted og inkluderer også hjemmekontor. Datagrunnlaget er basert på en spørreundersøkelse hvor reisevaner og eventuelt bruk av hjemmekontor til ansatte i Innovasjon Norge er kartlagt. Undersøkelsen ble sendt ut til alle ansatte i Innovasjon Norge sine kontorer i Norge. Utenlandskontorene er utelatt i denne kategorien. Undersøkelsen ble besvart av ca 35 % av de ansatte Et gjennomsnitt av disse har dannet grunnlag for estimat av øvrige ansattes reisevaner. Utslippsfaktorer på de ulike reisemetodene og bruk av hjemmekontor kommer fra DEFRA 2023.

14.1.4 Endringer fra klimaregnskapet 2022

Innsamling av aktivitetsdata som også ble rapportert på i 2022 er utført på samme metode som tidligere år. I 2023 ble flere kategorier i scope 3 inkludert. Dette gjelder kategori 3 - Utslipp relatert til energiproduksjon og kategori 7 - Ansattes reiser til og fra jobb. I tillegg er det tilført aktivitetsdata for i kategori 6 – Forretningsreiser, hvor også hotelldøgn nå blir inkludert.

Endringer i utslippsfaktorer

For enkelte aktiviteter er det for 2023 benyttet andre utslippsfaktorer enn i 2022. Begrunelsen ligger i mer presise estimater der det er mulighet for dette.

Scope 1

Tidligere kilde benyttet faktor som ikke inkluderte andre klimagasser enn CO₂. For 2023 rapporten er dette inkludert.

Scope 2

Utslippsfaktorer for fjernvarme er hentet fra hver enkelt lokasjon der dette var tilgjengelig. I 2022 ble det brukt en gjennomsnittsfaktor på alle lokasjoner.

Scope 3

Kategori 5 – Avfall

For avfallsberegningene for klimaregnskapet for 2022 benyttet en faktor basert på EU government klimafaktor for transportering av avfall. I 2023 ble faktoren endret til DEFRA.

Kategori 6 Forretningsreiser

Det ble i klimaregnskapet for 2022 benyttet kun utslippsfaktorer fra DEFRA for all flyreise. I 2023 ble CO₂-tall fra reisebyrået benyttet og omregnet til CO₂e. Denne andelen av reisevirksomheten har en annen og lavere utslippsfaktor enn ved hva DEFRA sin metode gir. Vurderingen ved å benytte denne tilnærmingen gjøres da metodikken hensyntar flere variabler og vil dermed gi et mer presist estimat.

14.1.5 Retningslinjer for omregning av klimagassutslipp i basisåret

I henhold til GHG protokollen bør selskaper etablere en policy for omregning av historiske klimagassutslipp tilbake til basisåret ved strukturelle endringer i selskapet, endringer i beregningsmetoder eller om vesentlige feil oppdages i klimaregnskapet. Selskapet kan etablere en vesentlighetsgrense som trigger en slik omregning, eksempelvis at 10 prosent endring vil trigge en omregning av historiske klimagassutslipp. I tråd med GHG protokollen, vil vi derimot ikke omregne basisåret basert på organisk vekst eller nedgang i selskapet.

Innovasjon Norge er i prosess med å bedre datakvalitet for videre å definere et baseår for klimaregnskapet og vil den forbindelse også retningslinjer for historisk omregning.